

pálgyörgy₃₄

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

P. Gyenis András S. J.: A szent kereszt felmagasztalása. — Petz Ádám S. J.: Veni Lumen cordium!
— Dr. Városi István: Ne álljatok ellene a gonosznak. — Dr. Eröss Alfréd: Hányszor esik napjában az igaz? — Dr. Nagy József Győző: A Szentséges Szív szolgálatában. — P. Virágh Andor S. J.:
A lelki élet ábc-je. — Irodalom.

Korda R. F. Kiadása Budapest.

„**Utunk**“ aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

Egyes szám ára 60 fill.

Kedves Előfizetőinkhez!

Az előfizetési ár emelkedéséről kell mélyen tisztelt **Előfizetőinket** értesítenünk. Mondanunk sem kell, hogy a többi árakkal együtt a papír ára és a munkabérek is nagyon emelkedtek. Lehetetlen a régi áron adnunk a lapot, mikor a nyomdászámra az előzőeknek csaknem a duplája.

Az **Utunk** előfizetési ára szeptembertől kezdve 5.— P az egyes példányok ára pedig 60 fillér lesz.

Nagyon szépen kérjük kedves **Előfizetőinket**, hogy ezekben a nehéz napokban is maradjanak hűek, és hacsak lehetséges, tartsanak ki előfizetőink sorában.

Mély tisztelettel:

a KIADÓHIVATAL

Testvérek! Aki hisz a lélek halhatatlanságában és az örökkévalóságban, az komolyan veszi az életet. Komolyan, mert tudja, hogy az ember tövises, gránitköves útja rövid, élétideje kimért s hogy ezen az úton és szűkreszabott életidő alatt a legdrágább valóságot: a Krisztus vérén vett egyetlen lelkünket, drágagyöngyünket kell egy teljes örökkévalóságra megmentenünk.

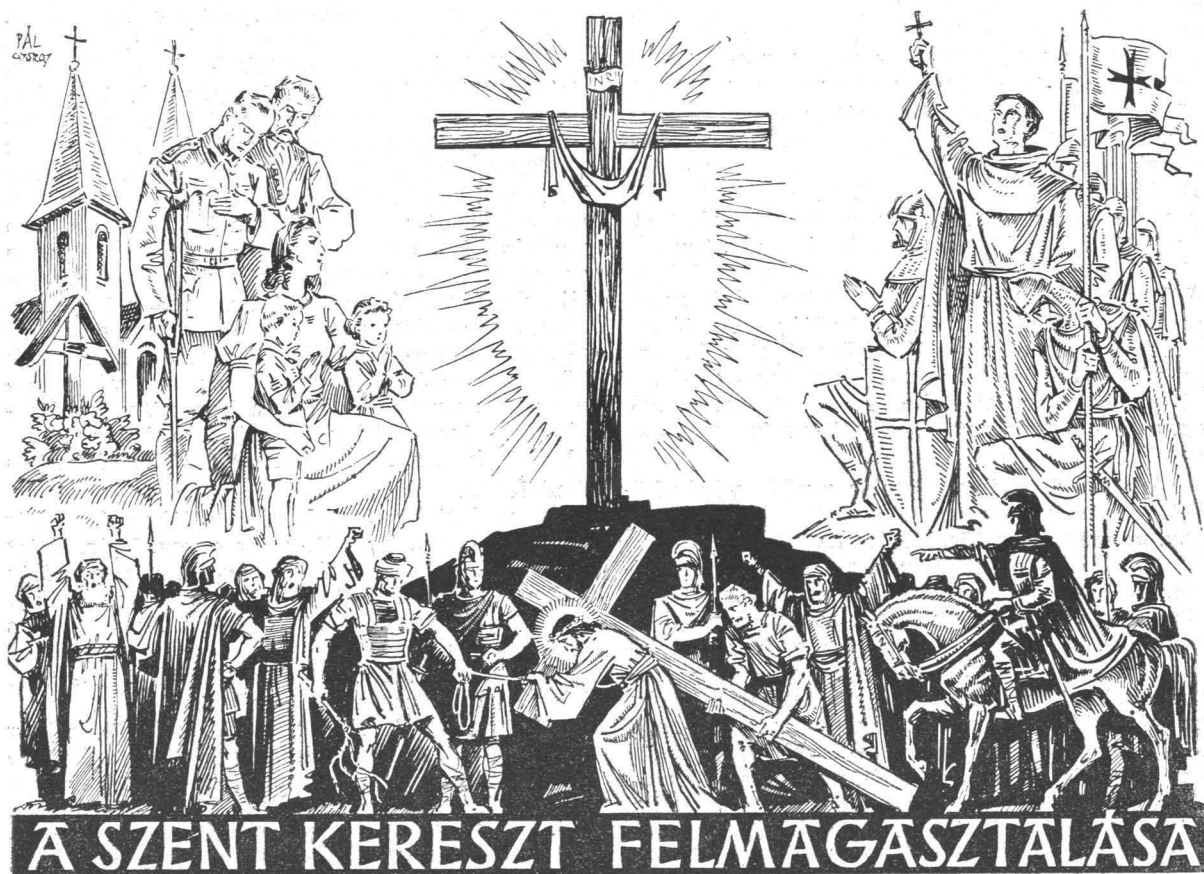
Milyen kár, hogy erről a nagy és szent célról a szívet elnehezítő életgondok között érzéketlenül sokan megfélemedeznek! Pedig Isten akarja, hogy a Vele való nagy találkozásra alázatos és kitartó munkával, még több imával már itt, földi zarándokutunkon készüljünk s életünket az Ő akarata szerint rendezzük.

Új munkaév kezdetén felvetjük a kérdést: Uram, mit akarsz, hogy tegyünk? — Nagy Szent Leó pápa figyelmeztet bennünket (Serm. 1. de Nativ. Dom.): Keresztény ember, ismerd meg méltóságodat! És Szent Ignác is felel: Győzzük le önmagunkat, rendezzük életünket Isten akarata szerint! Bátor célkitűzés, nagy és szent feladat, melyhez kemény elszántság és sok jóakarát kell! Am Isten mindenkinek megadja, az akaratot inspiráló erőt, aki őszintén át- és odaadja magát az isteni kegyelemnek!

Méltóságunk ismeretére, életünknek Isten szándékai szerint való rendezésére tanít cikkeivel, a lelki elszántságot és jóakaratot alakítja, edzi s csiszolja a lélek kohójában az áldozat, lemondás és fegyelem tűzével az

Utunk

*mindenegy sora, lapja s száma, mikor a kegyelem napsugarával csókolja, egeti szívünk hústábláiba a magasságbeli Istennek verőfényes, üdítő, tisztító gondolatait, éltető, erőt adó természetfeletti energiáit. Aki lelkének kincsesbányájából a véghetetlen értékű drágagyöngyöt felszínre akarja hozni, aki egy szürke, leomló világban, szertehulló társadalomban, az élet viharos tengerén karszti vöröstenyőszálakra akar nagy-szerű velencei dómot építeni és erre az Isten templomát lélekben építő munkára másokat is óhajt megnyerni, az tartson ki továbbra is igaz szeretettel a lelki élet lapja, az **Utunk** és az általa hirdetett program mellett! Ezzel a programmal és ezen az úton Urunk, Mesterünkkel, Mintaképünkkel, lelkünknek Megváltójával és Megkoszorúzójával bizonytal találkozni fogunk!*

Irta: P. Gyenis András S. J.

„Aki tanítványom akar lenni, tagadja meg önmagát, vegye fel keresztjét és kövessen engem” — mondotta az isteni Mester követőinek. Tehát a kereszt életünk középpontjában áll, nélküle nincs krisztuskövetés.

Az Úr Krisztus keresztben szenvedett értünk, a keresztben mutatta be áldozatát az egész emberiségért és a keresztben fejezte be a megváltás nagy tényét. A kereszt volt az Üdvözítő és Főpap áldozati oltára. A kereszt volt az örök Igazság szószéke. A kereszt volt az egyedüli Király trónja. A kereszt lesz az örök Bíró kormánypálcaja. A kereszt a hit jelképe, melyet felkent Jézus vére és megszentelt a fájdalmas Anya könnye. Ádám fája hozta a halált, Krisztus fája meghozta az életet. A kereszt királyi zászló, mely dicsőségesen lobog és eligazít.

A kereszt a szegény fája volt, de mióta Krisztus tagjai megszentelték a Koponya-hegyen, azóta a dicsőség és választottság jele. A megkínzott Üdvözítő nem a diadalmas menetbe szív-

vel-lélekkel bekapcsolódó nép örömjongása között vonult fel a hegyre, hanem fáradtan, vérértvesztve húzta felfelé a keresztet. Nem ragyogó ünnepi pompa és üdvivalgás kísérte ezt a keresztutat, hanem káromló nép szegélyezte minden oldalról. Nem részvevő szívek és lelkek köszöntötték őt, hanem kemény öklök lendültek feléje és gyilkos szemek villogtak reá. S felállították a keresztet, hogy az ég és föld között lebegve mutassa minden népnek és időnek a megváltás befejezését. Azóta a kereszt az isteni hitnek a jele, eszköze az isteni igazságosságnak, bizonyága a mennyei Atya hatalmának és irgalmának. Ott áll a kereszt nemcsak az egyházi év eseményei felett, hanem az idő és örökkévalóság középpontjában. Azóta bizalommal és szeretettel, reménységgel és büszkén tekintenek fel reá mindazok, akik Krisztust követik. Ez volt a szent kereszt első felmagasztalása.

A szent kereszt második felmagasztalása akkor kezdődött, amikor Ilona császárné hosszas

keresés után megtalálta a három keresztet, s csodás gyógyulások jelezték, hogy melyik Krisztus igazi keresztje. Ekkor helyezték el a nagy-szerű Szentsír-Bazilikába üdvösségünk zálogát, melyet mélységes hódolattal és tisztelettel vettek körül mindazok, akik Jeruzsálembé zarándokoltak. Itt állott a kereszt mindaddig, míg a keleti római birodalom békéjét megzavaró perzsák 616-ban magukkal nem vitték országukba. A görög császár a sorozatos vereségek alatt elvesztette bátorságát s már Afrikába akart menekülni az elmerüléssel fenyegető veszedelmek elől, mikor azután népe biztatására mégis szembeszállt a túlerővel. Négy hadjáratban térdre kényszerítette a fennhéjázó ellenséget, a keresztet visszaszerezte tőle és 630-ban nagy diadallal visszavitte Jeruzsálembé. A szent keresztnek ezt a felmagasztalását ünnepeljük minden évben szeptember 14-én.

A harmadik felmagasztalás a világ végén következik el, mikor az ég és föld erői megindulnak, az emberiség történetére az isteni Történet-író odairja a pontot és megjelenik az ég felhőiben az Ember Fia, Jézus Krisztus, hogy ítéljen eleveneket és holtakat. Megkezdődik a nagy leszámolás. A kereszt ragyogni fog, hogy a jóknak örömet és győzelmet hirdessen, a gonoszokban félelmet keltsen. A választottaknak megadja az örök életet, a kárhozottaknak az örök halált. Megjelenik minden ember, aki valaha élt vagy ezután élni fog, hogy szemlélje a keresztet, mely Krisztus követőinek dicsőséget és megváltást, míg az Úr ellenségeinek megszégyenülést és elvetést jelent. Az egyik tábor bizalommal néz fel majd reá, a másik megszégyenülve fordítja el tőle arcát. S a kereszt megkezdi immár senkitől meg nem tagadott uralmát a választottak lelkében az egész örökkévalóságon át.

A szent kereszt negyedik felmagasztalása a mi életünkben megy végbe. Mindennap megújul,

minden lélekben megismétlődik, kezdve az apostoloktól és első keresztényektől a mai napig. Mindazok, akik szerették és követték Krisztust, szeretettel és hittel néztek fel keresztjére is. Ezért vitték fel nemcsak templomaik tornyára, ezért függesztették lakásaik falára, ezért állították sirjaikra és az utak mentén, ezért tüzték keblükre, csókolták életükben és szorongatták kezükben haláluk óráján. Krisztus igazi követőinek a kereszt nemcsak pusztá jel, hanem eleven valóság. Ha rá tekintettek, erőt merítettek a szenvedésekre és eltűrték a legkegyetlenebb halált, de Jézust és keresztjét meg nem tagadták. Ha a szenvedések pergőtüzében vértett a lelkük, akkor is a keresztre néztek s belőle merítettek hősi elszántságot a békés megnyugvásra. Ha ellenség szorongatta őket, a kereszt volt bátorságuk és buzdítójuk a helytállásra. Ha győztek, kereszt lelkesítette őket újabb harcokra és diadalokra.

A világtörténelem középpontjában áll tehát a szent kereszt. Mellette vagy ellene foglal állást mindenki. Az egyik tábor magasztalja, a másik ledönti. Soknak erőt és vigaszt jelent, mások átkozódva fordítják el tőle arcukat. Semleges egyik sem marad.

Mit jelent nekem a kereszt? Jelenti Krisztust, jelenti az életet, jelent mindent!

Krisztus a keresztet megdicsőítette, mikor rajta függött. A kereszténység sohasem szégyelte a keresztet, hanem késznek bizonyult nemcsak élni tövében, hanem harcolni és meghalni érte. Maga az Úr is odaállítja majd a nagy ítélet napján a nagy jelet, hogy megdicsőítse mindazokat, akik hitükkel és tetteikkel felmagasztalták a keresztet.

Mi sem maradhatunk hátra nagy elődeink nyomán, hanem követjük Jézust, hogy életünk szüntelen keresztfelmagasztalás legyen a földön és az égben. Mindörökké.

Veni Lumen cordium!

Irtó: **Petz Ádám S. J.**

Jöjj el, szívek Világossága!

A tárgyi alkotások hősei: a tudomány és technika mesterei, a véres háborúk diadalmas hadvezérei és a magas politika táltosai elsősorban az értelem világosságával dolgoznak és azután áhítoznak. A személyi értékek rajongóinak viszont és a szép élet művészeinek a szív Világosságára van szükségük és ezért imádkoznak. Szép életet alakítani, főleg olyan műremeket, mely nemcsak az emberek, de a mennyei udvar és a teljes Szentháromság tetszését is magára vonja, csakis megvilágosított szívvel lehet! Mert az élet művésze, ha nem is egyedül és kizárólagosan, de mindenesetre dön-

tően és lényegbevágóan a szív. Hisz a szív bennünk az a felkutatathatlan, titkos mélységű nagyhatalom, mely érdeklődésünknek irányt szab és rokonszenvével meg ellenszenvével eszményt, életpályát, jóbarátot és ellenfelet ad mellénk, mely gondolatainkat vezeti és akaratunkat fogva tartja, mely egyszóval egész személyünket hatalmába keríti, mégpedig a nélkül, hogy szabadságunkat elvesztenék és rabságunkat érezhetnők. A gyakorlati lélekbúvárnak mindig különös élvezetet jelent, mikor az egyik ösztöndiagnosztikai kísérletnél az egyes ösztönöket kifejezésükben jellegzetesen képviselő egyének fényképeit a kísérleti személy elé fek-

tetheti. Ennek figyelme azonnal pár határozott fényképre irányul és teljesen mellőz másokat, melyek pedig talán éppen közvetlen elődje érdeklődésének központjában állottak. Majd a világ legtermészetesebb hangján kijelenti, hogy a sorozatból csak ez az egyetlen egy mondható igazán rokonszenvesnek és nem is sejtí, hogy aki közvetlenül előtte vizsgálta a fényképeket, éppen erről állította, hogy a világ legútálatosabb, legellenszenvesebb emberét ábrázolja, akire hosszabb ideig „még csak ránézni sem lehet”. Honnét és miért e nagy eltérés az érdeklődésben, izlésben és választásban? Onnan és azért, mert az emberek más és más szívet hordanak keblükben. Az ember tudatos állásfoglalása a tudatalatti szerint, a szíve szerint igazodik és azt követi. *Az ember olyan, amilyen a szíve!*

Sokféle és különböző szívet örököltünk szüleinktől, de mindegyikünk olyat, mely egyformán áldást és átkot, üdvösséget és romlást jelenthet mind magunknak, mind másoknak. Itt van pl. a teljesítmény, a tárgyi alkotás embereinek a szíve. Olyan szív ez, mely legfőbb örömét az alkotásban, a tárgyi érték termelésében találja. Nem tud nyugodt lenni és tétlen. Amivel találkozik, megoldandó feladat, átalakítandó, nemesítendő munka számára. Bárhová kerüljön is az ilyen ember, akár kicsi, akár nagy körbe és pozícióba helyezze a Gondviselés, mindenütt tárgyi értéket, alkotást hagy maga után. Sajnos azonban, ha ez a szív sötétben marad és csak természetes hajlamaira hallgat, akkor a tárgyi alkotások mellett összetört emberi szívek, rengeteg könny és azok átka is kíséri az élete útját, kikkel valamikor együtt kellett volna dolgoznia. Mert az ilyen tárgyi alkotásokra beállított szívnek természet szerint nincsen érzéke a személyi méltóság iránt, és ha önmagát politikai módon céljai érdekében idomítja is, másokban már nem tudja a személyt meglátni és értékelni és pusztá eszközt vagy akadályt lát csak azokban, kikben Isten fiait és Krisztusban testvéreit kellene tisztelni.

A tárgyi alkotás embereivel ellentétes szívet kapnak azok az emelkedett lelkek, kiknek minden idegszála éppen a személyi értékre van beállítva. Az ilyenek születésüknél fogva felül állanak a világ hiúságain és az élet apró önzésén. Természetes szívjóssággal csak azon vannak, hogy másokat, környezetüket boldogítsák. És ebbe a környezetbe mindenki tartozik, ki testileg közelükbe férközhetik. Rögtön szívük melegevel és bizalmával övezik, akivel csak találkoznak. Rengeteg könnyet törölnek le ezek. Sajnos azonban, még az ő jó szívük is romlást jelenthet, ha természetes vakságában magára marad. Nem is szólva arról, hogy méltatlanok könnyen behálózhatják és testileg meg erkölcsileg egyaránt kiuzsorázhatják őket, ennél nagyobb baj, hogy a környezetük iránti nagy részvét miatt nincs szemük és szívük az általánosabb és értékesebb közjó iránt, és értékes nagy alkotások csak azért maradnak el, mert nem tudták magukat rászánni arra, hogy méltatlan környezetüknek kis fájdalmat okozzanak.

A harmadik csoportba soroznám a nehézkes szíveket. Ők azok, kik már „öregek” jöttek a világra. Hiányzik náluk a belső lendület. Mindig csak külső lökésre szánják rá magukat valamire. A feladatvállalás hihetetlenül nehéz számukra és egyre csak azt halljuk tőlük: hát ezt is megint nekem kell megcsinálnom. Ha azonban egy külső erő vagy hatalom bele lendítette őket egy munkakörbe vagy foglalkozásba, fáradhatatlan energiával hősi teljesítményre képesek abban. A kitarthatóság emberei ilyenkor. Sőt, amint önmaguktól feladatot vállalni nem tudnak, úgy ön-

maguktól a vállaltat abbahagyni sem képesek. Itt is külső hatalomnak kell közbelépnie és azt elvennie. Így könnyen megeshetik, hogy a hivatalból rábizott munkakörök annyira felszaporodnak náluk, hogy azok tartalmi ellátására képtelenek. Őnként akkor sem mondanak le címeikről. Ezeket viselik és a munkát esetleg másoknak kell irgalomból elvégezniök. Csak természetes, hogy az ilyen szívből, ha természetes hajlamaival sötétségben magára marad, egyformán származhatnak sok jó és sok rossz.

A negyedik csoportba tartoznak a született színészek, akik mindenben a nagy nyilvánosságot szolgálják. Szívük leghőbb vágya, hogy másoknak imponáljanak és másokra hatást gyakoroljanak. Minden megnyilatkozásuknál és cselekedetüknél azért aggódnak, vajjon hogyan ítélik ezt meg mások, milyen benyomást fog ez azokra gyakorolni, hogy fognak azok róluk beszélni. Született rabszolgák ezek, mert a legfüggelenebb és legmagasabb állásokban is csak környezetük és a közvélemény kegyét hajhásszák. Az első csoporttal megegyeznek annyiban, hogy tudnak alkotni, de azoktól eltérően ebben nem az alkotás tárgyi értéke vezeti őket, mégcsak nem is az alkotásban élvezett belső kedvtelés, hanem csak az, hogy magukat megcsodáltassák, pár jó szót vagy dicséretet szerezzenek. A második csoporttól, az emelkedett lelkiektől annyiban különböznek, hogy nem környezetük java és boldogsága vezeti őket, hanem az azoktól remélhető elismerés.

Egy újabb csoportba kell soroznunk azokat, kik „szent tétlenségben” mindent „felülről” várnak. Ezeknek szíve rendkívüli érzékenységgel bír a titokzatos iránt és minden idegszállával a felsőbbrendű hatalmakba kapaszkodik. Ha véletlenül nem vallásosak, akkor babonások vagy valamely spiritizma szektához tartoznak. Ők a predestináltak. Számukra minden meg van írva a csillagokban, vagy Isten „megmásíthatatlan végzéseiben”. Ezért a rájuk váró egyetlen feladat már csak abban áll, hogy szájtátva várják a sült galambot, melyet az Ég egészen biztosan elküld nekik. Mindenben a természetfeletti vagy titokzatos hatalmak megnyilatkozását látják. Nagyon szerencsések azok, kiknek ilyen szívük van, mert könnyen tudnak Istenbe kapaszkodni, de ha ez a szív megmarad természetes sötétségben, csak hanyódnak-vetődnek az életben és tétlenkednek a helyett, hogy üstökön ragadnák a szerencsét akkor, amikor az Uristen azt valóban eléjük küldi. Evek múltán pedig esetleg keserű káromkodásokkal szidják az Eget vagy a sorsot, hogy oly mostoha bánt velük akkor, mikor másokat, kik benne kevésbé bíztak, tejbén-mézben fűrésztött.

A hatodik és utolsó csoportba sorozom a született önkínzókat. Ezek szíve és lelkisége túlságosan önmagukba fordul. Mindig csak magukkal vannak elfoglalva. És magukban is elsősorban és kiélezetten azt a küzdelmet érzik, melyet a szárnyaló szabad szellemnek a földre húzó nehézkes érzékiséggel mindannyiunkban szükségképpen vívnia kell. Az ilyenek az érzékekben és érzékiben csak a szellem ellenfelét látják meg és alaphajlamukkal azon vannak, hogy ezt az érzékiséget magukból kiöljék. Hogy az ilyesmi lehetetlen, arra nem gondolnak. Az egész lelkigyakorlatos fundamentumból csak az áldozat szót jegyzik meg és képtelenek felfogni, hogy az érzéki természet a szellem szolgálatába is állítható és mint lendítő kerék a szellem kocsiába fogható. Életük örökös skrupulozításban, terméketlen aszketikus pepecselésben és esztelen önkínzásban telik el a helyett, hogy komolyan és nagyot

alkotni próbálnának. A szerencsétlenebbek közülök ezen felül időről-időre „megbolondulnak”, — amint lelkiatyjuknak később mesélni szokták — és az eredménytelen harc egyhangúságát megünva, Isten törvényeit sutba vetve kitombolják magukat, hogy nem-sokára sírás és kesergés közt újra kezdjék a céltalan küzdelmet érzéki természetük „teljes kiirtására”.

Hogy az ilyen szív és általában minden Isten teremtette szív mennyi áldás forrása lehetne, ha átjárna a Lumen cordium, a Szentlélek természetfeletti világossága, azt nagy szentjeink életpéldájából lehet sejtenuk.

Áldás vagy átok, romlás vagy üdvösség, minden a szív Világosságától függ! A szív titkainak feltárásán oly szép eredménnyel dolgoz a modern lélektan, közismerten a pszichopatológia oldaláról, a beteg és abnormis lelki-ségből kiindulva igyekszik megközelíteni az egészséges és normális lelket is. Ha kétségtelen túlzás volna is ez alapon azt gondolni, hogy az örültet az egészséges embertől pusztán fokozati különbség választja el, és ha nem is lehet e kettő közt ugrás nélküli hiánytalan sort felállítani, nem kevésbé bizonyos az is, hogy ugyanazzal vagy lényegesen hasonló öröklött ösztön-dinamikával a legellentétebbnek látszó és erkölcsi meg szociális sikon valóban a legellentétebb elbírálás alá eső életet lehet alakítani. Ugyanazokat a belső feszüléseket lényegesen más-más módon reagálhatjuk le. Egy, az apostoli szeretet extázisában elhamvadó,

fáradhatatlan buzgóságú Xav. Szent Ferenc, ki veszé-lyektől vissza nem riadva világrészeket jár be Krisztusért, és egy féktelen nagyravágyástól feszülő, önmagát kímélni nem tudó örökös harcos Napóleon, ki időszakos dühkitöréseivel vértagyaszt a körötte állókban, továbbá az országot névtelen, örökös kóbor vándora, ki időről-időre „belső szükségből” holtreszetre issza magát és legőszintébb fogadkozásai és ígérete ellenére is, mintegy a gonosz szellemtől üzve, újból és újból elhagyja a békés családi otthont, hogy céltalan kóborlásban új, nem látott vidékeken botránkozta meg embertársait, mondom, e három közt, kiknek életalkotása oly távol áll egymástól, hogy a hívő lélek kegyelele még csak nevüket sem meri egyszerre említeni, még kevésbbé őket egymással összehasonlítani, nincs is olyan nagy és lényegbevágó különbség, ha csak velük született ösztöneiket, természetes szívüket tekintjük.

Nem a szívük lényegesen más és más, hanem csak annak fénye és világossága! Amint a Krisztusért rajongó Szent Pál szíve is csak annyiban különbözött a Krisztust üldöző Saul szívetől, hogy közben megérintette őt és átjárta — a damaszki úton — a Krisztus fénye, a szívek Világossága.

Ezért imádkoznak a szép élet művészei folyton-folyvást: Veni Lumen cordium! Jöjj el, szívek Világossága!

Ne álljatok ellene a gonosznak . . .

Irta: dr. Városi István

Ha valaki elolvasná véletlenül ezt a cikket, aki sohasem szokott hasonló írásokkal foglalkozni, alighanem diadalmasan ragyogna fel szeme az első sorok után és azt mondaná: no ugye hogy idejétmúlt valami ez a krisztusi Evangélium? Ugyan ki venné komolyan Jézus kijelentését éppen ma, a fegyverek uralma, a vér, a háború idejének kellős közepén? Megmosolyogni való dolog, hogy a Hegyibeszéd Krisztusa ilyesmit hirdet: „Hallottátok, hogy mondatott: Szemet szemért és fogat fogért. Én pedig mondom nektek: ne álljatok ellene a gonosznak; hanem aki megüti jobb orcádat, fordítsd neki a másikat is. És annak, ki veled pörbe akar szállani és köntösödöt elvenni, engedd neki a palástot is. És ha valaki téged kényszerít ezer lépésnyire, menj el vele még két-annyira.” (Mt. 5. 38—41.) Hát nem idejétmúlt szavak ezek?

Annyit mi katolikusok is elismerünk, hogy ezek a kijelentések felületes hallomásra tényleg olyanok, mintha nem mihozzánk, hanem egy elsüllyedt világ gyermekeihez szólának. Ha azonban elmélyedünk a krisztusi igékben, megint csak látjuk, hogy örök isteni kijelentésekkel állunk szemben és nem térhetünk ki előlük közömbösen.

Hogy megérthessük az Úr tanítását, tudnunk kell a régiek igazságszolgáltatásának módját. Mózés törvénye így szól: „Aki megsebez valakit polgártársai közül, amint cselekedett, úgy cselekedjen neki: törést törésért, szemet szemért, fogat fogért adjon; amilyen sebet máson ejtett, olyan kényszerítéssék szenvednie.” (III. 24, 19—20.) Ez a kemény intézkedés a Krisztus előtti idők legtöbb népénél érvényben volt és tág teret nyújtott a vérbosszúnak, visszaéléseknek, egyéni megtorlásoknak. Ezt a törvényt a

zsidó írástudók is gyakran a saját szájuk ize szerint magyarázták és eltorzították amúgy is kemény tartalmát. Jézus Krisztus a Hegyibeszédben eltörölte ezt a könyörtelen törvényt és helyébe a szeretet, az evangéliumi türelem törvényét rendelte. Nem azt parancsolja az Úr: ne térjete ki soha a méltánytalanságok elöl . . . sohase védekezzete az igazságtalan támadókkal szemben . . . ne keressetek oltalmat sérelmeitekre a bíróság előtt . . . Nem. Az Úr Jézus mindezt csak tanácsolja, de nem parancsolja. És ha valaki tanácsa szellemében él, az a keresztény tökéletesség igen magas ormaira jut. A szentek között gyönyörű példákat találunk erre a tökéletességre. Ime, az első szent vértanú imádkozott ellenségeiért, akik igazságtalanul megkövezték. *Gualberti Szent János*, a nemes olasz katonatiszt keblére ölelte édes testvérenek gyilkosát, midőn nagypénteken találkozott vele, és így szólt: „Megbocsátok, ahogy Jézus is megbocsátott ellenségeinek.” *Salézi Szent Ferencet* halálos gyűlölettel üldözte egy ügyvéd. És a Szent mosolyogva szólt egy alkalommal ellenségéhez: „Uram, tudom, hogy ön az én ellenségem, de higgye nekem, még ha félszememet kiütné is, a másikkal akkor is barátságosan tekintenek önre.” *Szent Erzsébet* sem bántotta ellenségeit. Akkor sem, amikor alkalma lett volna elhárítania gyűlöletük kitérésait. Inkább egybefoglalta imáiban valamennyi ellenségét és arra kérte Istent, hogy valami különös kegyelemben részesítse azokat, akik gyűlölik őt . . . *Loyolai Szent Ignác* nem vitte bíróság elé azt a barátját, aki Párizsban mindenéből kifosztotta, hanem annak betegágyához sietett, amikor értesült nyomorúságáról, és szeretettel ápolta azt . . .

Amíg azonban nem vagyunk szentek és nem tud-

juk követni a krisztusi tanácsot, addig szabad megengedett módon védekeznünk a méltatlanságok és igazságtalanságok ellen. Ez néha kötelesség is. Hiszen a közjót meg kell védenünk a gonoszok támadásaitól. De ha így kerül a sor, ez a védelem is a szeretet és szelídség jegyében történjék. Csak a meg nem engedett védekezés, a magánbosszú, az önkényes visszatorlás tilos. Ne gyűlöljük ellenségeinket. Bocsássunk meg nekik őszintén. Inkább szenvedjük el a sérelmet és igazságtalanságot, semmint másnak romlását okozzuk saját igazunk érdekében . . . Ime, ez az Úr Jézus törvényének értelme. Jól meg kell különböztetnünk a parancsot a tanácstól, nehogy fonák helyzetbe hozzon bennünket szent vallásunk tanításainak nem ismerése. A parancs mindenkinek szól, a tanács csak azoknak, akiknek Isten különös kegyelmet adott a tanács követésére . . .

Ezt az új törvényt három remekszép példával világítja meg az Úr. Az első példa arra az esetre szól, amikor valaki testünket sérti meg. Azt mondja Krisztus: Ne álljatok ellene a gonosznak. Vagyis az erőszakos, igazságtalan embernek; hanem aki megüti jobb orcádat, fordítsd neki a másikat is. A hasonlat értelme: szenvedjük el inkább az erőszakot, semhogy viszonzozzuk azt. Győzzük le engedékenységgel a mások gonoszságát. E hasonlatot azonban nem kell szósz szerint vennünk és az életben sem kell szósz szerint ragaszkodnunk hozzá. Néha ezt meg sem tehetnénk. Ugyan mi lenne egy országból, ha vakmerő emberek büntetlenül arcul vernék a minisztereket, a tábornokokat és a püspököket? Maga az Úr Jézus sem értette betű szerint e mondást. Mikor a főpap előtt arcul ütötte őt a poroszló, nem nyújtotta oda másik orcáját, hanem méltóságáteljesen tiltakozott: „Ha rosszul szólottam, bizonyítsd be a rosszat; ha pedig jól, miért versz engem?” (Jn. 18, 23.) Hajlandó volt minden méltatlanságot elszenvedni, nem akart senkin sem bosszút állni, de méltóságáteljes szelídséggel tiltakozott a gyalázatos bánásmód ellen. És Szent Pál apostolt Ananiás főpap a gyülekezet előtt szájon üttette egyik szolgájával. Az apostol ugyancsak erélyesen felszólalt. Azt mondta: „Megver téged az Isten, te fehéritett fal (képmutató). Ott ülsz, hogy a törvény szerint ítéld és te a törvény ellen veretsz engem.” (Ap. Csel. 23, 3.) Az Ő példájukat mi is követhetjük az életben. Csak legyen meg bennünk az Ő lelkiületük is. A kereszténység nem gyengeségre és gyámoltalanságra nevel, csak szelídségre és szeretetre.

A másik hasonlat arra az esetre vonatkozik, amikor valaki vagyonunkban támad meg minket igazságtalanul. Azt mondja Krisztus: „És annak, ki veled pörbe akar szállani és köntösödöt elvenni, engedd neki a palástot is.” Ezt megint nem szabad szósz szerint vennünk. Az Úr Jézus sem akarja, hogy így tegyünk. A szentek példája is azt tanítja, amit e hasonlat képletesen mond, hogy t. i. engedékenyeknek kell lennünk olyankor is, ha mindjárt vagyonunkról van szó. Ne keressük a pört, a veszekedést, ha mindjárt áldozatot kell is hoznunk a szelídség szellemében, a békés megegyezés kedvéért. De ha valaki gonoszul és igazságtalanul megtámad jogainkban és vagyonunkban, akit sem szelídséggel, sem észszerű engedékenységgel jobb belátásra nem téríthetünk, akkor szabad erélyesen is fellépünk vagyonunk és jogunk védelmében. Mikor a pogány besenyők és kunok előzőnlötték Erdélyt és gyujtogattak, raboltak gyalázatos módon a Délvidéken, akkor Szent László

királyunk nem azt üzente nekik, hogy hát ha már Erdélyt megszálltátok, nem bánom, menjete át a Dunántúlra, sőt raboljátok ki a Felvidéket is . . . Hanem lóra ült és csatabárdjával magyarázta meg nekik, hogy meddig terjed a magyarok joga és vagyona. Nem volt bosszúálló és kegyetlen velük szemben, de kemény és kérlelhetetlen volt, ha egyszer a szép szóra, békülékeny megegyezésre nem hajlottak. És amint a Szent Király cselekedett, mi is cselekedhetünk hasonlóképpen magánéletünkben a nélkül, hogy megsértenők az Evangéliumot. Ha valaki megtámad és el akarja venni üzletemet, kabátomat, szobámat stb., akkor szeliden megmagyarázom neki, hogy ehhez joga nincsen. És ha azért teszi ezt, mert szűkölködik, még segíték is rajta a gyűlölködés és bosszúállás helyett. De ha mindez nem használ, akkor feljelenthetem a bíróságnál, vagy elintéztethetem ügyét a rendőrséggel. Az Úr Jézus nem akar jogos tulajdonunktól megfosztani, csak azt parancsolja, hogy keressük a szelídség, a békülékenység útjait, még esetleges áldozatok árán is. Ha nem így értené az Úr, amit mond a Hegybeszédben, hanem szósz szerint, akkor azt kellene hinnünk, hogy a tolvajok, rablók, gazemberek ügyét segíti elő. Ez pedig mégis csak lehetetlenség.

A harmadik hasonlatban arra nézve ad útmutatást Krisztus: hogyan viselkedjünk, ha valaki megsért bennünket szabadságunkban? „És ha valaki téged kényszerít ezer lépésnyire, menj el vele még kétannyira.” Az Úr Jézus ezt megint csak nem szósz szerinti értelemben mondja. Hová jutna akkor a világ? A hasonlat értelme csupán ez: túrj el minden támadást a szabadságod ellen és hozz áldozatot inkább, ha a szeretet megsértése nélkül másképp nem tudsz cselekedni . . .

Olvasóm, én igazán nem tudom, hogy hol születél, még kevésbbé tudom, hogy hol fogsz meghalni egykor. Azt az egyet azonban biztosan tudom, hogy Isten próbaidőre adta neked is azt a pár évet, ami születésed és halálad közt van. Ezalatt a pár esztendő alatt igazán nem nagy baj számodra sem, ha földi hatalmasságok földi törvényeit nem tartod meg eléggé. Legfeljebb megbüntetnek a hatalmasok. Aki azonban megismerte a Hegybeszéd törvényeit, de kiszuját sem mozdítja megtartásukért: örök életébe kerül a könnyelműség. Pedig sok ilyen is adódik. Ó hányan ragaszkodnak még ma is azokhoz a régi kemény és szívtelen törvényekhez. Ó hányan sziszegik ma is gyűlölettel: szemet szemért, fogat fogért. Ó hányan ütök arcul felebarátjukat egyetlen vigyázatlanul kiejtett sértő szóért. Ó hányan állanak véres bosszút egy-egy ügytelenségért. Ó hányan gázolnak át a szeretet, az igazságosság, a szelídség, a megértés, a békesség, a türelem parancsain, ha egyszer arról van szó, hogy a túlzott emberi becsvágynak és önértetnek eleget tegyenek. Milyen kevesen vannak a Szent István vértanúk, a Gualberti Szent Jánosok, Szent Erzsébetek, Szent Ignácok és Szalézi Szent Ferencék . . . Bizony, a mi saját életünkben is voltak pillanatok, amikor nem a Hegybeszéd Krisztusa szerint intéztük ügyeinket. Ezeket a pillanatokat meg kell bánnunk és jóvá kell tennünk. A jövőben pedig egyre inkább hozzá kell igazítanunk magunkat a krisztusi, az evangéliumi tanításhoz . . .

Nem a mai korba való az Evangélium — mondja az ostoba világ. De nézzünk szét a világban és lássuk meg azokat az embereket, akiket Evangélium

nélkül neveltek. Azt mondom: embereket, pedig alig érdemlik meg többnyire még az ember szót is. Az elmúlt télen egyik fiatal katonánktól kaptam levelet a frontról. Hosszan ír sok mindenről. Többek közt arról is, hogy velük szemben ázsiai hordák harcolnak. E néhány szóval fejezte be a levél e részletét: „Olyanok szegények, mint az állatok. Persze, Evangélium nélkül nevelték őket.” Micsoda messzeségben áll ez a magyar fiú, ez a krisztusi tanításon nevelt fiú az elkereszténytelenített szegény vörös barbárok fölött . . . Ebből a néhány szavából is mennyi türe-

lem, szelidség, megértés és megbocsátás árad. Kemény katona egyébként ő is, csak éppen nem igazságtalan és nem kegyetlen. És hányan vannak még hozzája hasonlók, akik ha nem értek is el még a szentség magaslataira, de szívükben ott él az Evangélium tüze . . .

Ej, bármit mondanak nekünk, mi nem térünk le Krisztus útjairól. Mi emberek akarunk lenni a földön, hogy Krisztus koronájával ékes üdvözültek lehessünk néhány év vagy néhány hónap múlva az égben . . .

Hányszor esik napjában az igaz?

Irtai dr. Erőss Alfréd

Sokszor halljuk, olvassuk az egyházi év folyamán a talentumokról szóló példabeszédet. Évről-évre jobban megértjük s lelkünkre vesszük a nagy tanúságot, amelyet az Úr egy alkalommal így foglalt össze: „akinek vagyon, annak adatik és bővelkedni fog; akinek pedig nincsen, amiye van is, elvételik tőle”. (Mt. 13, 12.) Ez vonatkozik az erényekre, jócselekedetekre, kegyelmekre is. Akinek pedig nincsen, amiye van is, elvételik tőle.

Az Úr szolgálai vagyunk mind, bár különböző tehetségekkel és feladatokkal ruházott fel. Mindegy: akár többet kaptam, akár kevesebbet, akár szerény helyen, akár magas állásban szolgálom az Urat, — számot kell adnom sáfárkodásomról! Nem mondhatom: ha mások lettek volna a körülményeim, ha más dispoziókat kaptam volna, ha jobban váгна az eszem, akkor én is gyümölcsöztettem volna Istennek . . . Mindenkinek gyümölcsöztenie kell a rábizott lelki tőkét, mindenkinek pozitív munkát kell végeznie a tökéletességben!

I.

A keresztény élet minimuma, első foka, kezdete az, mikor kizárom a halálos bünt, vagyis a kegyelem állapotában élek. Ez az első fok körülbelül olyan, mint a kisgyermek élete: már tud gögyögni, mozogni, értelme és akarata van, de még nem igen tudja használni. Ki elégedne meg ilyen étellel? Tudatos, nagykorú életet akarunk élni a vallásosságban is! Nem elégszünk meg azzal, hogy a kegyelem állapotában vagyunk, hanem használni is akarjuk a kegyelem erőit, kegyelmi életet akarunk élni.

Mi az oka annak, hogy oly sokan, világiak és egyháziak, nem tudják magukat felküzdeni ideig? Mi az, ami konkoly és dudva-módra elfojtja bennük a kegyelmi élet virágzását és nem engedi kalászba szökni? — A bocsánatos bűn.

Tudjuk, hogy végtelen különbség van a halálos és a bocsánatos bűn között. Olyan különbség, mint élet és halál között . . . De a bocsánatos bűn állapota nem az egészséges, viruló életé, hanem a beteges életnek a képe. A betegség nem halál, de könnyen oda vezet. A bocsánatos bűn olyan, mint a fertőző bacillus, mint a lassanható mérég, mint a felgyülemelő genny a szervezetben. Letöri, legyengíti ellenállóerejét, ruganyosságát, lendületét, fonnyadtá és vérszegénnyé teszi, míg végül általános szeptiszishez vezet. Ilyen fonnyadt, vérszegény-e az én lelki életem?

Ha magamba nézek, számvetést végzek, mennyi gyöngesség, mennyi gyarlóság, igen: mennyi bűn mocskolja még a lelkemet. Ú. n. „bocsánatos” bűnök. Nem súlyosak, nem halálosak, tudom. De épp ezért nem is veszem őket komolyan, nem küzdök ellenük kitartóan, sőt talán ragaszkodom egyikhez-másikhoz s táplálom, dédelgetem, mindenféle kifogást találok a védelmére.

Pl. pontatlanság, figyelmetlenség, beszéd, szemek fékezése, rendetlen ragaszkodás valamihez vagy valakihez stb., stb.

Egy ácsmester kis inast fogadott magának. Pontosan kiszabta az inas feladatkörét: este elrakod a szerszámokat, reggel kitakarítod a műhelyt, előkészíted az anyagot, vizet hozol és így tovább. Az inas pontosan teljesítette kötelességét. De mást nem tett. Ha valahol találkozott mesterével, nem köszönt neki. Ha együtt értek az ajtóhoz, nem engedte előre. Ha szóltak hozzá, röviden és hidegen válaszolt . . .

Gondoljunk csak az evangéliumi példabeszédre. Isten a számadáskor nem elégszik meg azzal, hogy a reánk bízott kincset nem pazaroltuk el, hanem megköveteli, hogy megkértszerezzük! Ahogy az a gazda nem elégszik meg, ha inasa elvégzi pontosan a kiszabott munkát. Joggal elvárja tőle azt is, hogy figyelmes legyen vele szemben.

Mindnyájan Isten szolgálai vagyunk, sőt gyermekei! De vajjon figyelmesek vagyunk-e vele szemben? Köszöntjük-e, mikor találkozunk vele? Előrebocsátjuk-e, mikor ajtóhoz, mikor válaszúthoz érünk?! Vagy mindig én vagyok az első, csak magamnak udvarolok, kedveskedem; mikor arról van szó, hogy a szavamat, a szememet fékezzem, imámat meg ne rövidítsem, az elmélkedést, szentséglátogatást, lelkiismeretvizsgálást el ne hagyjam! O, hányszor voltunk figyelmetlenek, udvariatlanok, önzők . . .

Ez a bocsánatos bűn. Nem végleges elszakadás Istentől, hanem durvaság, figyelmetlenség vele szemben, tehát megbántása végtelen szeretetének s viszszaélés irgalmával Rettenetes!

Viselkedésünk visszas voltát megérteti a kis inas példája. A mester hűz krajcárt nyom a kis inas kezébe. „Hozzá nekem a szomszéd péktől egy tíz-krajcáros zsemlyét. A másik tízesért magadnak is vehetsz egyet.” Az inas elszalad, s kis idő múlva visszajön, szájában egy zsemlyét ropogtatva. „Itt van

a tíz krajcár, — mondja a mesternek — már csak ez az egy zsemlye volt." S jóízűen elfogyasztotta zsemlyéjét.

II.

Belátom: rút hálátlanság és lelkemhez méltatlan durvaság, lelkemnek ártó szenny a bocsánatos bűn. Tehát mindenáron kerülni akarom és kiirtani szívemből! De lehetséges-e?

Azt hallottam ugyanis, hogy kétszer esik napjában az igaz. És a hittanban azt tanultam, hogy Isten rendkívüli kegyelme nélkül senki sem képes kerülni a bocsánatos bűnöket. Molinost elítélte az Egyház . . .

Felelet: „hétszer esik az igaz" (Péld. 24, 16.), mondja maga a Szentírás, de nem azt, hogy napjában! Össze szokták u. i. tévesztetni a fenti idézetet egy másikkal, amely azt mondja, hogy „hétszer napjában" dicsérik az Urat. (Zsolt. 118, 164.) És mit ért a szent szöveg „esés" alatt? Kétféle bocsánatos bűnt ismerünk. Először: a szándékos és tudatos bocsánatos bűnöket, amelyekről az előbb is beszéltünk. Ezeket mindnyájan kerülni tudjuk, sőt kerülni is kell; ebben áll az igazi keresztény tökéletesség és lelki előhaladás.

Másodszor: vannak nem egészen szándékos bocsánatos bűnök, melyekben nem megfontolva vagy nem teljesen szabadakarral hibázunk. Pl. nem akarok megbántani senkit, de hirtelen fölindulásomban sértő szót vágok valakinek a fejéhez. Hamar megbánom s bocsánatot kérek. Az ilyen hibák emberi gyarlóságunk következményei s azért itt a földön sohasem tudjuk teljesen kiirtani őket.

Még ezeknek is két válfaját lehet megkülönböztetni. Vannak olyan tökéletlenségek (akaratlan szórákosztottság az imában, akaratlan rossz gondolat stb.), amelyek nem terhelik a lelkiismeretet, nem bűnösek. Tehát sajnálhatjuk őket mint a tökéletesség akadályozóit, de nem bánhatjuk a szó szoros értelmében, s ennek következtében nem is képezik a gyónás anyagát. — Legtöbbször azonban, főképp kevésbé tökéletes lelkéknél, hibásak vagyunk az ilyen „akaratlan" tökéletlenségek előidézésében. Ebben az esetben már bűnös a tökéletlenség, s mint ilyen, a töredelmes bánat és szentgyónás anyaga. Ilyenek legtöbbször a hanyagság, vigyázatlan nézdegélés, rossz olvasmány, film, előadás stb.

Miért nem tudunk távol tartani lelkünköt minden kicsi bűnt? Mert a világ bűnarádatsa oly közel ömlik el lelkünk mezőjé mellett, hogy valami mindig átszivárog. Lelkünk védőgátjai nem oly tökéletesek, hogy a hézagokban a bűnarádás kis erecskéi be ne törhetnének. Ezek azonban hamar elszikkadnak s fölszáradnak, ha nem dédelgetjük őket.

A Szentséges Szív szolgálatában

Irtá: Nagy József Győző

Gyakran lemérik napjainkban a katolicizmus útját és erősödését a magyar társadalomban. Lemérik az utolsó ötven év óta megtett haladást és ebből akarnak biztatást nyerni a jövőre, amely nemcsak kődbe, hanem lőporfüstbe is burkolódik a kutató szem elől.

Lelkük rajta azoknak, akik lemérik és méltatják

III.

A szeretetet nem mérik vékával, a szeretetlenséget sem. Vannak az emberi életben olyan dolgok, sőt a nap óráinak és perceinek nagyobb része ezeknek a homokszemében pereg le, amelyek kívül állanak a bűn határvonalán. Mikor kísértések, rossz gondolatok, gonosz vágyak nincsenek a lélek látóhatárán. S ez jól van így. El sem bírnök az örök legyverben-állást. Olykor-olykor letesszük a nehéz páncélt, a szűk gázmaszkot s élvezzük a tiszta, szabad levegőt. — Újságot olvasok, vizet iszom, sétálok, beszélgetek, reggelizem, gyümölcsöt eszem, pihenni térek stb. Emberi dolgok, közömbös dolgok, büntelen dolgok. De az én szeretetre teremtett szívem nem elégszik meg velem, hogy távol tudja a bűnt. Közel akarja tudni magához ilyenkor is, ezekben is az Istent. „Akár esztek, akár isztok, akár bármi mást tesztek, mindent Isten dicsőségére cselekedjétek." (I Kor. 10, 31.)

Hogyan? Fölkeltem a jószándékot . . . Ez is egy mód, amelyet azonban mértékkel, szerivel alkalmazok. Állandó feszültséget jelentene agyamban, idegeimben, ami megmérgezi kedélyemet. (Különbön is a szándékeltetés elsősorban értelmi művelet s ezért egymagában nem elégséges.) Vagy talán fogadalmat teszek? . . . Ha úgy akarja Isten. Ezt szükség esetén választhatom, de előbb lelkivezetőmmel megbeszélem. — Mi tehát az egyszerű, közönséges módja? Épp az, amiről elméltünk. Tisztán tartom a szívemet s ápolom benne az isteni szeretettűzet. Kitépek belőle minden szándékos, tudatos ragaszkodást mindenhez, ami bűn (legyen mégoly csekély), s beleültetem a szeretetet! Ha ilyen a szívem, akkor egészen Istené és Isten lakik benne. Akkor minden, amit teszek: Isten dicsérete és napsúgaras szeretet.

*

Az a szomorú vallásos hanyatlás és közömbösség, mely a XV. században egyes vidékeken jelentkezett, nem utolsó sorban a papok, szerzetesek, kolostorok világias életéből eredt. Ezért IV. Pius pápa a tridentin zsinaton komoly szóval figyelmeztette a papságot, hogy még a legkisebb bűnöket is gondosan kerüljék, mert a példa miatt ezek is nagyok lehetnek. Isten szolgájának pedig úgy kell élnie, hogy minden cselekedete tiszteletet keltsen a hívekben. „Levia etiam delicta, quae in ipsis maxima essent, effugiant. ut eorum actiones cunctis afferant venerationem." Ezeket a szavakat sokszor idézte X. Pius pápa s mi is idézzük fel emlékezetünkbe, valahányszor az Evangéliumban a talentumokról szóló béldabeszédet olvassuk. Gondoljunk olyankor mindig jó elhatározásainkra s újítsuk meg azokat.

ilyen vagy olyan alkalomból a katolikum hazai erejét. Lemérik, mert méltatni akarnak embereket vagy vállalkozásokat és helyesen vagy helytelenül embe-
reknek vagy vállalkozásoknak tulajdonítják a haladás iramát és az eredmények bizonyos részét.

A katolikum pedig mindenesetre lelkiiséget jelent

elsősorban. Ez a lelkeség pedig akkor kezdett különb lenni minálunk az előzőnél, amikor nemcsak templombajáró tömegeink nőttek meg, hanem a gyakori szentgyónás és szentáldozás elkezdte átalakítani a legkisebb falu templomától kezdve a fővárosi szerzetesházak és plébániáknak szokásos rendjéig az egész lelkipásztorkodást és vele az egész katolikus életet. És itt valóban lehetne embereket méltatni vagy vállalkozásokat ünnepelni, de ami az emberek lelkesedése és a vállalkozások önzetlensége mögött volt: mi most arra akarunk rámutatni.

Régebbi nemzedékek tagjai emlékeznek még rá, hogy volt idő, amikor húsvét tájban rohamozták meg annyira a papok gyóntatószékét, mint manapság minden elsőpénteken láthatjuk az ország bármelyik templomában. És voltaképpen itt van a fejlődés rúgója, mert itt kezdett a lelkeség átalakulni, itt kezdtek az emberek gondolataikat és cselekedeteiket Jézus igazságaihoz mérni, és az elsőpénteki templomokból indult ki az az előreszökkenés, amely az elmúlt ötven év alatt a katolicizmus hazai útját olyan jólesően jellemzi.

A Jézus Szíve-tisztelet van a magyar élet változása mögött elsősorban. A nagykilenced lélektana és méginkább egysége van sikereink mögött, és ha Jézus Szívetől várjuk jövőnkre az áldást, azt nemcsak azért tehetjük, mivel városaink és közületeink egyre magasabb formában ajánlják fel a társadalmukat a szentséges Szívnek, hanem főleg azért, mert ezeket a felajánlásokat már évtizedek óta megelőzte a tisztelet és százezrek önfelajánlása és megszentelődése éppen a Jézus Szíve-tiszteletnek kegyelmeivel és eszközei által.

Ki is mondhatjuk, hogy a magyar élet pár évtized óta van, van annyira a szent Szív tiszteletének ígérete alatt, mint bármilyen más, akár politikai vagy társadalmi jelszó vagy gondolat hatása alatt. És a Szent Szív tiszteletének hatása alatt az év tizenkét hónapjának mindegyikében százezrek indulnak el a hó elején Jézus felé és százezrek kapcsolódnak egyre jobban beléje a természetfeletti élet elevevényébe, és komoly, értékes életű százezrek engesztelik az Atyát azokért a bűnökért, amelyeket szerencsétlen vagy könnyelmű, de mindenesetre kisebbértékű milliók követnek el Mária Országában.

Ez az ország tehát éppen legértékesebbjeinek tömegei révén a szentséges Szív kegyelmében él. Szent Pál apostol leveleinek hangulata fogja el az embert, amikor egy-egy szűkebb közösség lelkületét látja és szeretné *szentek*-nek nevezni a híveket, mint az őskeresztényeknél volt szokásban. És sokan valószínűleg meg az evangéliumi nyolc boldogság valamelyikét saját szegényes magyar életükben, belékapaszkodva azokba az ígéretekbe, amelyek a szentséges Szív tiszteletét olyannyira emberiséssé, tehát nekünk valóvá teszik.

Ám meg kell torpannunk egy pillanatra. Mert a szentséges Szív kegyelmében *élni* nagy dolog, elegendő is az üdvösségre, de bizonyos értelemben lehet még ennél nagyobbat is elképzelni. Azt az esetet, amikor a szentséges Szív kegyelmében folyó emberi életet magával ragadja az Isten bőkezűségének sodra és rádöbben arra, hogy a szentséges Szív *szolgálatában élni* nagyobb annál, amit eddig tett. Amikor kitágul a szeretet az ember szívében és elkezd azon dolgozni, hogy Jézus Szívének tiszteletét és annak nagyszerűségét minél többen megismerjék. És amikor apostolkodni kezd a keresztény ember ilyen értelem-

ben, akkor már nem pusztán a Szent Szív kegyelmében, hanem annak *szolgálatában* él, és hogy ez a szeretetnek miféle kiteljesedését jelentheti egy földi ember életében, arról csak annak lehet fogalma, aki maga is elkezdett apostolkodni a Szent Szív tiszteletével és ezt a legkomolyabb katolikus akciót életének tartalmává tette.

Kedves kötelessége volna ez voltaképpen minden keresztény embernek, akinek életében rendet teremtett a nagykilenced és lelkében békességet szerzett az isteni Szívbe vetett bizalom. Elsősorban azonban mégis a papok számára jelent ez életprogramot. És hogy érsekeink és püspökeink címerében vagy jelmondatában ott van immár a Jézus Szívének való elkötelezettségük, az is azt a gondviselésszerűt mutatja, amely a magyar katolikusokat évtizedek óta a Jézus Szíve-tisztelet által akarja az üdvösség útján megtartani.

És most emlékezzünk meg egy életről, mely valóban a *szentséges Szív szolgálatában* telt el szemünk előtt.

Ez év Jézus Szíve ünnepén, július első péntekén halt meg többhavi haldoklás után az üllői plébános, Szabó Jenő címzetes kanonok. Az első világháború után szépen dekorálva és a váci egyházmegye fontos lelkipásztori állásain át került 13 évvel ezelőtt az üllői plébániára és a szentséges Szív szolgálatában példát adott paptársainak, kik ismerték, és híveinek, kik szerették és kivétel nélkül tisztelték. Munkájában két gondolat vezette: a szentséges Szív szolgálata és az ars-i plébános önzetlensége. Hogy ez részleteiben mit jelentett, azt nehéz volna mind felsorolni. Annyi azonban bizonyos, hogy híveinek lelki üdvösségén kívül más ambíciója nem volt ennek a keménytermészetű magyar papnak. Mert ezt is le kell szögeznünk azoknak kedvéért, kik nem ismerték. Nem volt érzélgős vallásosságú, aprólékos lelkiismeretességű félelmes. Egészen férfi és keményen magyar ember volt, s akik féltik a férfilelket a félreismeretű Szív-kultusz egyoldalú hatásaitól, azok számára eleven tiltakozás volt az üllői plébános szűkbeszédű, szókimondó, de a szeretetet soha nem sértő egyénisége.

Üllőt tizenhárom év alatt sok imádságával és céltudatos lelkipásztori munkájával átalakította. Nem sokat volt társadalmi ember, hiszen betegsége sem engedte meg ezt neki. De elevenjére tapintott az embereknek, számonkérte a vasárnapjaikat és ha valakin nagyon akart segíteni, — s minden hívén akart — akkor első pénteket ajánlott neki vagy a Manrézába szervezte be lelkigyakorlatra.

Egyházközségi szervezetei, egyesületei jóval az átlagon felül voltak, — ő ugyan csak úgy fejezné ki, hogy élet volt bennük, amint az kell — terményhálóadó ünnepségei pedig országos híreük lettek lelkipásztori körökben.

Betegsége életének utolsó két esztendejében ágyhoz szögezte, és az az érzésünk, hogy tulajdonképpen lelkipásztori munkájának koronáját tette fel hosszú szenvedéseivel. Mert szenvedni kevesebben tudnak, mint dolgozni. S ő, aki példa volt a papi munka terén, csodálatos példa lett arra is, hogy a szent Szív tisztelete milyen magasságokba képes emelni az embert akkor is, amikor a kilátástalan szenvedés pszichizálására van ítélve.

Orvosa többször lemondott már róla, s ő valóban hónapokon keresztül agonizált. De az a katolikus lélek, mely benne élt, küzdött a testtel és nem engedte összeomlani akkor sem, amikor a természet-

tudomány szerint már fel kellett volna mondanía a szolgálatot.

Kinjait az isteni Szív szenvedéseivel egyesítette és híveként ajánlotta fel. S ha tizenegy éven át munkájával vitte előre az üllöiek üdvösségét, meggyőződésünk, hogy kétéves szenvedéseivel sokkal inkább biztosította Isten áldását életükre, mintha tevőleges

lelkipásztori munkában érte volna utól a halál.

Emlékezzünk meg imáinkban Szabó Jenő *kanonok-plébánosról* és bizzunk nagyon a Szent Szívben, mert benne kell lennünk világalakító terveiben nekünk magyaroknak, akiknek számára ilyen lelkipásztori mélységeket nyitott meg a sivárnak gondolt Duna-Tisza között.

A lelki élet ábc-je

Irta: P. Virágh Andor S. J.

I.

1. Az ima

Fenséges dolog, mert Istennel beszélünk az imában. Szent dolog, mert szentté tesz. Szükséges dolog, mert fényt hoz és meleget hoz és erőt hoz.

Ima nélkül nincsen lelki élet.

Ima nélkül bűnökben élünk.

Lehetetlen hosszabb ideig súlyos bűn nélkül élni. Ezt tanítja az Egyház. — De hát akkor nem is vagyunk felelősek a bűnért, ha egyszer *lehetetlen* hosszabb ideig elkerülni a halálos vétket? — Tévedés! Mert az Egyház az előbbi tanításhoz hozzáteszi: „... sine beneficio speciali”, aminek az értelme az, hogy lehetetlen elkerülni a súlyos bűnt. *Ha különös* kegyelmet, segítséget, erőt nem ad az Isten. — Dehát tehetek én arról, ha Isten nem ad különös kegyelmet? Hogyan éljek hosszabb időn át súlyos bűn nélkül, ha Isten nem adja meg azt a bizonyos *különös erőt*? — Igen ám, csakhogy az Egyház még valamit hozzátesz az előbbi tanításhoz, és pedig azt, hogy megkaphatja mindenki azt a szükséges, különös segítséget és kegyelmet, *ha imában kéri azt!* — Ezért súlyos bűn az, ha valaki hosszabb időn át (pl. két hétig) semmit sem imádkozik, se egy fohászt, se egy könyörgést. Mert így kiteszi magát annak a veszélynek, hogy bűnt bűnre halmozzon.

Az imának a nagy jelentősége kiténik még abból is, hogy senki hosszabb ideig nem tud szándékos bocsánatos bűn nélkül sem élni, hacsak imában nem kéri az erőt.

Mennyivel fontosabb tehát az ima szerepe annál, aki komoly és mélyebb lelki életet akar élni. Hiszen a szükséges fényt, a belátást és a meleg indítást a jóra csak akkor kapja meg állandóan, ha ezt aláztos és kitartó imában kéri.

Hanyagold el az imát és lassan, de annál biztosabban fog kihűlni benned minden istenes buzdulat és törekvés. — Rendezd és mélyítsd imádat és egészen bizonyosan sok és nagy kegyelmet fogsz kapni!

a) Szóbeli ima

Sokféle fajtája van. Ilyen a rózsafüzér, ilyen a röpima, ilyen az imakönyvekben leírt ima. Ez is fel-emelkedést jelent az Istenhez. De nem a legtökéletesebb fel-emelkedést.

A rózsafüzér és röpimák elmondása mindenkor jó és helyes, de e mellett meg kell tanulnod lassanként az elmélkedést is.

b) Az elmélkedő ima

Igen fontos, mert az elmélkedésben gondolhatod át, hogy miért és hogyan kövesd Krisztust. Legjobb alkalom arra, hogy fényt és belátást kapj, hogy megismerd az evangélium rejtett gyémántjait. Ezek a gyémántok csillognak és fényt árasztanak magukból, de csak a gyakorlott szem látja és érti meg a mennyei csillogást. Az elmélkedés nyugodt percei azok, amikor szemedet kissé lehúnyod és elvonod a világ sokszínű csillogásától. Mert a világban is sok fény rejlik. Csalfintán összerakott színek, amik káprázatba ejtenek, és ha nagyon rajta feledkezel a cifra színeken, mindig jobban elfog a vakság. A lélek vaksága, mely nem veszi észre sem a keresztből kiömlő nagy fényt, sem a feltámadt Jézus dicsőségben ragyogó sebeit, sem a sír kijózanító fekete ásitását, sem a szelídség ibolyás imbolygását. — De ha az elmélkedés csendjében engedéd az Isten sugarait lelkedre hatni, azt látod, hogy agyad és gondolkodásod lassankint átalakul, a csodagyémántok fénye szikrázik át szemedben és egészen új látással nézed a világot, szentek szemével és bölcsességével.

Fontos az elmélkedés azért is, mert ilyenkor melegíti át a szívedet az isteni tűz. Pünkösdkor elvonulnak az apostolok és a zárt ajtók csöndjében várják a nagy csodát. Zúg az Isten, mikor tüzes nyelvek alakjában ereszkedik alá. A Szentlélek Úristen forrósága csap szét a szobában, ahol ők voltak és az arcuk kipirul. Ez a szent láz ég Péter orcáján, amikor nem sokkal később odaveti a nagytanács elé, hogy nekünk pedig *kell* hirdetnünk azt, akit ti keresztre dobtatok! Kell! Mert telve vagyunk tüzrel és a tűz nem fér belénk. Kell, mert isteni vihar van bennünk, a tűz nyugtalan zúgása és a föld színét újító ereje. Kell! Mert átizzott a lelkünk, és gyújtani akarunk! Az egész világot felgyújtjuk a szeretet új tüzeivel, amit a pünkösti szobában nyertünk tüzes nyelvek alakjában.

Az ima, és pedig elsősorban az elmélkedő ima csöndjében, mondjuk így talán: zárt ajtós visszavonulásában jön hozzánk is a Szentlélek Úristen. Itt melegíti át a szívünket, itt ad kedvet és gyújtást, hogy sóvárogjunk és emésztően vágyjunk a szentebb életre.

Az elmélkedésben születnek meg a jó elhatározások is, amikor izzik az akarat és visszatarthatatlanul mondja: „*Akarlak téged, Jézus Krisztus! Akarom a Te útjaidat!*”

Tehát meg kell tanulnod az elmélkedés nagy tudományát! Így élhetsz csak komoly és elmélyített lelki életet.

c) Nehéz az elmélkedés?

Sokaknak az, de csak addig, amíg meg nem tanulták a szenteknek ezt a sajátos tudományát.

Nehéz, mert az élet ezer változása és ideges rohanása rajta fekszik a szívünkön. At és át hat minket a mindennap láza, és sokszor a szórakozásunk sem pihenés, hanem csupán kellemes dolgok hajszolása. Egyszer az élet hajszol minket, máskor mi hajszoljuk az élet kellemes perceit. Tehát megint csak ideges rohanás minden. — Az elmélkedés bizonyos nyugalmat parancsol. És ettől ösztönszerűen borzad az az ember, aki naphosszat ideges lázban ég. Ez a nyugodtságtól való ideges irtózás a legközönségesebb akadály a elmélkedésnek. De le *kell* győződnöd magadban a nyugtalanságot és kell, ha csak néhány percet is, szakítanod, hogy nyugodtan várd a Szentlélek isteni gondolatait és érzéseit.

Nehéz az elmélkedés azért is, mert elszórakozol. Agyadban szinte vad táncot járnak a képek. Mintha furfangos híradó futna képzeleted mozivásznán. Hírek, amiket az újságban olvastál, emberek, akikkel veszedkedtél és más emberek, akikkel szívesen vagy, sikerek, amiken szívesen ámulsz és munkák, amiket még nem végeztél el. — Panaszkodol, hogy nem tudsz elmélkedni, mert folytonosan elszórakozol.

De nehéz az elmélkedés azért is, mert egyetlen jó gondolatod sem támad. Olyan üres vagy, mint a kongó hordó. És úgy érzed, hogy az elmélkedésre szánt néhány perc elviselhetetlen börtön, ahol rád mered egyedülléted és nagy irtózás fog el, mert egyetlen gondolat sincs benned, amit tenyereddel megszoríthatnál. És ezért irtózol is a magánytól és az elmélkedés csendes pillanataitól.

Ne félj, mindezen lehet segíteni.

d) Hogyan elmélkedjem?

Apránként kell megtanulnod ezt a tudományt.

Kezd pl. evvel:

Mondd el az Üdvözlégy-et, de úgy, hogy az egyes szavak után megállsz egy-egy pillanatra és ráfigyelsz, hogy mit is mondtál. — Tedd ezt három napig. Az egész elmélkedés csak ennyi lesz 3 napig. — És máris megtanulod, hogy figyelmedet egy tárgyra irányítsd.

A második 3 napon ugyanígy mondd el a Miatyánkot.

És máris megindultál az elmélkedés útján.

A következő héten vedd elő a Szentírást. Keress ki olyan részt, ahol az Úr Jézus egy-egy csodát tett vagy járt-kelt. (Pl. Máté 8. fejezet 1—4; 5—13; 9. fejezet 1—8. — Márk 6. fejezet 30—44; 9. fejezet 1—12).

Olvass el egy-egy részt. Utána semmi mást ne tégy, csak gondold át nyugodtan, hogy mi is ennek vagy annak a szentírási résznek a tartalma. — A végén rövid röpimával fejezd be, pl. „Hiszek Benned, Uram, te nagy és hatalmas csodatevő!” Vagy: „Imádlak Téged, Jézusom, aki megmutattad, hogy isteni erő van Benned, fogadd el az én szegény szívem aláztos és hódoló imáját!” Vagy: „Szeretlek, Krisztusom, aki ennyire gondoltál reánk, ennyire szántad nyomorúságunkat és ennyire törődöttél a bűnösökkel! Szeretlek és oda akarom adni neked szívemet egészen és visszavonhatatlanul!” — Ezt tedd egy hétig.

A harmadik héten ismét olvass egy-egy részt a Szentírásból. De most már nem szabad megelégedned azzal, hogy egyszerűen átgondolod azt, amit a

Szentírás elbeszél, hanem *megpróbálsz elképzelni*, hogyan is történhetett ez vagy az a csoda. Hogyan hozzák pl. az inaszakadat az Úr Jézus elé, hogy néz a betegre nagy szájalommal az Úr Jézus. Ismételd el a szavakat, amiket Jézus mond. Aztán megint fejezd be az elmélkedésedet egy-egy rövid imával.

A negyedik héten már a *gondolkodást* is gyakorolni fogod. Ismét elolvasol egy-egy részt a Szentírásból. Megpróbálsz elképzelni röviden az egész jelenetet. Aztán figyelemmel *elmondod* magadban az Úr Jézus szavait vagy a szereplő személyek egy-egy mondatát. Néhány pillanatig próbálsz *gondolkozni* azon, hogy mit is jelent ez vagy az a mondat.

Azt fogod látni, hogy napról-napra könnyebb a figyelés, hogy a gondolataid mindig könnyebbek és gazdagabbak.

Mit tégy ezek után?

Végy elő valamilyen elmélkedési könyvet és most már a megadott elmélkedési anyagot próbáld át gondolni.

A következő lelki tények szerepelnek általában egy elmélkedésnél:

1. A *képzelet* lekötése és betöltése azáltal, hogy igyekszem elképzelni pl. a csodatevésnél az Úr Jézus alakját, a tömeget, stb. De erre csak néhány pillanatot szánok.

2. Rövid fohással kérem az Isten kegyelmét, hogy üdvömrre váljak az elmélkedés és beléssam azt az igazságot, amelyről gondolkodni akarok.

3. A *fontolgató ész* ezután elkezd az elmélkedést. Pl. erről az igazságról: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” — Tehát akkor ezen az úton kell járnom, mert ez vezet a *célhoz!* Milyen is Krisztus útja? Milyen volt az élete? Gondolok néhány jelenetre. — És az én életem? Élet volt-e? Vagy halál? Merve és hideg lanyhaság? Gondolok hibáimra, napi foglalkozásomra.

4. A *szív* folytatja az ész munkáját. Mert most látom a nagy igazságot, hogy aki Krisztussal jár, Krisztussal is dicsőül meg. Oh, boldog mennyország! Ott van az igazi haza! Vágyom oda! Akarok a szentek közt örökre boldog lenni! — Érzem, hogy lassankint megtelik a szívem égi érzéssel! Valami nagy ujjongás van a szívemben!

5. Az *akarati* most határozott *feltételt* tesz: ma ezt és ezt fogom tenni! Elkerülöm pl. a türelmetlenséget. Előre pontosan átgondolok délelőttre és délutánra egy-egy esetet. Igen, itt és itt alkalom lesz a türelem gyakorlására. *Feltétlenül* vigyázni fogok tehát ebben a két esetben.

6. *Bizalmas beszélgetéssel* fejezem be az elmélkedést. Kérem égi Anyámat, a szeplőtelen Szűzet, hogy segítsen. És Jézus kegyes Szívének ajánlom jó feltételemet. Úgy beszélgetek vele, hacsak röviden is, mintha itt volna, mintha fogná a kezemet és biztatna.

Napról-napra könnyebb lesz az elmélkedés, és azt fogom látni rövidesen, hogy már félóra nem sok. — És így telítődik meg a lelkem mindig új és új kegyelmekkel.

e) „Nem tudok imádkozni”

Sokan panaszkodnak így.

Mi is hát a „rossz ima”?

A *szórakozott ima?* Nem. Mert ez csak akkor rossz, ha valaki akarattal szórakozik el. Vagyis ha semmit sem tesz a szórakozás ellen. — A szórakozottság oka sokszor a kifáradt test, a sok gond vagy akár az ördögi kísértés, mikor mindenféleképpen meg akarja zavarni imánkat. Ilyenkor *küzdünk kell* a szórakozottság ellen. Lehet az is, hogy imánk nem lesz más, mint egy hosszadalmas vergődés. Lehet, hogy egész idő alatt egyetlen percig sem tudjuk fel-emelni szívünket érzelmileg Istenhez, hogy semmi jó gondolatunk sem támad. És mégis lehet ez az ima jó, sőt *nagyon is jó*. De csak akkor, ha kitartóan küzdünk a szórakozás ellen. Az ilyen küszködő imáért sokszor igen nagy kegyelmeket kaphatunk. Eppen azért, mert hűségesek vagyunk, mert ilyenkor megmutatjuk, hogy nem a szép gondolatokért vagy édes és érezhető érzelmekért imádkozunk. Isten ezt a hűségünket éppen avval fogja megjutalmazni, hogy sok és nagy kegyelmet ad. — Talán nem is sejtjük, hogy sokszor éppen azért jön nagy fény és érezhető vigasszal, mert valamikor régebben vergődve küszködtünk a szórakozás ellen. És akkor talán nem is győztük le a szórakozást, de ez mégsem volt hiba éppen azért, mert *küzdöttünk*.

Máskor unalmas vagy üres vagy hideg az imánk. Nem baj. Sokszor engedi Isten a lélekre ezt a keserű *szárazságot*. — Miért? — Sokszor azért, hogy megalázzon minket, hogy lássuk semmisségünket. Azt,

hogy Nélküle mozdulni sem tudunk. — Máskor éppen azért engedi a lelki szárazságot, hogy megpróbálja hűségünket, vagy talán azért, hogy annál jobban vágyódjunk utána. — Ilyenkor is küzdünk kell. *Ki kell tartanunk!* Eppen ilyenkor nem szabad meg-rövidítenünk imánkat. Mert ezért a hűségért sok kegyelmet kapunk.

Tehát igenis: *Mindig tudunk jól imádkozni*. Mert az ima jóságát nem dönti el, hogy nekünk tetsző-e, hanem az, hogy Istennek tetsző volt-e. Márpedig ha alázattal küzdünk, akkor éppen ez a hűséges küszködés lesz tetsző Isten előtt.

2. A lelki olvasás

Igen fontos a jó lelki könyvek olvasása. Ennek a célja: 1. A lelki élet ismereteinek bővítése; 2. Az akarat megindítása a jóra.

Tehát helytelen volna, ha valaki csak olyan lelki könyveket akarna olvasni, melyek igen szép nyelven vannak megírva és szívporkázó gondolatokat tartalmaznak. A lelki olvasás célja nem az, hogy kellemesen elszórakozzunk.

Igen meg kell válogatnunk lelki olvasmányunkat. Éspedig lelki szükségletünknek megfelelően.

Nagy haszonnal jár a *szentek életének* olvasása, mert ott látjuk a gyakorlati Krisztus-követést. De jó azért is, mert a példa vonz és a szentek élete lassankint átalakítja gondolatvilágunkat is, érzésvilágunkat is.

Igen nagy haszonnal olvashatjuk többek között: Szentírást; Kempis: Krisztus követése; Rodriguez: Keresztény tökéletesség; Müller: Aszkétika; stb.

(Folyt. köv.)

Irodalom

Hegedüs László S. J.: **Fohászok**. Búcsúval ellátott rövid imádságok. Budapest, Korda kiadása, 1943. 110 lap. Ára 1.50 P, kötve 4.80 P.

Minden gondolkodó és hívő lélek tudja, hogy milyen jelentősége van az imádságnak az emberiség életében. Olyan, mint a levegő a tüdőnek, a napfény a szemnek. Jóllehet mindig kellene imádkoznunk, hisz a munka is imádság, ám szóbeli imát mondani vagy elmélkedni szünet nélkül nem vagyunk képesek, éppen hivatalbeli elfoglaltságunk miatt. Ha mindig nem is imádkozhatunk, azért az imádság aranyzálával szöhetjük át egész napunkat és minden tettünket, csak értsük a módját. Erre tanít meg a jelen kis füzet összeállítója. Nem adja az imaélet módszerét és élettanát, hanem azokat a válogatott imákat köti csokorba, melyeket az Egyház búcsúkkal látott el. Ilyen könyv, mely hitelesen nyújtja a legszebb fohászokat és búcsúval gazdagított imádságokat, már régóta hiányzik a magyar könyvpiacra. A Szentszék 1938-ban kiadta azoknak az imáknak a jegyzékét, melyek mondásával búcsú jár, ám ezek az imák legnagyobbbrészt latinul vagy kisebb részben néhány modern világnyelven jelentek meg. A szerző ebből a gyűjteményből kiválogatta a kedveltebb és rövidebb imádságokat és jelen füzetében közzétette. A bevezető részben megmagyarázza a fohászimák, fohászok vagy röpimák mibenlétét, szentírási és egyéb példákkal igazolja, hogy mindig gyakorlatban voltak, nagy szentek is

ajánlották. Azután megmagyarázza, hogy milyen kellemes kellenek a búcsú elnyeréséhez: elsősorban a megszentelt kegyelem állapota, azután a szándéknak is meg kell lennie, ezenfelül bizonyos feltételek teljesítése, mint például a szentségek vétele, ima a pápa szándékára stb. A búcsúimák után azt is közli, hogy mikor adta a Szentszék a búcsúengedélyt, s a magyarra fordított ima a hivatalos gyűjteményben milyen szám alatt található. Ilyen lelkiismeretes bevezető után közli a magyarra fordított búcsúimák szövegét. A közlés rendszerben, tárgycsoportok szerint történik. A tárgycsoportok a következők: Szentháromság, Jézus, Oltáriszentség, Jézus eucharisztikus Szíve, Krisztus Király, Jézus Szíve, Jézus szenvedése, Szentlélek, Szentcsalád, Szűzanya, angyalok, szentek, megholtak, egyháziak, szülők, holdog halál, haldoklók, Egyházért, békéért, pápáért, egyháziakért, jötevőkért, légítámasz alkalmával. Nagyon kitűnő és kedvelt imakönyv lesz minden imádkozó kezében. A mindennapi élet megszentelésére nélkülözhetetlen segítség.

W. Hünermann: **A rajnaparti dóm**. (Pre-montrei Boldog Hermann.) Fordította: Dr. Sallér Hermann. Budapest, 1943. Korda R. T. kiadása. Ára 5.— P.

Szent Ferenc virágoskertjének üde levegője árad ennek a könyvnek minden lapjáról. A főhős, Pre-montrei Boldog Hermann egyénisége, életszentségének alapjellege is nagyon hasonlít a Poverelloéhoz. A kis

kölni fiú is rajongója a természet ezer szépségének, minden fűszálban és virágban meg tudja látni a jó Isten remeklését.

A könyv legfőbb érdekessége, hogy nincs benne semmi nehézkesség és sablon, ami — sajnos — anynyira kísérője szokott lenni az életrajzoknak. Érdekesnél érdekesebb képekben perog le előttünk a Boldog életének minden jelentős mozzanata. Megcsodálhatjuk csodálatosan bensőséges kapcsolatát, mely kicsi gyermekkorától a késő öregségéig a Szűzanyához fűzte. Befeléforduló imádságos élete nem akadályozta meg őt abban, hogy mélységesen át ne érezze kora minden szenvedését és ne vezekeljen annak a meglehetősen zavaros időnek, Barbarossa Frigyes korának minden bűnéért.

A szerző e könyv megírásával kétségtelenül elérte célját: a könyv elolvasásával megismerünk és megszeretünk egy nagyvonalú életet, melynek legfőbb tartalma Krisztus és a Szűzanya dicsősége volt.

Erdey Ferenc: A fatimai csoda. A Lelki élet kis könyvei 46. száma. Szalézi Művek, Rákospalota. 127 lap. Ára 70 fillér.

Csodálatos bőségben ontja a sajtó a Fatimáról szóló cikkeket és kisebb-nagyobb műveket. A jeles szerzőnek is egyik legsikerültebb alkotása a jelen füzet, mely élő hittel és lelkes buzgósággal hívja fel figyelmünket a fatimai eseményekre. Kell is, hogy a legsötétebb bűnök, az ádáz harcok légkörében a béke, és szeretet szírványfénye megjelenjék egünkön, de ez nem történik meg a fatimai üzenet megszívlelése nélkül. Ezért az első elmélkedésben bemutatja, hogy mi történt Fatimában, azután felvázolja az angyal imáját, melyre a gyermekeket tanította. Megismerjük a Szűzanya szeplőtelen Szívét és jóságát, anyai érzelmeit és segíteni akarását, mert hívja a világot, hogy hozzá meneküljön bajiában, és megsegíti az inség idején. A kis füzet még számos imát közöl, melyek nagyon alkalmasak az engesztelés szellemének gyakorlására. Nagyon kívánatos, hogy e füzet minél több lélekben keltse fel a bűnbánat érzelmeit és szülessék meg bennük az engesztelés készsége, vagyis Isten igazi és szeplőtelen szolgálatának vállalása.

A NYÁJ A PÁSZTORÉRT. A papok lelki segítése. Összeállította Hunya Dániel S. J. A Papi Lelki-ség kiadása. Szeged, 1943. Korda-nyomda. 142 lap. Imarész 104 lap. Ára 3.— P.

A papok szombatja megmutatta, hogy híveink jelentős része mennyire vágyódik a krisztusi papság szolgálata után, mennyire szeretné, ha a papság minden tagja hivatása magaslatán állana. E lelki beállítottság következtében tapasztalható, hogy ma a papra sokkal több és fontosabb feladat vár, mint régebben, mondjuk, a mult században. E munkatöbblet azután több papot is igényel. Am az utóbbi évek eseményei, háborúi, bizonyos tekintetben a könnyű elhelyezkedés is, sokat elvontak az oltár hatóköréből, megkevesbedtek a hivatások. Az utánpótlás kérdése sürgető, melylyel foglalkozni kénytelen nemcsak a főpásztor, hanem a hívek buzgó része is, mert a pap nemcsak áldozatbemutató, hanem egyúttal a legeredményesebb népevelő is. Sok gondot okozott már e kérdés, ezért egyes egyházmegyékben követték a pápa útmutatását és felállítottak egy szervet a hivatások keltésére és megőrzésére. Ebből a szemhatárból emelkedik ki a szegedi szeminárium lelkiatyjának kezdeményezése,

aki már évnegyedes kiadványával is iskolát csinált. Jelen műve két részből áll. Az első kötet, vagy elméleti rész, első fejezetei szólnak a hivatásokról, keltetésükről, mert ez a legfontosabb katolikus akció, legyen a hivatás akár életáldozat, akár himnuszos diadalút. A magyar földből is kell kinőnie acélos búzának, hogy áldott és felszentelt magyar kezek törjék az igazi élet kenyerét Krisztus követői számára. A papok anyja és királynője, a Boldogságos is kér és könyörög értünk, ha bizalommal fordulunk hozzá. A mű második részében leveleket és a hivatásról szóló részleteket közöl, melyek mintegy visszhangjai a követett hívó szónak. Apostolok apostola lesz, aki e téren valamit is tesz és hivatást kelt vagy segít kinyílni. A hívek ébredjenek rá, hogy mi a kötelességük. Az utolsó rész példákat sorakoztat fel az életből, melyek bemutatják a cselekvés módjait. A csatolt kisebb alakú füzet nagyon szép imádságokat szed csokorba. Találhatók benne fohások, röpimák, engesztelő imádságok, énekek, egyórák közös ájtatosság, litániák. Bár csak minél többen forgatnák ezt a füzetet, akkor Isten áldása kísérné azok fáradozását, akik a papi hivatások keltéséért és megőrzéséért buzgólnak. E kettős füzetnek nagy hivatása van, mert először rámutat olyan területre, melyet a magyar vezetők és nép még nem karoltak fel eléggé, de másodsor megtermékenyíti imaéletünket is és Isten jóságától olyan viharálló hivatásokat esd ki, melyek szent apostolokat állítanak az Úr aratásába.

A fatimai Szűzanya szeplőtelen Szívének tisztelete. Rákospalota. Szalézi Művek. 48 lap. Ára: 50 fillér.

A fatimai jelenés nemcsak elmúlt történeti epizód, hanem ma is eleven tanítás, mely az isteni Gondviselés ajándéka. Más jelenések is voltak az Egyház történetében, hogy csak néhányat említsünk: a csodás érem, La Salette, Lourdes és most Fatima. E jelenéssel kapcsolatban rámutat a füzet Jézus és Mária Szívének tiszteletére, igazolja az utóbbira nézve az Egyház felfogását. Bemutatja XII. Pius pápa ténykedését a világfelajánlásban s buzdit az őt első szombat megünneplésére. A füzet rövidege okán nagyon alkalmas arra, hogy a fatimai Szűzanya üzenetét minél többen megtudják és megszívleljék.

Róbert Atya: A jó Isten csalóánya. Olaszból fordította: P. Gyéressy Agoston pálos. Rákospalota, Szalézi Művek. 101 lap. Ára 1.80 P.

Lisieuxi Szent Teréz lelki világával és természet-szeretetével foglalkozik e kis füzet, mely a szövegen kívül kényomású és jólsikerült képekkel is szemlélteti az elméleti fejtegetést. Teréz nővér életét dolgozza fel a szerző, mindig kiemelve, ami kapcsolatos a természet megbecsülésével és szeretetével. Bájos jelenetek, kedves szavak és meglepő mélységek tárulnak fel a fejezetekben. Amint Teréznek a természet minden pompája és jelensége lépcsőül szolgált arra, hogy mindig Istenhez emelje szívét és lelkét, azonképen fog az olvasónak is lelki épülést és emelkedést okozni a könyv, mert megtanítja, hogyan szentelheti meg életét és környezetét. A jólsikerült fordítást és izléses kiállítású művet nagyon ajánljuk.

Új magyar könyvek

- Baráczius József: **Bemegyek szent templomodba.** Plébániai hívek ima- és énekes könyve. Ara 2.— P.
- Bognár Ferenc: **A szentmiseszolgáltatás.** Rövid és világos feleletet ad a szentmiseszolgáltatással kapcsolatos kérdésekre. A szerző igyekezett úgy megírni a művet, hogy bárki tökéletes útbaigazítást nyerjen belőle. Ara 2.60 P.
- Csávossy Elemér S. J.: **Egy sír a Duna felett.** V. kiadás. Sok imameghallgatást közöl és Bogner Mária Margit életét s naplótöredékét tartalmazza. Ara 3.50 P.
- Eröss Alfréd dr.: **Krisztus Egyháza.** Különlenyomat az „Erdélyi Tudósító”-ból. Pompás kis összefoglalása az Egyházzal szülő krisztusi tannak. Ara 40 fillér.
- Dr. Faragó Ferenc: **Krisztus követségében járunk.** Gondolatok a vasárnapi szentleckéről. A vasárnapi szentleckék sokszor hallott és mégis oly kevésbé megértett szövegeihez ad világos magyarázatot, miközben egész modern és gyakorlati beállításban adja elő Szent Pál gondolatait. Egyházi szónokok részére kitűnő gondolatadó.
- Dr. Halász Pál: **... és a szegényeknek hirdettük az Evangélium.** Valóságos nyereség ez a mű. Rengeg példával átszőtt, az év minden vásár- és ünnepnapjára szóló beszédeket tár az olvasó elé.
- Hegedüs László S. J.: **Fohászok.** Az Egyház búcsúival ellátott hiteles röpmák közül sorol fel számosat ez a kis könyv összesen 273 szebbnél-szebb imafohászt. Munkaközben, az utcán, bárhol felemelhető általuk a lélek Teremtőjéhez. Ara kartonkötésben 1.50 P, díszkötésben 4.80 P.
- Gausz Tibor S. J.: **Ragyogó szemek.** V. kiadás, 12—16 éves leánykák részére készült P. Gausz átalakító hatású, napsugaras könyve.
- Hunya Dániel S. J.: **A nyáj a pástorért.** Igen magasztos célt tűzött ki maga elé a szerző műve megírásakor: a katolikus népet buzdítja fel, hogy törődjék lelke gondozóival és támogassa imáival a katolikus papságot. Ara 3.— P.
„A nyáj a pástorért” című kis imakönyv ára külön 1.— P.
- Dr. Magyar László: **Játszva latinul.** III. kiadás. Nagy segítségére van a neves piarista tanár latin segédkönyve a középiskolás diákoknak. Igen megkönnyíti számukra a nehéz latin nyelv tanulását.
- Mondrone Domonkos S. J.: **Fontold meg!**... Röviden és lélekbemarkolóan ír a lélekmentésről, a bűnről, halálról, utolsó dolgokról, a bizalomról, gyónásról, áldozásról, a lelki erősségről, az Úr Szívének ígéreteiről, a Mária-tiszteletéről, szenvedésről stb. Adjuk ismerőseink kezébe, a könyv megteszi szolgálatát. Az eredeti kiadás 2.300.000 példányban forog közösen. Ara 30 fillér.
- Plus Raoul S. J.: **Papi elmékedések.** II. kiadás. Közkívánatra ismét sajtó alatt áll P. Plus világhírű papi elmékedési sorozata. Ezúttal kezelhetőbb, kisebb alakban fog megjelenni, körülbelül szeptember hó végén.
- Szivós Donát O. S. B.: **Szerelmes vagy?** Súlyos problémákat oldott már meg eddig sok nagydiák szívében a neves bencés tanár könyve. Finom tapintattal beszél e kényes kérdésekről és segíti ifjainkat küzdelmeikben. A II. kiadás szeptember elején jelenik meg.
- Tomka Ágoston S. J.: **Mit beszéltem diákjaimmal az életről.** Nagy bizalommal keresték fel a diákok P. Tomkát, a nagy lélekismerő jezsuitát s hallgatták felvilágosításait, lelki tanácsait. Az ilyen lelki beszélgetéseket dolgozta fel már előző kötetében is P. Tomka: *Mit beszéltem diákjaimmal az Istenről.* (Ara 5.— P.) Ezek hittani kérdések voltak. Mostani kötetében az erkölcsstan körébe vágó problémákhoz nyúl mesteri kézzel.
- Turmezei Ferenc: **Liturgikus gyermekbeszéd.** Nagy hiánya volt a magyar katolikus irodalomnak az elemista gyermekeknek szóló szentbeszédés műveiben. Nagy sikerrel enyhített ezen a hézagon Turmezei Ferenc, az ismert katekéta. A tanév minden vasárnapjára anyagot adó könyv.
- P. Varga László S. J.: **Keresztény felelősség.** Két kötet. A szerzőnek a Magyar Kultúrában és másutt megjelent cikkei. Ara 10.20 P.

HITOKTATÁSI SEGÉDKÖNYVEK:

Beiger A.: **Hitelemzések** az I. és II. elemi iskolások részére. I. és II. rész. Ara együtt 5.— P.

Tomka Ágoston S. J.: **„Teophil.”** Hitelemzések I., II., III. A müncheni rendszer alapján, példákkal. Ara 10.50 P.

A kötetek külön-külön is kaphatók.

Turmezei Ferenc: **Jöjj el, Szentlélek Úristen.** Bérnálási előkészületek. Ara 1.20 P.

Turmezei Ferenc: **Térképvezérlés a hitoktatásban.** Értékes segédkönyv az elemi és középiskolai biblia- és egyháztörténettanítás számára. Különösen érdekesek azok a térképek, melyek tájékoztatnak az Egyház helyzetéről az egész világon. Ara 2.80 P.

Turner—Putnoki: **Engedjétek hozzám!**... Szemléltető és magyarázó rajzok a római katolikus hittan tanításához. Ára 2.80 P.

IFJÚSÁGI BESZÉDEK

leányoknak:

Dr. Czapik Gyula: **Triduum.** Háromnapos lelkigyakorlatos konferenciák. Sok hasonlat, példa van benne. Ára 80 fillér.

Dr. Ervin Gábor: **Veni Sancte Spiritus.** A tanév minden vasárnapjára 1—1 beszéd középiskolásoknak. Ára 2.— P.

Dr. Ervin Gábor: **Mutasd meg az Atyát!** Háromnapos lelkigyakorlatos beszédek. Ára 2.80 P.

Dr. Tóth Tibor: **Új életsíkon.** Vaskos kötet, egész évi beszédanyaggal. Kitűnő mű. Ára 6.50 P.

Fiúk számára:

Dr. Péterffy Gedeon: **Ifjúságunk és az Egyház.** Egyetemi ifjúság előtt elmondott nívós beszédek. Ára 3.20 P.

Plus Raoul S. J.—Uhl Antal: **Életút előtt.** Rendkívül értékes tanácsok a tanulóifjúságnak. Ára 2.50 P.

Hajdók János: **Királyi élet, királyi vér.** Eucharisztikus beszédanyag. Ára 1.80 P.

Prochnow Endre: **Napsugarat a lelkekbe.** Gyakorlati beszédek. Ára 1.80 P.

Schnattner Szigfrid: **Tanárszem, diákszív.** Élvezetes, fiúk kezébe is jó. Ára 5.— P.

Szunyogh Ferenc O. S. B.: **A szociális diák.** Ára 80 fillér.

Szivós Donát O. S. B.: **A világrámlatok sodrában.** Egész évre jobbnál-jobb szentbeszédanyag. Ára 3.— P.

Turmezei Ferenc: **Liturgikus gyermekbeszédek.**

Szép offsetnyomású színes **JÉZUS SZIVE KÉP** kemény kartonon 4 oldalas szöveggel. **Jézus szent Szívének ígéreteit** s a **Biboros Hercegprímás imáját a hazáért** tartalmazza. Különösen katonáknak ajándékozzuk.

Ára: 24 fillér.

JÉZUS SZIVE KÉP 2 oldalas, kemény kartonon, **Jézus Szive Igéreteivel** a hátlapon, a kép alatt pedig a **Szentatya** teljes búcsús **Légó** fohászával.

Ára: 5 fillér, 100 drb. 4 pengő.

A hitoktatás „súlyos kötelességét” végző ft. papság és világiak legjobb segítője a

KATOLIKUS NEVELÉS

(Kat. Hittanárok és Hitoktatók Egyesületének Közlönye)

európai színvonalon álló, Magyarországon az egyetlen hitoktatási szaklap. Havonta 1-én jelenik meg változatos és gazdag tartalommal.

Előfizetési ára évi 8.— P.

Ígyzen matlatványszámot szívesen küld a kiadónak:

BUDAPEST, III., SAN MARCO-UTCA 50.

(Papnövendékek 50% kedvezményt élveznek.)

„JÉZUS SZIVE PAJZS”

Ajtóra szegezhető, szép színes kivitelben, Márton Lajos és Pál György festőművészek ábrázolásában, **„Jézus szentséges Szive, jöjjön el a te országod!”** felírással 30 fillér.

„MÁRIA SZIVE PAJZS”

„Szűz Mária édes Szive, légy a menedékem!” felírással, fenti kivitelben 30 fillér.

**A könyvek megrendelhetőek a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csépreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

pál györgy₃₄

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomról:

Dr. Waigand József: Az Anyaszentegyház. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Máriás október.
Dr. Városi István: Aki kér tőled, adj neki... — Pákozdy József: Sorsunk irányítója az Isten.
Müller Lajos S. J.: Szentek mint emberek. — Irodalom.

Korda R.F. Kiadása Budapest.

„**Utunk**“ aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P ————— Egyes szám ára 60 fill.

Az Isten — írja Tertullian — azért állított be nagy alakokat a történelemben, hogy necsak ékességül szolgáljanak, hanem folytonos tavaszt hirdessenek a gondolatok világában s halhatatlanságukkal őrt álljanak az emberiség nagy eszméi mellett. — Ha ez igaz, mennyire áll és igaz az, hogy a keresztény katolikus hitéletnek a Szent Szűz alakja és anyai pártfogása kiapadhatatlan forrása és ereje! Ő tartja életben és erőben a többi lelket, ő ad örökös, üde tavaszt a jóra törekvő, céltudatos lelkeknek.

Az a felséges megnyugvás Isten akaratában, mellyel az „Úr szolgálóleánya“ szüzi vérét adja a megváltás titokzatos munkájára Isten szeretett, egyszülött Fiának, és az a törhetetlenség, mellyel mint „fájdalmas Anya“ vett részt Szemefényének minden bánatában, kegyetlen fájdalmában, melyeket hét törrel ábrázol századok óta a ker. művészet; a hős anyákat, a nagy szenvedőket, a hit vértanúit teremtette és ihlette. Ő tartja életben az élet mártíriumának vérpiros valóságában, a kereszt terhe alatt zokszót nem ejtő, ő szenvedőkben a lelket.

És az Olvasós Szent Szűz, a kegyes oltalommal védő Édesanya, a hatalmas Nagyasszony, a csillagkoszorút nyert szépséges Boldogasszony mindenütt gyermekeivel van. Ott van a békés családok tűzhelyén, ott a lelki harcok küzdőterén, ott a szenvedés és megpróbáltatások óráiban, a csaták viharában és a békének áldott munkái között anyai szeretetének gyöngédségével, ott a tulipános bölcsőnél és ott a halállal tusakodók mellett, hogy áldjon, segítsen, oltalmazzon, vigasztaljon, éltesen és közbenjárjon; magunkba térésre, alázatra és hitből fakadó imára tanítson. Ő ott van mindenütt, ahogy szent Fiával is ott volt. Istállóban, názáreti virágos házban, templomban, hegyenvölgyön, harmatos kertben, mezőn, sötét éjben, ostorok, tövisek között s a keresztfa tövében! De ott van a Húsvét glóriás fényében, a mennybemenetel aranyos, szivárványos miliójében is! És mi a szentolvasó csodálatos titkaiban szemléljük őt; az ő küzdelme és győzelme lebeg szemünk előtt. A füzér szeméit pergetve megerősül hitünk, az isten-gyermekség érzületével telik el szívünk . . .

A természetfölötti rend új világ. E világnak harmata, melege, deleje s villamossága a kegyelem, melyet a hitből fakadó ima szerez meg. — Az élő, való, meleg, lelkes hitből való imára nevel és tanít az

Utunk.

Kis lapunk minden száma, cikke új indítás, új alággyújtás, hogy a lelkiekért, Isten országának igazságaiért magunk is hevüljünk, általuk lendüljünk s másokat is lelkesíthessünk, zárándokutunkon az élő vizek forrásaihoz elvezethessünk, ahol mindannyian nemcsak felüdülhetünk s az Úr lehelletét szívhatjuk, hanem ahol titokzatos mélységekkel kapcsolatba is léphetünk. Legyünk hát mindannyian az UTUNK jóra, nemesre, szépre indító s világoskodó írásain át a betűnek apostolai, Lélektől sugallt terjesztői, és bizzunk benne, hogy jószándékú törekvéseinken Istennek bőséges áldása lesz!

IRTA: Dr. Waigand József

ANYA-SZENTEGYHÁZ*

Kétezer éves történelme folyamán Krisztus Egyháza valóban mindig az volt, aminek őt a vatikáni zsinat nevezte: *Signum levatum in nationes* — a népek fölé emelt jel. Jel, amelyért rajonganak követői, és jel, amelynek ellene mondanak ellenségei, de mindenképpen olyan jel, amely mellett senki sem mehet el közömbösen.

Sokféle névvel és sokféle jelzővel illették már eddig ezt a nemzetek fölé emelt jelet, követői és ellenségei egyaránt. Voltak, akik a világ egyik legerősebb *hatalmi szervezetét* látták benne. Igazuk van: az Egyház valóban a világ lelki meghódítására törekszik, mégpedig a leghatalmasabb fegyverrel: a szellem és az isteni kegyelem fegyverével. Voltak, akik az Egyház *belső szervezetét* csodálták meg, és méltán, mert nincs a világnak még egy olyan tökéletesen kiépített társasága, mint Krisztus Egyháza. Voltak, akik *rendíthetetlen következetességét* tekintették legfőbb tulajdonságának, sőt voltak, akik ezt a következetességet már az örültséggel tartották határosnak, amikor pl. az Egyház egész Angliát inkább hagyta elszakadni, semmint hogy felbontotta volna VIII. Henrik király érvényes házasságát. És valóban azt kell mondanunk, hogy imponáló az Egyháznak ez a végsőig menő hűsége Krisztus tanításához, mely nem tekint emberi előnyt akkor, ha e miatt csak egy jöttányit kellene is elveszni kétezer esztendő tanításából. Vannak, akik a *hit közikliját* csodálják meg az Egyházban, és jogosan, mert a pokol kapui oly sok évszázadon át hiába ostromolták. Vannak, akiket az Egyház meghatóan szép *liturgiája* ejt ámulatba; vannak, akik *vértanúinak* sokaságát és hősiességét, *sztentjeinek* magasztos sorát, *intézményeinek* nagyszerűségét dicsérik.

Mindezek a jelzők, mindezek a dicséretetek kétségkívül megilletik Krisztus Egyházát. Mégis, van az Egyház koronájának egy drágagyöngye, mely értékesebb minden egyébnél, de amelyet nem mindenki ismerhet fel. Egyházunknak ez a legszebb tulajdonsága, a legékezebb jelző, amellyel illehetjük, amikor azt hirdetjük róla, hogy a mi *édesanyánk*. „Anyaszentegyház”, miként a magyar nyelv oly szépen mondja.

A vaknak hiába magyarázzuk a fényt, a süketnek hiába méltatjuk a zenét, az árván felnőtt emberrel hiába akarjuk megértetni, mit jelent az, ha valakinek édesanyja van. Ezért tapasztaljuk világszerte azt az érdekes tény, hogy konvertiták, kik hosszú lelki

vivódás után értelmükkel felismerik Krisztus igaz Egyházát, megtérésük után egyszerre szinte átalakulnak lélekben, és olyan benső örömet tapasztalnak, amiről addig sejtelmük sem volt. Mi történt? Saját édesanyjuk lett az az Egyház, mely addig csak idegen anya volt számunkra! Ki tudná szóval leírni az anyai szív ölelésének melegét?

I.

Katolikus ember számára ez a szó: „Anyaszentegyház” mindennél többet jelent. Bármily ügyes, bármilyen művelt vagy szép legyen egy asszony, gyermekei számára mégiscsak elsősorban édesanya lesz. Számunkra sem az a fontos, hogy Egyházunk a világ legnagyobb szervezete, vagy hogy kétezer éves dicsőséges multja van. Örülünk kiválóságának, de ha ezek nem volnának meg, akkor is éppen úgy szeretnénk és éppen úgy ragaszkodnánk hozzá, mint most. Akárcsak az apostolok és az első keresztények, akik mögött még nem állott kétezer éves mult és 400 milliós szervezet, de akik az Egyházban ugyancsak Anyaszentegyházat láttak, és Szent Pállal együtt így nevezték: „A magasságbeli Jeruzsálem, mely a mi anyánk!” (Gal. 4, 26.)

Mit jelent számunkra, hogy az Anyaszentegyház gyermekei vagyunk? Gyönyörűen felel erre a kérdésre a misekönyv párizsi propriumának egyik prefációja: „Az Egyház keblére ölel minket, amikor a kegyelem által újjászületünk, táplál az Isten ígéjének tejével, erősít az Élet Kenyerével, boldogít az isteni irgalom kincseivel.”

Minden szó mély gondolatot fejez ki.

„Keblére ölel minket, amikor a kegyelem által újjászületünk . . .” Az Úr Jézus az ő jegyesének, az Anyaszentegyháznak kezébe tette le kegyelmeinek közvetítését. Minden újszülött gyermek jó vagy minden pogány abban a pillanatban, midőn a keresztvíz éri homlokát, lélekben újjászületik és az Anyaszentegyház gyermekévé lesz. Mérheterlen az a változás, mely a kereszttség pillanatában a lélekben végbemegy. Földi szemünkkel nem látunk ugyan most sem mást, mint az előbbi gögicselő kisbabát. De ha egyszer az angyalok tekintetével láthatnók, mi történt, megrettenve borulnánk le a nagyszerű isteni csoda láttára! Egy halott lélek újjászületett a kegyelmi életre!

Mit jelent ez a lelki átalakulás? Egészen megérteni

sohasem fogjuk, de talán néhány hasonlat közelebb hoz a titok nyitjához.

Szegény zsellérember a fronton életét áldozza a hazáért. Egyik elhanyagolt, kócos, piszkos ruhájú fiacskáját előkelő házaspár örökbe fogadja. Megmosdatják, megfésülük, hófehér ruhába öltöztetik, de ami még ennél is több: megnyitják előtte a magasabb képzettség és az érvényesülés útját, és minden vagyonuk örökösévé teszik. Ez történik-e a keresztségben is? Sőt még ennél is sokkal több! A nyomorult tengődésre és pusztulásra ítélt emberi lélek előtt új, isteni élet nyílik meg. A kegyelem ragyogóan fehér ruháját adja rá az Egyház, megmossa az eredeti bűn szennyétől, Isten örökösévé, a mennyország várományosává teszi, és ugyanakkor nemes, értékes élet útját nyitja meg előtte, amely életnek minden perce az örök cél szolgálatában áll, ahol tehát nincs hiábavaló, nyomorúságos tengődés.

Keleti mesék szólnak varázslókról, akik egyetlen bűvös szavukkal a kopár, szikes sivatag helyére dúsan pompázó virágskertet tudtak létrehozni. Ami ott mese, az a legteljesebb valóságban megtörténik a keresztség pillanatában: egy kiszáradt lelki sivatagban az isteni élet virágokertje zsendül ki.

Az Egyház az az édesanya, akitől ezt az értékes életet nyertük. Ő ölelt bennünket keblére csodálatos lelki újjászületésünk után.

„Táplál az Isten igéjének tejével.”

Az anyatej a leghatásosabb védőszer a betegségek ellen. Legritkább eset a természetben, hogy egy gyermek a szoptatási idő alatt fertőzősen menjen kereszttül. Bátran mondhatjuk, hogy ez a hasonlat teljesen ráillik az Anyaszentegyházunkhoz fűződő gyermeki kapcsolatunkra, csupán egy a különbség: a földi édesanyák csak néhány hónapon kereszttül táplálják tejjükkel gyermekeiket, midőn azonban magzataik nagyobacskák lesznek, elválasztják őket. Ezzel szemben az Anyaszentegyház bennünket mindvégig az ő kicsiny gyermekeinek tekint, akik nem nélkülözhetik tápláló tejét: az Isten igéjét. Az Egyház Isten igéjének letéteményese. Megtanít bennünket arra, hogy Istent hogyan ismerjük meg, hogyan szeressük, neki hogyan szolgáljunk és hogyan nyerhetjük el örök üdvösségünket.

Amint valaki elszakad ettől az áldott anyatejtől, lelke menthetetlenül ki van téve a fertőzés veszélyének. Mennyi megrendítő példát tár elénk a történelem! Egyszerű lelkek, akik alázatos, gyermeki lélekkel átadták magukat az Egyház irányításának, eljutottak az életszentség legmagasabb fokaira. Gondoljunk csak Assisi Szent Ferencre vagy akár Lisieuxi Szent Terézre, akik minden tudományos képzettség nélkül, egyszerűen csak ráhagyatkoztak édesanyjukra, az Egyházra, és a világ legnagyobb szentjei lettek. Ugyanakkor pedig az Egyház letörött ágain megszünt a lángoló benső élet. Emlékezzünk az eretnokségek szomorú sorsára! Mennyi szentet adott egykor a világnak a Közelkelet földje, — ameddig a nesztorianus és monofizita eretnokségek el nem szakították a közös anyától. Micsoda tengődés, micsoda pogánysághoz hasonló lelki sötétség és tudatlanság ma az életük. Gondoljunk az elszakadt orosz egyházra: hogy elveszett a merő külsőségekben! Gondoljunk protestáns testvéreinkre: mennyi jóindulatú lélek, és mégis, egy sem jut el az életszentség magaslatára. Elszakadtak az élet adó anyatejtől: az Anyaszentegyház tanításától.

„Erősít az Élet Kenyerével...”

A legjobb szándék, a legnemesebb elhatározás is meddő marad, ha gyenge az akarat a végrehajtására. Hiába tanítana bennünket az Anyaszentegyház az Isten igéjére, ha akaratunk továbbra is erőtlen volna a jó követésére. Ezért az Élet Kenyerét szegi meg számunkra; azt a kenyeret, amelyről az Úr Jézus mondotta: „Én vagyok az élő kenyér, ki az égből szállottam alá. Aki eszik ebből a kenyérből, annak örök élete legyen...” (Jn. 6, 51.) A legmagasabb teológiai eszmefuttatás sem képes megértetni valakivel az Oltárszentség életadó erejét, aki ezt az erőt sajátmagán még nem tapasztalta. A napsugár éltető hatására kizöldül az alvó természet. Hogyan jön ez a hatás létre? Ez a természet titka, amelyet semmiféle tudomány nem tud megmagyarázni. Hiába ismerjük a napsugár rezgésszámát, színösszetételét, — az élőlényekre gyakorolt éltető hatását csak látjuk, de megérteni nem tudjuk. Így élteti az Oltárszentség az Anyaszentegyház gyermekeit is. Kívülállóknak nem egyszer merő képmutatásnak és világcsalásnak minősítik a szüzesség vagy a tiszta házaseletet, amelyet az Egyház gyermekei élnek. Egyszerűen nem hiszik el, hogy a tiszta élet lehetséges. A maguk szempontjából érthető a felfogásuk: ha egyszerűen nem ismerik és nem veszik figyelembe az Élet Kenyerének csodálatos erejét, akkor valóban érthetetlen és megvalósíthatatlan a tiszta élet. Megmagyarázni ezt a hatást úgysem tudjuk annak, aki saját tapasztalatából még nem ismeri, de hálás örömmel tekintünk édesanyánkra, az Egyházra, mely ezt a csodálatos kenyeret adja táplálásunkra.

„Boldogít az isteni irgalom kincseivel.”

Az ember földi élete nem más, mint a boldogság hajszolása. Mégis, mily kevesen vannak, akik ezt a boldogságot, ezt a kiegyensúlyozott lelki békét megtalálják! Miért? Mert nem ott keresik, ahol az Anyaszentegyház kínálja számunkra. Pedig, ha egyszerű elfogultság nélkül és figyelmesen vizsgálóknak az embereket, hamarosan be kellene vallanunk, hogy a legtisztább, a legmaradandóbb boldogságot nem azoknak az életében találjuk meg, akiknek „mindenük megvan”, hanem épp azoknál, akik sok mindenről lemondtak ugyan, de helyette Istent kapták ajándékkul. Még az Egyháztól távol álló pszichológusnak is el kell ismernie, hogy a legharmonikusabb földi boldogságot az Anyaszentegyház szentjeinek életében találjuk meg! A legnagyobb földi boldogság a tiszta szív békéje. Ezt a békét pedig nem a freudista „lélekanalizisek”, nem „négyeszmeközti kibeszélések” és nem az „Isten irgalmába vetett nagy bizalom” adja meg, hanem egyedül az Anyaszentegyház határozott, kétséget kizáró szava, amelyet Jézus páncsából mond ki a bűnbánó lélek felett: „Én téged feloldozlak bűneid alól...”

II.

Méltatlanok lennénk jóságos anyánkhoz, a katolikus Egyházhoz, ha gyengéd szeretetét nem viszonzóknak gyermeki ragaszkodással. Hálátlan gyermek az, aki megelégedezik szüleinek gondjairól és csupán a vett ajándékokkal törődik. Sajnos, sokan vannak, akik az ilyen hálátlanságot elítélik ugyan a testi szülőkkel szemben, de ugyanakkor természetesnek tekintik az Anyaszentegyház irányában. Nem azokra gondolunk, akik egyáltalán nem élnek lelki életet, hanem éppen azokra, akik örömmel elfogadják ugyan az Egyház kegyelmi kincseinek bőségét, de ugyanakkor behunyják szemüket a Világegyház legégetőbb problémáival

szemben. Itt van például a *missziók ügye*. Soha még az egyháztörténelem folyamán nem volt ennek a kérdésnek oly óriási jelentősége, mint éppen napjainkban, amikor évszázadokra el fog dőlni az Anyaszentegyház sorsa. A mai rettenetes világegés után egészen kétségtelen, hogy új, hatalmas lehetőségek nyílnak majd meg előttünk a missziók földjén. Hogyha ma ölbetett kézzel ülünk, talán hosszú-hosszú évszázadokig nem nyílik ismét alkalom arra, hogy ezek a tömegek etaláljanak Krisztushoz. *Franco Carminati*, a pápai hitterjesztési művek nemrég elhunyt főtítkára, életének alkonyán megrendítő cikket írt az *Osservatore Romano*-ba, amelyben felhívja a világ katolikusainak figyelmét azokra a tömegterítési kilátásokra, amelyeket talán már a legközelebbi évtizedek fognak meghozni. Fájdalommal állapítja meg, hogy ha ma következnek be ilyen tömegmozgalom, az Egyház a jelenlegi gyenge missziós erővel egyszerűen képtelen volna a feladatnak eleget tenni, és így ezek a tömegek menthetetlenül elvesznének a katolicizmus számára. Megrázó erővel csengenek még ma is *XI. Pius pápának* szavai: „Gyakran nem hagy nyugtot a lelkünk, amikor arra gondolunk, hogy még *egy milliárd* a pogányok száma. Mintha csak hallanók ilyenkor az Úr szavát: „Kialts, abba ne hagyd, emeld fel szavadat, mint a harsona!” (Iz. 58, 1.)

Különös jelentőséget nyernek ezek a szavak a mostani háborús időben, amikor úgy látszik, mintha a Sátán még a missziók mai gyenge palántáit is ki akarná tépni. Külföldi hithirdetőink nagyrészt internáltak, templomaik, intézményeik romokban hevernek. Soha még annyira nem volt szüksége Egyházunknak gyermekei megértő szeretetére, mint éppen most. Sajnos, nálunk Magyarországon még ma is vannak komoly

lelki életet élő hívők, akik számára a missziók neve egész idegenül cseng. Mikor fogjuk végre megérteni, hogy a missziók nem egyszeri odadobott könyöradományt kérnek tőlünk, hanem azt követelik, hogy teljesítsük legszentebb katolikus kötelességünket! Vagy lehet-e szentebb kötelesség, mint együttérezni és együtt dolgozni Anyaszentegyházunkkal a mai válságos órákban?!

Október utolsó előtti vasárnapját (idén okt. 24.) az Egyház teljesen a missziók gondolatának szenteli. Az idén különösképen felhívta a Szentszék az egész katolikus világot ennek a napnak buzgó megülésére, de elsősorban azt kívánja, hogy ezen a napon *minden* katolikus hívő, kivétel nélkül lépjen be a Hitterjesztés Művébe, ha eddig még valamely okból nem lett volna ennek a pápai műnek tagja. Ez az egyesület biztosítja az Anyaszentegyház számára, hogy hívei kellő ismereteket fognak szerezni a missziókról, naponta imádkozni fognak a hitterjesztés szent ügyéért és havonta néhány fillérrel rendszeresen támogatják a missziókat.

Ósi emberi gyarlóság, hogy nagy áldozatokat is készséggel ígér, de megretten akkor, amikor valami egész csekélységgel kellene megmutatnia szeretetét. A legtöbb buzgó hívőnek eszébe jutott már, hogy — ha egyszer kitérne hazánkban is a keresztényüldözés — kész volna elfogadni a vértanúság pálmáját. Nos, Anyaszentegyházunk ma nem a vértanúság áldozatát kívánja meg tőlünk, csupán azt a csekélységet, hogy érezzünk együtt aggodalmaival a missziók kérdésében, és hogy a Hitterjesztés Műve által gyakorlatilag is segítsük a mai nehéz időkben. Vajjon megtagadjuk-e közös anyánk forró kívánságát?

Legyen azért az idej missziós vasárnap az Anyaszentegyház iránt érzett gyermeki szeretetünk öntudatos megnyilvánulása!

Máriás október

Október 1. Az egész újszövetségnek és vele a kétezer éves Anyaszentegyháznak története: Mária közbenjárásának története. Jézus a szuverén közvetítő, nála nélkül minden közbenjárás teljesen lehetetlen. Első csodáját azonban Mária közbenjárására művelte, tehát kifejezetten akarja Jézus Mária közbenjárását.

A világ minden templomában végzett októberi máriás litániák, máriás ájtatosságok, máriás istentiszteletek hangosan bizonyítják ezt.

Október 2. Csak csodálkozni lehet azokon az embereken, akik nem tudnak megbékélni azzal a gondolattal, hogy Máriának milyen mély megaláztatásban kellett élnie. Rövid, logikus gondolkodás után rájönnek pedig arra, hogy ez az Istennek határozott akarata volt. S ez volt a jó, az egyedüli jól

Október 3. Miután Isten az ő szent Fiát teljesen nekünk adta, nem adta-e Vele együtt egészen nekünk az ő édesanyját is? Jézus tehát Isten akaratából a miénk, Mária pedig Jézuséból.

Október 4. Mária volt az egyetlen a földön, aki

Irta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

tökéletlenség nélkül teljesítette a parancsok teljességét. Teljes szívből, teljes lélekből, teljes erőből szeretett.

Október 5. Amikor Isten a názáreti Szűzet tette édesanyjává, akkor teljesedett a Próféta szava: *In sole possuit tabernaculum suum.* (Zsolt. 18.) A napba öltözött Asszonyba helyezte sátrát...

Október 6. Máriát az Egyház különös szeretettel nevezi primogenitá-nak, elsőszülöttnek. Miért? Mert előbb van a ház, aztán a lakó, előbb van a fészek, aztán a kis madár, előbb Ő, aztán Jézus, aki Mária által lett vérünk, testvérünk, egy velünk.

Október 7. Oly sokat merítettem Mária Szívéből, mondja Vianney Szent János, hogy régóta üresnek kellene lennie, ha nem volna kimeríthetetlen...

Október 8. Gondoltunk-e valaha arra, hogy az elrecitált vagy énekelt loretói litánia nem más, mint remek színfónia három tétele: a szűz, anya és királynő változataiban.

Október 9. Máriának az Isten annyira mindene volt,

hogy a teremtett világ számára egyszerűen nem maradt szívében semmi hely.

O k t. 10. Boldog a méh... de még boldogabbak, akik... Mindkét esetben a legboldogabb Mária, anyasága révén az Istennel testi egyesülése miatt. De még inkább a lelki egyesülés miatt, szentsége révén.

O k t. 11. En elhízem a szent hagyományt, hogy Mária neve — égi származású. Jézus neve után a leghatalmasabb, legédesebb név.

O k t. 12. Máriát szeretik úgy feltüntetni, mintha ő szerencsétlen lett volna szenvedéseiben. Nem. Máriának Istenbe került lelke Istenben szenvedett, Akiben mindennek szent, szép és világos értelme van. Főként a szenvedésnek!

O k t. 13. „Felülmúlhatatlan a te erőd, Mária, legyőzhetetlen a te erősséged. Aki téled született, mindenek fölé emelt téged, mert a te dicsőségedet, mint tulajdon dicsőségét tekinti a Teremtő s e dicsőségben kedvét leli.“ Nizz. Szent Gergely e szavaiból logikusan levezethető az, hogy Mária a világ Királynője.

O k t. 14. V. Pál pápa szerint ki tudná azt a sok kegyelmet felsorolni, amit a szent rózsafüzér buzgó imádkozói nyerhetnek Istentől? A pápa szerint a rózsafüzér a kegyelmek kincstára.

O k t. 15. Hogy minő érdemeket nyújtott a Szent Szűz az égnek és minő jutalmakat kapott viszonzásul értük — emberi ajak képtelen volna elmondani.

O k t. 16. Isten a szegény Lázárért angyalokat küldött és az ő édesanyja elé ne küldötte volna el az angyalok karát? Millió és százmillió ajak suttogja naponkint imádkozva: Jézus, Ki téged, Szent Szűz, a mennybe felvitt és ott megkoronázott.

O k t. 17. „Senki sem mehet az égbe, hacsak a Boldogságos Szűz által, mintegy ajtón be nem megy, mert valamint az Úr ő általa jött hozzánk, úgy nekünk is általa kell az Istenhez mennünk” — mondja Szent Bernát.

O k t. 18. XIII. Leó pápa szerint: Minden időben megvolt a keresztény népben a dicséretes szokás, hogy veszedelmek idején, végzetes események között Szűz Máriához menekült, hogy édesanyjai szárnyai alatt keressen védelmet, biztonságot... Mi a csodálatos abban, hogy ma is, az emberiségnek ebben a roppant tragikus óráiban a világ hívő népe Máriánál keres oltalmat?

O k t. 19. Minden század azt énekelte Máriáról, hogy: boldog vagy! S amíg a nap világít, a csillagok ragyognak, míg emberek lesznek a földön, addig mind azt mondja, hogy boldog vagy, Mária. Sőt akkor is, midőn többé emberi szó és ének nem lesz, akkor az örökkévalóság zengi, hogy boldog vagy, Mária!

O k t. 20. „A királynő jobbod felől áll aranyos ruházatban, körülvetve sokszínű ékességgel.“ (Zsolt. 44.) Mária ez. S a mi visszhangunk erre csak ez lehet: „Mutasd meg arcodat és üdvözülünk.“ (Zsolt. 79.)

O k t. 21. Áldott volt Éva, aki az ártatlan Ábelt szülte; áldott volt Rebeka, Sára; Rachel, József anyja; Jokabed, Mózesnek, Isten kedves emberének anyja; áldott volt Anna asszony, ki Sámuel nyerte Istentől; áldott volt Izai felesége, kítől életet nyert Dávid;

megáldott volt Bethszabee, ki szülte a bölcs Salamont, a templom építőjét; áldott volt a rettenthetetlen bajnokoknak, a Makkabeusoknak anyja; megáldott volt Erzsébet, a Keresztelő édesanyja, de minden asszonynál áldottabb volt az, Akit a főangyal köszöntött így: Üdvözlégy, malasztal teljes, áldott vagy Te...

O k t. 22. Mit lehetne Máriáról mondani? A szép szavak halmazát, a kifejezések szépségének egész sorozatát. Prohászka így ír: „Szép lélek! Tiszta, szeplőtelen! Tavasz lehellete, árnyékos liget illata! Tündöklő lélek! Harmat-arc! Érintetlen lehellet! Liliomkehely! Színekkel játszó gyöngy! Fátyolos mély kellem!”

O k t. 23. A papi zsolozsma 32 Mária-ünnepet ismer, és két teljes hónapot: a virágos májust és a gyümölcsöző októbert szenteljük Máriának és anyaságának.

O k t. 24. Szent Epifán szerint, amennyire nagy Mária, annyira nagy a toll vakmerősége, amely megkísérli visszaadni az istenanyaság cikázó fényét és vakító sugarát annak a földnek, amelyet az Isten lakott.

O k t. 25. Csodálatos ellentétek tökéletes harmóniája és szent egysége Mária lelke, egyénisége. Anya is és szűz is. Liliom is, rózsza is. Örömről oka és szomorúak vigasztalója is. Isten leánya, anyja, mátkája. Boldogságos is és Hétfájdalmú is. Királynő és szolgálatélnő is...

O k t. 26. A Vatikánban 40,000 kötet könyv van Máriáról. 300 nyelven mondják az Üdvözlégyet. Csak Rómának 80 Mária-temploma van. Egyházmegyéim területén 103 a Mária-templomok száma. Oltárok, szobrok, képek számlálhatatlan mennyiségben. Máriás Egyház vagyunk!

O k t. 27. Szent Alfonz súlyos és merész szavai: „Könyebb Máriában, mint Jézusban hinni...”

O k t. 28. Don Bosco haláltusája az Angelust hirdető harangszókor kezdődött. Nem tud mást mondani: „Éljen Mária! Ó Anyám, Anyám, nyisd meg nekem a mennyország kapuját!”

O k t. 29. „Mária, a te oltalmad soha el nem fogy. Senki sem nyerheti el az örök üdvösséget, hanem csak te általad, leghatalmasabb Szűz! Senki nem szabadulhat a bűn hálójából, csak általad, legártatlanabb Szűz! Senki mennyei javakban nem részesülhet, csak általad, legtisztább Szűz! Senki az Úr kegyelmébe nem juthat, csak általad, legdicsérendőbb Szűz!” (Szent Germanus.)

O k t. 30. Mária öröktől fogva élt Isten gondolatában. Mielőtt az angyalokat, a világot, az embert megteremtette, a Szentháromság már gyönyörűséggel tekintett a jövőbeni Istenanyára. Mária-tiszteletünk akkor lesz okos, keresztény és rendezett, ha nem felejtjük egy pillanatra sem, hogy minden méltósága abból ered, hogy Istennek anyja.

O k t. 31. Luthernek, a modern eretnekségek ös- atyjának szavai szerint: Mária örökké, mindörökké szűz, Isten édesanyja, szeplőtelenül fogant és közbenjáró. Mária segítségül hívását sürgeti, hogy Ister Mária akarata által tegye meg nekünk azt, ami, kérünk.

Aki kér tőled, adj neki . . .

Irtai dr. Városi István

Jó pár évvel ezelőtt egy megtört, öreg tanító ült mellém a Budapestről induló hajón. Júniusi fény reszketett a Dunán és nevető utasok szaladgáltak a fedélzeten. Talán csak mi ketten voltunk nagyon komolyak. Az öreg tanító élettörténetét mesélte, és bennem ki gyúltak a részvét tündöklő csillagai. Apja hatalmas vagyonnal rendelkezett. Hajói Béctől az Aldunáig jártak. És akkor jött egy bajbajutott ember. A legjobb és leghűségesebb barát. Semmi mást nem kért, csak jótállást egy rövid időre. És az öreg tanító édesapja gondolkodás nélkül barátja segítségére sietett. Hamarosan egész vagyona elúszott. A tengerentúlra menekült jóbarát szívtelen közönnyel nézte, hogy jótállója családjával együtt mindenét elveszítette és máról-holnapra a nyomor örvényébe zuhant...

Ennek az öreg tanítónak fájdalmas arca merül föl előttem gyakran, ha a krisztusi irgalmasságról, a keresztényi adakozás művészetéről szólok vagy írok. Hát érdemes megbíznunk az emberekben? Hát nem volt igazuk a pogányoknak, akik hátat fordítottak a szűkölködőknek és a bajbajutottat lerázták magukról, mint a poloskát? Hát nem inkább a szívtelenek útját kell járnunk, ha egyszer földi boldogulásunk oly fontos eszközéről, a vagyonról van szó?

Nem. Bármilyen szomorú példák adódnak is az életben, az irgalmas szeretet parancsát Krisztus nem gyűrja sárba. Látta Ő is ennek az öreg tanítónak apját és a hozzá hasonló póruljárt milliákat, és íme, a Hegyibeszédben kemény szavakkal önti formába mégis az irgalmasság természetünkbe írt parancsát: „Aki kér tőled, adj neki; és attól, ki kölcsön akar venni tőled, el ne fordulj.” (Mt. 5, 42.)

E szavakkal az alamizsna nagy kötelességét teszi vállunkra Krisztus. Megnyitja szemünket, hogy lássuk a nyomort. Feltárja fülünket, hogy halljuk a nyöszörgést. Megmozgatja karunkat, hogy könnyen járja meg útját vagyonunk és a szükségét szenvedők kinyujtott tenyere között. Aki kér tőled, adj neki...

Mit adjunk?

Mindent, amire szüksége lehet felebarátunknak. Az alamizsna szoros értelemben csupán anyagi adományt jelent, amit részvéttől adunk szűkölködő testvérünknek. Tehát pénzt, kenyeret, ruhát és hasonlókat. Lehet azonban, hogy felebarátunknak nem anyagi segítségünk kell, hanem valami más testi cselekedet vagy erkölcsi ténykedés. Az is alamizsna végeredményben, ha egy segítségemre szoruló vakot átvezetek az Andrásy-úton. Az is alamizsna, ha megintem bűnös barátomat vagy jótanácsot adok a szomszédomnak. Az irgalmasság testi és lelki cselekedetei különbözők...

Az Úr Jézus nem új parancsot adott nekünk a Hegyibeszéd e szavaival. Hiszen az ősi természetlör-

vény világos tételt kapott már ószövetségi szent könyveinkben is. Mózes ötödik könyvében ezt olvassuk: „A szegények el nem fogynak lakóföldedről; azért parancsolom neked, hogy nyisd föl kezedet szűkölködő atyádfiának és a szegénynek, ki veled lakik a földön.” (15, 11.) Izaiás próféta is hirdeti már több mint hétszáz évvel Krisztus előtt, hogy „szegd meg kenyeredet az éhezőknek, s a szegényeket és bujdosókat fogadd házádba; midőn mezítelent látsz, főd be őt és ne nézd le a testedet”. (58, 7.) De Krisztus Urunk maga is többször hangsúlyozza az alamizsna fontos és szükséges voltát földi életében. Nagyon természetes, hogy a Hegyibeszéd felséges törvényhozásában is meg kellett emlékeznie róla.

De vajjon hogy értsük Krisztus parancsát? Jó. Tudom, hogy kell alamizsnát adnom alkalomadtán. De mikor? Milyen mértékben? Kinek? Egyáltalán bünt követ-e el az ember, ha kivonja magát e krisztusi parancs kötelékéből?

Feleljünk talán legelőször e legutolsó kérdésre.

Az alamizsnálkodás parancsa általában súlyos bűn terhe alatt kötelez. Legalábbis bizonyos esetekben. Világos ez a Szentírásból. Olvassuk el Szent Máté evangéliumának huszonötödik fejezetét. Az utolsó ítélet Krisztusa kárhozatba taszítja azokat, akik szívtelenek voltak a földön és megvetették az alamizsna parancsát. „Távozzatok tőlem, átkozottak, az örök tűzre... mert éheztem és nem adtatok ennem; szomjúhoztam és nem adtatok nekem italt; jövevény voltam és be nem fogadtatok engem; mezítelen és be nem fődöztetek engem; beteg és a tömlöcben voltam és meg nem látogattatok engem... Bizony mondom nektek: amit nem cselekedtetek egynek e kicsinyek közül, nekem sem cselekedtetek.”

A parancs íme, súlyosnak mutatkozik. De éppen azért nem szabad még súlyosabbá tennünk hibás magyarázattal. Teljességgel helytelen az a mindennapi életben elterjedt felfogás, hogy már most mindenegyes koldusnak, akivel csak találkozunk, bűn terhe alatt kell alamizsnát adnunk. Ugyan hová jutnánk, ha ez így volna? Hiszen ha egy-egy őszi délután valaki végigsétál a Boráros-téri hídton a Margit-hídig, legalábbis húsz kéregetővel találkozunk. Vajjon mindegyiknek kell adnia? Annak is, aki szélhámós köztük? Annak is, aki mások alamizsnájából akar meggazdagodni? Annak is, aki korcsmaszámláját, esti dorbézolását vagy aljas szenvedélyeinek kielégítését jöhízemű felebarátai zsebéből akarja fedezni? Nem. Hiszen az oktanalamizsnálkodás csak könnyelmű és dologtalan embereket szabadít a társadalom nyakára és erősen megrövidíti az igazi szegényeket. De meg azután az ilyen lépten-nyomon való adakozást csak olyanok engedhetik meg maguknak, akik ha nem is rokonai Dárius királynak, pénzük azonban jóval felülmúlja a

normális vagy mondjuk általános emberi szintet. Az Úr Jézus áldozatot kíván tőlünk, de lehetlenséget soha. Igen nagy áldozatot is csak nagyon ritkán...

Az alamiználkodás kötelességének súlya két tényezőtől függ: a nélkülözö felebarát szükségének nagyságától és a mi adakozási képességünktől. Minél nagyobb szükségét szenved felebarátunk, annál súlyosabb kötelességünk az adakozás. Alamiznát azonban csupán feleslegünkből kell adnunk, még azoknak is, akik nehéz szükségét szenvednek. Mindössze, ha olyan ritka eset fordul elő életünkben, hogy végső szükségét szenvedő felebaráttal találkozunk, aki segítségünk nélkül közvetlen halálveszélyben forog, akkor annak nemcsak a szoros értelemben vett vagyonfeleslegünkből kell juttatnunk, hanem olyan javainkból is, amelyeket egyáltalán nélkülözhetünk. Le kellene mondanunk ilyenkor kényelmünkről, állásunk bizonyos díszeiről stb., ha másképp nem tudnánk megmenteni a végső szükségét szenvedő felebarátot.

Jól jegyezzük meg azonban, hogy társadalmi helyzetét senki nem köteles feláldozni csak azért, hogy szenvedő embertársát megsegítse. Senki sem köteles becsületes jövedelme nagyrészeről lemondani, csak-hogy felebarátját — mondjuk — Davosba vagy Arósába küldje valami előkelő szanatóriumba, nehogy itthon a tüdőbaj áldozata legyen. Hiszen ekkora áldozatot még saját maga megmentésére sem köteles vállalni az ember...

Végeredményben azt kell mondanunk, hogy a végső és súlyos szükségben lévőknél súlyos bűn terhe alatt kell segítenünk, ha ezt megtehetjük az említett keretek között. A közönséges koldusoknak is kell itt-ott juttatnunk valamit feleslegünkből. Erre az utóbbira azonban a hittudósok tekintélyes része szerint nem vagyunk kötelezve súlyos bűn terhe alatt. Sőt gyakran nagyonis óvatosoknak kell lennünk ezek irányában, nehogy ártsunk, ahol használni szeretnénk...

Igaz, a „Krisztus szeretete ösztönöz minket” (II Kor. 5, 14.), hogy minél több alamiznát osszunk. Sőt hajlandók vagyunk sokszor inkább méltatlanoknak adni, nehogy túlságos gyanakvásunkkal még az igazi szegényt is segítség nélkül hagyjuk. Helyes. Arra azonban mindenképpen vigyáznunk kell, hogy a józan ész ki ne rekkesszük alamizsnáinkból. Vegyük tekintetbe a magunk helyzetét és a kérő szükségét. Alaposan fontoljuk meg az alamizna körülményeit és a szeretet sorrendjét is. Előbb a hozzánk közelebb állók és érdemesebbek kapjanak, s csak utánuk a többiek...

Leghelyesebbnek az látszik, ha a szegényügyet — amint ezt már az egyházatyák is sürgették — bizonyos szervezetek veszik a kezükbe. E szervezetek legjobban tudják azután, hogy hol vannak azok a szegények, akik igazán rászorulnak a segítőkézre. A hívek pedig eleget tesznek az alamizna nagy parancsának, — legalább a közönséges koldusokra nézve, de a súlyos helyzetek nagy hányadát tekintve is — ha adományait e szerveknek adják, és viszont megmenekülnek a csalók és szélhámosok cselvetéseitől. Persze, ezek a szervek az Egyház kezében legyenek. Az Egyház nem kezdő ezen a téren. Hiszen a legelső századoktól kezdve vannak szegényházai, kórházai, árvaházai stb. Van az újabb korban is *Szent Vince Egyesülete*, *Szent Antal-perselye*, és a *Karitás* egészen modern különféle szerveivel is rendelkezik. Vajon ki győzné felsorolni a végeláthatatlan adathalmazt, amely az alamiznás Egyház útját jelzi?

Időnkint az állam is megkísérli a szegénygondozást, sőt nem egy helyen egyenesen kiragadja Egyházunk szerető kezéből a szegényeket. A kísérlet azonban eddig mindenütt megbukott és ez a sors vár minden ilyen kísérletre a jövőben is. Az állam csak pénzt adhat, de szívet nem. A gazdagokat elzárja a szegényektől erőszakos alamiznaadóival, a szegényekben pedig kiöli a hála építő szellemét. Az Egyház azonban szívet is ad az alamizna mellé. Önzetlenséget, szeretetet, áldozatkészséget hint maga körül. Nem pénzügyminisztereket állít a szegényházak kapujába, hanem alamiznás *Szent Jánosokat*, *Asszisi Szent Ferencet*, *Szent Vincéket*, *Sonnenschein-eket* és *Prohászka Ottokárokat*. Nem állami törvények paragrafusaiiban lubickol fuldokolva, hanem a Hegyibeszéd tisztá levegőjéből él és egyszerű szájjal ismétli Krisztus igéit: Aki kér tőled, adj neki. Az állam részéről elég, ha készségesen segít az alamiznás Egyháznak... Többet okosabban nem tehet.

Mindezt körülbelül elmondhatjuk a tárgyalt kijelentés második részéről is: „és attól, ki kölcsön akar venni tőled, el ne fordulj”. Az Úr Jézus itt nem a gazdasági élet kamattal átszótt kölcsönöire gondol. Nem államkölcsönökre, kereskedelmi paktumokra vagy ipari vállalatokra. Ezekben nem a szeretet az uralkodó csillagzat, hanem inkább az igazságosság. Hiszen nem szegényeknek nyújtott kölcsönről van szó bennük. Krisztus az alamizsnajellegű kölcsönre buzdít. Erről pedig akkor van szó, amikor valaki szükségét lát, de reménye van, hogy saját erejéből előteremti a most még hiányzó javakat. Tehát nem irgalmas ajándéokra szorul. Nem szoros értelemben vett alamiznaért eseng, hanem kölcsönért, amelyet idővel visszafizet. Ez is alamizna, de tágabb értelemben csupán. Ilyen kölcsönre gondol az Úr. Azt akarja mondani: aki segítségre szorul és akin kölcsönrel megíthetsz, ne fordulj el tőle. Ne a kamatot nézd, hanem az irgalmas szívet. Adj neki még akkor is, ha a visszafizetés reménye egyre csökken... Ha igazán szegény, alamizna lesz számára a kölcsön...

Nemrég egy özvegyasszonnyal beszéltem. Mikor a férje meghalt és ő két kis árvájával egyedül maradt, néhány ezer korona adósság fenyegette. A bank már árverést tűzött ki házacskájukra. Se a gazdag katolikus rokonok, se a férj egykori üzletfelei nem adtak kölcsönt. Az asszony folytatta férje üzletét és komoly reménye volt, hogy mindent visszafizet pár éven belül. De mindhiába. És íme, az árverés előtti napon, amikor sírva ment haza a bankból, megállította egy gazdag zsidó ügyvéd. Kikérdezte az özvegyet: Miért sír? Majd azonnal elment a bankba és saját nevével váltott adott az özvegy minden adósságáért. Nem számításból és nem haszonért tette. Még csak kamatot sem kért, amikor az asszony később valóban rendezte az ügyet. Milyen megszegényítés volt ez a katolikus környezetnek. Egy zsidóban több volt a megértő szív, mint annyi gazdag keresztény rokonban és jóbarátban... És jaj, hányszor megismétlődik az ilyen eset.

Nehéz parancs az alamizna. De üdvösséges parancs. Ime. Szent Máté evangéliumának huszonötödik fejezetében nemcsak kárhozatot hirdet Urunk a szívtelemeknek, de örök jutalmat egyúttal az alamiznás szívűeknek. Hozzájuk intézi e felséges szavakat: „Jöjjetek. Atyámnak áldottai, bírijátok a világ kezdetétől nektek készített országot.” (34.)

Sorsunk irányítója az Isten

Irta: Pákozdy József

A körülöttünk zajló háborús események mindenből kiváltják a nagy kérdéseket: vajjon a világot felkavaró viharok mikor és főleg milyen eredménnyel fognak elcsendesülni? Meghosszabbítják-e vágyaink, reményeink beteljesülését, vagy talán a rémlátók által világgá kúvikolt, sötét események fognak megvalósulni, hogy összezúzzák mindazt, ami szívünkkel annyira összeforrott?

Az emberi kíváncsiság nem tud e kérdések felett csendes megadással elsiklani. Éppen azért mohó szemmel néz mindenki felé, aki égető problémáira feleletet tudna adni.

És ilyenek ma igen sokan akadnak.

Sokan vannak, akik kihasználják embertársaiknak a jövőt érintő kérdések iránti fogékonyságát és a legnagyobb bőséggel szolgálnak megbízható helyekről nyert értesülésekkel vagy misztikus ködbe burkolt, privát revelációkkal, amikkel a bizonytalan sorsot elzáró sűrű fátyolt kívánják tépegetni az előre néző, kíváncsi szemek előtt.

És hogy ezek a titokzatos proféciák minél inkább figyelmet keltsenek, kitalálói vagy terjesztői minden eszközt megragadnak, amivel kiszelt meséiket hihetőbbé tudják tenni.

E végett legelső sorban is, a tévtanhirdetők ősi receptje szerint, a Szentíráshoz nyúlnak. Kikeresik annak homályosabb, nehezen érthető részeit, hogy belőlük, saját egyéni módszereik szerint értelmezve azokat, megfelelő érvet kovácsoljanak elméleteik mellett. A legtöbbször azonban megelégszenek azzal, hogy állításukat, minden pontosabb helymegjelölés nélkül, egyszerűen ezzel indokolják: ez benne van a bibliában.

Tehetik ezt annál is inkább, mert a legtöbb ember úgysem vesz magának annyi fáradságot, hogy a kérdéses szentírási helyet felkutassa vagy a hozzáértők véleményét kikérje, hanem kapva kap minden érdekes, izgató, sokszor a józan belátással teljesen ellenkező fantazmagórián.

A biblia bizonyítékain kívül szívesen fordulnak, mint elhithető motívumokhoz, a különböző misztikus keretekhez, amiknek szokatlan, bűvös légköre előkészíti a talajt a szélnek eresztendő jóslatok befogadására.

Ilyen például:

Öreg cigányasszony haldoklik a kórházgyon. De addig várnia kell a feléje közelgő kaszás rémnek, míg el nem zengi profétai jóslatát. És hogy szavának mindenki hitelt adjon, előbb még percnyi pontossággal megmondja halálának idejét, ami azután a jelzett időpontban csakugyan be is következik.

Ez a mindig szenzáció után sóvárgó hiszékeny-

ség hozza napvilágra a szentekkel kapcsolatos, sokszor ellenőrizhetetlen valódiságú, könnyen félremagyarázható jövőbelátásokat is, amikből kellő fantáziával minden napjainkban történő esemény megokolható s még inkább azok, amik ezután fognak bekövetkezni.

Korunk eme betegesnek mondható hiszékenységgel szemben nem árt leszögeznünk mint fontos igazságot, hogy jövőndő sorsunk egyedül a mindentudó Isten előtt ismeretes. Mi emberek ebből csak annyit tudhatunk, amennyit az ő végtelen bölcsesége szükségesnek tart közölni velünk. Márpedig Isten a kinyilatkoztatásokat nem cigányasszonyokkal, árokparton hiszékeny hallgatóságra várakozó csavargókkal szokta a világnak tudomására hozni.

A Szentírásnak és a szentek életében előforduló magánkinyilatkoztatásoknak egyetlen hivatalos magyarázója az Anyaszentegyház. Amíg ez valamilyen csodás eseménnyel vagy jövőndőléssel kapcsolatosan nem nyilatkozik, azt a legnagyobb fenntartással és bizalmatlansággal kell fogadnunk, különösen akkor, ha ilyen gyanús értékű forrásból származik.

De nem is kell nekünk kíváncsi szemmel, aggódó lélekkel a bizonytalan jövőbe előre tekintenünk. Elég tudnunk azt, hogy az egész világ a maga eseményeivel, történelmével együtt az Isten kezében van. Itt a földön nem történhet semmi más, csak az, amit a világot kormányzó Mindenható megenged. S az ő tudta és beleegyezése nélkül még egyetlen emberi hajszál sem hullhat le a földre. Isten forgatja a népek, nemzetek, világrészek sorsának kormánykerekeit.

És ez a gondolat nagy vigasztalást jelent a jövő eshetőségei felett töprengő, nyugtalan szívűeknek.

Keringhetnek a levegőben különböző nagy nevek, akikkel szinte összeforrottnak látszik a jövőndő kialakulása. Törhetnek életünkre megszámlálhatatlan tömegű, ellenállhatatlan erejű hatalmas seregek. Mi mégis bizakodva tekintünk előre, mert rendületlenül hisszük, hogy sorsunk felett nem ők fognak dönteni, hanem az, akinek kezében ők is csak gyenge eszközök. Az, aki egyelőre nem is álmodott véletlennel, bámulatosan rövid idő alatt, egészen új irányba tud terelni mindent.

Ezzel a hittel sokkal többre megyünk, ezerszer többet használunk magunknak, mint a megbízhatatlan forrásokból táplálkozó, nevetséges hiszékenységgel.

Szentek mint emberek

Irta: Müller Lajos S. J.

(V. folytatás és vége)

Boldog Colombière Kolos S. J.
(1641—1682)

A véres egyházüldözés

Bizonys Cates Titusz, anglikán lelkész, akit saját egyháza is kiközösített, s akit maga a király „az agyafúrt gazemberek leghazugabbjának” nevezett, rémségét eszelt ki, amelyet — mint Maculay elismeri — komoly gondolkodó el nem hihetett. Ennek a mesének a jezsuiták voltak a főhősei, akik állítólag a pápa megbízásából összeesküvést szerveztek az angol trón megdöntésére s a protestáns államegyház kiirtására. Allítólag egész Londont fel akarták gyújtani, a Themsén horgonyzó hajóhadat elpusztítani, a királyt megölni. Adott jelszóra minden katolikusknak protestáns szomszédját kellett volna legyilkolnia. „A főváros — mint Maculay megjegyzi — s az egész nemzet mintegy őrjöngött a gyűlölettel és félelemtől. Mindenki ölombotot rejteget ruhája alatt, hogy vele beverhesse az ellene támadó katolikus fejét.”

A yorki hercegő kísérétével éppen Hollandiában tartózkodott. A páter izgalmak közt, betegen, szinte egyedül volt a palotában. Az újabb tüdővérzés teljesen legyöngítette. Reményében, hogy őt békén hagyják, családott. 1678 november 24-én, hajnali két óraker legyveres csapat tódult be a Saint James palotába s a tiszteletreméltó atyát foglyul ejtette. Egy Fígnét Olivér nevű francia volt az árulója, akit hosszú időn át támogatott és segítézet. A Júdások fajtája sohasem hal ki ezen a világon.

A King-Bench börtönbe zárták, ahol a legnagyobb előkelőségek tolvajokkal vegyest összezsúfoltan, zsi-bongva, türelmetlenül várták, hogy szabadlábra vagy kánpadra, vesztőhelyre kerülnek.

Mikor innen a pátert a törvényszékre kísérték, mindenki bámulta nyugalmát. A zajos, gyűlölködő tömeg közt csendesen végezte a várócsarnokban breviáriumát. A bírák megbámulták higgadt, világos, nyílt feleleteit. Kénytelenek voltak megállapítani, hogy az összeesküvéshez semmi köze sincs. De hogy letartóztatása ne látszassék elhibázottnak, tiltott papi működése címén Angliából való örök száműzésre ítélték. Az ítéletet a királynak kellett megerősítenie, aki jól ismerve a páter ártatlanságát és szentségét, húzta-halasztotta a dolgot, remélve, hogy a szenvedélyek lecsitultával a pátert az udvar számára megtarthatja. Ez a haladék azonban csak nehezítette a páternek a börtön poklában való szenvedését. Hiányzott ott minden, ami az emberi életet tűrhetővé teszi: megfelelő táplálék, nyugvóhely, tiszta levegő, világosság. Hozzá még a ragály is állandóan szedte áldozatait a börtön szerencsétlen lakói közt. És a páter miként viseli helyzetét? Megtudjuk ezekről a szomorú, de dicső napokról készített feljegyzéséből: „Hosszú elmondani mindazt a könyörületet jóságot, amelyet Isten minden tekintetben, csaknem minden percben irántam tanúsított. Amde annyit mondhatok, hogy *sohasem voltam boldogabb, mint éppen a vihar közepette.*”

A lélek tehát erős volt, de nem a test is. Újra erőt vett rajta a vérhányás s csaknem végső perceit élte, éspedig ily környezetben, ily viszonyok között, minden ápolás híján!

Midőn a királyi udvarban erről értesültek, sürgettek, hogy a király a száműzési ítéletet aláírja, hogy így legalább a szent foglyot börtönéből kiszabadítsa. A bíróság — tekintettel a páter előkelő összeköttetéseire — tíz napot engedélyezett, hogy magát kissé összeszedve távozhassék az ország területéről. A páter tehát visszakérült a Saint James palotába, ahol a hercegnő egész udvara versenyzett a gyengéd ápolásban s a beteg fájdalmainak enyhítésében. P. Colombière december 29-én vagy 30-án hagyta el Londont s január első napjaiban érkezett testben összetörten a francia fővárosba.

Ismét Franciaországban

Párisban P. Colombière Lyonba tartott, hogy ott kapjon valami egészségéhez, erejéhez mért foglalkozást. Útba ejtette Dijont és Parayt. Mindenütt mint hitvallót, mint vértanút ünneplik. Dijonban találkozik Saumaise anyával, aki már kb. egy éve elhagyta Parayt, itt élt szent hivatásának. Ő is P. Colombière lelki gyermekei közé tartozott, akinek elmondhatta, mint Szent Ferenc Chantalnak: „Nekem úgy tetszik, szíveink összeérnek” Jézus Szíve misztériumában. Margit s így a Jézus Szíve kultusz is sokat köszönhet neki.

P. Colombièret a hazai levegő s a viszontlátás örömei egyelőre szinte talpra állították. Mindenre kapható, amire csak kéri: lelki beszélgetésre, gyóntatásra, konferenciákra. Dijonból Parayba ment. Itt is mennyi drága lélek, ismerős és lelki gyermek! A kis rendház fogadószobáját állandóan ostromolták. Hiszen mindenkinek szívében élt még a szent páter emléke.

Tárgyal Greyffié anyával, Saumaise utódjával, aki — mint majd elbeszéljük — Margittal a kíméletlenség határáig elmenő szigorral bánik. Őt belátásra bírja, mérsékletre inti. Természetesen Margit lelkével is foglalkozik.

1679 március 11-én felüdülten, megvizsgálatóva érkezik végre utazása célpontjához, Lyonba. A javulás azonban egészségében nem volt tartós. Orvosai a szülőföld levegőjét ajánlják, miért is jó néhány hónapot Saint Symphorienben, Hubert bátyjánál tölt. Itt ismét kissé megerősödik. 1679 októberében már megint Lyonban, a Szentháromság Kollégiumában találkozunk vele, ahol a fiatal filozófus jezsuiták prefektusa s egyik gyermekkongregáció gyóntatója.

Az a néhány év azonban, amelyet a Gondviselés neki szánt, számára már csak lassú haldoklás.

„Kizárólag egészségem helyreállításán dolgozom, — írja Margitnak egyik levelében — amint azt nekem megparancsolták. Öregszen és végtelenül távol vagyok a tökéletességtől . . . Nem tudom elérni azt a teljes önfeledettséget, amely megnyitja számomra Jézus Krisztus Szívét.” Nem tud belekapcsolódni a közös lelkigyakorlatokba, annál kevésbé abba a pezsgő, munkás életbe, amely a kollégiumban folyik. A szentek is emberek! P. Colombière szenvedett miatta. Mint a tüdőbajosok-

nál tapasztalható, küzdött benne a fel-fellobbanó életkedv s remény az állandó visszaesések által okozott letargiával s csüggedéssel. De mindezekben Isten szent akaratahoz alkalmazkodva imádkozta az Ő kifürkészhetetlen végzéseit. Margitnak így ír: „Nagyon kérem, adjon halált az Istennek azért az állapotért, amelybe az Ő akarata folytán kerültem. Valóban mi lett volna különben belőlem? Meggyőződésem, hogy ez Istennek egyik legnagyobb ajándéka, amelyet velem szemben tanúsított. Ha jól felhasználtam volna, szentté lettem volna.”

Olykor elvánszorgott a Vizitáció zárdáig, ahol Szalézi Szent Ferenc meghalt s ahová nővére belépett. Nyilvános beszéd tartásáról azonban már szó sem lehetett. Itt-ott gyóntatott, s ahol csak tehette, ajánlotta a Jézus Szíve ájtatosságot. A minden újítástól idegenkedő rendtársai közt kevés visszhangra talált. Másoknál inkább. De ha egyebet nem is ért volna el, mint azt, hogy Galliffet atyát Jézus Szíve apostolává nevelte, már ez is rendkívül sokat jelentett.

Visszatérés Parayba, halála

P. Colombiét 1681 húsvétján ismét vérhányás lepte meg, amely három napig tartott. Rendtársai azt hitték, el kell tőle itt a földön búcsúzniuk. Ő is készen volt a halálra. De aztán megint csak összeszedte erejét. Előjárói úgy vélték, hogy hasznára lesz, ha az ősz Parayban tölti. Erre több ok is volt, de a legfőbb talán az, hogy — hitük szerint — ez lesz számára az életben utolsó vigasztalás. Mindenesetre a Gondviselés akarta így, hogy a páter Parayban fejezze be életét.

Itt ismét többször meglátogatta a Vizitációt. Különös öröme szolgált, hogy ott lelki gyermekét, az egykori De Lyonne kisasszonyt, akinek hivatása ügyében annyit

fáradott, már mint a tökéletességre komolyan törekvő nővért köszönthette.

Midőn állapota megint rosszabbra fordult, az orvos sürgető tanácsára a házfőnök úgy határozott, hogy levegőváltás okáért P. Colombière Viennebe, testvéréhez Florishoz, a főespereshez menjen. Már kocsit is rendeltek, hogy január 29-én, Szalézi Szent Ferenc ünnepén a nagybeteg útrakeljen. Ekkor történt, hogy — amint még Szent Margit életében elmondjuk — egy a Vizitációból átküldött levelke maradásra bírta. Margit ugyanis közölte vele az Úr kívánságát, hogy itt, Parayban hozza meg élete áldozatát.

Nagybőjt első vasárnapján, 1682 február 15-én este 7 órakor újra heves tüdővérzés lépett fel. S miközben így — úgyszólván — minden vérét az utolsó cseppig kiontolta, csendesen elhunyt az Úrban.

Volt-e valaki akkor mellette, mik voltak utolsó szavai: nem tudjuk. Kis városban, igen kicsiny rendházban, egyszerű szobácskában, mint vendég halt meg s tünt el az élet színpadjáról az Úr Jézus szelíd és alázatos, de annál hűségesebb barátja és szolgája.

A jó Bisefranc kisasszony, aki a gyász hírről hamarosan értesült, már másnap reggel 5 órakor hírülvitte azt a Vizitációba. Margit elszomorodott s imát végzett és kért érte.

Midőn azonban már másnap, február 16-án délelőtt 10 órakor szent tetemét a jezsuiták kápolnájának sírboltjába nyugalomra helyezték, Margit mosolygó arcjal jelentette a nevezett úrhölgynek: „Szűnjék meg szomorkodni, hívja őt segítségül. Ne féljen, mert most jobban segítheti önt, mint valaha.” Ezt a közhitet szentesítette XI. Pius pápa, midőn Colombiét 1929-ben a boldogok közé iktatta.

Irodalom

Dr. Faragó Ferenc: „KRISZTUS KÖVETSEGÉBEN JARUNK...” Gondolatok a vasárnapi szentleckéről. Budapest. Korda kiadása, 1944. 320 lap. Ára 7 P.

A magyar egyházzónoklati irodalom meglehetősen gazdag volt mind a vasárnapi és ünnepi evangéliumok magyarázatát tekintve, de nem állítható ez egyenlő mértékben a szentleckékről. Ezért üdvözlő a lelkipásztor és szónok nagy örömmel a szerző könyvét, mert az utóbbi területen érzett hiányt orvosolja. Az evangélium mellett a szentleckék is annyi új meglátást adnak, amennyi bőségesen elég lehet a változatosságához annak a szónoknak is, aki évtizedeken át működik ugyanazon a helyen. A szerző nem akart teljesen kidolgozott beszédeket vagy előadásokat nyújtani. Jól tette. Hisz a szónok egyénisége úgyis mindig más, nem is lehetne mindenkinek egyformára porciózott beszédekkel szolgálni. Sokkal előnyösebb a szerző módszere, amennyiben gondolatokat és meglátásokat, indításokat és eszméket közöl, melyeket a szónok vagy előadó könnyen magáévá tehet és beszédebe beépíthet. Mindazonáltal a közölt anyag egy-egy tárgy körül mindig kerek egészet alkot s mint önálló beszéd is elmondható. Az egyes fejezetek címe megadja a tárgyalt gondolatkört, jelzi, hogy melyik vasárnapi vagy ünnepi

leckéből meríti az indító gondolatokat. A témakörök igazán modernnek és frissek, rendkívüli sok finom ötletet, buzdítást és lélektani mélységet találunk minden fejezetben. A nyitottszerű lelkipásztor, a tudás teljes vértetében megjelenő tanár beszél hozzánk minden beszédből. Milyen megkapó, mikor a türelmes szeretetre buzdít, máskor a természetfeletti egyéniség kialakítására vezérel, vagy a keresztek és örömök küldetésére mutat rá. Az egész egyházi év elvonul előttünk minden színével és mélységével. Beleéljük magunkat az adventi úrvárásba, a nagybőjt megrázóan fenséges hangulatába, a húsvét diadális feltámadásába, a pünkösd gyújtó kegyelemáradásába. A könyvet lelki haszonnal forgatják a szónokok és hívek. Nagyon ajánljuk lelki olvasmányul és elméledési anyagul, mert alkalmas arra, hogy a lélek erőit fokozza Isten szolgálatában. A templomi szónoklat meg új anyagot és színt nyer belőle, ami előnyös a szónok és hívek szempontjából is. Halász Pál könyve mellett s vele együtt e mű eseménye az ősi könyvpiacnak.

Dr. Lányi János: SZÉKELY VER. Rákospalota, Don Bosco Nyomda. Szerző kiadása. 122 lap. Ára 3— P.

A könnyes és megdicsőülő magyar sors és élet egy kis részletét tárja fel a jelen könyv. Dobói Dobay

Etelka nővér élettörténete bontakozik ki a könyv adatai nyomán, kezdve attól az időtől, hogy Erdélyben meglátta a napvilágot, atyjának és a sokat szenvedett családnak kiűzéséig, az atya tragikus haláláig, a család vergődéséig. Megkapó részletekben tárul fel előttünk a fejlődő kisleány élete. Nem nagyvonalú és villanásszerű a fejlődése, hanem lassan bontakozik ki egyénisége, míg végül is az isteni szózat meghívja a soproni nővérek közösségébe. Nem kis akadályokkal kellett megküzdenie, elsősorban a család állott ellen, de azután a természet adottságai is gátlólag hatottak; gondolunk a jellembeli tulajdonságokra, a többszörösen megújuló betegségekre. Végül is győzött a kegyelemmel hűségesen együttműködő erős akarat. Elvégezte egyetemⁱ tanulmányait, megkezdette iskolai tevékenységét, de Isten megelégtelte a hősi áldozatot, mert már 1942-ben magához szólította Etelka nővért. Ez röviden a tartalma annak a könyvnek, mely a szent magyarok ékes füzérébe illeszt egy új gyöngyöt. A lassan kibontakozó élet, a nekilendülő lelkeség bájos képét rajzolja meg a szerző. Forrásai a nővér feljegyzései, a kartársak és tanítványok adatai, a szerző saját megfigyelései. Az egyszerű, inkább befelé, mint kiterjedten sokatmondó élet reményt nyújt arra, hogy sokan fordulnak Etelka nővérhez imádságos lelkülettel, kéri segítségét ügyes-bajos dolgaikban, de még inkább követik helytállását, magávalragadó példáját; magukra öltik mindenki iránt kedves mosolyát, és nyomába lépnek kitarító kötelességteljesítésének. Ebben a reményben indul el útjára az életrajz. A könyv végén között imameghallgatások arra engednek következtetni, hogy a Gondviselésnek még terveit vannak önfeláldozó, engesztelő és a szeretet oltárán élő szolgálójával. A könyv nagyon alkalmas a lelki élet gyakorlati fogásainak bemutatására és ilyenirányú tanítására. Legyen is kalauz sok magasrátörő lélek kezében és szolgáljon a szenvedők vigasztalására és erősségére Isten útján.

Dr. Halász Pál: „ÉS A SZEGÉNYEKNEK HIRDETETIK AZ EVANGÉLIUM.” Vasárnapi és ünnepi szentbeszéd a magyar nép számára. Budapest, Korda kiadása, 1943. 376 lap. Ara 10.— P.

Mihalovics prelátus komor gondolatokat keltő bevezetése rámutat a szerző könyvének jelentőségére, ami nem más, mint a meghirdetett Igének kedvessége és követhetősége tétele a tudás és szónoki készség, lelkipásztori buzgóság és megfigyelő lelemény által. Mi a könyv előnye? Világos okfejtés, tiszta katolikus lelkeség, dogmatikai mélység, könnyen érthető nyelvezet, fordulatosságot életközelség, ragyogó felfogás és lélekszeret. Valóban mindezek olyan tulajdonságok, melyek csak kivételesen lehetők fel együtt. Am a szerző nemcsak egy-két beszédében, hanem egész könyvében mindvégig ugyanezzel a felkészültséggel hirdeti az ígét. Mert könyve egész évre szól. Előbb a vasárnapok mind, azután a jelesebb ünnepek s végül alkalmi események vonulnak fel a kidolgozott beszédnek kapcsán. A betűrendes tárgymutató is megerősíti benyomásunkat, melyet a könyv tanulmányozása közben szereztünk: a mű a katolikus lelkipásztor programja hívei számára. A beszédek felépítése világos, szépen és arányosan tagolt. Mindegyikből mint bővizű forrásból csörgedezik az evangélium tanítása. A Szentírás szavai és igazságai képezik a szónoklatok gerincét, melyek köré csoportosulnak

képek és hasonlatok, meglátások és indítások. De a beszédekből nem ám az elcsépelet és vérszegény példák bukkannak elénk, hanem az életből, a mindennapi magyar életből merített megkapó események. Magyar ember magyar lelkeknek prédikál e könyvben. Milyen megkapó pl. olvasni vagy hallani a szegény tanyai emberről, aki sok kilométert tesz meg a templomba, hogy megmutassa szeretetét Isten iránt és ragaszkodását a családi örökségképpen kezelt szokásokhoz. Úgy véljük, hogy ez a könyv nemcsak sok szónoknak lesz majd hűséges kísérelője és segítségével a beszédre készülés közben, nemcsak a híveknek szolgál kedvesen fogadott lelki olvasmányul, hanem megtermékenyíti a magyar egyházszerkesztési irodalmat, mert követhető példákban mutatja, hogyan kell a magyar néphez magyarul szólni. Az országos hírű szónok e könyvével Pázmány Péter nyomába lépett. Reméljük, hogy ez a kötet csak bevezetőül szolgál mindazokhoz a kötetekhez, melyeket a szerzőtől joggal várunk. Kérjük is, hogy e kötetek ne várossanak sokáig magukra. Mert az ilyen munka kiadása kétszeresen apostoli tett.

Varga László S. J.: KERESZTÉNY FELELŐSÉG. Két rész. Budapest, 1943, Pázmány-kiadás. 203 és 222 lap. Ara: 10.20 P.

A kiváló szociológus adja e két kötetben tudását és küzdelmeinek célkitűzését. Évek óta írta cikkeit a Magyar Kultúrába és más folyóiratokba. Ezek a cikkek jelennek meg itt koszorúba fűzve s adják a magyar élet és törekvések keresztmetszetét. A magyar katolikus tevékenység hőskorának küzdelmei elevenednek meg e könyv lapjain. Amikor csak nagyon kevesen értették meg a munkásság törekvéseit és még kevesebben igyekeztek a szegényebb néprétegek lelkét és életnívóját emelni, akkor valóban apostoli bátorság kellett ahhoz, hogy valaki ilyen bátran és világosan írjon és hívja fel a nagyközönség figyelmét korszerű kötelességére. A szerző beszédei elhangzottak és cikkei napvilágot láttak, s mivel további hivatást is szánt nekik, teszi közzé összegyűjtve. A címlap is megragadja a figyelmet s a lángoló piros betűk beleégetik a lélekbe, hogy felelős a kor hibáért, ki kell vennie mindenkinek részét a jövő alakításából, mert a sátán nem nyugszik és rostájára veszi minden értéket, de aki hisz Krisztusban, annak a győzelme biztos, nem a forradalom pusztító ferge-tege, hanem a megváltás békés és építő műve veszi munkába az emberi társadalmat. Csak így alakulhat ki a kemény és bátor, harcias és küzdeni kész győzelmes ember, aki képes a nagy érdekekért mindent áldozni, hogy mindent megnyerjen. A forradalom lélekzetelállító tényeit, a munkásság nyugtalanokodását, a vörös taktika tanulságait is elénk tárja, rámutat a Rerum Novarum évfordulóival kapcsolatban a pápai megnyilatkozás döntő jelentőségére és mindarra a kérdésre, ami még sürgeti a megoldást. E körlevél szellemében kell nézni a kérdéseket, hogy a szociális kérdés megnyugtató megoldást nyerjen minden téren. A kapitalizmus ne kösse gúzsba a legjobbak törekvéseit, a szakszervezetek töltsék be hivatásukat, a keresztény társadalom ébredjen már fel és cselekedjék felelősége tudatában. Mert csak így alakulhat ki a szebb és boldogabb jövő, mely helyt tud állani a ma nagy problémáiban, amilyen az igazságos ár, a jelen háború borzalmas katasztrófája. Nagy per elé van állítva a kereszténység összes-

sége és az egyes ember is. Ki nyer? Akinek igaza és bátorsága van az igazság érvényesítésére! Magyar létkérdés a győzelem, különösen a család létét fenyegeti annyi veszély. Drámai szavakkal mutat rá a szerző könyve végén a magyar család megmentésének nagy sorskérdésére. A Teremtő gondolatában a családra épül fel az emberi élet boldogsága vagy bomlása, a családon múlik a magyar jövő is. Ezért kell minél előbb segíteni a magyar családon, elsősorban az egyke kiirtásával, de azután a család boldogulásának biztosításával is. Mennyi feladat vár itt megoldásra! De érdemes hozzájárulni, mert így a keresztény felelősség valóban mint örangyal áll a magyar jövő mellett. Ez a nagyszerű mű tartalma. Nagyon ajánljuk mindenki figyelmébe. Vegyék és olvassák a vezetők, hogy kötelességeik tudatára ébredjenek, de vegyék a magyar élet építők munkáit is, hogy világos célkitűzéssel haladjanak munkájukban a krisztusibb magyar jövő felé. Szemnyitogató könyv, nagyon alkalmas a lelkiismeret felébresztésére. S ennek meg az lesz az eredménye, amit a szerző minden munkássága céloz: A krisztusi magyar társadalom kiegyensúlyozott élete és a szeretet nagy törvényére épített jövője.

Németh István: ADVENTI ÖRÖMÖK. Szalézi Művek, Rákospalota. A lelki élet kis könyvei 44. száma. 107 lap. Ára: 80 fillér.

A fiatalon megtört esztergomi lelki igazgató gondolatait kapjuk a jelen füzetben, aki élete delén súlyos beteg kezdte meg kálváriajárását, de ekkor sem csüggedt, mert felismerte a szenvedésnek nemcsak tisztító, hanem nevelő hatását is. A szenvedés éve alatt elmélyült lelkiisége csodálatos virágzásba borult, tanúja ennek apostoli buzgalma, mely arra ösztökélte, hogy egykori híveit a betű erejével irányítsa. Ilyen szétküldött leveleinek egyik részletét adja a jelen füzet. Az ádvent négy hetéről kapunk átél és csodálatosan finom meglátásokat. Az Istenvárás élményét együtt éljük a könyv soraival, nő bennünk a szeretet és boldogító vágy Krisztus után s ez a beállítottság készítet a Megváltó hűségére. A szenvedés kohójában megtisztult lélek legmélyebb gondolatait kapjuk e kis műben, azért nagyon ajánljuk mindenkinek, aki a befelé éles mélységeit szereti, e könyv tanítása nyomán valóban a szeretet legmélyebb vizeire evezhet.

P. Tomka Agoston S. J.: MIT BESZÉLTEM DIÁKJAIMMAL AZ ÉLETRŐL? Budapest, Korda kiadása, 1944. 320 lap. Ára 7.— P.

Az immár számos művéről előnyösen ismert szerző legújabb munkáját is az ifjúság nevelésének szenteli, mert mint tanát tapasztalta, hogy mennyi kérdés és kétség támad a fiatal lélekben. Vajmi sokszor vagy nincs senki, aki helyes vagy legalább kielégítő választ adna, vagy a diák nem mer kérdezni. Ez a könyv tanácsadóul szolgál, mert az érdeklődő megtalálja benne mindazt, ami lelkében kérdés alakjában felbukkan, vagy másoktól hall úton és otthon, iskolában és társaságban. A mű tartalma nem az úgynevezett „pikáns” kérdések körül forog, hanem komoly felelősségtudattal fordul az önmagát nevelő vagy nevelésre szoruló diák problémákra felé. Atyai mozdulattal mintegy felnyitja a serdülő lélek szemét, hogy bemutassa neki az életet, nem visszajában, hanem abban az alakjában, mely egyedül helyes, szép, Istennek tetsző. Allandóan gyarapodó érdeklődéssel látja a

diák, de a felnőtt is, hogy a földi élet irányítje Isten felé és a tisztességes élet felé mutat. Ilyen iránytű gyanánt szolgál minden fejezete a könyvnek. Elsősorban rámutat a lélek mélyén élő honvágyra a tisztultabb magasságok felé, az ég és Isten felé. A földi létnek célja csak ez lehet: Istent keresem és szolgálom, őt szeretem és dicsőítem nemcsak külső földi létemmel, hanem szívem-lelkem minden belső rezdülésével, teljes akarattal és eszettel. Vagyis: Ne légy hétköznapi, elkopott érzelmű, hanem légy királyi lélek, hiszen szabad vagy, tehát felelős vagy tetteidért! A szerző rámutat a jó és rossz különbségeire, felvázolja a törvény és lelkiismeret mélységeit, és rávezet a lelkiismeretvizsgálat módjaira, mert csak így tud a fiatal lélek épen kikerülni a kísértésekből s szegődik el az erény szolgálatára. Nem elég azonban csak a kezdőfokig eljutni, hanem kell a teljes kibontakozás magaslataira lendülni. Elsősorban Isten tizparancsa, a hit, remény és szeretet erénye, imádság, Isten tisztelete az út, mely a lelki éresre elvezet. Aki ilyen beállítottsággal nézi saját és mások életét, megtalálja a helyes mértéket magatartásában, a köz szolgálatában, történjék az a családi élet, munkahely vagy az állam keretei között. Az ilyen kiteljesedett jellemről csak jót várhatunk, vagyis mindannak védelmét, ami jó és nemes, szép és szent: ilyen az élet, a faj, a vagyon és a becsület. Aki ezt az utat felfelé megtette, az a kegyelem segítségével könnyen eljut a tökéletességre, vagyis Isten lehető hűség szolgálatára. Mert ha nagylelkű valaki Isten-nel szemben, viszont akkor az Úr sem engedi magát felülmúlni a nagylelkűségben. A könyv ütemes élénkséggel tárgyal e kérdésekről. Világos nyelvezet, logikus gondolkodás, mélységes életismeret jellemzi minden sorát. Hasznos könyv, mely nagyon sok lelket irányít majd az élet forgatagában. Megkönnyíti használatát a részletes tárgymutató. A mű kitűnő önevelő.

Szabó József S. J.: EMBEREBB EMBER, MAGYAR RABB MAGYAR. Budapest, Korda kiadása, 1943. 30 lap. Ára: 30 fillér.

Az immár nagy hírű és mély hatást keltett konferenciák negyedik füzeté áll előttünk, mely valóban nagy hivatást tölt be, elsősorban a fiatalság körében, de azután minden más lelkében, aki a magyar nép jövőjét szívén viseli. Nérótól kezdve Dickléciánon keresztül napjaink egyházüldözöiig mely sokan törtek a lelkek vesztére, ám Krisztus keresztje uralkodik ma is mindenk felett. Ahol Dioklécián sírja volt, ott most a kereszt oltára áll. Ahol felemelték fejüket a tagadók és üldözők, ott most Krisztus neve hangzik milliók ajakán. A magyarságnak sem lehet más útja a földi és örök boldogulás felé, csak Krisztusé. Ezt kaptuk örökbe Szent Istvántól, ezért vereztek eleink, ezt kell megvédenünk nekünk is. Csak így bizonyul a magyarság viharállónak, csak így lehet erős és boldog. E nagyszerű és tartalmas füzet irányít korszerű feladataink meglátására és buzgó munkálására.

Bognár Ferenc: A SZENTMISESZOLGALTATÁS. Kiskunfélegyháza, 1943. 96 lap. Ára: 2.60 P.

A szerző nagy felkészültséggel és lelkiismeretes munkával dolgozta fel a választott kérdést. A hívek sokszor nem látják világosan, hogy és mikor mondatható mise élőkért vagy holtakért vagy más szándékra. A jeles könyv lehetőleg minden részletkérdésre kiterjedve adja meg a felvilágosítást. Tárgyal a misé-

ről általában, azután a szolgáltatás módozatairól, közli a miseruhák színeiről való tudnivalókat, a misék felosztását is megvilágítja, rátér a misepépzre és a kapcsolatos kérdésekre. Vázolja a misealapítványok és miseszövetségek mibenlétét, több gyakorlati táblázatot és naptárt is közöl a szentekről, akikről mise található a Missaléban, végül betűsoros tárgymutató fejezi be a hasznos munkát, melyből nemcsak világiak, hanem maguk az áldozópapok is sokat tanulhatnak. Alapos és komoly munka, mely sok világhosszú áraszt e kérdésre és hálásan vett útmutatóul szolgál majd mindenkinek, aki tájékozódást keres.

Szivós Donát: SZERELMES VAGY? II. kiadás. Budapest, Korda kiadása, 1944. 343 lap. Ára 7.— P.

A nagyszerű és üdéséget sugárzó Márton-kép még nagyszerűbb tartalmat vezet be. Dícsérni és ajánlani nem is kellene a könyvet, mert elég ajánlás, hogy Szivós Donát írta és a Korda adta ki. Az is nagy szó, hogy a tekintélyes terjedelmű könyv ilyen rövid idő alatt immár a második kiadást érte meg. A szerzőhöz írt levelek mind hálásak: az egyik levél írója örül, hogy a könyv megjelent, mert kalauza lesz majd jövő életében a tisztaság felé, a másíknak állandó hűségese kísérelője marad a tisztaság megőrzésében. A könyv legnagyobb érdeme, hogy meleg, természetes, lelkesítő, meggyőző, felemelő és erőt sugárzó. Egészen új szint képvisel a katolikus magyar pedagógiai irodalomban. Mondhatjuk, hogy nincs előzménye és aligha lesz folytatása, annyira egyéni, élethű és mégis mindenkihez van küldetése. Sokan írtak ilyen vagy hasonló tárgyú művet, de a szerző könyve mindegyik elől elviszi a pálmát, olyan finom, tapintatos, életközeli, tele megfigyeléssel, gyakorlati útmutatással és tanáccsal. Az első részben szól Isten mágnéséről, így nevezve a szerelmet. A második rész rámutat a fejlődő fiú játékos érzelme hullámzására, a következő leírja az első szívdobbanás grafikonját. A két következő rész tisztítja az utat és megrajzolja a helyes irányt. A hatodik rész a férfi szerelmét fejt ki. Ez a rész a legrövidebb. Hisszük, hogy ez a fejezet is külön kötetet érdemelne s ugyanolyan áldásos hatást váltana ki a férfivilág körében, mint a jelen könyv a diákok lelkében. Az eleven stílusban megírt könyvet Márton pompás képei díszítik. Író, nyomda és művész elsőrangú nyújtanak. Nem lehet más óhajunk: vegye meg minden hittanár és nevelő, tanár és szülő, diák és egyetemi hallgató. Áldás és boldogság árad a könyvből sorai nyomán mindazok lelkébe és életébe, akik olvassák és tanácsait követik. A tiszta élet és helyes életrendezés kódexe a könyv. Boldog ifjúság, melyet ilyen szellem nevel és áldott család, melyet ilyen élet épít. A könyv megérdemli, hogy a külföld is mielőbb tudomást szerezzen róla jólsikerült fordítások révén. Ez is apostoli tett lenne.

Ervin Gábor: KULTÚRA ÉS EMBERISÉG. Jelenkor kiadása. Budapest, 1943. Ára: 9.50 P.

Minden józanul gondolkodó ember tiszteli a kultúrát, becsüli a tudományt és a művészetet. De kevesen tudnák pontosan megmondani, miben is áll a kultúra feladata, mi a tudomány és a művészet jelentősége. Ezért azután a gyakorlatban is sok félreértés, elsiklás jelentkezik. Szerzőnk átfogó bölcseleti elgondolásában a kultúra feladata az emberiség egységének munkálása. Etikai és történetbölcseleti fejtegetéseiből

kitűnik, hogy a tudomány és a művészet az emberiség legértékesebb kincse a természetfölötti javak után. A könyv elolvasása után olyan szempontokkal gazdagodunk, amelyek helyes ítéletre képesítenek a művelődés problémakörében.

A könyv első része bölcseleti embertan. A nemiségről, az életkorokról, a hivatásról, a munkáról szóló fejezetek szinte kész konferenciabeszédek intelligens hallgatóság számára. A második részben eredeti etikai meglátások következnek. A következő, történetbölcseleti fejtegetések a nagy emberről, a nagy ember sorsáról, a haladás problémájáról, a történeti törvényszerűségről szólnak, és a mai időkben különösen aktuálisak. A befejező, gyakorlati fejezetek közül a Mester és tanítvány című a pedagógusok számára nyújt elmélkedési anyagot.

Az anyag gazdasága azonban nem jelent rendszeretelenséget, ötletszerűséget. A szerző egységes bölcseleti koncepcióban fogja össze a kultúra bölcseletének minden fontosabb kérdését. Sikerült megoldania azt a nehéz feladatot, hogy a tudóst is, de az érdeklődő nagyközönséget is kielégítse. Művét ezért a bölcseletkörtön kívül a világi és szerzetes tanárok, de a világnézetűk szilárd megalapozására vágyó főiskolások és a művelt nagyközönség is örömmel fogja olvasni.

A lelki élet szempontjából különleges jelentőséget ad a munkának a természeti szemlélődés fogalmának részletesebb kidolgozása.

Ákos Miklós: NYOMOZ A VII/A. Kisgörgényi Bartha Ferenc kiadása. Budapest. 333 lap. Ára: 9.20 P.

Első benyomásunk, hogy nagyszájú kamaszok iskolai életébe tévedünk e könyv olvasása nyomán. A Kerék-utcai gimnázium VII/a. osztálya lép színre, ahol felvonul a tanárok iskolai tevékenysége keretében a diákélet minden jaja-baja. A regény mindinkább gyorsuló ütemben vezet tulajdonképeni tárgya felé. A két főhős: Simay Gábor, szegény fiú, de jól tanul, másik Adám László, gazdag, de mind lejjebb csúszik az élet útvesztőin. Gábor apja Adáméknál kap házmesteri állást. Adám László mindig rosszabbul tanul, löversenyez, kölcsönöket kér, végül is az iskola szertárából ellopja a mikroszkópot. Mikor már szorul a torka körül a hurok, rákényszeríti Gábort, hogy magára vállalja a lopást, mert különben feljelentí szüleit, hogy tolvajt rejtegettek maguknál. Gábor nagy lelki küzdelmek árán vállalja a szegényt, kicsapják az iskolából, beáll kifutónak. Közben Gáborról senki sem akarja elhinni a lopást, ekkor lép a színre Gizi, a kis varrólány, aki igazolja, hogy Gábor a jelzett időben nem lehetett a Teleki-téren, tehát akkor nem adhatta el a mikroszkópot. Az osztály néhány diákja is bekapcsolódik a nyomozásba, idegigéző utánjárás után kiséül az igazság, Adám László volt a tolvaj, hogy így egyenlítse ki adósságait. Gábor visszakerül az iskolába, Adámot kicsapják, vidékre viszi apja tanulni, ahol a javulás útjára tér. Végén a két fiú baráti levélváltása fejezi be a sikerült regényt. A regény bemutatja a kamasz diákot, a nagyhangú gazdag fiúkat, de a törekvő szegény diák ábrázolása is sikerült. Egyik-másik komikusan rajzolt tanár mellett imponáló az iskola igazgatójának szereplése. Hisszük, hogy nemcsak érdeklődéssel, hanem erkölcsi haszonnal is olvashatják ezt a regényt.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

Egyházi beszédek:

Dr. Halász Pál: „...És a szegényeknek hirdetik az **Evangélium**.” Vasár- és ünnepnapra szentbeszéd a magyar nép számára. Nagy felkészültséggel készült anyag. A magyar nép életéből vett számtalan modern példa és szebbnél-szebb hasonlat élénkíti a kötetet. Ára 10.— P, kötve 14.— P.

Dr. Faragó Ferenc: „**Krisztus követésében járunk**.” A szentleckéket dolgozta fel a neves szerző az év vasárnapjaira és ünnepeire beszédvázlatul. Tömör, újszerű beszédanyag. Ára 7.— P, kötve 10.50 P.

Turmezei Ferenc: **Liturgikus gyermekbeszéd**. Minden vasár- és ünnepnapra egy-egy liturgikus beszédet dolgoz ki elemista gyermekek számára Turmezei szokott stílusával. Pompásan eltalálta a hangot az apró gyermekszívekhez. Ára 4.50 P.

Tomka Agoston S. J.: **Mit beszéltem diákjaimmal az életről?** Diákoknak lelki olvasmányul készült ugyan, de elsősorú ifjúsági beszéd anyagát is képezheti ez az erkölcsstani mű. Ára 7.— P.

Szabó József S. J.: **Világnézeti válaszok. IV. rész.** Utolsó és befejező kötete a szerző által tartott egyetemi konferenciasorozatnak. Címe: „**Emberebb ember, magyarabb magyar.**” Ára 30 fillér.

Lelki könyvek:

Bognár Ferenc: **A szentmiseszolgáltatás.** Fontos tudnivalók a szentmiséről, miseszolgáltatásról, misepénn, misealapítvány stb.-ről. Ára 2.60 P.

Dr. Mária István: **Nagyasszonyunk, hazánk reménye.** A szentistváni állameszme koronája. A mű tárgyalja, mit köszönhet Magyarország 1000 éves történelmében Nagyasszonyunknak. Ára 3.20 P.

P. Kiss M. Szaléz: **Mindent Istenért.** Lechner M. Franciska a nagyon elterjedt Isteni Szeretet Leányai Társulata alapítónőjének áldozatos élete. Ára 3.— P.

L. Moresco: **Szemek, melyek a Szűzanyát látták.** Mi történt a fatimai látók lelkében a jelenések után? Ára kartonkötésben 2.— P.

Új imakönyvek:

Lintnerné Fittler Vilma: **Találkozom Jézussal.** Szentgyónási és áldozási könyvecske. A szöveg versben íródott. Rengeteg kép díszíti a könyvecskét. Ára keménykötésben 3.— P.

Baráczius József: **Bemegyek szent templomodba.** Plébániai hívek ima- és énekeskönyve. Ára keménykötésben 2.— P.

Újra megjelent könyvek:

Magyar László dr.: **Játszva latinul. III. kiadás.** Előbb mondatrészek szerint, később a mondattan gyakorlására ad könnyen érthető és áttekinthető olvasmányokat magyar és latin nyelven. Nagy előnye, hogy belőle latinul nem tudók is könnyen taníthatják gyermekeiket. Ára 3.50 P.

Dr. Szivós Donát: **Szeremes vagy? II. kiadás.** A diák-szerelem feletti kényes és nehéz problémáját oldja meg művében a kitűnő pedagógus. Atyai kézzel nyúl a kérdéshez, s tapasztalt és biztos kézzel vezeti a fiúlelkeket küzdelmükben. Ára 7.— P.

P. Gausz Tibor S. J.: **Ragyogó szemek. V. Kiadás.** Kíváncsú, hogy a serdülő leányok kezükbe kapják P. Gausz könyvét, mert olvasásuk folytán ragyogóbb, szebb lesz a leánylélek, boldogabb a család, a társadalom. Ára 3.80 P.

Gerely Jolán: **Művelt leány. IV. kiadás.** Illemtudás, amely nemcsak a társadalom szokásaira, de a léleknevelésre is kitér. Olvasója egyúttal lelki finomságra is szert tesz. Tartalmazza mindazokat a tudnivalókat, melyekre a modern fiatal leányoknak szükségük van. Ára 4.— P.

— **Majd ha asszony leszek. II. kiadás.** Az első kiadás is csak néhány hónappal előbb látott napvilágot, annyira elkapkodták a fiatal leányok, asszonyok, akik számára szinte nélkülözhetetlen ez az új Gerely-könyv. A serdülő kortól kezdve mindenkinek szól. A benne szereplő két különböző világnézetű nő leveléből mindenki rengeteget meríthet. Ára 6.20 P.

Sajtó alatt levő művek:

Legény Elemér: **A ködben csengetyű szól.** Szociális tárgyú regény. Ára 6.— P.

Dr. Császár Elemér: **Gyónatatók zsebkönyve.** Egy pap sem nélkülözheti ezt a nagy tudományos felkészültséggel írt kézikönyvet. Október végén jelenik meg.

Dr. Kosztolányi István: **Igy szeretett az Isten.** Az újszövetségi Szentírást dolgozta fel a képzett szerző ugyanúgy, mint tavaly megjelent könyvében, „**Igy szólott az Úr**”, az ószövetséggel tette. A magyar irodalomban hozzá hasonló mű sincsen. Számtalan kép díszíti. December elején jelenik meg.

Diákok figyelmébe:

Dr. Magyar László: **Játszva latinul** című könyve III. kiadásban jelent meg. Már a bevezetés is kedvet csinál a diákoknak, hogy ne féljenek, hanem kitartó szorgalommal tanulják meg a nehéz latin nyelvet. Ez a kitűnő segédkönyv nagy hasznára lesz minden diáknak a nyelv elsajátításában. Előbb mondatrészek szerint közli a magyar latin nyelvű gyakorló szöveget, azután a mondattan gyakorlására sorol fel könnyen érthető és áttekinthető gyakorlatokat. Ára kartonkötésben 3.50 P.

Dr. Mária István: **Nagyasszonyunk, hazánk reménye.** A szűzmáriás és szentistváni gondolatot tárja a szerző az olvasó elé. Nagy távlatokban áttekinthető a magyar történelmet és sorsdöntő eseményeit, a nagy csapásokat, a katolikus megújulás menetét. A Mária-tisztelet elmélyítésére hívja fel honfitársait. Ára 3.20 P.

Újra megjelent leánykönyvek:

Gerely Jolán: **Művelt leány. IV. kiadás.** Gerely Jolán könyvének azért van ilyen nagy sikere, mert illemtudásában a lélek és szív neveléséről sem feled-

kezik meg. Nemcsak azt tárgyalja, hogyan viselkedjék egy művelt leány otthon, az utcán, a társaságban s mindenütt, hanem kitér az önfegyelmzésre, a kötelességteljesítésre, a tisztaság szeretetére, ami nemcsak az egyén, a család, hanem az egész közösség szempontjából is mérhetetlenül fontos. Adjuk Gerely Jolán könyvét minden serdülő leányka kezébe. Ara 4.— P.

— **Majd ha asszony leszek.** II. kiadás. Csak pár hónapja hagyta el a sajtót az első kiadás s máris elfogyott. Bizonyítja, hogy „hiányzott” ez a könyv. Két különböző életfelfogású nő szerepel ebben a Gerely-könyvben, olyan két élet, amilyen a világban a leggyakrabban előfordul. Hosszabb és rövidebb levelekből ismeri meg az olvasó a két női típus életét. Rengeteg tapasztalat, tanács van felhalmozva a könyvben, de oly élvezetes előadással, hogy csak úgy falja az olvasó a sorokat. Nemcsak leányok, asszonyok is sokat nyertek e kötetben, azért olvasását az egész női tábornak ajánljuk. Ara 6.20 P.

Misekönyv

Vasár és ünnepnap szövegekkel.
A kánon-rész magyar és latin, a többi kizárólag magyar szöveggel.
Csinos zsebalak.
Vászonkötésben 8.— P

KÉT ÚJ SZÚZANYA-KÖNYV:

Pákozdy József:

Kongreganista beszédek

Nemcsak kongregációkban, más egyesületekben, a szószéken is roppant használható beszédanyagot nyújt Pákozdy József könyve. Ara 3.20 P.

Dr. Walter János:

Üdvözlégymária!

II. kiadás. A loretoi litánia könyörgéseiről szebbnél-szebb elmélkedéseket közöl a mű. Ara 4.50 P.

OLVASÓ TITKOK

Színes kivitelben 15 titok ára 90 fillér.
Matt kivitelben 15 titok ára 40 fillér.

Müller Lajos S. J.:

Boldogasszony Anyánk

kitűnő lelki olvasmány mindenki számára
ez a kis könyv. Ara 1.— P.

Ismét kapható imakönyvek:

REINERS:

MÁRIA SEGITS!

A mindenkor segítő Szűzanya imakönyve csinos pegamoid vászonkötésben.
Ara 4.30 P.

DR. CZAPIK GYULA:

FÉRFI IMAKÖNYV

pegamoid vászonkötésben ára 4.80 P.

P. BANGHA BÉLA S. J.:

IMAKÖNYV

a művelt közönség számára.
vászonkötésben ára 4.40 P.
fehérmetszéssel

PROHÁSZKA PÜSPÖK:

SENTELEK HÁRFÁJA

Vászonkötésben 12.— P.
Börkötés, vörösmetszéssel . . 26.— P.

Felhívjuk kedves vevőink
figyelmét

lelki könyveinkre!

Árjegyzéket mindenkor szívesen küldünk!

Kunz:

A pap és a szentolvasó

Rövid, mélyenszántó kis füzet.

Ara 30 fillér.

**A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

pál qy0r q4₃₄

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Wimmer M. Anzelm O. S. M.: A megyén innen és a megyén túl. — Dr. Városi István: Szeressétek ellenségeiteket! — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Mindenszenteki ragyogó színeképek. — Janesó Imre S. J.: A szentek titka. — Pintér József: Magyarok Nagyasszonya!... — Irodalom.

Korda R. F. Kiadása Budapest.

„Utunk“ aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

Egyes szám ára 60 fill.

Mindenszentek ünnepén és halottak napján nagy felelősségünk döbben elénk! Az Isten felelőssé tett mindegyikünket önmagunkért és másokért! Ez a kettős felelősség — Testvérek — felér egy királyi koronával — ami a méltóságot illeti, de sziklakkal ér fel, ami a megterhelést illeti.

Ha én felelős vagyok önmagamért, akkor ennek a nagy feladatnak igazán meg akarok felelni! Hogy ezt megtehessem: én látó lélek akarok lenni! Akkor leszek látó, ha azt a „másik világot“, ahová ők mentek, én is meg látom valahogy. Látó leszek, ha a virágos temetőket járva krisztusi gondolatokkal töltekezem. Nekem a temetőben nem úgy kell járnom, mint aki iszonyodik attól, hogy ezek a sírok nyiladoznak, hanem mint akik erősen és valóságosan hiszik, hogy a sírokon túl örök élet fakad, mint a krizantém ág. Ne féljetek s ne csüggedjetek, — biztat az Úr Krisztus — mert ezek a sírok egyszer megnyílnak, sőt még a tengerek mélye is előadja a halottakat, s aki meghalt, az mind újjászületik, ha Istennek nagy lénye rá esik.

Krisztus azt mondja magáról: „Én vagyok a feltámadás és az élet!“ Én, a végtelen óceánnak tengerpartján élő parányi ember — elfogadom Krisztus tanítását, — nem akarom lázadva kibogozni Istennek nagy s mélyeséges gondolatait — titkait — alázattal hajtom meg fejemet és hiszek! — Lehet, hogy meghalt valakim, aki engem nagyon szeretett s akit én is szerettem. Szomorú vagyok még most is e miatt? Vigasztalódni akarok? Hinni akarok Krisztusnak! Ha el is vesztettem, ha vissza nem is hozhatom, erősen hiszem, hogy ő él! Hol él? Más világok, végtelenségek aranyos partjain! És már nem sírok, nem búsulok! Az Irás azt mondja, hogy nem lehet megvigasztalódni azon, aki már nincs, aki elveszett. De aki van, azon igen! És ők vannak! — Krisztus mondta! — Igaz, sírni is jó, sírni is lehet; szépen, nemesen. A könnyek kristálygyöngyeinek ontása — melyben maga a lélek is megfürdik: erény. De ha Krisztus biztosít róla, hogy ők élnek — bár tőlünk messze szakadtak — egy más világban örökké élnek — úgy vigasztalódom és sirásomban is mosolyogva járok, tudván, hogy Krisztusnak: az igazolt Fértiúnak bizton hihetek!

Másvilág? A nagy elváltozások és tisztulások kohója, melyből a lelkek a fergeteg erejével, szent, édes vágyakozással vonzatnak az örök Tisztaság, Igazság, Jóság és Szépség Napja: Isten felé... Tűz vagy nem tűz? Nem fontos! A fő a nagy elváltozás Ő belé: a bánat, szomorkodás, másrészt a nagy bizalom s szent remény. Benne elváltoznak a lelkek... Talán bűnhődnek... hiszen rászolgáltak. A szenvedések malomkövei közt őrlődnek, tisztulnak, csiszolódnak... A világ párkányáról nézve azt a másik világot, csak megsejtjük, megérezzük, hogy valahogyan így van. S mert így van, szeretetünk érzéseivel szerethetünk, segíthetünk, átnyúlhatunk abba a másik életbe. S az Úr ezt nem veszi tőlünk zokon, sőt Ő biztat: rajta, szorgoskodjál, iparkodjál, szeress többet, dolgozzál, tégy eleget, segíts, ahol és ahogyan tudsz. Én is segítelek!

Az Úrban elaludtakért való imára szólít, a mások hibáiért, földi életükben elkövetett gyarlóságaiért való engesztelésre, Krisztus szenvedéseinek imában, szentmisében, szentáldozásban, alamizsnában történő felajánlására, a sokezer tallérnyi adósságok s tartozások elengedésére, a Krisztus fizetségére tanít, a praktikus imádságra oktat az

Utunk

mai száma. Testvér, nézz szét a gyászoló, halottait sirató világban, a szomorú tehetetlenségbe fagyott szívek között! Add kezébe kis lapunkat a sírónak, gyászolóknak. Te ne szólj! Hagyd beszélni Őt, Akinél minden szó megváltó tett. Hagyd fizetni Őt, Aki végtelen bérrel: szent vérével fizet élők és holtak, mindannyiunk bűneiért!

AL. 070247

A MESGYÉN INNEN ÉS A MESGYÉN TÚL

IRTA: *Wimmet M. Anzelm O.S.M.*

A mezsgyén innen állunk és a mezsgyén túlra nézünk.

Pillantásunkban sok a sóvárgó vágyódás, a fáradt nyugtalanság és a kételkedő bizonytalanság. De az a bizonyos, szelíd pásztortüzekre emlékeztető szikra is megvan benne, amit a *bátor reménység* kiolthatatlan örökmécsének is mondhatunk.

Egyet mindenesetre már most megállapíthatunk: nagy a zűrzavar bennünk. Érezzük, hogy ellentétes lelki áramlatok sajnálatraméltó ütközőpontja lettünk.

Azt is megállapíthatjuk, hogy kell valami kívülről jövő erő, erélyes kéz, rendező hatalom, amely ismét elrendez bennünk mindent és újból megszerzezi egyensúlyából kibillent lelki életünket.

Aligha tévedek, ha ezt a mindent elrendező kezét a Mindenszentek ünnepének és a háborús halottak napjának komoly, megnyugtató és felvilágosító fénycsóvjában, benső tartalmában, erélyes intelmében látom.

Álljunk tehát bele a fénycsóvába, teljünk el világossággal és a mezsgyén innenről nézzünk át — Mindenszentek szívárványszerű fénycsóvjába főleg erre adatott — a mezsgyén túlra és lássuk meg ott azt, amire oly égetően szükségünk van.

*

Hogyan is vagyunk mi, akik a mezsgyén innen állunk?

Egyelőre nem jól. Éspedig azért, mert a háborús idők válságot okozó vihara felforgatta bensőnket, megingatta lelkiségünk, benső énkünk, világfelfogásunk és életmagyarázatunk alapjait.

Az anyag győzelmét a lelkiek lelett hirdette eddig és a háború borzalmaiban eleven és színes illusztrációt mellékelte hozzá.

A nyers, brutális erő felsőbbtségét a kultúrával szemben bizonyította eddig, és a pótolhatatlan kultúrértékek füstölgő romhalmazára hágva kiáltotta fülünkbe, hogy csak az életrevaló és csak az számíthat a jövővel, akinek bárkinél nagyobb az izomtöbblete és aki nem áthat irgalmatlanul lesujtani, ha érdeke megkívánja, és akit nem gátolnak diadalmas útján maradi előítéletek kultúrértékekről, humanizmusról,

szeretetről és a belső világ, a lelkiség pompás csodáiról.

A fékevesztett, szabadjára engedett szenvedélyek mámoros előnyét a renddel, a fegyelemmel, a lelkiismerettel, az erkölccsel és az emberiség örök eszményeivel szemben. Felrobbantotta a gátakat, széjjelzúzta a zsilipeket és kacagva mutatott a tovaszáguldó szennyes áradatra, amely elsöpör, bemocskol, megzségtelenít mindent; csak nyúlós iszapot hagy maga után, amelyben vígan hancúroznak a gátlástalanságnak a posványban pattanásig meghízott hullói.

Elég! Nem folytatom, mert amúgy is tisztán látunk. Vagyis látjuk azt, ami a háborús nagyvilágban körülöttünk van. És már megértjük azt is, ami bennünk van, forrong, feszít, lázadzik és tiltakozik; vagyis azt, hogy mi nem akarunk *ebből* az életből, nem hiszünk *ebben* az életben, nem tudunk a posvány fertőjében haláltáncot lejteni; azért keressük a kiutat, hogy más síkon végre megtaláljuk azt, amit a háborús tünetek megrongáltak bennünk: egyensúlyunkat és boldogságunkat...

*

Mindenszentek fénysugarának szívárványhidján átjutunk a mezsgyén túlra. És ott felragyog előttünk az élet valódi értelme.

Látjuk azt a dicső sereget, amely Krisztus, az örök Király udvara és élő koronája: *a szenteket, az üdvözülteket.*

Mi a közössége ezeknek velünk és háborús nyomorúságunkkal?

Sok. Hirtelenében nem is tudjuk felbecsülni, megmondani, hogy mennyi.

Mert ezek, a megdicsőültek eleven, lüktető, fényárban úszó diadalmas élet. Élet a javából, élet a teljéből!

Nézzünk csak utána, *mi van mögöttük*: mi előzte meg e túlvilági fényt és az örök boldogság kiapadhatatlan hozsannáját. Mögöttük a földi lét minden szenvedése, vergődése, küzdelme és fájdalma. Ők is láttak zsarátnokot családi házak boldog békéjébe hullani és meleg fészket füstölgő üszökké égetni. Lát-

tak ők is éhínséget, ragályt, járványt, földindulást, háborút, förtelmes bűnöket, gyilkos önzést, kegyetlen cinizmust, -egyszóval ők is benne voltak az áradatban. Csak nem úsztak vele, csak nem merültek el benne, csak nem szennyeződtek be és nem híztak meg a posványban. Nem! Komolyan akarták a jót. Isten és a kegyelem megsegítették őket. Küzdve küzdöttek egy emberöltőn át és megmutatták maguknak, a világnak és főleg Istennek, hogy a romlás közepette sem kell elromlani; hogy lehet az ár fölé emelkedni és a magasban, melynek szintje alatt száguld tova az ördögien morajló eleven pokol: a *romlás és rontás áradata*, oly életet alkotni, amely merő és meggyőző tagadása, cáfolata annak, ami a *ka-vargó mélységben* élettörvény, vagyis a *romlás és rontás boszorkányos stílusa*.

Ők, a szentek, az üdvözöltek megmutatták nekünk és mindenkinek, hogyan lehet élni és győzni Krisztus erejében. Ez van mögöttük.

Ezekután majdnem felesleges kérdezni, hogy *mi előzte meg túlvilági fényességüket?* Sötétség, köd, árnyék, mégpedig az egész vonalon. Vagy: elismerték őket, amíg éltek? Nem az örökké ellentmondók, a tagadók, a fertőben fetregők, a sárral tápláltak örökös gúnykacaja között pergett le életük? Nem rágalom, elferdítés, lekicsinylés volt osztályrészük? *És belülről?* Lehetett-e ennyi gomolygó köd közepette kiegyensúlyozott és mindenért kárpótló ragyogás bennük? Gondoljunk az Apostolra, aki benső félelemről beszél, és mindenkit megelőzve a szentek, a nagyok kálváriáját járja! *A túlvilági fényt valóban evilági sötétség előzte meg.* Azonban: annyi volt az életrevalóság, az elszánt akarat, főleg a ragyogó kegyelem bennük, hogy mégis átfurakodtak — mily gigászi küzdelem árán! — az ellenséges sötétség veszedelmes tömegén és eljutottak oda, ahol örök világosság fényeskedik!

És: *mi előzte meg boldog hozsannájukat?* Zokogó sirás, fájdalomzaggattá kiáltás, segítségért, erőért, kitartásért, győzelemért könyörgő ima, amely legtöbbször „de profundis”, a megkínzott lélek mélységeiből szakadt ki és szállott a meghallgatásra mindig kész Úr elé.

Igen: ez volt az ő életük; innen jöttek és ide fejlődtek. Másszóval: ők is állottak a mezsgyén innen és jól tudják, hogy ez mit jelent. De: átjutottak küzdelmük, hűségük árán és a kegyelem segítségével a mezsgyén túlra és nekünk is megmutatják ennek útját-módját.

A hangsúly ezen van. Vagyis a háborús jelen forrongó, lelket marcangoló katlanában szükségünk van a *szentek példájára*, hogy megtanuljunk tőlük élni; a *szentek tisztaságára*, hogy megtanuljunk tőlük az életet éppen ezért a tisztaságért szeretni; a *szentek erejére*, hogy megtanuljunk saját erőkben bízni és Isten erejével küzdeni; végül a *szentek győzelmére*, hogy hinni tudjunk saját földi és földöntúli jövőnkben, sikeres életalakításunkban és túlvilági megdicsősülésünkben.

A szentek, a nagyok, a megdicsőültek az a rendező erő, elrendező kéz, amelyre szükségünk van lelki életünk megújításában és elmélyítésében. Ezt a kezet keressük háborús Mindenszentünk kegyelemteljes élményében.

*

Háborús Mindenszentünk méltó és tartalmas ki-egészítése az idej Halottak napja.

A halál bőségesen aratott az elmúlt esztendőben és az emberiség színe-javát, a fiatalságot vitte idő előtt sírba. Ma már alig akad az országban valaki, akinek nincs kit siratnia, gyászolnia, és aki Halottak napján az őszi nap mélabús ragyogásában csak idegen sírok körül ténfereg, mint olyan, aki a halottak birodalmában is idegen, mert ott sincsenek hozzátartozói.

Ilyesvalaki alig akad közöttünk. Annál több azonban az olyan, aki a Halottak napjának derengő gyertyafényében meglátja azt, amit nekünk, a háborús magyarságnak 1943 őszén feltétlenül meg kell látnunk és élnünk: azt t. i., amit hősi halottaink lelki örökségként reánk hagytak: *a lélek hétpróbás hősiességét*.

Midőn ködfátyolos szemmel a sírhant előtt állunk és keresztény-magyar módra megpróbáljuk leróni kegyeletünket és az engesztelő imádság aprópénzére beváltani hálánkat, akkor erre is gondoljunk és megerősödvé, bensőleg átalakulva térünk majd vissza megpróbáltatott mindennapi életünkbe.

Ez a hétpróbás hősiesség illatozik felénk a katonasírokból és készlet komoly magabaszállásra, tárgyilagos, elfogulatlan megfontolásra.

Hősiesség! Mily egyszerűen hangzik! És mennyire nem az! Nem, mert a léleknek nagyon sok mindenre kell átvergődnie, míg virágba szökik benne a hősiesség tűzpiros rózsája!

A hősiesség tüzes, szentlélekittas hit Istenben, életben, hazában. Istenben, Aki örök terve vagy megengedése szerint odaállít a tűzvonalba egy falusi ház, egy düledező kerítés vagy egy nyirkos külvárosi munkáslakás elé, ami a miénk, családunké, egyetlen vagyonunk és fészünk, hogy azt megvédelmezzük. Hit Istenben, Aki izmos karunkra bízta ezer és millió ilyen meghitt fészek sorsát, hogy elébe álljunk és megvédjük, akár életünk árán is! Hit az életben és mindabban, amit jelent, amit ad és elvesz, amivel kárpótol és büntet. Mert elvégre ezt az életet: az enyémet, a tiédet és az övét, valamennyiünkét védelmezzük! Hit a hazában: a páras reggeleken meghit-ten és hivatatóan füstölő kémények, meleg fészkek, komoly munkahelyek, illatozó mezők, messze távolban kéklő hegyek, zamatos gyümölcsöstől roskadozó ágak, az érett búza aranyában ringó földek és a magyar élet egyéb pazar jelenségei összességében. Hit mindenben, ami érték, élet, keresztény és magyar: ez a hősiesség melegágya, az elszánt bátorság termőföldje.

A hősiesség halálosan erős, szenvedélyes, forró és meg nem alkuvo szeretet. Több ennél: szerelem a szó magyar és keresztény, krisztusi értelmében. A föld, a rög, a hitves, a gyermek, a család, a keresztény magyarság szerelemmé érett szeretete, amely a nemzet nagyjait hevítette és avatta feledhetetlen hősöké.

Ennek a hősiességnek illata csap felénk Halottak napján a szürke katonasírokból és emlékezetet arra, hogy népünk legjava éppen azért ontotta vérét, hogy a keresztény magyarság ugyanezzel a hősiesség lelkülettel állja meg helyét a viharban és védelmezze az ezeréves magyar hazában a keresztény kultúrát.

Amikor imára kulcsoljuk kezünket, hogy hőseinket Isten irgalmas oltalmába ajánljuk, fogadjuk meg, — halott katonáink elvárják tőlünk — hogy átvesz-szük a háborús magyar örökséget és hozzájuk hasonlóan és méltóan állunk a nagy arcvonal azon szakaszán, ahová a nemzetért felelősek Isten akarata sze-

rint állítottak, hogy kivegyük részünket a küzdelemből és beteljesítsük az izmos, egészséges magyar és keresztény életet.

Szemünk fájdalommal parázzlik és szívünket vasmarok szorítja össze, valahányszor katonasírokat látunk és elesett hőseinkre gondolunk. A *hősiesség fogadalmá* azonban megvigasztal és megerősít, mert érezzük, hogy hozzájuk hasonlóan *életről vagyunk abban a láncban, amely az ezeréves keresztény magyar életet összetartja és amely nem szakadhat el soha.*

*

Egyelőre — és ameddig Isten akarja — a mezs-

gyén innen a helyünk.

A mezsgyén túlra csak átnéznünk szabad, hogy erőt merítsünk és bátran tovább küzdjünk egyéni és nemzeti beteljesülésünkért.

Mindenszentek és Halottak napja arra való, hogy pillanatokra megálljunk, magunkba szálljunk és átpillantsunk a mezsgyén túlra.

A szentek dicsősége és hősies halottaink onnan is ide parázsló hősiessége majd megtanít arra, amit minden öntudatos keresztény magyar a *háborús jelen nagy kötelességének* nevez és ami végelemzésben a megpróbáltatott magyar életnek a tüzes hősiességig felfokozott tökéletesítése, mint a keresztény magyarság jövőjének (Istennen kívül) egyetlen záloga.

Szeressétek ellenségeiteket!

Irta: dr. Városi István

A multkoriban megdöbbentő statisztikát olvastam. Valami ráérő ember pontosan kiszámította, hogy a föld nevezetesebb népei az elmúlt négy évszázad alatt hány évig éltek békében és hány évig háborúságban. Sajnos, nemcsak a nemzetek, hanem az egyének jórésze is az élet tetemes hányadát gyűlölködésben és háborúságban tölti. Az egyéni életéről azonban bajos dolog statisztikát összeállítani. Legföljebb örzőangyalunk jegyzi fel könnyezve gyűlölködő óráinkat és talán roppant belső gyönyörűséggel az ördög...

Krisztus Urunk nagyon jól ismerte nyomorúságos hajlamainkat, és azért a Hegybeszédben őt egész verset szánt az emberi gyűlölködés kiirtására is. Olyan határozott tanítást adott az ellenség szeretéről, amit a legkörmönfontabb farizeusok sem tudtak szétforgácsolni többé. *„Hallottátok, hogy mondatott: Szeressed felebarátodat és gyűlöljed ellenségedet.”* (Mt. 5, 43.) Ime, az ellenségszeretet sajátos parancsának kemény bevezetője.

Azt ugyan a zsidók sohasem hallották Isten kijelentéseiben, hogy gyűlölniök kellene ellenségeiket, de hallották éppen elégszer ezt a szörnyűséget az Isten gondolatait oly szívesen elferdítő farizeusok ajkáról. Mert hiszen az Isten szívünkbe véste, de kifejezetten is többször hangsúlyozta, hogy szeretnünk kell minden felebarátunkat. Senki sem szűnik meg felebarátunk lenni, ha mindjárt gyűlöletre gyulad irántunk, súlyosan megbánt minket, igazságtalanul jogainkba gázol vagy bármiképen ellenségünké lesz. Ha pedig felebarát az ellenség is, akkor a szeretet egyetemes parancsának ő is tárgya, őt is szeretnünk kell. Az ószövetségi törvény külön hangsúlyozza az ellenség szeretetét. Így például, hogy a sok szép kijelentés közül csak egyet említsünk, Mózes III. könyvében ezt olvassuk: *„Ne gyűlöld felebarátodat szívedben, hanem nyíltan fedd meg őt, hogy ne legyen bűnöd miatta. Ne keress bosszúállást, se meg ne emlékezzél polgártársad igazságtalanságáról. Szeressed barátodat, mint tenmagadat.”* (Levit. 19, 17—18.) Hogy ezek az ószövetségi törvények minden ellenséggé vált felebarátra vonatkoznak, nagyon jól tudták Isten igazi gyermekei. *Dávid* király szerette *Sault*, bár ez halálra kereste őt, és szerette *Absalomot*, bár a hálátlan fiú föllázadt ellene. Szerették e

nagy férfiak még a pogányokat és az elvetemült külső ellenségeket is, csupán a bennük mintegy megtestestült bűnt gyűlölték, s a velük való érintkezéstől óvták népüket, nehogy erkölcsi romlás legyen a barátkozás eredménye...

Mivel azonban az Ószövetség kijelentései többnyire csak honfitársat, polgártársat, barátot emlegetnek az ellenségszeretettel kapcsolatban, és első hallomásra nem tűnik ki belőlük az általános ellenségszeretet kötelessége, azért a későbbi magyarázók oda fordították a dolgot, hogy csupán a zsidó nép keretén belül kell szeretni az ellenséges felebarátot, de gyűlölni lehet, sőt kell is gyűlölni a nem zsidó nemzetiségű ellenséget. Ha pedig a zsidók ennyire kiforgatták Isten szándékait, akkor igazán nincs mit csodálkoznunk a pogányok magatartásán ellenségeikkel szemben. A nemesebben gondolkodó pogányok ugyan észrevették, hogy az ellenségszeretet erőnye mélyén nagy érték csillog, a pogány társadalom azonban, mint ilyen, Krisztus tanítása nélkül talán sohasem jutott volna el az ellenségszeretet általánosan kötelező parancsáig...

Am lelkünk rejtett zugait és életünk homályait örök bölcseséggel szemlélő Udvözítőnk ezen a téren is megnyitja látásunkat. Félremagyarázhatatlan módon kijelenti, hogy ellenség és ellenség között nincsen olyan különbség, mely az egyik szeretetének parancsával a másik gyűlöletét kívánná tőlünk. Minden földi emberre kiterjeszti a parancsot, aki csak belefér az ellenségfogalom tartalmába, s egyúttal e szeretet módjaira utal és indítékát jelzi. Mert így szól: *„En pedig mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnek és imádkoztatok üldözőitekért és rágalmazóitekért, hogy fiaik legyetek Atyátoknak, ki mennyekben van, ki az ő napját felvirrasztja a jókra és gonoszokra és esőt ad az igazaknak és hamisaknak.”*

Nyilvánvaló, hogy e szavakkal Udvözítőnk nemcsak belső jóindulatot követel tőlünk ellenségeink iránt, hanem megköveteli egyúttal e belső jóindulat külső megnyilatkozásait is. Hiszen e kettő elválaszthatatlan egymástól. Ha valaki iránt jóindulattal vagyok, e jóindulat virágokat hajt és gyümölcsöket terem alkalomadtán: segítő tetteket. És viszont senkit

sem segítünk igazán, ha lelkünkben nem él az illető személye iránti belső jóindulat.

Tehát nemcsak hogy gyűlöletet nem szabad táplálnom ellenségem iránt, hanem őt is bele kell foglalnom lelkem indulatába, mellyel minden felebarátomat a szeretet szent tüzével övezem. Teljesen, minden hátsó gondolat és csökevényes bosszúvágy nélkül meg kell bocsátanom ellenem való gonoszságait. Imádkozom érte, jót kívánok neki, keresem a megbékülés külső alkalmait és ha segítségemre szorul, nem fordítok hátat a könyörgőnek. Megadom személyének a szeretet közönséges és általános jeleit: köszöntöm őt vagy köszöntését viszonzom, nem nézek el feje fölött, ha társaságban élem kerül, udvarias vagyok vele hazám és társadalmi osztályom szokásai szerint . . .

Ami ezeken túl van, az már nem parancs, hanem tanács. Tehát, ha ellenségemet olyan elbánásban részesítem, mint barátomat, ha kivételes szeretettel szolgálom, ha lebilincselő előzékenységgel kezelem őt, akkor már nem a szoros értelemben vett krisztusi parancsot teljesítem, hanem a keresztény hősiesség, az eszményi erény olyan útjaira lépek, amelyen kevesen járnak. Ezeket az ösvényeket csak az ellenség-szeretet legnagyobb hősei népesítik be, élükön Jézus Krisztussal. *A Szent István vértanú, a Szent Szabin püspökök, a Szent Erzsébetek, a Loyolai Szent Ignácok, a Sziennai Szent Katalinok, a Szent Vencel királyok, a Hofbauer Szent Kelemenek és a többiek.* Mert nyomukban névtelen polgárok és polgárasszonyok is sorakoznak, akiket talán gyámoltalanoknak nevezett a kortársak serege, akiknek azonban, mint az ellenségszeretet csodálatos hőseinek, tündöklő égi koronát fonnak az Isten angyalai . . .

És vajjon milyen indíték vigyen bennünket a gyűlölet eloltására és e nehéz, de fölséges szeretet ébresztésére? Ime, mily keresetlen szavakkal mondja meg ezt is az Úr: *szeressük ellenségeinket, hogy fiait legyünk a mennyi Atyának.* Fiai pedig csak akkor leszünk, ha iparkodunk hozzá hasonlítani az ellenséggel való bánásmódban is. Márpedig a mennyi Atya nem leskelődik az ég peremén, hogy azonnal villámokat szórjon szerencsétlen ellenségeire. Végtelenül türelmes, szelíd és megbocsátó. Nem takarja el a májusi napkorong felét és nem mondja: a gonoszoknak nem adok édes napsugarat és termékenyítő ragyogást. Esőfelhőt nem tereli el az istentelenek mezőiről, hogy azok éhenhaljanak barmaikkal együtt. *„Napját felvirrasztja a jókra és gonoszokra és esőt ad az igazaknak és hamisaknak.”*

És hogy a bőven indázó önámításnak gyökereit is kifordítsa lelkünk talajából, magyarázatot fűz Krisztus a parancshoz: *„Mert ha azokat szeretitek, kik titeket szeretnek, minő jutalmatok lesznek? Nem azt cselekszik-e a vámosok is? És ha csak atyátok-fiait köszöntitek, mivel cselekesztek többet? Nem azt mivelik-e a pogányok is?”*

Ó igen. Igaza van. Könnyű szeretnünk a királyt, aki hercegi méltóságra emelt és megyéket adott. Könnyű szeretnünk a hivatalfőnököt, aki egyre jobb pozíciókba segített. Könnyű szeretnünk Kis Jánost és Nagy Istvánt, ki elhalmozott ajándékaival. Könnyű szeretni a férjet, a feleséget, aki gyöngéden viszozza ezt a szeretetet. Könnyű szeretni a rokonságot, amely még gondolatainkat is lesi. Mindezt azonban a pogányok és bűnösök is megteszik. Megteszik a vámosok is, a Krisztus-korabeli vámok és adók albérlői, ezek a szívtelen és népet zsaroló uzsorások,

minden idők bűnöseinek örök mintaképe. És megteszik mindezt a fegyháztöltelekek, a lebutók és utcák csöcselékai is . . . E szeretettel azonban nem felebarátokat, hanem inkább sajátmagukat szeretik.

Ámde azokat szeretni, akiktől semmi jót nem kapunk, csak gáncsot, szitkot, gonosztságot és jogtalanságot? Ó igen, ez már nehéz dolog. Erre semmi más nem ösztökél minket, csak az Isten szeretete, akinek ellenségeink is tulajdonai és képmásai. Nagy dolog és ragyogó erény ez, és gyakorlóit nemigen kerülnek ki a vámosok soraiból, sem a fegyházak celláiból, sem az utcák söpredékeiből. Csak az elmélyült, nemes, kegyelemből táplálkozó keresztény élet talaján ismerjük fel a természetörvény előírásait és Isten kifejezett akaratát . . .

Persze, mindez nem jelenti azt, hogy a jóakarató felebarátok szeretete értéktelen valami és csupán az ellenségek iránti szeretet nyer égi jutalmat. Nem. Ha Istenért szeretjük felebarátainkat, akik nem ellenségeink, és ha e szeretetbe nem vegyül a rút önzés gonoszsága olyan mértékben, hogy felebaráti szeretetünket bűnös önszeretetté silányítja, akkor ez is érdem és ezért is az örök jutalom vár Atyánk országában. Az ellenség szeretete azonban nemcsak nehezebb, de több és értékeesebb is, ha Krisztus szándékai szerint való . . .

Az ellenségszeretet elméletével — nagy vonásokban — készen is volnánk. Az Egyház tanítja mindezt isteni Mesterünk nyomán, sőt olyan példaképeket állít elénk, akik nemcsak elragadnak, de egyúttal szent borzongással töltenek el. Az elméleti részt eddig is tudtuk és tudják mások is . . .

De a gyakorlat?

Vajjon mit mond a lelkiismeretünk, ha elvonulnak szemünk előtt mindazok, akik gyűlölték vagy akiket mi gyűlöltünk? A főnökök, a szomszédok, a munkaadók, a zsarnokok, a rágalmazók, a bíróság elé hurcolók, a becsületünkbe gázolók, a családi életünk megmérgezői és a többiek? Mit szól a lelkiismeretünk, ha visszanezünk az évegek tartó haragokra és ellenségeskedésekre? Hányszor disputáltuk le a súlyos bűnt? Hányszor vonakodtunk a kibékülés útjaitól még akkor is, ha mi voltunk a sértő fél? Vajjon imádkoztunk-e ellenségeinkért? Tettünk-e jót azokkal, akik nekünk csak rosszat tettek? *„Enyém a bosszúállás, én megfizetek annakidején”* mondja az Úr. (Deut. 32, 35.) És mi hányzor léptünk az Isten helyére, hogy magunk intézzük el a bosszúállás isteni feladatát, persze kontár módon, bűnös gyűlölettel?

Be kell vallanunk, hogy a kereszténység második évezredének végén, az isteni elmélet minden lenyűgöző fönsége mellett is elmaradtunk a gyakorlatban. Nemzetek és egyének egyaránt. Alig haladjuk meg nagy többségben a zsidókat és pogányokat, sőt sokszor még azoknál is primitívebbek vagyunk. Nem kell ezt bizonyítanunk a gyűlölet máglyáin égő Európa közepén, a kölni dóm romjai és Nápoly úszkei tövében. Gondoljuk talán, hogy eléggé elsimitja majd az igazságos krisztusarc redőit a mi kezdetleges gyűgőségünk: Uram, az ellenség szeretete nehéz volt, ebben lemaradtam én is, ezeket a bűneimet ne vedd mérlegedre . . . Alig hiszem, hogy Jézus Krisztus valami rejtékajtot tartogat titokban, amelyen át mégis csak besurranak országába azok, akik az ellenségszeretet parancsát lábbal tiporták a földön . . .

Hadd nyugtalankodjék hát lelkiismeretünk. Ha írádság kíséri e nyugtalankodást, égi gyümölcsök fakadnak abból. És hogy méginkább nyugtalankodjék,

hallgassuk meg Szent Jeromost is: „Mondhatja valaki, én nem tudok böjtölni, de állíthatja-e, hogy nem tudok szeretni? Kijelentheti valaki, hogy nem képes mindenéről lemondani s egész életében szegényen és szüzesen élni, de erősítheti-e, hogy ellenségeit nem szeretheti? Hiszen itt nem kell a lábnak messze futnia, sem a kéznek fárasztó munkában aláhanyatlania, hogy ebben keressen valaki mentséget. Nem mondják nekünk: menj, utazd be napkeletet, hogy

megkeresd a szeretetet, sem azt, hogy hajózd be nyugatot, s majd ott megtaláld azt. Benned, a te tulajdon szívedben van az, ahová a próféta betérni készlet . . . Nem távol vidéken van tehát az, amit tőletek kérnek.”

Krisztus kegyelme és a fogyatkozott ellenségszeretet miatt szenvedő lelkek könyörgése vigyen előbbre minket e nehéz, de nagyságos erényben . . .

Mindenszenteki ragyogó színeképek

Irta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

1. APOSTOLOK.

Krisztus körül vannak, Krisztus nevezte így őket. Egyenesen meghívást kaptak méltóságukra, melynek hordozója kell hogy szent legyen. Közvetlenül hozzájuk intézi Jézus e szavakat: Már nem mondalak benneteket szolgálóknak, hanem barátainak. (Ján. 15, 14.) Aki Jézus barátai, legelső a szentek galériájában.

A trienti szent zsinat szerint a kegyelem által leszünk Isten barátai. Az apostolok a kegyelem birtokában Isten boldogító barátságát élvezték: szentek voltak. Akit Jézus barátjának nevez, mondja Szent Cirill, azt kedvesebb és főnségesebb megtiszteltetés nem érheti.

Az apostolokat Jézus isteni keze helyezte a legmagasabb piedesztálra. Az Üdvözítő közvetlen munkatársai. Tizenkét oszlop. Rajtuk nyugszik az apostoli hitvallás tizenkét ágazata, hitünk kupolája.

Főnséges a hivatása Péternek, nagyszerű a rendeltetése Tamásnak, Barnabásnak vagy Fülöpnek, isteni a küldetése Jakabnak, Mátyásnak vagy Jánosnak: hirdetni az evangéliumot, prédikálni az Igét, terjeszteni a Gondolatot, hogy elközelgett a mennyek országa.

Ők az első felszentelt főpásztorok.

Közöttük az első pápa, a többiek az első püspökök.

A világ legelsőbb dinasztiája, melynek minden tagja szent.

2. VÉRTANÚK.

Az apostolok egyúttal az első vértanúk. Utánuk következnek utódaik: Linus, Kletus, Kelemen. Megtelnek a börtönök, elfáradnak a hóhérok, kicsorbulnak a bárdok. Jönnek a Názáreti követői végeszakadatlan sorban, vérük hullása a kereszténység jövő vetése.

A kereszténység első vértanúja István diákonus. Zuhognak a kövek, záporozzák a szitkokat, István arca ragyog, keze ég felé táru: imádkozik.

Ciprián, Karthágó püspöke előtt kihirdetik a halálos ítéletet. Válasza: Hála Istennek! Huszonöt aranyat ad a hóhérnak fáradságáért. Szent Lőrinc Rómában tüzes rostélyra fekszik hitéért. Mosolyogva kijelenti, hogy egyik fele már megsült. Ignác könyörög a rómaiaknak, hogy tegyék lehetővé számára a vértanúságot. Boldog, amikor hallja a vadállatok fogainak csattogását, csak Jézus Krisztust elnyerje. Sebestyént,

a császári hadsereg főparancsnokát tához kötik és suhogó nyilzapor közepette mosolyogva ajánlja lelkét Istennek. Ágotának letépi a mellét, Ceciliának levágják fejét, Apollóniának egyenkint tördelik ki fogait.

Csodálatos, véres és piros serege ez az Egyháznak!

Önkéntes, igazi hősök. Önként, kész lélekkel, szíves-örömmel áldozzák életüket annak, Akinek biztatása szerint ne féljünk azoktól, akik a testet, de csak a testet tudják megölni.

3. HITVALLÓK.

Szemképrázatúan szép sorozata ez a győzedelmes Egyháznak. Csupa fény, ragyogás és tündöklő csoportjai azoknak, akik immár elveszítetlenül bírják az Istent.

a) FŐPAPOK.

A pásztorok Pásztor körül sorakoznak infulával, gyűrűvel, pásztorbottal. A papi hatalom teljék bírják. Apostolutódok. Róluk írja Pál apostol Titushoz, hogy nekik vétek nélkül kell lenniök, mint Isten sáfárai nem kevélyek, haragosak, nem verekedők, hanem kegyesek, igazak, józanok, önmegtartózkodók, egyszerű: szentek. (Tit. 1.) Atanáz püspök, Isten Szíve szerinti főpásztor, a nyájnak mindig hű és éber pásztor, a szegények kegyes atyja, a hitnek rettenthetetlen védője. Élete küzdelmes, változatos, szinte izgató. Félelem nélkül száll szembe a császárral. Okos, művelt és mindenekfelett szent. Isten kegyelmes barátságát élvezi és ezért megfélemlíthetetlen. Élete: semmi, az Isten minden!

Egyetlen arckép. Elnagyolt vonásokkal megrajzolva a szent főpapok hihetetlen gazdagságú arcképcsarnokából.

b) DOKTOROK.

Szent Bellarmintól kérte egyszer egy ismerőse az arcképet. A szerény, alázatos lelki bíboros így szólt: „Kérdem, a régi embernek a képét akarod-e vagy az újét: a régié rúg, nem méltó arra, hogy megőrizze; az újé pedig még nem tökéletes s így nem küldhetem.”

A szentség lényében ragyogó, gloriolával tündöklő egyházdoktorok ránkmaradt arcképei tökéletesek. A legnagyobb földi tekintély jelentette ki róluk, hogy bölcsen és igen okosan „tanították a népet, a leghasz-

nosabb szavakat mondották, igazsággal teli, őszinte beszédeket írtak". (Eccl. 12.)

Isten kegyelmének csordultig telt edényei. A bölcsesség eleven csodái. Isten kezevel írt könyvek.

Szent Agoston. Góg, hiúság és érzékiség torzítja a régi arcképét. A manicheizmus apostola; a Szentírás szerinte barbár könyv, de mégis olvassa: „Nem tobzódásokban és részegeskedésben, ... nem versengésben és irigységben, hanem öltöztetek az Úr Krisztusba." (Róm. 13, 13.) Megkeresztelkedik, összetöri régi énjét, rút arcképét, három évig magányban él, imádkozik, böjtöl egy egész életen át. Ir, többet, mint amennyit egy átlagember életében olvas. Tolla ragyogó, elméje éles, a bölcsesség Lelke lebeg fölötte. Mindennap délután a szószékre lép és beszél: mívé tett engem az Úr kegyelme. Először összetörte, majd felemelte: egyházdoktorrá, a kegyelem csodájává, a bűnbánat hőisévé tette.

S mennyit, de mennyit!

c) SZERZETESÉK.

A kolostorok háromfogadalmas népe. A közös életnek szenvedélyes keresztbordozói. Az evangéliumi tanácsok hűséges követői. Az első keresztények életmódjának megvalósítói. Közös fedél alatt Krisztus képét hordozó apát vezetése mellett emberi testben élnek a szegénység, tisztaság és engedelmesség angyali életét.

Szent Antalt a pusztalakók között az arcáról le sugárzó örömről lehetett felismerni Szent Benedek, a népvándorlás barbárjainak térítője, a nyugati szerzetesek pátriárkája, az alázatosság iskoláját látogatja szegényen; az Assisiből való Ferenc a szegénység iskoláját — igen alázatosan. Szent Odó apátúr elindítja a clunyi mozgalmat, átgyúrja a világot. Hogy ma halottak napját ülünk, Szent Odónak köszönhető! Hogy ma az élők imádkozzák a rózsafüzért és a halottak kezére csavarhatjuk, Szent Domonkosnak köszönhető. Milyen forradalmat hozott Szent Ignác és társasága, Don Bosco és testülete, a Szűz Mária-ruhás Szent Norbert fiai és a skapuláris Nagy Szent Terézia rendje.

Hol kezdődik és hol végződik ez a színképsorozat? ...

d) IGAZAK.

Akik nem apostolok, nem mártírok; akiket nem lehet beosztani a szent főpapok vagy doktorok sorozatába, nem élnek kolostorban, az Egyház a commune iustorumba (a bencésekénél) osztja be őket. Igazak... Ragyognak, mint csillagok, az Írás szerint, az egész

örökkévalóságon át. Ennél nagyobb dicsőségük nem lehet!

Szent István. Király. Tündöklő csillaga népének. Kegyes, jóságos, ha kell, szigorú és erősekező atya a rábizottaknak. Igaz ember. Mondhatjuk, hogy ország-alapító, törvényhozó, rendező és évezredekre előrelátó próféta, de nagyobbat aligha mondhatunk, mintha azt mondjuk Róla: igaz ember.

Ki tudná a mindenszentek ragyogó színképsorozatából a sok-sok igaznak portréját megrajzolni? ...

4. SZÜZEK.

E hóféhér csoport tagjai valamennyi erény közt a legkényesebbet gyakorolták hősi fokon. Követik a Bárányt, bárhová megyen. A tiszta, fertőzetlen élet hősei. Az isteni kegyelem legyőzhetetlen, hirdetik a szüzek.

Első a szüzek Szüze, a fertőzetlen Anya, a szeplőtelen Szépség. A mindenszentek Királynője. Minden kegyelmet ő általa kaptak a szentek is. Istenhez legközelebb áll. Ő a szentek legelseje ...

Kármel virága, szűzi szent hajtása a Lisieux-ből való Teréz, ki kicsinek mondatik. Kilencedik gyermek a családban. Két nővére még él. Jézus jegyese lesz... Aztán a Cecíliák, Agnesek, Margitok, Ágoták megszámlálhatatlan seregel!

5. ASSZONYOK.

Isten választott edényei ők is. A kegyelem emberei. Testvérek, a léleknek Krisztusba öltözött malasztja által, áldozattal, nagy türelemmel, hősies önfeláldozással, az Evangéliumért teljesített ügybuzgalmuk által. Mit csodáljunk bennük jobban? A hit-e, melynek oly megdöbbentő merészséggel rendelték alá férjet, gyermeket, családot, vagyon és pompát? Az erély-e, mellyel oly rendületlenül kitarítottak elhatározásuk mellett? Vagy az alázatosságot, a jóságot, az irgalmasságot, amelynek ezek az asszonyok valóságos megszállottjai voltak?

Erzsébet! A kenyérszító rózsás szent. Thüringia nagyszonyja. Négy gyermek édesanyja. Számkivetésében egy ölben húzódik meg és boldogságában Te Deumot énekel.

Hősök vagy bolondok? Nem! Szentek.

Mindenszentekkor még a halál sem félelmetes. Sőt kívánva kívánhatom Szent Pál apostollal, hogy beosztassam e ragyogó színképsorozat egyik csoportjába és elnyerjem Krisztust.

Mondd, Tégedet melyik csoportba oszt majd be az Isten? ...

A szentek titka

Midőn az egyháztörténelem lapjait olvassuk, midőn feltárul előttünk a 2000 éves front minden hadmozganata és elvonulnak lelki szemünk előtt a nagy világdráma Krisztusba-öltözött hősei: a csodálat és az elismerés, a bámulat és a dicséret lesz úrrá lelkünkön, de — sajnos — tovább nemigen jutunk el. Ha pedig mégis felvetődik lelkünkben a követés gondolata,

— valljuk meg őszintén — kissé összefacsarodik a szívünk, összeszorul a torkunk és egy titkos könnycsepp remeg végig a lelkünkön. Érezzük: a példák követésre várnak, érezzük: mi is nagyobbra születünk és kinőttük már a közömbösség és nemtörődömség kamasz ruháit: de egyúttal érezzük a föld vonzóerejének iszonyú ölelését is, érezzük képességeink, adott-

Irla: Jancsó Imre S. J.

ságaink, körülményeink nagyon is szűkre korlátozott végeességét is, és így tétova lelkünk nyugtalan madár gyanánt kóvályog a sötét felhők alatt.

De amint nincs vihar, melyben villámok ne cikáznának, úgy *nincs lelki sötétség sem, melyben fel ne csillanna a remény egy kis fénye*. Hisz, amint a villám két ellentétes erő: a légi és a földi elektromosság összehatásának eredménye, úgy a *szentség* is mi más, mint az *isteni kegyelem és az emberi szabadság akarat összefonódásának fénylő bizonyítéka*.

Mert mi is a *szentség lényege*? Talán világraszóló hőstettek végrehajtása, történelmet irányító mozgalmak elindítása vagy a papi lélekmentes áldozatos harcainak kemény megvívása? Ó nem! A *szentség* a legegyszerűbb és mindenki által járható út: az *isteni akarat*hoz való alkalmazkodás útja. Ez a *szentek titka, ez számukra a nagyság, a szentség és a lelki béke forrása!*

1. Ez tartalmazza az egyedül valódi nagyság receptjét.

Mert mi is az igazi nagyság? Nem valami külső sallang, nem olcsó ünnepeztetés vagy cifra elismerés. Mindez ingatag, mint a szivárványhídra épült tündérpalota, futólagos, mint a szikrázva semmiségbe rohanó üstökös, vagy a tenger felszínre bukkánó hulláma, mely egyik pillanatban csillog a napfényben, a másikban visszazuhan az ismeretlenség sötét mélységébe. A hatalom és dicsőség modern megszállottjaival szemben hisszük és valljuk, hogy az *igazi nagyság* ezeknél sokkal szilárdabb, állandóbb és tartósabb: *belső erő, lelki érték*. Természetesen csak viszonylagos, relatív érték, mely minden esetben eltörpül az *egyetlen abszolút nagyság*: az Isten mellett.

Ebből érthetjük meg a *szentek* igazi nagyságának mélységét: *elismerték relatív, függő voltukat az Isten szemben*. Lelkük a Végtelen távlataiba merült, szemük csak az Istent nézte, fülükben csak az Isten szava csengett, szívük az önmagukról megfélemedezett Krisztus-szerelmek szent nászadalát zengte: „Teljesen a tiéd vagyok, tégy velem szent tetszésed szerint!” Elismerték kicsinyiségüket, zokszó nélkül elfogadták magukat az Isten kezéből olyannak, amilyenek őket megalkotta, hogy hosszú évtizedek verejtékes munkája után visszaadják magukat Istennek úgy, amint őket öröktől fogva megtervezte. Csodálatos lelki erő, csodálatos hatalom! Kicsinyiség, mely nagyvá tesz! Szolgaság, mely uralomhoz vezet! Megalázottság, mely dicsőségbe torkollik!

Van-e számunkra ennél könnyebb út az *igazi nagyság felé*? Csak *el kell ismernünk, hogy kicsinyek vagyunk!* De mi van ebben megalázó? A természetben nemcsak sasok vannak, hanem fülemülék is. Nemcsak napok világítanak, hanem picinyke szentjánosbogarak is. Nemcsak hatalmas folyamok hömpölyögnek tova, hanem csacska csermelyek is csobognak. Az emberi értékelés szerint nagy emberek pedig hasonlítanak a toronyóra mutatóihoz, melyeket sokan látnak, szentünk sokan igazodnak, működésük azonban mégis számtalan, apró és kifelé láthatatlan kerék észrevétlen, de nélkülözhetetlen munkáját feltételezi. Ez a társadalmi egymásrautaltság szent titka, mely szent öntudatot és dicsőséget kölcsönöz az ú. n. kicsinyeknek, ezzel szemben üdvös figyelmeztetést jelent azoknak, akik magukat nagynek képzelik.

A *saját adottságunkat illetőleg* pedig *főlölesleges* arról *ábrándoznunk*, hogy miért nem teremtett Isten minket nagyobbá és jobbá (ez a sopánkodás a kísértőnek nagyon jól bevált módszere), *hanem töreked-*

nünk kell, hogy a valóságban váljunk nagyobbá és jobbá még akkor is, ha nevünket talán már néhány év múlva örökre betemeti a feledés pora és ha az emberek előtt jelentéktelen semminek fogunk is látszani végig. *Az emberi ítélet nagyon téves!* Nemde a csillagos égen is gyenge emberi szemmel épp a legnagyobb csillagokat látjuk legkisebbeknek a távolság miatt? *Az Isten értékmérője azonban nem téved:* Ő más szemszög alatt nézi az embermilliók Tejtűját, és nyugodtak lehetünk: Isten szeme nincs alávétve optikai csalódásoknak!

2. A *szentek* életének tanúsága szerint: elfogadni az Isten akaratát: ez a nagyság kiindulópontja; *betölteni az Isten akaratát: ez pedig az életszentség összfooglalata*.

Bocsánat a kifejezésért: alig van még egy olyan vegyes társaság (a szó legnemesebb értelmében), mint a mennyei szentek kara. Pápa és szerzetesujonc, cselédlány és királynő, császár és koldus, bűnbánó nő és érintetlen szűz: mindegyik szent, de egészen másként. *Micsoda hát az életszentségben az a közös valami*, ami — az egyéni színezést leszámítva — mindegyiknél megvan, ami mintegy belső beállított-ságot, egységes lelki irányítást jelent, eltekintve a kivitel különbözőségétől? Az életszentség nem élet-telen, elvont eszme, lélektelen sokszorosítás, kaptafára készült tucatáru, nem előre megfontolt külső-ségek gépies elvégzése vagy véres fakírmutatvány. *Az életszentség: valami 100 %-os teljesítmény, a reánk vonatkozó isteni akaratnak 100 %-os betöltése* nagyban és kicsinyben egyaránt. Nem az a fontos tehát: milyen szerep jutott számomra a világtörténelem színpadán, hanem igenis *lényegesen fontos, hogy a nekem jutott, talán jelentéktelen szerepet is a lehető leg-tökéletesebben iparkodjam betölteni*.

Jöjjetek ide, ti kislelkűek és csüggedők, kik haszontalannak és tartalmatlannak látjátok életeteket, és ti mind, kiket a csekélyértékűség belső szűja rág. *Tanuljunk életstílust a szentektől!* A *szentek* valóban hősök, de ezt a hősiességet nem gyökeretlen ábrándozásban vagy rendkívüli cselekedetekben véljük feltalálni, hanem az eseményekben, szenvedésekben, hivatásunk követésében *percről-perce élénk táruló isteni akarat tökéletes betöltésében!* A kis cselekedetekkel tápláljuk a szentség magvának, a megszentelő kegyelemnek paraszát, hogy rejtett szentségünk áldozati lángja fellebbogjon az Égek Urának trónusához és tündöklő gloriolával övezze egykor homlokunkat.

3. A *szentek* élete végül arra figyelmeztet bennünket, hogy az annyira óhajtott *lelki békét az Isten akaratában való megnyugvás által biztosíthatjuk magunknak*.

Lelki béke! A mélyrehorgonyzott léleknek minden körülmény között biztos egyensúlya, melyet semmi megaláztatás, sikertelenség vagy nehézség sem képes megdönteni vagy megingatni. De hol van ez a szilárd pont, amelybe biztosan kapaszkodhatunk? Talán a hatalom? Az veszélyes. A gazdagság? Szeszélyes. A gyönyör? Mulandó. Talán az emberek? Esendők és változékonyak. *Egyetlen szilárd pont van csupán*, melyre nyugodtan építhetünk. Szakadhat az eső, jöhet az árvíz, a dühös szelek rátörhetnek házunkra, az nem dől össze, mert kösziklára van építve és ez a köszikla: *az Isten és az ő szent akarat!*

Ennek az isteni akaratban gyökerező lelki békének másvilági ragyogása tükröződött vissza a *szentek* tekintetén. De vajjon bírhatták volna-e ezt a békét,

ha állandóan azon jártatták volna eszüket: *miért* nem teremtette őket az Isten nagyobbaknak és tökéletesebbeknek? *Miért* nem adott nekik több képességet, fontosabb szerepet, szélesebb apostolkodási területet? És *miért* szorongatja őket minden oldalról annyi baj és szenvedés? Az ő lelkükben is felcsikordult ez a sok kínzó „*miért?*”, de azonnal készen volt a felelet is: *Isten akarja!* Miért a haláleset és anyagi csapás? Isten akarja, hogy ne tapadjunk a földhöz. Miért a megnemértés és lelki sötétség? Isten akarja, hogy bizalmunkat egyedül belé helyezzük. Miért a testi-lelki szenvedéseknek végeláthatatlan sorozata? Isten akarja, hogy hasonlóbba legyünk keresztrefeszített Fiához.

A mi lelkünkre is rátörtek már a kísértések, talán

Magyarok Nagyasszonya! . . .

Irta: Pintér József

Ebben a megszólításban két gondolat rakott tészket magának.

Az egyik: hűséges szolgálat a Szűzanydnak; a másik: hálás köszönet az ő pártfogásáért.

És amikor ezeket említjük, akkor nem üresen kongó szavakat mondunk csak, hanem ebben a megállapításban nemzetünk történelméből táplálkozó meggyőződésünk lelke villan fel.

A magyar népben ősokról utódokra, apákról fiakra szállott mindig a Szűzanya tiszteletének vágya, szükségse, parancsa és hűséges szolgálata. Nemesi kúriákban, szegényszagú földes szobákban egyformán helyet kapott az ő tisztelete és szolgálata.

Róla éneklék a magyar ajkak felizzó lelkesedéssel, hogy „... belénk ontatott, szívünkbe oltatott eleink vérével tiszteleted”. S ha pedig baj éri őket, akkor meg így esedeznek: „Boldogasszony anyánk, régi nagy patrónánk... ne feledkezzél el szegény magyarokról.”

A magyar mindig bátor kiállással volt a Szűzanya mellett. Sokszor úgy esett a dolog, hogy egyik kezében karddal védte saját életét, a másikkal pedig új oltárokat épített a Nagyasszonynak. A kardba is meg a szerszámba is Mária nevét égette. Ez a név suhogott az aratás kaszáiban, ez zengett a munkások kalapácsütésében. Az ő képét vésette pénzeire, ezt hímezte hadizászlóira. Szentolvasóját sohasem szégyellte, útszéll szobrait kalaplevéve köszöntötte. A tiszteletnek melegével kereste fel kegyhelyeit, hol a szívnek tisztult áhítatával mutatta be a Nagyasszonyhoz való ragaszkodásának áldozatos szeretetét. És mindig kivetette a maga köréből azokat, akik azt mondták, hogy felesleges és lealázó a Szűzanya tisztelete. Mert érezte, hogy ilyen csak értelmi vaksággal megvert vagy pokoli gonosz-sággal bélelt emberek állíthatnak.

Igy már érthető, hogy miért szereti és segíti a Szűzanya a magyarokat. És ha valaki e segítségnek és jutalmazó pártfogásnak bizonyítékait kívánná tőlünk, akkor elég volna csak rámutatni a magyar történelem évkönyveinek sok lapjára, ahol fel vannak jegyezve a Nagyasszony segítségének tényei. Ezeket néha el lehet felejteni, de Magyarország múltjából végleg kitö-

éppen a rendetlen ambíció, a kislelkűség és lelki zavar fekete varjai, és lelkünket verik a kínok, „a harkálycsőrű gondok”. Legyenek számunkra vigasztaló égi küldöttek a szentek, akik nagygyá lettek, mert elfogadták az Isten akaratát, szentté lettek, mert betöltötték Isten akaratát, boldoggá lettek, mert megnyugodtak Isten akaratában. Az ő életüknek megfontolása üzze el lelkünkön e károgó fekete varjakat, irányítsa tekintetünket az ég felé, vezessen minket a tökéletesség magaslataira, hogy életünkben valósággá váljék Mécs László szava:

„Turista-hegyláz tört reám: húznak az óriás hegyek; húznak az Isten-viziók s küszködve, izzadva megyek... s habár viharral lesepert magáról a hegyóriás:

egyszer csak én is fent leszek, ha fel tudott hatolni [más]!”

rölni és jövődjének megépítésénél mellőzni nem lehet.

A mult azt beszéli, hogy a magyar nép keresztény államiságának bölcsőjénél a Nagyasszony örködött. Szent egység létesült Szent István király és a Szűzanya között. Szent István Szűz Mária lábai elé tette le királyi koronáját, fejedelmi pálcáját és az ország almáját, — a Szűzanya pedig oltalmát biztosította a magyar nép részére.

Az ilyen jól induló kezdet után a folytatás is szép és dicsőséges volt. Mert a Nagyasszony okosságát sugalmazott országvezérlő nagyjainknak, hogy bölcsen sáfárkodjanak a nemzet erőivel. Csak neveket említsünk: Szent László, Nagy Lajos, Hollós Mátyás, Rákóczi s a többi lovagját és hősei a Nagyasszonynak és a hazának. Ha pedig a nemzet — öntfainak belső viszályától megsebezten és vérezve — darabokra kezdett töredezni, akkor az édesanya összebékítő ölelésével jelent meg közöttünk drága Nagyasszonyunk.

Mikor meg a törökvész lángolt hazánk ege felett, dicső hősünknek, Hunyadi Jánosnak a „Boldogasszony hadnagyának” szentolvasós kardját, — meg a többi véres évszázadok sok vitéz harcosának csatabárdját az ő áldása kísérte. Mert mindig kiterítette felettünk oltalmának palástját olyankor, amikor megzordult az idő és cipeltük vállainkon a magyar sors csontropogató terhét. Kiegyensúlyozott, visszalökött és összetört minden történelmi erőszakot, mely a dunatíji magyarságra zúdult.

Ma is így van. Túlságosan ólmos súllyal nehezednek ránk nemzeti létünk gondjai, melyeket egy elmúlt kényelmes, semmittevő század hibái idéztek fel.

Egymással dulakodó hatalmaságok közé ékelődve, ezekben politikai, gazdasági és katonai nyomása alatt állunk. Így hát életünk nem lehet más, mint viigyzó örködés. Nem más, mint kemény megpróbáltatásunk arra, hogy jelét adjuk a Duna-medencében való ezeréves hivatásunknak.

A jövő, a holnapi kenyér, művelődésünk, vallásunk, emberbaráti intézményeink, az asszony és gyermek sorsa és minden, ami drága kincs nekünk, attól függ, hogy a

magyar életet Nagyasszonyunk intézi-e? Azon fordul meg minden, hogy napjaink történetének vérfergeteges időjárásában, a kitűzött nemzeti célokért vállalt szívós küzdelemben s az ehhez való eszközök előteremtésének készségében olyan buzgóságot és áldozatosságot valószínűleg meg, amely Nagyasszonyunk kedvére van?

Tudunk-e alázattal hozzá futamodni alkudozás nélkül mindent megtenni, amit bűnbánatos cselekedetekben tőlünk megkíván életünk megjobbítására? Van-e elég bizalmunk benne, hogy megvizsgálója és gyógyítója tud lenni annak a sok testi-lelki elesettségek és nyomornak, melyet az emberi gonoszság a kultúra színes takarójával álcáz?

Attól függ minden, hogy a világnézetek mai forgószelében ne zavarodjunk meg tisztánlátásunk, hanem sziklavá keményedjék az a meggyőződésünk, hogy a Szűzanya nem engedi kihullani kezéből a magyarság sorsát.

De a Nagyasszonyhoz húzó ragaszkodásunkban

benne kell lennie hálánknak is az ő pártfogása miatt. És ezt a hálát mindig ki is kell mutatnunk az iránta való tisztelet állandóságában és őszinteségében. És azt is meg kell gondolnunk, hogy nem haladhatunk előre szerencsésen, ha nem nézünk vissza gyakran abba az ezerszintű máriás multba, ahonnan magunkkal hoztuk minden lelki értékünket.

Hogy becsülettel és méltósággal tudunk állani a történelmi viharok sötétjében, annak legfőbb oka az, hogy volt egy megértő gondviselőnk és égi szószólónk: a Magyarok Nagyasszonya!

És ezekben a mai nehéz napokban kérjük meg őt, hogy tapossa el a tagadás, a lázítás és bontás szellemét, ha közöttünk is felütné a fejét. Mi pedig, mint oltári lángot gyújtunk fel azt az igazságot, hogy minél inkább maradunk hűek a Nagyasszonyhoz és tiszteletéhez, annál biztosabb, hogy nemzeti létünk és küldetésünk családás nélkül számíthat Isten segítségére és áldására.

Irodalom

Blaskó Mária: NAPSUGÁRKA. Bogner Mária Margitról. Budapest, Korda kiadása, 1944. 80 lap. Ára 2.80 P.

A nemrégben A Szív-ujzágnál 25. működési évét jubilált szerző legújabb művében a szentéletű Bogner Etus vagy szerzetesi nevén Mária Margit nővér kedves életét beszéli el a gyermekeknek. A nála megszokott bájjal és melegséggel mutatja be a családi kört, melyből Etus elindult; a kisbabát, amit járni, beszélni és imádkozni tanult. Már ekkor kezd felszillanni Isten választott gyermekének kiválasztottsága, igazolásával annak, hogy a gyermekkor sincs kizárva a mélyebb lelkiességből. Nem volt Etus elvonult és nehézkes, hanem ellenkezőleg: olyanakkal látták, mint a kinyílt és mosolygó rózsát és ragyogó fehér liliumot. Már ekkor feltámad lelkeben a vágy, hogy szent kíván lenni. Ilyen alapra épített tovább a zárdai nevelés. Isten kegyelme és Etus szabad elhatározása meghúzta az útvonalat, melyen a jó kisleány haladni fog mindig felfelé Isten szent hegyére, a tökéletesség tisztultabb magaslataira. Sok akadály gördült útjába, de Etus nem hátrált meg, hanem kitartó akarással, és ha kellett, erős kézzel lépett át minden akadályon, lett légyen az betegség, kísértés vagy bármi más. El is érte szíve hő vágját, felöltötte a szerzetesi ruhát és felvette a Mária Margit nevet. Isten kegyelme működött a törekeny testben és a ragyogó lélekben. Mária Margit is megjárta a keresztutat, de nem csüggedten vonszolta a keresztet, hanem égre emelt lélekkel és szemmel haladt előre. Környezete ámulattal és épüléssel figyelte a szenvedő hősi helytállását és magávalragadó vidámságát. Valóban Napsugár volt környezete számára. Mikor azután a jó Isten hazahívta, akkor a „Napsugárka” szélesebb körökben kezdett ragyogni. Előbb halk hangon, azután mindig hangosabban beszéltek életszentségéről és segítségéről, amit mindazok tapasztaltak, akik bizalommal fordultak hozzá lelki és testi bajaikban. Sirja a Duna felett mind látogatottabb lett, hamarosan megkezdették boldogáavatásának eljárását. Azóta nagyon

sokan olvasták életét. A szerző szeretné, — ezért írta meg a könyvét — hogy ne csak a felnőttek, hanem a gyermekek is épüljenek példáján és követésére buzduljanak. E könyv nagyon alkalmas a kitűzött cél megvalósítására, mert közvetlen stílusban lelkes előadásban és mély átéléssel mutatja be a napsugárlelkű Etus történetét.

Dr. Magyar László: JATSZVA LATINUL. Korda Nyelvkönyvek. Budapest, Korda Nyomda. Szerző kiadása. 1943. 112 lap. Ára 3.50 P.

A ma diákjának réme a nyelvtanulás, mert az iskolában ráfordított idő elégtelen, a nyelv szellemébe hatolás felszínes, a szókinccs csekély és a nyelvtan ismerete is fogyatékos marad. All ez a latin nyelvre is, melynek pedig oly fontos szerep jut a magyar ifjúság képzésében, elsősorban szellemi kibontakozását tekintve. Nagy szolgálatot tett a szerző, mikor megírta jelen könyvét. Ez az elismerés nemcsak akadémikus jellegű, mert a rövid idő alatt szükségessé vált harmadik kiadás igazolja az író-tanárt és módszerét. A rövid, de meglehetősen bevezetés rányit a könyv lényegére: kedvet csinál a diáknak, hogy ne ijedjen meg, hanem hatoljon bele a nyelv szellemébe, tanulja meg szavait és kitartó akarattal gyakorolja magát. A magyar és latin nyelvű gyakorló szöveget két csoportban közli: előbb a mondatrészek szerint, azután a mondatban gyakorlására ad nagyon könnyen érthető és áttekinthető gyakorlatokat, melyek a magyar történelemből, a vallás köréből, a diák gondolat- és érzésvilágából nyerik anyagukat. Tehát kétszeresen életközeli a beállítottságuk. Bár csak minden diák kezébe odakerülne a jeles mű; hisszük, hogy lényegesen kevesebb törődéssel és kinnal, sőt sok igazi örömmel és élvezettel fognak elmerülni a latin nyelv tanulásába és későbbi kitartó gyakorlás után akár köznapi alkalmazásába is. Ha a régiek megtanulhattak latinul beszélni, miért volna lehetetlen a mai korunk? A könnyen kezelhető és szépnymomású művet a legmelegebben ajánljuk minden diáknak, tanárnak

és nevelőnek. Hasznos könyv, mely nem hiányozhat a diák és tanár iskolai felszereléséből.

Mihályfy Lenke: BAJBAN SEGITŐNK. Budapest, Korda kiadása, 1943. 27 lap. Ara 50 fillér.

Mindenki saját bőrén érzi a mai nehéz helyzetet. Bizony alig van máshova fordulnunk, mint a jó Istenhez, hogy enyhülést találjunk szenvedéseinkben. De itt azután csalhatatlanul megkapjuk, amiért bizalommal, hittel és reménnyel esedeklünk. A jelen füzet is írt akar csepegtetni a sajtó sebekre, enyhülést kíván nyújtani a szorongatások nehéz napjaiban, és pedig arra irányítja figyelmünket, aki annyira megértette a szenvedőket, a betegeteket és mindazokat, akik gyötöröttek, vergődtek, s ez nem más, mint a szerető szívű Jézus apostola, P. Biró Ferenc. A kis imakilenced olyan, mint az áldott kéz, mely letörli fáradt homlokunkról a verítéket, a jótékony szellő, mely elhajtja a sötét felhőket, olyan, mint a májusi eső, mely felüdíti a lankadt természetet. P. Biró földi életében is jó volt mindenkihez, fokozottan jár közben érettünk Isten közelében. Sok jót tett a földön, tegyen még többet az égből! Ez a célja a jelen füzetnek. Az imakilenced első napján a Teremtőhöz fordulunk, hogy véges erőnket fokozza, adja meg lelkünk és testünk egészségét. Majd azt fontolja meg az elmélkedő, hogy mit kapott a Teremtőtől s viszont mit adott neki. Rámutat, hogyan követhető a Mester földi életszakaiban Betlehemben, Názáretbe, apostoli útján az Olajfák hegyére. Végül az utolsó napon a kereszt és jó halál kegyelmére terelődik figyelmünk, a szenvedések vonulnak el szemünk előtt. Minden elmélkedés után rövid ima következik P. Biró közbenjárásáért. A sikerült kis füzet sok vigasztalást nyújt azoknak, akik olvassák, megfontolják és megvalósítják az imakilenced szavait. Valóban segítőkész lesz a bajokban.

Gerely Jolán: A MÜVELT LEÁNY. Budapest, Korda-nyomda, 1944. 173 lap. Ara 4 pengő.

Négy kiadás egy műből nem megvetendő siker, kivált ilyen magasabb igényekkel fellépő mű történetében. Am a szerző közismert nevelő és író készsége megmagyarázza a siker titkát. Nagy lendülettel dolgozó és feltörekvő korunk a nagy hajszában vajmi sokszor megfélemedezik a lélek és szív neveléséről és műveléséről. Nem képez kivételt a leányifjúság sem. Pedig a családi élet keretében kell a meleg szív, a finomult női lelkület és gyengédség, vagyis a jól értelmezett nőesség. Mert ha ez veszni indul vagy fogytán van, akkor hogyan adja az anya tovább a szent tüzet, a jó nevelést? Nos, ilyen segítséget akar nyújtani a szerző a leányok kezébe elsősorban, de azután minden édesanyának és nőnevelőnek. A könyv címlapja már elárulja a mű belső tartalmát. Két világ tárul elénk, melyet nem keskeny mezsgye, hanem valóban egy egész „világ” választ el egymástól. Teljes illemkódexet kap a leány e könyvben, megtanulja belőle, hogyan viselkedjék otthon, az utcán, társaságban, a templomban, egyedül, vagyis minden körülmény között és mindenütt. Nem elég a külső csín, azt sem szabad elhanyagolni, mert a ruha rendezettsége valamiképpen már elárulja jellemünket, de azután a tisztaság szeretete, az önfegyelmesség, magatartás a felebarátokkal szemben, a kötelesség teljesítése a munkahelyen, mindez nagyon fontos az egyed és közösség szempontjából. Milyen öröm látni bátor és

öntudatos, de azért szerény magaviseletű leányt, aki mindenütt feltalálja magát, de nem könnyelmű és ledér, nem kihívó és tolakodó. Hát még a társaságban? Felemelő tudat és bizonyosság az anyának, aki tudja, hogy leánya nem hoz reá szégyent semmiképpen sem, mert a kegyelem belső ereje fegyelmezi szavaiban és tartásában. Gerely könyve arra is megtanít, hogyan kell enni, mihez milyen evőeszközzel nyúlni. Nagyon helyes útmutatással szolgál az öltözködésre nézve. Aki követi tanácsait, az arany középúton jár. A tánc és sport is fontos, a játék sem kapcsolható ki a modern leány életéből, de mindezt módjával és a lélek kára nélkül kell tenni. Kirándulás és nyaralás ma már minden leánynak az álma, itt is eltájékoztat a szerző. Na meg a fiúkkal való kapcsolat megvilágítása is biztos útmutatóul szolgál. Legfontosabb tanácsa, hogy mindig Isten előtt járjon a művelt leány, vagyis hitből éljen, akkor meg is találja azt az igazi boldogságot, melyet az egészen műveltek, a tisztaszívűek érnek el. Bárcsak minden család asztalán ott állana ez a nagyszerű könyv s minden leány hozzáfordulna tanácsért. Mert élete szép és boldog csak így lesz.

Wimmer M. Anzelm O. S. M.: BENZI SZENT FÜLÖP ÉS KORA. Budapest, Szerviták kiadása, 1943. 494 lap. Ara 10.— P.

A rendkívül termékeny író rendje egyik nagyjának életét ábrázolja legújabb könyvében. Szent Fülöp a szervita rend legnagyobbjai közé tartozik, aki szervező munkájával hatalmas lendületet adott a rend terjedésének az Alpokon túli országokban is, ezenfelül a nőmozgalom keretén belül is segítette a szervita eszme terjedését. Idővel akkora volt tekintélye, hogy a pápaválasztók figyelme feléje fordult, de az alázatos szerzetes kitért a félelmes súlyú megtisztelés elől. Később megalapította a szervita másodrendet. P. Wimmer áradó stílusban és lelkes előadásban rajzolja meg a nagy Szent életét és korát, munkatársait és jellemét. Függelékben csatolja a magyar rendtartomány történetét házak szerint. Ez a rész is nagyon jól sikerült, és a rend magyar tisztelői hálásak lesznek érte, mert megismerik belőle a rend mai működésterét, a szervita apácák tevékenységét, a rend vezetése alatt álló hitbuzgalmi szervezeteket és a jellegzetes szervita ájtatosságokat. A tekintélyes könyv nagyon alkalmas lelki olvasmányul, ám nagyon szerettük volna, hogyha a vonatkozó irodalmat is megismerhettük volna a szerző közlése nyomán. De így is szép munka a népszerűsítő életrajz. Bár minél többen követhék a nagy Szent életpéldáját.

Beltrami—Novák: CSAK AKARNOD KELL. Lelki élet kis könyvei 42. Szalézi Művek. Ara 1.30 P.

A kis könyvecske nagy vigasztalás azoknak, akik az életszentséget megmászhatatlan hegycsúcsnak tekintik. A szentek életéből vett élvezetes példák elbeszélésével bizonyítja be a szerző, hogy Isten kegyelme mindig kész segíteni az elszántan feléje törtetőt, a gyengét éppúgy vagy még jobban, mint az erőset.

„EMBEREBB EMBER — MAGYARABB MAGYAR.” Világnézeti konferenciák. Előadta Szabó József S. J. Budapest, 1943. 30 lap. Ara 30 fillér.

A neves jezsuita szónok-tanár a magyar cserkészmozgalom jelmondatát írta mottóul mélyenszántó

konferenciabeszédje fölé. S nem joggatlanul. E jelmondat: „emberebb ember — magyarabb magyar” — ma már nemcsak a cserkészmozgalomé. Programjává lett ez az egész háború utáni generációnak, melyet a trianoni börtönben elemi erővel járt át az élniakarás, a megmutatása annak: képes vagyok az életre, tehát méltó is rá. A szerző rámutat e jelmondat által megfogalmazott eszmény megvalósításának nemcsak a szükségességére, hanem végső metafizikai alapjára is: az embernek Istenhez rendeltségére. Súlyos érvekkel bizonyítja, hogy amint erre az alapra történelmünk elején egyedül az Egyház tudott ráállítani bennünket úgy, hogy a kereszténységet és a nemzeti gondolatot, a vallást és a hazafiságot csodás szintézisbe forrasztotta, — úgy most is nem a hamis koreszmék (fajelmélet, totális államrendszer stb.), hanem az Egyház által mutatott úton találjuk meg emberebb emberségünket, magyarabb magyarságunkat. Ez aktuális gondolatnak szélesebb rétegekben való propagálása mindenképen ajánlatos.

BÉKEMET ADOM NEKTEK. Szalézi Művek — Don Bosco-nyomda, Rákospalota, 1942. 91 oldal. Ára 1.— P.

Kempis Krisztus követésére emlékeztető mű. Rövid, áttekinthető gondolatfűzése inkább elmékedtetni az olvasót, mint szórakoztatja. Kevés ember találja meg ma azt a békét, amelyhez kulcsot e kis könyv lapjai nyujtanak. Szenvedés, áldozat, Isten akaratába való beleilleszkedés, majd bizalom, lelki tisztánlátás, igazi szabadság leírása által vezet e mű írója ahhoz a kincshez, amit a világ nem adhat, Krisztus békéjéhez.

Gerely Jolán: MAJD HA ASSZONY LESZEK... II. kiadás. Budapest, Korda kiadása, 1944. 253 lap. Ára 6.20 P.

Rövid idő alatt második kiadás! Ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy mennyire kellett ez a könyv és mily égetően szükséges volt megjelentetése. A mai autózni szerető, rádiós, háborús és izgalmakkal teli korban mintha sokan megfedekeznének értékesebb és jobbik énjükről. Áll ez a megállapítás elsősorban a gyengébb nemről, mely lelki és testi alkatánál fogva inkább felveszi az érzelmi benyomásokat és az érzelem ingatag alapzatán állva befolyásolhatóságánál fogva könnyebben válik a hangulatok játékvá, ha a lelkiismeret, a jó nevelés, helyesen megválogatott tanácsadók és főként a kegyelemmel hűségesen közremunkáló akarat nem áll mellette. Ezt a világot tükrözi Gerely Jolán könyve. Két élet filmjét pergeti, nem naplószerűen adva életrajzukat, sem erények és események alapján csoportosítva életük tartalmát, hanem életfelfogásukat és életük beállítását rajzolja meg rendkívüli finom megfigyelőképességgel, szeretettel és élethűen. A könyv főcíme alá írhatjuk: a bölcsőtől a sírig; vagyis nemcsak a leányélet álmodozó korszakával foglalkozik, hanem az egész életre és ennek minden szakára ad irányítást, buzdítást és segítséget Piri és Kató levelezésében. E két típus nem merít ki minden lehetőséget, de tőlük jobbra vagy balra foglal helyet minden női életút. A nyolc fejezet, kisérvé Márton Ferenc szemléltető rajzaitól, bemutatja a kisleányok gondtalan életét és himes álmokat szövögető világát. A hosszabb-rövidebb levelek sorai hordják e két élet egymasmellett futó tartalmát. Piri és Kató sokszor

közel vannak egymáshoz, de néha messze elkanyarodnak útjaik. Érdekes figyelemmel kísérni, hogyan kavargó és örvénylik körülöttük szeretteik élete, hogy azután ismét elsimuljanak a hullámok és a megértő csendes boldogság ölen egyesüljenek a lelkek és utak. Kató útja töretlen, szeretettel és szenvedéssel munkálja növekvő családjá javát, míg Piri asszonykorában is sokszor válik a szenvedélyek és hangulatok játékszerévé. A késő öregkor meghozza minden problémára a megfelelő választ, és a lehiggadt Piroska egykori barátnője leányától megtudja Katalin anyó csendes földi elmúlásának befejezését és boldog átszenderülését az igazi hazába. Mindenki tudja már, hogy érdemes volt úgy élni, ahogy Kató tette: kereste és szerette Istent, csak családjára tekintett, inkább mindig adott, mint kapott, a boldogság nappali ragyogása nem vakította el, de a szenvedések sötét éjt szakájában sem veszítette el a helyes irányt. Ezért volt áldott élete és boldog volt mindaz, aki közelében élhetett. E keretek között a kitűnő szerző finom művészetével sorra veszi a női életben előforduló problémákat s mindegyikre megadja a megnyugtató választ. Gerely Jolán műve eligazító iránytű. Adjuk minden leány kezébe!

FERENCES VILAGMISSZIÓK. Füzetsorozat 15—20. kötetek. Kapisztrán-nyomda, Vác. 1943. Ára kötetenként 40 fillér.

A füzetsorozat célja: „a legszentebb krisztusi feladat, a missziós gondolat” terjesztése, főleg „az ősi missziós rend, a ferences rend missziói multjának és jelenének” adataival. A 15. füzetben (Pogány istennek árnyékában) majd tréfás, majd komoly epizódokat olvasunk a magyar ferences missziók életéből. A 16. és 17. füzet (Magyar áldozat Kína oltárán) a szentéletű magyar hithirdető ferences testvér, Szabin testvér életét dolgozza föl élvezetes, könnyed írói stílusban. A 18. füzet (Hét biborça festett liliom) lendületes stílusban tárja eléink a kínai boxerlázadás hét ferences Mária misszionárius nővéreinek vértanúságát. A 19. füzetben (Magyar nővérek Azsia szívében) a magyar ferences nővérek áldozatos munkájának tényei sorakoznak föl előttünk megkapó esetekben. A 20. füzetben (A kis José szíve) egy ferences hivatás történetével ismerkedünk meg. — A füzetek színes nyomású címlapjait Márton Lajos izléses rajzai teszik kedvessé és vonzóvá.

Férgues Mária: NÉNETH (De Guigné Anna élete). Fordította Sall Elek O. F. M. Szalézi Művek — Don Bosco-nyomda, Rákospalota, 1942. 170 oldal. Ára 4.20 P.

A szentéletű francia kislány, de Guigné Anna, nem ismeretlen a magyar közönség előtt sem. 1929-ben jelent meg először életrajzának első magyar fordítása. Most egy másik szerző művét kapjuk élvezetes magyar fordításban. Ez a könyv nem kronológikus, hanem szisztematikus rendben vizsgálja föl a kis Nénett lélekrajzát. Egy-egy erény vagy gondolat köré csoportosítja az eseményeket. A fejezetek végén gyermek-pszichológiához alkalmazott párbeszédben dolgozza föl a tanulságot. Éppen azért nevelőknek, édesanyáknak, gardavezetőknek kitűnő segédkönyvül szolgálhat. — Bájos közvetlenség, kedves naívság jellemzi a könyv stílusát. Megkapó, hogy ez a kisgyermek hogyan küzdi le dacos, haragos, makacs természetét a „nagy titok: az istenszeretet” segítsé-

gével, és hogyan jut el a választott lelkek kiegyensúlyozott, érett tökéletességére. Eveinek gyarapodásával erényei is egyre nagyobb szépségben bontakoznak ki. Fejlődését élénken szemlélteti a róla közölt két fénykép. Meglepően feltűnő a kettő közötti különbség: az egyikén egy két és fél éves kis vadóc karikára nyílt bábész tekintete néz ránk, a másikon a lelkiséggel való korai eljegyzettségnek szelid, szűzies, szentágnesi vonásai az öntudatosan kiharcolt lelki harmóniának túlvilági szépségét tükrözik. Rövid, de tartalmas életére méltó koronát tesz az a meghatározó, gyermekléleknél egészen szokatlan és felnőtteket is megszégyenítő hősiesség, mellyel utolsó betegségét és szenvedéseit viselte. Megilletődve és azzal a meggyőződéssel tesszük le kezünkben a könyvet, hogy X. Pius pápának jóslatszerű szavai: „Szentek támadnak a gyermekek között” — minden bizonnyal a kis Nénettre is vonatkoznak.

Erdey Ferenc: PRAEDIXI VOBIS. Szalézi Művek, Don Bosco-nyomda Rákospalota, 1943. — 116 oldal. Ára 1 P.

A mai idők véres forgatagában sok a sötétség, a homály. Ez onnan van, hogy sok a bűn, a gonoszság. Minden bűn büntetést jelent. Hogy a büntetés ne legyen olyan nagy, mint ahogyan megérdemljük, ezt az engeszteléssel érhetjük el. Erre mutat rá ez a kis könyv a Szűzanyának fatimái jövődőléseivel kapcsolatban.

Legény Elemér: A KÖDBEN CSENGETYŰ SZÓL... Budapest, Korda kiadása, 1944. 204 lap. Ára 6 P.

A jelen kötetben közölt regény már megjelent folytatásokban a Képes Krónika korábbi számaiban s most többek óhajára egybegyűjtve lát napvilágot. Kedves, bájos és megleghangú történekek sodrában fut tova a regény meseje. Két részre tagozódik: az első részben elfordulást ábrázol mindentől, ami szép és nemes, míg a másodikban visszatérést az egyedül nemeshez és jóhoz. Megjelenik előttünk a sümegi kolostor, ahol a betoppánó Teskándy Kornélt szívesen fogadja ferences házfőnök nagybátyja. Itt mindenki szívébe zárja a kamaszkodó fiút, sőt ekkor ébred rá zenei képességére. De az idillikus nyaralást megzavarja Kornél öccsének hirtelen halála. Otthon sok baj van, mert atyja nagyon keresi a szórakozást, anyja sokat szenved e miatt. Kornél évek során nagynehezen elvégzi a gimnáziumot, de nem a jogra, amint atyja kívánna, megy, hanem a zeneművészeti akadémiára iratkozik be. A fiatal művész már kezd nevet szerezni és elhelyezkedni, mikor kitör a világháború és katonának hívják be. Hősi tetteket vísz végbe, sebesülés is éri több ízben. Egy alkalommal a halál torkából egy bajor leány menti meg, hála és vonzalom kél szívében, elveszi a leányt. Am Budapesten a világháború után sem megfelelő lakást, de még állást sem tud kapni. Előbb moziban játszik, de azután katonakori ismerőse saját kávéházában lépteti fel, ahol megszedül a sok ünnepléstől, s kisebb-nagyobb hűtlenségekbe esik. Otthon állandó a pör és szemrehányás, végre is egyik ködös éjszakán otthagyja a szűk lakást, hogy a Dunába ölje magát. A ködben eltéved, nekimegy a falnak, s miközben keserű terveket sző agyában, csengetyűszót hall a ködben, a hang felé megy, a visszatérő lelkipásztor betegnél volt éppen. A művész elkíséri a papot lakására, megnyugszik a lelke, nemsokára megjelenik

felesége is, kibékülnek Istennel és egymással. Ekkor egészen boldog, mert rendes állása már úgyis van, s megtudja a hön áhított hírt, hogy nemsokára gyermeke születik. A nagy egymásratalálásban megszületik új kompozíciója, mely útját zengi Istenhez és boldogságát ujjongja a boldog családi életben. A regény nagyon sok szereplőt vonultat fel, kezdve a kisvárosi tisztviselőktől a zsugori rokonokig, a lokálok életébe és a nagyvilág lelkébe is betekintést nyer az olvasó. Az egész mű élményszerű. Jóllehet a célja inkább szórakoztatás, de nemességre és hitéletre is kalauzol egyúttal. Bárcsak mindenki megértene a regényből, hogy Isten nélkül nincs igazi élet; a családi kör olyan legyen, hogy mindegyik fél megtalálja igazi boldogságát. Hisszük, hogy e könyv éppen nemes tartalma miatt sok jót művel az olvasók lelkében és lesz a szeretetlenségre hajlóknak felkiáltójel a lelki ködösülés óráiban. Legyen hívogató csengő, mely utat mutat Isten háza és közelsége felé. Az eseménydús és élénk menetben haladó regény kitűnő ajándék, különösen a fiataloknak.

Dr. Erdey Ferenc: ENGESZTELŐ SZENTÓRA. Elmélkedések. Budapest, 1943. Korda kiadása. 131 lap. Ára 1.60 P.

Korunk mintha lassan ébredne és kezdené érezni a felelősség súlyát! Nemcsak az inség, a test élete, hanem a bűn és a lélek élete is felhívja kortársaink értékesebb részének figyelmét. Ez a felfigyelés hozza magával az engesztelést, vagyis a megbántott isteni jóság kibékítésének gondolatát. Mert mi az engesztelés? Nem más, mint az isteni igazság és igazságosság, jóság és türelem megkövetése mindazért a sok rosszért, melyet az emberi nem nap mint nap elkövet. Mint sűrű sötét felhők gomolyognak az ég ellen a vétkek és bűnök. Az engesztelés ténye, mint a napsugár áttör e sűrűségben és világosságot áraszt mindenfelé, hogy azok, akikben még nem halt meg a jó irányú készség és érzék, megtalálják és járják a helyes ösvényt. E gondolatoktól szölgálja a jeles szerző kiténő könyve, mely bő választékban közöl életközeli elmélkedéseket. A nagy felajánlás gondolata kapcsán rámutat a kegyelemkérő és irgalomért esdő lelkületre. Ha nem fordulunk egész szívvel Istenhez, akkor a kárhozat ösvényére tévedünk és annak útját járjuk. A bűnökért bemutatott áldozat Krisztus kereszthalála, mi is lépünk nyomába, valamiképpen vegyünk részt engesztelő keresztvállalásában, mert csak így valósulhat meg szava, mely az létszentiségre buzdít és a bőségesebb élet kapuját kitarja előttünk. Nagy kérdőjelek merednek elének az életúton, de csak az torpan meg, aki vak, aki fél az utolsó órától. Nyitott szemmel kell tehát Krisztus nyomában járnunk, hogy el ne botoljunk lábunk, és mint a régi és modern júdások ne térjünk a romlás útjára. Nekünk választottaknak kell lennünk, akik megértik Jézus lélekszomját és szenvedését, ezért legyünk vele együtt elég engesztelő áldozat, nem melleszedéssel, hanem a názáreti otthon szellemében, ahol mindennapi élet és tevékenység folyik, de nem mindennapi lélekkel és módon. A Szűzanya alakja is ott áll a történekek közepette isteni Fia mellett. Rámutat jelentőségére a világ Királynőjének a pápa, igazolva az evangéliumi tanítást: Mária által Jézushoz! Mindezek a gyönyörű gondolatok rámutatnak Jézus Szíve kívánságára, az engesztelés nagy és világalakító tényére, miáltal újjáalakul az egész világ és Istenhez fordul az emberiség. Szónokok, előadók és a lelki életet élők örökké hálásak lesznek a szerző iránt, hogy ezt az evangéliumi igazgyöngyöt felhozta a mélyből és kezünkbe adta.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

LELKI KÖNYVEK:

- Dr. Császár József: Gyóntatók zsebkönyve.** Lelki-pásztorok részére készült ez az értékes és hézagpótló könyv. A gyónás szentségével kapcsolatos minden tudnivalót tartalmaz. Ára 5.50 P.
- Körtvélyesy Ferenc: Az egyetemes fogalmak tana Pázmány bölcseletében.** Bölcseleti tanulmány. Ára 4.— P.
- Mi a Mária-kongregáció?** Kongreganista katekizmus I. Negyedik átdolgozott kiadás. Első rész a Mária-kongregáció céljáról, lényegéről, szervezéséről, a kongreganista öntudat ápolásának külső eszközeiről szól; a második rész a kongreganista életről, a harmadik a kongregáció működéséről hoz hasznos fejezeteket. Ára 1.— P.
- Dr. Máriás István: Nagyszonyunk, hazánk reménye.** A szentistváni állameszme koronája. Ára 3.20 P.
- P. Müller Lajos S. J.: Harmatozzatok, égtek.** Adventi elmélkedések. II. kiadás. Ára 6.— P.
- Népi irodalom.** Mit értékelünk és mit kifogásolunk a mai népi irodalomban? Szerkesztette: az Esztergomi Papnevelő Intézet magyar egyházirodalmi iskolája. Ára 50 fillér.
- Pakocs Károly: A hét ajándok Istene.** A Szentlélek Úristen hét ajándékáról pompás lelki olvasmány. Ára 2.40 P.
- Papi Lelkiség.** Harmadik évfolyam 1. szám. Ára 4.— pengő.

SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES MŰVEK:

- Blaskó Mária: Napsugárka.** Gyermekeknek szóló elbeszélési kötet. Bájós kisgyermek életét ismerteti, aki később a tökéletes életre adta magát, zárdába vonul és apáca lesz. Boldoggáavatási pere most folyik Rómában. A felnőttek Bogner Mária Margit életét az „Egy sír a Duna felett” című 5 kiadást megért műből már jól ismerik. Ára 2.80 P.
- Legény Elemér: A ködben csengetyű szól...** A regény két részre tagozódik. Első részében bemutatja a feldúlt családi életet, ahol a családtagok szenvednek és boldogtalanok, második felében pedig a visszatérést szemlélteti a jóhoz, nemeshez. Szórakoztató regény, de a lelki nemességre és hit-életre is sarkall egyúttal. Ára 6.— P.
- Pipics Zoltán: Így nézd a szépet!** Megtanítja a fiatal-ságot a művészi képek: kép, szobor, templom stb. szemléletére. Gyakorlati könyv. Tartalma jó. Rengeteg művészi kép díszíti. Ára 12.— P.
- Révay József: Megtanulok latinul.** Ára 14.80 P.

JÓPONTVERSENYES HÁZIOLTAR:

A játék 29 drb. 5 cm-es fakockából áll. A kockák felületére ragasztott képekből egy szép kis házioltárt lehet összeállítani. Szórakoztató játék. A tiszta jóvedelem egyrésze a rokkant katonáké, a játékot is a rokkant katonák készítették. Ára 15.— P.

ÚJ KILENCEDEK ÉS IMALAPOK:

- Kilenced Szent Józsefhez.** V. kiadás. Irta: dr. Czapi Gyula. Ára 50 fillér.
- Bajban Segítőnk.** Szentkilenced a szorongatás nehéz napjaiban. Ára 50 fillér.
- Magyarász dr. Neuntägliche Andacht zur Erlangung der Seligsprechung der Schwester Maria Margarete Bogner.** Ára 50 fillér.

Képeskönyvek:

- Mit csinált a kis Jézuska?** Leporelló képeskönyv. 8 szép színes, tanító hatású képpel. Ára 3'50 P.
- Őrzőangyal.** *Benedek Kata* leporelló képeskönyve. Az őrzőangyal tiszteletét előmozdító 8 kedves képpel. Ára 3'50 P.
- Egybekötve 16 oldalas nagyságban 6'— P.**
- Mese két jó és egy rossz gyermekről.** Irta: *dr. Lotz Antalné.* Épületes, nevelő hatású, szórakoztató képeskönyv. Szétnyitható képekkel. Ára 8'— P.

Jézus Szíve-plakát a Magyarok Nagyszonyával, engesztelésre felhívási szöveggel. Litográfiai kivitelben 1'— P.

Szentképek, hátlapon engesztelő imával 3 fillér, 100 darab 2' — P.

Jézus Szíve-kép, négyoldalas, többszínnyomásos, Jézus Szíve ígéretével, Ima a hazáért szöveggel. Ára 24 fillér.

Légo-ima szép színes Jézus Szíve-képen. Ára 6 fillér, 100 darab 5'— P.

Légo-plakát a Szentatya teljes búcsús imájával. Ára 50 fillér.

Társasjátékok:

Utazás a Jézuskához

Bűn és erény állomásai közt folyik a játék a mennyország és pokol felé. Sok képpel illusztrált, nagyon kedvelt, mulatságos játék. Apostoli hatású. A játékot kettőtől nyolc személy játszhatja. Ára 2 dobókockával 4'— P.

Menjünk Jézus Szívéhez

Játszva, beszélő szép képekben tanít a *Jézus Szíve-tiszteletre* s az erényekre. Kockadobásos, érdekes, szép játék. 2—8 személyes. Ára 4'— P.

Lassan járj, tovább érsz!

Trefás, érdekes, állatrajzokkal díszített kockajáték. Értelmesebb gyermekek játszhatják. Ára 3'— P.

Kócos Kata

Nevelő irányú kártyajáték. Mindig egy jó és egy rossz gyermek viselkedése párhuzamba állítva. Ára 1'— P.

REGÉNYEK:

Dr. Biró Bertalan: **A szegedi üstökös.** Történelmi regény a Hunyadiak korából. A legmozgalmasabb kort vetíti elének Biró Bertalan szép regénye. A vitéz Hunyadi János harcát írja meg a csehek ellen, majd a támadásra készülő törökök ellen. Szép, tiszta szerelmi történetet is dolgoz fel regényében, mely boldog házasságban végződik. Ára 4.80 P.

Dr. Gereben László: **Akos vitéz útja.** A regény olvasása közben megelevenedik az olvasó előtt a régi Magyarország élete és a kereszteshadjáratok története. Érdekes, szórakoztató regény. Ára 3.80 P.

Horváth Miklós: **Szól a lant.** Boldoghi Cicella és Beke Tamás regénye. Mindketten a híres vezérnek, Török Bálintnak udvarában nőnek fel. Beke Balázs Tinódi Lantos Sebestyénnek tanítványa, de később hűtlen lesz nemzetéhez és jegyeséhez. Sokat szenved, vezekel, míg végre sok viszontagságon keresztül hazakerül hűségese menyasszonyához és jóváteszi a multat. Ára 2.90 P.

Hünermann—dr. Sallér Hermann: **A rajnaparti dóm.** Érdekesnél érdekesebb képekben mutatja be a Szűzanya kedves fiának: Boldog Hermann József premontrei kanonoknak életét, Köln szomorú sorsát is ecseteli, a sok elemi csapást, amely a várost akkori főpásztorra miatt érte. Művészi módon megírt regény, alig lehet a kézből letenni. Ára 5.— P.

id. Kray István báró: **Nikodémus.** Bibliai regény. Érdekes. Ára füzve 4.— P.

Legény Elemér: **A ködben csengetyű szól...** Tasnády Kornél zeneművész élményszerű regénye. Célja ugyan a szórakoztatás, de a szívnemességre és hitéletre is sarkall. Ára 6.— P.

Mérő Mihály: **Szerelem a viharban.** Regény Zrínyi Ilona korából. Baán Judit és a protestáns Pető Sándor regénye. Lebilincselően érdekes, tiszta katolikus regény. Ára 4.— P.

Renaudy—dr. Martin Aurél: **Magánosan a kanakok között.** Regények érdekességével megírt misszionárius történet. Rendkívül finom lélekjellemezés a könyv legfőbb értéke. Ára 5.50 P.

Szűcs Imre: **Heten voltunk.** Hét kisdíákról szól, akik fogadalmat tesznek, hogy papok lesznek. Közülük azonban csak kettő valósítja meg ígéretét. Valamennyi sorsát végigkíséri a könyv. A különböző típusokat bemutató szereplők jellemzésében sok élettapasztalat található. Ára 3.20 P.

Spillmann S. J.: **A gyónási titok áldozata.** II. kiadás. Megtörtént valóság. Egy, a gyónási pecsétet megőrző fiatal papnak megrázóan tragikus regénye. Egy ember lelki világába látunk bele, amely felette áll a többinek. Izgalmasan szép történet. Ára 3.80 pengő.

Tomka Ágoston S. J.: **Salamon kincse.** Egy székely vegyész-mérnök hazaszeretettől izzó regénye. Ősei birtokán nemes kincset fedez fel s azt a magyar haza érdekében Ausztráliában kamatoztatja. Sok bonyodalmon, gyanúsításon, meghurcoltatáson keresztül végre itthon boldog lesz. Intelligens olvasók nagyon fogják élvezni ezt a regényt. Ára 4.— P.

Tomka Ágoston S. J.: **A Fekete-rét örökösei.** Újabb érdekfeszítő Tomka-regény. Ezt a lenyűgöző érdekességgel párosult tiszta katolikus felfogás jellemzi. Ára 9.— P.

Zaymus Gyula: **Illatos fény és egyéb elbeszélések.** Ez a kötet a mindennapi életből vett jelenetek sorozata. Egyik napsugárból, másik bánatból van szöve. Saját életéből is hoz a szerző fejezeteket. Az elbeszélések minden sora a krisztusi nevelés-tan szellemét sugározza. Ára 3.60 P.

Zaymus Gyula: **Beléndeki udvarház és A porcellán-majom.** Két regény. Az első Ramsay Géza erdőmérnök és Monika grófkisasszony lekötő történetét, a másik egy tengeri utazást beszél el, melyből szintén egy házasság bontakozik ki. Mindkettő szórakoztató, tiszta katolikus regény. Ára 5.60 P.

KINCSES ISTVÁN REGÉNYEI:

— **Makula nélkül.** Regény. I—II. A legújabb kor falusi társadalmának rajza egy tiszta szerelmi történet kapcsán. Ára füzve 3.— P.

— **Magyar ég alatt.** Elbeszélések. Sugaras magyar életet akar a maga sajátos lelki világával és derült hangulatával az olvasó elé állítani. Ára füzve 2.50 P, kötve 5.50 P.

— **A leánymamák fia** I—II. kötet. A magyar kisvárosi társadalom humorban feloldadó apró küzdelmeit tárgyalja, melyek végeredményben mégis a nagy államközösség egészséges alapját vannak hivatva lerakni. Ára füzve 5.— P, kötve 11.— P.

A hitoktatás „súlyos köteleességét” végző
ft. papság és világiak legjobb segítője a

KATOLIKUS NEVELÉS

(Kat. Hittanárok és Hitoktatók
Egyesületének Közlönye)

európai színvonalon álló, Magyarországon az egyetlen hitoktatási szaklap. Havonta 1-én jelenik meg változatos és gazdag tartalommal.

Előfizetési ára évi 8.— P.

Ingyen mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, III., SAN MARCO-UTCA 50.

(Papnövéndékek 50% kedvezményt élveznek.)

„JÉZUS SZIVE PAJZS”

Ajtóra szegezhető, szép színes kivitelben, Márton Lajos és Pál György festőművészek ábrázolásában, „Jézus szentséges Szíve, jöjjön el a te országod!” felírással
30 fillér.

„MÁRIA SZIVE PAJZS”

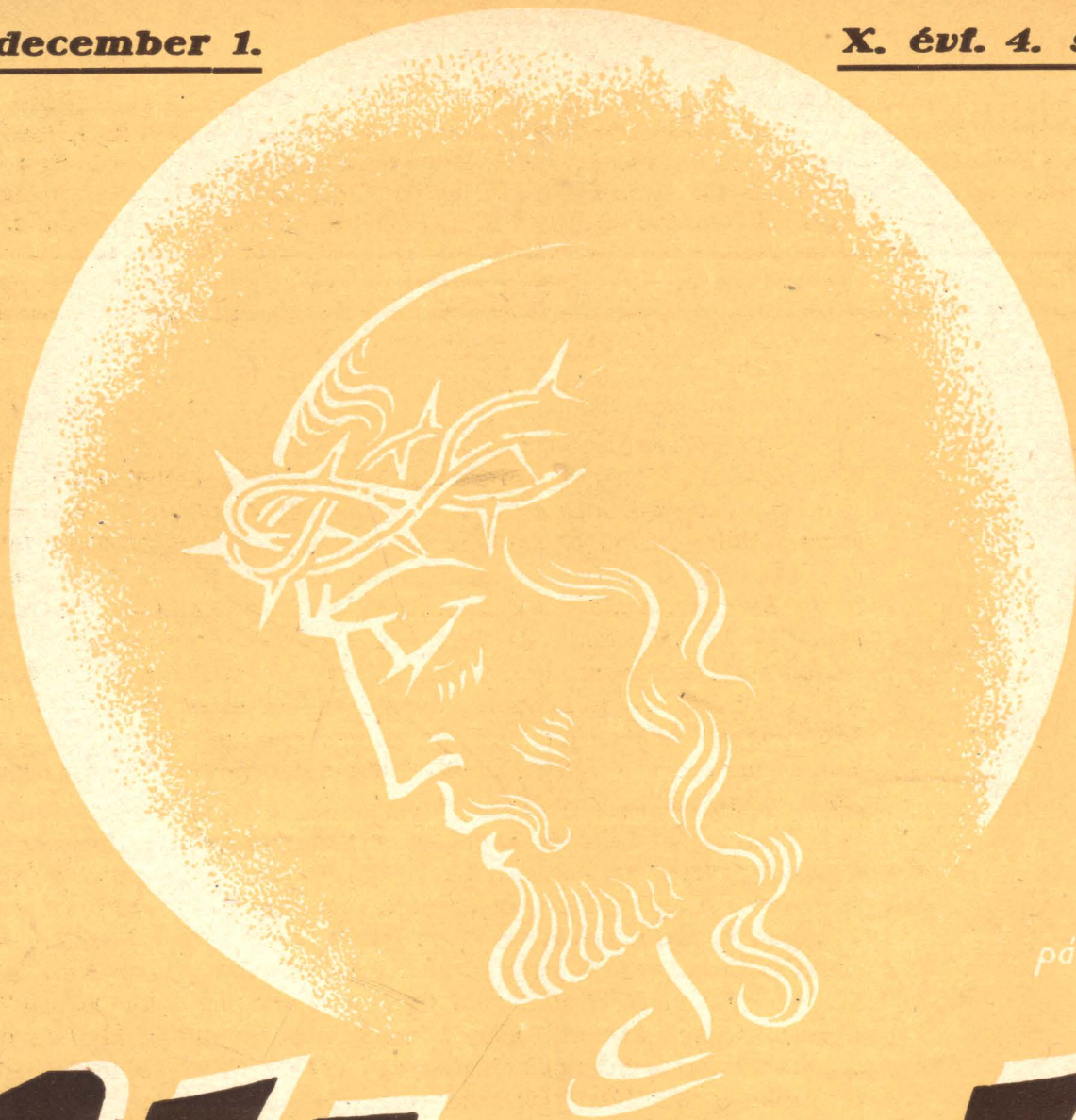
„Szűz Mária édes Szíve, légy a menedékem!” felírással, fenti kivitelben
30 fillér.

**A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

1943 december 1.

X. évf. 4. szám.

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomról:

P. Gyenis András S. J.: A nagy jel. — Dr. Városi István: Legyetek tökéletesek! — Dr. Takács József: Mária a templomban. — Dr. Eröss Alfréd: A győzelem és béke ünnepe. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Az ellenkezés Asszonya. — Pintér József: A szeretet magaslata. — Irodalom.

Korda R. F. Kiadása Budapest.

„Utunk“ aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

Egyes szám ára 60 fill.

ADVENT. A Megváltó Krisztusnak, a Békesség Fejedelmének várása éjbe, fagyba, a tévely, bűn és szeretetlenség sötét homályába temetkezett kemény évezredek folyamán. A nyomorúságát, tehetetlenségét mélységesen átérző, a bűnt bánni, a fölséges Istent engesztelni akaró jobbak, alázatos virrasztók imádságos, könnyes vágyakozása égi magasságok tiszta harmata, a fény, igazság, jóság, diadalmas élet adója: a megtestesülő ISTEN után! ADVENT! Minden emberszív, eszmélődő lélek ösztönös igazodása, sóhajtása, bensőséges vágyakozása az élő Istennel való egyesülés és a Benne való megnyugvás után! ADVENT! Ezüstharangoknak békességet hirdető rengő-ringó, hullámmzó szava, édesen zengő muzsikája a lélek harmóniáját vesztett, szenvedésbe és halálba temetkezett, zúrzavaros, békétlen világba!

Testvérek! Lehet-e, szabad-e s tudunk-e erős, bátor érzületre, lendületre, szent öröme, a lélek békéjére, erre a mennyei ajándéokra szert tenni a mai gyűlöletől uszított, sok éjtszakából szőtt szeretetlen világban, fekete karácsonyban? . . . Igenis lehet! Csak a jászolban fekvő isteni Kisdéd előtt kell arca borulva megalázkodnunk, elgyötört lelkünket s bűneinket Neki átadnunk! Őt kell érintenünk, a fényesarcú isteni Gyermekeket kell kérnünk, hogy bénaságunkból, vakságunkból és sükettségünkől kigyógyítva minket, kegyelmével sötétségünkől világosságot, diszharmoniankból angyali zenét, keserűségünkől édességet, gyengeségünkől erőt fakasszon; szakadozó korszakban, felfordult világban bűntől tisztult szívünkbe édes örömet, szent harmóniát, karácsonyi békét adjon!

Fagyos-jeges világban szépséggel, erővel, a karácsonyi lelkeség világotgyőző fölényével telíti az életgondban-harcban megfáradt lelket az

Utunk.

Az élet remeklésére, a legkiválóbb művészetre, a legkényesebb méltóság: a tiszta szív megteremtésének és megőrzésének mikéntjére, a karácsony fölséges békéjének és örömének tiltkára, a kisdéd Jézusban enyémmé lett Isten szeretetében való megnyugvásra tanít és vezet az UTUNK mindenegyik cikke — száma . . . Tavaszvirágos, üde ünnepet, fenyőillatos, gyertyafényes karácsonyt akarsz magadnak, Szeret-teidnek, Barátaidnak, jó Ismerőseidnek? Azoknak, akik fegyverrel kezükben messze idegenben a keresztény Európa megmaradásáért küzdenek? S azoknak, akik talán kegyetlen terhek alatt, reggeltől estig az élet taposómalmában állnak? Légy a jó sajtó apostola: add kezükbe, rendeid meg számukra a sötétben karácsonyi fényt gyújtó kis lapunkat!

Szívből kívánunk boldog karácsonyt minden Kedves Olvasónknak!

Az összülők bűnbeesése után az emberiség a tékozló fiú sorsára jutott. Am a tékozló fiú előbb-utóbb biztosan a nyomorúságba zuhan, annál nagyobbba és nyomasztóbbba, minél messzebb távolodik az atyai háztól. A bűn nyomában jár a nyomorúság, mert hisz az erkölcs nemcsak túlvilági vonatkozású parancs, hanem az emberi és földi jólét, béke, igazság és társadalmi egyensúly legfőbb öre is. Az emberiség voltaképpen tehát önmaga alatt vágja a fát, mikor Istentől elfordul és a bűnnek szabad utat enged. A bűn elsősorban magát az egyes embert teszi nyomorulttá, de még kézzelfoghatóbb a bűn átka a társas együttélés terén, mert belőle erednek a könyörtelen eltiprások és a lelki-testi tömegnyomor megdöbbentő jelenségei.

Ezt az elfeledett igazságot állítja ismét előtérbe és helyezi ragyogó, újszerű megvilágításba a szeplőtelen fogantatás tana. Mert a szeplőtelen fogantatás nem más, mint annak a gondolatnak érvényesülése, hogy minden nagyságnak, minden kiválasztásnak és felmagasztalásnak első feltétele a büntelenség. Mária nem lehetett volna Isten anyja, ha a szeplőtelen fogantatás kegyelme által el nem jegyződik léte első percétől kezdve Istennek és a tisztaságnak. Mária a bűnbe süllyedt emberiségnek legelső tiszta és szeplőtelen virága. Ezért lehetett a megváltásnak is első sugara és bevezetője. Ezért mondhatta róla a Látó a Jelenések könyvében: „*Es nagy jel tünék fel az égen, egy asszony, akinek öltözete volt a nap, és lába alatt a hold.*” (Jel. 12, 1.)

Mit akart a Gondviselés a Szeplőtelen Fogantatás titkával? Mit akar az Anyaszentegyház a Szeplőtelen Fogantatás ünneplése által?

I.

I. Az első emberpár bukása lelki és testi nyomorba taszította az egész emberiséget, Ádám és

benne minden ivadéka elvesztette a megszentelő kegyelmet és azt, ami minden ajándéknak, ami felülről származik, foglalatja: az *istenfiúi méltóságot*. Isten végtelen irgalma nem engedte a kétségbeesés szakadéka zuhanni az emberiséget, mert a kegyelem birtoklásából kiesett első emberpárnak megmutatta a kígyótipró asszonyt: „Ellenségeskedést vetek közéd és az asszony közé, ivadékok és ivadéka közé: Az széttiporja fejedet, te pedig sarka után leselkedel.” (Gen. 3, 15.) Vagyis nem áll soha hatalma alatt a gonoszok, megtöri erejét a sátnak.

Mikor az idők telje érkezett, valóra vált, ami után évezredek esedeztek és sóvárogtak, megjelent Gábor főangyal a Názáreti Szűznel és üdvözölte őt: *Kegyelemmel teljes!* (Lk. 1, 28.) A megváltás előkészítése megtörtént, amikor elhangzott a Szűz alázatos „Legyen”-e és az Ige testet öltött a Szűz méhéből.

Ha a földön valakit fontos hivatalra kiszemelnek, megadják neki mindazt a felhatalmazást és jogot, ami hivatala és munkaköre jó betöltéséhez szükséges. Minél szélesebbkörű a hivatal és a vele járó hatáskör, annál bőségesebb a megadott felhatalmazás is. Mária Istent a legnagyobb földi és örök méltóságra választotta ki, melynél fenségesebb nem képzelhető: ezért felruházta őt következőleg a legnagyobb kegyelmekkel is, ember számára el nem érhető szentséggel: *A büntelenséggel, kegyelem és erények lehető teljes birtoklásával*. Mária büntelenségének gyökere és betetőzése a Szeplőtelen Fogantatás. Pozitív szentségének és kegyelemmel teljes voltának legbeszédesebb kifejezése: a Szeplőtelen Fogantatás. Szűz Mária szentségének foglalatja és záloga. Erős és katolikus hittel hisszük és valljuk: *Szűz Mária szeplőtelenül fogantatott, vagyis létének első percétől kezdve ment volt az átterelő büntől.*

Nemcsak mi hisszük, hanem hitték az első ke-

resztények is, mert a Jeruzsálemi Liturgia, melyet Szent Jakab apostolra vezetnek vissza, a legváltozatosabb kifejezésekkel zengi Máriáról: Legszentebb, Szeplőtelen. Bűntelen. Szent Efrém, Damaszkuszi Szent János, Krétai Szent András és mindazok, akik a kérdéssel foglalkoztak, ugyanezt vallották, hirdették, míg végre IX. Pius pápa 1854 dec. 8-án ünnepélyes keretek között kihirdette és mint hittételt az örök hitigazságok koszorújába fonta a Szeplőtelen Fogantatás dogmáját. A dogma nem újat mondott, hanem pontosan körülírta azt, amit hosszú évszázadok hittek és vallottak. A hittétel tartalma azt mondja: *A Boldogságos Szűz léte első pillanatától kezdve megőriztetett az áteredő büntől, kiváltásáig által, melyet Isten csak neki adott meg, és pedig tekintettel később bekövetkező istenanyai méltóságára és az eljövendő Megváltó érdemeire.*

Mily tisztának kellett lennie annak, akiből testet öltött maga az örök Tisztaság? Milyen magasztos volt az, aki karján hordozta Isten Fiát? Milyen édes, akit anyjává választott az örök Ige? Isten maga a szentség és tisztaság, tehát elfordul minden rossztól és büntől. A bűnnek még lehellete sem érinthette annak lelke kristálytükrét, akit egyszülött Fia Anyjává választott.

Mikor a Boldogságot szemléljük, képe felidézi lelkünkben a paradicsomi ártatlanság és szépség boldog korát. Akkor az ember a szeplőtelen tisztaság ruhájában tündöklött, mellyel felékesítve került ki a Teremtő kezéből. Akkor még nem tombolt a küzdelem a lelkében a jó és rossz között. Akkor nem kellett pirulva lesütnie szemét, ha önmagára tekintett, és nem kellett keservesen sírnia a szétrombolt ártatlanság szomorú romjain. De belopódzott a bűn az ártatlanság kertjébe, feltörték a fekete források a mélyből, s ömlött, áradt a szenny és a bűn az emberiségre

De valakit megóvott Isten e romlástól és pusztító áradástól. A Szűzanyát. Egyedül ő ragyog az emberi bűn és eltévelyedés sötét hullámai felett mint biztató és szende szivárvány. Egyedül áll a nagy romhalmaz felett, melyet a bűn és gonoszság halmozott össze. Áll az örvénylő mélységek felett, töretlenül, egyenesen, mint az oszlop, arcával az örök Szentség és Szépség felé fordulva: *Mária, a szeplőtelen.* Ott áll, mint Isten örök győzelme a bűn felett. Ott áll, mint az Úr állandó tiltakozása a bűn ellen. Ott áll, mint figyelmeztető jel az emberi élet és történelem magaslatain, hirdetve, hogy milyenek voltak Isten kezében és milyeneknek kell lennünk Isten közelében.

A Gondviselő Isten azért is állítja az emberi történések középpontjába a Szeplőtelen, hogy bátorítson minket: *Induljatok utána, emelkedjétek s a mélységből a magasba lendüljétek!*

Valóban, az összülők vétke óta az embernek szomorú öröksége a bűn, az Isten ellen fordulás és elkanyarodás a végső céltől, zendülés Isten ellen és önmagunk bemocskolása. A bűn sötét árnyékként követ minket és állandóan lefelé húzza lelkünket. Isten keze lenyúl értünk és felfelé mutat a Szeplőtelenre, hogy nyomába lépünk és példájára alakuljunk.

II.

A mai ünnep mögött két hátteret szemlélünk. Első a bűn, mely uralkodik a tereken, utcákon épp-

úgy, mint a lelkekben és a szívek rejtekeiben. A második a megváltás ténye. Isten egyszülött Fia földre szállott, életét adta és önmagát feláldozta, hogy megtörje a bűn hatalmát, minket kiszabadítson a sátán bilincseiből és Isten fiaivá tegyen mindnyájunkat. E háttérből kiemelkedik a Nagy Jel, a kigyótipró Asszony, a Szeplőtelenül Fogantatott, a Nap-sugarba Öltözött.

Mikor az emberiség a tévedések ingalengésén járja, az Egyház szilárdan és bátran hirdeti az örök igazságot: Van bűn, mely elválaszt Istentől és eltávolít egymástól. De van emelkedés és menekvés a bűnből a megváltás kegyelmei által. *Az első, aki ezt a kegyelmet lehető teljesen megkapta: a Boldogságos Szűz Mária.* Ha mi is részesei akarunk lenni a megváltás kegyelmének, tekintsünk fel reá és emelkedjünk ki a bűn bűvös köréből a kegyelem megvilágosító, erősítő és megszentelő magaslataira. *Öltözzünk a kegyelem sugarába, amint a Boldogságos is abba öltözött.*

Az Anyaszentegyház nyomatékosan mutat a mai ünnepen a Szűzanyára: a Napra, melynek nem volt alkonya és nincs foltja. Az Egyház liturgiájában a Boldogságos úgy jelenik meg előttünk, mint az erős ország, mely soha másnak nem hódolt és nem szolgált, hanem csak Istennek. A Szűzanya erős vár volt: soha be nem vette az ellenség; hegyi tó ő: nem fodoróznak lelkén a zavaros hullámok és Isten ragyogása zavartalanul tükröződik benne; tiszta ragyogó lilium: az isteni szépség és fényesség jelképe; színarany oltárszekerény: készen áll arra, hogy befogadja a Legszentebbet.

Egyházunk a legszebb képekkel és hasonlatokkal szemlélteti a Szűzanya szeplőtelen és szűzi szépségét, hogy felhívja a mai napon figyelmünket az értékekre, melyeket a szeplőtelen fogantatás megünneplése és tisztelete jelent számunkra.

A szeplőtelen fogantatás tanának és tényének első jelentősége, hogy visszaadja a nőt szent és fel-séges hivatásának. A mai ünnep tartalma azt hirdeti minden szónál harsogóbben és sürgetőbben, hogy legyen a nő tisztaságával a társadalom és család anyala; az erkölcs és tisztaság őre a nyilvános életben, a hűség lánggalosú kerubja a családban. Ha meg akarjátok menteni a társadalmat, akkor adjátok vissza a nőt hivatásának.

Korunk bajait látva állította elénk a szeplőtelen Szűzanya eleven és éltető eszményképét IX. Pius pápa, mikor a süllyedés vesztes idején rámutatott. Mikor Mózes a pusztában a nép elé állította az érc-képet, senki sem tekinthetett rá bizalommal, hogy meg ne gyógyult volna. *Hasonlóképpen a Boldogságos Szűzre sem tekinthet senki, akiben fel ne támadna a vágy a tisztaság, gyógyulás és szeplőtelen élet után. Ahol erre az égi jelenésre felfigyelnek, ott megelevenedik a tiszta nőesség kultusza, ott keresztültör az érzelgek gyarlóságán a tehérlé-kűség löldöntői varázsa és a női hivatástudat önmagára ébredt vallása.* Ha meg akarjátok menteni a jövőt, akkor lobogtassátok a Szeplőtelen zászlaját! Ahol az ő lobogója alá gyűlnek, ott szebb az élet, gondosabb a gyermekek nevelése, eszmeibb az irodalom, jótékonyabb a társadalom és tisztább a férfiak tekintete. A Boldogságos nyomában a leány megkedveli a názáreti elvonult életet, az anya a betlehemi kincseket, a szenvedő a lelkét átjáró tör

nyomában járó értékeket, a férfi az otthon melegét, a fiatalember az érintetlenség és kötelességtudás adományát.

A szeplőtelen fogantatás ünnepén felmagaslik előttünk a nagy jel: A Boldogságos Szűz napsugárba öltözött, kegyelemmel teljesen, lába alatt a hold. Szédületes magasságban áll előttünk ott, ahova Isten gondviselő, kegyes jósága állította. A kereszténység vihartépte jelenében feltündöklük a nagy jel, erő és fenség sugárzik belőle. A büntelenség, érintetlenség és Isten-közelség árad belőle. Előttünk ragyog a nagy jel, mely biztos győzelemre vezet. A Boldogságos Szűz személye Isten tervében élő

győzelem a bűn felett: minket is harcra lelkesít. Isten akarja, hogy vajdó korunk véres küzdelmeiben e jelre tekintsen, belőle merítsen ihletet és erőt a győzelemre a bűn és romlottság felett. De belőle merítsen erőt is az erény és kegyelem életére. Ha reá tekintünk, nem csüggedünk! Ha nyomában járunk, el nem tévedünk! Megújul a föld színe, megújul a társadalom, elsősorban a női lélek és rajta keresztül a család.

Mikor az Anyaszentegyház felidézi előttünk a Szeplőtelen képét és kiváltságát, tekintünk fel lelkesedéssel a nagy jelre, induljunk és járjunk kenetei illata után, a szeplőtelen élet ösvényén, hogy a megváltás kincseire méltóknak bizonyuljunk.

Legyetek tökéletesek!

Irtai dr. Városi István

Néha egy-egy kijelentés hosszú évekig elkísér. Ma is fülemben cseng a dunántúli fiú szava, pedig húsz éve hangzott el. Ott ültünk egymással szemben a budapesti öreg ház boltívei alatt és beszélgettünk. Érettségi után voltunk mindketten. Amint mondani szokták a kissé elkopott frázis nyelvén: előttünk csillogott az élet... Több kíváncsisággal, mint komolysággal kérdeztem a fiút:

— De hát voltaképpen miért is kérted fölvételeidet a jezsuiták közé? — Barátom nagyot nézett és csöndesen így felelt:

— Mert ott tökéletesebbé válik az ember.

Feszengtem kissé és nem tudtam hamarjában mit mondani. Mintha arab vagy szanszkrit nyelven beszéltek volna hozzám. Pedig szép tiszta dunántúli beszéd volt. Azóta megértettem a tartalmát is. Sőt. Gyakran eszembe jut a kijelentés... Gyakrabban, mint Goethe legcsiszoltabb versei vagy X. Y. világrengető bölcseségei...

Tökéletesség.

Mi ez? Elkopott fogalom? Agyonmagyarázott és unalmas kifejezés? Zetlen valami? Nem. Komoly dolog, amiről keveset beszélnek az emberek, éppen komolysága miatt. Vagy ha beszélnek, akkor se igen van sok köszönet a beszédjükben. Nos, a tökéletesség nem gáncsnélküli föllépés, nem úri magatartás és nem szabályos test. Még csak nem is bizonyos mennyiségű műveltség vagy tudományos adatok halmaza egy-egy világos koponyában.

De hát akkor micsoda?

A tökéletesség, amennyiben emberi és nem isteni tökéletességről beszélünk, nem más, mint képességeink olyan mértékű kifejtése, amelynél nagyobb mértéket elérni nemigen tudunk. Természetes tökéletesség a képességek csak természetes ilyen kifejtőzése. A természetfölötti tökéletesség pedig összes képességünk Istenre való irányításában és Isten kegyelmével való olyan kifejlesztésében áll, amelynél több vagy nagyobb kibontakozás alig vagy csak nehezen lehetséges állapotunkban. Ez a magas erkölcsi szint Isten barátságát biztosítja számunkra és messze fölébe emel az esendő átlagnak. E tökéletesség lényege az Isten szeretete. Vannak fokozatai, szinte elszámálhatatlan fokozata lehetséges. Ki tudná megmon-

dani, milyen messze van Loyolai Szent Ignác erkölcsi tökéletessége Molnár Péter vagy Fekete András tökéletességétől? Az egyik szinte minden testi és lelki erejét csodálatossá fejleszti a diadalmas szeretet segítségével, a másik csak annyira jut, hogy falusi környezetében eleget tesz keresztény kötelességeinek és tudatos elszánással kerüli a bűnt. És mégis, senki sem tagadja Molnár Péter vagy Fekete András erkölcsi tökéletességét. Ritka példa gyanánt áll mindkettő a bűnös világ olcsó lim-lomjai között. És viszont senki sem tagadja az igazságot, hogy a Molnár Péterek és Fekete Andrások csupán az erkölcsi tökéletesség alacsonyabb fokáig jutottak és nagy utat kell megjárniok, sok-sok fokozatot kell maguk mögött hagyniok, hogy Loyolai Szent Ignác természetfölötti erkölcsi tökéletességének közelébe jussanak...

A tökéletesség elérése részben parancs, részben tanács. Parancs számunkra, hogy elérjük a tökéletességnek legalább azt a fokát, amelyben becsülettel teljesítjük állapotbeli kötelességeinket és kerüljük az akadályokat, amelyek az üdvösségtől visszatartanak. A tökéletesség e fokán ott állanak a Molnár Péterek és Fekete Andrások is. Hogy tovább jussanak, hogy nemcsak a halálos, de a bocsánatos bűn terhe alatt kötelező parancsok megtartásáért is nagy áldozatot hozzanak, esetleg földi életüket áldozzák értük, hogy mindig s mindenben azt keressék, ami Istennek tetszőbb, hogy az erények hősi fokban való gyakorlását szorgalmazzák... mindez a tökéletesség magasabb fokaihoz tartozik, amelyek elérése tanács, de nem szorosabb értelemben vett kötelesség. Boldog, aki magasabbra jut. Az örök boldogság koronája fényesebb lesz számára. De nem kárhozik el az sem, aki csupán a tökéletesség főntebb vázolt alacsonyabb fokáig, a parancsolt tökéletességig jutott...

Parancsolt tökéletesség? De hát hol találkozunk ilyen paraccsal? Válasz: íme a Hegyibeszédben is. Az Úr Jézus Szent Máté evangéliumának 5. fejezetében 46 versen át erkölcsi parancsokat fejteget számunkra és akkor, részint az elmondottak összefoglalásul s szent következtetésül, részint a folytatólagos szövegre való alkalmas átmenet gyanánt ezt a kijelentést teszi: „Legyetek tehát ti tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok is tökéletes.” Ez a tizenegy

rövid szó ugyancsak alkalmas anyag hosszú elmélkedések számára... Amit mi főntebb leírtunk a tökéletesség fogalmáról és fokról, azt nem annyira bölcselők okoskodásaiból, mint inkább jámbor hívők elmélkedéseiből tudjuk, akik a Hegyibeszéd idézett versét izekre szedték, a Szentírás más helyeivel összehasonlították, meghányták-vetették és Isten kegyelmével példásan meg is magyarázták...

Persze ez a szentírási vers ismét alkalmas arra is, hogy általa otromba félreértésekbe vigyék hamis tanítók a tudatlanok tömegeit. Hallod, te szerencsétlen keresztény, hogy mit kíván tőled Krisztus? Légy olyan tökéletes, mint az Isten. Meg kell örülnöd, ha erre gondolsz. Mintha valaki azt mondaná a nyomoréklábú embernek: el kell gyalogolnod Pomázról Ázsiába és föl kell másznod a közel 9000 méter magas Himalája legnagyobb csúcsára. Mintha valaki azt mondaná a kezellen koldusnak: át kell úsznod a Dunát és aztán a Fekete-tengert is. Mintha valaki azt mondaná a vaknak: össze kell szedned a nagy magyar Alföld minden pipacsát és búzavirágát... Ha meg nem teszed, hát semmit sem kapsz, sőt penészes börtönbe vagy izzó pékkemencébe kerülsz... Mit hallgattok hát a lehetetlenséget követelő Krisztusra? Ime, könnyebb utakról is tudunk: az emberi öröm, a cukrosvízes erkölcs, a fölhígított emberiség elviselhetőbb és járhatóbb útjait. Magyarul: éljete, ahogyan éppen jól esik s bukfencezettek gátlás nélkül a földön. Tiétek a föld. Az eget hagyjátok meg Istennek állítólagos mennyországával együtt...

Valóban kétségbe esnénk, ha Jézus e szavakkal azt akarná tanítani, hogy a mennyei Atya tökéletességének fokát elérnünk. Erre képtelenek volnánk. Nemcsak azért, mert túlságosan törekeny emberek vagyunk, de egyszerűen azért, mert az Isten abszolút tökéletességét teremtett lény el nem érheti. Isten végtelenül szent, jó, szép, irgalmas, igazságos stb. Ha az ember is ilyené lehetne valamikor, akkor megszűnnék emberi mivolta és maga is Istené lenne. Az Isten mintegy magamagát teremtené újra millió és millió változatban, ha ilyen embereket hívna létbe. De ki gondol ekkora esztelenséget? Az Isten azért Isten, mert ilyen. A teremtmény azért teremtmény, mert sohasem lehet ilyen. A végtelen nem véges és a véges nem végtelen. Az ember tökéletessége tehát nem lehet önmagában való és végtelen, hanem csak viszonylagos és véges: Isten tökéletességeit tükrözi csupán.

Az Úr Jézus csak faji hasonlóságra ösztökél bennünket. Azt parancsolja, hogy a mennyei Atya tökéletességeit ismerjük meg és utánozzuk. Az Isten szent, tehát törekedjünk szentségre mi is. Az Isten jó, tehát törekedjünk jóságra mi is. Az Isten szép, tehát törekedjünk szépségre mi is. Az Isten irgalmas, tehát törekedjünk irgalmasságra mi is. Az Isten igazságos, tehát törekedjünk igazságosságra mi is. És így tovább. Vagyis szent Esményünk legyen az Isten. Ideál, aki előtt imádkozva leborulunk, akihez egyre inkább törekszünk, közeledünk, de akiről tudjuk, hogy tökéletességei fokában soha el nem érjük. Még a legtökéletesebbnek mondott szentek sem. Szent a Boldogságos Szűz, de parányi csillag csupán, aki az isteni Nap végtelenjéből meríti szentsége fényét. Jó az Úr nevelőatyja, Szent József is. De Isten jósága mellett porszem az övé. Szép az a szentjánosi lélek, de Isten szépsége végtelenül nagyobb. Irgalmas az a Szent Vince is, de parányi csöpp az ő erénye az

isteni irgalom óceánjában. Igazságos a mi szent királyunk, István, de kicsi sugár az ő igazságossága, ha Istenéhez hasonlítjuk... Megértették Krisztus szavaiban a parancs súlyát és a tanács szépségét mindig a keresztények. Annyira megértették, hogy e mondatot a keresztény erkölcs tan sziklaszilárd alapján tekintették és tekintik ma is. Szent versengés indult közöttük: ugyan ki tud hasonlóbbá lenni az Istenhez? És bár az Istent meg nem közelítették erényeikkel, de tökéletes lelkek végeláthatatlan sorával népesítették be a mennyek országát. A szentek élettörténete csupa májusi zsendülés és rügyfakadás. A természetfölötti élet hajtásai feslenek és a tökéletesség bimbói pattannak bennük...

Sokszor az a gondolatunk támad: miért írunk mi annyi könyvet? Minek töltjük meg könyvtárainkat papírokkal, amelyekre csillagok járását, füvek hajlását, kövek keménységét, emberek haszontalanságát, szociális mozgalmak adatait, tévedések zagyva zűrzavarát firkáljuk? Minek ez? Hány ember jut a mennyek országába e papirosok zizegő tengeréből? Sokkal egyszerűbb lenne a tökéletes Krisztus életét és az Ő szentjeinek történetét megírunk újra meg újra. Ezeket az írásokat kellene adnunk csupán kortársaink kezébe. Aki ezeken meg nem indul és akit meg nem ragadnak általuk a tökéletesség áramlatai, az nem indul meg Bergson bölcsességén, Newton adatain és Pastor könyvkolosszusain sem... Jaj, ez mégis csak túlzás! Hát igen. Talán túlzásnak mondható. Kultúraellenes törekvés olvasható e sorokból és nem egészen fedi Egyházunk bölcs eljárását sem. De ne feledjük, hogy a könyv csak két gyökérszálon terem. Egyik az igazságot kutató emberi értelem és ez a tökéletesség birodalmába mélyed. A másik az emberi bűn, amely vakmerően feszegeti Isten titkait. Haszna legfeljebb annyi, hogy kihívja az alázatos elmék szükséges védelmét. Egyébként mállasztja az örök partokat, hogy a törmelésekről milliók zuhanjanak szörnyű pusztulásba.

De ne okoskodjunk. Inkább kérjük számon magunktól a tökéletességre vonatkozó isteni parancs és tanács teljesítését. A számonkérés eredménye kevés esetben kielégítő, ha ugyan őszinték vagyunk. Sőt rádöbbenünk, hogy bár természetes síkon a tökéletességre való törekvés szinte részeg és lázas korát éljük, a természetfölötti erkölcsi tökéletesség után azonban nemcsak hogy különösebb szomjúság nem gyötör, de egyenesen menekülünk attól. Rekord, rekord, rekord. Labdarúgásban, repülésben, cipőtermelésben, élesztőgyártásban stb. Vagyis újabb és újabb tökéletességi fok sportban és szakmában. A lélek húrjai azonban megereszkedtek s erkölcsi rekordra kedvünk nincsen. Pedig élesztőnélküli kenyérral, gólok hiányában, légszavár mellőzésével, mezítaláb már sokan üdvözültek, de lelki tökéletesség nélkül még senki sem. Megszentelő kegyelem nélkül nem lépünk át a mennyország kapuját. Még akkor se, ha lábunk aranyérmeken és babérkoszorúkon ágaskodik.

Szent elhatározást keltek magamban. Áldott ádventi órák csöndjén megérlelem a lelki tökéletesség utáni vágyat. Nemcsak a parancsolt, de a tanácsolt tökéletesség tiszta tájait is érintem lelkem szárnyaival. S míg kigyúl bennem a tökéletességet hirdető Krisztus szavaira a szent igenlés, érzem, hogy a betlehemi angyalok éneke valami új és nem hallott melódiákban csendül fölöttem...

Mária a templomban (Nov. 21.)

Legenda

Irta: dr. Takács József

Keleten ez a nap valamikor fényes, sőt egy időben kötelező ünnep volt. November 21-én ünnepelejük ugyanis még ma is a kis Máriának bemutatását a templomban. A Szentírás nem tud ugyan Mária életének erről az eseményéről, annál inkább azonban a szenthagyomány. Szülei vitték Máriát a templomba, mert úgy ígérték meg a jó Istennek. Gyermeket kértek maguknak Istentől legkedvesebb ajándékkul; azt ígérték meg, mint legkedvesebbet, hogy majd Istennek ajánlják. Isten meghallgatta a kérésüket. Joákim és Anna szülők lettek, drága szép leánykának a boldog szülei.

Természetes, hogy ők is megtartották ígéretüket. Mire a gyermek elérte a három esztendőt, ők is mindennel felkészítették a nagy útra, a hosszú távolladaradásra. Megmagyarázták, előre is sokat emlegették a kis Máriának, hogy elmennek az Úrnak a házába, a szentvárosba; ő majd ott fog maradni, szülei pedig hazatérnek, mert így fogadták ők azt a jó Istennek. Mária kicsi volt még, de a szíve Isten felé dobogott, lelke tele volt Isten iránti szeretettel s így boldog volt, hogy szüleinek éppen engedelmeskedhetett. Örvendezett tehát azokon, amiket mondtak neki: „Az Úr házába megyünk!” Szülei nem szomorkodtak, hiszen tudták, hogy Istennek ajándékozni és a jókedvű adakozót szereti az Úr. Elkészültek tehát. Az indulás hajnala előtti napon még felöltöztették Máriát, mint Istennek szánt drága ajándékukat, hófehér ruhába, rózsakoszorút fontak a fejére. Hadd lássák a rokonok, a szomszédok, akik mindnyájan nagyon szerették, de akik nem kísérhették el a templomba. Olyan szép volt a gyermek teste és lelke fiatal érintetlenségének ragyogásában! Reggel azután elindultak, vitték a ruhát is, hogy majd megint így öltözködjék, amikor az Úr hajlékához érnek.

Hosszú napok végén jártak már, amikor elérkeztek a Szemlélőnek nevezett emelkedésre, ahonnan egyszerre csak a vándor elé tárult a szentváros: a sok kupola, Heródes királyi városának fényes pompája. Legszebb volt azonban maga a templom. Olyan volt vakító márványfehérségében, mint a frissen hullott hóból emelkedett hegy. Rásütött a nap a borító aranylemezekre és néha úgy látszott, mintha az a hó nem hideg márvány lenne, hanem forró tűzben lángolna. Meghatódott lélekkel látta Mária az Úr hajlékát, megszerette annak szépségét és szíves vágyakozással sietett feléje.

Elérkeztek a templomba. Jött a pap és átvette a szülők ajándékát: a kis Máriát, a legértékesebb ajándékot, akit az Isten emberektől addig kapott.

Szépen elbúcsúztak egymástól. Joákim utoljára az Írás szavával fordult szeretett egyetlenéhez: „Hallgass rám, leánykám, lásd, fogadd el szavam:

felejsz el most már minket, véredet és minden rokonnodat, hogy szépnek találjon és magáénak kívánjon az Úr; Ő a te Úrad, csak az Ő tetszését keressed!” (Ps. 44.) Így váltak el egymástól. Atyja áldó keze egybefonódott Mária feje fölött a pap áldó kezével és még ketten sem bírták volna azt az áldást, amivel Isten elhalmozta. Pedig mind a ketten Isten törvényes és jogos képviselői és helyettesei voltak.

Mária ott maradt a templomban. Egyszerű lelkének teljes odaadásával közeledett az Úrhoz; tehát mesterkélttség és megosztottság nélkül. Nála a jámborság nem a lélek könnyen vagy nehezen meghozott, könnyen vagy nehezen ápoltt virága, hanem maga a lélek élete volt. Életének egyetlen célja és törekvése az volt, hogy valóra váltsa Istennek azt a parancsát, amelyet választottainak adott, hogy: Előtte éljen és ezáltal tökéletes legyen. (Gn. 17, 1.) Isten előtt élhetett, az Ő szent templomában; igazán csak neki akart élni osztatlan, tökéletes nagy odaadással; ennyit jelent ugyanis tökéletesnek lenni. Szülei helyett is Istent akarta szeretni, hiszen ők maguk is azért hozták el az Úr hajlékába, mert inkább akarták Istenének tudni, mint a magukénak. Az ő akaratuk is az volt, hogy gyermekük igazán szeresse Istent; erre tanították otthon, ezért hagyták ott a templomban. Mária tehát igazi és boldog életet várhatott és talált is az Úrnál.

A templomban nem volt nehéz Istent megtalálnia és hozzá ragaszkodnia és ennek az Istenhez való ragaszkodásnak a jóságát hamarosan boldogságának ismernie. A templomban minden Istenre emlékezett, nemcsak az imádság és istentisztelet, hanem még a napi munka közben is, hiszen Előtte, Érte és Nekü, az ő hajlékának a szépségeért dolgoztak.

Mária komoly és elgondolkodó gyermek volt már természete szerint is; még inkább azzá lett komoly és jámbor szüleinek a társaságában, végleg ilyené vált és ilyennek állapotott meg templomi tartózkodása alatt. Végezte és tanulta, amit a templomban tartózkodó szüzeknek kellett megtanulniok Istentől és a mindennapi életéről, hogy örök életre vigyen. Élte tehát a templomi szüzek gondtalan, de Istenre gondoló életét: könnyű, de lelkiismeretes munka és igen sok foglalkozás a jó Istennel imádságban, az istentiszteletben való részvételben és a szent könyvek olvasásában és a magyarázatok hallgatásában. Mennyire elmélyedt Mária ezekben a könyvekbe, mennyire magába szívta tudós tanítóinak a magyarázatát! Annnyira értette és élt belőlük, hogy amikor először szólalt meg szíve egész mélységéből, lelke a Szentlélek hárfája lett és elzengette a Magnificatót, amely olyan szépen illeszkedik bele a Szentírásba, mint a mélytűző drágakő a neki készült aranyfoglalatba.

Társai és a templomban mindennapos emberek közül kevesen szerették Máriát, de azok aztán igazán! Nem mintha a többiek nem szerették volna. De hát nem mindenki vette észre a nagyon is szerény názáreti leánykát, akinél előkelőbb és gazdagabb leányok is voltak ott, akik igyekeztek is magukra vonni a figyelmet, míg Mária teljesen úgy viselkedett, mintha Istenen és az ő templomán kívül semmiről sem tudna ezen a világon. Voltak ott persze másfajta leányok is, akik csak azért éltek ott a templomi szüzek között, mert szüleik így rendelkeztek velük; ezek aztán inkább azt forgatták a fejükben, hogy mi lesz akkor, ha majd onnan hazakerülnek, ha majd férjhez adják őket... Az ilyenek inkább keresték egymással, a látogatókkal a kapcsolatot, hiszen ennek a világnak éltek, ha nem is akarták kivonni magukat Isten látó és őrző szeme alól. Nem voltak tehát ezek sem rossz leányok, csak nem érezték magukat annyira és egyedül Istennek lekötve szívük és lelkük minden szálával, mint a kis Mária és akik öhozza hasonlóan gondolkoztak és éppen ezért különösen megértették magukat vele és szívből ragaszkodtak hozzá.

Ilyen volt Anna, az öreg özvegyasszony, aki már évtizedek óta egyedül csak Istennek élt, aki nem is gondolt a másodszori férjhezmenés lehetőségére, mert úgy találta, hogy jobb neki egyedül Istenhez ragaszkodnia. Vagy az öreg Simeon, akiben már csak a vágy és az Istentől kapott bizonyosság tartotta a lelket, hogy még ő is meglátja a Messiást. Mint amikor valaki azért nem tud és nem mer és nem is akar elaludni, mivel egészen bizonyosan várja, hogy úgyis hamarosan szemébe süt már a nap és azt szeretné mindenképpen megérni és meglátni.

De nemcsak a megállapodott öregek szerették Máriát: a fiatalok is mindnyájan, akik csak egyszer is szóba álltak vele és lelkébe pillanthattak. Különösen megszerették azonban egymást Szaloméval, a jó módú betszaidai halászleánnyal. Nagyon egymásra találtak, mindkettejük lelkét csak egy vágy töltötte el: szolgálni a Messiást. Szalomé úgy gondolta, hogy ha majd a Messiás megjelenik, minden gyermekét hozzá küldi és mihelyt teheti, ő maga is megy és szolgál a Messiásnak mindenével, amit csak magának mondhat. Mária az ilyen tervezgetésekre mindig csak hallgatott, jöllehet lelkesedéssel hangoztatta egyébként barátnőjének, hogy az lesz életének egyetlen célja és öröme, hogy a Messiás király szolgálatára lehessen. Szalomé azonnal megérezte, hogy Máriának bizonyára valamilyen más terve van és valahogy más módon kívánja majd szolgálni a Messiást, mint ahogy ő elgondolja.

A Messiás várásában egyébként egyik volt valamennyien. Egyik-másik gazdag és előkelő leány, amikor tanítójuk az idők teljességének a jeleit magyarázta, alig tudta és nem is eléggé akarta elhessegetni magát az azt a gondolatot, hogy talán, hogy bizonyára éppen ő lesz a Messiás édesanyja. Kit is lehetne másvalakit a Messiás édesanyjának gondolni, mint egy valamelyiket Izrael első szüzei közül? Még vitáztak is egymás között, hogy melyikük az előkelőbb, melyikük a gazdagabb; közben pedig ott motoszkált a fejükben az a kérdés, hogy melyikük is

lesz hát a Messiás édesanyja. Mert hogy a templomi szüzek közül fogja Isten kiválasztani, azt magától értetődőnek találták. De csak azt nézték, hogy melyiknek előkelőbb a családja, melyiknek nagyobb a gazdagsága. Nem jutott eszükbe, hogy a Messiás családjának az előkelősége maga a Messiás, gazdagsága is maga a Messiás lesz, mert Isten nem keresheti és nem fogadhatja el az emberektől az ő dicsőségüket.

Máriára senki sem igen gondolt; legkevésbé ő maga. Szeretettel és készséggel teljesítette gazdagabb és előkelőbb társnőinek a kívánságait, mert mindegyiküknél arra gondolt, hogy hátha ez lesz a Messiás anyja. Neki pedig egyetlen vágya csak az volt, hogy a Messiásnak és édesanyjának a szolgálóleánya lehessen. Meg is egyeztek Szaloméval, hogy amellyikük hamarabb értesül a Messiás eljövételéről, azonnal értesíti a másikat, hogy együtt mehessenek és szolgálhassák. Mert hogy hamarosan kell már jönnie a Messiásnak, tudták Simeontól, tudták tanítóiktól, mivelhogy megvoltak már az idők teljességének a jelei. Ők ketten így búcsúztak egymástól; így búcsúztak a templomtól is.

Akik egyszerre jöttek a templomba, egyszerre is távoztak. Vitték magukkal az elmúlt esztendő sok boldog emlékét; vezette őket az eljövendő boldogság fiatalos álmaikban derengő reménye. Sejtették, sokan már tudták is, hogy szüleik otthon kiválasztották a vőlegényt, aki férjük lesz, aki életük tartalmát és boldogságát fogja jelenteni és ígérni, ha vele egybekelnek, hiszen azért teremtette őket Isten, hogy valamint Éva Adámnak, ők is egy férfinak a nélkülözhetetlen segítőtársai legyenek a Teremtő nagy terveinek és művének megvalósításában, az emberi fajtának a megmentésében, hogy emberek szülessenek a világra. Egyedül Mária nem gondolt erre. Elhatározta a templomban, hogy férfit nem fog ismerni. Csak Isten tudta, hogy azért vezette kegyelmével erre az elhatározásra, mert nagy terve volt vele és nagy, legcsodálatosabb művét akarta általa megvalósítani, hogy anyja és segítőtársa legyen a második, az igazi Adámnak, az emberiségnek a megmentésében, hogy a bűnben és halálra született emberek az életre újjászülessenek és Isten fiai legyenek. Maga Mária sem gondolt erre, amikor hazafelé indult és vitte magában a nagy elhatározást, hogy Isten szolgálóleánya lesz és a földi életben a Messiás királyt fogja szolgálni s ezért nem köti le magát férfinak, nem köti le magát családnak, hogy mindig szabad legyen Isten szolgálatára. Örömmel látta, hogy kedves és elfogadott Isten előtt ez az elhatározása, hiszen így kellett gondolnia, amikor Józsefben, a neki kijelölt jegyesben teljes megértést és segítséget talált. Hálás volt tehát Mária. Meghatódott lélekkel köszönte meg Istennek, hogy a templomba vezette és ott kegyelmével arra az útra indította, amelyről most már ő maga is látta, hogy az az ő számára az Istentől megjelölt boldogság útja. Így lett nyilvánvaló mi előttünk is a mai napon, amikor Mária az Úr templomába ment, hogy az Úr van Máriával, rá gondolt útjai kezdetén és úgy vezette, hogy egykor majd áldottnak mondhassa az asszonyok között és hogy minden nemzedék boldognak tekinthesse, míg csak ember él a földön.

A győzelem és béke ünnepe

Irtai dr. Erdős Alfréd

Erdélyben a huszonkétéves magyar ádvent után 1940-ben megértük az első szabad karácsonyt. Deo gratias! Talán sehol oly boldogan nem ünnepelték azt a karácsonyt, mint nálunk. Körülöttünk sok-sok országban szirénák búgtak ezen az éjtszakán, nem gyúlhattak ki a karácsonyi fények, sötét, szűk légoltalmi pincékben dideregtek az emberek s megremegetek a robbanás zajára. Nálunk még csönd volt, ragyogott a hó, kétszeres fényben világítottak az utcák, s itt is, ott is az ablakokban, az útkereszteződéseken, az állomás várótermében csillogó karácsonyfa világított.

Egy külvárosi szükségkápolnában mondtam akkor az éjféli misét. Szegényes kis hajlék, egymásbanyiló két szoba, de tömve emberekkel, imádkozó s éneklő magyarokkal, szegényekkel, munkásokkal, akik boldogan zengték a *Mennyből az angyal*-t. Szegények voltak, sokan közülük rongyosak, dideregtek, de ragyogott a szemük, s csupa hála, boldogság a tekintetükben: béke, szabadság, győzelem, szeretet immár a mienk! Legalábbis így éreztük akkor karácsony ünnepén. De azóta a háború hurokja mindjobban közeledik s szorul körülöttünk. Mindjobban reánk nehezedik a háború rémülete. Mindjobban érezzük, milyen nagy ajándék a béke, a szabadság, a szeretet.

Első karácsony éjtszakáján ezt hozta Krisztus Urunk a földre, hozta mindenkinek, minden népnek és minden embernek. „De a sötétség be nem fogadta.” Nem akarta befogadni sem Krisztust, sem az Ő békéjét, sem az Ő győzelmét, sem az Ő szeretetét. „Et lux in tenebris lucet, et tenebrae eam non comprehenderunt.” (Jn. 1, 5)

Sötétség és világosság, bűn és karácsonyi fényesség áll egymással szemben. Milyen ellentét! *Tenebrae* az egyok oldalon: háború, szolgaság, gyűlölet. Karácsonyi fényesség a másik oldalon. *Lux mundi*, vagyis: béke, győzelem, szabadság és szeretet.

I.

Háború tombol körülöttünk. Az Úr Jézus pedig azért jött közénk, hogy ne legyen háború, hogy ne tülekedjenek, ne marakodjanak az emberek. „Et in terra pax hominibus bonae voluntatis.” (Lk. 2, 14.) Itt a földön akar megajándékozni a békességgel: *in terra pax*. — De hol van ez a krisztusi béke? Lángol a világ, mindenütt fegyverek ropognak, bombák zuhanak, aknák robbannak, lázas sietséggel dolgoznak a hadiüzemek. Hol a béke? *In terra pax — ubi?* Hol találunk békét?

Csak a jóakarató emberek szívében. De ez még nem a *terra*, ez még nem elég. Krisztus Urunk nem elégszik meg vele, ha szívünkben van béke. Azt akarja, hogy kisugározzuk embertársainkra, környezetünkre, az egész földre. Csakis így lesz: *et in terra pax*.

Magunkat kell vádolni. Sokkal több lelkesedéssel, energiával kellene az evangéliumot, a krisztusi békét hirdetnünk. Több önzetlenséggel, több tüzzel. Milyen szomorú az, amikor Krisztus apostola önző; csak magára gondol, egyéni érdekeire; sikertelenségen elszomorodik, kényelemben elpuhul, dicséretre elvakul, féltékenységben személyeskedővé válik; dicséretet és kitüntetést, nagyobb fizetést és több címet keres. A helyett, hogy egészen odaadná magát Krisztusnak, az evangéliumnak. Ha az Üdvözítő maga vagy az első apostolok ilyen önzők, ilyen kényelmesekek, ilyen hiú lelkek lettek volna, akkor sohasem lett volna karácsony. Sem Betlehemben, sem Magyarországon.

Elmélkedjünk erről egy kicsit.

Mennyi boldogság, béke, karácsony marad el a *mi lanyhaságunk* miatt. Ha többet imádkoznánk, többet dolgoznánk, több súlyt helyeznénk arra, hogy mindenhol és mindenkinek jópéldát adjunk, senkit meg ne botránkoztassunk, buzgón apostolkodnánk, akkor bizo-

nyára — ha csak egy árnyalattal is — több fény világítana a szívekben, a magyar hazában, több béke volna a jóakarátú emberekben és több jóakarátú ember a világon. Egy lépéssel közelebb vihetjük a megvalósuláshoz a krisztusi béke üzenetét: *et in terra pax hominibus.*

II.

A béke győzelmet jelent. Ezt is Krisztus hozta. Csak úgy lesz béke a szívekben, csak úgy lesz béke a családokban, a társadalomban s az emberek között a földön, ha győzni tudunk. Ha le tudjuk győzni a bűn, a gonoszság, a lustaság, a sötétség, az önzés, a pizsok, a kísértés ezerfeji sárkányát. Ha van önuralmunk. Mert hiszen győzni annyi, mint uralkodni. Ha le tudjuk rázni a szenvedélyek, a hiúságok, az érzékiségek rabbillincseit. Mert hiszen győzni annyi, mint szabadnak lenni! Ezt a szabadságot hozza nekünk Krisztus: „az Isten fiait dicsőségének szabadságát”. (Róm. 8, 21.) Ezt a győzelmet: az istengyermeki győzelmet. „Mert minden, ami Istentől született, meggyőzi a világot; és ez a győzelem, mely meggyőzi a világot, a mi hitünk.” (I Jn. 5, 4.) *Haec est victoria, quae vincit mundum, fides nostra.*

A háborúban a győzelem mások letiprását jelenti. Nyomorúság és bűn jelzi nyomait. Az Isten Országában a győzelem fölemelést jelent, boldogságot és tisztaságot. Nézzünk magunk köré: hol a győzelem? Elkeseredett, ádáz harc dúl, a mérleg ide-oda billen s vajjon mikor fog megállapodni? Közben az emberek szenvednek, kínlódnak, gyilkolnak, hazudnak; rágalmazzák, pusztítják, piszkítják egymást. S ha mindennek vége lesz, ha leteszik a fegyvereket, ha elhallgatnak az ágyúk, az emberek megint kijöhetnek a légoltalmi fedezékekből, és megkezdődik az újáépítés, — akkor is mit hoz a győzelem? Erkölcsei fellendülést, boldogságot, igazságot, szabadságot, önuralmat? Az úgynevezett háborús győzők sokszor nagyon is elvesztik önuralmukat, nagyon is a szenvedélyek rabjai, nagyon is igazságtalanok. Ezért nincs áldás a győzelmükön. Ezért kellene a győzteseket az igazi győzelemre: önuralomra, igazságosságra, tisztaságra nevelni. Ezért emelte föl szavát XII. Pius pápa egyik karácsonyi beszédében, hogy lelkünkbe világítsa az igazi győzelem világosságát: győzni a gyűlölet, győzni a bizalmatlankodás, győzni az utilitarizmus, győzni az egoizmus felett. És legutóbbi nagy békeszózatában ismét fölírta az alvó lelkiismeretet, újra elítélte az emberiséget nem ismerő „pusztító” vagy irtó háborút s most, hogy a Vatikán is belekerült a tomboló harcok közepébe, nem szűnik meg imádkozni: az igazi győzelemért, a szeretetért...

III.

A győzelem: szeretet. Minden erkölcsi győzelem, krisztusi győzelem, igazi győzelem szeretetből fakad és szeretetet terem. Krisztus diadala a szeretet győzelme volt és marad. „Mert az Isten szeretete ki-

áradt szívében a Szentlélek által, aki nekünk adatott.” (Róm. 5, 5.)

Szeretet: ha csak ezt hozta volna Krisztus a világba, — önzés ellen a szeretetet — ez is méltó lett volna Istenhez. Ha csak ezt az egyet el tudja érni nálunk, hogy az önzést bennünk is legyőzze a krisztusi szeretet, biztos volna az üdvösségünk. Mert ezen fordul minden: ima, lelki élet, előrehaladás, tökéletesség, apostoli munka, örök boldogság. Mindenütt, mindig az önzés akadályoz, a szeretet emel.

Itt világlik elémbe még erősebben az ellentét. Belenézek a küzdő, gyilkoló, békétlen és szolgálkú világba: gyűlöletet s önzést látok. Belenézek a békés, diadalmas betlehem-i jászolba: szeretetet látok, világosságot, *lux mundi!* Nem ott keresem tehát Krisztust, az életet, ahol rangot, pénzt, állást, dicsőséget, hírnevet, kényelmet, hatalmat kínálnak; mindennek legtöbbször békétlenség, szolgaság, gyűlölség az ára! Ott keresem, ahol szegénység, alázat, béke, szabadság, önzetlenség, szeretet uralkodik, ahol igazi karácsonyi fény ragyog, dicsőség fénye Istennek és békesség fénye a jóakarátú embereknek.

„A reménység nem engedi, hogy megszegyenüljünk” — mondja idézett helyen Szent Pál apostol. (Róm. 5, 5.) A mi hitünk és szeretetünk erősebb a halálnál. Erősebb minden földi hatalomnál.

A mai rettenetes világháborúban sokan elvesztik az idegüket, elvesztik a fejüket s kétségbeesésükben oktalanságot cselekednek. Mind gyakrabban hallja az ember, hogy különben jóra való s jámbor emberek mintha máról-holnapra kicserélték volna őket, egyszerre sutba dobnak meggyőződést, erkölcsöt, jobb belátást, olykor még a hitüket is. A háború, annak szörnyű anyagcsatája és idegoffenzívája remegteti meg a gyöngébb lelkeket. Ilyenkor nagy szeretettel és megértéssel kell az ilyen lelkek mellé állanunk s az összeroppanástól megóvni vagy a szakadékból visszarántani, a nyájhoz visszahozni őket.

Mások ismét szilárdan állanak meggyőződésükben és hitükben, csupán a reménység és győzelemtudat — hisz e kettő egy — fogyatkozott meg bennük. A gonoszság szörnyű erő kifejtése, gigászi megnövekedése és pillanatnyi sikerei mintegy elkábitják az ilyen embereket, lemondanak a jó győzelméről, mintegy megadják magukat s nem is várják a szebb jövőt, a hit győzedelmét, a békét. Az ilyen lelkeket is nagy szeretettel s buzgósággal kell megerősíteni hitükben. Abban a szent hitben, amelyről egyedül mondotta Isten, hogy „meggyőzi a világot”. Országok omolhatnak össze, birodalmak semmisülhetnek meg, milliók pusztulhatnak el, üldözések tombolhatnak, de a *krisztusi hit és szeretet* marad egyedül a győztes. Minden elmúlhat s el is fog múlni, de Isten Országát megdönteni a pokol kapui sem képesek. Ellenkezőleg, a pokol kapui ingadozók, s a gonoszság hatalmát megtöri a krisztusi erő. Mikor Péter sziklája megdöngeti falait, azok „nem lesznek képesek ellenállani”.

Karácsony a béke, a győzelem és a szeretet ünnepe. Szeressünk, hogy győzzünk, győzzünk, hogy igazi béke legyen a világon.

Az ellenkezés Asszonya

„Ellenkezést vetek közted és az asszony között, a te ivadékos és az ő ivadéka között; ő megrontja fejedet és te sarka után leselkedel.“ (I Móz. 3, 15.)

Az ószövetségi Szentírás e helyét már az őskeresztények első örömhírnek nevezték el, mert úgy értelmezték, hogy Isten itt a világ Megváltójáról és édesanyjáról szól. Így értette mindenkor az Egyház és így értették a szentatyák is. Az ősevangélium asszonyában mindenkor a Boldogságos Szűz Máriát látta. Szent Jusztin, aki már 164-ben meghal, így ír: „Tudjuk, hogy az Isten Fia szűztől lett emberré, hogy így az engedetlenség ugyanazon az úton érjen véget, melyen kezdetét vette a kígyó által. Midőn még Éva szűz és romlatlan volt, foganta a kígyó igéjét és nemzette a bűnt meg a halált. Szűz Mária ellenben méhében foganta Isten örök Igéjét és szülte azt, aki által Isten a kígyót lesújtja.“

Szeplőtelen fogantatás ünnepén Mária úgy mutatkozik be előttünk, mint az ellenkezés Asszonya. A hajnali misék ádventben mind a Mária-tisztelet jegyében ragyognak át a ködös, homályos reggeleken, köszöntvén azt, Aki elhozta nekünk a Napot. A róraték lectiójában Izaiás egy szűzről szól, helyesebben a szűzről, aki nagyobb és tisztább lesz a világ minden szüzénél, mert ő lesz a szüzesség legragyogóbb eszményképe, az Istenfiának fog testet adni. Az ősevangéliumhoz vezetnek Izaiás jövendölő sorai. Ahhoz a megígért Asszonyhoz, aki a világ minden asszonya közt a legkiválóbb lesz, akiben az asszonyi nem megdicsőül, aki világra hozza azt, Aki eltörli a föld színéről a legnagyobb rosszat, a bűnt.

Szeplőtelen fogantatás napján szenvedte a pokol és annak fejedelme a legnagyobb kudarcot. Beteljesedett a paradicsomi ígélet és szóról-szóra megvalósult Izaiás proféciaja.

Isten ugyanis a maga csodálatos, mindenható bölcseségével és erejével egészen tiszta szívet teremtett, amelyhez a bűnnek legparányibb árnyéka soha nem férhet, tiszta elmét, amelyet a bűn hullámának a legcsekélyebb fodra sem érhet, szent, erős akaratot, amelyen a bűn szédületes hatalma sikongva megtörik.

Szeplőtelen fogantatáskor remekelt az Isten, mert a kegyelemmel csordultig teljes Szűzet teremté, aki nemcsak hogy bűnt nem követett el soha, de a legcsekélyebb bűn iránt is kimondhatatlan undort kellett hogy érezzen. Isten csakis az örökös ellenkezés Asszonyával tenyegethette meg az ördögöt! Az első örömhír szövege nem is jelen időről beszél, hanem egy, Évától élesen különböző, vele homlokegyenest ellenkező Asszonyról, akit majd a messze jövőben fog isteni mindenhatósága teremteni, akire kegyelme már létének legelső pillanatától fogva aggódva vigyáz majd, hisz tervében a Megváltó Édesanyjává kell lennie és így rendkívüli hivatása miatt örökös ellen-sége lesz a paradicsomi csábítónak. Szent Jeromos ezt a nagy gondolatot így fejezi ki: „A mi Urunk Jézus Krisztus anyjáról Isten már akkor amaz asszony-

Jel: Schnattner Szigfrid O. S. B.

ban tett ígéletet. Ez mint ellenség áll a kígyóval szemközt: Ellenkezést vetek majd közted és az asszony között. Nem mondja egyszerűen vetek, hogy úgy ne tűnjék föl, mintha Évára kellene vonatkoztatni. Az ígélet szava ez, mely jövő századokra utal: Ellenkezést vetek majd közted és az asszony között, t. i. közted és azon asszony között, aki az Údvözítőt szüli, nem aki a testvérgyilkost fogja nemzeni.“

Szent Pál apostol a galatabeliekhez írt szavaival: „elküldé Isten az ő Fiát, ki asszonyból lett“, az ősevangéliumra, az ellenkezés Asszonyára utal, kinek Fiában a sátán legyőzésére velünk van az Isten, Emmanuel. Ennek az izaiási jövendölésnek is Szeplőtelen fogantatáskor van az első hajnalpírja. Feltűnik ugyanis az az Asszony, aki annyi kegyelmet fog kapni, amennyit sem előtte, sem utána soha nem kapott senki, akit soha nem tud a sátán bűnre csábítani, mert hazugságainak hitelt soha nem ad, aki mindenkor ellenfele lesz a tévedés atyjának, győzedelmes, hatalmas, lélelmetes, komoly és igazi ellenfele. Miért? Mert ellenkezést vettem közte és az Asszony között, Akivel én, a hatalmas Isten, egészen vele leszek! Asszony által győzött az ördög, jogos, kívánatos és mindenben méltányos, hogy Asszony által alázkodjék is meg. A második isteni Személy édesanyjával hajtom végre isteni tervemet. Az ellenkezés, amit közted és Közte vetek majd, egészen tökéletes, abszolút hibátlan lesz. Egy pillanatra sem fog megszakadni. Tökéletes lenne, ha létének első pillanatában nem léteznék! Hibás lenne, ha csupán csak a személyes bűn nem férne hozzá. Nem lenne méltó hozzám, ha csupán csak büntelen lenne.

Te átkozott vagy, átkom alatt nyögsz, Ő áldott és mindenben kedvemben jár.

Te gyűlöfötetem tárgya, haragom edénye vagy, Ő minden áldásom hajléka, kegyelemem csodája, örök szeretetem remekelt aranyháza lesz.

Te útalatos és rút vagy, Ő a tökéletes szépség és a föld legszebb virága lesz.

Te koromfekete vagy, Ő hófehér lesz.

Te minden erődből gyűlölsz engem, Ő teljes szívből, lelkéből, minden erejéből szeretni fog engem.

Te átkozol engem, Ő minden ajak közt a legszebben áld engem.

Te örök ellenségem vagy, Ő a legjobb hívem lesz.

Te arra fordítod minden erődöt, hogy dicsőséget kisebbitsd, Ő egész életét annak szenteli majd, hogy dicsőségemet növelje.

Tökéletes ellenkezést vetek közted és Köztel

Egy percig sem lesz pártodon, Fiával együtt teljes diadala viszik erőd megtörését.

Te világra hoztad a bűnt, Ő világra hozza azt, Aki eltörli a bűnt.

Egészen hibátlan ellenkezést vetek közted és Köztel

Az Asszony ivadéka nem tűri meg a te ivadékosdat, amint ő nem tűr meg téged.

Az Asszony ivadékja ellenséged lesz, amint Ő maga is ellenséged lesz. Te Őt és az Ő ivadékát, Ő pedig téged és a te ivadékodat fogja gyűlölni.

Abszolút ellenkezést vetek közted és Köztel!

Szent ellenkezés lesz, amelyet szentségem erejével vetek az Asszony lelkébe már fogantatásának pillanatában. Ezzel fogja szüntelen törni a te hatalmat és üldözni gonosz ivadékodat, átkozott fajzatodat. Maga lesz minden bűnre a vétő, tiltakozás, energikus visszautasítása minden kétesnek, bizonytalanak. A meg nem alkuvás parancsszava lesz. Törékeny liliomlényét a legnagyobb gáterővé teszem a bűnnel szemben. A legtökéletesebben tükrözi vissza isteni arcomat. Csak Rólam, csak Velem, csak Bennem, Ertem lesz a jelszava. Mindaz, aki gyűlöli Engem, gyűlölni fogja Őt is és aki szeretni fog Engem, szük-

ségképen szeretni fogja Őt is. Mindig utaimon jár. Ahol En leszek, ott lesz Ő is, aki megtalál Engem, Őt is megtalálja. S aki az Ő pártján lesz, ellenkezni fog veled és ivadékoddal.

Ez az ellenkezés az Asszony és a bűn, a Fia meg a bűn között tökéletesen egy lesz. Feltétlen lesz és örök. Méltó lesz Hozzá, Fiamhoz és az ő Édesanyjához. Kérlelhetetlen lesz és logikus. Csakis az ördög és az ő ivadékja ellen irányul. Isteni kegyelmem hozta létre ezt a tökéletes ellenkezést a sátán megalázására és az emberiség megváltására. Ezért óvom meg Máriát minden büntől: méltó hajléka legyen a Megváltónak.

Az ellenkezésnek lényege tehát a szeplőtelenység meg az ördögnek és a bűnnek gyűlölete. Ezt hirdeti nekünk szeplőtelen fogantatáskor az ellenkezés Asszonya.

A szeretet magaslata

Irtai: Pintér József

Karácsony ünnepe arról beszél nekünk, hogy a haragos Isten-Atya békülékenyen nyújtotta jobbát engedetlen gyermekeinek.

Karácsony ünnepe arról beszél, hogy beteljesedett az, ami után a sátán barátságából kiábrándult ember sóvárgott: látta egy csecsemő alakjában leszállani a sokszor hívott Istent.

Karácsony arról beszél, hogy a betlehemi csoda által a szeretet, bocsánat és béke elvei belekerültek az emberi élet folyamába — és hogy ezen elvek gyakorlásával történhetik csak meg az ember bekapcsolódása Krisztus életterébe.

Igy jutott ebbe Szent István vértanú diakonus is.

Nagyon gazdagon megáldotta őt Isten a kegyelmeivel: szónoki hévvel, verőfényes elmével, aranyszívvel, sziklahittel, lélekbatársággal és csodatévő hatalommal. Ezekkel döntötte romba a zsidó főpapok és trástudók érveit, akik megmerevedetten dacoltak a krisztusi igazságok meghirdetésével szemben. S mert nem tudtak helytállani tudományal — hát erőszakhoz nyúltak István elnémitására. A rajtuk úrrá vált sátáni befolyás alatt dühből elfakuló arccal rárohantak és agyonkövezték.

István diakonus halála perceiben a kövek zápora alatt nyilvános vallomást tett a Krisztusban való hitéről és az ő feltétel nélküli követéséről. Az ellene megszervezett gyűlölettel szemben megtaláljuk utolsó szavaiban a szeretetnek krisztusi értelmezését. „Uram, ne tulajdonítsd ezt nekik bűnül!” — ez az imádságos kérés a szeretetnek ama magaslata, amelyen legelőször a gólgotai keresztet állott és ahonnan a megbocsátás és ellenségszeretet fátylának lobogása kétezzer év óta veti, szórja példaadó fényét a gyűlölködésbe süppedt világ sötét éjszakájába.

Istenes Szent Jánost egy alkalommal Granadában csúfolták, szidták, sőt bántalmazták is. Egyik sértegetője azt kérdezte tőle:

— Miért nem csinál a te Krisztusod most is csodákat, mint régen?

Szent János így felelt:

— Csinál most is, csak nem veszitek észre. Hogy én nem ugrom a torkotoknak, már ez maga is csoda. Mert emberi természetem szerint ezt kellene tennem. De nem teszem, mert úgy kívánja Krisztus, hogy szívből megbocsássunk bántalmazóinknak.

Az ilyen legyűrt harag mutatja be a Krisztus Szive szerint való külön embert.

Mi emberek tele vagyunk gyengeségekkel. Aztán meg hangulatok és szenvedélyek befolyásolnak minket. De egymáshoz is nagyon közel vagyunk — s így nagyon sok a surlódási felület. Kenyérharc, személyi ellentét, figyelmességihiány, sértő szándékú beszéd, önző érdekek keresztelése, görbeszemmel-nézés a másakra és még ezer egyéb gyarlóság mind oka lehet a haragtartó, ellenséges érzületnek. És mindezekből adódik a földhözragadt emberek testvértelen marakodásának tengernyi nyomorúsága.

A lelki élet tanítói szerint a harag: rendetlen bosszúvágy, a léleknek kirobbanása, minden bűnnek ajtaja, az egyetértés ellensége és eltorzítása bennünk Isten képének.

Mindez nem következne be, ha az emberek nem hamarkodnák el a dolgot, és ha az ellentéteket és félreértéseket nem mérgecsenék el. Egyetlen jó szó, egy nemes gesztus, egy baráti megmozdulás elég volna ahhoz, hogy a gyűlölet aknáit fel ne robban hassanak.

Ezért hát ne találjon helyet szívünkben a veszekedés, a káröröm és az ellentétlen való kíméletlen végigtaposás. A „szemet szemért, fogat fogért” elvet csapjuk agyon magunkban azzal, hogy nem gondolunk vissza az elszennvedett sértésre. Tartsuk magunkat Szent Pál kívánságához: „Távol legyen tőletek minden keserűség, dühösködés, szóváltás és szithozódás.” (Efez. 4. 31.)

De ez még mind nem elég. Krisztus többet akar. Azt mondta: „Szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, kik titeket gyűlölnek, és imádkozzatok üldözőitekért.” (Mt. 5, 44.) Az ellenségszeretet Krisztusnak legfőbb tanítása. Nem semleges szeretetet parancsol, hanem cselekvőt. Olyant, amely jótéteményekben

nyilvánul meg. István diakonus is nemcsak megbocsátott gyilkosainak, hanem imádkozott is értük. Úgy tett, amint az Úr Jézus mutatta neki a példát a kereszten.

Valljuk meg: Krisztus neheztőlünk tőlünk. Mert a bosszúérzés, az önbíráskodás vágya s az elégtétel-szerzés akarata benne van az ember természetében már születésétől fogva. Ezért szinte elképzelhetetlenek látszik az ember előtt az, hogy a gonoszsgot jósággal, a gyűlöletet szeretettel viszonzza.

De ha neheztőlünk is Krisztustólünk, tagadhatatlan, hogy sokat is ígért érte cserébe nekünk. Az eget ígérte jutalmul. Szent István is haldoklása perceiben ezt látta maga előtt: „Ime, nyitva látom az eget és az Embertit állani az Isten jobbjára fel.” (Ap. Csel. 7, 56.)

Ebben a mennyi országban mi is csak akkor kapunk helyet, ha őszinte megbocsátással tudjuk nyugtani jobbunkat az ellenségünkkel való összebékülésre.

Irodalom

Claude Renaudy: **Magánosan a kanakok között.** Fordította: dr. Martin Aurél. Budapest, Korda kiadása, 1944. 167 lap. Ára 5.50 P.

Sokan úgy fogják fel a hithirdető életét, hogy a misszionárius szakállt növeszt, hajóra száll, kiköt a távoli országban s megkezdődik számára a kalandos változatosság, melyhez hasonlítva az indián regény kismiska. Pedig nem így van. A hithirdető élete nem romantika, vagy nagyon kevés benne a változatosság, de annál több a kemény kötelességtudás, önlegyőzés és hősi helytállás. Nagyszerűen megvilágítja ezt a tényt Godefroy János jelen élete, mely nem regény, mégis regényesen érdekfeszítő. A francia hithirdető tevékeny ifjúkor után került a Hebridák szigetének kannibáljai közé. Nagy, képességei mindenütt utat törtek, mindenütt valami alkotás maradt utána s mindenütt eredményt ért el. Nem ezres vagy még nagyobb tömegek hajtották dacos fejüket a keresztvíz alá, hanem csak százak, de ott ezek a számok is emberfeletti teljesítményre utalnak. A hithirdető messze az óceán közepén, távol minden forgalomtól, egyedül fehér a feketék között, izzad, ácsol, oktat és épít, míg végre elkészül a szegényes lakás, kiemelkedik a vadonból a kis templom tornya, lassan szaporodik a megtértek hűsége nyája. E nehéz helyzetben hányszor kél a lelkében csendes vagy viharos ellenkezés, mert elvágyik innen egyszer valamelyik félreeső kolostorba, hogy imádsággal és elmélkedéssel szolgálja az Istent, máskor meg a szülőföld csalogató ígérete tartja fogva a lelkét. A könyv keresetlen szavakkal festi ezt a belső küzdelmet és a hithirdető levelei vagy naplója nyomán vázolja az eredményeket, küzdelmeket, lemondásokat és győzelmeket. A láng-lelkű hithirdető elefántkórságba esik, ami a végtagok mértékfeletti megduzzadásával jár. Allni is alig tud járni még kevésbé, munkája is vontatottá válik. Ilyen állapotban éri a hír, hogy hazamehet pihenésre és gyógyulást keresni. Övéi szeretettel fogadják, elzarándokol Lourdesba, ahol a Szűzanya kegyes jósága kieszközli gyógyulását. Otthon maradhatna, de azután mégis visszatér a szigetekre, sőt újabb úttörő munkára vállalkozik, de Isten megelégedi hű szolgája szenvedését és magához szólítja a boldogabb hazába. Munkáját mások folytatják, de ekkor virágzik ki ennek a szent nyugtalansággal telt életnek a titka: rend-

Mert csak így biztosíthatjuk a magunk részére az Istentől a Miatyánkban mindennap kért bocsánatot az itélet órájára. Ott majd az lesz a döntő szempont: milyen őszinteséggel, buzgósággal és áldozattal gyakoroltuk az ellenszseretetet?

Az ellenszseretet a keresztény élet betetőzése. Sajnos, vannak, akik azt mondják, hogy a megbocsátás: gyávaság. Így azonban csak azok beszélnek, akik erényt csinálnak a gyűlöletből. Katolikus elv szerint mindig az a nemesebb érzés ember, aki megbocsátóbb lelkű.

Hol és milyen messzire tartunk mi ennek az elvnek a megvalósításában, az mondja meg nekünk, hogy komolyan vesszük-e Szent István vértanú telemelő példáját. Mert ha komolyan vesszük, akkor Isten segítő kegyelme mellett sohasem fogunk meglepedkezni az irányító jelszóról: magadnak semmit, másnak mindent bocsáss meg!

külvü áldás és siker koronázza utódai munkáját. A hithirdető hősi lemondása és engedelmissége, vállalkozó kedve és önfeláldozása megtermi a méltó gyümölcsöt, a Hebridák szigetének emberevői között az evangélium terjedését. A könyv szerzője hölgy, aki közvetlen, csevegő hangon tárja fel előttünk a rendkívüli élet rendkívüli titkát. A könyv építő és nevelő hatása, érdekesebb a regénynél. Fordítása is sikerült. Kitünő karácsonyi ajándék.

Tomka Ágoston S. J.: **A Fekete-rét örökösei.** Budapest, Korda kiadása, 1944. 345 lap. Ára 9.— P, kötve 13.— P.

A jeles ifjúsági író legújabb műve romantikus történetet nyújt és a Balkán világába vezérel. Valamikor évszázadokig uralkodott itt a török, a lakosság meg lehetőséven kevert volt nemzetiségét és vallását tekintve. A regény meséje két egymással versengő család és párthíveiknek küzdelmeit, gyilkosságait és az állandóan működő vérbosszú borzalmaival beszéli el. A Mirdit-család és a Nelipicsék között hiába húzta meg a törvény a határt, nem tudtak sem ok, sem alattvalóik igazi békében élni. A Fekete-réten valóban fekete világ és gondolkodás tárongott. A Mirdit-család egyik sarja a kis Juszuf, akit éppen az ellenfél kisleánya, a még kisebb Dragica keresztelt meg. Az események zajlásában felbukkannak az albán és macedón alvilág jellemei, gyilkosságok tarkítják a jobb sorsra méltó nép életét, rablás és tüzvész pusztítja az értékeket. Juszufra idősebb mohamedán bátyjai is haraguzznak, ezért a serdülő fiút a gondos atya elviszi előlük a megvásárolt és helyrehozott Obrogavárba. Közben a két szomszédos család elpusztítja egymás házait és gyilkolják egymás embereit. Mirdit csak később tudja meg az öreg Mirdit és fia. Az ellenséges család hívei csellel behatolnak az elzárt várba, megsebzik Mirditet, aki halála előtt megtér és saját fia kereszteli meg. Juszuf a molnárnál kap állást; Dragica, a kis menyasszonya is, de később Franciaországba költöznék, ahol verejtékes munkával igyekeznek boldogulni. A Mirdit-család hívei megtudják, hol van fiatal uruk, hazahívják, a leégett telep együttesen építeni kezdik, iskolát és templomot emelnek, közben az alapok ásásakor megtalálják azokat a kincseket, melyeket a rablók elvittek a várból. Juszuf összebékíti a két ellenséges falu lakos-

ságát, elveszi Dragicát és a Fekete-rét valóban egy kézbe kerül, a szomszédos falvak népe is megérti egymást, megszűnik a verboszu, sőt az egykori kincsrablók és gyilkosok is itt találhatnak nyugodt otthonra, mert a keresztény szeretet mindent megbocsát és jót tesz mindenkivel. A rendkívül izgalmas regényt valódi szenvedély fűti alá, bravúros cselekmények, drámai jelenetek, a modern technika vívmányainak bekapcsolása nemcsak izgató, hanem jellemnevelő könyvvé avatják. Kitűnő ajándék serdülő fiúknak és hasznos olvasmány a felnőtteknek is. A komoly előtanulmányokra felépülő írás eseménye az idei karácsonyi könyvpiacnak.

Müller Lajos S. J.: **Harmatozzatok, egkek.** Második kiadás. Budapest, Korda kiadása, 1944. 296 lap. Ara 6.— P.

A jönevű lelkesítő író elmélkedési sorozata első kötetének második kiadását kapjuk, melyben az Úrjövét szent idejére fűzi csokorba a mindennapra szóló elmélkedéseket. A könyv felépítése Szent Ignác lelki-gyakorlatos módszerét követi, hogy így pontosan, logikus felépítésben, gyarapító és haladó adagolásban közölje az egyes elmélkedések tartalmát. A könyv menete az ádventi szentidő sorrendjét követi. Az első három hétre egyenként hét elmélkedést nyújt, a negyedik héthez csatolja a karácsonyi ünnepi hetet, egészen vízkeresztig. Vízkereszt nyolcadára hat elmélkedést kapunk. Így a kezelhető kötet kb. hat hétre látja el az elmélkedőt lélekerősítő anyaggal. Az egyes elmélkedések a szentignáci módszert követve megadják először az úgynevezett előgyakorlatokat, melyekben először áttekinthetjük az evangéliumi szöveget, másodsorban a helyszínt és történeti eseményt szemléljük, s harmadszor kitűzzük a célt, melyet elérni szeretnénk az elmélkedés folyamán és következményeként. Az előgyakorlatot követi a szokásos három pont az elmélkedés anyagának módszeres feldolgozásával. Így tulajdonképpen mindazt együtt kapjuk ebben a könyvben, amit a Szentírás és hagyomány az Úrjövetről és a karácsonyi ünnepkör tartalmáról tanít. Az első hét Keresztelő Szent János küldetésével foglalkozik, a második hetet Krisztus országának, a harmadikat a megtestesülés titkának és az angyali köszöntésnek, a negyediket a betlehemi eseményeknek és a kisdéd Jézusnak szenteli. Vízkereszt nyolcadán a napkeleti bölcsek követésére kalauzol. Az elmélkedések tartalma részben összeesik a szentignáci lelki-gyakorlat egyik részével, ezért azután ezek az elmélkedések nemcsak a napi elmélkedéshez, hanem évi lelki-gyakorlatához is bőséges anyaggal szolgálnak, ezenfelül a vasárnapi prédikációkhoz és egyesületi előadásokhoz is segítséget nyújtanak. Hiszszük, hogy a második kiadás is sok léleknek válik javára törekvésében Isten felé, amint az első kiadás is sokaknak mutatta meg az utat a kisdéd Jézus felé.

Dr. Császár József: **Gyóntatók zsebkönyve.** Budapest, Korda kiadása, 1944. 198 lap. Ara 5.50 P.

A tapasztalt szerző nem ismeretlen a magyar egyházi irodalom terén, mert néhány éve Zsoltárkulcsával keltett méltó feltűnést, melyben a zsolozsmázók lelki javát szolgálta, most meg a katolikus Egyház legnagyobb nevelő eszközének kezelését kívánja megkönyvítani mind a gyóntatónak, mind a gyónónak. Az Egyház feladata az emberek vezetése Isten szolgálatában. Az ígéhirdetés mellett nagy nevelő szerepe van a gyónásnak, sőt talán legnagyobb szerepe van, mert míg a szónoklat kisebb-nagyobb csoportot ér

el, addig a gyónásban szemtől-szembe kerül a lelkipásztor hívével és a legközvetlenebb módon tudja hivatást irányítani, Istenhez vezérelni, felvilágosítani, fölemelni és megerősíteni. Ezért nem lehetnek eléggé hálásak a gyóntatók a szerzőnek, aki tudását és sok évtizedes tapasztalatait bocsátja rendelkezésére a könyv olvasóinak. Megbízható szerzők műveinek felhasználásával készült a jelen mű, mely első részében a gyóntató joghatóságáról szóló rendelkezéseket összegezi, azután kitér a joghatóság korlátozására, vagyis a bűnök fenntartásának eseteire, akár a pápának, akár a püspöknek vagy másnak vannak fenntartva. A harmadik fejezet részletezi a jó gyóntató kellékeit: jártasság a hittudományokban, lelkipásztori okosság és példás élet. A könyv legnagyobb részét a gyóntató kötelességeiről szóló rész tölti ki. Sorra veszi a gyóntatónak mint tanítónak, orvosnak, bírónak, a szent-ségi titok őrének kötelességeit. Ismerteti a gyóntató feladatát az alkalmi bűnösökkel szemben, kötelező állásfoglalását egyes bűnalkalmakkor, melyek veszélyeztetik a rábizottak lelki üdvösségét: ilyen a színház, mozi, rossz társaság, rossz iskola, ismeretség, korcsma; azután még a visszaeső és szokásos bűnösök kezelését mutatja be, kitér még a betegek és haldoklók gyóntatására. Az utolsó fejezetben is nagyon aktuális kérdés tárgyalását kapjuk a gyóntató felmentési hatalmáról a munkaszünet, bójt, fogadalom s hasonló esetek szempontjából. A függelék iratmintákat ad felsőbb hatóságokhoz intézendő felterjesztések alkalmára. Vagyis a könyv szabatosan és szakszerűen kitér minden felmerülhető szempontra. Ezért nagyon kitűnő segédkönyv nemcsak a lelkipásztori munkában elfoglalt gyóntatóknak, hanem a papjelölteknek is, mert a világos és okos mű minden irányban józan és követhető útmutatással szolgál e nagy szentség kiszolgáltatásában. A kitűnő kalauzt nagyon ajánljuk.

Erdey Ferenc: **Engeszteljünk szentségben!** Budapest, Korda kiadása, 1943. 67 lap. Ara 2.— P.

A termékeny író egész figyelmét az engesztelés és megkövetés nagy és szent ügyének szenteli. Egymástkövető kisebb-nagyobb műveiben ezt a gondolatot és eszmét hirdeti és sürgeti, hogy felébressze a lelkekben a bűnbánat szükségességének megértését, világtagságot kíván deríteni a mai katolikus világban az istenkereső lelkekben, hogy ne csak magukért érezzenek felelősséget, hanem mindazokért is, akik akarva-akaratlanul is a bűn sötét árnyékában élnek. Ezt a szempontot domborítja ki a füzet mind a négy elmélkedése. Szenteket szeretne nevelni, szenteket kíván lelkesíteni munkára Isten országáért, hogy terjedjen, mindenkit magába zárjon. Minden lélek Isten temploma, tehát egészen tisztának kell lennie, hogy Isten valóban bennünk éljen valóságos jelenlétével és kegyelmével. A Szentírás igazságaiból, a hittudomány és a katolikus egyháztörténet mozaikköveiből szőtt elmélkedések nagyon alkalmasak arra, hogy az olvasót fellelkesítsék az áldozatos, imádságos, önmegtámadó élet felkarolására. Melegség, lelkesedés és szeretet árad az elmélkedésekből, így ezek el is érhetik céljukat: az engesztelő tábortábor gyarapítását. Így minél előbb elérkezik a béke és szeretet országa, melyben a teljes Szentháromság szolgálatában egyek leszünk Isten és egymás szeretetében és boldogításában. Ez az igazi, a szentségben történő engesztelés helyes útja. A kis füzetet nagyon ajánljuk szónokoknak, egyesületek és szentóra-átváltóságok vezetőinek. Kitűnő anyagot kaphatnak világos nyelven megírva és áttekinthető nyomdatechnikával adagolva.

Az Utunk kedves Előfizetőinek kegyelemteljes
szent karácsonyt kíván a

Szerkesztőség és Kiadóhivatal.

VALLASOS KÖNYVEK:

- Ervin Gábor dr.: **Kultúra és emberiség.** Ára 10.80 P.
- Dr. Császár József: **Gyóntatók zsebkönyve.** A gyónó és gyóntató számára kívánja a katolikus Egyház legnagyobb nevelésszervezeteinek kezelését megkönnyíteni. Nagynevű szerzőket idéz művében a tapasztalt egyházi író. Az I. részben a gyóntató joghatóságáról szóló rendelkezéseket közli, majd a joghatóság korlátozására, vagyis a bűnök fenntartásának eseteire tér ki. A későbbi fejezeteiben a jó gyóntató kellékeit sorolja fel. A függelékben pedig iratmintákat ad a felsőbb fórumokhoz szóló felterjesztések eseteire. Ára 5.50 P.
- Gurzó Anaklét O. F. M.: **De Apostasia a Religione et de Fuga.** Ára 10.— P.
- Ligeti József dr.: **Vasárnapi prédikációk** a Szentlecke szakaszai alapján. Ára 8.50 P.
- Kovács Vince püspök: **A kórház angyala.** Dr. Wettstein Vilma magyar orvosnő élete. December 10-e körül jelenik meg. Ára kb. 5.— P.
- Müller Lajos S. J.: **Harmatozások, egek.** III. kiadás. Az ádventi időre szóló előgyakorlatokkal ellátott, az evangélium szövege szerinti jobbnál-jobb elmélkedések. Lelki gyakorlatos elmélkedésnek is elsőrendű anyag. Alapján kitűnő egyházi beszédek is készíthetők. Ára 6.— P.
- Privitzky Gyula dr.: **Homiliák a háború lelki problémáiról** Nehemiás könyve alapján. Ára kb. 5.— P.
- Söveges Dávid: **A karácsonyi játék.** Tanulmány. Ára 5.— P.
- Dr. Szentiványi Róbert: **A századok halhatatlan királya.** II. kiadás. Szentbeszédek. Ára 4.— P.
- Varga József: **Kis katekizmus példákban.** A szerző két kötetben foglalta össze az eddig kis füzetekben kiadott példáit. Első kötet tanulságos esetek és oktatások, a szónok, az iskola részére. II. rész eucharisztikus csokor neves egyházi írók műveiből. A két kötet ára együtt 13.— P.
- Dr. Záborszky István: **Az Alter Christus eszménye felé.** A bécsi Pázmáneum rektora előadásai kispapjai számára. Gyakorlati kézikönyv. Nemcsak kispapok, de a többi egyháziak, sőt mélyebb lelki életre törekvők is haszonnal forgathatják. Ára 5 P.

KISEBB LELKI KÖNYVEK ÉS IMALAPOK:

- Czékus Géza: **Novéna Jézus Szívéhez.** Kilencnapos ájtatosság a Szent Szívhez. Ára 50 fillér.
- Dr. Erdey Ferenc: **Engeszteljünk szentségben.** Lelki napok anyagát foglalja magában. Szentóra-elmélkedésnek is elsőrangú. Ára 2.— P.
- Imádkozzunk a szenvedő lelkekért.** Szülőkért, gyermekért, házastársért, testvérért, ismerősért stb., búcsúval ellátott könyörgések. Ára 10 fillér.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK

Ifjúsági művek és regények:

- Balog: **Ember leszek.** Ifjúsági regény. December közepe felé jelenik meg. Ára kb. 5 P.
- Finn Ferenc S. J.: **Lightfoot Kolozs.** Gimnazista fiúk, leányok részére izgalmas olvasmány. Egy amerikai nevelőintézetben játszódik le a regény meséje. A képekkel illusztrált kötet ára kartonkötésben 6.50 P.
- Keller: **Arany és mirha.** Kilenc elbeszélés. Egyik szebb, mint a másik. December elején jelenik meg. Ára kb. 5 P.
- Kincs István: **Az irsai ősök.** II. kiadás. Fiúk számára érdekes ifjúsági olvasmány. Szép albumalak. Ajánlónak alkalmas. Ára 8.80 P.
- Renaudy—Martin: **Magánosan a kanakok között.** Nem regény, mégis regényesen érdekfeszítő. A fiatal francia hithirdető a Hebridák szigetének kannibáljait térítette meg. Sokat alkotott, nagy eredményt ért el. Megmutatja az ifjúságnak, hogy mit tehet egyetlen ember, aki nagy célt tűz maga elé. Jellemnevelő, érdekes olvasmány. Ára 5.50 P.
- Tomka Agoston S. J.: **A Fekete-rét örökösei.** Ez a romantikus történet a Balkán világába enged betekintést. Két egymással versengő család és azok párthíveinek küzdelmét írja le. Megismerkedünk az albán és macedón alvilággal, de megismerjük benne a kereszténység nagy értékeit is. Sok bravúros cselekmény, drámai jelenet tarkítja ezt a jellemnevelő regényt. Ára 9.— P, kötve 13.— P.
- Weiser—Belányi: **Alpesi fény.** IV. kiadás. A vörös Bécs világából veszi tárgyát P. Weiser regénye. Láthatja belőle az olvasó, hogy milyen eredményt érhet el, ha kitart a jóban. Fiúk, leányok nagy haszonnal olvashatják. Ára 3.50 P.
- Zaymus Gyula: **Camillo, lesz még tavaszunk?** II. kiadás. Zaymus Gyula sokat keresett regénye december eleje felé ismét megjelenik. Ára kb. 10.— P.

Gyermekkönyvek:

- Blaskó Mária: **Napsugárka.** A kis Bogner Mária Margit kedves, bájos életrajzát tartalmazza. Ára 2.80 P.
- P. Félix: **Tanuljunk a Jézuskától.** Szébbnél-szebb legendák a kis Jézuskáról. Ára 2.— P.

Leánykönyvek:

- Gausz Tibor S. J.: **Boldogasszony édea.** Az ötödik Gausz-könyv. Fiatal leányok lelkesedéssel fogják olvasni. Ára kb. 6.50 P.
- Dr. Tóth Tibor: **Vadócba rózsát oltok.** Különbéle virágokhoz hasonlítja a leányileket. Sok bájos hasonlat, életreszóló jótanács teszi a művet ajánlhatóvá. Ára kb. 6.50 P.
- Könyörögjünk édes magyar hazánkért.** 16 oldalas ima-füzet. Ára 14 fillér.
- Szombati: **Közös esti imádságok.** II. kiadás. Ára 30 fillér.

**Karácsonyi betlehemekről
nevelőhatású képeskönyvekről,
ifjúsági könyvekről**

Kérjen árjegyzéket!

16 oldalas, magyaros rajzokkal
ellátott építőhatású képeskönyv:

DR. LOTZ ANTALNÉ:

MESE KÉT JÓ ÉS EGY ROSSZ GYERMEKRŐL

Ára 8— P.

BENEDEK KATA
két képeskönyve:

MIT CSINÁLT A KIS JÉZUS?

Ára 3-50 P.

ŐRZŐANGYAL

Ára 3-50 P.

Mindkettő 8 finom színezésű képet, jóhangzású versikéket tartalmaz.
Egy gyermek karácsonyfája alól sem hiányozhat.

Utazás a Jézuskához

Ára 4— P.

Menjünk Jézus Szívéhez

Ára 4— P.

Kócos Kata

Ára 1— P.

Jópontverseny házioltár

Ára 15— P.

Az első kettő kockadobásos társasjáték. Roppant érdekes, nevelőhatású mindegyik. Kettőtől nyolc személyig játszhatják. Nagyon lekötő és nevelőhatásúak.

A Kócos Kata pedig a Fekete Péterhez hasonló kártyajáték, szintén több személy játszhatja, bemutatja a jó és rossz gyermek viselkedését. Jóra nevel.

A jópontverseny házioltár képes kockajáték. Tiszta jövedelme a rokkantaké. Katonáink is készítették.

Legszebb ajándék a jó könyv!

Ajándékozzunk jó könyveket ismerőseinknek, hozzátartozóinknak!

**A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

1944 január 1.

X. évf. 5. szám.

pál qyörq4₃₄

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Wimmer M. Anzelm O. S. M.: Veni, Domine Jesu. — Dr. Eröss Alfréd: Az igazi vallásosság. —
Dr. Városi István: A képmutatás művészete... — Takács József: Hivaték az Ó neve Jézusnak...
P. Gyenis András S. J.: Az ifjú Jézus nyomán. — Irodalom.

Korda R.F. Kiadása Budapest.

„Utunk” aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkzám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

————— Egyes szám ára 60 fill.

1944. Egy letűnő év végén s egy újesztendő hajnalán kutató szemünk mégegyszer végigtekint a mult év eseményein, egyéni életünk, nemzeti létünk Gondviselés vezette útjain, tevékenységünkön s harcainkon, s alázatos szívvel adunk hálát a vett kegyelmekért és áldásért Isten oltára előtt. Hálát adunk jóért, rosszért, szenvedésért, nyomorúságért, szomorúságért, megpróbáltatásért. Áldott legyen az Isten! Áldja, magasztalja őt minden nagy jóságáért, irgalmasságáért! Legyen hálaadás, dicsőség, imádás szent nevének mindörökké!

Boldog újesztendőt kívánunk lapunk minden Kedves Barátjának és Olvasójának. Bár viharos tenger az élet, bár nem tudjuk, mit hoz a jövő, bár biztosra vesszük, hogy újabb küzdelmek és harcok előtt állunk — mi mégis maradunk a régi jó szokás mellett, lefoglaljuk a magunk számára ezt az évet, az időnek sebesen zúgó tolyampartján letérdelünk, feltekintünk az égre s úgy imádkozunk: Uram, adj áldott, boldog újesztendőt mindannyiunknak! — Aztán ráírjuk az újévre Jézus szent nevét, ráhintjük drága, szent vérére. Mert e szentséges név és e szent vér erejében akarjuk átélni ezt az újesztendőt. Áldott és boldog lesz újesztendőnk, ha jó- és balsorsban, egészségben, betegségben, örömben, szenvedésben, minden viszály és balsors ellenére is Jézus nevének virágosságában Neki élünk. Jézusnak élni annyi, mint lélekközösségben Vele élni, Vele kongeniálnak lenni, az Ő lelki világát osztani; a világot Krisztus lelkével nézni, a Gondviselést s az élet útjait fölséges egyensúllyal venni, valamiképen megérteni.

Krisztus gondolatának megértésére, az Ő fölséges lelki világának elsajátítására, a kegyelem csodálatos életáramának szorgos felhasználására, az idő értékelésére, az élet nagybecsülésére, katolikus hitünk gyönyörű tartalmának elsajátítására, egyetlen lelkünk örök üdvének okos munkálására, hűséges Isten-szolgálatra nevel és tanít az

Utunk.

Minden betűje, minden sora a szebb, gazdagabb, nemesebb, készségesebb, puhább és teltebb életet, az Istennel való szívbeli kapcsolatot meghitt, napsugaras közösséget munkálja. Szeretettel kérjük lapunk Barátait, Olvasóit, álljanak bele készséggel ebbe a munkába s állítsanak másokat is az üdv munkájába! Egy-egy jó szóval, a lap kikölcsönzésével, előfizetésével szerezzenek legalább egy új tagot az UTUNK olvasótábor számára! Hisszük, hogy az Isten országáért végzett munkánkban rajtunk lesz idén is Isten áldása, melyre most nagyobb szükségünk van, mint volt valaha!

VENI DOMINE JESU * írta: Wimmer A. O.S.M.

A név mindig a legegységesebb és olyasvalami, ami sokat mond és még többet sejtet.

Igy vagyunk legszentebb Megváltónk, az Üdvözítő „édes” (Szent Bernát) nevével is. E név minden egyszerűsége mellett kiapadhatatlanul gazdag.

Csodálatos ez az isteni Név. Ha áhitattal mondjuk ki, megvan benne minden, amit a keresztény szív vágyakozva keres, ami után tüzes nagyra vágyással törtet, amit izzó szeretettel imád. Megvan benne a szeretet tüze, a boldogság fényessége és a beteljesülés áldott valósága.

Csodálatos ez az isteni Név. Ha szemlélődünk és a kontemplatív lélek Istenbe merült nyugalmával mondjuk ki, akkor megvan benne minden, amit a teremtmények Teremtőjéről, az embernek Istenről tudnia kell és megértenie, felfognia lehet. Tömör, kimeríthetetlen és soha végig nem gondolható fogalomná sűrítve megvan benne a kinyilatkoztatás bölcsesége, a hit-tudomány istenszemlélete, a misztikus lelkek istenlátásának ragyogó világossága.

Csodálatos ez az isteni Név. Ha az arénák szennyes porában lassan elvérző vértanúk, a lélekmentés hegyes-völgyes téerein önmagukat felörlők és az Isten országát önzetlenül építők, egyszerűen a nagy cselekvők dinamikus lendületével mondjuk ki, akkor benne van az egész élet, mégpedig annak teljessége. Ez a teljesség, a misztikus Krisztus-test egyöntetű, a lelkek üd-

vösségét, a nemzetek és századok kultúráját szolgáló akcióban szökik kalászbá, virágba és hoz ezerszeres, felbecsülhetetlen gyümölcsöt.

Csodálatos — nem győzzük eléggé ismételni — *ez az isteni Név!* Ha az evangéliumi életesszemeny beteljesüléséért küzdök, a nagy önmegtagadók, a felejtethetetlen fegyelmeztettek a klasztrikus vágású jellemfaragók izzó-vágyó lelkületével mondjuk ki, benne van hiány nélkül mindaz, amit ember az életalakítás terén elérhet és ami emberfeletti csak lehet benne.

Folytassuk?

Minek! Hiszen amúgy is tudjuk, hogy e csodálatos Név dicsőségét, benső gazdagságát és tartalmát nem lehet kimeríteni. Annyira nem, hogy a mennyben megdicsőültek is egy örök életen át ebből a szentséges Névből merítik majd folyton megújuló istenszeretetük tüzes gerjedelmét.

E helyen legfeljebb még megfontolhatjuk, hogy *Jézus szentséges Nevében megtaláljuk az Istenember egyéniségét, a Megváltó programját és velünk való személyes kapcsolatait alapját.*

*

Krisztus Jézus szentséges Nevében benne izzik az *Istenember imádandó egyénisége.*

Mi is az egyéniség? Az, ami az egyik egyedet a másiktól megkülönbözteti, ami csak őbenne van meg és ami meghatározza az ő személyét.

Krisztus Jézus imádandó egyénisége ennek alapján tehát az, ami Őt mind a Szentháromság másik két isteni Személyétől, mind az emberi egyedektől megkülönbözteti. A Szentháromság másik két isteni Személyétől az különbözteti meg, hogy Ő a Logosz, az Ige, az Atya megszemélyesült önismerete és gondolatvilága, tehát az egyetemes teremtés előképe és minden tökéletesség eszménye. Az emberi egyedek fölé viszont az emeli, hogy személyében két természet forrott össze: az isteni és az emberi, és pedig azért, hogy Megváltója, felvilágosítója, tanítómestere, nevelője, orvosa és boldogítója (Udvözítője) legyen az emberiségnek.

Csodálatos egyéniség! Az isteni Ige véges emberi formákba öntött kifejezése; a végtelen belekapcsolódása a véges emberi történelembe; az isteni tökéletesség megvalósulása az emberi élet szűk keretén belül; Isten megváltó emberi szenvedése és az ember feltétlen megdicsőülése Istenben. Isteni gondolat emberi elmében, és az ember parányi bölcsesége Isten végtelenségében. Isteni történelem egy dobogó emberi szívben, és a Krisztus körül mint tengely körül forgó emberi történelem beleáradása Istennek az idők folyását nem ismerő osztatlan és örök egységébe.

Ezt a csodálatos egyéniséget fejezi ki a szentséges Név, melynek hallatára ég és föld alapjainban megremeg és az örök Allelujával imádvá köszönti Isten egyszülött Fiát...

Krisztus Jézus imádandó neve *kész program*. A boldogságok hegyén elsőízben meghirdetett örömhír sűrített, tömör formában. Az újszövetség erkölcsi kódexe, az új (megváltott) ember eleven élettörvénye.

A krisztusi erkölcs mindkét eredőjét megtaláljuk benne, mert e szentséges Név Krisztus tanításának örökké serkentő visszhangja és az Istenember felülmúlhatatlan életalakításának leggyönyörűbb vetülete.

Elég Jézus szentséges Nevét hallani vagy kimondani, és máris felelevenednek lelkünkben a hegybeszéd tanításai, a példabeszédek bölcsesége, az apostolokhoz és a tanítványokhoz intézett intelmek és az utolsó vacsora termében elhangzott, az egész keresztény történelem hordozó főpapi ima. Neve hallatára szinte halljuk szelíd szavát, szeretőt, korholót, buzdító, vigasztalót, bátorítót, harcbahívó hangját.

És vajjon akad-e olyan, aki ennek a hangnak szavakban vagy tettekben ellent mer mondani?

Elég — ismételjük — Jézus szentséges Nevét hallani vagy kimondani, és máris felelevenednek lelkünkben a négy evangélium legmeghittebb képei: látjuk az isteni Mestert, amint közöttünk jár, velünk él és a legnagyobb szeretetszolgálatot teszi nekünk, vagyis példát ad, hogy megtanítson helyesen gondolkodni, nemesen érezni, tökéletesen cselekedni és valóban szépen

élni!

Jézus szentséges Neve hallatára a felelevenedett tanítás és példa testet öltenek bennünk, vagyis Krisztus követésének jegyében álló életalakításunk valóságává válnak.

Nagy hatalom adatott ennek a szentséges Névnek. Elég halkán, imádvá elrebegni e két-szótagú nevet és máris úgy hat, mintha az isteni Mester tulajdon személyében állana mellettünk és vezetne a keresztény erkölcs tövises, de nemes életútján.

A titkos jelenések könyve ezen csodálatos szavakkal végződik: Veni, Domine Jesu — Jöjj, Uram Jézus.

Nem firtatjuk, mennyire az egyetemes kereszténység, a misztikus Krisztus-test imája ez a pár szó, és mennyire az Istenét hívó, Megváltóját vágyó, sóvárgó léleké. Nem firtatjuk, mert nem is annyira fontos. A lényeg az, hogy az Apokalipszis végsorainak olvasására felragyog előttünk a Dominus Jesus-szal való egyéni kapcsolatunk fényessége.

Jézus szentséges Nevének legyőzhetetlen erejét főleg ebben látjuk: az Istennel való leg-egyenibb kapcsolat gyönyörű kifejezése. Más-szóval: emlékeztet is arra, hogy a Dominus Jesus egyénileg mindegyikünké. Jézus minden kegyelem állapotában lévő lélek isteni Jegyese, és a mellett annyira odaadja magát az egyének, mintha a többiek nem is léteznének.

A keresztény lélek joggal mondhatja: én Jézusom! Krisztus az övé, az ő Jegyese, és a hit-tudomány nem állja kimondani, hogy Krisztus adott esetben kész volna mindenegyes lélekért külön-külön is keresztthalált halni.

Ennél több nincs és nem is lehet.

Ez a lélek násza Istenével, az isteni Jegyes frige a földi nyomorúság kinjában vergődő, Istenét sóvárgó lélekkel.

Jézus imádandó neve ezt idézi fel és ezért hat oly varázserővel reánk, a boldog megváltottakra.

Az újesztendő küszöbén Jézus szentséges Nevét rebegi a sok háborús megpróbáltatásban elvertelenedett ajkunk.

Jézus szentséges Nevével indulunk útnak a nehéz magyar jövő felé és máris érezzük a belőle kiáradó erőt.

Ma jobban sejtjük, mint bármikor a múltban, hogy a jövőbe kanyarodó út felettébb tövises és viharos; de minden eddigi meggyőződésünk-nél erősebben hisszük, valljuk és érezzük, hogy mi, a súlyosan megpróbáltatott magyar kereszténység e szentséges Név erejében hosszú és kemény küzdelem után mégis csak győzni fogunk.

Azért mondjuk ezeréves hitünk minden édesen fájdalmas áhítatával — és ezzel lépünk az újesztendőbe:

Veni, Domine Jesu...

Az igazi vallásosság

Irta: dr. Erőss Alfréd

Vallásos vagyok-e? — Én, a vallás képviselője, küldötte, aki Istennek szenteltem életemet: vallásos vagyok-e?

Ezt az alapvető kérdést föl kell tennem, ha tisztában akarok lenni magammal. Ez egy olyan alapvető kérdés, amelytől egész életem boldogsága függ.

I.

Vannak-e egyáltalán vallástalan emberek? Lehet-e valaki igazán vallástalan? Nem. Az embertani és lélektani kutatások kimutatták, amit a kinyilatkoztatásból már régen tudunk, hogy a vallásosság nem különös tehetsége vagy hajlama egyeseknek, hanem ösemerberi sajátság, kiirthatatlan s kiolthatatlan emberi tulajdonság, mely magából az emberi természetből fakad, természetünkbe van oltva. „Fecisti nos ad Te — magadnak teremtettél, Uram”, mondja Istennek Szent Ágoston. Isten magának teremtett minket s ezért Isten nélkül s vallás nélkül nem tud meglenni az ember.

Maga a vallás és a vallásosság azonban nem ösztön, nem olyasvalami tehát, amire az ember hiba nélkül és magától rátalálna. Csak a tény szükségszerű és ösztönös. Tóth Tihamér mondja, hogy egy tudós professzor teljesen elzárta kisfiát a külvilágtól, hogy megfigyelje, miként fog vallásossága kialakulni magától. Egyik reggel a kertben találta a fiút, amint földre borulva köszöntötte a fölkelő napot . . . Ez a példa is mutatja, hogy a gyöngye ember magától nehezen találja meg az istentisztelet helyes módját. Azt az isteni kinyilatkoztatás tárta föl előttünk, tehát tanulni és gyakorolni kell.

Innen van az, hogy olyan sokféle s olyan különböző az emberek vallása, vallásos élete, vallásossága. Nem mindenki jut el az igaz vallás ismeretéig és még kevesebben az igaz vallásosság gyakorlatáig.

Álljunk meg egyszer vasárnap délelőtt nagymise után valamelyik templom kapujánál. Figyeljük meg a kijövőket. Az arcukat. Nézzünk a szemükbe. Vajjon az a boldog tudat ragyog-e belőlük, hogy keserű hétköznapiok után most egy órára föl szabadult a lelkük s kiöntötte Isten előtt a hit, a buzgóság, a szeretet hódolatát. Vagy közömbös szemekbe kell néznom, szemekbe, amelyek csak azt mondják: na, ez is megvolt, vége a misének, eleget tettem a vasárnapi kötelezettségnek, most szabad vagyok! A férfiak jólvasalt nadrágjuk jobbtérdét simítják ki s leverik róla az esetleg odatévedt porszemeket. A leányok s asszonyok ridiküljeikbe tekintenek vagy fölnéznek az égre, hogy kikémléjék — milyen idő lesz délután stb.

Vallásosak-e ezek az emberek? Abban áll-e a vallásosság, hogy a vasárnapi szentmishallgatásnak és a többi vallásos kötelezettségnek külsőleg eleget teszek, a főparancsokat megtartom, a bűntöt nem szegem meg? Vagy azt nevezem-e vallásosnak, aki

mindezzel nem elégszik meg, aki nemcsak vasár- és ünnepnap hallgat szentmisét, hanem máskor is; aki nemcsak húsvétkor gyónik és áldozik, hanem gyakrabban, minden első-pénteken, vagy talán hetenkint, naponkint; aki nemcsak pénteken bűjtől, hanem kedden és szerdán, sőt szombaton is.

Mindez *önmagában* még nem vallásosság. Mindez szükséges, fontos, de még nem a lényeg. Nem a mennyiség, hanem a minőség a mérvadó! Lehet valaki igazán vallásos, holott csak vasárnap és ünnepnap hallgathat szentmisét s egészségi állapotára való tekintettel nem is bűjtölhet. A mindennapi templomlátogatók közt pedig lehetnek olyanok, akikben nincs igazi vallásosság, akik csak külsőleg csinálnak mindent, akik talán spiritiszták vagy babonások, kapzsiak és fukarak, szívtelenek és képmutatók.

Mi tehát a vallásosság?

A vallás az ember személyes kapcsolata a személyes Istennel. Ennek megfelelően a *vallásosság* egy lelki beállítottság, mely ezt a helyes kapcsolatot létrehozza köztem és Isten között. *Akaratomnak az a készsége, hogy Istennek megadom életemben azt a helyet, mely egyedül őt illeti.* Kész vagyok Istennel szemben mindig és mindenben úgy gondolkozni, tenni, cselekedni, ahogy ezt végtelen szent Főnsége tőlem megköveteli, ahogy a kinyilatkoztatásban tanítja és földi helytartója révén tudtomra adja. Ez a *religio* ősi meghatározása: „virtus supernaturalis, qua voluntas inclinatur ad reddendum Deo cultum ipsi debitum propter Eius infinitam excellentiam et supremum dominium.”

Igen tanulságos, ha a Szentírást egyszer ilyen szempontból olvassuk át. Csodálkozni fogunk, milyen tisztán és határozottan mutatja be az evangélium azt az igazi vallásosságot, melyet az Úr Jézus akar tőlünk.

Lukács 21, 1—4. (Mk. 12, 41—44.): a gazdagok adakozása és a szegény özvegy két fillérje. Amazok bőségből adtak, hangosan, látszatért. Ez utolsóját áldozza föl buzgalomból. Azok is betartják a vallási törvényt, de csak külsőségesen. A szegény özvegy igazán Istennek adja, s nemcsak a fölöslegesét, hanem mindenét.

Lukács 10, 38—42: Márta és Mária. Márta szorgoskodása értékes és szép, de nem vallásos, nem lelki, nem Istennek szól, hanem az embernek. Ezzel szemben — s épp ezt dicséri a Mester — Mária áhitata egészen lelki, vallásos, szent, Istent keresi s neki hódol.

Lukács 17, 11—19: a hálás szamaritánus. Jeruzsálem felé utaztában meggyógyít az Úr tíz belpoklost, de csak egy tér vissza közülük és „nagy szóval magasztalá Istent.” A többi profán lelkület s csak a saját gyógyításuk érdeklí őket. Ez a szamaritánus vallásos: „hite gyógyította meg”. Tehát ahhoz tér, annak akar teljes egészségével szolgálni, akiben hisz: az Istenben.

II.

Az igazi vallásosság középpontjában Isten áll.

Ezért a vallásosságom kivizsgálásakor ez az első kérdés: *ki nekem az Isten?* Megint a templomból kijövőkre gondolok. Ki annak Isten, akinek lelkét érintetlenül hagyja az, hogy egy félórát vagy másfél órát ott állott, ült és térdelt szemtől-szembe Istennel s résztvett a szentmiseáldozatban, a legtökéletesebb, legkedvesebb, egyedüli áldozaton, imádáson, hódolaton, amit ember bemutathat Istennek!

Mikor én jövök ki a kápolnából, templomból, mikor áldozom, misét hallgatok, az én lelkemben cseng-e még a nagy Találkozás visszhangja, vagy az is üres, közömbös . . .? *Ki nekem az Isten?*

Egy 13 esztendő gyermekétől megkérdezték: mit tennél, ha Isten egyszerre előtted állana? „ . . . akkor ijedtemben először azt se tudnám, mit tegyek. De ha magamhoz jönnek, kitárnám a szívemet előtte”. Ugyanezt mondja Szent Ágoston: „*Quid est illud, quod interlucet mihi et percudit cor meum sine laesione? Et inhorresco et inardesco.*” (Conf. XI, 9.)

Van-e az én szívemben is valami ebből az *inhorresco*-ból és *inardesco*-ból? Elmondhatom-e magamról, hogy Isten nagysága megrettent, mely tiszteletet és szent félelmet kelt bennem; s azt a másikat, hogy „a házadért való buzgóság megemészt engem”? Mikor a templom előtt elmegyek, mikor az oltárhoz közeledem, gondolok-e rá, hogy Isten Fönsége előtt állok, s áthat-e engem — nem annyira érzésben, mint inkább akaratan és cselekvésben — a mély tisztelet, a reverentia és devotio szelleme? És fölemel-e másrészt az a gondolat, hogy oly közel lehetek Hozzá, előtte imádkozom, szívembe fogadhatom. Tudok-e örülni csendes boldogsággal s a békés lelkület készségével mindennek: szentmisének, szentáldozásnak, szentséglátogatásnak . . .

Ime gyakorlatilag ugyanaz a kérdés, mint a másik: *ki nekem az Isten?*

De nemcsak vallásosságom, hanem *egész életem középpontjában* Istennek kell állnia. Ez az igazi vallásosság, mely megadja Istennek azt a helyet, azt a középponti helyet, mely őt, egyedül őt illeti. Másképp mondva: vallásosságomnak ki kell hatnia egész életemre, annak minden külső és belső megnyilatkozására. Mint a jó kovásznak, át kell hatnia az egész kenyértésztát, életem minden porcikáját.

A vallásosság nem ünnepi ruha, amit otthon és hétköznap leteszek. Az én vallásosságom az lelki tartás, igazi magatartás, mely áthatja testemet, lelkemet, egész személyiségemet. Nemcsak akkor futok Istenhez, amikor bajban vagyok vagy mikor elkap az érzés, hanem szürke és száraz órákban is mindig Istennek és Istenben élek. Tudatosítom magamban az Apostol szavait: „*benne élünk, mozgunk és vagyunk.*” (Apost. cs. 17, 28.)

Nem lehetek anyagias, földies, „testi ember” (Róm. 8, 9.), akiben csak olykor ébred föl a „jobbik én” — az istenkereső lélek. Találóan nevezte Rass Károly az ilyen magatartást „hamvázószerdai vallásosságnak.” Egy-egy átmulatott éjszaka után néhány percre

megilletődnek, s aztán előlről kezdik a dáridókat. . . Nekem minden cselekvésemben és elhatározásomban a vezető énem, a lelki énem, tehát a vallásos énem szerint kell haladnom. Vallásosságom nem komplikált Dawis-tüdő, melyet akkor kapcsolok föl, mikor már elmerültem, hogy valamiképp megmentsem lelkemet. Vallásosságom az igazi léggör, a tiszta levegő, a magaslati levegő, amelyben élek, mozgok, amit teli-tüdővel szívok magamba s amivel mások életét is besugározom.

Szent Anzelmről, a neves középkori bencés tudós-ról és canterbury érsekről jegyezte föl egykori élet-járírója és kedves tanítványa: „*Amit pannóniai Szent Mártonról mondanak, hogy mindig csak Krisztusról, a megigazolásról vagy olyan dologról beszélt, ami a kegyelmi életre vonatkozik, kétségtelenül róla — Anzelmről — is elmondhatjuk.*” (Eadmer, Vita S. Anselmi.) Helyesen következtethetünk arra, hogy amiről szólt, ugyanaz képezte gondolatainak és érzéseinek is mindenkori középpontját. Tehát Krisztus és a benne való élet — a kegyelmi élet — volt Szent Anzelm számára az a tiszta léggör, amelyben lelke mozgott.

Az én lelki életem is csak úgy lesz egészséges, ha középpontjában Krisztus áll. Ne a kicsiny „én”, hanem Isten legyen a központ. S nekünk Istent nem kell valahol messze távolban keresnünk, itt van közöttünk az Úr Jézus, valósággal és lényegileg jelen van az Oltáriszentségben, titokzatos módon jelen van misztikus Testében.

Erdős Renée írta régen Római leveleiben, hogy egyik este egy furcsa légy repült be íróasztalára s ott zümmögő, eszeveszett forgásba kezdett. Egyre gyorsabban keringett maga körül, míg teljesen kimerült és összerogyott. Amint kissé magához tért, ismét előlről kezdte a körforgást. S ez így ment végig, míg erői elfogytak s a bolond légy holtan terült el az asztallapon. — Hány embernek egész élete ilyen esztelen forgás maga körül . . . Kicsinyes, önző, földies lelkek. Milyen értelmetlen az ilyen élet.

Nem magam körül forgok, hanem mindig Isten körül. Christocentrikus lelkiség emeli magasra szívemet. Krisztus legyen a centrum, a középpont s ne „én” vagy más termetett bálvány, akár ember, akár va-gyon, hírnév vagy egyéb földi és mulandó jószág.

Emmerich Katalin sokszor külső szimbólumokban látta az emberek rejtett érzéseit. Egyszer elmondotta, hogy egy protestáns templomban látta az istentiszteletre összeseregülő embereket. Mindenki helyet foglalt, leült a padba és kivett a szívéből egy kicsi szobrot. Azt fölállította maga elé a pad támlájára s elkezdte dédelgetni, imádni. Közelebb ment s akkor látta, hogy mindenki a saját szobrát imádjá. Ez a kis jellemzés a modern vallásos élet egyik legszomorúbb tényére mutat. A mi feladatunk ezeknek a modern embereknek példával, esetleg jó szóval s tanítással megmutatni a helyes utat. Az igaz vallásosság nem a magunk keresése, becézése, imádása, hanem Istené! Csak úgy leszünk erre képesek, ha a magunk életét, lelki életét utolsó ízünkig és porcikánkig áthatja ez a gondolat: Isten a középpont, Krisztus a teremtés célja, értelme; neki élek, neki halok, övé vagyok életemben s halálomban. Amen.

A képmutatás művészete

Irta: dr. Városi István

Szent Máté ötödik fejezetének második részében Urunk mérlegre teszi az ószövetségi és újszövetségi törvényt. Amazt el nem veti ugyan, de nyilvánosságra hozza emennek tökéletesebb voltát s nagyobb méltóságát. A hatodik fejezetben ismét más gondolatkörbe lép Krisztus. Leméri a farizeusi lelkületet, amennyiben összehasonlítja azt a maga tanításával. Óvást emel a képmutatás ellen, amely az erős és uralomratörő farizeusi párt legfőbb jellemzője. Először csak általános elvet hangoztat. Azután részletekbe megy. Az ember Istenhez való viszonyának három hatalmas kapcsát, az alamizsnát, a bűnt és az imát vonja tárgyalásba a farizeusok képmutató lelkülete és a krisztusi ember istenkereső bensősége szempontjából. A bűn hármias forrásáról szól itt voltaképpen: a bűnvágyról, az élvezetvágyról és a kevélységről, melyeket épp e három cselekedet, az alamizsna, a bűnt és az ima töm el leginkább. De csak akkor, ha az új törvény szellemében végezzük azokat és nem a farizeusok képmutató szokása szerint . . .

A fejezet bevezető verse, az általános elv így jelenik meg Urunk ajkán: „*Óvakodjatok, hogy igazságotok ne cselekedjétek az emberek előtt, hogy láttassatok azoktól; mert különben jutalmatok nem lesznek Atyátoknál, ki mennyekben vagyon.*” (6, 1.)

Hacsak a magyar fordítást vennők tekintetbe, akkor nem sokra mennénk. Csak annyit magyaráznánk ki a versből, hogy ne gyakoroljuk mások előtt képmutatóan a mi igazságos voltunkat. Ne adjuk meg adósságunkat mások szemeláttára, ne tegyük jóvá tanúk jelenlétében az általunk okozott kárt és így tovább. Az igazság azonban itt sokkal többet jelent és ezt a sokkal többet érti az Úr. Mert az igazság eredeti zsidó kifejezése az erények összességét jelenti. Azt mondja tehát Krisztus: *ne fitogtassátok erényeiteket az emberek előtt, csak azért, hogy azok tetszését megnyerjétek . . .*

A farizeusok ezt az igazságot, vagy inkább az erényes életet abban látták, hogy a mózesi törvény külsőségeit és a hagyományos szokások előírásait megtartották, de édeskeveset törődtek a belső lelkülettel. Ezt a külsőséges törvénytiszteletet azután annál nagyobb garral vitték embertársaik elé. Mindenáron arra törekedtek, hogy az emberek Isten szentjei gyanánt tiszteljék őket.

Jézus ugyancsak elítéli ezt a lelkületet. Az ötödik fejezet 20. versében már súlyos szavakkal utasította vissza az így magyarázott életszentséget. A hatodik fejezetben pedig szinte izekre szedi, hogy legapróbb gyökereiben is kitépje azt követőiből. Félreérthetetlenül kijelenti, hogy az ilyen lelkület nem kedves az Isten előtt. Belső erény nélkül talmi érték csupán a külső látszat. Ne mások szemeláttára, ne hiúságból, ne kevélységünk csiklandozására, ne az emberek kétes dicséretének elnyeréséért gyakoroljuk az erényt, hanem Istenért. Ne a magunk dicsőségét szövegössük, hanem az Istenét építgessük. Mert hiszen ha csak azért cselekszünk jól, hogy az utca tetszését meg-

nyerjük és azt valóban meg is nyertük, akkor már elértük célunkat és elvettük jutalmunkat. Az ilyen jócselekedettel már nem léphetünk Isten elé: Uram, adj jutalmat érte! A végtelenül szent és igazságos Isten nem felelhet mást, mint hogy: *elvetted jutalmadat. Nem érterem tetted, hanem az emberekért, és az emberek ime fizettek neked dicsérő szavakkal. Mit akarsz többet?*

A képmutatás nemcsak bosszantó valami, mint a kellemetlen szag vagy a rikácsoló hang, hanem egyenesen bűnös dolog is. A képmutató mindig hazug ember. Olyasmit mond vagy mutat, amit befelé másképpen gondol és érez. Csak felebarátai megtévesztésére fúzi így szavait vagy csoportosítja tetteit. Ugyanakkor a kevélység is bőségesen burjánzik a lelkén. Szentnek akar látszani, holott nem az. Olyan dicsőség után kapaszkodik rendetlenül, ami őt meg nem illeti. Babérkoronát keres, pedig babérlevélkét sem érdemel. Palástra vágyik, holott a koldusdolmány is lerí róla. Dicsfényvel akarja övezni fejét, de belül a lelkében az igazi erények gyertyája se pislog. Hogyne volna hát útálatos az Isten előtt és hogyne érdemelne meg az ilyen lelkület Krisztus Urunk kemény szavait. *Ördögi mesterség a képmutatás, hiszen földünkön kimutathatólag maga a sátán volt az első képmutató, mikor rászédte öszüléinket.* Igaz, hogy iskolát nyitott és a világtörténelem fázisai hemzsegek mindig silány tanítványaitól.

Mi magunk nehezen vállalnók a képmutatás vádját. Kemény leckében részesítenők, aki elénk állana és szemtől-szembe azt mondaná nekünk: te képmutató! Pedig ez a tiltakozás legfeljebb csak annyiban volna jogos, amennyiben életünk állandó jellegű képmutató mivoltát tagadná. Ennyiben igazunk volna talán. Kevés olyan akad közöttünk, aki bűnös következetességgel kifelé mutatná csak kereszténynek magát, befelé pedig édeskeveset törődne az evangéliumi követelményekkel. Akad ilyen is. Pár évvel ezelőtt az egyik európai ország államfője népe nagy katolikus ünnepén szinte tüntetőleg járult a szentáldozáshoz, a következő napokban azután elnökölt meghitt szabadkőművesei összejövetelén. Mily klasszikus példája volt ez a képmutatásnak. Politikai okokból jó fiúnak látszani az Egyház előtt, belső meggyőződés nélkül. De vannak művészi szempontok, irodalmi tekintetek, társadalmi kényszerek is, amelyek nem egy embert képmutatóvá tesznek. Nemcsak a magasban, országvezetők dobogóin, hanem a mindennap legkisebbjei között is. Ezek azonban nem miközülünk kerülnek ki, akik Jézus lábainál ülünk és követni akarjuk Őt.

Ámde tiltakozásunk helytelen volna akkor, ha vele azt akarnánk kifejezni, hogy a mi életünkben soha képmutatás nem fordul elő. A szentek életében nyoma sincs ennek, ha már a szentség valóságos útjait járják. Az átlag-keresztény életébe azonban olyankor is besurran itt-ott a képmutatás, amikor Krisztus lábainál ül és az Úr követésének napszámát járja. Elkapja

őt a gőg és mételyezi a hiúság, még az erények világában is. Márpedig ha nem Istenért virágzik ki lelkünkben az erény, hanem illatával magunkat vagy embertársainkat akarjuk elbódítani, akkor képmutatók vagyunk. Már t. i. akkor, ha kifelé úgy mutatjuk, hogy erényünk csak Isten dicsőségére nyílik . . .

Persze, nagyon nehéz magunkat leleplezni. Aki a porban fetreng, arról mindenki látja, hogy poros. Aki azonban csak két napig nem keféli fekete ruháját, maga is csupán alapos kefézés után látja, hogy mégis poros lett kissé. Az önvizsgálat szigorúsága döbent rá a jó keresztényt is arra, hogy hol, mikor és miképpen űzi a képmutatás rejtett mesteriségét, vagy inkább művészetét . . .

Védjük vallásunkat szent lelkesedéssel és sokszor magunk se vesszük észre, hogy nem annyira vallásunkat védjük, mint inkább magunknak szeretnők a „rettenthetetlen harcos” büszke címét megszerezni. Kiért vagy miért fáradunk ilyenkor?

A jót jóval viszonzzuk és hálásnak hirdet minket a világ. De vajjon nem akarjuk-e így lerázni magunkról a lehetőségét annak, hogy jötevőnk valamikor más módon tartson igényt a hálánkra? Kedves-e ez a hála Istennek?

Rosszul öltözött, szegény ismerőseinkkel milyen barátságosak vagyunk egy-egy melléktucában. Szinte magunk is meghatódunk, hogy mennyire ájtárt minket az evangéliumi testvériség szelleme. De két nappal később, a déli korzón vagy a zsúfolt villamoson vagy előkelő barátunk társaságában milyen mesteri módon forgatjuk szemünket, csakhogy észre ne kelljen vennünk ugyanazt az ismerőst és ne kelljen hozzá mások előtt is szólnunk. Ordít róla a szegénység, mit szólnának mások? És mit szól vajjon az Úr a mi viselkedésünkhöz?

Azt hisszük sokszor, hogy mi már kellőképpen megvetettük a világot és Szent Jeromossal versenyzünk a lemondás szeretetében. De ha nevünket nem hozza az újság egy-egy ünnepély résztvevői között, holott a szomszédunkét közli, esetleg az ujságot is lerendeljük. Vagyis: nem annyira a világot vetettük meg, mint inkább beletörődünk úgy-ahogy abba, hogy nem értékel minket kellőképpen a világ. De azért adandó alkalommal szárnyakat bont bennünk a gőg . . .

Adunk a koldusoknak és adunk néhány fillért a misszióknak. Aztán nyugodtan mondogatjuk: több nem telik tőlem. No de hát az Úr szívesen fogadta a szegény özvegy két fillérére is . . . Ha azonban mulatságot rendez a kaszinó, vacsorát ad a főispán, tánc kerekedik a körben, akkor egy-egy este tíz-

szeresét is elverjük annak, amit egy évben jótékony célra „áldoztunk”. És nem roppan bele a gazdasági helyzetünk sem . . .

Am nem folytatom tovább a felsorolást, bár még sok-sok kis sugarkát küldhetnék önismeretünk zugaiba. Folytasd magadtól olvasóm és azt hiszem: hamarosan megállapíthatod, hogy igazam van. Nem varrjuk ugyan ruhánkra az Evangélium mondatait, nem kömény és fodormenta tizedben látjuk az igazi vallássóságot, nemcsak névszerint vagyunk krisztuskövetők, de azért *életünk stílusán kiverődik olykor a farizeusi lelkiület és erényeinket, ha nem is teljesen emberek kedvéért gyakoroljuk, de kétfelé törjük azokat*. Igen, kétfelé. Az egyik részt Istennek adjuk, a másikat pedig megtartjuk magunknak, hogy általa valami előnyt biztosítsunk a földön. Vagyis: képmutatók is tudunk lenni. És aki ezt tagadja, még tagadásában is képmutató.

Annyit azonban még meg kell jegyeznünk, hogy Jézus nem a nyilvánosságtól akar elzárni jócselekedeteinkben. Nem azt akarja mondani, hogy erényeinket mindenáron négy fal közé szorítsuk vagy kulisszák mögé zárjuk, nehogy meglássák az emberek. Nem. A naimi ifjú holttestét Ő sem vitte magával, hogy zárt ajtók mögött gyakoroljon irgalmat föltámasztásával. Nem zavarta szét a tömeget, hogy ne lássa senki a vízkórságos ember meggyógyítását. Otezer követőjét sem küldte a pusztába sötétjébe, miatt kenyeret szaporított. Nekünk sem kell széthesegtenünk az utcai járókelőket, mielőtt segítenék vak, koldus vagy nyomorék felebarátunkon. És ha Oltáriszentséget vivő pappal találkozunk, nem kell kapu alá szaladnunk, hogy ott hajsunk térdet. Sőt nagyon sokszor az a helyesebb, ha az emberek szemelátára tesszük a jót, gyakoroljuk az erényt és ezáltal másokat nevelünk vagy előítéleteket törünk össze tévelygő embertársainkban. Jézus azt mondja csupán, hogy ne emberek kedvéért, ne emberi elismerésért, ne nyomorúságos földi célokért gyakoroljuk az erényt, hanem Isten dicsőségéért, Isten örök jutalma reményében. Ha nem is fejezzük ki ezt a gondolatot minden esetben, de legalább lelkünk legmélyén éljen a vágy: nem magunkat, hanem Istent keressük egész életünkben és életünk minden jócselekedetében . . .

És ha eddig nem egészen így volt ez, akkor újévi fohászaim közé beszövöm e pár szót: *Uram Jézus, vigyázz rám, hogy igazságomat, vagyis erényeimet ne cselekedjem ezentúl én se az emberek előtt, hogy láttassak azoktól; mert különben nem leszen jutalmam Atyámnál, ki mennyekben vagy* . . .

Hivaték az Ő neve Jézusnak . . .

Irtai Takács József

Mit jelentett Máriának, amikor ezt a nevet először kimondotta és amikor a Gyermekek szeme csillogásával felelt? Ki tudná azt elmondani!?

Mit jelentett nekünk, amikor először csillant fel hallatára a szemünk, amikor először mondtuk teli szívvel és igaz szájjal ezt a nevet? Nagyon fontos állomásokat üdvösségünknek az útján.

Mit jelent majd nekünk, amikor utoljára mondjuk ezt a nevet? Azon fordul meg örök sorsunk. És egészen bizonyosan jóra fordul, ha egész életünket is eltöltötte ennek a névnek szeretete, és ha éltünk ennek a névnek jelentőségéből.

Mi ennek a névnek a jelentése? Mi a jelentősége? Mit jelentett ez a név Isten Fiának?

1. Mindenekelőtt szeretet, vérenek ontásáig, életének feláldozásáig menő szeretet Isten és az ember iránt. Emberileg beszélve a körülmetéléskor, a Jézus név első használatakor állott Isten elé és lett tagja az emberi közösségnek. 'Akkor is mondotta: „Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem; égő- és bűnáldozatok nem tetszettek neked. Akkor mondtam: Ime, eljövök. A könyvtekeremben rólam van írva: hogy megcselekedjem, ó Isten, a te akaratodat.” (Zsid. 10, 5.) Az emberiséget vére ontásával váltotta meg, de már a Megváltó név megszerzése is vére ontásába, testének fájdalmába került. Hivaték az ő neve Jézusnak, nem a születésekor, hanem a körülmetéléskor. Nem is lehetett ez másképen. Önmagában kellett érvényre juttatnia a törvényt, hogy új törvényt adhasson önmagából: a szeretet törvényét. A szeretet pedig odaadást, áldozatot jelent azért, akit szeretünk; annak, akit szeretünk. Adaadta magát az Atyának és az emberiségnek: az Atyának az emberiség megváltásáért; az emberiségnek az Atya megdicsőítéséért. Így megszüntette a törvényt, mert jobbat hozott: egytelent és teljeset, a szeretet szent törvényét. Megváltotta a világot, megváltoztatta a világnak Istenhez való viszonyát, mert testében elvitte és megszüntette Isten haragját és büntetését, és sugározta a szeretetet az egész világra.

Ezt jelenti a Jézus név: a legnagyobb szeretetet Isten és ember iránt. Eltölt bennünket ennek a névnek a szeretete, éljük ennek a névnek jelentőségét, ha az önmegtágadás, Isten akaratának érvényesüléséért önmagunk akaratáról való lemondás tölt el és éllet bennünket. Ha áldozattal, szenvedélyeink lenyesegetésével, talán még jogos vágyaink és kívánságaink megnyirbálásával is szolgáljuk a szeretet törvényét. Nem önmagunk erőltetését szolgálja az önmegtágadás, hanem inkább erősítést; hiszen a szeretet parancsa azt kívánja, hogy minden erőnkől szeressük Istenünket. Az erőnek szándékos vagy könnyelmű csökkentése tehát tulajdonképpen ennek a törvénynek kijátszását, megghiúsítását jelentené. A törvény pedig a teljes erőből való szereteten kívül az erőnek növelését is kívánja, hogy annál jobban szerethessük az Istent, hogy annál nagyobb legyen a szeretet lehetősége. Nagy szeretet nagy erőt követel; nagy erő nagy szeretetre képes, ha helyesen irányítódik. Ezért az önmegtágadás: gát közé szorítjuk kevés emberi erőnköt, hogy annál nagyobb legyen a sodra és az erőből semmi se menjen kárba, tespedésbe.

Jelentett aztán neki ez a név nagy-nagy megáláztatást. A körülmetélés a bűnösséget feltételezte és jelezte, éppen úgy, mint minálunk a keresztség, melynek egyébként az öszvetségi megfelelője volt. Úgy tanították a rabbik, hogy az ember körülmetélés által menekszik meg a pokoltól.

Ilyen gondolatokkal nézett a kis Jézusra az összes jelenlevő, Mária és Szent József kivéve. Nem nézték ugyan e miatt le, hiszen őbenne is csak a közös emberi sors egyik részését látták; úgy vélték tehát, hogy hozzá is úgy tapad a bűn, mint minden más embergyermekhez. Azt igazán nem tudhatták, hogy ez az embergyermek a szent és végtelen Istennek Fia, akihez a bűnt még csak gondolatban, még csak játékból sem szabad kapcsolni. Nem gondolhatták, hogy Isten Fia is így kezd emberi életét.

Ő azonban így indult, mert ilyen akart lenni egész életén keresztül. Meg akarta magát alázni egészen a halálig, és pedig a kereszti gyalázatos haláláig. Ezért kellett ilyen korán kezdenie. Persze ez már kezdetnek is oly sok és oly tökéletes volt, hogy csak Ő tudta így megcselekedni. Mi sohasem jutunk el idáig. Pedig mindnyájunktól megkívánja Isten, hogy egészen a halálig megalázkodjunk. A halált egyikünk sem kerülheti el és a halálba való elbukásunk által valamennyiünkre nyilvánvalóvá válik, hogy halálisan bűnösök voltunk, hiszen egyébként nem kellett volna halállal lakolnunk. A halál ugyanis a bűn zsoldja, a bűn fizetsége: bűn nélkül nem lenne halál. De mivel van, azért kell eljutnunk mindnyájunknak a végső megaláztatásig, amikor minden, ami emberi volt bennünk, egész életünk és minden művünk a halál martalékává válik, és nekünk is a homlokunkra, az emlékünkre íródik, hogy a bűnös emberfajtából származott bűnös emberek voltunk. Ez a vég. Mennyivel könnyebb lenne ez a vég, ha a kezdet és az egész élet is az alázatosság jegyében indulna és folytatódna mindvégig! Így gondolkozva, az alázatosság nemcsak a legnagyobb keresztény erénynek látszik, hanem a legnagyobb emberi szükségességnek és igazságának is.

Jelentett végül neki ez a név nagy kötelezettséget is. A rabbik tanítása szerint a körülmetélés és a vele kapcsolatos névadás az embert az egész törvény megtartására kötelezte. Anyanyelvünkön nem lehet a kifejezésnek kettősen igaz értelmét érzékelteni; az egyházi latin megközelíti: ad implendam legem: köteles teljesíteni a törvényt és beteljesíteni. Úgy mondták a törvénytudók Izraelben, hogy a név csak azért van tulajdonképpen, hogy az ember állandóan hivatva, Istentől néven szólítva érezze magát és állandóan mondja, egész magatartásával teelhesse, egész életével igazolja: Ime itt vagyok, Uram! Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!

Senki annyira meg nem felelt ennek a kötelezettségnek, mint éppen Jézus. Observata lege plene . . . mindenben megtartotta a törvényt. Kifogásolták és vádolták ellenségei, de egy sem merte nyíltan és szemébe mondani, hogy bűnt követett volna el. Ellen-ségei is elismerték tehát, hogy a törvényt Isten rendelése szerint megtartotta, szerinte élt és maga volt a belülből valósággá vált törvény, az élő engedel-messég.

De nemcsak teljesítette a törvényt, hanem be is teljesítette. Nem felbontani jött a törvényt, hanem hogy beteljesítse, tökéletessé tegye. Betöltötte a réginék hiányait, eltakarta annak fogyatékoságait az újnak teljességével, meggyógyította annak gyengeségeit az újnak isteni erejével, összefoglalta annak szerteágazottságát az újnak világos egyszerűségével . . . Így teljesítette be a törvényt.

Most tehát már teelhetünk a kérdésre: mit jelent majd nekünk Jézus neve, amikor utóljára mondjuk ki?

Örök üdvösséget fog jelenteni, ha földi életünkben szívesen vettük az áldozatot, az alázatosságot és az ő törvényéhez való hűséget.

Az ifjú Jézus nyomán

Irta: P. Gyenis András S. J.

A mai ifjúság nagyon sokféle és nagyon különféle eszményképre tekint fel. Am hogy ha helyesen és teljesen el akarja érni életének célját, akkor az Úr Krisztusra kell mindig néznie, a Megváltót kell helyeznie élete központjába.

Vagyis az ifjúság nevelésének krisztocentrikusnak kell lennie.

XI. Pius pápa 1929 december 31-én keltezett körlevele „Az ifjúság keresztény neveléséről” a következőkre utal: „A keresztény nevelés tulajdonképpen és legközvetlenebbül azt célozza, hogy az isteni kegyelemmel együttműködve az embert igazi és tökéletes kereszténnyé tegye, azaz: magát Jézus Krisztust másolja le és alakítsa ki élethűen azokban, akik a keresztységben újjászülettek, mint az Apostol mondja: Fiacskáim, akiket újra szülök, amíg Krisztus bennetek kialakul. (Gal. 4, 19.)

Az igazi Krisztus-követőnek, kereszténynek Krisztusban természetfölötti életet kell élnie: Krisztus a ti életetek (Kol. 3, 4.) és ezt az életet kell minden ügyében és tettében kinyilvánítania, hogy Jézus élete a mi halandó testünkben kinyilatkoztassék. (II Kor. 4, 11.)

Mindezekből az is következik, hogy az igazi Krisztus-követő nem veti meg Isten külső ajándékait és a természetadta képességeket sem nyomja el önmagában, sőt igyekszik ezeket ápolni és tökéletesíteni és úgy kapcsolja össze a természetfeletti étellel, hogy magát a természetadta életet is szebbé, ékeesebbé és Istenbe oltottá tegye.

A keresztény nevelés az embert felemeli és a természetfeletti erényes életre vezérli Krisztusban. Az Úr Krisztus: „az isteni Mester, forrása és adományozója az ilyen életnek és erénynek, és példájával egyszerűen általános és hozzáférhető mintaképe az emberi nem minden rétegének, de különösen — az ő munkás, rejtett, engedelmes életének minden egyéni, családi és társadalmi erényekkel ékes szakában — az ifjúságnak”. Így szól a Pápa.

Tehát XI. Pius azt sürgette, hogy az Úr Krisztus álljon a nevelés középpontjában és nyomatékozza a vallás fogalmának gyakorlati megvalósítását, azaz gyakorlatívá kívánja tenni a hitéletet s az Istenember személyére mutatva sürgeti, hogy legyen megnyilatkozása a vallásosságának az élet minden szakában és viszonylatában. amint mindenütt ott volt egykor a földön járó s kelő Mester is. Mert mit használ, ha virágzik sok és sokféle vallásgyakorlat, de az életben azután már nem jut szóhoz a vallás és Krisztus?

Az ifjúság nevelésében adjunk helyet az ifjú Jézus tiszteletének. Ez nem új kultusz, hanem egyik részlet-megnyilatkozása az Egyház Jézus-imádásának. Sok apostola támadt külföldön. elsősorban Walsh jezsuita atya. Lássuk, hogyan gondolják el ezek az apostolok a mai ifjúság ezirányú vezetését!

A Mester gyermekora azzal a jelenettel végző-

dik, amint Jézust megtalálják a jeruzsálemi templomban. Az ifjú Jézus életének rejtett korszaka, a csendes évek ideje férfikorának eléréséig tartott. Felöleli a názáreti éveket, az imádságos, munkás élet engedelmisségben töltött éveit. Élő lecke ez mindannyiunknak, de elsősorban az ifjúságnak, mert igazolja, hogy Isten mily nagyra értékelte az otthon rendjét. Ennek tulajdonképeni lényege az engedelmisség azok iránt, akiket maga Isten helyezett jogaikba.

Az ifjúkor e része mindig sarkpont és fordulópont a fiatalság életében, de fokozottan az a mai korban. Talán még soha a történelem folyamán nem volt a fiatal léleknek oly nagy szüksége erős szellemi vezetésre és gyengéd érzelmi befolyásra, mint korunkban, a felszabadulás és az új szabadság korszakában. Az ifjúság szent pártfogóinak sugalmazó példája nincs már befolyással az ifjúság lelkiületére, mint volt azelőtt. Az ártatlanság kipróbált régi védőbástyái sokszor mintegy szemünk láttára omlanak össze, ezért csak erős és céltudatos küzdelemmel előzhetjük meg a kárvallását, vagy talán elvesztését annak az értéknek, ami az ifjúnak és leánynak legdrágább kincse a földön.

Ha valahol e világon megtalálhatjuk ezt az erős szellemi vezetést és gyengéd érzelmi befolyást, akkor abban a csodálatos példaadásban lelhetjük fel, melyet az ifjú Jézus, a testbe öltözött Isten, nyújtott fiúi szeretet, tisztelet és engedelmisség tekintetében názáreti évei alatt. Eppen mert Isten volt s mégis ember, mint bármelyikünk, hatalmas vonzóerőt gyakorol az ifjúságra. Lénye oly édes és egyben férfias és erőteljes, hogy aki e tisztelet kapcsán valaha is megismerte, hisszük, nem fog tőle elszakadni soha. Jézus követésének az útja járható, mert Isten szeretetének világosságán és melegén keresztül az ártatlanság kikötőjébe vezet. Csakis itt képes az ifjú szív és lélek minden emberi gyarlósága ellenére a jóság, tisztaság és szépség iránti öntudatlan vágyakozását kielégíteni.

Nem téveszthetjük szem elől, hogy Isten Fia magára vette az emberi természet minden fizikai gyengeségével, kötöttségeivel és berendezéseivel együtt. Tehát az ifjú Jézusnak éppoly emberi természete volt, mint bármely más fiúnak. Éppúgy érzett és gondolkodott, csak finomabb, gyengédebb, megfontoltabb és értelmesebb lelkiületű volt. Annak ellenére, hogy valóban Isten volt, emberi természete értelem tekintetében is fokozatosan nyilatkozott meg, s bár szóbeli oktatásban is részesült, földi tudását elsősorban megfigyelés és tapasztalás révén szerezte. Mint Isten a világ ura, mint ifjú boldogan gyönyörködött a természet szépségeiben, a madarak szokásaiban, a virágok színében és illatában, az égbolt és naplemente egyszerű látványában és főként a gyermekkor édes ártatlanságában. Azt nem tudjuk, hogy a Szűzanya és Szent József azidőtájt mennyire fogta fel az istenség és az emberi gyarlóság egyesülésének csodálatos titkait, de abban a tekintetben felismerték Isten akaratát, hogy a kicsiny háztartásban nem az isteni Kisdednek kell uralkodnia,

hanem az engedelmisséget kell gyakorolnia, hogy példát mutasson az ifjúságnak minden időre.

Miben nyilatkozzék meg az ifjú Jézus tisztelete? Követői mintázzák ki lelkükben az ő képmását, arculatát. Mindíg úgy gondoljanak rá, mint magukkal egykorúra, kövessék példáját az ártatlanság és engedelmisség ösvényén. Nem feledjük, hogy olyan emberi szíve volt neki is, akárcsak nekünk. Ez a megfontolás elő fogja segíteni az ifjú lélekben egy sokkal bensőségesebb és személyesebb szeretet kibontakozását Üdvözítőnk iránt, mely erősödve a gyakori áldozásban, mély gyökeret ver majd szívünkben. Így lesznek fogékonyra a jó behatások iránt, így tudnak ellenállni a kísértő minden incselkedésének. Az ifjú Jézus magávalragadó példája és hatása és a hozzá hajló személyes szeretet erős pajzsként védi a fiatalságot a sátán támadásai ellen.

Amiképen az Úrhoz kacsoló szeretet inkább tettekben, mint szavakban nyilatkozik meg, azonképen az ifjú Jézus követőinek az legyen a törekvésük, hogy naponként legalább egy jótettel mutassák meg égő és élő szeretetüket s naponként forró imát mondjanak a rászoruló lelki üdvéért. Állandó magatartása Jézus követőjének: legyen kész arra, hogy határozottan és teljesen isteni példaképe oldalán áll. Testileg erős és bátor fiatalemberek hányszor gyávák erkölcsileg pusztá emberi tekintet miatt. Mások, akik természetüknél fogva felénnek és gyengék, hősök és sziklaszilárdak minden nehéz helyzetben! Az ifjú Jézus követői habozás nélkül ragadják meg az alkalmat, hogy kimutassák állásfoglalásukat minden rosszal szemben. Ennek az állásfoglalásnak nem föltétlenül szavakban kell megnyilatkoznia, az egész magatartás ékesszólóbb lehet a pusztá szavaknál. Így azután a példájukkal akarva, nem akarva is katonákat toboroznak vezérük seregébe. Azt is meg kell szokniok, hogy bárhol, akár véletlenül is, tisztátalan beszédet hallanak vagy más bűnös tettet tapasztalnak, szívükben azonnal feltámadjon a vágy annak jóvátételére.

Az ifjú Jézus imádó tisztelete az Egyház alapvető tanítására épül fel. Vezérgondolatát képezi az a hit, hogy a Szentháromság második Személye velünk van az Oltáriszentségben és szentáldozásban. Miután az

ifjú Jézus tisztelete szeretetből fakad, magába zárja szent Szívének imádását is. Hasonlóképen ide tartozik még a Szűzanya és Szent József tisztelete is. Jézus jelenléte tette názáreti otthonukat az Egyház által eszményül elfogadott igazi keresztény közösséggé és háztartássá. Azok a szülők is, akik úgy nevelik gyermekeiket, hogy ezek szeretettel és csodálattal nézzenek fel Jézusra, benne lássák az engedelmisség és egyéb ifjú erények hatékony mintaképét, azok valóban vendégül látják az ifjú Megváltót a maguk és gyermekeik bensőséges és tiszta családi életében. Jézus láthatatlan jelenléte erkölcsi biztonsággal vérteti fel gyermeki örömeiket, s ha felnőnek, a gyengéd, de férfias befolyásból kivirágzó életelvek vonják el figyelmüket a pogány szellemtől, mely átítatja a környező világot.

Az Egyház testének legérdekesebb és legértékesebb része az ifjúság. Életkoruk a nagylelkűség kora. Azok a kis áldozatok és önmaguk felett aratott győzelmek, melyeket isteni példaképük elvár tőlük, nem csorbítják boldog és vidám kedélyüket, mely az ifjúság előjoga, sőt inkább új s tiszta örömök forrásává válik számukra az isteni Ifjú barátsága, aki Isten létére ember is; biztos kézzel átvezeti őket az élet csalóka ingoványain a tiszta férfiúság és asszonyiség felé.

Amikor a tülekedő élet megvillantja az ifjú lélek előtt az anyagi vagy hatalmi érvényesülés lehetőségeit, hírverésével mintegy felkorbácsolja benne a túlzott vagy hamis hősiesség ábrándját vagy az érzékiség poklába taszítja fiatal lelkét és testét, akkor mindezt, de elsősorban a nevelés Isten akarta tűzhelyén, a családban, ezenfelül mindenfokú iskolában, az elemítől az egyetemig, de azután az egyesületi életben (KALOT, KALASZ, DL, OMI, cserkészlet, Emericana, kongregáció stb.), s bármely nemescélű alakulatban gyakran helyezték az ifjú Jézus alakját necsak látható ábrázolásban, de főként példájában is a tagok elé. Az ifjú Jézus élete e három szóba foglalható: Engedelmes vala nekik. Követőinek életén is ugyanennek a fénye ragyogjon. Ilyen nevelés valóban krisztocentrikus. Az ilyen példa követhető és megvalósítandó eszmény. Ez az út az ifjú Jézus nyomán elvezet az Istenben tökéletes ember alakításáig.

Irodalom

Dr. Kovács Vince: **A kórház angyala.** Dr. Wettstein Vilma lelki naplója. Budapest, Korda kiadása. 111 lap. Ara 3.20 P.

Szűkebb körben ismerték e kis mű hősét, de mindazok, akik találkoztak vele, észrevették Istentől áldott derűs világát és kivétel nélkül élvezték kiáradó szeretetét. Sokáig tépelődött, hogy milyen irányban hasznosítsa életét, míg végre lelkiatya, a jezsuita Kipper atya tanácsára megtalálta az egyéniségének legmegfelelőbb keretet, hősi lemondással és kitartó önfeláldozással elvégezte külföldön és itthon az orvoskari tanulmányokat. Mire mint orvos maradék nélkül munkába állhatott volna, a jó Isten megérlelte választott gabonáját, a szenvedések tüzeiben megtisztult lelkét magához szőlította. A szerző keresetlen szavakkal vázolja Vilma kisasszony életét és megrajzolja életvonalát. Soraiból kedves kép bontakozik

ki és az életvonal mindig felfelé mutat és vezet. A csatlott naplórészletek megkapó képet festenek Vilma kisasszony belső életének mélységeiről. Megkap elsősorban az egészen őszinte és keresetlen hang, azután a céltudatos önnevelés, gyermeki engedelmisség az Egyház, szülők és lelkivezetők iránt. E naplórészletek közvetlenek, mégis annyi emelkedettség van bennük, sokhelyütt nagyszerű meglátásokban, hasonlatokban sűrűsödnek. Vilma kisasszony nagy szív és még nagyobb lélek volt. Egész élete mindig a jóságos és lehajló szeretet munkáját vállalta, de a naplórészletek arra is mutatnak, ha tudatosan képezi magát, elsősorban írónak fejlődik. Nemcsak stílusán, hanem egész lényén és lelkének minden rezdülésén észrevehető, hogy Isten kegyelme vezeti és sarkallja. Elsősorban a lelki és testi nyomor kapta meg mély kedélyét, ezért merült el mindjobban az irgalmasság cseleke-

deteinek gyakorlásában, vállalta a betegek ápolását, résztvett a gyermekakciók ügyeinek vezetésében, látogatta és támogatta a szegényeket és szenvedőket, és mindenkire lehajolt, akinek arcán a fájdalom könnyeit látta peregni. Önmagát találóan Misericordiának, Irgalmasságnak nevezte. Ez a szó fejezi ki legjobban belső énjét, életszemléletét és minden tettét. Az önismeret, bűnbánat, szenvedés, jótékony-ság, apostolkodás, imaélet, fogadalmak, misztikus élmények és Oltárszentség gondolata köré csoportosulnak a könyvben egybefűzött naplórészletek és összekötő szövegek, gyakorlati tanácsok és tettek. E választott léleknek sok mondanivalója van, biztosra vesszük, hogy sokan merítenek példájából nemcsak erőt és bátorítást, hanem ihletést is, hogy amint Vilma kisasszony tett, ők is úgy cselekedjenek. Az önfelajánló istenszolgálat és irgalmas felebaráti szeretet himnusza ez a kis könyv. Az életrajz adatai és a naplórészletek szép vezéreszméi ilyen csokorba foglalása nagyon hálás feladat. Apostoli lelkeknek és elmélyedő elmélkedőknek egyaránt kész programot jelent a könyv törekvéseikben Isten szolgálatára, kötelességeik gyakorlására és egész életük feláldozására.

Dr. Záborszky István: Az Alter Christus eszménye felé. Budapest, Korda kiadása. 221 lap. Ára 5.— P.

A krisztusi papság eszményének megvalósítása az elérendő cél, mely szívügye az egyházi hatóságoknak és mindazoknak, akik a papnevelésben munkatársaik. Ezt a célt szolgálja a kiváló pázmáneumi igazgató könyve, melyben teljes felkészültséggel és komolysággal vezérli a papjelölteket a léleképítés és önénevelés útján. A könyv fejezetei a gondos előljáró előadásait és útmutatásait nyújtják. A könyv 19 fejezete sorra veszi mindazokat a szempontokat, melyek a papjelölti életfordulón és önképzésben nemcsak fontosak, hanem egyúttal nélkülözhetetlenül szükségesek. A kiválasztás az egyházi hatóságok dolga, de a választottak és a szemináriumban élők nevelésének kérdése már a szemináriumi előljárók lelkiismeretét terheli. Azért a szerző előbb a szeminárium légkörét mutatja be a fiatal papnövendéknek, aztán atyai szeretettel vázolja a házirend szempontjait és a rendtartás szükségességét. Megkapó gondolatokat köt csokorba a reverendáról, felemelő az imaélet és elmélkedés mikéntjének ismertetése. Nem marad ki a tárgyalás sorrendjéből a rózsafüzér sem, hangoztatja a lelki olvasás és a Szentírás forgatásának fontosságát, mert e kettő nélkül elszárad az imaélet üde hajtása. Az istenszolgálat és önmegszentelés leggyümölcsözőbb eszközei közé tartozik a gyakori gyónás, részleges lelkiismeretvizsgálás, az Eucharisztia vétele, mert ezek nemcsak alkalmi támasztékai a lelkiségnek, hanem védőbástyái is az élet kísértéseiben, ezenfelül az Isten-közelség leghatékonyabb forrásai. Mindenkinek szükséges, de a papnövendéknek elengedhetetlen a lelki vezetés és lelkivezető, elsősorban itt kapja meg lelki önénevelésének beirányítását, de aztán itt tanulja meg a nagy művészetet: mások lelki vezetését, a tanácsadás szempontjait. A lelki élet gátlásaiban nem botlik el az a lélek, aki önmegtagadással bástyázza körül lelke virágoskertjét, az évi szentgyakorlatokat folyton önmegújító elmélyedéssel végzi, időnkint rekollekciókat is tart, mert így tudja csak önmagát az isteni kegyelem sodrában megtartani. A szünidő mindig erős próbakő, de ekkor sem hagyja tanács nélkül a gondos szerző növendékeit, mert határozottan meghúzza a határ-

vonalat, melyet a papnövendéknek be kell tartania. Ezekről a kérdésekről szól a könnyen kezelhető, csinos kiállítású könyv, mely vademecuma lesz minden papnövendéknek. Világos stílus, emelkedett gondolkodás, szolid tartalom és biztos célratörékvés a könyv jellemző vonásai. Elsőrendű munka, sok példával és megkapó meglátással. Bár minél többet írja a szerző.

Privitzky Gyula: Homiliák Nehemiás könyve alapján a háború lelki problémáiról. Budapest, Korda kiadása. 65 lap. Ára 2.50 P.

A homília olyan beszéd-fajta, mely szorosan kapcsolódik valamilyen szentírási részhez s ezt közvetlen módon magyarázza. Tehát az ilyen beszéd felépítése és előadása nem annyira szónoki, hanem inkább oktató, mert a hangja is közvetlen, akárcsak a tanáré vagy oktatóé. A jeles rosznyói kanonok emez újabb kis kötete a Szentírás olyan részét veszi beszédei tárgyául, melyet legtöbbször nem ismernek eléggé. A mostani háború hangulata, sok jaja-baja és pusztítása, a bizonytalan jövő mindenkit aggodalommal tölt el, viszont Nehemiás könyve nagyon alkalmas arra, hogy magábaszállásra indítsa a lelkeket, mert olyan valaki írta, aki nagyon sokat szenvedett az igaz Isten tiszteletéért, gyöttrődött népe és a Szentváros jövőjéért. A homiliák a nagybőjt alatt hangzottak el, tehát a bőjti hangulat komor fensége is tükröződik rajtuk, magábaszállásra indítanak. Az első beszédben azt kéri, hogy a háború keresztje ne átokká, hanem áldássá legyen életünkben. A második tartalma a felebaráti szeretet törvényének teljesítése. A harmadikban a krisztusi életeszményhez való ragaszkodó hűséget mutatja be. A negyedikben arra mutat rá, hogy a bajokért ne másokat okoljunk, hanem igyekezzünk életünk tengelyét Isten felé fordítani. Az utolsó beszédben arra buzdítja hallgatóit, hogy fokozott nagylelkűséggel segítsék a háborúsultotta családokat és egyedül az égbe irányítsák szemüket, hogy Istennel együtt munkálkodva megnyerjék a béke áldásait. E homiliákat nagyon ajánljuk minden lelképásztornak, mert mintaképp szolgálhatnak hasonló beszédek tartására. A szerző neve maga is ajánlólevél, eddigi munkássága és írói tevékenysége is segítséggel szolgált az Istent kereső lelkeknek, jelen műve sem céloz mást, mint Isten engesztelését a nehéz napokban és a lelkek tisztulását a gyarlóságoktól és bűnöktől és a béke boldogító áldását mindazoknak, akik Istent szeretik és keresik. A füzet nagyon alkalmas lelki vigasztalásra és bátorításra a jelen szenvedések között.

Balogh Anna: Ember leszek! Budapest, Korda kiadása. 134 lap. Ára 4.— P.

A jelen ifjúsági regény az új magyar ifjúság életét zengi Apáthy Dénes pályaválasztásában. Dénes apja egyszerű emberek gyermeke, de küzdelmes erőfeszítéssel magas polcra küzd fel magát, azt akarja, hogy gyermekei mentek maradjanak sok csalódástól, azért a legnagyobb szeretettel és gondossággal készíti elő jövőjüket. Meglepetés számára, de az egész családnak is, sőt mindenkinek, mikor Dini az érettségi körül kijelenti, hogy nem akar egyetemre menni, hanem a borszakmába szeretné magát beledolgozni, mert ez vonzza, és érzi, hogy itt valóban szívvel-lélekkel tudna valami újat alkotni. Ezt a határozott felfogást senki sem várta Dinitől, mert különben nagyon szerény fiú volt. Végre is győzött elhatározása, érettségi

után előbb egy évig inas, mikor felszabadul, ösztöndíjat kap, tanulmányútra küldik külföldre, később elkerül Svédországba egyik barátja apjának börgyárába. Mindenütt megállta a helyét, több nyelven megtanult beszélni, készítményei a berlini kiállításon első díjat nyertek, a bőr- és szőrmefeldolgozás terén valóban újat alkotott. Mikor külföldi tartózkodási engedélye lejár, hazamegy, sok meghívást kap, külföldre is, de azután mégis otthonmarad, kis gyári üzemet indít el. Mikor kattognak már a gépek, a munkások készítik a bőröket, a látogatók, Dini szülei és mások is, láthatták, hogy a szerény, de öntudatos fiúból kitűnő szakember lett, megállja a helyét, minden osztálytársát túlszárnyalta jellemében, tudásban és helytállásban, vagyis elhatározása: egész ember leszek, megvalósult. A regény nagyon kedves és meleghangú, sokszor megkapó és mindig tiszta levegőjű. Dini ifjúkori ideálja, Orsika is le akarta a fiút beszélni újtázaszerű pályaválasztásáról, sok látszólagos félreértés ékelődik közük, pedig nagyon szeretik egymást s mindketten nagyon sokat szenvednek. Orsika nem fogadja el a nagyhangú, hajlongó és meghunyászkodó Kelemen Pista udvarlását s mikor mint kérő is jelentkezik, visszautasítja. Végül is tisztul a helyzet, Orsika nevenapján megoldódnak a rejtélyek, a fiatalok, Dénes és Orsika boldogan veszik észre, hogy a közük emelkedő fal máris leomlott és elhatározzák, hogy egymáséi lesznek. A regény mestersen rajzolja a lelki és külső küzdelmet, mely Dini lelkében dúl, mikor látja, hogy nem értik meg hősi elhatározását; sikerült Orsika jellemrajza is. A villódzó stílusban megírt regény a magyar társadalmi felfogást is hűen tükrözi. Jellemző és építő munka. Nagyszerű ajándék fiúknak!

Palánkai Gausz Tibor S. J.: **Boldogasszony édes...** Budapest. Korda kiadása. 222 lap. Ára 6.50 P.

A szerző most valahol az orosz harctér egyik kórházában teljesít tábori lelkesítő szolgálatot sebesült hőseink között, de azért ez évben is elküldi karácsonyi ajándéknak és üdvözlétül legújabb munkáját, mely a Szűzanya és a magyar leány életének szükségzerű és áldott kapcsolódásáról szól. Nagyon helyesen mutat rá a Boldogságosra mint a leány és női lélek emzényképére. Kell emzénykép minden időben, de különösen akkor, mikor a sötétség bontogatja szárnyát és ráterül az egész életre. A magyar leány bátran reá tekinthet, mert a Szűzanya a nagy jel, Isten legkedvesebb leánya, örökérvényű mintakép, aki őt követi és reá tekint, annak könnyű az életúton eltájékozódnia, nem jár sötétben, nem tévesztik meg sem álmok, sem vágyak. A második fejezetcsoport a Nagyasszony tiszteletét bontja ki az olvasó előtt. A Nagyasszony immár annyi száz éve védi hazánkat, annyi esztendő óta példaképe minden igazi magyar katolikusk nőnek és leánynak, tehát követnie kell a mai leánynak is őt, mert így szereti hazáját és fajtáját leginkább. A következő fejezetcsoport a magyar élet kötelező szolgálatának nagy ténylet mutatja be megkapó fejezetekben. Aki szereti a Szűzanyát, az felbuzdul egyúttal magasztalására, boldognak hirdeti minden nemzedék, királynője ő nemcsak a felnőttnak, de a gyermeknek, otthonnak, szíveknek, lelkeknek és az egész világnak. A következő részletek a Szűzanya gyakorlati követésére vezérelnak. Bemutatják az ő érett erényeit és a kialakuló leányerényeket, megjelölik a járható utat és a magyar leány hivatását a családban és kinn

az életben. Jelige legyen: Mária által, Máriával, Máriában! Vagyis: legyen a magyar leány egész élete a Szűzanyának szentelve és oltalma alá helyezve! Az utolsó fejezetek áttekinthető programba tördelik a könyv anyagát, hogy így is megkönnyítsék a Szűzanya követését. A könyvet nagyon sikerült és magyaros motívumokkal ékes rajzok díszítik. A szerző jelen könyve is könnyed és közvetlen stílusban szól a minden jóra fogékony leánylelkekhez. E mű is kézvezetőül szolgál az önévelés éveit alatt, mikor tiszta távlatok felé irányítja a leányszemet és a Boldogságos hatékony követésére nemcsak sarkallja, hanem lépésről-lépésre vezet, párhuzamot vonva a Szűzanya élete és a leány hivatása között. A könyv egészen gyakorlati, méltán sorakozik korábban megjelent s újabb kiadásokat ért testvérkéi mellé. Hisszük, hogy a magyar leányifjúság értékesebb része nemcsak fokozódó kiváncsisággal nyúl a szerző legújabb műve után, hanem állandó kísérelőjeül is választja az önképzés, jellemfejlesztés komoly kérdéseiben. Karácsonyi ajándéknak nagyon ajánljuk!

Paul Keller: **Arany és mirha.** Fordította: Mozgó Pál. Budapest, Korda kiadása. 163 lap. Ára 5.— P.

A kitűnő német író kilenc elbeszélését fűzte csokorba a magyar fordító, és adta ki népünk épülésére. Az utóbbi szót nyomatékosan hangsúlyozzuk, mert a könyv tartalma valóban építő tartalmú. Érdekes megfigyelések, képek a nép életéből, szokások ismertetése, a nagy hegyek közötti vihar szemléletes leírása, a vallásos érzésnek ereje, a tiszta és tisztító szerelem bemutatkozása valóban elsőrendű írói tulajdonságok e könyvben. Első elbeszélésében az ádvent gondolatcsoportja jelenik meg az olvasó előtt, mikor is szép gondolatsorban emeli fel a lelket az örömteli imádságig. Nagyon megkapó a korai mise hangulatának színes bemutatása vagy a zsúfolt iskolatársa tartalmának megtekintése. Egészen költői és finom a csodaorgona története, melyben látjuk, hogy mit tehet egy szerető lélek a falu békéjéért, mert a kiüldözött öregasszonyt visszavezeti a gyűlölködő közösségbe és helyreáll a béke, máskor meg egészen elvarázsolja játékaival a látogatókat, a betegek elfelejtették szenvedésüket, a szomorúakok bakaikat, mindenki öröme hangolódott a csodaorgona játékára. A kántort meghívták a városba, de csak visszakiváncsolt a csendes faluba, ott volt igazán otthon, ott állott az orgonája, melyből csodaszép akkordokat csalt ki. Mikor meghalt, más kántor játszott orgonáján, de ennek a keze alatt úgy játszott az orgona, akárcsak a többi közönséges orgona. A következő elbeszélésben mesteri kézzel rajzolja meg a kántortanító belső világát, aki mindig csak segíteni akar tanítványain. Egyik fiút éveken át külön tanítja, sajátjából támogatja, de mikor látja, hogy haszontalan, megfenyíti. Am a falu felzúdul, sőt a fiú szülei bepörlik a kántort a bíróságnál. Az ítélet kedvező a kántorra, de azután, hogy látja a sok visszahúzódat, máshova megy állásba, de nem tud megszokni ott. Egy másik elbeszélésben mesteri leírását kapjuk a tavaszutón kitört viharok. A kántor nézi a vihar pusztítását, imádkozik, egyszerre csak berohannak házába a falusiak és fenyegetőzve követelik, hogy húzzák meg a harangokat, éspedig ne más húzza, hanem a kántor leánya. Ez felmeleg a toronyba; a villám becsap, ott hal a kántor és leánya és ennek udvarlója, de utána a vihar elvonul. Egy kikoszorózott tanító élete az erdei iskolá-

ban vonul el szemünk előtt a következő párbeszédben, mikor is a tanító önzetlen lélekkel jót tesz egykori ellenfele családjával és békét közvetít. Az utolsó elbeszélésben szemléljük egy talált cigányleány boldogtalan vonzódását, hősi helyállását a ragályos betegek ápolásában, még azt is nagy önfeláldozással ápolja, aki oka volt csalódásának. A fiatal orvos a hős leányt megkedveli és csodálja, és végül is feleségül veszi. Ezek az elbeszélések valóban egészen tiszta légkörben történnek. Kedves és bájos lelkületet tükröznek, a krisztusi életeszmenyt sugározzák. Érdemes munkát végzett a fordító és kiadó gyaránt. Nagyon ajánljuk karácsonyi ajándéknak a szép kiállítású könyvet, mert csak lelki öröm és gyarapodás jár nyomában.

Eröss Alfréd: A megváltás. A megváltás dogmatikája Scheeben teológiájában. Kolozsvár, 1942. Ara 3.— P.

Szent hitünk magja és foglata a megváltásról szóló tanítás. Nélküle a kereszténység igazi mivoltáról és jelentőségéről sem lehet helyes fogalmunk. Ennek a dogmának fényénél azonban csodálatos egységbe rendeződnek a természetes és természetfölötti világ összes tényei és történései. A teremtő Isten világtervezésének szerves részét képezi a megváltás, mert Krisztus által megvalósul Isten legnagyobb megdicsőítése. A legmagasabbfokú isteni közlés, az unio hypostatica következtében maga az Ige dicsőíti az Atyát az egész teremtett mindenség nevében. Ez a megdicsőítés indította a Fiút arra, hogy emberi természetünkbe öltözve megalapozza bennünk mint testvéreinkben és tagjaiban Isten országát, melyet nem fenyeget többé az elvesztés lehetősége. A bűnbeesés folytán ugyanis elhatalmasodott az emberiségben a sátán uralma, aki a bűnös emberen keresztül az egész teremtett világot meggyalázta. Az Istentől való bűnös elszakadás Istennek alkalmul szolgált arra, hogy Krisztus megváltó művében egyrészt megmutassa az istendicsőítés legtökéletesebb módját és gazdagabban kinyilatkoztassa irántunk való szeretetét. Krisztus meghozta a kiengesztelődést Istennel, visszaadta az embernek elvesztett szabadságát az istengyermeki étellel együtt. Az emberrel pedig magát az egész teremtést visszahódította az Atyának. A megváltás történeti megvalósulása a gólgotai keresztáldozatban ment vége s vele véglegesen lezárult Krisztus üdv-megalapozó tevékenysége. Ennek belső formális jellegét Scheeben az engesztelő érdemben jelöli meg, melyben bennfoglalatik az elégtétel is, de a hangsúly az érdemszerzésen van. Mindkettő magasabb egységben egyesülve az áldozatban valósul meg, mely lényege szerint a teremtmény önátadása Isten dicsőségére.

Mindez csak néhány főbb vonal a jelen dogmatikus tanulmány előadásából, melyekhez benső összefüggések finom elmeállal megszerkesztett hálózata kapcsolódik. Scheebent, a 19. század egyik legnagyobb teológusát szükségtelen méltatni. Az ő gondolatait tolmácsolja a szerző, aki a scheebeni teológia külföldön is elismert művelője. Évtizedes elmélyülő kutatás érett gyümölcse a jelen tanulmány. Izes és tápláló evangéliumi eledel mindazok számára, akik az igazi megváltást őszintén keresik.

Zaymus Gyula: Camillo, lesz még tavaszunk? Denevértánc. Regény. Korda-kiadás.

A magyar irodalomnak egyik legtermékenyebb mestere két újabb regénnyel lepte meg karácsonyra a

közönséget. A legmegszokottabb problémák mélyére vezet első regénye, mely őt mindig érdekli: a fel-dúlt családi fészekbe. A mindennapi élet élénk figye-lője egyesül ebben a könyvben egy végtelenül emelk-dett gondolkodással, amely a legsötétebb helyzetet is meg tudja oldani a józan és várható írói igazság-szolgálatással. Egy magáról megfeledkezett apa hit-vesének tragikus halála után hamiskártyások közé kerül, akik közül az egyik annyira ki tudja használni gyengeségét, hogy nemcsak vagyonát, de tisztalelkü leányát is hatalmába keríti. Am a leány nem adja szívét apja barátjának, bár kényszeredetten oltár eie kerülnek. Női önértetének minden megnyilvánulása tiltakozik ráerőszakolt férjének gyalázatos tettei ellen. Amikor ezt feltárja előtte, a férfi előtt elborul a világ és utóleri kínzó lelkiismeretének végzetes tette. Az özvegyasszony újra szabad, és egy régebben megismert pápai testőrtisztel az Örök Városban kezdi boldog életét. — Az olvasó nemcsak a tragédia véres jele-neteit élvezheti, hanem figyelemmel kísérheti benne az isteni Gondviselés kezevonását is, mely a leg-mélyebb erkölcsi fertőzőn is diadalmasan tudja át-vezetni a benne bízókat és a hozzá ragaszkodókat.

Denevértánc a másik regény, mely az előbbivel egy kötetben jelent meg, minden detektívregénnyel érdekesebb és titokzatosabb. Minden szemlé előtt fátyol van, amely csak a regény végén hull le arcuk-ról. Egy vidéki kastély körül felmerült bonyodalmakat írja le, melyre a város kapzsi bankigazgatója veti ki a hálóját. Tulajdonosa, Salten gróf mint kertész tar-tózkodik a kastélyban. Így titkolja el valódi mivoltát: egy nyugati háborúban foglyul ejtett szőkevenyt, amelyre a gróf önként jelentkezett, de hamarosan a franciák fogságába került. Egy fővárosi bankhivatal-nok, aki szintén álnéven tartózkodik a városban, mint a kastély vendége, egy japán utazóval felfedi a titkot. Egy végtelenül izgalmas hajszá után kezükbe kerülnek az elátkozott kastély szellemei a kapzsi bankigazgá-tóval együtt és így a gróf személye tisztázódik. Éppen erre az időre érkezik meg külföldről a gróf leánya, akinek kezét a jóakaró idegen bankhivatalnok kapja meg. — A filmszerűen pergő események művészi csoportosítása igen nagy értéket ad a könyvnek.

Hittel és tudással. Jeles jezsuiták életműve. Szer-kesztette P. Gyenis András S. J. Budapest, Szent István Társulat kiadása. 333 lap. Ara 5.40 P.

Hasonló jellegű mű már megjelent a magyar könyv-piacon, de azért a jelen kötetnek is van hivatása, mert 15 szerzőtől kap az olvasó 25 jezsuitáról vagy csoport-ról érdekes és mindvégig lebilincselő olvasmányt. Xavéri Szent Ferenc, Hernáth Péter, Szántó István, Káldi György történelmi küldetése mellett megismer-jük Kláver Szent Péter és a kanadai szent vértanúk hősi küzdelmét a lelkekért. A Bollandisták Társasá-gának immár háromszáz esztendeje tartó működését, Sajnovics jelentőségét a magyar nyelvtudományban, a Zambéziben működött magyar hithirdetők sikereit, a szociális igazság harcosságának küzdelmeit, a szent-életű Roothaan rendfőnök szerepét, Farmer protestáns lelkészből jezsuitává lett hithirdető megkapó igazság-keresését és Lippert színes egyéniségét ismerjük meg a könyv lapjairól. A mozaikszerűen egymásmellé illesztett életrajzok a hit és tudás nagyszerű szín-képét vetítik az olvasó elé. Ezért mint ismeret-gyarapító olvasmány is jelentős, de a lélek életére is serkentőleg hat.

Az Utunk kedves Előfizetőinek kegyelemteljes boldogújjét
kíván a

Szerkesztőség és Kiadóhivatal.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK

Dr. Kovács Vince püspök: **A kórház angyala.**

Dr. Wettstein Vilma lelki naplója. Századunk egyik irgalmasszívú orvosnőjének életét, naplóját mutatja be a szerző. A könyv hősnője megmutatta, hogy mit tehet a mai rideg világban az, akit igaz istenszeretet hat át. A könyv olvasása mindenkire kitűnő hatással lesz. Ára 3.20 P.

Privitzky Gyula: **Homíliák Nehemiás könyve alapján a hábcru lelki problémáiról.** Lelki vigasztalásokra igen alkalmas olvasmány. Ára 2.50 P.

Dr. Záborszky István: **Az Alter Christus eszménye felé.** A munka fiatal papnövendékeknek készült első-sorban. Sarkallja őket az imaéletre, majd mások lelki vezetésére tanítja őket, pompás szünidei kalauz is egyben. Sok példa, meglátás van ebben az értékes könyvben. Ára 5.— P.

Balogh A.: **Ember leszek.** Apáthy Dénesnek, egy érettségizett, de azért ipari pályát választott ifjúnak nagyszerű pályafutását rajzolja meg ez a mű. Sok lelki küzdelem, hősiesség fordul elő ebben az építő hatású műben. Szórakoztató. Ára 4.— P.

Palánkai Gausz Tibor S. J.: **Boldogasszony édes...** Rámutat a szerző a Boldogságos Szüzre mint a leány és női lélek eszményképére. A Szüzanya erényeit fejtegeti és leányok kialakuló erényeiről ír. Remekszép magyaros motívumok ékesítik Gausz új könyvét. Ára 6.50 P.

Paul Keller: **Arany és mára.** Építő tartalmú, szebbnél-szebb novellák gyűjteménye. Értékes meglátások a nép lelkeiből, szokásos ismertetése a vallásos érzésnek, ereje a tiszta és tisztító szerelem bemutatkozása elsőrangú írói tulajdonságok a könyvben. Ára 5.— P.

Icí néni meséi, okos gyermekek számára. Szebbnél-szebb mesék gyűjteménye, melyekből sokat tanul-

hatnak a gyermekek. Ára 10 P.

Dr. Kovács Jenő: **A keresztény életeszmeny.** Ára 7.50 P.

Dr. Nemes István: **A sportszerű műkorcsolyázás.** Sok képpel. Ára 8.— P.

Szónyi István: **Grafika és szobrászat technikai eljárásai.** Ára 20.— P.

Sztrókay M. Sarolta: **Golgotavirág.** A Bakony völgyében. Ára 4.— P.

XII. Pius pápa apostoli körlevele Jézus Krisztus misztikus testéről. Ára 1.60 P.

Schütz Antal: **Aquinói Szent Tamás szemelvényekben.** Ára 12.— P.

Gatti Angelo: **Ilia és Alberto.** Ára füzve 12.— P, kötve 14.— P.

Zaym Gyula: **Hegynek visz az út.** Ára füzve 6.80 P, kötve 8.80 P.

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI KÖNYVEK

Blaskó Mária: **A titok gyermekei.** A Jézus Szív-tiszteletéről. Ára 5.40 P.

Csongrádi János: **Hüvelyk Matyi.** Ára 3.90 P.

Kosáryné Réz Lola: **Katáng királyfi.** Ára 5.40 P.

Kovács Dénes: **Góbé mesék.** Ára 5.20 P.

Végh György: **Mese a zöld dísznőről.** Ára 3.90 P.

Somfai Margit: **Mindenki boldog akar lenni.** Ára 6.70 P.

Kovács Hermin: **Az üvegbatár.** Ára 7.20 P.

Ajtai Kálmán: **Münchhausen báró ka'andjai.** Ára 5.60 P.

Dienes Adorján: **Borsitól Kassáig.** Ára 5.90 P.

Kalló Ferenc: **A Sikátor-utca orvosa.** Ára 5.90 P.

Ormos Jenő: **Szabó Jani.** Ára 6.40 P.

Pogor Ödön: **Az úttörők.** Ára 6.70 P.

Pohárnok Jenő: **Lova'kereszt.** Ára 6.70 P.

Relkovic Méda: **Miről susog a pilisi erdő?** Ára 6.70 P.

Szegeváry Mihály: **A hétpróbás társaság.** Ára 6.40 P.

Szira Béla: **Tízért paprika.** Ára 6.90 P.

Legszebb ajándék a jó könyv!

Ajándékozzunk jó könyveket ismerőseinknek, hozzátartozóinknak!

Három nevelőhatású képeskönyv:

Dr. Lotz Antalné:

Mese két jó és egy rossz kisgyermekről

16 oldalas, magyaros rajzokkal készült keménytáblás, szétnyitható képeskönyv. Ára 8— P.

Benedek Kata:

Mit csinált a kis Jézus?

8 oldalas, keménytáblás, remek színezésű versikés képeskönyv.

Ára 3 50 P.

Őrzőangyal:

8 oldalas, keménylapos képeskönyv jól rímelő versikékkel.

Ára 3 50 P.

Társasjátékok:

Utazás a Jézuskához

Menjünk Jézus Szívéhez

Mindkettő kockadobásos társasjáték. 2—8 személy játszhatja. Sok akadályon és előnyön keresztül jut el a játzó a kitűzött célhoz. Szórakoztató, jóra nevelő, kiválóan érdekes társasjáték. A játékok ára darabonként dobozban 4—, zacskóban 3— P.

Kócos Kata

Kártyajáték. Olyan, mint a Fekete Péter. Egy jó és egy rossz gyermek áll egymással párhuzamban, így játszás közben nevel. Roppanó mulatságos mind gyermekek, mind felnőtteknek.

Ára 1— P.

Árpádházi Szent Margit a gyönyörűséges Margitszigeten

Kívágható társasjáték, amely az Árpádház dicsőséges szentjének tiszteletét kívánja előmozdítani. Kisebb gyermekeknek kitűnő szórakozást nyújt.

Ára 2— P.

„JÉZUS SZÍVE PAJZS”

Ajtóra szegezhető, szép színes kivitelben, Márton Lajos és Pál György festőművészek ábrázolásában. „Jézus szentsége Szíve, jöjjön el a te országod!” felírással 30 fillér.

„MÁRIA SZÍVE PAJZS”

„Szűz Mária édes Szíve, légy a menedékem!” felírással, fenti kivitelben 30 fillér.

A hitoktatás „súlyos kötelességét” végző ft. papság és világiak legjobb segítője a

KATOLIKUS NEVELÉS

(Kat. Hittanárok és Hitoktatók Egyesületének Közlönye)

európai színvonalon álló, Magyarországon az egyetlen hitoktatási szaklap. Havonta 1-én jelenik meg változatos és gazdag tartalommal.

Előfizetési ára évi 8— P.

Ingyen mutalványszámmal szívesen küld a kiadóhivatal:

BUDAPEST, III., SAN MARCO-UTCA 50.

(Papnövendékek 50% kedvezményt élveznek.)

**A könyvek megrendelhetőek a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meisinger Ferenc.)

pál 940194₃₄

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomról:

Gyenis András S. J.: Áldozatos lelkek Királynője. — Dr. Eröss Alfréd: A természetfölötti lelkiélet. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: A leghősibb Anya — a legszentebb áldozat. — Dr. Városi István: Ne kürtöltess magad előtt... — Pákozdy József: Összeomlott templomok között. — Dr. Nagy József Győző: Jézus Szíve felé... — Irodalom.

Korda R. F. Kiadása Budapest.

„**Utunk**“ aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P ————— Egyes szám ára 60 fill.

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén áldozataink piros rózsáival, erényeink hóvirágaival és lelkünk teljes odaadásának, Istenhez tapadó szeretetünknek zöld repkényeivel ékesítjük az Úr oltárait.

Az áldozat rózsáival. Miként a törvénynek engedelmeskedő, a Kisdedet a templomban bemutató Szent Szűz, mi is meghajtjuk fejünket, térdünket az Úr előtt és hódolunk Neki. A Messiás azért jött, hogy Isten szent akaratát teljesítse. Ezt az akaratot kell nekünk is szabad lélekkel, a törvénynek való feltétlen hódolással teljesítenünk! A fel-emelkedés, a tisztulás és boldogság útja — az Istenanya példája igazolja — a hűséges szolgálatnak, zokszó nélküli alázatos keresztviselésnek, a jómagunk kénye-kedve feláldozásának, akaratunk megtörésének nehéz, de királyi útja. Az Isten dicsőségéért, lelkek üdvéért szívesen áldozunk fel mindent, gondot, keservet, könnyet, bánatot, fájdalmat, fagyot, kenyeret, házat, életet, vért, teljes magunkat, mindent!

Az erény hóvirágaival. Istent keresve, természetfeletti utakon, a hit s imádság, az önmehtagadások, erények útjain járunk. Meg akarjuk törni az alantást, az anyagit, a testit a magasabb, szebb szellemi miatt. S tesszük ezt készséggel, könnyen, buzgó szívvel, magunkat Jézusnak átadva. Csak így leszünk igazán Krisztus hívei, akik nemcsak hisznek, szájjal vallanak, de egy élettel tesznek bizonyosságot Krisztus csodálatos világosságáról, gyengéd szeretetéről, kegyelmének gazdagságáról.

A szeretet repkényével. A gyenge repkény az erős tölgyhöz tapad. Gyengeségünkben Krisztus kegyelmének ereje nagy áldozatokra, hősi tettekre hevít. Az Úr szolgálóleányának is nehéz, nagyon nehéz. De megnyugszik Isten szent akaratán, mikor lélekben a karjain nyugvó édes Jézus sebeire, kiontott szent vérére, gyalázatos, kínos keresztjére gondol. Nehéz s fájt. Lelkét hét tör szúrja át . . . De legyen az Úr akaratára szerint . . . Jézussal egyesülve, Vele egyet akarva, a teljes odaadásban már könnyű az áldozat, még ha éltet s vért követel is az!

Az áldozatnak fenti három fokára tanít, a Krisztushoz való áthasonulás szép formáira segít, a tökéletesség ösvényeire vezet az

Utunk.

Értsük meg, és lapunk megmutatásával, szíves ajánlásával értessük meg másokkal is a szent kereszténységnek évezre-des, áldozatos, Isten dicsőségét tökéletesen szolgáló szellemét, a Krisztushoz való hasonulás édes litkát!

Írta: **GYENIS ANDRÁS S. J.**

Aldozatot minden időben követelt a mindennapi élet. Nemcsak a rendkívüli és kivételes sorsforduló, hanem a hivatás betöltése is kívánhat lemondást és hősiességet az egyestől. Vagyoni károsodás, elmúlás, betegség vagy halál, üldözés vagy igazságtalanság, gyöttrő fájdalom vagy sötét kétségbeesés közepette nem könnyű megőrizni a lelki egyensúlyt és nyugalmat; sokszor talán emberfeletti feladat ilyen körülmények között a helytállás és önátadás.

A pogány ókor művészetszemlélete az anyai szív fájdalmát, melyet ez érzett gyermekei elvesztésén, Niobe alakjában jelenítette meg. Ez az egyébként remek szobor megőrökíti a vérző lelkű anyát, amint gyermekei élettelen teste láttára mintegy kövé merevedik, arcán mérhetetlen fájdalom tükröződik, tehetetlen kétségbeesés környékezi és ájult dermedtség ömlik el tagjain.

Milyen más benyomást kelt bennünk Michelangelo Pietája! A gyöttrött Istenanya a kereszt tövében ül s mint az erős asszony és a hősi, áldozatos szenvedés és lemondás eleven példaképe tartja isteni Fia élettelen holttestét ölében. Semmi kétségbeesés, semmi lázadás nincs benne, hanem az átélt szenvedés és a borzalmas események emléke szeretetben, megnyugvásban és önátadásban oldódik fel alakján, tekintetén és egész magatartásán.

Am ennél a remekműnél is hangosabban és művészebb ábrázolásban tanúskodik a Szűzanya nagyságáról a szenvedések közepette és áldozathozatalban a Szentírás, amikor elbeszéli az isteni Kisded bemutatásának lefolyását a templomban és rámutat Simeon jövendülésére, melynek szavait a Boldogságos Szűz nemcsak meghallgatta, hanem szívébe is véste.

Minden fájdalom, ami az embert gyötörheti vagy gyöttri és szomorúvá hangolja, a bűn következménye. Ki nem tapasztalta, hogy a bűn nyomában jár a szenvedés? Minél jobban tornyosulnak a bűn hullámai, annál jobban árad a bűn nyomán a szenvedés, mert az ember önkezeléssel rombolta

szét a védőgátakat. Zúgolódhat-e tehát az, aki Adámban és személyesen maga is vétkezett?

Mégis van egy teremtmény, aki egészen tiszta és egészen szent: a Szűzanya. Egészen ment volt nemcsak a bűntől, hanem még lehelletétől is. Lelkén nem rágódott a bűn férgé, sohasem hátrált meg gyáván Isten akarata előtt, soha nem kellett szégyenkeznie még legtitkosabb gondolatai miatt sem, de az áteredő bűn sem nehezedett lelkére. Az Adámból kiáradó bűn áradása megtorpant előtte, nem ért fel hozzá, mert a Boldogságos egészen szeplőtelen volt. Ha valaki, akkor ő formálhatott jogot ahhoz, hogy élete ment maradjon a szenvedéstől. Olyannak kellett volna lennie földi életében, aki mindig mosolyog és nem ismeri a keserű könnyeket, vagyis: visszatért paradicsomnak. A Szűzanya élete mégis a szenvedések mélye, lelkét átjárta a kínok töre.

Nem minden szenvedés egyúttal büntetés, hanem van olyan szenvedés, mely megváltás is! Így azután a szenvedés a választottak számára már nem csapás, hanem kitüntetés, megtiszteltetés, dicsőség és méltóság, ragyogó világosság és boldogság. A Szűzanya életével egészen összefonódik a szenvedés, hiszen a töre a Próféta szerint átjárta keblét, de nem mint büntetés, hanem a menyeyi Atya részéről származó kitüntetés.

Azóta, hogy elvállalta készséges akarattal az istenanyai küldetést, mennyit szenvedett az áldott Anya! Először akkor, amikor az isteni Kisded születése után 40 napra elindul jegyese kíséretében Betlehemből Jeruzsálembe, hogy a templomban bemutassa Fiát és egyúttal felajánlja érte az áldozati ajándékot. Nem léphetett be a szentélybe, mert a mózesi törvények értelmében és az emberek ítéletében tisztátalan volt, ám Isten szemében a legtisztább szűz maradt, szent mint anya, sőt: az Üdvözítő fogantatásával és születésével szűzi tisztasága nem kisebbedett és szentsége sem fogyott, hanem növekedett. Tudta és értette menyeyi és örök előjogait, de mégis alávetette magát az előírt tisztulási szertartásnak,

hogy eleget tegyen az Isten parancsának. Ott állott a legtisztább Szűz és Anya a bűnös asszonyok között a templom előcsarnokában. Dávid király ivadéka a test szerint, Isten választott leánya kegyelemmel teljesen, anyja az örök Igének, jegyese a Szentléleknek, minden felülről származó adomány ajándékozójának. A teremtés koronája olyan szegény, hogy a törvény által előírt áldozati adományt, egy bárányt sem tudott felajánlani, hanem a szegények áldozatát: két galambot áldozott a világ Megváltójáért. Am szívesen tűrte a szegénységet és készséges lélekkel ajánlta fel szegényes ajándékát.

Ugyanekkor felismerte az agg Simeon az Isten Fiát szolgálai alakjában, a Gyermekeket karjára vette, ujjongó háladalal magasztalta Istent és áldotta az Urat a kegyelemért, hogy megláthatta a népek üdvösségét, a pogányok világosságát és Izrael dicsőségét, majd a csodálkozó Szűzanyához fordulva ünnepélyes szavakkal közli vele, hogy lelkét a szenvedés töre fogja átjárni. Mikor Simeon elzengi dicsőítő hattudalát, a Szűz és Anya szívét valóban átjárta a szenvedés töre és állandóan sebezte attól kezdve harminchárom éven át, míg nem Fia befejezte a megváltás művét. Nem rettent meg a jóslás komor szavaitól, hanem gyengéd anyai szeretettel szorította keblére az áldozati Bárányt, hogy azután elkísérje életének minden útjára és szakában.

Vértelen vértanúság egész élete, ami a vértanúk Királynője címet érdemelte ki számára. A Szűzanya áldozatos és alázatos lelkületével nemcsak a vértanúk Királynője lett, hanem Királynője minden idő minden szenvedőjének. Mindazok, akik szívesen viselik el a szegénység, lemondás és keserűség terhét, benne szemlélik eszményképüket.

A természetfölötti lelkület

Irta: dr. Erőss Alfréd

A keresztény vallás „természetfölötti” vallás. Nem mi találtuk ki, nem emberek csinálták (ember nem is változtathat rajta), hanem Isten adta. Természetfölötti alatt értjük általában azt, ami a természetes emberi erőket, elgondolásokat és lehetőségeket messze túlhaladja s magát az embert bensőleg megtölti részesezés révén kegyelmi erővel, isteni gondolatokkal és isteni erényekkel. A spiritizmusban pl. ilyesminek nyomát sem találjuk. Az igazi természetfölöttiség csak az igaz vallásban található meg.

A keresztény embernek késznek kell lennie a természetét meghaladó isteni adományok befogadására, késznek kell lennie a természetét meghaladó feladatok teljesítésére, arra kell törekednie, hogy „természetfölötti emberré” legyen. A természetfölötti ember három sajátos vonását rajzoljuk meg: 1. min-

Kérdeztük magunktól, hogy milyen előhaldást tettünk az áldozatos lelkület iskolájában? Ha mesterek az áldozatok viselésében nem is lehetünk, akkor legalább jó tanítványoknak bizonyuljunk! Ha az élet királyai nem lehetünk, akkor legalább az áldozatos élet Királynőjének jó alattvalói legyünk! Alávetjük-e magunkat szívesen és mindenben a törvényeknek, előírásoknak és szabályoknak, amelyeket követnünk kell még akkor is, ha ez áldozattal jár? Isten akaratán megnyugodva viseljük-e a látogatásokat, melyekkel az Úr kipróbálja hűségünket? Szívesen visszük-e az ima áldozatát és az önmegtágadás adóját az Úr elé, hogy Jézus valóban minden lélek számára üdvösség és világosság legyen. Nem mentségeket kercsünk ez áldozatok alóli kibúvársra, hanem hősi lendülettel vállaljuk a ránk váró kötelességet? Ha nem is hajszoljuk az önmegtágadást, de legalább ne térjünk ki előle, ha felkínalkozik. Ne akarjunk többnek látszani, mint amik vagyunk! Ne jajgassunk folytonosan mások gonoszsága miatt, mikor még magunk sem tanultuk meg az áldozatok iskolájában a hősi lelkület abc-jét!

Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepén a szent liturgia két nagy jelképet állít szemünk elé. Egyik: a fény, mely a megszentelt gyertyából árad széjjel. A másik: a kard, a Szűzanya lelkét járta át. E két jelkép kísérsen minden tettünkben, minden érzésünkben, minden szavunkban, minden gondolatunkban és egész életünkben. E két jelkép világosságot derít földi pályánkra és minden eseményére. Akkor nem csügged el a lelkünk az áldozatok vállalásában. Nem pogány kétségbeeséssel és önmagunkba zuhantan, hanem égre emelt szemmel és lélekkel világosságban járjuk, mint az áldozatos lelkek Királynőjének alattvalói a földi élet áldozatokkal váró útjait.

dent természetfölötti szempontból ítél meg; 2. minden cselekedetében a kegyelem hatása alatt áll s 3. mindjobban a természetfölötti valóság irányítja életét.

I.

Egy szegedi plébános mondotta el, hogy minden nap reggel pontosan jelentkezett a sekrestyében egyik diákja, a plébános ministránsa. Egyik reggel könnyes szemmel állított be a sekrestyébe, hogy szokás szerint ministráljon a plébános úrnak. Csak egy kérése volt: foglalja bele a szentáldozatba édesanyját is, ma éjtszaka halt meg. — Mikor Majláth püspökkel közölték fiatal utódjának halálát, rózsafüzéréhez nyúlt s azt mondta: imádkozzunk. Mikor egyik hálátlan kanonokja följelentette s megrágalmazta, külön pápai áldást kért számára a Szentatyától s a szép képet

meleghangú levéllel küldötte el a megtévelyedett embernek. Sohasem láttam annak szobájában a szép pápa-képet XI. Pius sajátkezű aláírásával . . .

Ezek a kis példák betekintést adnak a természetfölötti életfelfogásba. Az ilyen lélek *mindent természetfölötti szempontból ítél meg.*

Megvan-e bennem ez az életfelfogás? Nem lehet erőltetni. Sok gyakorlattal, imával s egy kis jóakarattal mindenki elérheti. Persze, idő kell hozzá. A gondolat átalakulása csak lassan bontakozik ki. Eszre sem vesszük. Olyan ez, mint a jó repülés. A motorok dolgoznak, a gép kifut a pályán, sokáig szalad a földön, a benne ülők észre sem veszik, mikor hagyta el a rögöt. Egyszerre csak azt látják, hogy már fönt vannak a levegőben. (Annál inkább megérik, mikor földet ér a repülőgép. A lelki életben is mindig nagy zökkenés a visszaesés, mikor a kegyelmi életből a súlyos bűn ismét földre rántja az embert!)

Tudatosan kell a természetfölötti értékeket a megillető legfőbb helyre állítani életünkben, míg magától is rátalálunk a helyes értékelésre. Ugye, milyen nehéz megmagyarázni egy világiasan gondolkozó embernek, hogy az anyagi kár kisebb baj a lelki kárnál. Vagy azt, hogy a kereszténység értékeiből a magyarságnál. Persze, a kérdést is rosszul szokták föltenni. Mert ellentét nincs a kettő között. De a történelem tud olyan helyzetbe sodorni, ahol tényleg választani kell a kettő között. Gondoljunk Zsuzsannára: „Szorongatás vesz körül mindenünnen. Ha a bűnt teszem, halálom lesz. Ha pedig nem teszem, nem menekülök meg a földi büntetéstől. De jobb nekem a földi igazságszolgáltatás büntetését elviselni ártatlanul, mint vétkezni az Úr színe előtt.” (Dániel k. 13, 22—23.)

Ide tartozik az Úr jelenlétének gondolata. Minden cselekedetünket az a világos meggyőződés irányítja és vezesse, hogy Isten előtt állunk és tesszük, amit tesszünk. És a másik gondolat: arra törekszem, hogy *mindent úgy értékeljek, ahogy Isten értékeli.* (Ezt nevezi Guardini „keresztény világnézetnek”: Krisztus szemével nézni a világot!) Akkor sohasem lesz a reggeli szentmise puszta megszokás, hanem valóban egész napom s lelki életem középpontja. Nem lesz a közös ima gépies hadarás, hanem igazi istentisztelet, istendicséret. A szentgyónás sem válik megszokottá, hanem mélyen lelkembe nyúl az Úrral való találkozás. Apostolkodásom s minden hétköznapi munkám sohasem süllyed lélektelen, immel-ámmal végzett mesterséggé, hanem lélekkel s buzgón csinálom mindent. Nem leszek soha „hivatalnok”, aki az előírt munkát gépiesen elvégzi belső érdeklődés, felelősségérzet és lelkesedés nélkül, hanem apostol leszek, akiben ég a hivatástudat s a lelkek szeretete. „Krisztus szeretete sürget minket.” (II Kor. 5, 14.)

Halottak napján a temetőben egy nagyon szomorú édesanyával beszéltem. Második s utolsó fia esett el a harctéren. Repülőtiszt volt s a család reménysége. A jó édesanya meg volt törve: „nem lehet megvigasztalódní . . .” Minél inkább belelátunk az élet örvényeibe, annál inkább észrevesszük, hogy még a jó és becsületes embereknél is a természetfölötti beállítottság hiánya leginkább abban nyilvánul meg, hogy értetlenül állanak a *szenvedéssel* szemben. Nemcsak a legnagyobb csapások, megpróbáltatások, de a mindennapi apró kellemetlenségek, balsikerek, csalódások alkalmával is gyakran hallunk ilyen és hasonló kifakadásokat:

— Hát megérdemeltem ezt?

— Egész életemben csak dolgoztam, fáradtam, s most ez a jutalma?

— Mindig, mindenkinek jót akartam s velem így . . . Hogy engedheti az Isten?

— Mindig tisztességes, becsületes voltam, s épp velem történik meg ez?

— És a másik, a tisztességtelen, a könnyelmű boldogan éli világát! . . . Először is hiányzik a beszédben a megfontolás: a másíknak a „boldogsága” igazi boldogság-e? Hiányzik az ismeret: anyagi jólét az ördög is „adhat” . . . Hiányzik a tudat: a mi boldogságunk mélyebb, azt senki sem rabolhatja el. Hiányzik az igazi alázatosság: megérdemlem-e a jutalmat. Uram, nem vagyok méltó . . . Hiányzik a bizalom: bármi történjék — velem van az Úr! Hiányzik a hit: Krisztus keresztjét viselem. Hiányzik a végső vigasz és megoldás: Krisztus Jézusban élünk, az ő titokzatos Testének, vagyis a katolikus Egyháznak *taggal* vagyunk. „Igaz ez a beszéd: ha meghalunk vele, élni is fogunk vele, ha szenvedünk vele, uralkodni is fogunk vele.” (II Tim. 2, 11—12.)

II.

A természetfölötti ember minden akciójában a kegyelem hatása alatt áll, vagyis nem akarja kivonni magát e hatás alól, hanem épp ellenkezőleg! Mintegy második természetévé válik, egész lényét, gondolkodását és érzésvilágát megmenessíti, átgyúrja és megszenteli az isteni kegyelem. Mind tökéletesebb lesz az összhang és közreműködés a kegyelemmel. *Értelmünk megvilágosul és akaratumk a kegyelem hatása alá kerül.* A jóra fog hajlani a kísértések ellenére. Nem magától, hanem kegyelemből.

Akkor nemcsak igazi értékük szerint, Isten mértéke szerint fogjuk megítélni a dolgokat, hanem a szerint is fogunk cselekedni. Gyakorlatilag ez annyit jelent, hogy *lélekkel csinálunk mindent.* Kaszap István a legkisebb liturgikus ténykedéseket is lélekkel tudta megtölteni. Ezért gyakran fölteszi magának a kérdést: „Keresztvetés: bizalom-e? Térdhajtás: imádás-e? Mellverés: bánat-e? A szenteltvízzel való hintés: megtisztulás vágya-e?”

Milyen jellemző Kaszap István másik följegyzése: „Végre, Heurékal! Megtaláltam, amit már oly régen akartam tudni, amit oly régen fürkésztem, de rájönni eddig még nem tudtam! Mi is az? Amiért egyedül érdemes imádkozni, amit szüntelen kérni, amiért könyörögni kell, mert minden más lelki szükséglet benne foglaltatik. A kegyelem: t. i. annak a kegyelme, hogy Isten kegyelmeit mindig fölismernék, ellene ne álljunk, hanem kövessük és bízunk rá magunkat, hogy így az kedvére alakíthassa lelkünket (a természetre építve) szentté és Isten előtt legkedvesebbé.” Ugyanezt mondja Kempis: „kivánd és kérd szüntelen, hogy benned Isten akarata teljesüljön”.

Olykor világosan meg tudjuk különböztetni magunkban a Szentlélek sugallatait és a kísértő unszólását. — Ne légy pontos, hanyagold el, úgysem látják, ne hagyj magad, ezt most csinál meg jól, mert kitüntetnek érte, ilyen és hasonló rosszra ösztökélések nem jöhetnek a Szentlélektől. Tehát az ellenkezőjét, illetve az amúgy is helyeset teszem. Nagyon sokszor azonban nehéz fölismerni az Úr akaratát. A lelki élet mesterei itt is útbaigazítanak és szabályokat állítanak föl, amelyek megkönnyítik a választást. Minden lelki könyvben találunk ilyen szabályokat.

Csak a legegyszerűbbet említjük meg. A *szeretet*, az *engedelmesség*, az *alázatosság* biztos jele szokott lenni az Isten műveinek. Már Aquinói Szent Tamás mondja: „akiket a szeretet vezet, azokat a Szentlélek vezet”. Amit szeretetből, engedelmességből, alázatosságból teszünk, az biztosan a Szentlélek műve.

III.

Míg gondolkozásunk lassan-lassan Krisztushoz alakul, s megtelik isteni világossággal, kegyelmi bölcseséggel, és cselekedeteink is mindjobban a kegyelem hatása alá kerülnek — egész lényünk szinte észrevétlenül átalakul s mindjobban *lelki* emberek leszünk: a Szentlélek emberei. „O, hogy ujjong a lélek, minden bilincse lehull, szabadon szárnyalhat célja felé. Megszűnik a természetes élet, hogy egy természetfeletti vegye kezdetét” — írja édesanyjának Érdről a kis „magyar szent”, Mária Margit nővér.

Az ember élete tele van vágyakkal, célokkal. Attól függ boldogságunk, hogy mire irányulnak ezek a vágyak, célok és szenvedélyek. A testi ember csak a látható anyagi világot értékeli. A lelki ember a szellemi és lelki valóságot becsüli nagyra. A Szentlélek embere azonban a *természetfölötti valóságot* érzi át legmélyebben. Számára fontosabb a kegyelemben való növekvés, mint az anyagi vagy szellemi gazdagodás. Jobban megihatja Krisztus jelenléte az Oltáriszentségben, mint kormányfők vagy királyok látogatása . . .

Ennek a lelkületnek kialakításához szolgál a mindennapi elmélkedés, a gyakori szentséglátogatás, készülés a szentmisére, buzgó hálaadás, mindennapi szolozsma (a világiak szolozsmája az Urangyala), a lelki olvasmány, a Szentírás olvasása. Szent Alajos egész hetét betölti a vasárnapi szentáldozás. Mint legnagyobb valóság él szívében és tudatában. Az állandó gyakorlat lassan-lassan kialakítja bennünk a természetfölötti embert, akit az Úr dolgai jobban érdekelnek a világ dolgainál.

Ugyanakkor negatív irányban is küzdeni kell az elvilágiasodás ellen. Milyen szomorú, mikor egy katolikus ember (hát még egy szerzetes vagy pap) minden öröme az újságolvasás, az ebéd, a bor vagy a sport, a mozi, a társaság . . . A nagy természetfölötti értékek nem mozgatják. A szentmisét könnyen elhagyja, imáit kényszeredetten végzi, munkakörében türelmetlen, de csupa fül, száj, szív, mikor szórakozásról, élvezetről van szó. Saját lakására vagy jólétére talán nagy gondot fordít. De a templomra? . . . Óvakodjunk! „Fratres, sobrii estote.” (I 5, 8.) Egy amerikai újság írja: „Sokszor hangoztatják, hogy a kereszténység eltiltja az embert sok élvezetől s ezért megnehezíti életét. A valóságban a vallás csak a bűnös élvezetektől tilt el, amelyekben úgysem talál az ember igazi örömet. Az ilyen élvezetek pillanatnyi és rendszerint lelki s erkölcsi rossz érzést váltanak ki, melyek súlyosabbak az élvezetnél. Márpedig nekünk nem ilyen élvezetre van szükségünk, hanem mély öröme. Ezért legvidámabb emberek a legvallásosabbak.” (The Cath. World.) Mária Margit nővérrel pedig egyik érdei társnője így nyilatkozott: Nem egyszer csodálkoztam, hogy tud olyan jót nevetni semmiségeken, hogy tudják érdekelni dolgok, melyek nekem olyan unalmasak voltak? Később aztán megtudtam, hogy ilyenkor Jézusára gondolt s annak

örült oly nagyon. — Valóban, a szentek voltak mindig a legvidámabb emberek. Higgyük el, hogy a mi boldogságunk is csak a mély örömben, a természetfölötti élet birtokában virágozhat ki. Ne is keressük máshol!

„Mi az, mi embert boldoggá tehetne?

Kincs? hír? gyönyör? Legyen bár mint özőn

A telhetetlen elmerülhet benne,

S nem fogja tudni, hogy van szívöröm.”

(Vörösmarty.)

Aquinói Szent Tamás szerint három ismertetőjegye van a kegyelemnek. Az *első* az, hogy *súlyos bűn nem terheli a lelkünket*. Aki a kegyelem állapotában él, az kerül a halálos bünt, vagy ha valamikor súlyosan vétkezett volna, azt őszintén megbánta, meggyóna s elfordult tőle. A megkeresztelt ember a Szentlélek temploma. De a halálos bűn előzi lelkünk-ből az Istent, a templom üresen marad, olyan lesz, mint az Oroszországban talált kifosztott templomok, melyeket istállónak, raktárnak, mozgóképszínháznak rendeztek be a bűnös emberek.

A természetfölötti élet *másik* ismertetőjegye, hogy *nem találunk élvezetet a világi dolgokban*. Az ember azon veszi észre magát, hogy nem becsüli nagyra a földi élvezeteket (percipit se contemnere res mundanas). Miért? Mert megtalálta az igazi örömet és boldogságát a természetfölötti valóságban. S ez a kegyelmi állapot *harmadik* ismertetőjegye. Az ember *Istenben gyönyörködik* (percipit se delectari Deo).

Tekintsünk be akármelyik mélyen vallásos ember följegyzéseibe. Prohászka, Kaszap István vagy Bogner Etus jegyzeteiben minden lapon találunk sorokat, melyek rögtön megértetik velünk, milyen boldogság már itt a földön a bensőséges, meghitt Krisztus-kapcsolat. Mikor az Eucharisztia lesz életünk középpontja s az Udvözítővel oly közvetlenül beszélgetünk, mint legjobb társainkkal.

Ennek a természetfölötti lelkületnek egyik leghitelesebb megnyilatkozása Szent Pál filippibeliekhez írt levele a római fogságból: Ez az én várakozásom és reménységem, hogy semmiben sem gyengyenülök meg, ellenkezőleg, teljes a bizodal-mam, hogy amiképp egyébkor, úgy most is megdicsőítetik Krisztus az én testemben akár az élet, akár a halál által. Mert számomra az élet Krisztus, a halál nyereség. De ha az az Isten akarata, hogy testben éljek, ez számomra gyümölcsstermő munka; s nem tudom mit válasszak. E kettő okoz nekem vívódást: kívánok föloszlani és Krisztussal lenni, ami sokkal jobb, de tiértetek meg szükséges, hogy még maradjak a testben. S ebben bízva tudom, hogy maradok és mindnyájatok számára megmaradok a ti gyarapodástokra és a hitből való örömötökre, hogy a dicsőségek Krisztusban növekedjék a javamra (1, 20—26.).

Erre a természetfölötti lelkületre különösen ma van szükségünk. Az ördögi hatalmak talán még sohasem sorakoztatták föl oly szemképráztató és gigantikus méretekben seregeiket, mint most, hogy megtevésszék, ha lehet, a jámborokat is. Annál nagyobb meggyőződéssel és ragaszkodással kell kitartanunk a természetfölötti valóság, a múlhatatlan örök igazság — tehát Krisztus mellett.

A leghősibb Anya – a legszentebb áldozat

Jeta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

Zsúfolt ház. Diszes emelvény, mindenütt virágfüzér, szokatlanul ünnepi hangulat. Fényes szemek, kipirult arcok, sok-sok kíváncsi tekintet. A pódiumon helyezkedik el a zöld asztal mellett a hivatalos személyzet.

A hősi halott hozzátartozóinak adják át a legmagasabb helyről érkezett kitüntetését.

Az első sorban ül egyedül a legközelebbi hozzátartozó, a legigazibb vérrokon, a tulajdonképeni kitüntetett: az édesanya.

Szívesen kitért volna a tekintetek kereszttüze elől. De a fiáról van szó. Aki Isten után neki köszönheti az életét, akit ő szült, nevelt, tanított . . .

Fényesre sírta már két szemét.

Örömben vagy bánatában? Hiába, az édesanyai szívet fájdalomtól gyúrta a Teremtő.

Nagy beszédek, széles szavak, mind a hősi halál nagyszerűségét hirdeti. Hisz az ember nagyobb, mint az életét. Ez a legdrágább és legértékesebb.

Kereszteshadjárat, kereszténység élethalálharca, a Dón-kanyari örállás . . . suttog a zsúfolt terem levegőjében.

A lehatott fejű, szomorúan boldog édesanya csak hallgat.

Kezében a kitüntetés. Mintha ő és a fia egy volna . . . Rápereg a könnye az éremre. Csak néz, aztán felsóhajt a pattanásig feszült csendben:

Szegény fiam . . . En hordoztalak, szültelek, neveltelek . . . Szegény fiam . . .

Most én léptem képzeletben az emelvényre:

Te Édesanya!

Igen, te voltál az, aki fogantad, kilenc hónapig szived alatt hordoztad, élet-halál közt világra hoztad — a gyermekedet.

Emlékszel, mily boldog és büszke örömmel vitted a keresztelés után öledben a templomba? Bemutatni az Istennek. Felajánlani és megáldani. Mindent megköszöntél annak, Aki a szülés fájdalmait örömmé változtatta, visszaadta egészségedet, és végtelen kegyelméből gyermekeddel együtt áldhattad és magasztalhattad szent Nevét a templomban. Mily boldog és kitüntetett voltál! Az emberek örömmel néztek rád, megsüvegeltek és talán sokan szent irigységgel tekintettek feléd. És képzeld, ha valaki éléd toppant volna. Valaki, akit soha nem láttál, soha nem ismertél, akiről soha nem hallottál. Elveszi tőled a gyermeket, szíved drága kincsét — és roppant súlyos és kemény ígéket mond hozzád. Hogy mire neveled ezt a gyermeket, hogy fiatalon milyen szomorúan dicső vége lesz — és a te édesanyai lelkedet a fájdalmak töre járja át majd.

S neked nevelned kellett volna ezt a gyermeket, tudva a jövődőlés abszolút biztos igazságát, nevelni, mintha talán misem történt volna azon a nevezetes egyházkeelő- napon. Ahányszor szívedre szorítottad volna, mindannyiszor beléd hasít a prófécia; csókjaid, öleléseid, féltő aggodásod és csodás nagy szereteted örömeibe belevegyül a bánatos jövődőlés szomorú hangja.

Azt kell mondanod, mily kegyes, jóságos és tapintatos volt veled szemben a Teremtő!

Megmentett a döbbenetes jövő előrelátásától. Még a saját Édesanyjával sem tette ezt meg! Ő is megjárta ezt az utat, nem kényszerből, csak méregetlen alázatból és határtalanul nagy törvénytiszteletből meg igen nagy engedelmességből. A legtisztább és legszentebb Asszony is karjára vette a Gyermeket, hogy bemutassa az Úrnak.

Egyik karjára veszi a népek Világosságát, a másik karjára egy kalitkát két gerlefiókkal és felmegy a templomba. Megállítja egy őszhajú aggastyán: Simeon. Mária megdöbben. Simeon jövendöl. A világtörténelem legszívosorítóbb tragédiáját hirdeti előre. A legszentebb Édesanyának talán még a lélekzete is elakadt annak a hírek hallatára, amelyből Gyermekének jövője és egyúttal annak katasztrofális következményei kibontakoznak. *J e l* lesz, amelynek ellentmondanak; *b o t r á n y k ö* lesz, amelybe sokan belebotlanak; *g y e r t y a* lesz, amelyet az emberi gonoszság kiolt . . . Ő lesz a fájdalmak Embere. Rá teszi az Úr minden gonoszságunkat, vérében gyógyulunk meg. Borzalmasan és fájdalommal kell meghalnia, hogy mi élhessünk.

S t e lesz a fájdalmak Asszonya. A fájdalmak sokéltű töre járja át szívedet. Szenvedéseid párhuzamosan haladnak Fiadéval, egészen a Golgotáig. A legnagyobb áldozatot kell meghoznod, mert Téged szeret az Úr legjobban.

Mária végighallgatja: döntöttek sorsáról. Szomorú jövője tudatára ébresztette a Lélek erejével az ősz Simeon: „Ime, tétetett ez sokaknak romlására és föltámadására . . . s jelül, melynek ellene mondanak, sőt lelkedet is átjárja az éles tör.” (Lk. 2, 34.)

Elhíhető a szentatyáknak az a véleménye, hogy borzasztó jövőt sejtett e szavakból a Szent Szűz és szüntelenül Jézus szenvedéseinek keserű gondolata gyötörte. Simeon szavai elvonták a ködöt, mely Jézus áldozati halála fölött borongott. Egészen tisztán látta a jövőt.

Az áldozat fénye világított rá Mária leghősibb anyai lelkére. Az ő Fiának istenemberi vére fogja a vétkes fajnak bűnét mosni és a mennyei Atyát kiengesztelni. Ettől kezdve Mária gondolatainak szabályozója egyedül az Isten akarata. Isten már a gyertyaszentelőkor Mária szíve fölé tűzte azt a *signum laudis-t*, amelyet ő csak azoknak ajándékoz, akiket nagyon szeret. Természetes, hogy Máriát a szeretteik között a legelső hely illeti meg. Ő teszi majd a legszentebb áldozatot a Magasságbeli oltárára. Minden áldozat fájdalomtól születik, a legszentebb pedig a legnagyobból.

Mária gyertyaszentelőkor megkapja Istentől a dekorációt: *s z e n v e d n i e* kell.

Simeon Isten akaratának volt a tolmácsa. Mária nagy és csodálatosan erős hite nélkül mélységes pszichizmussal záródnék a gyertyaszentelő-jelenet. Nem! Alázatos lélekkel és mindenre kész önfeláldozással újra karjára veszi a Gyermeket és Istenbe kapaszkodó hittel rálep életútjára, amelyet úgy kell megjárnia, hogy örökké tündöklő példakép legyen minden szenvedő édesanya számára.

Ne kürtöltes magad előtt . . .

Irta: dr. Városi István

Aki azt állítja, hogy nem esik jól neki az emberi elismerés, az nem ismeri magát s a magában rejlő örök embert. A hiúság szomorú örökségünk, melynek bolyhos szirmai ott nyiladoznak bölcsőnk körül és száraz ágai koporsónkat verdesik. Ha nem volna hiúság, nem ismernők a kozmetikát, szegényebb volna minden múzeum, dísztelenebbek a tárlatok, apróbbak az épületek és vékonyabbak a történelemlékönyvek. Akkor az Akropolisz helyett elég lett volna egy-két nádfedeles kőház, Wallenstein seregei helyett néhány mogyorófavessző s a reneszánsz pompája helyett egy csomó szakácskönyv és nádfonatú szék. Nem akarjuk ezzel mondani, hogy a bűn kultúraépítő tényező, azt azonban nyugodtan állíthatjuk, hogy az emberi erény vitorláit igen gyakran magának foglalja le az emberi bűn s a lélek fejtőző erőit felhasználja a gonoszság. Bár az sem egészen hamis állítás, hogy a bűn igenis kultúraépítő lehet. Olyan értelemben, amilyen értelemben maga az ördög is Isten dicsőségét szolgálja akarata ellenére. Kigyullad bennünk az isteni szikra, megfogamzik egy-egy nagyszerű terv és jobbik énünk nekilát a megvalósításnak. Gyúr, farag, épít, lelkesít és egyszer csak — magunk se vesszük észre, hogy mikor és hogyan — átveszi a vezetést rosszabbik énünk és amit előbb még Isten dicsőségére kezdünk, most már a magunk dicsőségére folytatjuk. Mivel azonban a szerepcserét röstelljük bevallani, azért továbbra is hirdetjük, hogy Istenért dolgozunk. Vagyis felöltjük magunkra a képmutatók maszkját . . .

A Hegyibeszéd 6. fejezetében pedig éppen ez ellen indít harcot az Úr. Az első versben — amint már említettük — általánosságban szól a képmutatásról. A következőkben részletekbe megy és néhány cselekedetre mutat, mint amelyekben gyakrabban nyilatkozik meg a farizeusi magatartás. Bölcsesége olyan három cselekedetet választ, amelyeken egész vallási életünk fordul: a lemondás, önmegtartózkodás és áldozat három főfajtáját.

Első az alamizsna. Így szól erről az Úr: „Mikor tehát alamizsnát adsz, ne kürtöltes magad előtt, mint a képmutatók cselekszenek a zsinagógákban és az utcákon, hogy tiszteltessenek az emberektől. Bizony mondom nektek, elvették jutalmukat.” (Mt. 6, 2.) Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy az alamizsna szó többfélét is jelent. Legtágabb értelemben jelenti az irgalmasság mindenfajta cselekedetét. Szűkebb értelemben a bármiféle testi támogatást. Legsajátosabb értelemben pedig jelenti azt az anyagi segítséget, amit a mindennapi szóhasználatban alamizsnának nevezünk. Az Úr Jézus tanítását itt az alamizsna szó legtágabb értelmével kell összefüggésbe hoznunk, amint ez a Hegyibeszéd egész szelleméből is kitűnik. „Mikor tehát alamizsnát adsz”, vagyis „Mikor bármiféle irgalmasságot cselekszel . . .” Egyébként az alamizsna értelméről, parancsáról és értékéről bővebben is megemlékeztünk már, részint a nyolc boldogságról szőtt elmélkedésünkben, részint a megelőző fejezet 42. versének magyarázatában. Itt most már az érdekel minket csupán, hogy milyen

legyen az alamizsna módja, vagy hogy merészebben fejezzük ki magunkat: az irgalmasság isteni stílusa?

A farizeusi stílust ugyancsak elítéli az Úr. Nem tudjuk pontosan, hogy milyen volt ez a stílus, de egész biztosan sértette a krisztusi erkölcs alapjait. Vannak, akik az Úr által említett kürtölést szószerint veszik és azt állítják, hogy a farizeusok csakugyan kürtöltettek maguk előtt és így csodították össze szegény felebarátaikat, mikor az utcákon vagy zsinagógáikban alamizsna-osztásra készültek. Lehet, hogy így történt, de a régiségtan tudósai ezt nem merik biztosan állítani. Valószínűbb, hogy az Úr találó képben fejezte ki magát és annyit akart mondani vele: ne üsd dobra irgalmasságodat. Nem kell a verebeknek is arról csiripelniök, hogy te megint adtál valamit. Nem kell új téma a piacon vagy a szalonnokban arról, hogy te ismét jót tettél a szegényekkel. Ne hívd föl az emberek figyelmét alamizsnáidra. Ha csak azért adsz valamit, hogy ezért megbecsüljenek az emberek és esetleg elnökké válasszanak valamilyen emberbaráti intézményben vagy bármilyen kielégítsék hiúságodat, akkor elvetted jutalmadat a földön. Az emberi megbecsülés lesz fizetésed. Ez az az aranytallér, amelynek fejében jótékonyságot. Megkaptad, tehát az Istentől nem várhatasz semmit. Nem ingyen adtad. Piacra dobtad csak alamizsnádát és földi értéket kaptál a szokásos árfolyamon. Ha bevallod, hogy így van, még legalább az őszinteség némi tiszteletre szólít irántad. De ha azt hirdeted, hogy Istenért tetted, amit magadért tettél, akkor képmutató vagy. Színész. Amint a hipokrita szó is komédiást jelent a görög nyelvben . . .

Ha mindezt megfontolnánk, sok minden másképp lenne életünkben. Összetörnénk talán az aranybetűs márványtáblákat, amelyek hirdetik, hogy egy-egy templom, kórház, árvaház építésére ennyit vagy annyit adtunk. Talán nem iratnánk többé baráti cikkeket fővárosi és vidéki újságokban egy-egy adományunkról. Talán N. N. betűvel jeleznénk pengőinket, amiket belső bosszúsággal szurkoltunk le egy-egy karitászmozgalom nyomán. Talán sietve lemondanánk hangzatos címeikről is, amelyeket bőkezűségünk folytán akasztanak nyakunkba az élet nagy színpadán . . .

Ísmét csak hangsúlyozzuk, hogy nem kell okvetlenül minden alamizsnánkat titokban leboncolitanunk. Ha Istenért és felebarátunk őszinte megsegítésére adjuk, ha nem a magunk dicsőségét keressük, akkor bizonyos körülmények között helyesebb is a nyilvános adakozás. Sok botrányt, ostoba mende-mondát akadályozhatunk meg, sőt a jópélda erejével másokat is nemes tettekre serkent így cselekedetünk. Ugyan mit szólna például az ország közvéleménye, ha a Főméltóságú asszony akciójára titokban adnának csak a püspökök vagy az előkelők? Nyilvános nyugta nélkül kevesen hinnék, hogy valóban adtak. És hány kispolgári erszény zárulna be keserű kifakadás közepette: miért adjak én, ha egyszer azok se adtak,

akiknek ez elsősorban kötelességük? És hány példát lehetne fölhoznunk még! De hiszen értjük a lényegét: adjunk Istenért és ne földi dolgokért cserébe. Am akkor se kürtöljük világga alamizsnánkat, legfeljebb itt-ott bölcs mértékkel engedjük meg, hogy alamizsnás istenszolgálatunkról tudomást szerezzenek az emberek . . .

Milyen a krisztusi mód, az Istennek tetsző stílus? Azt mondja Urunk a következő versben: „*Te pedig midőn alamizsnát adsz, ne tudja balkezed, mit cselekszik jobbkezed — hogy alamizsnád rejtekben legyen; és Atyád, ki lát a rejtekben, megfizet neked.*” A testet öltött Bölcsesség nemcsak tanít, de úgy tanít, hogy gyönyörködve hallgassák tanítványai. Amit szívesen hallunk, azt nehezebben feledjük. Az Ember-Krisztus tehát szónoki fogásokat, gyönyörködtető elemeket is szó beszédébe. Itt is ez történik. Szónoki nagytitást és megkapó személyesítést hallunk, amit nem kell szóról-szóra vennünk. Nem is lehetne. Balkezünknek nincsen különálló értelme és tenyerünkben sincsenek szemek, amelyeket rámereregethünk a másik kezünk tetteire. A kijelentés értelme ennyi: ha jót teszel, tedd titokban, még magad se szerezz tudomást róla. Ne mérlegeld, hogy most milyen jót cselekedtél és ne gondolkozzál azon, hogy milyen különleges érdemeid vannak . . .

Szükséges magatartás ez, mert máskülönben szívünkbe száll az öntetszelgés és lelkünk hamvát fagyos zuzmarává verdesik a hiúság fekete szárnyai. Az Isten jutalmazó keze csak azt az alamizsnát teszi örök ítélete szent és igazságos mérlegére, amelyet senki meg nem fizetett a földön csengő arannyal, hervadó babérral, emberi dicsőséggel, vagy legalábbis nem azért adódott, hogy ilyen mulandó jutalomban részesüljön. Az alamizsna rejtett mivoltát — e fontos szemponton túl — megkívánja gyakran a felebaráti szeretet is. Mert a mások szemeláttára adott alamizsna megszegyenítés lehet és a megalázottság könnyeit csalhatja a szegények szemébe. Nem gondolunk mi erre sokszor. Egy-egy kicsiny epizód azonban megdöbent és megnevel bennünket . . . Pár év előtt egy valaha jobb időket látott idős asszonnyal találkoztam nap-nap után. Padon üldögélt. Sütkérezett a tavaszi napon és várta a Gondviselés küldötteit, akik betevő falattal könnyítsék szomorú öregségét. Nem koldult hivatalosan, de a szemérmes koldusok módján: kéregetett. Egyszer elgondolkoztam valamin, nem

néztem az utca forgalmát és szórakozottan tettem filléreimet a kezébe. Máskor hangosan megköszönte az adományt, mosolygott és barátságosan szólt néhány szót. Most zavartan rámtekintett, kezét hamarosan visszahúzta és körülnézett az utca népén. Bizonyára ismerősei közeledtek, akik még jobb napjai korából emlékeztek rá és megfigyelhették a nyilvános alamizsna megszegyenítő filléréit. Észrevettem a kínos helyzetet, de már késő volt. Máskor azonban jobban vigyáztam, hogy akaratlanul se keverjek szeretetlenséget kicsi adományomba . . .

De Krisztus e tanítása nem ellenkezik-e vajjon a Hegybeszéd egy másik versével: „*Úgy világoskodjék a ti világosságtok az emberek előtt, hogy lássák jócselekedeteiteket és dicsőítsék Atyátokat, ki mennyekben vagyon?*” (Mt. 5, 16.) Nem. A Szentírás tudósai könnyen megoldják e látszólagos ellentmondást. Adjunk példát Isten dicsőségére és ember-társaink épülésére, de kerüljük a hiúságot és az emberi elismerést. Vagy méginkább: tegyük mások szemeláttára, de hivalkodás és földi előnyök hajszolása nélkül azt a jócselekedetet, amelyet kötelességünk megtenni. Egyrészt így jó példát adunk és előmozdítjuk Isten ügyét, másrészt kerüljük a botrányt, amely könnyen bekövetkeznék, ha a kötelesség betöltése titokban maradna. Viszont azokat a jócselekedeteket, amelyeket szoros értelemben már nem kötelességünk véghezvinni, ha megtörténnek, lehetőleg titokban történjenek . . . Olyan értelemben és terjedelemben, amint az imént vázoltuk.

Legfőképpen pedig függesszük szemünket a mennyi Atyára. Hiszen a rejtekben is lát és megfizet nekünk. Ha egyetlen verébfiókat mentek meg a macska körmeiből valami elhagyott erdőszélen: Ő látja. Ha a legsötétebb utcán nyitom ki alamizsnára erszényemet: Ő előbb veszi észre mozdulatomat, mint a koldus. Ha N. N. betűvel írom alá a gyűjtőívet: Ő elolvassa nevemet. Szent István király áruháiban osztott alamizsnát. A szegény magyarok nem ismerték meg, de az Isten igen . . . Majd megfizet nekünk is. Nem kerubokkal írat vezércikket rólunk valami mennyei ujságba. Nem szeráfokkal véset emléktáblát nevünknek az ég felhői fölött. Hanem országába hív és önmagát adja. „*Jöjjetek, Atyám áldottai, bírijatok a világ kezdetétől nektek készített országot.*” (Mt. 25, 34.)

Összeomlott templomok között

Irtó: Pákozdy József

Amikor Róma felett megjelentek a pusztítás acél-szárnyú gépmadarai és utánuk az olasz nép rombadőlt templomai felett siránkozott, a Vatikán félhivatalos lapja, az Osservatore Romano „Összeomlott templomok” című cikkében rámutatott arra, hogy az elmúlt nemzedékek által olyan nagy gonddal és áldozatkészséggel felépített templomokat a hívek nem használták fel kellőképpen. A mai tömegek nem jártak templomba. A templomok javarésze szinte kongott az ürességtől. Talán éppen ezért engedte meg az Isten

elpusztításukat s ezzel együtt az egész olasz földre szakadó megpróbáltatásokat.

Valahogy nehéz szabadulni a folyton visszatérő, lehangoló gondolatoktól, ha az olasz példa nyomán a mi templomainkra és ezzel kapcsolatosan a mi sorsunkra fordítjuk figyelmünket.

Nálunk általában azzal szoktuk vigasztalni magunkat mostanában, hogy a hitélet fellendülőben van, a kegyelmi életet élők száma örömdetesesen emelkedik, a templomlátogatók szinte napról-napra szapo-

rodnak. Hogyha azonban arra gondolunk, hogy még mindig mennyien mulasztják el a vasárnapi szentmisét és csak úgy felületes számításokat végzünk arról, hogy figyelembe véve a hívek számát, még hányszor kellene zsúfolásig megtelniök az egyszer is alig megtelő templomoknak, akkor szívünket a legnagyobb szomorúság fogja el.

Eszembe jut, hogy eddigi, még nem is egészen egy évtizedes papi működésem alatt mennyiszor kellett üres falak között misézni és hányszor mondtam el a nagy gonddal elkészített vasárnapi prédikációm két, három jámbor öreg nénikének, akik közül az egyik rendszerint süket volt, a másik pedig mindjárt az első mondat után elaludt. S hogy nemcsak én voltam az egyetlen, aki így járt, arról, azt hiszem, igen sok paptársam országszerte tanúskodhatik.

A legtöbbször nem a hitelenség, nem a vallás-vagy papgyűlölet tartotta vissza híveinket az istenházától és a vasárnapi szentmisétől, hanem a közönyösség, a nemtörődömség és az Isten súlyos bűn terhe alatt kötelező parancsának semmibevétele.

Ha valamelyiket megkérdeztük, miért nem jár szentmisére, szinte alig győztük hallgatni a kifogásokat. Télen hideg van, nyáron nagy a hőség, tavasszal égetően sok a munka, ősszel nagy a sár. De, hogy ezek nem igazi indítók, hanem csak üres mentegetődzések voltak, azt a lelkük mélyén maguknak a megkérdezetteknek is érezniök kellett, hiszen nagyon sokszor ugyanezen okok nem tudták visszartartani őket, ha valamilyen hasonló körülmények között megtartott szórakozási alkalom kínálkozott.

Igazat kellett adnom annak az egyszerű falusi asszonynak, aki az egyik szemlém alkalmával, amit az utcán ácsorgó misemulasztók között tartottam, olyan ügyesen megcáfolta a felhozott kifogásokat. Vasárnap volt. A legények a korcsma udvarán dönggették a düledező kuglibod korhadó oldalát. A leányok összefogódzva járták az utcát és énekeltek. Az öregek kiültek a ház elé és mustrálták a járókelőket.

Az egyik csoportnál hirtelen megálltam. Barátságosan fogadtak és azonnal helyell kináltak. Letelepitem közéljük és egészségük felől érdeklődtem. Pár percig szótlánul keresték a mondanivalót, majd valaki megtörte a csendet.

— Meleg van máma, tisztelendő úr!

— Bizony meleg, — mondtam én — talán éppen ezért voltak olyan kevesen ma a templomban is.

— Mindegy ennek a népnek, kérem, — szölt közbe egy bozontos bajuszú öreg — mindig talál ez kifogást a templomkerülésre. Nem szeretik már úgy az istenházát, mint a régiek. Hej, mikor én még legény voltam, le is törte volna apám a derekamat, ha elcsavargom vasárnap a szentmisét. Még a prédikációt is mindig kikérdezte tőlem. De ma már az öregek is otthon pipáznak vasárnap és a fiatalság nem látja a jövedelmétőlük.

— De hiszen, — vágott a szóba az egyik élénk szemű néni — én azt mondom, könnyen a templomhoz lehetne szoktatni őket újra. Ha az esperes úr minden vasárnap egy hordó bort guríttatna a templomkertbe és kihirdetné, hogy mindenki, aki a misén ott volt, utána annyi bort ihat, amennyi jól esik neki, akkor lehetne sár, jégeső, hideg vagy meleg, ott volna az egész falu férfiembere. De még az asszonyok is elmennének. Ha másért nem, azért, hogy férjükre vigyázzanak. Azt gondolom, hamarosan ki is kellene bővíteni a templomot.

Jót kacagtak, azután újra gondolataikba temelkedtek. Valami jobb megoldáson törték a fejüket, mert azt valamennyien belátták, hogy így valahogy nincs rendjén a dolog.

Akkor még azt hittem, hogy csak falun vannak ilyen állapotok, azóta rájöttem, hogy nagyjából a legtöbb városban is ugyanez a helyzet.

És ezek felett az üresen álló templomok felett egyre jobban tornyosulnak a viharfellegek. Talán az is figyelmeztetés akar lenni számunkra, hogy az első ledobott ellenséges bombák egyike nálunk is éppen a templomot találta el.

Valamelyik hitetlen tudós mondta egyszer: „Ha én hinni tudnék az Oltáriszentségben, egész nap ott térdelnék az oltár előtt.” Ez a mi helyzetünkre alkalmazva körülbelül így hangzana: „Ha mi valóban hinnénk, és elevenen élne bennünk a hit, hogy a világeseményeket és bennük a mi jövődönket is, nem a vak sors, nem is az előre kiszámíthatatlan, szeszélyes véletlen, hanem a mindenható és gondviselő Isten irányítja, és csakugyan tőle függ, hogy holnap vagy azután mire virradunk, akkor kevésnek bizonyulnának az összes templomaink s még hét-köznap is tele volnának azok az ájtatos, buzgó imádkozók tömegével.”

Washington 1787-ben fontos tanácskozást hívott össze, amelyen a már előrehaladott korú Franklin a következő szavakat intézte az egybegyűltekhez: „Uraim! Imádkozunk! Nagy életkort értem el, de minél tovább élek, annál inkább belátom, hogy az emberiség sorsát az Isten intézi. Ha a háztetőről nem eshetik le egy veréb sem az Ő tudtán kívül, hogyan erősödhetnek meg akkor egy ország az Ő segítségével.”

A Szentatya az elmúlt nagybőjt kezdetén azt kötötte szívére Róma összes plébánosainak és hitshónokainak, hogy híveiknek különösen az ima, a szentmishallgatás és a vasárnap megszentelésének fontosságát hirdessék, mert elsősorban ezek által nyerjük meg az irgalmas Isten bőséges kegyelmét.

Ezt kívánja most tőlünk is a Szentatya, de még inkább a mi saját érdekünk. Legyünk buzgó apostolai a szentmisének. Értessük meg embertársainkkal, hogy most nem lehet ezen a téren közönyösnek, kényelmesnek, hanyagnak lennünk, most nincs helye az üres kifogásoknak. Nem szabad egyetlen templomnak sem vasárnap üresen állnia, mert minden üres templom súlyos bűn a nemzetünk jövője ellen is.

Hindenburg mondotta valamikor: „Az ember azonnal megérzi a fronton, ha otthon gyengül az imádság.” S viszont, ha itthon mindjobban fokozódik, erősödik az Istenhez győzelemért, igazságos békéért könyörgők imádságkórusa s minden templom megtelik buzgó keresztény hívekkel, akkor biztosra vehetjük, hogy a jóságos Isten nem hagy el nehéz helyzetünkben és megáldja értünk küzdő katonáink mocsoktalan, tiszta fegyverét.

„Jobb egy nap, Uram, a te hajlékodbán, mint máshelyen ezer. Inkább akarok lenni utolsó az én Istenem házában, mint hogy a gonoszok sátrában kelljen laknom!” — mondja a Zsoltáros. (Zsolt. 83, 11.)

Ha mi is hasonlóképpen vélekedünk az Isten házáról és másokat is megtanítunk az Ő hajlékának szeretetére, akkor a buzgósággal, áhitattal megtelt templomaink bennünket is megőriznek attól, hogy a viharok elültével a gonoszság kegyetlen sátrában kelljen laknunk.

Jézus Szíve felé . . .

Irta: dr. Nagy József Győző

A századok nagy Jele, amely a legújabb kor embere felett ragyog: a Szív. Felettünk ragyog, de már sugarai behatoltak életünkbe. Érezzük tiszteletének harmóniát adó áldásait, számontartjuk ígéreteinek nagyszerű megvalósulásait és amikor összegezni akarjuk hálánkat a Szívvel szemben, amikor neki akarunk lendülni, hogy a szavakon túl vonalakban, ritmusban és dallamban teremtsünk ahhoz méltót, ami bensőnket egészen eltölti, akkor majdnem mindig el kell szomorodnunk.

Mert a Jézus Szíve-tisztelet hangulatát nem tudják visszaadni a kultusz énekei, amelyek érzelgő vágyakozásban érik el tetőpontjukat, és a képzőművészet alkotásai, azok a Jézus Szíve-képek és szobrok is kihívják bírálóunkat, mert nem minden esetben adnak méltót a Megfeszítetthez vagy a Júdabeli győztes oroszlánhoz.

Régóta túl vagyunk már azon, hogy ezek miatt a tisztelet szenvedje a bírálatot. Nemcsak azért, mert az Egyház ünnepei és a zsolozsma mélységes dogmatikája helyes irányt jelölnek. Hanem azért is, mert élményünk lett a szent Szív tiszteletének minden igazsága. Bensőnkben is tudjuk, hogy nagyobb dolog Jézus Szívének tisztelete, mint a legnagyobb szobor vagy a legpompásabb festmény azt elképzelni próbálja és melegebb, erősebb és lelkesebb a Jézus Szíve-tisztelet hangulata, mint akármelyik ének az énektárunkban. És mélyebb, áthatóbb és szorosabban fogja lelkünket a Szív kegyelme, mint akár a legbuzgóbb imádság imádságoskönyvünkben, mert érezzük, hogy az övé vagyunk. Minden önfelajánlásnál többet ér megtérésünk, amely a Szívhez való térés volt minden alkalommal, és minden önfelajánló szertartás erejénél jobban érezzük, hogy kegyelmeitől függenek erényeink és ráutaltságunkról minden értekezésnél jobban meggyőző az, ha saját életünk vagy szegényes apostolkodásunk dolgaira visszatekintünk. Nem, itt nincs helye az elemző okoskodásnak: *amink van, azt Istentől azóta kaptuk, amióta a szent Szív kegyelmei érintették életünket* és erőink hullámlása akkor mutat mélypontot, amikor távolodik tőlünk a szent Szív tiszteletének megértése és a kegyelem sikerei akkor jellemzik dolgainkat, amikor szegény emberi szívünk gondolatai és érzése egy ütemre tudnak járni az isteni Szív gondolataival és érzéseivel.

A kegyelmi életet százezrek élnek hazánkban is. És akik élnek, azok kifejezetten és megkülönböztetetten a szent Szív kultuszának szép magyarországi történelmével egyszerre lendültek és lendülnek ma is. Úgy, ahogyan az édesanya, aki nem tudja a szeretet definícióját, de gyermekével szemben Istentől kapott ősi érzesek nyilatkoznak meg legegyszerűbb mozdulatában is, amellyel gyermeke felé hajol: valahogyan így vannak a tömegek a magyar lelki életben is. Nem tudják hittudományosan taglalni életük tartalmát, a szent Szív tiszteletét és nem tudják, hogyan feleljenek egy-egy kérdésre, amelyet az ellenséges ember felvet, de egész életük történetének minden tartalmával érzik, tudják, hogy amikor a Szív tiszteletéről van szó, akkor arról van szó, ami saját életüknek és világ-

nézetüknek, szenvedéseiknek, optimizmusuknak értelmet és erőt adott. S ez a szentséges Szív kegyelmeinek ígézetében élő nagy magyar tömegek mélységesen diszkrét élménye és világnézete.

Mégis keresünk. Keressük a megokolást és a kifejezést. *Nem azért keressük ezeket, mintha e nélkül nem tudnók értelmét álláspontunknak.* Hanem keresünk, mint az örök emberi érzések kifejezését a nagy költők írásaiban vagy nagy művészek ihletében. Ezek is megvannak bennünk is, de örülünk, ha az ihletett művész alkotásában magunkra ismerünk és amit a mi értelmünk nem tudott kifejezni, de mélyen érzett, annak mindig örülünk, ha valamely alkotó és ihletett művész dolgaiban megtaláljuk pontos megfogalmazását. És felsőhajtunk örömmel: igen, ez az. Én is pont így éreztem mindig és csodálatos, hogy nem tudtam így kifejezni, megfogalmazni.

Igy keressük a szent Szív tiszteletének kifejezését mások írásaiban és művészek ihletében. És örülünk, ha végre egy éneket tanulhatunk, amely egyezni képes a dogmatika komoly hangulatával és még inkább, ha képet, szobrot lelünk, amely előtt úgy leborulhatunk, mint a lelkünkben élő Jézus Szíve előtt. Tudjuk, hogy az Oltáriszentségnél mélyebb és igazabb megjelenése Istennek a mi részünkre itt a földi életben nem létezhetik. De pont azt, amit az Oltáriszentség titka rejt, aminek az erejét és lendületét és a tisztaságát éljük, de nem látjuk és nem halljuk, pontosan azt szeretnők ihletett művész kifejezésében megtalálni. De jaj, *a mély lelkek nem mindig művészek és a művészek nem mindig krisztusian mély és hibáktól mentes lelkek.*

Ki mondaná meg azt, amit én érzek? — kérdezi az édesanya gyermekének bölcsője fölé hajolva. És ki tudná kifejezni azt, hogy mennyire a szent Szív tiszteletéből élünk? — kérdezi sok lelki ember közöttünk is. És a válasz erre a két feleletre sohasem elégti ki sem az édesanyát, sem a Szív apostolait. Igen, igen, valahogyan így, de hát ezt mégis mindenkinek magának kell átélnie.

Amikor azonban mégis elindulunk Jézus Szíve felé, hogy megértsük saját életünket és százezer magyarok életét, azt gondoljuk, hogy valamiképpen *kivülről kell elindulnunk.* Az erdőkből, a sík mezőkről, a madarak és fák közül meg a nagy vizek szemlélésétől. A munkahelyek robotjából, a városok forgatagából meg a földművelés dolgainak körülményeiből. Mert mindezek az Isten dolgai. És a pacsirta a szántóvető feje felett éppúgy az Isten teremtménye, mint a fehér villamoszóra sersistergő fénye a körüli villamosvezeték mentén. Teremtényekkel küldi Isten atyai szeretetének üzenetét felénk és természetesen, hogy a teremtmények között sorrend van. És nagy jóságát sugározza felénk a napsütés melegsége, de azt is tudjuk, hogy az édesanyánk szeretete sokkal inkább személyes üzenet számunkra Isten atyai jóságáról. És Istent juttatja eszünkbe a jótékony tavaszi eső is, de mennyivel jobban nemcsak eszünkbe juttatja Istent maga Jézus. Ő már nemcsak eszünkbe juttatja, hanem megjeleníti számunkra és ha sokféle

módon beszélt az ósatyákhoz az Isten, sokféleképen szól ma is az emberekhez jóságának üzeneteivel, de amint az ósatyákhoz is legnagyobb közvetlenséggel az ő szent Fia által szólott, úgy szól a mai emberhez is legközvetlenebbül Jézus által és Jézus Szívének ígéretei által.

Jézus Szíve felé ezért kell valahogyan kívülről elindulnunk. Körülnézünk a teremtmények között, amelyek mind Istentől beszélnek, és elindulunk Jézus felé, Aki a teremtés középpontja és Isten szeretetének legfőbb bizonyossága. *És értünk vállalt őt szent Sebe közül általvert Szíve beszél legékebben arról, hogy mennyire szereti az embert az Isten. Ez az Isten legmélyebb üzenete az emberiség számára.* És aki Jézus Szívének tisztelete felé akar elindulni, annak kívülről kell elindulnia, mert a mélységek atmoszféráját szoknia kell az embernek, és aki nem buzdul Isten szeretetére a napsugarak melegétől, az természetesen nem értheti át azonnal a Szív áldozatainak mélységeit, mert ezekben a modern embermilliók kapnak meghívót az Istennel egyesült élet égigérő csúcsaira. De aki kívülről indul el feléje, az gyorsan odaérkezik és a szent Szív litániájának mély titkai egymásután közölni fogják tartalmukat vele. És megérkezésének nagy élménye az lesz, hogy Jézus Szíve a teremt-

mények középpontja és mint a letenye kijelenti, minden szívnek királya és középpontja.

És azután már nem akarunk elszakadni a középpontból. Nem nézzük le gógós kevélységgel a perifériákat, de szívünk csak a központban tud már megnyugodni. És ottartózkodásunk nyomán rájövünk, hogy Isten szeretetének legmélyebb jelképe és forrása valóban a szent Szív és a hideg számító ész, mely racionalizmusával a hitből való élet dolgait akarta kifilozofálni az életünkből, rászolgált a kiigazításra. *Isten a szent Szív tiszteletével igazítja ki a racionalizmus kevélységébe keveredett modern embert.* Kiigazító ítélet a Szív kultusza és orvoslás is egyszermind magának az Istennek a részéről. S akik csatlakozunk a tiszteletben Isten gondolataihoz, azok az emberiségnek gyógyuló részét jelentik — hazánkban örvendetesen szépen növekvő számmal.

S ha valóban tehetséges művészek kívülről elindulva reátalálnak Jézus szent Szívére mint a teremtés középpontjára, akkor majd lesznek énekeink, képeink, szobraink, amelyek nem türelemre intenek bennünket majd saját gyengeségeinkkel szemben, hanem amelyek valóban érzélgéstől mentes áhitatot fognak kelteni és növelni fogják a lélek erőt.

Irodalom

Dr. Müller Lajos S. J.: A Jézus Szíve-tisztelet története. Budapest, Korda kiadása.

A magyar nép Jézus Szíve tiszteletének irodalma újabban ismét erőteljesebben kezd nekiüzmosodni. Az utolsó évek világviszonylatban is egyik ilyenirányú legjelentősebb műve P. Csávossy Elemér hatalmas könyve. Most meg a hazai lelkeségi irodalom egyik legszorgalmasabb munkása, dr. Müller Lajos lép nagyszabású munkájával a nyilvánosság elé. Könyve előzményének tekinthető a multszázadi Zádori János esztergomi teológiai tanárnak ma is jelentős és használható kötete a Jézus Szíve-tiszteletről, mely világviszonylatban is elsőrendű alkotás még ma is. Zádori könyvének példájára és részben adatai felhasználásával, de jelentékeny továbbfejlesztéssel egészen új munkát írt, melyben alaposan és széles irodalmi apparátussal tárgyalja a Jézus Szíve-imádás történetét. Tapasztalati tény, hogy Jézus Szíve-tiszteletének szellemét és célját akkor értjük meg lehető teljességgel, ha lenyúlunk egészen gyökeréig, megértjük szellemét és feltárjuk forrásait. A szerző éppen ezt teszi. A bevezető a szeretet és Isten-fogalom megnyilatkozásából kiindulva fejtegeti a történelmi adatok kapcsán a szeretet lényegét és azután áttér Jézus szeretetének történetére, ahogy megnyilatkozik a szentek és választottak életében, hogy folytassa a Szív történeti kultuszának bemutatásában. Az első korszak az Úr földi életétől a középkor derekáig tart, mert már a Szentírásban is vannak nagyszerű bizonyítékai ennek a kultusznak, elsősorban a szeretett tanítványban, de azután továbbmenve a katakombák Egyházában, az egyházatyaéknál és a későbbi keresztény íróknál is sok nyomot és utalást találunk a kultuszra nézve, fel egészen Szent Tamásig és Szent Bonaventuráig. A második korszak Szent Gertrudnak tett kijelentésektől Alacoque Szent Margit küldetéséig tart.

Ekkor már mind több író és misztikus lélek foglalkozik e tisztelettel, már kiterjedtebb az írásbeli hagyomány, később a könyvnyomtatás is hozzájárul ahhoz, hogy mind többen megismerik és gyakorolják. Szent Gertrud egészen kivételes helyet foglal el e tekintetben, mert misztikus élete és írásai nemcsak kortársait ihlették, hanem az utókort is. Nyomán járt Szent Mechtild, Szent Elzeár, Suso Henrik, Szent Brigitta, Sziénai Szent Katalin, Eudes Szent János, Chantal Szent Franciska és sokan mások, míg el nem érkezett az isteni Szív választottjának az ideje, Alacoque Szent Margit világraszóló küldetése Boldog Colombiere Kolos támogatásával. Ez a korszak kerül a legalaposabb és legbővebb feldolgozás alá, mert itt folynak legbővebben a források és itt bontakozik ki teljesen a kultusz minden irányban. Ez a kibontakozás tart a mai napig és folyton növekvőben van. Nagy előnye a könyvnek, hogy a magyar vonatkozásokat is kidomborítja, itt is tovább fejlesztve Zádori kezdeményezését. A nagyszabású mű nélkülözhetetlen segédeszköz lesz mindazok kezében, akik a Jézus Szíve-tisztelet lényegébe be akarnak hatolni, meg akarják kedvelni és másokkal is megkedveltetni óhajtják. P. Tóth Mike és P. Biró korszaknyitó munkája után P. Csávossy Elemér kitűnő írása mellett ennek a könyvnek is nagy szerep fog jutni a hazai kultusz erősítésében és kiépítésében. A könyv nemcsak lelki olvasmányul alkalmas, hanem mint szónoki anyagot is kitűnő forrás.

Kosztolányi István: IGY SZERETETT AZ ISTEN. Korda kiadása, Budapest, 1944.

A magyar biblikus irodalom sokáig nagyon vékonyan csörgedezett a nagyközönség felé a Szentírás bővizű forrásait, ám a szerző korábbi kétkötetes műve, melyben az Ószövetség könyveit dolgozta fel nagy tetszéssel fogadott formában és használható

összegezésben, máris úttörést jelentett. Mostani munkája elsőrendű teljesítmény és a megkezdett csapáson halad, mikor az Újszövetség szent könyveit veszi sorra, hogy bemutassa a bennük található gazdagságot és erőt az iskolai oktatás, továbbá a vallásos és társadalmi élet alakítására. A könyv elsősorban a bibliai történetek tanításához kíván segédeszközt nyújtani az oktatóknak, de önálló küldetése is van a könyvnek, mert olyan világos és annyira teljes, hogy mindenki könnyen megérti, használhatja és lelkenek gyarapítására alkalmazhatja. A könyv menete a következő: Előszőr közli a szentírási szöveget a hivatalos fordítás nyomán a szükséges megvilágosító jegyzetekkel, illetve magyarázatokkal. Azután csatolja a szentírási tanítás kifejtését és az életben vagy tanítás közben felhasználható gyakorlati alkalmazását. A csatlakozó imákban az Újszövetség tanítókönyveiből válogat ki és szó közbe részleteket, hogy ezzel is fokozza az olvasó lelkeben a buzgóságot. Lehetőség szerint bemutatja az Úr Krisztus életének és működésének helyeit nemcsak történeti múltjukban, hanem mai állapotukban is, de kitér az egyes kérdések korszerű hitvédelmi jelentőségére is, hogy a könyv anyaga egészen életközeli és építő legyen az előadó, hallgató és olvasó számára egyaránt. Az Újszövetség huszonhét szent könyve közül a négy evangélium és az Apostolok Cselekedetei történeti vonatkozásúak. A Jelenések könyve Szent János evangélistától próféta könyv, míg a többi huszonegy könyv oktató-jellegű. Ezek közül Szent Pál 14 levelet írt egyes személyekhez vagy egyházközségekhez, míg a többi hét levelet katolikus levélnek is nevezzük, mert ezek a hívek egyetemességéhez voltak címezve. Ebből az anyagból nemcsak tartalmilag, hanem szószertint is nagyon sokat közöl a mű. Így például a négy evangélium 3777 verséből tartalmilag 3062 verset, szóról-szóra 1594 verset dolgozott fel; az Apostolok Cselekedeteinek szóról-szóra több mint a felét, tartalmilag az egészet nyújtja. A nyomdatechnika világosan csoportosítja a könyv tartalmilag változó részeit, de mégsem bontja meg az egésznek világos áttekintését. Valóban nagyon használható segédeszköz a hittan tanításával foglalkozó oktató vagy tanár kezében, ezenfelül örömmel üdvözölt kézvezető lesz mindazok részére, akik önállóan akarnak behatolni a Szentírás történetébe, gondolatvilágába és mélyértelmű tanításába, hogy az olvasottak ne csak holt tőkét jelentsenek számukra, hanem életalakító, eleven valóságot is egyúttal. Aki pedig még mélyebben óhajt elmerülni a kinyilatkoztatás örök igazságainak megértésébe, az további irodalmi utalásokat talál a szerző kitérő könyvében.

Barthas C.: ÉLT EGYSZER FATIMÁBAN HÁROM KISGYERMEK. Fordították: Gaál Ottó és Virág Gyula. Budapest, Jézus Szíve Népleányai Társasága kiadása. 1944. 219 lap. Ára 12.50 P.

Fatima neve már annyira közismert, hogy nem is kellene külön rámutatni jelentőségére és a köréje csoportosuló mozgalmakra. Valamikor számosan közömbösen vagy ellenséges érzülettel haladtak el mellette, ma már nagyon sokan felfigyeltek üzenetére, mert az események igazolják a világnak szóló üzenet tartalmát, történeti és erkölcsi hitelét. A beható vizsgálódások minden részletre kiterjeszkedtek, igazolták a kiválasztott gyermekek szavahíhetőségét, kik közül kettő hamarosan a jobb hazába költözött, csak Lucia él mint egyik szerzet buzgó és munkás tagja.

A franciayelvű könyv több kiadást ért meg, ezt fordították le ketten magyarra és adja ki a Jézus Szíve Népleányai Társasága. A könyvhöz térképet és több rajzolt képet csatolt a szerző, amelyeket a magyar fordítás is átvett. A fatimai események híre nem sokáig maradt a három kisgyermek, egyszerű falusi emberek gyermekei titka, hanem hamarosan felfigyeltek rá a környék lakói, mind nagyobb számban özönlöttek a zarándokok az új kegyhelyre, hogy részessüljenek a jelenés égi kegyelmeiben. De támadtak ellenesei is, elsősorban a portugál szabadkőművesek körében, akik ádáz gyűlölettel igyekeztek a látók hitelét lerontani és a vallási megmozdulást elfojtani. Céljaik elérésére felhasználták a hivatalos közigazgatást, a sajtót és propagandát, de mégsem voltak képesek felülkerekedni. Az események igazolták, hogy Isten keze működik a Szeplőtelen által s ma már hatalmas templom emelkedik a régi pusztá legelő helyén, ahová nemcsak a portugálok, hanem a szomszéd országokból is sokan zarándokoltak és ma is zarándokolnak. De ennél is messzebb kiható befolyást gyakorol Fatima a lelki mozgalom révén, mely a kegyhely történetéhez fűződik, s ez az engesztelés nagy hullámvérése, melyet nemcsak egyesek, hanem testületek és az egyházi hatóságok is támogatnak és lelki kedvezésekkel ajánlanak. A szerző könyve közvetlen, de drámaszerű elevenséggel ismerteti a látomások és üzenetek történetét, sorsát, a szereplő személyek életkörülményeit, a két kisebb gyermek korai halálát és Lucia hivatását. A jelenés a három gyermeknek nem külső dicsőséget, hanem sok zaklatást hozott, de szívesen vállalták ezt, akár az önkéntes önmegtagadásokat is, hogy a bűnösök megtérését kísédjék. Megható olvasni gyermeki lelkük feltárlását a kegyelem előtt és egyszerű tetteik hősiességét, melyekkel Istent engesztelik és a vétkezők megtérését szolgálják. Hisszük, hogy ez a munka, mely a legjobbnak látszik az ilyen tárgyúak között, nagy szolgálatot tesz a lelkeknek, akik Istent szeretik és imádkoznak a bűnösök megtéréseért, hogy kisérdjék a meggyötört emberiségnek a béke, a lelki és anyagi élet áldásait. A fordítók jó munkát végeztek és a kiadó is méltó minden elismerésre, hogy e jelentős művet magyarul közzétette.

Erdes Miklósné Sándor Rozsi: TERMÉSZET ÉS EMBER A LITURGIKUS LÉLEK SZEMLELETÉBEN. Budapest, Korda kiadása, 1944. 52 lap. Ára 2.— P.

A szerző a hónapok címe alatt közöl mélyértelmű eszmeluttatásokat az élet megszenteléséről, a család és egyén belső világának kiépítéséről, a liturgikus élet és a mindennapi hivatásos tevékenység egybekapcsolásáról. Igaza van, mikor nagyon ajánlja és sürgeti az élet megszentelését, a közönségesnek látszó napok ünnepekké avatását. Erre a célra segít az egyházi év kedves és bájos ünnepeinek ismerete és az egyes ünnepek megszentelése nemcsak a hivatalos liturgia szellemében, hanem az otthon meleg körében. Ez a fajta ünneplés melegebbé teszi a családi otthont, felémi a lelket Istenhez és elmélyíti törekvéseinket Isten hűségese szolgálatában. Így azután könnyen eléri a lélek azt, hogy boldogan halad Isten útján, nem fárad bele a lelki felfelé törekvésebe. Mindjárt január hónappal kapcsolatban kifejti Jézus nevének erejét és jelentőségét, a vízkereszt ünnepeinek hármassághoz, februárban Simeon jóslatának értelmét, márciusban Szent József küldetését és az angyal hírvivését a Szűzanyának, májusban a Boldogságos tisz-

teletét és korszerűségét, júniusban a szent Szív-
imádásnak világtávlátokat jelentő nagyszerűségét
ajánlja. És világ végigveszi az egész évet, az évnek
minden hónapját, hogy nagy ügyességgel rámutasson
az idő és lelkiség egybekapcsolásának lehetőségeire
és szükségességére. A könyv világos nyelven és köz-
érthetően vezet be a liturgikus életalakítás művésze-
tébe. Ezért nagyon ajánljuk nemcsak egyesületek
vezetőinek, hanem a magasabb lelkiségre törekvő csa-
ládok tagjainak is. A könyv olvasása nyomán meg-
újul a katolikus családok vallásos élete és bensőséges
meghittsége s főként boldogságot árasztó melegsége.

**Dr. Rédl Rezső O. Sch. P.: A BAKONYHEGYSÉG
ÉS KÖRNYÉKÉNEK FLÓRAJA.** A Kegyes Tanító-
rend kiadása. Veszprém. 1942. Ára 6.— P.

Tizennégy év fáradhatatlan munkájának a gyümöl-
cse ez a könyv, mely a Magyar Flóraművek ötödik
kötetét képezi. A jeles szerző ezzel a munkájával
akar áldozni rendjének, mely nemrég ülte letelepe-
désének háromszázados fordulóját. Komoly kritikusok
hozzászólása szerint minden tudományos igényt kielé-
gít ez a munka, mely sok esetben saját kutatásaira
és felfedezéseire támaszkodik, de a többi szak-
könyvre is, melyek összefoglalást nyújtanak ennek a
környéknek növénytakarójáról.

Dr. Tóth Tibor: VADÓCBA RÓZSAT OLTOK.
Budapest, Korda kiadása. 112 lap. Ára 5.— P, kötve
9.— P.

A szerző nem ismeretlen a lelkiségi, jelesül a
leányifjúságnak szánt nevelő és építő lelkiségi iroda-
lom terén. Újabb munkáját is a leányifjúságnak szánja.
S méltán. A mai felszabadult életstílus minden fiatal-
nak, de elsősorban a leányifjúságnak jelent nagyon
sok veszélyt. Mintha erős gátak szakadása menne
végbe szemünk előtt, olyan erőteljesen és pusztítóan
tör előre az ár, hogy elborítsa az Egyház és haza
legszebb reményének lelki szántóföldjét és kilúgozza
virágokkal ékes kertjeink televényföldjét. A szerző,
egyébként gondos és buzgó hittanár, újabb könyvével
erős gátat akar emelni, kertész munkát kíván végezni.
Kedvesen és szellemesen virágok alakjában jeleníti
meg az egyes erényeket, e virágok tulajdonságait írja
le, a jelképezett erények természetrajzára mutat rá,
hogy a jót megszerettesse és a gondozott leánylélkek-
ben virágzásra képesen elültesse. A női lélek és
leányszív szereti a könnyed példát és hasonlatot,
mert így jobban felkeltődik figyelme, hajlik akarata
és megvilágosodik értelme, és szívvél-lélekkel igyek-
szik majd a vadócot nyesegetni és helyébe nemes
rózsát oltani. A könyv nagyon ügyesen veszi sorra
az ismertebb virágokat vagy termő növényeket. Rá-
mutat a mező liliomaira, melyeket Isten kegyes jó-
sága annyira felöltöztetett, azután választás elé állít:
vajjon búzát vagy konkolyt akar-e a leány? Amott
meg a szőlőtőre irányítja a figyelmet, mert amint a
venyigék is csak akkor teremnek, ha a szőlőtővön
maradnak, azonképen a leánylélek is csak akkor
eleven és virágzó és gyümölcsöt termő, ha nem szak-
kad el az Úr Krisztustól. A napraforgó az engedelmessé-
get és gyors készsége példázza, az örökzöld
rámutat az el nem múló örök boldogságra, az ezer-
éves rózsátó, az ablakban díszelgő muskátli, a májusi
gyöngyvirág, lobogó árvalányhaj, a sudár fenyőfa, a
mélyjelentőségű passziiflóra, a magasbaszökő palma, a
szerény jácint és illatos liliom, a nebánsvirág és ár-
vácská, az igénytelen kövirózsa, a koránkelő hóvirág
és a magyaros tulipán, a tarka százsorszép és a lehel-

letszerű nefelejcs mind szóhoz jutnak e könyvben és
kedvesen képviselik azokat az erényeket, melyeket a
szerző a leányszívek kertjébe el szeretne ültetni. Hisz-
szük, hogy a közvetlen és minden felesleges díszítől
ment könyv sok leánynak szolgál nemcsak mindennapi
olvasmányul az önképzés fontos éve alatt, hanem út-
mutatóul is erényes törekvésében. A szép címlap
mögött egy tevékeny lelkievítő tanácsai várják a
veszélyeztetett leányszíveket. Adjuk nekik aján-
dékul, mert így a fogékony leánylélek kitárul a jó
felé, megkedveli az erényt és mindenkorra eljegyz
magát vele.

P. Finn Ferenc S. J.: LIGHTFOOT KOLOS. El-
beszélés egy amerikai diák életéből. Ára füzve 6.50
P, kötve 9.80 P.

Újra nagyszerű ifjúsági könyvvel gyarapodott a
magyar ifjúsági irodalom. Igaz, a könyv amerikai élet-
formát ad, ami elüt a magyar diákelet viszonyaitól,
de ez csak annál érdekesebbé és feszültebbé teszi az
eseményeket, melyek egy csupa élet, csupa derű,
„higanytermészetű” fiúnak egy életszakaszát ábrázol-
ják. Az epizód természetű elbeszéléseket két határ-
pont kapcsolja egységbe: előkészület a szentáldozásra
és a szentáldozás. Ez az események fókuszja, mely
rányomja jellegét minden eseményre, melyek egy
lelki fejlődést is adnak (a tökéletesség): hogyan tö-
rekszik egy kis szeleburdi a szentáldozáshoz szüksé-
ges tökéletességi fokra. Ezt a fejlődést a szerző a
legizgalmasabb diákkalandokban, izgalmas metázás-
ban, romantikus táborozásban és a legnagyobb fokú
hőstettségbe állítja bele, mikor a kis Kolossal menti
meg az Oltáriszentséget a meggyalázástól, mely egy-
üttal első szentáldozása is lesz, és egyúttal lelki fej-
lődésére döntő befolyású.

Nagyszerűen ismeri a fiú lelki világot a szerző,
mikor olyan hőst mutat be, aki imponálni tud minden-
fajta fiúnak. Nem hallgat a 10—14 éves fiúknál elő-
forduló hibákról, mikbe a főhős beleesik, de olyan
gyakorlott lelkievítőként adja meg az ellenszert, az
önlegyőzés módját, a hibáktól való megszabadulás
eszközzeit, hogy az nem rettent vissza, sőt vonzóvá
teszi az erényt és a kegyelmi életet. És ebben a
könyvnek a csúcspontja és ereje: életkedv és a ke-
gyelmi élet nem ellentétek. E gondolat kibontakozá-
sát elősegítik az ellentétek, bűnben élő, hazudozó
fiú bemutatásával.

Pedagógus számára is mond újat: hogy a fiúhoz
fiúnyelven, az ő módján kell közeledni. Ha Grace
Atyát nem érti meg a kis Kolos, ez azért van, mert
nem az ő módján közeledik hozzá. És ha P. Maynardért
rajong, ez azért van, mert leszál az ő gondolkozá-
sához, beleéli magát a fiúvágyak világába.

Magá az elbeszélés eleven, színes, ismeri a lélek-
tani hatásokat, amivel le lehet kötni a figyelmet.
Méltón illeszkedik bele a könyv a Finn-sorozatba.

**Dr. Ignác László: VELEM AZ ISTEN A LÉGI-
VESZÉLYBEN.** Kérbolt-nyomda. XII., Heinrich István-
u. 1—5. Ára —.80 P.

Hiányt pótol ez a füzet. Hogy mekkorát, azt csak
azok tudnák megmondani, akik naponként többször
is átéltek a légitámadások veszedelmét. Nagyszerűen
gyűjtötte össze azokat az elmékedéseket és imákat,
melyek egyrészt a háborús bajok természetfölötti
kamatoztatásával, másrészt őszinte bűnbánattal tisztí-
tják meg és emelik Istenhez a lelket. Mindenkinek
el kell olvasnia, hogy biztos lélekkel nézhessen a
jövőbe.

NAGYBŐJTI BESZÉDANYAG:

- Dr. Czapik Gyula: **Nagybőjti beszédvázlatok.** Kitünően megszerkesztett bőjti beszédanyag. Sok példát is hoz a szerző. Ára 80 fillér.
- Dr. Huszár Elemér: **Vir dolorum. — És az Ige testté lön. — A hegytetőn.** Mindhárom hét bőjti konferenciát tartalmaz. Egy-egy kötet ára 1.— P.
- Tóth Mike S. J.: **Lélekmentő.** A szentgyónásról írt mű. Valóságos hitvédelmi munka. Alaposan magyaráz meg és sok példával, szentírási idézettel támaszt alá mindent. Ára 1.— P.
- Csávossy Elemér: **Kereszt és feltámadás.** Az Úr Jézus kinszenvedéséről szól. Tulajdonképpen lelkigyakorlatos elmékedéseknek szánta a szerző, de nyomán kitünő nagybőjti beszédek is készíthetők. Ára 6.50 P.
- Dr. Müller Lajos S. J.: **A kereszt iskolája.** Kitünő elmékedési anyagot nyújt az Úr Jézus Krisztus kinszenvedéséről a nagybőjt minden napjára. Teljesen kidolgozott, előgyakorlatokkal, imatársalgással ellátott mély elmékedések. Ára 2.50 P.

LELKIGYAKORLATOS MŰVEK:

- Dr. Czapik Gyula: **Triduum.** Háromnapos lelkigyakorlatok tartására nagyon megfelelő e sok példával ellátott gyakorlati munka. Ára 80. fillér.
- Dr. Czapik Gyula: **Gyermeklelkigyakorlatok.** Két sorozat lelkigyakorlatot tartalmaz gyermekek számára. Egyet a kisebb, egyet a nagyobbak részére. Sok példával. Ára 4.— P.
- Zborovszky Ferenc S. J.: **Isten országa mibennünk.** Lelkigyakorlatos konferenciák a művelt közönség részére. Háromnapos lelkigyakorlatra bőséges anyagot ad. Ára 4.— P.
- Hitter József S. J.: **Loyolai Szent Ignác lelkigyakorlatai.** A lelkigyakorlatok szerzőjének szó szerinti lelkigyakorlatát hozza a mű. P. Hitter József S. J. kitünő magyarázatokkal látta el a magyar kiadást. Különösen papoknak és lelkigyakorlatot adóknak értékes segédeszköz.
- Csávossy Elemér S. J.: **A Manréza iskolája.** Papok számára készült. A lelkigyakorlatok elméletéről szól s azok adására tanítja meg az érdeklődőket. Ára 4.— P.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

- Barthas—Gaál—Virágh: **Élt egyszer Fatimában három kis gyermek.** A fatimai három csodalátó gyermekéről szól a mű. Felnőttek, fiatalok egyforma érdeklődéssel fogják olvasni ezt a sok képpel illusztrált művet. Ára 12.50 P.
- Barányi András: **És újra béke lett.** Novellák a mindennapi életből. Komoly népismeret jellemzi, felemelő tartalom. Ára 3.— P.
- Balanyi György: **A magyar piarista rendtartomány története.** A piarista rendtartomány történetét foglalja össze megtelepedésétől a mai napig. Ára 10.— P.
- H. Christaller—P. Nagymányoki O. F. M.: **Szent láng.** Regényes életrajza Assiszi Szent Ferencnek és Szent Klárának. Ára 5.— P.
- Csávossy Elemér: **Mária Margit naplója és levelei.** Ára 4.— P.
- Endes Miklósné: **Természet és ember a liturgikus lélek szemléletében.** Ára 2.— P.
- Előd István: **A nagydiák lelki fejlődése.** Szülők iskolájában elhangzott előadások. Ára 3.— P.
- Erdey Ferenc: **Engesztelő szentáldozat.** Elmékedések a szentmiséről. Ára 1.30 P.
- Életem titka a szeretet.** Vezekényi Endre élete. Ára 3.20 P.
- Dr. Ignác László: **Velem az Isten a légi-veszélyben.** Kitünő gyűjteménye azoknak az elmékedéseknek és imáknak, melyek bűnbánattal tisztítják meg a lelket és emelik Istenhez. Ára —.80 P.
- Dr. Halmos Mihály: **Katekizmus** katolikus gyermekek számára a népiskola III. és V. osztályának anyaga. Gyakorlásra kiadott példány. Ára 1.80 P.
- Dr. Horánszky Nándorné: **Mindent a gyermekért.** A kis mű a család, az iskola és a nemzet egybefonódását akarja meg-rajzolni. Ára 6.— P.
- Dr. Müller Lajos S. J.: **A Jézus Szive-tisztelet története.** Hatalmas mű a Szent Szív-tiszteletéről.
- Dr. Nádas Zoltán: **Ő is szenvedett...** Scheffler János püspök előszavával. A kereszt viseléséről szóló elmékedések. Ára 9.80 P.
- Dr. Németh Gy. Kálmán: **Hirdessétek az Evangéliumot.** Szentbeszéd az egyházi év vasár- és ünnepnapjaira. Ára 12.50 P.
- Dr. Németh Kálmán: **Százezer év sikolt.** A könyv a népert aggódó végtelenül szertő lélek kitörése. A bukovinai csángó nép kálváriájáról szól. A szerző nem nyugodott, míg az elszakadt székely népet vissza nem telepítette Magyarországra. Rengeteg képpel illusztrált. Ára kötve 28.— P.
- P. Pál: **Igazi szegények.** Új kiadás. Megkapó történetben írja meg egy szétdult családi fészek drámáját. Nagyon lekötő, érdekes, nevelő hatású könyv, főleg a leányifjúság számára. Ára 3.20 P.
- Péterffy Gedeon: **A Vatikán békepolitikája.** Ára 13.50 P.
- Perlaky Lajos: **A magány lélektana.** Ára 12.— P.
- Ramon Lull: **Imádónak és imádottnak könyve.** Fordította: Szedő Dénes. A forróvérű katalán Ramon Lullnak a megtérése után írt elmékedéseit nyújtja. Ára 4.— P.
- Rejöd Tiborc: **A lélekkertészet művészete.** Korszerű leánynevelés. Ára 6.— P.
- Dr. Rédl Rezső O. Sch. P.: **A Bakonyhegység és környékének flórája.** Ára 6 P.
- Sztrókay M. Sarolta: **Golgotavirág a Bakony völgyében.** Életrajz. Ára 4.— P.
- Szunyogh Ferenc O. S. B.: **Felajánlottan.** A bencés obláták számára összeállított elmékedések és konferenciák. Ára 6.— P.

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomról:

Dr. Kovács Vince: A modern ember és a keresztény aszkézis. — Petz Ádám S. J.: Szent József. — P. Gyenis András S. J.: A kötelességteljesítés mintaképe. — Dr. Kosztolányi István: Az utolsó vacsora kelyhe. — Dr. Városi István: Hogyan imádkozzunk? — Dr. Waigand József: Péter halhatatlan. — Schnatner Szigfrid O. S. B.: Az Úrangyala köszönté a Boldogságos Szűz Máriát... — Irodalom.

Korda R. F. Kiadása Budapest.

„Utunk“ aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

Egyes szám ára 60 fill.

Nagybőjti szent időben az Egyház figyelmünket, hitünket, szeretetünket az Úr Jézus keresztségére irányítja. Ezt sürgeti az Apostol is, amikor kimondja, hogy az ő egész lelkét egy jel tölti ki: a felfeszített Krisztus szent keresztese.

Krisztus szeretett minket s odaadta magát a kinszenvedésre, nehéz keresztre, hogy mi éljünk. Am kinszenvedés, ostor, löviskoszorú, éles lándzsa, szegek, a véres öt szent seb a láthatatlan szív mélyén lappangó fájdalomra, a lélek izzó kinjára utalnak. Mert a szenvedés forrása mindenkor a lélek s a szív. A szenvedés kulcsa, megértésének, átérzésének nyitja: a szív. — Azt érezték, amit a bánatos, szomorú tekintetű, szenvedő Megváltó érzett: s megértitek Őt, megszeretitek a keresztet és a szenvedést.

Mikor egy szörnyű világégésben mindannyian kisebb-nagyobb szenvedésekben élünk s sokszor keseredik meg a szívünk, rá kell eszmélnünk, hogy a kereszt, szenvedés azért van a világon, hogy az ember maga is keresztre-szegezett tudjon lenni. A kereszt nemcsak valamiféle útmutató, — mondja Prohászka — nem csupán isteni jel, hogy nézd, szenvedj fennkölt lélekkel, türelemmel; a szenvedést ki nem kerülheted — hanem a szenvedés elkerülhetetlen eleme ennek a földi világnak. Tehát aki azt fel nem dolgozza, aki az életébe azt be nem állítja, az erőnek egy óriási tényezőjét nélkülözi. A kereszt és szenvedés ugyanis nem azért van, hogy az Úr egyszer majd leveszi rólunk a nemszeretem, kellemetlen terhet! Hanem a szenvedésben azt kell gondolnom s mondanom: Ez az én óráim, a sötétség hatalma, melyet át kell élnem! Nem azt mondom: Uram, óvj meg e keserű kehelytől engem, hanem azt imádkozom: Uram, Te nagy szenvedő, segíts meg, hogy ezt az órát összeroppanás nélkül megálljam! Uram, szabadíts meg az értelmetlenségtől, türelmetlenségtől, hogy a Te szent Fiaddal tudjak együtt érezni, együtt szenvedni s a Vele átélt életből tudjak a megállásra misztikus erőt meríteni! Ez majd keresztény élet lesz!

Finomszövésvé Veronika-képként cizellálja, égeti szívünkbe az

Utunk a szenvedő Krisztus képmását, hogy erőt adó valóságként hasson és ragyogjon előttünk a szenvedések, megpróbáltatások óráiban. — Kedves Olvasónk, légy te is Veronika-lélek! Annyi ma a szenvedő, a keresztbordozással el nem készült lélek! Légy jótevője szenvedő felebarátainak! Légy irgalmas szamaritánusa az életharcban, bűnök, gondok botrányköveitől sebzett szíveknek! Az UTUNK bőjti füzetait add alkalomadtán a kezükbe. Hadd csapja meg az ő alélt lelküket is a Golgota friss légáramlata! Hadd ismerjék meg ők is a keresztbordozó, némán szenvedő Krisztus sugárzó példaadása nyomán a szenvedés keresztútjának Istenhez közelebbvivő, üdvőt és isteni békét kieszközölő voltát! Hadd találja meg minden megfáradt és büntől terhelt szív a szent Kereszt tövében nyugalmát!

IRTA: Dr. KOVÁCS VINCE FELSZENTELT PÜSPÖK.

Csodálatos teremtése az Úristennek az ember. Egyrészt azt kell mondanunk, hogy a legtökéletesebb teremtmény az általunk ismert látható világban, de ugyanakkor azt is meg kell állapítanunk, hogy a legtökéletlenebb teremtmény a maga nemében. A növény tökéletesebb növénynek, az állat tökéletesebb állatnak, mint az ember embernek.

Ha az embert mélyebben megfigyeljük, lehetetlen nem látni benne valami romszerűt. Olyan az ember, mint a jávai dzsungelék csodálatos, de romokban heverő pagodái. Látszik, hogy valamikor csodálatos tökéletességű lény volt, de valami nagy katasztrófa érte. Kinyilatkoztatásunk felvilágosít, hogy ez a katasztrófa az ösbűn volt, amelynek rombolását folytatta és kimélyítette az ennek nyomán megindult mérhetetlen sok és következményeiben szintén átöröklődő személyes bűn, valamint mindenegybes egyénnek saját bűnei.

De ami még különösebb, nemcsak romszerű az ember, hanem félbenmaradt, helyesebben munkában levő, alakuló valami. Minden más teremtményen látszik bizonyos befejezettség. Készen van. Az emberre nem lehet ezt mondani. Az ember az örökké készülő, az örökké átmeneti teremtmény. Valahol az anyagi és szellemi világ határán lakik, mint ezeknek kételtűje, s tele van kimondhatatlan kikezdésekkel és távlatokkal, határtalan lehetőségekkel, melyeket azonban a földön még senki el nem ért.

Ebből következik az a természetben szintén egyedülálló tapasztalat, hogy az embernek, ha süllyedni nem akar, állandóan küzdelemben kell állania önmagával, állandóan meg kell tagadnia vágyait, s minden pillanatban önmaaga fölé kell emelkednie. A természetben semmi más lény nincs ráutalva erre a küzdelemre. Minden teremtett lény büntetlenül követheti vágyait, az em-

ber állandó önmegtagadásra van utalva, s mindig a lezülles és degenerálódás fenyegeti, valahányszor ezt az önmagával való harcot feladja.

A mi korunk szomorú példája az ilyen le hanyatlásnak. Kiváló orvosok és biológusok állapítják meg, hogy korunk embere hanyatlásban van. Elpuhult, betegségekre hajló, kitartás nélküli, ideges lett; természetes ellenálló képessége és alkalmazkodási képessége lecsökkent, csaknem elenyészett. Sokan már a civilizált fajok elöregedéséről és az európai fajok alkonyáról beszélnek.

Ugyanakkor papok és nevelők a mai kultúr-emberiség nagy erkölcsi hanyatlásán aggódnak és szomorkodnak. Az élvezet evangéliuma, melynek a mai kultúremberiség átlaga hódol, valóságos erkölcsi csontellágyulásnak lett az okozója. Az ember vágyainak rabja lett. Az élvezet egyre nagyobb adókat követel tőle. Nemcsak pénzben, hanem még inkább életerőben. Gazdaságilag is erre rendezkedik be. Munkaerejének jórésze élvezeti cikkek előállítására vagy azok megszerzésére irányul. Idealizmusát elveszíti. Érzelmi világa elsatnyul, megöli az érzékiség. A lelkiek iránt fogékonyságát veszti, hite elgyöngül, szeretetét megöli az önzés.

Minden nép, amelyben kellő életerő van, ösztönszerűen védekezik ez ellen a folyton fenyegető elpuhulás ellen. A természeti népeknél ez magától adódik részint a természettel való állandó küzdelemben, részint szigorú társadalmi törvények és hagyományok kényszerítik rá. A keresztény ókorban és középkorban az Egyház, a népek nagy nevelője gondoskodott erről kemény böjti fegyelmével és egyéb szigorú aszketikus intézményeivel.

Ez az egyházi fegyelem azonban az idők folyamán egyre jobban háttérbe szorult. Nem mintha

az Egyház megváltoztatta volna felfogását, de az általános elvilágiasodás folytán szava egyre kevésbé talált meghallgatásra. Márpedig az Egyház nemcsak nézeteket fejez ki, nemcsak tanácsokat ad, hanem bűn terhe alatt kötelez. Ha tehát valamit parancsképen előír, minden hive, aki azt nem követi, halálos bünt követ el. A lelkek iránt való kímélet így arra ösztönzi az Egyházat, hogy ahol nem kimondottan isteni parancsról van szó, ott inkább visszavonja parancsait, minthogy emberek millióit engedje, ha saját hibájukból is, bűnökbe rohanni. A keresztény aszkézis törvényei pedig nem egyenkint nélkülözhetetlen eszközei az üdvösségnek, hanem csak általában. A keresztény önmegtagadás nem cél, hanem szükséges eszköz, melynek megváltogatását és felhasználását az egyén maga intézheti.

Igy tehát minél inkább megszünteti az Egyház a kötelező bűjtöket és egyéb önmegtagadási eszközöket, annál nagyobb szüksége van mindenkinek az önkéntes keresztény aszkézis gyakorlására a különböző önmegtagadások formájában. És ezek az önmegtagadások nem lehetnek valamiféle halovány, jelképes cselekmények, hanem a test és lélek erőinek komoly megfeszítése.

Kell ez a keresztény aszkézis először is az ember testi egészségének erejének helyreállításához. Az örök kényelemben, az állandó védettségben, a folytonos élvezetekre beállított életmódban elpuhult testnek kell ez az acélozás. Ma már az orvosok szinte jobban sürgetik a bűjtöt, mint a papok. Ma már sokan bűjtölnek higiénikus és kozmetikus célzattal, akik erre nem lettek volna kaphatók vallási alapon. Csak az a baj, hogy ez a léleknélküli bűjt korántsem jelent annyit, mint a magasabb eszményeket kereső, lélekből fakadó bűjtölés. Még egészségi szempontból sem, mert a testet és lelket, természetet és természetfelettit nem lehet az embernél elválasztani. De mindenestre ez is mutatja, hogy a bűjtöt nem lehet az ember tökéletesedésének eszközei közül kiszorítani.

Nemcsak a bűjtöt, hanem a keresztény aszkézisnek többi eszközét sem. Ugyancsak nem vallási szempontból kiinduló orvosi írók hivatkoznak ma már arra, hogy az embernek ki kell ragadnia magát a mai tespedést okozó mechanikus életből. Beszélnek a virrasztás, az önmegtagadás, az erők megfeszítésének egészségügyi szükségességéről. Szóval egymásután előszedik azokat a százados aszketikus módszereket, melyeket a szentek gyakoroltak, s melyeket az elvilágiasodott tudomány annyiszor leszólt és kárhoztatott.

Természetes is. Az aszkézis szabályai az ember természetében gyökereznek. A keresztény aszkézis törvényei összeesnek a természetes élet követelményeivel. Ezek pedig isteni törvények is, de egyben — éppen azért — az egészség köve-

telményei is. Az aszkézisnek, az önmegtagadásnak is mindig természetesnek kell lennie. Baj, ha nem természetes. Ez pedig sohasem jelentheti a testnek gyengítését, hanem erősítését. A keresztény aszkézis hősei nem voltak soha gyenge, puha emberek. A százévesek nem tartoznak köztük a ritkaságok közé. A kartauziak, kamalduliak s egyéb szigorú aszketikus szerzeteseink között az átlagot messze meghaladó számban vannak igen öreg emberek.

Kell a keresztény aszkézis az akaraterő fokozásához. Az akaratgyengeség is korbetegség ma. Az akarat nevelése korunk pedagógiájának legelhanyagoltabb területe, egyben pedig a modern etikának és kriminológiának legnagyobb problémája. Társadalmunkban egyre többen lesznek, akiknek ellenállóképessége a bűnnel szemben teljesen megbénult.

És itt minden más találgatás és kísérletezés, mely az önmegtagadást ki akarja kapcsolni, céltalan és eredménytelen. Amint az izmokat nem lehet erőse edzeni gyakorlat nélkül, éppen így nem lehet az akaratot sem. Az akarat megerősítésének is egyetlen módja, ha az akaratot feszítjük. És ezt nevezi a keresztény aszketikus terminológia önmegtagadásnak.

Nevezhetné öngénylésnek is, mert éppen ezen az úton erősítjük saját egyéniségünket. Ez a lelki szabadságnak egyetlen célhoz vezető útja. „Fiam, sohasem leszel egészen szabad, ha meg nem tagadod magadat” — mondja Krisztus követése. Nem lefokozása ez az életnek, hanem erősítése és felemelése. Az élet az önmegtagadás mértékével lesz egyre gazdagabb. A keresztény életsemény nagy követelményekkel lép fel, de nagy értékeket és nagy örömöket is juttat. A hősök útja ez. A szabad lelkek útja ez. Mindenegetes önmegtagadás újabb erőtartalékokat szabadít fel, melyek az életet szebbé, gazdagabbá, boldogabbá teszik.

Igaz, hogy keresztúton vezet. A világ bölcsesége mindig azon van, hogy a szenvedést ledisputálja. Minden gyakorlati okossága arra irányul, hogy a szenvedést hogyan tudná az életből kikapcsolni. Csakhogy a szenvedést nem lehet kikapcsolni. A keresztény bölcsesség az egyetlen, mely ezt a kikapcsolhatatlan szenvedést egyenesen be tudja fogni a maga szekerébe, amely a szenvedést arra tudja felhasználni, hogy a lelket heroikus magasságokba emelje. De ehhez szüksége van arra, hogy magát naponkint iskolázza a keresztény önmegtagadások iskolájában. A keresztény aszkézis nem egyéb, mint edzés a lelki erők területén. És az itt elért csúcsteljesítmények még több diadalmas örömmel járnak, mint a fizikai sportok területén. Különös tapasztalat, de úgy van, hogy a kéjencek örömtelenekek, az aszkéták pedig boldogok.

De legjobban érezzük, hogy kell a keresztény

aszkézis, ha természetfeletti örök célunk elérésére gondolunk. Ez a cél hihetetlenül magas. Nem kisebb, mint Isten látása, Isten bírása, Istennel való egyesülés. Amily magas a célunk, oly kimondhatatlan sok az elérése elé torló akadály és nehézség, külső és belső nehézségek egyaránt.

Ezeket az akadályokat oldozgatja, háritgatja a keresztény aszkézis. És ehhez egész ember kell. Isten bírása nagy dolog. Isten ennek fejében azt kívánja tőlünk, hogy Őt szeressük *mindenkefelett*. Ezt szószerint kell értenünk. Ha haboznánk, Krisztus Urunk magyarázza: „Nem szolgálhattok Istennek és a Mammonnak!” Tehát nem lehet ragaszkodni semmi anyagihoz. „Aki atyját vagy anyját jobban szereti, mint engem, nem lehet az én tanítványom.” Tehát nem lehet ragaszkodni, legalább nem Isten ellen, szülőkhöz, rokonokhoz.

barátainkhoz. „Aki utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel keresztjét.” Tehát nem szabad ragaszkodni örömhöz, élvezetekhez, nem szabad megrettenni a keresztthordozástól.

Itt nem kevesebbről van szó, mint egész önző érnünk haláláról. „Ha a test szerint éltek, meghaltok, ha pedig a lélek által a test cselekedeteit megölitek, élni fogtok.” A halál ellen azonban minden élő védekezik. Önző érnünk is. Ezt nekünk kell megölnünk, a kegyelem segítségével. S a kés, mellyel megölni tudjuk, az önmegtágadás.

De ez olyan halál, mely igazi életet, örök életet jelent. Az élet csak akkor érte el célját, kivirágzását, teljes megvalósulását, ha elérte ezt a meghalást Krisztusban, ezt az egyesülést Istennel.

Szent József

Irtta: Petz Ádám S. J.

„Menjetek Józsefhez s amit ő mond néktek, azt cselekedjétek.” (I. Móz. 41, 55.)

Az Úr Jézus a cél, a Szűzanya az út.

És Szent József? . . .

„Növekedjetek őhöz, Krisztushoz”, — így határozza meg lelki életünk célját Szent Pál apostol az ehezusiakhoz írt levelében — „míg nem mindnyájan eljutunk a hitnek és az Isten Fia ismerésének egységére, férfiúi tökéletességre, olyan életkorra, melynek mértéke Krisztus teljessége.” (Ef. 4, 15. 13.) Krisztus teljességének mértékére viszont akkor értünk el, amikor — ugyancsak az Apostollal mondhatjuk — majd: „Élek, pedig már nem én, hanem Krisztus él bennem.” (Gal. 2, 20.)

A bennünk élő Krisztushoz vezető út pedig a Szűzanya. Per Mariam ad Jesum. Az Ő szeplőtelen méhében kapott életet a Szentlélek erejével a fizikai Krisztus és az ő szent Szíve vérének liktetése alakítja a lelkünkben folyton újjászülető misztikus Krisztust. Jézus Krisztusnak csak egyetlen anyja van: a minden kegyelmet közvetítő, szeplőtelenül fogantatott názareti Szentszűz. Ezért kitárt lélekkel, puha viaszként, könnyen alakítható szívvel kell a Szeplőtelen Istenanya elé lépni, ha „Krisztusba kívánunk öltözni” és az Ő „teljességének mértékére eljutni”. A Szűzanya rabszolgáivá kell lenni, kik önmagukat és mindenüket korlátlanul és fenntartás nélkül bocsátják az ő szabad rendelkezésére.

A Szűzanya házában azonban Szent József az úr és az Istentől rendelt intéző.

„Házának urává tette őt és egész birodalma fejedelmévé”, zengi Szent Józsefről a Szentírás szavaival az Egyház. Szent József a Szűzanya sab-

szolgáinak legfőbb felügyelője és parancsolója. Mint valamikor az egyiptomi József fáraó házában, Szent József a Szentcsalád otthonában szerződötti azokat, kik a Szűzanyának és a kis Jézusnak kívánának szolgálni. Ő osztja ki a szerepeket, ő adja a megfelelő szerszámot a kézbe, ő kéri számon a végzett munkát, ő pótolta az esetleges hiányokat és ő gondoskodik a kellő ellátásról. A hivatás kérdése és a vele kapcsolatos minden nehézség és probléma Krisztus szolgáinál és az Egyházban Szent József ügykörébe tartozik. Ezért „menjetek Józsefhez és amit ő mond néktek, azt cselekedjétek”. És Szent József nemcsak a Krisztus szolgálatában a Gondviseléstől nekünk szánt helyet közvetíti számunkra és nemcsak erőt, módot és segítséget nyújt annak hiánytalan betöltéséhez, hanem élete példájával be is mutatja, hogyan kell a ránk váró feladatot önzetlen lélekkel és engedelmes szívvel mindenkor megoldanunk. Ő, ki az angyalok Királynőjének és az ég Urának parancsolt, az evangéliumban felsorolt minden tettel a Gondviselés áldozatos, hősiesen hű szolgája volt. Szent Józsefnek jutott a szerep, hogy az isteni Gyermeke zavartalan, egészséges, nyugodt fejlődését biztosítsa. Ezt a munkát végzi most is a bennünk újjászülető misztikus Krisztussal szemben: előteremt azokat a külső létfeltételeket, melyek nélkül a Szűzanya nem tudna bennünk a kis Jézusnak életet adni és amelyek hiányában a lelkünkben megszületett Krisztus nem volna képes „korának teljességéhez eljutni”. Ezért tekinti őt az Egyház is legfőbb pártfogójának és ezért helyezte XI. Pius is „Divini Redemptoris” kezdetű enciklikájában az istentelenség elleni hatalmas akcióját Szent József oltalmába. Az

Egyház akkor fog legszebben fejlődni, ha minden szolgálati helyre Szent József jelöltjei kerülnek és ha az összes funkcionáriusok Szent Józseftől várják és kérik a támaszt és segítséget, hogy rájuk váró feladatuknak megfelelhessenek.

Ha az Úr Jézus a cél és a Szűzanya az út,

akkor Szent József — a legszerényebb kifejezéssel: az útjelző.

Ezért — ti mindnyájan, kik a Szentcsalád szolgálatába szeretnétek állani és „Krisztus teljességének mértékéhez” kívántok eljutni:

„Menjetelek Józsefhez és amit ő mond nektek, azt cselekedjétek.” Szent József útján járjatok!

A kötelességteljesítés mintaképe

Irtai P. Gyenis András S. J.

Sokan mondták már, hogy Szent József a hallgatás szentje. Mások meg egyenesen benne látják a szemlélődők örök példaképét. Mindez igaz. Am Szent József a tett embere is volt, ezért méltán nevezzük őt a hősi és lendületes kötelességteljesítés mintaképének. Aki meg akarja őt érteni és közelíteni, annak ki kell tűnnie a kötelesség végzésében. A munkakerülők és a zajos utca forgatagában élők sohasem érthetik meg őt.

I.

A Szentírás lelkes hangon szól az egyiptomi Józsefről, mindenben megnyilatkozó kormányzó bölcsességéről és előrelátásáról. Nos, mindez sokkal fokozottabb mértékben áll az újszövetségi Józsefről, akit maga a Szentlélek avatott szentté, amikor igaznak nevezi őt.

Józseffel elválaszthatatlanul össze van kapcsolva a Szűzanya és az isteni Megváltó, a két legszentebb lény neve és élete.

Ez a názáreti élet az *imádság* élete volt. Akinek maga az Isten Fia és az Isten szent Anyja a tanítója az imádságban, az valóban eltelt az imádság szeretetével és szellemével. Járhatunk-e mi máshova, mint Jézus, Mária és József imaiskolájába? Ha tőlük tanuljuk a mennyei Atya dicséretét, ha példájukon buzdulva imádkozunk, akkor mint kedves illat száll imádságos hódolatunk az Úr elébe.

József életét a *munkának* szentelte Jézus és Mária társaságában. A külszín szerint egyszerű férfi volt, aki kezével kereste meg a mindennapi kenyeret, arca verejtékben ázott, midőn önfeláldozó szorgalommal végezte kötelességét. Gondok gyötörték sokszor életében, akárcsak a ma küszködő és vergődő emberét. Ezért tudja megérteni a mi bajainkat, gondjainkat és jogos kívánságainkat.

József élete Jézus és Mária társaságában is a *szenvedés* és kereszt élete volt. Am a Jézussal és a Szűzanyával, a Jezusért és Máriaért átélte szenvedés és kereszt nemcsak könnyű, hanem vigasztaló és üdvözítő is egyúttal. Hogyne lenne a mi keresztünk is könnyebb, szenvedésünk elviselhető, ha Jézus, Mária és József példáján lelkesülve vesszük magunkra és hordozzuk édes igánkat! Azt tartja a közmondás is, hogy a mással megosztott öröm kétszeres öröm, a megosztott fájdalom csak félfájdalom.

Amilyen szép volt József élete, olyan szent a *halála*. Bizonyára az irgalmasság Anyja törölte le homlokáról a halálverítéket és kezével simogatva ápolta őt, Jézus meg felfogta utolsó sóhaját, s így lelke

békében és boldogan költözött át az örökkévalóságba. Naponkint százezernél többen hálnak meg akár ágyban párnák között vagy az utca forgatagában, tengeren és szárazföldön, a csendes otthon ölen vagy a háború fergeteges csatazajában. Lehetne-e más példaképünk és bátorítónk a dermesztő halál perceiben, mint Szent József? Kívánhatunk-e más halált magunknak, mint az övé? Jézusunk Szívén leheljük ki lelkünket és a Szűzanya keze vezessen a hazafelé vivő úton.

Látjuk tehát, hogy Szent József munkahelye és feladatköre nemcsak egy kis család elvonult és megihitt környezete maradt, hanem kiterjed az egész földre, ezenfelül átnyúlik a mindenható Atya örök birodalmába is. Mivel helytállt ott, ahova az Atya gondviselése állította, azért kapott földi élete után is szélesebbkörű megbízást, egy nagyobb családot, melyet a katolikus Anyaszentegyháznak nevezünk. IX. Pius pápa látva korunk bajait, felfigyelve a modern ember sok ínségére, 1870 december 8-án az Egyház pártfogójává és védőjévé választotta. A Szentcsalád után tehát Isten nagy családjának védelmét és atyai gondozását bízta rá.

II.

Szent Terézia mondta, hogy sohasem kért hiába Szent Józseftől segítséget, mert mindig meghallgatta ügyes-bajos dolgaiban.

Kihez fordulhatunk külső és belső gondjainkban, ha nem a mi nagy családnak fejéhez, Szent Józsefhez?

Aggasztó tünetek sokasodnak körülöttünk. Nemcsak a lázadás szelleme ásit közelünkben, nemcsak a szegénység karma vág elevenünkbe, hanem sokszor hiányoljuk a szerénység és szemérem pompás erényeit. Hiányzik a megértő szeretet, hiányzik az önfeláldozó hősiesség és hiányzik az önlegyőzés lendülete. Pedig csak kötelességteljesítéssel szerezhetünk becsületet a keresztény névnek, csak a hősi életcsezmény vállalásával bizonyulunk különbeknek a régi és mai pogányoknál. Hányan meginognak hitükben, ha az igazságtalanság és nyomor, kísértés vagy szenvedés lelkükbe döfi törét! Vajmi sokszor az élő és eleven hit szenvédi kárát ha a sokféle ínség hullámai elborítják életüket. Lakásínség, ruháínség, kenyérínség és minden lelki, testi, szellemi ínség súlya alatt mily könnyen meginognak azok, akik a teljesebb életre, a természetfeletti életre hivatottak!

A háború pusztításai és szenvedései között, az anyagiasság és eldurvulás idején, a jelen és jövő sorscsapásai közepette emeljük szemünket ahhoz, akire

az Egyház alkalmazza a Szentírás igéit: *Menjete Józsefhez!*

Ha az élet kísértései környékeznek és megejteti akarnak, fordulj Józsefhez, mert ő a szűzek oltalmazója. Ha sajtó szívvel látod szeretteid bajait, siess Józsefhez, mert ő a családok erőssége és gyámola. Ha gyötrődve szenvedsz, imádkozzál Józsefhez, mert ő a szenvedők vigasztalója. Ha fájlalod a közéleti bajokat, emeld szemedet Józsefre, mert ő az igaz férfiú. Ha a jövő aggaszt és nyugtalanít a sok kudarc, akkor is kövesd őt, mert József a hős védelmező. Ha mások zaklatnak és igazságtalanok veled szemben, ne feledkezzél meg Józsefről, mert ő a béketűrő tükröképe. Ha nehéz a helyzet, kemény a munka, lépj József nyomába, mert ő a munkások és minden dolgozó példaképe. Ha keveselled a zajos élet csábításai között a szerény házi környezetet és a keresztény család elvonult életét, akkor is nézz fel Józsefre, mert ő a szent családi életnek díszje. Ha

az életpálya végén aggaszt az elválás és nyugtalanít a halál, ne feledkezzél meg Józsefről, mert ő a haladók pártfogója. Ha azt látod, hogy a szenvedély és a bűn uralkodik és eltíporja az erényt, ne csüggedj, hanem nézz Józsefre, mert ő a gonoszlelkek félelmes ellensége és legyőzője.

Vagyis az Anyaszentegyház útmutatása szerint minden körülmény között valljuk és gyakoroljuk: *Menjete Józsefhez!* Ő a krisztusi életeszmeny csendes, de annál cselekvőbb képviselője imádságos és munkás példájával, a szenvedésekben is hős lelkületével, életben és halálban egyaránt helytálló kötelességteljesítésével. *Aldott életében nem a szavakon volt a hangsúly, hanem a tetteken.* Ha meg akarjuk állni helyünket, nekünk is hasonlóképen kell cselekednünk! Ezért mutat reá az Anyaszentegyház mindig, de különösen március ibolyanyitó hónapjában: *Menjete Józsefhez!* A kötelességteljesítés hősi és örök mintaképezhez!

Az utolsó vacsora kelyhe

A hívők képzeletét mindig foglalkoztatta az utolsó vacsora kelyhe, mellyel Krisztus Urunk az első szentmisét mondta. Egész legendakör alakult ki körülötte. A középkori monda szerint ebben a kehelyben fogta fel Arimateai József az Úr Jézus kiömlő vérének a keresztben. A kehely sorsáról a legendák beszélnek. Tisztaszívű lovagok őrzik ezt a kelyhet, mely már drágakőből van faragva és örök ifjúságot ad. Nevet is kapott a kehely: Grál-kehely. Őrzői a grálllovakok. A halandók közül csak az láthatja meg és juthat be a várba, ahol őrzik, aki tisztaszívű. Itt kapcsolódott aztán egybe a Parzival-mondával. Ezt dolgozta fel aztán operában Wagner Richárd.

De nemcsak a mondában kísértett az utolsó vacsora kelyhe, hanem a tudományban is. 1910-ben Antiochiában arabok kincseket találtak: egy középkori kelyhet, két 4. századból származó ezüst könyvtábladísz, egy másik ilyen dísz, keresztet és egy kelyhet, melyet „antiochiai kehelynek” neveznek. Az arabok a kincseket egymásközt felosztották és nem szóltak a dolgról senkinek sem. A leletek Mezopotámiába kerültek, innét Párizsba és a világháború alatt New-Yorkba. Itt megjelent egy könyv a kehelyről dr. Gustavus A. Eisentől. Ő a következőket írja a kehelyről: A kehely az antiochiai katedrális kincstárához tartozott és akkor ásták el, amikor Julián császár (362-ben) becsukatta a templomot vagy pedig, amikor Kozroész perzsa király feldúlta azt (611-ben). A kehely két részből áll: egy belső kupából, mely egyszerű ezüstlemezből készült, minden díszítés nélkül, és külső kupából, mely körülfogja a belső kupát. Ezen a külső kupán tizenkét emberi alak van domborművel kiformalva úgy, hogy a köztük lévő síma részt nem hagyták meg, hanem kivágták. A

belső kupa idősebb, mint a külső és igen értékes lehetett, hogy ilyen csodálatos foglalatot kapott. A kehelynek kis talpa van. Az egész kidolgozása olyan, hogy a római császárság első két évszázadára utal. De már az első század végén másformájú és kidolgozású kelyhek kerültek használatba. A kupa talpának a formája Augustus és Tibérius császárok idejében volt divatban. Csak egyetlen későbbi ilyen kehelytalpat ismer a művészettörténet, de ez is freskó Pompejiben. A város 79-ben pusztult el, de azért a freskó előbbi eredetű is lehet, tehát Tibérius korából is származhatik.

A külső kupa két szembenfekvő oldalán két, arccal szembenéző alak van, de mind a két alak

egy személyt ábrázol. Az egyik ifjú, amint tekercest tart a kezében, a másik pedig meglelt férfi. A két alak körül összesen tíz alak látható, amint mély tiszteletadással fordulnak a főalakok felé. Mivel Augustus-korabeli kehellyel van a művészettörténetnek dolga, felvetődött a gondolat, hogy talán Augustus lenne a főalak. Augustust nem szokták így ábrázolni, de ha mégis ő lenne, akkor kik lennének a többiek, hisz annyira karakterisztikus ábrázolásról van itt szó, hogy nem lehetnének ismeretlenek. Eisen kilenc évig tanulmányozta a kelyhet és arra a megállapodásra jutott, hogy a két főalak Krisztus, egyik ifjúkori, a másik férfikori ábrázolásban. A világ Urát ábrázoló kép kezét egy tálhoz érinti, melyen öt kenyér és két hal van. Oldala mellett a tál alatt egy bárány, a tál felett pedig galamb. A bárány az Isten báránya, akire leszáll a Szentlélek galamb alakjában, hogy csodálatos módon táplálja az emberiséget. Krisztus lába alatt pedig a római sas, a birodalom jelképe. Az egész külső kehely pedig szőlőbe mint átfogó díszbe van egybefogva, jelezve, hogy Krisztus az igazi szőlőtő. Miután ezt megállapította, hozzáfogott, hogy a mellékalkokat azonosítsa. Az ifjú Krisztus körül öt alak közül négyben az evangélistákat ismerte fel, míg az ötödikben Jakabot, János evangélista bátyját

látta. A férfi Krisztus körüli négy alakról azt állítja, hogy azok Pétert, Pált, Jakabot és Júdást (az Úr rokonai) ábrázolják, míg az ötödikben Jakab (János fivére) analógiájára Andrást, Péter fivérét ismeri fel.

Az alakok alig öt centiméter nagyságúak, mégis olyan csodálatosan vannak elkészítve, hogy egyéni karaktere van mindenegyes alaknak. Véleménye szerint a mű még 70. előtt keletkezett és ha nem is adja meg talán mindegyik alaknak az élethű arcképét, mégis Krisztusnak két eredeti arcképét adja. Krisztus férfias, tele méltósággal és kedvességgel.

A végső következtetés pedig az, hogy ha egy egészen egyszerű kelyhet ilyen nagy művészi munkával vettek körül már az első század második felében, milyen kehely lehetett az? Csakis azt lehet hinni, hogy az, amelyet az Úr Jézus az utolsó vacsorán használt.

Természetes, hogy a könyv megjelenése után (1923) megindult az erős irodalmi harc és a kelyhet a 4—6. századba utalják, köztük a római Keleti Intézet tanára, Jerphanion is. A vita azonban még nincs eldöntve, mert merültek fel olyan adatok, melyek megengedik, hogy a kehely korát a 2. századig vissza lehessen vinni.

(Részlet dr. Kosztolányi István „Igy szeretett az Isten” című művéből.)

Hogyan imádkozzunk?

Irta: dr. Városi István

Aki imádkozik, Istennel beszélget. Sokféleképpen történhet ez a beszélgetés. Aminthogy sokféle lehet az emberekkel való szóbaelegedés is. Egyesek a két beszélgetés módja között nem tesznek különbséget. Olyasformán gondolkoznak, hogy ha embertársaikkal lehet ülni, állva, sétálgatva vagy éppen kereveten elnyúlva szót váltaniok, akkor Istennel is megtehetik ezt. Így aztán még a jóindulatú emberek is gyakran úgy szólnak Istenhez, ahogyan embertársaikhoz röstellenének szólan. Igaz, szükség esetében akár fürdőruhában is imádkozhatnak. Vagy éppen farsangi multságok csárdásos ritmusában. De ha az alkalom súlya ilyesmire nem kényszerít, akkor Istennel való beszélgetésünk viselje magán az imáadás külső jegyeit is. A mi Szent Margitunk legszívesebben kőpadlóra borult és így imádkozott. Imre hercegünk éjtszakai csöndben, térdenállva mondta a zsoltárok verseit. Prohászknánk legigazibb imái akkor szárnyaltak ég felé, amikor elcsöndesedett az esztergomi szeminárium és ő egyedül maradt az örökmécs előtt . . . S hogy az élet iramában, a küzdelem profanizáló hullámaiban ne kopott tollú verebekként, de pünkösdi galambok gyanánt röppenjenek imáink az Isten trónusa elé, vegyük csak szemügyre mindazt, amit Urunk a hegyibeszédben imádkozásunk módjáról mondott . . .

Az imát elsősorban a képmutatás sallangjaitól akarja megtisztítani. „*És mikor imádkoztok, ne legyetek mint a képmutatók, kik a zsinagógákban és az utcák szegletein*

állva szeretnek imádkozni, hogy láttassanak az emberektől. Bizony mondom nektek, elvették jutalmukat.” (Máté 6, 5.)

A vers elsősorban szent harag korbácsütése az akkori farizeusok lelkiületére. Mert a tudósok szerint csakugyan így imádkoztak. Krisztus találó képet rajzolt róluk. Körülnéztek a zsinagóga városán és számító ravaszsággal választották meg imájuk helyét. Nem az volt a fontos nekik, hogy Isten meghallja könyörgésüket, hanem hogy embertársaik tetszését előcsiholják. Abol legnagyobb volt a sokaság, odasieltek. Letérdeltek az utcák sarkain vagy leborultak a zsinagóga közönsége elé. Fejüket a templom irányába fordították és szájuk gépies ütemben lódult. Az emberek meg bólogattak: ez igen. Ez aztán szereti az Istent . . . A gögös farizeusok pedig még ima közben is állva maradtak. Elismerték talán, hogy a közönséges halandó legszebb imája a porbahulló ember szájából csendül, ők magukat azonban nem érezték közönséges halandóknak. Hiszen nem voltak nyilvános tolvajok. Nagyon is vigyáztak arra, hogy durva föllentésen rajta ne kapják őket. Megtartották fogcsikorgatva a házasélet külső kereteit. Kétszer böjtöltek hetenkint és leszurkolták a sokféle tizedet is. Ennyi jóságuk öntelt birtokában ha nem is érezték magukat Isten ikertestvéreinek, arra azonban jogot formáltak, hogy megkülönböztetett tisztelettel kezelje őket az Úr, embertársaik pedig a Mindenhatónak szánt tömjénből eléjük is szórjanak valamit . . . Elvették jutalmukat az emberek dicséretében. Úgy jártak,

mint a mesebeli fajankó, aki Aranyország mezőin rögöket gyűjtött. Csak éppen arra nem gondolt, hogy tarisznyája foszlott. Mikor aztán hazatért és a dűsgazdagok boldog öntudatával kezdte számadását, akkor derült ki, hogy szegényebben jött, mint ahogy elment. Hiszen most már a lelke is keserű volt. Az elvesztegetett lehetőség kínos emléke maradt . . .

Tegyük le kissé az frást és gondoljunk magunkra. Mi ugyan még nem állunk ki a József-körút és a Baross-utca kereszteződéséhez, hogy a sarki tömegben imádkozunk mindenki füle hallatára. Arra se nagyon emlékezünk, hogy valamikor a zsúfolt Bazilika vagy otthoni templomunk főoltára előtt imádkoztunk volna, csakhogy az emberek megdicsérjenek. Egy-két kínos emlék, egy-két kivetni való képmutatásunk azonban akad talán . . .

Mert megtörtént, hogy olyan templomba jártunk szívesen imára, amelyben kedvenc képeink voltak. Vagy szimpatizáltunk a szertartást végző pappal. Vagy örömmel hallott énekeinket adta a kórus. Vagy odajárt valaki, akivel találkozhatunk a templom előtt . . . De vajon kinek szólt ilyenkor imánk? Istennek? Nem a magunk kedvét kerestük imádság ürügye alatt? És nem történt meg talán, hogy holtrafáradtan sóhajtottunk: elég a munka. Most már imádkozom kissé. És otthon vagy valamelyik jól fűtött kis kápolnába elhelyezkedünk kényelmes imára. El is szundítottunk közben. Felüdültünk és megpihentünk. De ugyan kit kerestünk igazában? Az Urat? Nem. Inkább magunkat. Elcsitítottuk táncoló idegeinket imádság örve alatt . . . És nemcsak kislitűk szokása, hogy illedelmesen térdelik végig a misét, ha látja őket a hitoktató, de akár a templomi golyózástól se riadnak vissza, ha nincs közelben a káplán uruk. És nemcsak kisleányok szokása, hogy egy-egy szentkép reményében gyónnak, áldoznak, szentséget látogatnak vagy éppen rózsafüzért szemezgetnek a délutáni főoltár előtt. Tesznek ilyesmit öreglitűk és nagyleányok, családapák és idősebb hölgyek is. Nem dicséretért és nem kicsiny szentképért. Egy-egy protekció simább lebonyolítása a tétel, egy-egy állás elnyerése a cél, egy-egy szavazat biztosítása a fő. Az imádság csak ürügy. Háj, amivel a papot, az előkelő hívót és magukat, esetleg mindhármukat kenegetik. Festék, amellyel bekenik lelkük repedéseit, mint az avult szállodák ablakramáit, ha gazdag vendéget csalogat a gazda. Kölnivíz, amely elveri a túlságos emberi szagokat. Szóval minden más, csak éppen nem ima. Vagy ha a lélek kettős célt követ, egyik az Isten előtti bódolat, a másik valami esendő előny, akkor is ott van a lényegileg még értékes imában a képmutatás fekete szála. Akár a karrarai márványból vésett szoborban a feketé é . . .

Egy szobrász barátom gyönyörű Madonnát faragott karrarai kőből. Nem tehetett róla, de épp a bájos arc közepét sötét erzet ívelte át. A megrendelő visszadobta a szobrot. Később se akadt rá vevő. Pedig a művész nem volt hibás és a Madonna szép volt. Emberi dolog ez: irtóznak és elfordulunk attól, amit tökéletesnek akarunk és valami csúfságot találunk benne. De hát miért kívánjuk, hogy Isten örvendezzen a mi tökéletlen imánknak és akkor is megadja érte a megígért mennyországot, ha ott húzódik benne a képmutatás fekete vonala? Pedig az Isten elfogadja az ilyen imát is. Csak akkor utasítja el végkép, ha emberi cél az egyedüli benne vagy az Ő dicséretében egyúttal súlyosan gonosz célra is törekszünk általa . . . Ez már gonosz képmutatás. Ilyenkor egyetlen jutalmunk csak mulandó jutalom lehet, amit az emberek megadnak talán . . .

„Te pedig, mikor imádkozol, menj be kamarádba és ajtó-betéve imádd Atyádat a rejtékben.” (Máté 6, 6.)

Ha szószerint vennők Krisztus szavait, itt megint csak lehetetlen végtelék útvesztőire térnénk. Mert azt kellene mondanunk, hogy akkor zárjuk be a milánói dómot és a pilinyi csöppke templomot egyaránt. Csupán imakamrákat építsünk, ahová egy ember bújhat imára mindössze. Belügyminiszteri rendelettel tiltsunk el minden körmenetet és a budavári szent ünnepek eddigi résztvevőit zárjuk be inkább a Várhegy barlangjaiba imádkozni. És kérjük a pápát, hogy közösítse ki mindazokat, akik eucharisztikus kongresszusok rendezésén törik a fejüket . . . Nem. Az Úr Jézus e szavaiban ismét színes, keleti hallgatósághoz mért, eleven szóközi nagytájt csodálhatunk. Krisztus csak arra tanít e mondással, hogy az emberi szempontokat zárjuk ki imáinkból a hiú öntetszeggel együtt. Sürgeti, hogy imáinkban a szándék mindig az Istennel való igazi beszélgetés legyen. Hiszen az Úr Jézus maga is résztvevett nem egyszer a zsinagógák istentiszteletén. És apostolaival együtt ugyancsak fölment Atyja házába. Tehát nem ítéltette el a nyilvános és közös imádságot, ha az nem föltűnési viselkedésből, nem képmutatásból, nem emberi dicséret vágyából indult és zsendült, hanem az Isten után vágyódó sokaság szent igényeiből. Sőt kijelentette Szent Máté könyvének egy másik helyén: „. . . ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevében, ott vagyok közepeztök.” (18, 20.) Jézus nevében összejönni pedig annyit jelent, mint az Úr céljaira, az Ő országa terjesztésére, az Ő rendeletere, imádságos lélekkel egybeforrva összegyülekezni. Tehát nemcsak hogy nem tiltotta, de íme szent ígérettel sürgette is a közös imát. De imát és nem képmutatást sürgetett . . .

A Krisztus nyomdokain járó Egyház is megbecsülte mindig a nyilvános és közös imádságot. Híveit nyilvánosan is összegyűjtötte s gyűjti ma is templomaiban. Sok esetben egyenesen kötelezővé tette s teszi a nyilvános imát. Hatalmas körmenetekben, ima és énekszóval vonultatta fel s vonultatja ma is a keresztény tömegeket. Pedagógiai szempont is vezet ebben s az ilyenekben minden földi nevelőink legbölcsőbbikét. Hiszen a jó példa ezen a téren is vonzó. Figyeljük meg egy-egy úrnapi körmenet vonulását. A járdán álldogálók közül hányan csatlakoznak a menethez, pedig előbb még fanyar kfváncsisággal nézték a „vallási cécót”. Az ima és ének dallamán keresztül lelkükbe röppen a Szentlélek hívogató kegyelme. És mennek.

De meg aztán vallási életünk középpontja, az Oltárszentség készítése, a szentmise is nyilvánosságot kíván. Az Úr Jézus nem imakamrában mutatta be az első szentmisét, hanem az utolsó vacsora termében tantványai között. A mai papok sem misézhetnek kamrácskákban és egyedül hacsak valami súlyos ok nem kényszeríti őket ilvesmire. Még misézniök sem szabad általában, ha legalább egy oltárszolgá nincsen velük az oltárnál . . . Az Úr Jézus ismerte emberi természetünket. Tudta, hogy csak társaságban bonthatjuk ki legnemesebb hajlamainkat s ezek közé tartozik vallásos életünk vágya is . . .

Tehát a helyes szándék a fontos, akár magán, akár nyilvános imát végzünk. Ha Istent keressük, hogy Őt imádjuk, bocsánatát kérjük, neki hálát adjunk és ajánlékat esedezünk, akkor a külső körülmények már másodlagos jelentőségűek. Ezekre is vigyázzunk, hogy az ima szentségéhez méltók legyenek, de nem aggályoskodunk velük. Isten a lényegét nézi . . .

Figyeljük meg a hatodik vers utolsó mondatát is: „és Atyád, ki lát a rejtékben, megfizet neked”. Azt bizonyítja e sor, amit oly sokan könnyelmű tagadásba vesznek: A jó ima érdemszerző cselekedet Isten előtt. Mi megértjük ezt. Hiszen az imádság talaja a legdicső-

ségesebb erény: a szeretet. És megértjük azokat is, akik éppen az imában látják földi életük legfőbb célját. Mi tudjuk, hogy az erdők csendjében és a metropolisok zsivajában meghúzódó kolostorok nem henyé s ingyen-élő emberek puha fészkei. Mi szájalommal nézünk azokra, akik tajtékzó gyűlölettel rázzák öklüket kolostoraink felé: ezek semmit sem tesznek az emberi haladásért. Ostoba beszéd ez, mely jellemző gazdájára. Ugyan ki tudja föltámi az emberi haladás mérföldköveit? Hol és melyik történetíró bizonyítja be nekünk, hogy a föld hadvezérei, királyai, filozófusai, gazdasági szakértői és zsíros polgárai többet tettek hazájukért, mint egy-egy

szerzetes, ki semmi mást nem tett, csak imádkozott? Béla királyunk tündöklő Magyarországot elemészttette a Sajó iszapja, mely a magyarok véréből ugyancsak meghígult. Margit imája pedig többet tett, mint a megmaradt pár ezer magyar együttvéve és többet mint a pápa és a császár: kiemelte újra a tündöklő Magyarországot. Az utolsó ítélet nagy meglepetéseire fel kell készülnünk ezen a téren is.

Jézus szavait pedig ültessük szívünkbe. Az áhítat szent fája nő belőlük és virágai mint értékes imák, főképp nagybőjti lelkünk szárnyaira hullanak . . .

Péter halhatatlan

Irta: dr. Waigand József

Van az araboknak egy ősi legendájuk: azt mondják, hogy a gizehi piramist még a vízvön előtti fáraók építették, és ezért ez az egyetlen köépitmény a világon, amelyet a legnagyobb vízáradat sem tud elsodorni.

Ez a piramis igazi jelképe annak a másik, „sziklára épített háznak”, amely immár 2000 éve dacol minden áradattal: a pápaságnak és a katolikus Egyháznak. „A bölcs ember . . . házát kősziklára építette. És szakadt az eső, jött az árvíz, a szelek fúttak és ama háznak estek; de nem dőlt össze, mert kősziklára volt alapítva . . .” (Mt. 7, 24–25.) Az Úr Jézus igazi isteni bölcseséggel építette meg Egyházát: Pétert és általa a pápaság kőszikláját tette alapjává. Ezért nem omlik össze soha. Pedig mennyi ellenség ostromolta már! „Szakadt az eső”: amikor az eretnek tanítások sötét felhői borították a vallási élet eget, és záporzerű áradásukkal csapdosták Péter szikláját. De mindannyiszor újra kiderült az ég, új fényben csillogtak a megtámadott ősi hitigazságok, és az Egyház kősziklája az esőtől megtisztulva, tündöklőbben ragyogott, mint bármikor. „Jött az árvíz”: a háborúk és üldözések árja, de az Egyház dacolt minden megröbaltatással, míg ellenségeinek még a nevét is eltemette gyakran a történelem. „Szelek fúttak”: a különféle politikai irányok szelei, amelyek tovatűnő kérész-életük alatt önmaguk szolgálatába akarták állítani az Egyházat és értetlenül, sőt gyűlölettel tekintettek erre a kősziklára, mely évezredek küldetésének tudatában büszkén állta a szélrohamokat és nem ingadozott sem jobbra, sem balra . . .

Ezek a gondolatok töltik el az ember lelkét, amikor egy fiatal katolikus tudósunk nemrég megjelent könyvét lapozgatja. (Dr. Péterffy Gedeon: *A Vatikán békepolitikája*. Budapest, 1944.) A munka megkapóan mutat rá arra a fölemelő tényre, hogy Egyházunk sohasem téved bele a napi politika ingoványába, hanem mint nép és idő feletti intézmény, a halhatatlan lelkek üdvét keresi. Ez a magatartása azonban nem különíti el a forrongó világtól, nem teszi érzéketlenné az emberiség nagy problémáival szemben. Résztvesz a nemzetek közös életében és nemcsak mint lelki, hanem mint politikai hatalom is megjelenik a világ előtt. A pápaságnak ezt a politikai súlyát a valóságban az a tény adja, hogy 400

millió katolikus, az emberiség ötödrésze benne látja lelki irányítóját; forma és jog szerint azonban a független pápai állam biztosítja a pápának ezt a nemzetek közti tekintélyét. A középkorban, amíg a népek életét csak a nyers erőszak uralta, erős és fegyveres pápai államra volt szükség, hogy az Egyház szabadságát biztosíthassa. Ma a Vatikánállam területre nézve a világ legkisebb országa, a nemzetközi életben elfoglalt helye azonban nagyhatalommal ér fel.

Ha az emberiség javáról van szó, az Egyház minden megengedett eszközt felhasználja, hogy ezt biztosítsa. Ez a magyarázata annak, hogy ugyanakkor, amikor az Egyház magasan kiemelkedik a napi politika szerint igazodó nemzetek közül, mégis törődik a világi politika alakulásával és diplomáciája által is ennek a politikának krisztusi szellemben való alakulását szolgálja.

Természetes, hogy a diplomácia, mint alapjában véve emberi mű, osztozik minden emberi mű gyarlóságában. Helyesen jegyzi meg könyvében Péterffy: „Néha talán éppen ezen a téren utköznek ki legfájdalmasabban az Egyház arcán az emberi vonások . . . Aki azonban megismerhette Egyházunk arcát erről az oldaláról is, nem térhet ki a felemelő lelki hatás és lenyűgöző gondolat elől, hogy itt valóban a gyöngye emberek fölött álló erők jutnak érvényre a történelemben. A pápai diplomácia is az isteni Gondviselés egyik eszköze, amely gyöngye és törékeny embereket választott ki tervei megvalósítására, de állandóan működik a történelemben . . .” (30. old.)

* Sokaknak ma nem tetszik, hogy az Egyház politikával is foglalkozik. „Az Egyház törődjék a lelkekkel, az állam törődjék az emberek földi ügyeivel” hangoztatják. Igen, ha ilyen könnyen kettő lehetne vágni az embert: testté és lélekké! Csak-hogy test és lélek ebben a földi életben elválaszthatatlanul egybekapcsolódik. Nemcsak az Egyháznak, de főleg az államnak érdeke, hogy ezt a kapcsolatot ne akarja megbontani! A vallási békéhez az államoknak is rendkívül nagy érdekei fűződnek, „mert csak akkor lehet számítani az alattvalók teljes odaadására, ha nem kell egyeseknek legszentebb lelkiismereti kérdéseik miatt a törvényes felsőbbsséggel összeütközésbe kerülni. És ha mégis merülnek fel nehézségek, akkor éppen a Szentszék követői és nem

egyres politikai pártok vezetői a leghivatottabbak és legilletékesebbek közvetlen tárgyalás útján a békés megoldás lehetőségeit keresni", írja Péterffy, amikor érdekesen ismerteti a vatikáni diplomácia működését.

Tovább lapozva a könyvben, szinte megdöbbentő elevenséggel tárul fel előttünk az Egyház isteni irányításának titka. Látjuk, mint omlik össze az ősi pápai állam 1870-ben; látjuk, mint szakadnak meg az Egyház diplomáciai kapcsolatai a legnagyobb hatalmakkal; látjuk, mint törnek ki nyílt vagy burkolt egyházüldözések a világ minden táján — mégis, amikor a sokat szenvedett IX. Pius meghal 1878-ban, a legnagyobb reálpolitikusok, mint például Bismarck kénytelenek elismerni, hogy ő volt a világ legszámottevőbb hatalma! „Kitűnt, hogy nem volt igaza Nagy Frigyesnek, amikor azt jósolta, hogy a világi hatalom megszűnésével a pápának minden hatalma elenyészik. IX. Pius alatt az ősi egyházi állam valóban elmerült a modern történelmi fejlődés sodrában, de ugyancsak IX. Pius volt az, aki a pápai trón védelmére csoportosította az Egyház és a katolikus társadalom egész benső erejét . . .”

Azután elénk tárul a legnagyobb diplomáciai zenik egyikének, XIII. Leo pápának alakja, aki alatt az Egyház és a pápaság tekintélye soha nem ismert magasságba emelkedett annyira, hogy több területi vitában őt kérték fel döntőbírónak és ezzel „kedvező alkalmat nyújtottak a pápaságnak oly magas tiszteget gyakorolni, amely az apostoli Szentszék történetében éppen nem új, de amelyet hosszúidőn át nem vettek igénybe, noha alig van valami, ami a római pápa hivatása szellemének és lényegének jobban megfelelné” — mint XIII. Leo pápa mondotta.

Sajnos, a szabadkőműves irányú kormányok, főleg Itáliában, irigy szemmel nézték a pápaság tekintélyének ezt az emelkedését. Ennek a fondorlatoskodásnak tulajdonítható, hogy kihagyták a Szentszék az 1899. évi hágai békekonferenciából. Hogy a pápaság erkölcsi tekintélye nélkül a konferenciának mennyi értéke volt, megmutatta a 15 évvel később kitört világ-háború!

A pápaság — ha békítő szavát a háború előtt nem is akarták meghallgatni — mégis együttértett a szenvedő emberek millióival és ezért mindent megtett, hogy a fájdalmakat enyhítse. Mikor pedig 1917-ben a küzdőkön már a kölcsönös kimerülés jelei mutatkoztak, XV. Benedek pápa közvetlen békejavaslatot is terjesztett a harcoló felek elé. Most, csaknem három évtized távlatából, de kísértetiesen hasonló körülmények között rendkívül érdekes erről a békejavaslatról és annak sorsáról hallanunk. A pápa szava süket fülekre talált, sőt rágalomnak és vádaknak tette ki őt, mintha pártoskodni akarna. Német pro-

testáns körök azt hirdették, hogy a pápa csak a kimerült Angliát akarja megmenteni a végpusztulástól, és hogy a reformáció 400-ik évfordulóján semmiféle békét nem fogadhatnak el a pápa kezéből. Ugyanakkor Wilson amerikai elnök sem akart hallani arról, hogy a pápa terjesszen elő békejavaslatot. Pedig mennyire másként alakult volna a világ sorsa, ha akkor meghallgatja az emberiség Péter utódjának a szavát! „A józan ész szavát megcsúfoló erők hatalma azonban már 1917-ben is erősebbnek bizonyult, és bár mindenki szerette volna a békét, a vezető és egyszerű emberek mind úgy jártak a háború felidézésével, mint Goethe búvészínasa a szellemekkel — írja könyvében Péterffy. — A romboló és gyilkos fúriákat már nem lehetett többé visszaparancsolni . . . A pápaság megkísérelte, hogy megegyezzen, az utolsó órában tárgyalásra hozza össze a hadviselő feleket. A kísérlet nem sikerült, de a történelem előtt mégis övé az elévülhetetlen érdem, hogy vállalta ennek az utolsó próbának minden terhét és felelősségét.”

Az azóta eltelt évek már egészen közel állnak hozzánk. Szemünk előtt folyt le XI. Pius pápasága, aki alatt 1929-ben helyreállt a szuverén pápai állam. Sajnos, a pápának békére és a szerződések megtartására figyelmeztető szavai ismét nem voltak képesek feltartani az új háború szellemeit. Azonban minél több a szenvedés és megpróbáltatás, az emberiség annál epedőbben tekint ma Róma felé, amelyről méltán mondhatjuk, hogy most már csakugyan a világ legelső szellemi nagyhatalma, amelynek állásfoglalása még az állig felfegyverzett nemzetek számára sem közömbös.

Amit a Vatikán ma a szenvedők, hontalanok, foglyok érdekében tesz, valóban megható és igazán Krisztus földi helyetteséhez méltó. De biztosan tudhatjuk, hogy a Szentszék nem elégszik meg ezzel a karitatív tevékenységgel, hanem ma is felajánlja békéltető szolgálatait a nemzeteknek, amint erről XII. Pius pápa szavai biztosítanak.

Szentséges Atyánk, aki oly forró érdeklődéssel törődik az emberiség sorsával, mindenkinél közelebb áll ma a szívünkhöz. Eljőn azonban az az idő is egyszer, amikor a mai háborúról már csak a történelemkönyvek fognak szólni és nemcsak a mi testünk porlad régen a föld alatt, hanem XII. Pius pápáé is. Egy valamit azonban akkor is és mindenkor el fog ismerni a történelem: hogy ő is Péter volt, a változatlan kőszikla, amelyre jöhetett eső és árvíz, de nem dőlt össze! Kőszikla ő is, mint elődei 2000 éven át és utódai lesznek a világ végezetéig. Méltán írja a protestáns Macaulay: „Egy alak nem tűnt el: a pápa, ez a fehérbe öltözött aggastyán, aki sohasem hal meg, vagy amint mások mondják: aki mindig visszatér.” „Petrus non moritur” — Péter halhatatlan!

Az Úr angyala köszönté a Boldogságos Szűz Máriát . . .

Irtta: Schnattner Szigfrid O. S. B.

Gyümölcsöltő Boldogasszony ünnepén emlékezzünk a megtestesülés legörvendetesebb titkára, az angyali üdvözlésre.

Angyal megy követségbe, köszönteni Máriát. Magá-

val a Szent Szűzzel kérdezhetjük: Minő üdvözlés ez? Kinek ajkán hangzik el? Kitől származik és mit jelent?

Aquinói Szent Tamás így göngyölti ki az angyali

köszöntést: „A Szent Szűz nagyobb az angyaloknál, először is a malaszt teljében, mert Ő több és kiválóbb kegyelmeket kapott Istentől, mint bármely angyal. Ezt hirdeti Gábrriel, midőn mondja: Üdvözlégy, malasztal teljes, mintha mondaná: Azért hódolok mély tisztelettel előtted, mert te a kegyelem teljében feljebb állsz, mint én. Másodszor Mária bizalmasabb viszonyban van Istennel, mint az angyalok. Ezt ezekkel a szavakkal jelzi az angyal: az Úr van teveled; mintha mondaná: azért tisztellek kiválóan, mert te közelebb állsz Istenhez, mint én, mert veled van az Úr, az Atya a Fiúval és a Szentlélekkel, mit soha egyetlen teremtmény sem nyert el. Harmadszor felülhaladja az angyalokat tisztaságban: mint-hogy a Szent Szűz nemcsak önmagában volt egészen tiszta, hanem másoknak is szerzett tisztaságot. Ő a legtisztább minden vétéktől, Ő sem eredeti, sem halálos, sem bocsánatos bűnbe soha nem esett s azért a bűn következményeitől is ment volt.“ (Expos. in sal. aug. n. 7. 8.)

A magunk gyarló eszével is el tudjuk képzelni, hogy mily szentnek, szeplőtelennek kellett lennie annak, Aki előtt Gyümölcsoltó Boldogasszony napján az angyalok fejedelmeinek egyike, Gábrriel, tisztelettel meghajol. Ebben a tényben tehát bennfoglaltan megvan az a biztos hit, hogy Máriának tisztábbnak, dicsőbbnek és nagyobbannak kell lennie az angyaloknál és szentebbnek az összes mennyei karoknál. Közönséges, átlagembert egy angyalnak, aki tiszta szellem, szent és büntelen, tisztelgése meg nem illethet. Már Gábrriel főangyal hódoló tiszteletéből is logikusan következik tehát, hogy Máriánál kiválóbb teremtménye nincs, nem is lehet az Úristennek.

Ezért üdvözlí az angyal: malasztal teljesnek. Mint egy bámullat áll meg az arkangyal a Szent Szűz előtt, csodálkozva nézi azt a nagy szentséget, kegyelemmel csordultig teljességet, melyhez hasonlót teremtményben elképzelni is lehetetlen.

A malasztal teljes megszólítás egyedül csak Máriát illeti, még az angyalokat sem. Ők is csak részt nyertek Isten kegyelméből, de nem áldattak meg a malaszt teljességével. Amit megadott Isten Évának, ugyanazt megadta Máriának is, amit viszont nem tagadott meg az angyaloktól, azt nem tagadhatta meg Máriától sem. Isten az angyalokat is szentségben, szeplőtelenül teremtette, Máriát is megóva minden bűntől, egészen szentnek, legszentebbnek teremtette. Mária tehát Istent kivéve minden égi és földi teremtménynél szentebb, azaz malasztal teljes.

A napsugár nem tudja erejével szebben és pazarabban feldíszíteni a természetet, király nem képes pompásabban felékesíteni jegyesét, liliumkehely nem tud oly illatos, kellemes, habfehér és elragadó lenni, mint Te vagy, kegyelemmel egészen elborított, egészen teljes és szép, Mária.

Gyümölcsoltókor a mennyei diplomácia legfőbb követe hódol előtted. Eddig a föld nem sejtette egyedülálló kiváltságodat, Istentől rendelt páratlan hivatásodat. Mint aranykelyhet, színültig tölt meg az Isten kegyelme és az angyali üdvözlőkör azonnal a tiszteletes Edény, az ajtatosságának jeles Edénye lettél, hisz szűz méhedbe költözött az Edény legszentebb tartalma: a háromszor szent Isten.

Gyümölcsoltó előtt is, léted legelső pillanatától kezdve, de Gyümölcsoltó után különösen is, veled az Úr. Bensőleg egyesül Veled, az Isten szentségében osztozol. Nemcsak Veled volt és Veled lesz, de Veled van állandóan, egyetlen perc kihagyása nél-

kül szüntelen, mert a bűn soha nem tartotta Tőled távol. Az állandóság, a változatlanóság, a mindig ugyanazon valóság az Istenség tulajdonsága. Napfogyatkozás beállhat, de az Isten szeretetének fogyatkozása soha nem következhetik be Veled szemben, mert mindig Veled az Úr. Isten nem szokott fukarkodni kegyelmi ajándékaival, de Tégedet a legnagyobb kitüntetésben akar részesíteni: eggyé lesz Veled. Egészen magának foglal le, egészen átjár és átaranysz, mint felhőt a napsugár, az, Aki „boldog és egyedül hatalmas, a királyok Királya és uralkodók Úra, ki egyedül halhatatlan . . . kít az emberek közül senki sem látott, de nem is láthat, kinek tisztelet és örök hatalom“. (Tim. 6, 16.)

A Gyümölcsoltó nap titka: az istenanyaság csodálatos méltósága a megtestesülés által. Az istenanyaság lesz Mária minden egyéb kiválóságainak gyökere és alapja. Gyümölcsoltó napján Mária úgy mutatkozik be előttünk, mint a megtestesülésről nevezett Boldogasszony. Krisztusban egy a személy, kettő a természet. Mint Isten, öröktől fogva születik az Atyától, mint ember, megtestesül Gyümölcsoltókor, hogy mint Istenember, megszülethessék karácsonykor Szűz Máriától. Mária, az Isten kezétől beoltott egészen hibátlan fa. Az élet fája, mint a paradicsomi volt. Amint a gyümölcs és a fa egy, azonképpen egy és ugyanaz Mária és az ő méhének áldott gyümölcse, aki Gyümölcsoltókor költözött a szinarany szentségtartóba, Máriába.

Az Úr van teveled!

Áldott vagy Te az asszonyok között. Mivel malasztal vagy teljes, mivel egy pillanatig sem viselted Isten átkát és szüntelen ellenkezésben voltál az ördöggel: áldott vagy. Szent Lukácsnál az angyali üdvözlőnek mintegy a zárószavai: Te kedvet találtál Istennél. (Lk. 1, 28—30.) Téged kiválasztott az asszonyok közül, különösen megáldott, rendkívüli kegyelmekkel halmozott el. Isten Anyja leszel! „Isten Anyja Ő — mondja Luther még 1517 előtt. — Ezzel akkora és annyi kiváltságokban részesült Mária, hogy azokat senki sem képes felfogni. Ebből ered az a kitüntetés, a boldogság, amelyben más nem részesült, hogy azt nevezheti Fiának, aki a mennyei Atyának Egyszülöttje. Mondd őt Isten Anyjának, folytatja Luther, és ennél nagyobbat senki sem állíthat felőle, ha mindjárt annyi nyelve is volna, mint ahány fűszál van a mezőn, csillag az égen, homokszem a tengerparton.“ Az édesanyák áldottak, ha Isten megáldja őket magzattal, de volt-e valaki áldottabb az asszonyok között az Isten Édesanyjánál? Áldott vagy Mária, mert Gyümölcsoltókor költözik méhedbe az Úr, aki Megváltója és Szabadítója lesz népének, s ezért mondják évezredek boldognak a méhet, mely a mi Urunk Jézus Krisztust hordozta. (Lk. 11, 27.)

Hogyne lennél áldott, hisz Benced a mennyei Atyának éppoly jókedve tellett, mint Fiában.

Hogyne lennél áldott, hisz Gyümölcsoltókor Benced testesült meg az örök Ige.

Hogyne lennél áldott, hisz Benced remekelte legcsodálatosabb műalkotását a Szentlélek.

IX. Pius az Inefabilis Deus kezdetű bullájában a Gyümölcsoltó-napi angyali üdvözlőről ezeket írja: „É páratlan és ünnepélyes, máskor soha nem hallott üdvözlő bizonyítja, hogy az Isten Anyja, minden isteni malasztnak széke a Szentlélek minden adományával fel volt díszítve, sőt ugyanazon malasztoknak úgyszólván végtelen kincstára és kimeríthetetlen tengere volt.“

Irodalom

Zsigovits Béla: **VIGASZTALÓ IRÁS A SZENVEDŐKNEK.** Budapest, Korda kiadása, 1944. 88 lap. Ára 3— P.

Nemcsak küzdelem, hanem szenvedés is az ember élete a földön, de Szent Ágoston nagyszerű meglátása szerint csak ott érzik és nyugtalanok a szenvedés fullánkja miatt, ahol nincs igazi szeretet. Míg ahol megvan az önzetlen szeretet, ott szeretik a szenvedést is, mert a szenvedés jó, tisztít, erősít és Istennel egyesít. A jeles szerző látva, hogy a technikai kultúra csak szaporítja a tövises számát, a háború és a velejáró gátszakadás meg hatalmasan fellokozza a szenvedések minőségét és mennyiségét, azért nagy szeretettel és tapasztalattal siet a szenvedők segítségére és vigasztalására. Az evilági szempontok, a kultúra úgynevezett áldásai és az emberi bölcsesség tehetetlenek a szenvedéssel szemben; vagy elnémul és menekül láttára vagy kétségbe esik a hitetlen. Csak az kap megoldást a nagy kérdésre, aki az isteni Megváltóhoz jár iskolába, mert megérti a szenvedés nagy titkát. A krisztusi tanítás és példa azt mondja, hogy érdemes szenvedni, nemcsak akkor, ha az a bűnökért jár büntetés, hanem akkor is, ha nem az. Az isteni Megváltó példája mutatja, hogy van üdvözítő szenvedés, mely Istennel szorosan és forrón egybekapcsol. Van olyan szenvedés, mely gyarapítja a társadalmi erényeket: szerénységet, bátorságot, kitartást, megértést, figyelmességet, részvétet és együttműködést. Ha valaki nem evilági szempontok szerint érez és ítél, hanem igyekszik a Mester jó tanítványának bizonyulni, akkor egészen a művészi tökéletességig vihetheti a szenvedésben, mindig készen áll a nagy erőpróbára, megőrzi hidegvérét, fokozza bizalmát és mindig a nagy mintaképre, az Úr Krisztusra tekint. Tud hinni és remélni, de egyúttal gyermeki ragaszkodással szeretni is a szenvedések között s mint a hálás gyermek, nem durcásan fog az atyai kéztől elfordulni, hanem megcsókolja az akkor is áldó kezét, mikor sújtani látszik. Ilyenkor megkettőzzük vallási gyakorlatainkat; ha betegség gyötör, ha gond kínoz, nem csüggedünk, mert a szentségek vételeiben keresünk erőt és vigasztalást. Betegség és szeretetünk halála sem tör le, mert hiszünk a viszontlátás szent és biztos tényében. Nagyon időszerű gondolatokat fejteget tehát a szerző, ezért hálás lesz neki a mai és a szenvedésekben vergődő emberiség. Apostoli tett volt e könyv megírása és terjesztése.

Müller Lajos S. J.: **A FALU ANGYALA.** Mirbach Frida bárónő élete. Korda-nyomda. Kiadja a S. Maria Intézet, Pécs. 128 lap. Ára 9*80 P.

Kedves és közvetlen művel bővült és gazdagodott a hazai életrajzirodalom a jelen írás-al, melyben a nagynevű szerző közvetlen látás és tudás alapján, mások megfigyelésének, naplórészletek, levéltöredékek és visszaemlékezések felhasználásával állította össze mondanivalóit erről a szerény, kedves és eredményes életéről Frida bárónő sokgyermekes családból származott, már az otthon légkörében szívhatta magába a lelkiséget és apostoli buzgóságot. Ahogy nőtt korban, azonképen nőtt áldozatoságban is. Róla is elmondhatjuk, hogy sokszor egyedül a jó Isten volt vezére és vezetője az erényességben és apostoli vállalkozásaiban, de megtette ezt az utat, mert csak Istent és nem a sikert kereste. A könyv lapjain

megelevenedik a család története, a somberek környezeti lakóival és vezetőivel, felvonul a rokonság és azután sor kerül Frida bárónő megható életének beható ismertetésére. Szemléljük a serdülő kisleány komolyságát és kötelességtudását, a testvérek és rokonok valóságai fellebbentik a fátyolt erről a szerény, elvonult és engesztelő életéről, megismerjük a vidám lelkületét, terveit és csalódásait, sikereit és lankadást nem ismerő lelki világát. Világiak és szerzetesek egyaránt a legnagyobb elismerés hangján vázolják ez önfeláldozó lélek kifelé is utat törő és ható munkásságát. Mikor a sváb környezet nem látszik eredményes területnek apostoli elgondolásai számára, nem látja, de mindig újult lendülettel végzi a vállalt feladatot: akár az oltárt díszíti, akár a gyermekekkel foglalkozik avagy betegeket látogat, orgonál vagy énekel, imádkozik vagy oktat, ház körül szorgoskodik vagy gazdasága után jár. Tervek születnek és elmúlnak közben, de egy gondolata végigkíséri életében és megvalósult immár holta után: megnyílik a napközi otthonnal kapcsolatos óvoda, melyben a munkába siető szülők biztos helyen és gondos nevelésben tudják gyermekeiket. Nagyszerű és önfeláldozó élet keretei bontakoznak ki a könyvben, e keretek tartalma az áldozatos lelkület volt. Igazi kézikönyv áll előttünk, melyből sokat tanulhatunk a falugondozásra nézve Frida bárónő anyagi életéből. Ennek az életnek méltó befejezése volt szent halála, ami 1942 november 27-én tett pontot e hősi élet végére. Nem lehet meghatódottság nélkül olvasni és okvetlenül követésére buzdulunk. Egyesületek vezetői és a néppel foglalkozók kitűnő erősítőit és bátorítóit találunk Frida bárónő példájában és életében.

Tower Vilmos: **KIT VEGYEK EL FELESEGŰL?** Budapest, Korda, 1943. 160 lap. Ára 4— P.

A gyorsan szükségessé vált negyedik kiadás élénken tanúsítja, hogy mennyire kell a szerző könyve mindazoknak, akik ebben a fontos kérdésben tájékozódni akarnak. Vajmi sokszor látjuk, hogy a házasságkötés nem történik a lelkiismeret és józan ész alkalmazásával, hanem csak mint merőben evilági ügylet szerepel. Innen származik sok tragédia és csalódás, válás és még nagyobb rossz. A szerző könyve a nősülni vágyó férfiakat és fiatalembereket akarja felvértezni a nagy döntés előtt, mikor szempontok felvetésével, mintegy kérdés-felelet alakjában áll segítségül melléjük, hogy megelőzze a bajokat elhárító, okosan tanító, felvilágosító és szeretettel övő útbaigazításaival. Az első részben azt a szempontot tárja a választó vagy kereső elé, hogy ki és milyen legyen a menyasszonya. Necsak a külső szépséget nézze a férfi, hanem elsősorban belső értékét, jellemét, vallásosságát, szellemi színvonalát. Ilyen körülményekkel sikerül majd jó és alkalmas menyasszonyt kiválasztani, akiből biztosan jó feleség, kitűnő édesanya és áldozatos lelkű hitves válik. Az esküvő utáni időre is nagyon komoly és megszívlelésre méltó tanácsokat ad, melyek követe nagyon előmozdítja a házasság szentségének zavartalan kegyelmi hatásait és a kölcsönös szeretetet. Kiváló ajándék a könyv minden magyar férfi számára. Hiszünk, hogy a mű eléri célkitűzését: boldog és áldott magyar otthonok és családok alapításának előmozdítását. E könyv terjesztése nemcsak emberbaráti, hanem egyenesen apostoli tett! A benne található elvek követése

pedig a szebb jövő és megelégedett boldogság biztosítása!

Müller Lajos S. J.: HARMATÓZZATOK EGEK! II. kiadás. Budapest, 1944. Korda kiadása. 296 lap. Ára 6— P.

Ez a könyv elsősorban papokat, szerzeteseket tart szem előtt, de nagy haszonnal forgathatják tökéletességre törekvő világiak is. Elsősorban elmékedési könyv, de lelki olvasmányoknak is használhatjuk.

Az elmékedések gondolköre szorosan símul az egyházi év ádventi és karácsonyi hangulatához. Az első héten megjelenik előttünk az évezredes ádventi vágyak Messiasának nagy előfutárja, Keresztelő Szent János, hogy a bűnbánat és vezeklés sanyarú, de hatékony eszközeivel kiboronálja lelkünkben azt, ami rossz és megszilárdítsa azt, ami jó, mert csak az ilyen lélek méltó arra, hogy belépjen a boldogság új, igazi és egyetlen hazájába, a Messias által alapítandó országba (2. hét). Harmadik héten a megtestesülés nagy titka a középpont. Ebbe a gondolkörbe dolgozza bele a szerző az ádventi Krisztus-várás másik jellegzetes vonását: a bensőséges Mária-tiszteletet. A negyedik és ötödik hét alaphangulata egészen vízkeszt nyolcadág: megszületett a Messias, örvendjünk. A karácsonyi elmékedések fenyőillat, pástörtlinkós hangulatát megszakítja a polgári év utolsó napjának komor, szilveszteri elmékedése az örökkévalóságról — de csak látszólag, mert hiszen „a Gyermekek, az örökkévalóság halhatatlan Királya, épp azért született, hogy lelkünket az örökkévalóság számára megmentse”.

A könyv módszere általában a szentignáci elmékedési módszer. Három előgyakorlat: a történet elgondolása, helyzetkép-alakítás, kegyelemkérés — és három pont. Helyenkint azonban — pl. Krisztus születésénél — a szemlélődést és az őt érzék alkalmazását is használja. Bár célja nem a gyönyörködtetés, hanem a lelki haszon, azért nem veti meg az írói fantázia által nyújtott lehetőségeket sem. Némely elmékedés előgyakorlatában pl. a történet elképzelését, a helyzetkép alakítását élénk, színes, költői fantáziával rajzolja meg, és pedig oly részletes és bőséges kidolgozásban, hogy akár maga az előgyakorlat külön szemlélődést tárgyat képezhet. Általában az anyag bősége egyébként is lehetővé teszi, hogy a napközben fárasztó, szétszórt munkában agyongyötört, szétszagotott lélek is a lassú, elmékedő, el-elgondolkodó olvasás révén összeszedetten, hasznosan töltse ki az elmékedés idejét.

Úgy hisszük, hogy a szerző igen dícséretes munkát végzett azért, hogy a magyar aszkétikus irodalmat elsőnek ajándékozta meg egész évre szóló, önálló, eredeti elmékedési sorozattal. Komoly lelki ember könyvtárából nem hiányozhat a Müller-féle sorozatnak ez a kötete sem, mely immár másodízben jelenik meg könyvtárunkon.

Dr. Nádas Zoltán: Ő IS SZENVEDETT . . . Fráter György Sajtószövetkezet. Budapest. 160 lap.

A nagybőjt és a nagyhét közeledésével ismét esedékessé válnak a szenvedésről szóló írások. Mostanság, amikor nemcsak az Úr megváltó szenvedésének az emléket készülünk megünnepelni és lélekben visszaidézni magunk közé, hanem az emberiség maga is véres és nehéz, szomorú kálváriáját járja, fokozottan is időszerűvé válik minden olyan írás, mely a szenvedés titkáról szól. Mert nem elég az, hogy az ember a kereszttel találkozik. Meg kell győződnie róla, hogy a kereszttel elkerülhetetlen, hogy a kereszttel vállalni kell. A keresztnak misztériuma van. A kereszthordozásra meg kell tanítani, rá kell nevelni az embert. Minden cinizmus, minden epikureizmus,

a stoikusok gögje, a filozófus pesszimizmusa, az úgynevezett világnak a frivolsága, a sokféle, magát modernnek és műveltnak elnevező kísérlet a kereszttel kikerülő sére sorozatosan csődöt mondanak az emberi életnek mélységes keresztp problémájával szemben. A szerző műve útjelzés, eligazítás kíván lenni az egyetlen lehetséges, keresztény értelmű megoldás felé. Haszonnal forgatja tehát a magános elmékedő és imádkozó; ötletet, gondolatokat találhat majd benne az is, aki nagyheti előadásokra készül fel. A könyv alapvázlatává a tizennégy stációt teszi a szerző. Ezek illusztrálásával, ezeken végigvezetve, végigélmékedtetve az olvasót iparkodik ennek lelki problémáit a kereszttel szemben megvilágítani és megoldani.

P. Várkonyi Fidél dr.: A KATOLIKUS EGYETEMI HALLGATÓ. Szalézi Művek, Rákospalota. 214 lap. Ára 5'50 P.

A szerző saját bevallása szerint ez a könyv úttörő munka, kísérlet, jégtörő elindítás, az egyetemi hallgató szívek melegítője és az egyetemista elmék megvilágosítója szeretne lenni. Krisztushoz akarja közelebb hozni az egyetemistákat, akik a középsokolának azért megaránylag jobban biztosított, még egységesebb világnézetű, erkölcsi oldalról is okosan körülbástyázott és meglehetősen összhangban tartott lelki vezetése után úgyszólván egyszerre szakadtak ki az életbe, a nagyobb függetlenségbe, az önállóságba. Itt aztán sokan elvesztik a tájékozódást, a helytállással rengeteg küzdenivalójuk akad. Erkölcsüket, öntudatos, művelt, jellemes kereszténységüket roppant nagy próbáknak teszi ki az élet. Soknak valamilyen felfordult és lefelé húzó szellemi és erkölcsi gravitáció folytán a tudomány is, minden tárgyi alap nélkül, csak egy óriási labirintussá kiszűlódik össze a fejében. Erényeik ellaposodnak, kivésznek. Egész mentalitásuk a skepszis, a tagadás, az elszakadás felé sodródik. Ennek a szomorú csöndnek az elkerüléséért, megelőzéséért, katolikus intelligenciánk megmentéséért, talpra állításáért és nagykorúsításáért írta meg könyvét a szerző. S nem az idegenségből szól a fiatalsághoz nem ismeretlen az egyetemi hallgatók körében. Maga is sokat dolgozott közöttük, mint az Adalbertinum vezetője, mint a Collegium Emericum megalapítója és fejlesztője, mint a Pázmány Péter Tudományegyetem első meghívott lelkésze. Melegen ajánljuk ezt a könyvet minden egyetemi hallgató figyelmébe csendes, meggondolkoztató olvasmányoknak, hogy felelősségüket és feladatukat megismerjék belőle és hogy az önnevelésnek és önfegyelmzésnek, a tevékenységre szorításnak nehezebb munkájához segítséget találjanak benne.

Dr. Rejőd Tiborc: A LÉLEKKERTÉSZET MŰVÉSZELETE. Korszerű leánynevelés. Veszprém. Egyházmegyei Könyvkereskedés. 1943. 143 lap.

Mindenképpen ajánlandó könyv a nevelésről, a házasságra előkészítésről leányoknak, de mindenki haszonnal olvashatja, jelesül maguk a tanárok és nevelők is sokat tanulhatnak belőle. Tiszta levegőjű és értelmes felvilágosítás a nevelés és életre előkészítés köréből.

Dr. Horánszky Nándorné, N. Cziike Kornélia: MINDENT A GYERMEKÉRT! Budapest. 1943. Franklin-nyomda.

A család, iskola és nemzet egybefonódását szolgálja a munka. Valódi nemzetnevelési programot ad, mikor az egyed nevelésének irányát a család és iskola keretében megrajzolja. Nagyon jó kézvezetőnek bizonyul a szerző műve.

Új magyar könyvek:

Balogh József: **Szent Ágoston vallomásai.** Két kötet. II. javított kiadás. Latin és magyar nyelven megírt munka. Ára kötve 40— P.

Böle Kornél O. P.: **Árpád-házi Szent Margit élete.** Árpád-házi Szent Margit életét tartalmazza a munka. A függelékben néhány Szent Margit közbenjárására történt csoda és a szenttéavatás története is megvan. Számtalan értékes műmelléklettel. Ára 7— P.

Dám Ince O. F. M.: **Krisztus a világegyetem királya.** Kommentár Prohászka püspök egyik naplójegyzetéhez. Ára 1— P.

Gerely Jolán: **Majd ha asszony leszek.** III. kiadás. Néhány hónap leforgása alatt három kiadást ért el Gerely Jolánnak, a neves írónőnek ez a sikerült munkája. Mind a serdült leány, mind az asszony sokat meríthet belőle. Ára kb. 8— P.

Hynek—Czékus **Krisztus kihalála.** IV. kiadás. Fordította dr. Czékus Géza. A modern orvostudomány világánál Krisztus valódi arcmásának felfedezése. A könyv ára kb. 5— P.

Honti Rezső: **A renaissance mesterei.** Giorgio Vasari életrajzaiból fordították. Sok műmelléklettel ellátott könyv. Ára kötve 18— P.

Hunya Dániel S. J.: **A nyáj a pásztorért.** A papok lelki segítése. A könyv tartalma: hogy mit tehetnek a hívek a papok lelkének segítésére, hogyan vonzhatják le Isten áldását a lelkipásztor munkájára. III. kiadás. Ára 3— P.

Ignác: **Velem az Isten a légi veszélyben.** A szívet bánatra indító imák és elmélkedések gyűjteménye. A második kiadás ára 1 50 P.

Dr. Cholnoky Jenő: **Utazásom Amerikában Teleki Pál gróffal.** Amerika hatalmas gazdasági életét és nagyszerű természeti képeit ismerteti meg velünk a szerző, lebilincselő, közvetlen, humoros előadásában. Sok kép díszíti. Ára kötve 40— P.

Kisházi Mihály: **Több telik tőlem!** Történetek szívgárdista gyermekek számára. Ára 9— P.

Kosáryné Réz Lola: **A Balassi vár kincse.** Regény fiatal leányok számára. Ára kötve 12— P.

Dr. Lotz Antal: **A nemzetnevelő Prohászka.** Rövid értekezés. Ára 1— P.

Mécs László: **Összes versei.** Új kiadás. Ára 36— P.

Dr. Kosztolányi István: **Igy szerett az Isten.** Tavaly jelentek meg a neves biblikus írónak: „Igy szólott az Úr” címen az ószövetségi bibliát ismertető hittani segédkönyvei. A nagy tetszéssel fogadott munkának második része az újszövetséget öleli fel. Bő anyagot nyújt hittanároknak a bibliai történetek tanításához. Egyházi szónokok is sikerrel használhatják, de kitűnő elmélkedési anyagot is talál benne mindenki, aki örömmel forgatja a Szentírást. A négy Evangéliumot és az Apostolok cselekedeteit dolgozza fel a könyv. Értékesebbnél értékesebb képek díszítik Dr. Kosztolányi könyvét. Ára 22— P.

Mojzes Péter: **Lányok az Isten tenyerén.** Hatalmas körettel gyarapodott a leányirodalom Mojzes hittanár úr művével. A könyv három részből áll. Első rész: Ketten a Mesterrel. Második rész: Egymás között (Ahogyan az embereket szemlélem). Harmadik rész: Egyedül. Ára 8'80 P.

Müller Lajos S. J.: **A Jézus Szíve-tisztelet történeté.** Az istenfogalom megnyilatkozásaiból kiindulva fejtegeti a szerző a történelmi adatok kapcsán a szeretet lényegét, majd áttér Jézus szeretetének történetére,

ahogy megnyilatkozik a szentek és választottak életében, hogy folytassa a Szív történeti kultuszának bemutatásában. Ir Szent Gertrud, Szent Mechtild, Suso Henrik, Sienai Szent Katalin, Eudes Szent János, Alacque Szent Margit, Colombière Kolozs Jézus Szíve-tiszteletéről. Azonban a legújabb kor Jézus Szíve-tiszteletét is felsorolja, főleg a magyar vonatkozásokat domborítja ki. Akik a Jézus Szíve-tisztelet lényegébe behatolni kívánnak, okvetlenül szerezzék meg a nagynevű szerző kiváló művét, mely felöleli a Jézus Szíve-tisztelet egész lényegét. A hatalmas munka ára 20— P.

Müller Lajos S. J.: **A falu angyala.** Mirbach Frida bárónő élete. Ára kb. 4'50 P.

Nagykéri Mária: **Magyarország lilioma.** Leányszínmű egy felvonásban. Hatásos színmű Árpád-házi Szent Margitról.

Kerekes Erzsébet: **Mária gyermekei.** Leányoknak. Egyfelvonásos színdarabot is tartalmaz a kötet. Ára 3'20 P.

Ifj. Pataki Mihály: **Képes iskola.** Szórakoztató könyv, amely nevel és oktat is. Kisebb diákok részére készült. Ismerteti a magyar nemzet nagyjait. Számtalan képet is találunk a könyvben. Ára 6— P.

A képzőművészet iskolája. A festészet, grafika és szobrászat művészi technikája. Ára 20— P.

Simon Pál: **Szórakozzunk számokkal.** Matematikai mulatságok és játékok. Ára 6'80 P.

Tower Vilmos: **Ha majd megöregszünk.** Szinte páratlan az irodalomban ez a legújabb Tower-könyv. Nemcsak az öregeknek, de a fiataloknak is kincseket érő olvasmány, mert rásegíti őket arra, hogy öreg korukban is boldognak és szépek lássák a Teremtő által adott életet. Ára kb. 5— P.

Dr. Zsigovits Béla: **Vigasztaló írás.** Mindig sok szenvedő volt a világon, de manapság igen megnövekedett a számuk. Dr. Zsigovits könyve az ilyen szenvedő lelkeket akarja felemelni és megvigasztalni. Ára kb. 3— P.

A mai időkben igen alkalmas szavalókórus:

Bűneink éjjelén el ne hagyj! Két vallásos szavalókórus és öt kottás engesztelő ének. Ára 3'20 P.

Könyvek a szentmiséről:

Havass Géza: **A megértett szentmise.** Gyermekek részére megírt mű, hogy megértsék a szentmisét. Ára 1'30 P.

Bognár Ferenc: **A szentmiseszolgáltatás.** Mindaz megvan benne, amit a szentmiséről a felnőtt katolikusnak tudnia kell. Ára 2'60 P.

Szunyogh Ferenc: **A szentmise lelke.** Tudományos értekezés. Ára 1— P.

Szent József havára:

Dr. Czapik Gyula: **Kilenced Szent József tiszteletére.** Elmélkedés, imarész bőven van benne. Ára 50 fillér.

Csávossy Elemér S. J.: **Szent József tökéletes tisztelete.** Ára 50 fillér.

Gallus Tibor S. J.: **Szent József lelke.** A híres P. Sträter jezsuita atya elmélkedései nyomán megírt lelki könyv Szent Józsefről. Ára 1'40 P.

Kegyelemkilenced Xavéri Szent Ferenc tiszteletére. (Március 4—12-ig.) Ára — fillér.

Szentföldi levelezőlapok

Szép színes kivitelben, 20 változatban. A sorozat ára 3— P.

Hiszkegy

sorozat, 20 képben. A Hiszkegy-imádság képekben. Minden levelezőlap alatt egy-egy mondat a Hiszkegy-ből. Egyszínű mélynyomásos képek. Ára 3—P.

Jézus szentséges Szívének képe

a 12 ígérettel offset nyomásban, állóalakban. Ára 70 fillér.

Jézus Szíve és Mária Szíve ajtóvédpajzs

Márton Lajos és Pál György művészi ábrázolásában több színnyomásban, darabonként 30 fillér.

Április elején jelenik meg

Willam—Kótai Zoltán:

Máriának, Jézus anyjának élete

Több szép képpel díszítve. Ára kb. 25— P lesz.

XII. Pius pápa reliefje

Felsőöri Fülöp Elemér szobrászművész műve a 22 cm átmérőjű, műanyagból készült, bronzalát fűtött, falra akasztható dombormű.

Ára 30— P

Ugyanez 30 cm nagyságú svájci üvegre erősítve 200— P

Ugyanez fehér márványlapon bronz anyagból 1000— P

Lelkicsokor pergamentre festve 450 P

Könyvjelző ugyanilyen kivitelben 150 P

Segédkönyvek első szentáldozók és bérnálok előkészítéséhez!

Túrmezei Ferenc:

Előkészítő az első gyónás és első szentáldozásra
Módszeres oktatások, sok képpel illusztrált mű.
Ára 320 P.

Csávossy Elemér S. J.:

Az Úr Jézus kis kegyeltje
Szülők is segíthetnek a hitoktatóknak gyermekeik elsőáldozásra és szentgyónásra való előkészítésében. Sok kép van benne. Ára 2— P.

Túrmezei Ferenc: **Jöjj Szentlélek Úristen.**
Előkészítő oktatások bérnálok részére. Hitoktatók számára készült módszeres munka. Ára 120 P.

Kisgyermek részére

szórakoztató és nevelő hatású képeskönyv

Dr. Lotz Antalné:

Mese két jó és egy rossz kisgyermekről
16 oldalas leprello képeskönyv, magyaros rajzokkal, jól rímelő versikékkel. Ára 8— P.

Konferencia anyag a nagybőjtre:

Blazovich Jákó O. S. B.:

A csend mélységeiből. A lelki élet alapkérdéseiről ír benne, főleg intelligens világiaknak alkalmas olvasmány a komolyabb időkre. Ára 280 P.

Wimmer Anzelm:

Boldogasszony keresztútja. Modern hangon írt, lebilincselően szép elmélkedések a Fajdalmas Anyáról. Ára 4— P.

Nagy József Győző:

Isten irgalmas. Aquinói Szent Tamás Summa Theologicája alapján tárgyalja Istennek csodálatosan szép tulajdonságát: az irgalmasságot. Ára 210 P.

Pakocs Károly:

Örömet akartok? Bőjti témákról értékes konferenciák. Ára 160 P.

Lelki gyakorlatok az ifjúság részére:

Dr. Ervin Gábor:

Mutasd meg az Atyát. Háromnapos lelki gyakorlatos konferenciák, főleg diáklányoknak. Ára 280 P.

Dr. Czapi Gyula:

Gyermeklelki gyakorlatok. Két sorozat lelki gyakorlat kisebb és nagyobb gyermekek részére. Példákkal. Ára 4— P.

Lelki gyakorlatos példatárak:

Jámbor László S. J.:

Örök igazságok. Sok példával ellátott kis példatár. Ára 50 fillér.

Dr. Schmiedt Béla:

Lelket az életbe! Példákból felépített lelki gyakorlat. Könnyű, hasznos olvasmány. Ára 420 P.

Dr. Császár József:

A GYÓNTATÓK ZSEBKÖNYVE.
Értékes kézikönyv papok számára. Ára 550 P.

P. Bús S. J.: **LELKITÜKÖR.** Kimerítő lelkitükröt közöl a hívek részére. Ára 50 fillér.

**A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepregy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

pál györgy₃₄

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomról:

P. Wimmer Anzelm O. S. M.: Ami az alleluját megelőzi. — Pákozdy József: Hozsannától a feszítésig. — Schnattner Szigfrid O. S. B.: Mária húsvétja. — Pintér József: Miért támadt fel Krisztus? — Dr. Városi István: Mennyit imádkozzunk? — Lánosz Zoltán: Emlékezés tiszteletreméltó Csepellényi György Pálos vértanúra. — Dr. Horváth Richárd S. O. Cist.: Ki a szent? — Dr. Kovács Vince: Hinduk a kereszténységről. — Irodalom.

Korda R. F. Kiadása Budapest.

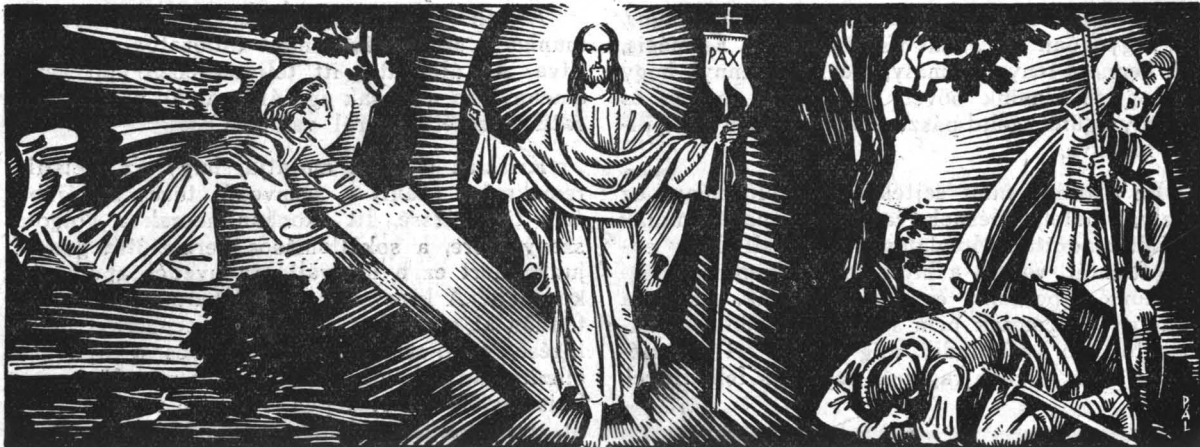
„Utunk“ aszkétikus folyóirat. Megjelenik minden hó 1-én.
Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató:
dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.
Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u.
20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P ————— Egyes szám ára 60 fill.

Testvérek! Tudjátok-e, mi volt a zsidó húsvét gondolata? — Hogy az Úr átment Egyiptomon. És mit csinált az angyal? Átmenetelével minden egyiptomi elsőszülött meghalt, de ahol az áldozati bárány vérével volt megkenve az ajtóküszöb, ott elment és baj nem történt. Párhuzamot vonok a zsidó és keresztény húsvét között és kérdezem: Megjelölt emberek vagyunk-e mi? Homlokunkon van-e Krisztus titokzatos jele, a tüzes, piros vérével ránk égetett szent kereszt? — Hogyha hirtelen-váratlan elénk állana a fénybe, sugárba öltözött, a halálon feltámadásával diadalmaskodó Krisztus és jóságos, komoly tekintetével mélyen a szemünkbe s lelkünkbe tekintene, megállanánk-e megzavarodás nélkül isteni színe előtt? Meg volna-e velünk az isteni Üdvözítő elégedve? Velünk, akik az Ő megváltottjai, szenvedése és vére árán megvásárolt gyermekei vagyunk? — Avagy nem kellene-e Ő előtt ütt-kopott, bűnös-bukott voltunk, hajótörött életünk, szárnyaszegett voltunk, lelki szegénységünk miatt pirulnunk és szégyenkezni? — Baptistériumában keresztelt, keblén nevelt bennünket, mi lett belőlünk? Rendezett-e, Isten tetszése szerinti-e már az életünk? Az Úrnak barátai vagy ellenségei vagyunk? Meg vagyunk-e már váltva eléggé? Meg van-e mentve a lelkünk? Megvan-e váltva a sötétségtől, a modern szellem járványától? A szabadakarat rabságától, a sok béklyótól, mely az embert lelki rabságra kényszeríti? Az élet varázslatától, a szenvedélyek ígézetétől? Megvan-e mentve a lelkünk az utak bizonytalanságától, a fél- és félszeg ember magatartásától? A jóban való ingadozástól? — Megvan-e velünk igazán elégedve a feltámadott Krisztus? Megütjük-e azt a mértéket, melyet ő szabott? Fogott-e rajtunk a jó példa, melyet Ő adott?

Zürzavaros világban ránk köszöntött húsvét napján teszi fel az ezeket a komoly kérdéseket, hogy a mi nagy utunkra, az Istennel való találkozásra mindannyian igazán és fokozott mértékben készen legyünk. Készen leszünk, ha jobb, tisztább szívű emberek leszünk, ha a kegyelmet jól felhasználjuk. Készen leszünk, ha húsvéti lelkek, allelujás emberek leszünk, akik nemcsak a maguk lelkét mentik meg, hanem másokat is megmentenek, Krisztushoz édesgetnek.

Vigyük hát el a húsvét örömét, boldogságát, az UTUNK egyes számait a megfáradott, megterhelt lelkeknek, hadd ragyogjon fel minden magyar homlokon Isten tetszésének fénye, az Örök Húsvét koszorús reménysége.

P. Wimmer A. O.S.M.: AMI+AZ+ALLELUJÁT+MEGELŐZI+

A húsvéti alleluja hatalmas és ellenállhatatlan áradatként hömpölyög végig a mindenségen és tüzes világosságával a feltámadás fényességének áldott lángjait éleszti a lelkekben. Érthető, hogy az élet legszebb dallama és a természetfeletti beteljesülés e páratlan szimfóniája parázsló vágyak, álmatlan éjszakák vergődő sóvárgásának ragyogó célpontja.

Mi valamennyien, akik vágyva-vágyódnak az alleluja beteljesülés után, sejtjük-e vajjon, mily keskeny és tövises, merészen magasbaívelő és szédítő szakadékok mellett elvezető utat kell megtennünk, míg föléje emelkedünk a sötétség birodalmának és átlépjük a világosság magas síkjának határát. Másszóval: vajjon sejtjük-e, hogy a valóságban mi az, ami az alleluját megelőzi?

*

A felelet az imént feltett kérdésre azért fontos, mert a beteljesülés csak akkor igazi, ha teljesítjük a hozzá kötött feltételeket, vagyis komolyan vettük az elkerülhetetlen előzményeket és százszázalékos realizmussal fel- és kihasználtuk a benne rejlő esélyeket és lehetőségeket.

Valahogyan így vagyunk az allelujával is: előbb végig kell járni a hatalmasan magasbaívelő utat, le kell győzni a körülöttünk ólálkodó és mindent beködösítő sötétséget, bátran szembe kell nézni a magasságok szédítő távlataival és — ami szintén elkerülhetetlen — feltétlen vállalni kell az út porát, a lábat véresre maró köveket és a nem ritkán belénkfűrődő töviseket.

Lássuk tehát, hogy milyen ez az út, másszóval

mérlegeljük komolyan az alleluja előzményeit, hogy azok komolybavétele által biztosítsuk húsvéti élményünk hamisíthatatlan valóságát.

*

Az első, amit meg kell állapítanunk az, hogy az imént említett út minden környező sötétség ellenére fényárban úszik, és a legtisztább világosság jegyében áll. Bárhova lépünk, fényforrások fakadnak és ezek bőségesen sugározzák belénk az isteni világosságot. Isten jóságában arról is gondoskodott, hogy ezen az úton a tudás mint sejtelem végigkísérjen. Ez a kinyilatkoztatásból fakadó és az általa teljes elevenségében megőrzött hit. Tudás: mert Isten mindent megmondott, amit tudnunk kell. Értelmünket bőségesen elárasztotta a, szükséges világossággal, hogy a tudásunkat megalapozó kinyilatkoztatás szavát megértsük és tisztán lássuk mindazt, amire az életben szükségünk van. — Mindennek ellenére mégis csak sejtelem: mert Isten, Aki eleget mondott, hogy világosan lássunk, a kinyilatkoztatás ígéjével elhintette lelkünkben a sejtelem magvát. Ebből sarjadt ki a várakozásteljes reménység terebélyes, bőségesen gyümölcsöző termőfája. Tudjuk ugyanis, hogy Isten jóvoltából nagyon sokat tudunk, de mindamellett világosan látjuk, hogy mennyivel több az, amit még nem tudunk, mert egyelőre nincs szükség erre a tudásra, ami azonban később, amikor végleg kivilágosodik lelkünkben és út a beteljesülés órája, végtelen méreteivel és kifogyhatatlan gazdagságával a reménnyel együttjáró szeretet vágyódásának, vagyis tulajdon boldogságunknak beteljesülése lesz.

A tudás mint sejtelem teszi világossá tehát a

magas sikon tovakanyargó utat. Eléggé világos, sőt ragyogóan az. Tehát tisztán látunk. És mégis, sok benne a fényes homály, mégpedig annyi, hogy boldog sejtelmünk böven táplálkozik belőle és reménységünk szelíd pásztortüze sohasem hidegülhet hamuvá.

Ez a tudás mint sejtalem első előzménye az allelujás beteljesülésnek, vagyis feltámadásunknak a Feltámadottal. Mondanunk sem kell, hogy ennek tudatát, vagyis a hitet kell lelkünkben megőriznünk, ápolnunk és elmélyítenünk. Akkor a világosság nemcsak nem fogy ki lelkünkbelől, hanem folyton gyarapodik, míg el nem éri teljességét az örök allelujá ragyogó napjának felkeltével.

*

Az allelujás beteljesülést továbbá a munka mint életstílus előzi meg.

A kinyilatkoztatás igéjéből fakadó tudás világossága élesen rávilágít létünk misztériumára, annak értelmére, továbbá mindarra, ami ennek legközvetlenebb következménye. E világosságban tisztán látjuk a helyzetet és ráismerünk az élet logikus bonyolulatában számunkra fenntartott helyre. Ugyanekkor megértjük, hogy ezt a helyet be kell tölteni, ami csak áldozatos és kitartó munka árán lehetséges. Másszóval: megértjük az élet törvényét, vagyis azt, hogy szerepünk van Isten kormányzó terveiben és ennek betöltésével részt kell vennünk az örökké munkálkodó Isten művében. Ebből a meglátásból és megértésből fakad a lelkiismeretes keresztény élet mint folytonos külső és belső cselekvés — ami a gyakorlat útján idővel a legnemesebb életstílussá kristályosodik.

Legszebb példa arra Krisztus, az isteni Megváltó, Aki földi életének minden percét e külső és belső munkának szentelte. A hozzávaló keret a megváltás műve volt. Az általa beleillesztett képben, vagyis verejtékes és fáradságos munkás életében domborodik ki az a minden elképzelést felülmúló tökéletes stílus, amely örök eszménye mindazoknak, akik a Megváltó parancsára meg akarják valósítani magukban a mennyei Atya tökéletességét.

Ez az életstílus, vagyis Krisztus komoly követése a tulajdonképeni beteljesüléshez vezető út, amelyen a hitnek mint sejtalemnek fényforrásai fakadnak. — Ezt az utat kell járnunk mindaddig, míg Isten jönnek látja, és ennek a magasság végtelenségében elvesző síkján kell keresni beteljesülésünket. Hitünk mint tudás és mint sejtalem biztosít a felől, hogy csak ez az út torkollik az allelujás beteljesülésbe.

*

Az életstílussá kifejeződött külső és belső munka a szenvedésbe mint áldozatba van beállítva. Az áldozatot itt teljességében kell venni, amennyiben nemcsak egy áldozatról, hanem áldozattá szentelt életről van szó.

Krisztus példája mutatja, hogy az életstílus remekműve csakis a szenvedés tüzes kohójában érik tökéletessé. Itt azonban nemcsak a golgotás szenvedésre, a sokállomásos keresztútra gondoljunk, mert ez a megváltó szenvedés apoteozisa, koronája. A keresztutat közel harminchárom esztendőn át a munkás mindennap tengernyi nélkülözése, apró-cseprő szenvedése és a nyilvános ellentmondás felmérhetetlen fájdalommal előzte meg. Krisztus élete voltaképpen kezdettől fogva keresztút, melynek kicsendülése a Golgota és utolsó szakasza a sírhatétel, a halál minden keserűségével.

Ez is — és főleg ez — élettörvény mindazok számára, akik komolyan és lendülettel törtetnek az allelujás beteljesülés felé. Másszóval: számolni kell azzal, hogy keresztül kell — mégpedig tüzes lendülettel — vágni magunkat a szenvedés éjtszakájának sötét sűrűségén abban a tudatban, — és itt megint a hit mint sejtalem irányít fényességével — hogy a világosság birodalmának ragyogó világossága egészen fönt a magasban, az utolsó kanyarulatnál, a végső fordulónál ragyog majd fel előttünk és hogy ebben a ragyogásban a beteljesülés allelujájának húsvéti harangzúgása is benne zeng mint előjátéka az örök boldogság végnélküli szimfóniájának.

*

Ez az, ami az alleluját, egyéni beteljesülésünket megelőzi.

Ha majd a húsvéti harangzúgás felszakítja lelkünk mélységeit és abból őserővel előtér a legégyénibb allelujánk, vagyis Krisztus feltámadásán való örömünk, akkor gondoljunk a másik allelujára, végső beteljesülésünkre és annak nehéz, de szép előzményeire, vagyis: éljük az alleluját. Az allelujá legyen az ellenállhatatlan, hivatató génius, az a delejes erő, amely nemcsak vonz, hanem lendületben tart, meggyorsítja lépteinket, szárnyakat ad lelkünknek és magával ragad az örök cél magasságai felé.

Éljük az alleluját! Életünk előlegezett allelujá legyen, vagyis vonalában és stílusában oly egyenes és tiszta, hogy csakis egy kicsendülése lehessen: az örök allelujá, mint méltó visszhangja annak az allelujának, amellyel a mindenség fogadta Krisztust, mikor a feltámadás ragyogó reggelen diadalmasan kilépett sírjából és átlépett az örök megdicsőülésbe.

Hozsannától a feszítsd meg-ig

Irta: Pákozdy József

Jeruzsálem verőfényes utcáin hangosan morajlik az ünneplő tömeg. A kezekben pálmák, virágok, az út porában zöld ágakból, felső ruhákból terített tarka szőnyegek. Az ajkakon szünni nem akaró himnusz-ként harsog a lelkes ének: Hozsanna Dávid Fiának! Aldott, ki az Úr nevében jő!

És a tömegben csendesen, szótlanul, szelid számaron ülve, távolbanező szemekkel ott az ünnepelet, királyi ősök legnagyobb utóda, az emberré lett Fiúisten, a Názáreti Jézus.

Alig múlik el egyetlen óra és a zsidó főváros újból elcsendesedik. A mámoros ajkak hozsannáját hamarosan a suttogó mendemonda, a főpapok pénzén terjesztett gyanú és rágalom váltja fel.

Öt nap múlva pedig a virágvasárnap diadalmenet szomorú, gyászos keresztúttá változik. Az utakon még ott hervadoznak az ünnepi bevonulás zöldelő ágai, de már a tömeg vérszomjasan feszítsd meg-et kiált és a kemény ostorcsapásoktól vérző Dávid Fia durva kezesztet cipel roskatag vállain.

Vajjon mi okozta ezt a rövid idő alatt végbement szörnyű változást? A lelkesülten hozsannázó jeruzsálemi nép alig pár nap alatt hogyan jutott el a halált kívánó, gyilkos szavakig?

Kérdésünk nyomán egymásután suhannak el szemünk előtt az emberi tömegek történetének szeszélyes képei. Látjuk a Sínai-hegy tövében reszkető zsidókat, amint szent esküvést tesznek a mennydörgés közt kihirdetett parancsok megtartására s aztán néhány nap múltán eszeveszetteen táncolnak a sápadtképzű aranybálvány előtt.

Ott állunk a császári Róma zajongó csöcseléke között, amely bódultan tapsol világhódító cézárjának, hogy rövid idő múlva a gyilkosát ünnepelje. „Az ember tragédiájának” írójával mi is szemügyre vesszük a győztes Miltiades lábához remegve küszbő, hódoló tömeget, amely alig várja, hogy a vezér elbocsátva seregét védtelen legyen és máris gyűlölettel vérpadra hurcolja őt.

Szemünk előtt felsorakoznak a felettünk most zúgó történelmi viharok furcsa jelenetei, amikben a nemrég még milliőktől ünnepelet vezérek, államférfiak fejére, szinte drámai sebességgel pergő pillanatok alatt, halált kiáltanak előbbi fanatikus híveik és dühösen állítják őket a felelősségrevonás vértörvényszékei elé.

Ma egetverő, ujjongó hozsanna, holnap gyűlölettel fűtött, halálos feszítsd meg, ez jellemzi kezdetől fogva az emberi tömegek évezredes történetét. Az egyik nap még könnyezve sir a nép virágdíszes ol-tárai előtt s alázattal zeng ajkának ünnepi szolozmája, de másnap már ésnélkül tüzet vet templomára és káromolva gyalázza azokat, akikhez azelőtt buzgó imádkozott.

S ha ennek a kérdésnek felelete után kutatunk, a hozsannázó tömegek között mindig ott találjuk az Isten országának fárdatatlan munkásait, a minden jóért, szépért hevülő apostoli lelkeket, akik szinte magukkal sodorják környezetüket. A bűnbánattal mel-

let verő seregek soraiban észre vesszük a fejükre hamut hintő Jónás prófétákat, megtérést sürgető Keresztelő Jánosokat és Asszisi Szent Ferenceket, akik lelkének örvénylő ereje ellenállhatatlanul megfogja és fanatizálja a feléjük tekintők megszámlálhatatlan sokaságát.

Hasonlóképpen a halált kiáltó, láncáról szabadult fenevadként tomboló és romboló csöcselék hátterében mindig felfedezhetjük a véresszájú, sátánlelkű izgatókat, akik felláztatják a tömegeket és magasra szítják az alantas ösztönök pusztító lángnyelveit, hogy a gonosz munkájuk nyomán támadt tűzviharban saját hasznuk gesztenyéit sütőgessék.

Mindezek megfontolása után nem lesz nehéz levonni a megfelelő következtetéseket, hogy mi, akik egy tisztább, emelkedettebb, természetfölötti életnek meggyőződéses hívei vagyunk, nem ülhetünk télenél ülötett kezekkel, nem húzódnhatunk vissza csak magunkkal törődve szívünk gondosan elrejtett, titkos kamráiba, hogy ott senkit nem zavarva és senkitől nem háborgatottan csendesen hozsannázzunk, hanem ki kell mennünk a hangos zsvajtól visszhangzó sokaság közé. Kezünkbe kell vennünk a minden oldalra könnyen hajló tömegek irányítását. Szent tüztől fűtött, buzgó apostolokká kell lennünk, hogy életpéldánkkal, szavainkkal és tetteinkkel magunkkal ragadjuk az örök élet távlatába néző, emberibb élet megvalósítása felé a velünk élő embertársainkat.

S talán erre a hangos, tömegirányító apostoli munkára sohasem volt olyan nagy szükség, mint éppen most, amikor a pusztítás és a destrukció álprófétái ugyancsak munkálkodnak, hogy a még tétlenül álló tömegekkel mindarra feszítsd meg-et kiáltassanak, ami számunkra még értéket jelent.

De a mi egyéni életünkben is olyan közel van az út a hozsannától a feszítsd meg-ig. A feltámadási vagy úrnapi körmenetek megkapó hangulatában sokszor szinte feszülni érezzük magunkban az isteni kegyelem erejével minden szépre, jóra képessé tevő belső lelki energiát. Abban a pillanatban talán még a vértanúhalál is olyan könnyen menne. De aztán, nem is sok idő múltán, néha pár röpké perc is elegendő a változáshoz s mi már gyáván megtagadjuk azt, akinek előbb boldogan hozsannáztunk, sőt kezesztre is feszítjük őt gyarló bűneinkkel.

De mindez bele van építve a lelkünk sorsát végtelen irgalmú Szívében hordozó Gondviselőnk bölcs terveibe. Megengedi az Isten elbukásunkat; engedi, hogy a kísértések perzselő szele megégesse égbe röpítő szárnyainkat, de csak azért, hogy belátva önerőnk elégtelenségét, annál nagyobb bizalommal és szeretettel kapaszkodjunk a boldogság felé vezető, jóságos kezébe.

Hagyja, hogy olykor minket is elsodorjon a feszítsd meg-et kiáltók zajló serege, hogy aztán a lelkünkben lejátszódó nagypénteki tragédiák után büszkeségünk kőszikláki megrepedjenek és mi mellünket verve, alá-

zatos bűnbánattal térjünk haza a megbocsátással váró, elhagyott atyai házhoz.

A feszítsd meg csak egy állomás azon az úton, amely a felettünk néha beboruló ég alatt a feltámadás derűs ünnepe felé vezet. Virágvasárnaptól nagypéntekig öt napnak kellett eltelnie, de innen már csak alig két nap a húsvéti megdicsőülés és a gyász komor, fájdalmas érzelmeivel megtelt hűségese szíve-

ket az üres sírból kiáradó égi fényesség aranyozza be.

Kell a mi életünkben is a megpróbáltatás, a szenvedések vérverítékű, kínos éjjele; szükséges, hogy néhány napig a mi fülünkben is a reményeink felett elkiáltott feszítsd meg kegyetlen szavai csengjenek, de csak azért, hogy annál édesebben, annál nagyobb boldogságot hozva zendüljön meg lelkünkben a gyásznapok letelével az új életet jelentő boldog alleluja.

Mária húsvétja

Schnaltner Szigfrid O. S. B.

Húsvétvasárnapjának ú. n. stációs temploma a Szűzanya nagyobb bazilikája, jelezve, hogy húsvéti örömünkkel legelőször is az Istenanyához menjünk.

Ki örülhetne jobban, mint Mária?

Kinek lehetne igazibb, szentebb és nagyobb öröme húsvétkor, mint Máriának?

Valahol láttam egy szép húsvéti, Feltámadott-szobrot. A halálán és poklon győzedelmeskedő diadalmas Krisztus e drámai szobor középpontja, egyik kezében a pálmát lengeti, másik kezével pedig Édesanya felé nyúl, aki karját tárja megdicsőült, sírjából kikelt Fia felé. Beszédes ábrázolása Jézus dicsőségének és Mária igen nagy örömeinek. Mert amekkora a halált legyőző Jézus dicsősége húsvétkor, akkora a Győző Édesanyjának túlsorduló öröme. Az öröme nek oka a fiú dicsősége, de a dicsőség is mintha nagyobb lenne az édesanya örömetől.

Ha a dicsőséges húsvét reggelére gondolunk, elképzelhetetlennek kell tartanunk, hogy Jézus Édesanya csak közvetítés útján ártásülhetett a feltámadásról. Nem. A Fiú gyengéd szeretete, odaadó ragaszkodása és tapintatos figyelme, elhíhetjük, először is Édesanya felé fordult. És úgy, ahogyan ez csak az Istenembertől telik. Nincs az a kép, eleven szobor, élethű leírás, amely csak megközelítően is tudná érzékeltetni ezt a csodálatosan szép, leheletfinom, bensőségesen meleg és kedves találkozást a világ legdiadalmasabb reggelén. Felülmúl minden gyarló emberi elképzelést.

Mária tudta, hogy a nagypéntek után el kell következnie a húsvét áldott reggelének. A sír elől el kell gördülnie a kövek. Hite súgta, hogy az Életnek győznie kell a halál felett: aki másokat visszaparancsolt a sírból, az nem zuhanhatott bele az örök elmulás vígasztalanul sötét éjtszakájába.

Mária hitte, hogy az élet értelme a halál, a halálé az örök élet, amelyért e földön élni és meghalni — érdemes.

Jézusnak meg kellett halnia, hisz Isten az ő szent Fiának halálát előre látva őrizte meg a legszentebb Édesanyát minden büntől és az ő Fia a keresztfán az örökkévalóság ajándékát adta az embernek. Meghalni, örökre elenyészni az élet megtagadását jelentené, meghíusulását annak a tételnek, amit Fia így fogalmazott meg: Én vagyok a feltámadás és az élet . . .

Mária arcán már felszáradtak a könnyek, hisz a

borzalmas és kegyetlen nagypéntek délutáni halál érdemelte ki az ő számára is ezt az örömteli reggelt és benne a boldogságos viszontlátást. Ez a húsvéti reggel a diadalmas életnek, az örök élet hitének, a szívekből sóha ki nem írható reménynek kapuja lesz mindazok számára, akik szeretik az ő Fiát.

A feltámadás fényességéből minden hívő ember szívébe jut egy ragyogó fényugár. Jutott akkor is és jut ma is. De sem Péter, sem az apostol-kollégium bármely tagja vagy a szent asszonyok vagy Mária Magdolna nem kaphatott oly fényeset és oly nagyot, mint Mária. Ezért megy a mai, alleluját zengő ember is húsvéti örömeivel a Szűzanyához, legelőször is a Szűzanyához. A vele megosztott öröm dupla öröm, mert Máriának nagyobb az öröme, mint a miénk. Ő is volt elhagyatott, siránkozó, szomorkodó, vígasztalan, fájdalmas Anya és íme húsvét reggelén lett boldogságos, örvendező, ujjongó és megdicsőült Anya. A boldogtalansága boldogsággá változott, a csüggedés törhetetlen hitté magasztosult és lelke, mely majdnem össze-roppant a Kálvária eget elsötétítő és felhők kárpitjait megszagató fájdalomtól, úgy kapaszkodott bele a remény szálaival a feltámadás örömebe és vígasztalásába, mint a legnagyobb ajándékba, amely embereknek e földön adatott.

Amint Mária nagypéntekje lényegesen különbözött minden más emberétől, éppúgy eltérő volt húsvétja is. Abban megegyezik Mária minden keresztény hívővel, hogy Ő is meg van váltva, de Máriának a megváltásban csak a részese is van. A húsvéti dicsőséges feltámadás az Istenanya hitének is sarkköve és koronája, de neki mindenkinél többet jelentett a húsvét, hisz Fia támadt fel, Jézus, akit Ő adott nekünk.

Mária közelében igen tisztán látjuk és világosan értjük, hogy a Feltámadás minden megváltott hívőnek és vele az egész emberiség történelmének legnagyobb és leglényesebb öröme: csoda, amelyhez menekülhetünk, vígasztalás, amelybe kapaszkodhatunk. Amint Mária nagyheti szenvedéseinek hármaskörét különböztethetjük meg: a hálátlanságot, a gyalázatot és a testi bántalmazást, úgy húsvéti boldogságának is hármaskörök lehetnek: a hálal Isten csodálatos jóságáért, melylyel feltámasztotta az emberek Legkiválóbbját, az öröm, hogy Egyszülöttje megtörve a halál erejét, él örök dicsőségben, az igazolás, hisz a sírpezsztéssel tanítására, csodáira, isteni életére ráütötte az igazolás pecsétjét.

Mennyire mély, páratlanul egyedülálló és gyönyörűségeen szép volt Mária húsvétja. Ilyent csak az Istenanya kaphatott, rendkívüli méltóságára és méltóságáteljes szerepére való tekintettel.

Emmerich A. Katalin látomása szerint abban a pillanatban, amikor az angyal leszállt a szentséges sírhoz és a föld megmozdult, — láttam — hogy a föltámadott Jézus megjelent Anyjának. Jézus rendkívül szép, komoly és világitó volt. Sebei fénylettek, me-

lyeket Jézus külön is megmutatott Édesanyjának. Mária leborult, hogy Fia lábainak sebeit megcsókolja, de Jézus karjánál fogva felemelte őt, majd eltűnt.

Semmi valószínűtlen nem látok a látomásban. Bárhogyan is volt, Jézus szentséges Anyjának húsvétját nemcsak különbbé, de szebbé, emlékezetesebbé és egészen fénylővé tette. Neki ajándékozta a legnagyobb örömet, hogy minden megváltott ember az ő szentséges Édesanyjához menjen húsvéti örömeivel.

Miért támadt fel Krisztus?

Irtó: Pintér József

Azon az első nagypénteken nem halt meg az Isten. Csak a magáravett emberi testét ölték meg. Ezt győzte le a mulandóság. Szörnyű megrázkódtatások és félelmes jelek közt.

A Golgota megkínzott Krisztusának holttestét lándzsás poroszlok őrizték arimateai József sírjában. A papi fejedelmek, a hozzánk leszállt Szeretet gyilkosai elpihentek. Jézus lelke pedig ezalatt vendéggjáró úton volt abban a másik világban, ahol a meghalt jámbor emberek lelkei az ő jövetelére vártak.

De a nagypéntekre eljött a húsvétvasárnap. A sír elől elgördült a nehéz kő. Krisztus halotti leple szétbomlott s ő ragyogó sebhelyekkel lépett ki a sziklás sírból, melyet örök lakásul szánt neki a baráti irgalom. Az élet diadalmaskodott a halál felett. Jézus győzött: feltámadott!

Jézus feltámadása az a csoda, mely az Óbenne való hitünknek megrendíthetetlen alapot ad. Mi nem azért valljuk Jézust Istenünknek, mert a keresztján éretünk meghalt, hanem azért, mert a halálból feltámadott. Minden más csodatevése kicsiny ehhez képest. Az Ő csodálatos sírjából áramló fény vitte bele a népek szívébe s a századok történetébe azt a meggyőződést, hogy Krisztus nem mitológiai jelkép, s a húsvét nem kába álom.

„Az Úr valóban feltámadott” — írja Szent Lukács evangélista (24, 34.) s evvel felhívja a figyelmünket arra, hogy a világnézetek forgószela ne zavarjon meg minket a tisztánlátásban. Mert aki fel tud támadni önjerejéből, az csak Isten lehet.

Ebben a felismerésben parázslík hitünk tüze. Ezzel a Krisztusban való hittel szervezzük meg magunkban a hajlíthatatlan ellenállást a bűnnel szemben. Ez a hit lesz életünk gerince. Ettől a hittől kapnak körülöttünk új fényt és értelmet a dolgok. S ebből a hit-kapocsból nem akaszthatja ki senki az életét, ha meg akarja találni és őrizni lelke elvehetetlen örömét. Evvel a hittel minden nehézség csak múló lehet s boldog ember az, ki életének öreg estéjén ebben a mondatban összegezheti meggyőződését: „Tudom, kinek hittem!” Hát ezért támadt fel Krisztus!

Csak az olyan ember húzódik félre Jézus sírjától, aki a bűnt nem tekinti tehernek s az érte való felelősséget nem veszi komolyan. Azért ül szívében a kárhózat szomorúsága, mert lemondott a Krisztus istenségében való hitről. Pedig ha egyszer merne kételkedés nélkül hinni Jézusban, minden megváltoznék benne. Ott

az Ő sírjánál megtalálná lelke Istenét, akit eddig hiába keresett, mert másfelé, csak gőgös bálványok előtt hódolt.

Jézus feltámadása továbbá nekünk a halál ellen olyan vigasztalás, amelybe két kézzel kapaszkodunk. A halál végzetesen biztos befejezése az életnek. Büntetés az ösbűnért. Az ember semmitől sem retteg annyira, mint a haláltól, amely sorsok, mosolyok, könnyek, véres tragédiák és ujjongó boldogságokon tapos csontlábaival.

Ennek a rémnek, a Halálnak halála lett Krisztus feltámadása. Az Ő sírjából kiáradó fény mellett tiltakozó felajdulással utasította el magától az ember az örök megsemmisülés gondolatát.

Ezt a haláltól való rettegést teszi elviselhetőbbé Jézus annak biztosításával, hogy mi is fel fogunk támadni. „Én vagyok a feltámadás és az élet; aki énbennem hiszen, még ha meg is halt, élni fog.” (Jn. 11, 25.) Ebbe a biztatásba fogódzik az ember a remény szálaival. Ebbe az isteni erőbe kapaszkodik az ember, mely őt a halál fölé emeli. Azóta tudjuk, hogy meghalni nem reménytelen semmibehullást jelent, mert a feltámadás által az ember megkapja a lehetőségét az Istennel való egyesülésnek. S ennek a teljesülését bizó hittel várjuk, mint ahogy az áldott anyaföldbe vetett meg várja a kalászbaszökkenést. Hát ezért támadt fel Krisztus!

Csak az olyan ember szerencsétlen, aki ezt a reménységet magában megfullasztotta. Akinek szívében a céltalanság érzése vett erőt. Aki nem számít arra, hogy majd egyszer eléje jönnek szerettei a boldog találkozás örömeivel.

De feltámadt végül Jézus azért is, hogy isteni hangsúlyt adjon ama ígérétének, hogy életünk jószágáért mennyországra számíthatunk. „Jöjjetek, Atyám áldottai, vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot.” (Mt. 25, 34.) Hogyan hihetnénk Jézus e hívásának, ha feltámadásával előre ki nem váltotta volna bennünk a bizodalmat beszédeinek elhívésére?

A halhatatlanságban való hit nélkül nincsen erkölcsi világrend. A mennyország pedig az örök jutalmazás helye. Mi hisszük, hogy földi utunkon az erkölcsi világrend betartásával megszolgáljuk az örök boldogság fényességét. Hiszük, hogy a hívei sorsán virrasztó Jézus szava szerint eljutunk az Ő országába, ha Hozzá igazodunk. Hiszük, hogy minden szen-

vedés, bánat, mostoha sors, áldozat és önfegyelmzésért az isteni elismerés jutalmában részesülünk. Hisszük, hogy az üdvösségnek fényben tüdő palotáját nyitja meg nekünk, ha jók, igazságosak, hűek, munkások, lelkiismeretesek, tiszták, irgalmasok, békések, józanok, szennynélküliek leszünk. De hisszük azt is, hogy ide be nem juthatnak a tagadás és lázítás gonoszai, az ösztönök igájában, az önzés aljasságában, a hiúság vásárában élők.

A húsvét ünnepe nem múlhat el nyomtalanul mellettünk. Lehetetlen, hogy ne legyen meg bennünk annyi jóra való készség, amennyiből Isten megláthatja,

hogy összeszedettséggel indulunk el Fia sírjától az életbe, hogy az Ő útjait járjuk. Minden imádságunk csak a hála dadogása Krisztus felé azért, hogy megtanított rá és példát mutatott arra, hogy van feltámadás. Ő fedte fel előttünk az örök élet titkait. Tőle tudtuk meg sorsunk értelmét s azt az igazságot, hogy a húsvét a szenvedés megdicsőülése.

Ezért fog e nap a lélekben mindig élni bátorságot és kitartást tápláló erejével. S a boldogságot csak azok hajszolják tovább is riadt lélekkel az idő és enyészet országútján, akik még nem értékék meg Isten üzenetét Krisztus sírján és feltámadásán keresztül.

Mennyit imádkozzunk?

Irta: Dr. Városi István

Az ima mennyiségét illetően könnyen tévednek, akik csupán a hegyibeszéd következő két verséből merítenek eligazodást. Ha utána nem néznek a Szentírás egyéb helyein is a dolognak és meg nem hallgatják keresztény hagyományunk nagy tanítóit, akkor ugyancsak pórul járnak. Alighanem eljutnak a nevetséges tanításig, hogy az imádság teljesen felesleges, vagy legalábbis, hogy a hosszú ima értéktelen valami. Aki azonban elgondolkozik, vizsgál, készségesen tanul, az Krisztus szavaiban imádságos életünk gyöngyeire s aranyos szabályaira bukkan.

Lám, így szól az Úr: „Imádkozván pedig sokat ne beszéljétek, mint a pogányok; mert azt vélik, hogy sok beszédükért hallgattatnak meg. Ne legyetek tehát hasonlók hozzájuk, mert a ti Atyátok tudja, mire van szükségetek, mielőtt kérétek őt.” (Mt. 6, 7—8.)

Durva és hozzá nem értő magyarázó itt könnyen felujjong örömeiben s diadalmas taps kíséretében hirdeti: hát ime, a hosszú imádság nemcsak kényelmetlen és nehéz valami, de egyenesen tiltott dolog is. Maga Krisztus mondja: sokat ne beszéljétek ima közben. Tehát minél ritkább, annál jobb, minél rövidebb, annál értékebb. Minden tíz-húsz évben mondjuk el szükségünket az Istennek, de akkor is néhány szóval. Ez lesz a legjobb. Ugyis tudja az Isten, hogy mit akarunk. Egyenesen Krisztussal jutnak ellentétbe a szentek, akik éjtszakákon át imádkoznak, a hívek, akik órákig könyörögnek, a papok, akik hosszú imákat mondanak és ajánlanak. Ideje már, hogy nagytakarítást végezzünk az imaszámolyok körül...

Igen, mi is helyeselhetnők e magyarázatot, ha az Úr Jézus csakugyan a hosszú imádságot tiltaná. Krisztus azonban csupán a hosszantartó, lélek nélküli, imádságos szókkal folytatott fecsegést ítéli el. Útját állja továbbá annak a helytelen felfogásnak, mely azt véli, hogy az imának annál nagyobb hatékonysága van, minél hosszabbra nyúlik. Tudnunk kell, hogy a pogány eltévelyedések között ezt az imamódot is alkalmazták. Szószaporítással, végtelennek tűnő üres lár-mával visongtatták képzelt isteneik fülébe és azt hitték, hogy végül is kényszerítik ezáltal őket kérésük meghallgatására. Olvassuk el a Szentírásból Illés próféta és Baal istenség papjainak történetét. A pogány papok feltették oltárukra az áldozati tulkot és reggel-

től délig kiáltottak: Baal, hallgass meg minket... De mert a pogány isten fülét se mozgatta, a papok körül-táncolták oltárukat és egyre üvöltöztek. Illés próféta pedig délidőben gúnyosan rájuk szólt: Kiáltatok nagyobb szóval, mert isten ő és talán beszélget vagy a vendégfogadóban vagyon vagy az úton vagy bizony tán alszik... És a papok újra kiáltottak, sőt késekkel metélték véresre magukat. Baal azonban hallgatott... (III Kir. 18—26.) A szegény efezusi pogányok is órákon át kiáltották, hogy: „Nagy az efezusi Dianája.” (Ap. csel. 19. 34.) Hol voltak ezek a tisztult, krisztusi felfogástól, amely szerint nem az ima szavaitól, hanem az imádkozó lelkülettől függ a meghallgattatás nagy adománya? Mily messzire jutottak az igazságtól: Isten nem hallgatja meg a lélek nélküli zajongást, csupán a jószándékú imádságot...

És nemcsak a pogányok, de még a zsidók közül is sokan gondolták, hogy Isten szívesen veszi a hosszú lére eresztett, ám egyébként külsőséges imát. A farizeusok is ilyen imákkal kérkedtek és azt hitték, ezáltal megint csak messze kiemelkednek az átlagember-ek közül.

Sajnos, ez a hiedelem nem szűnt meg egészen ma sem. Ismeretesek az indiai imamalmok. A bennszülöttek közül sokan imaszövegeket vésnek különféle hengerekre s e hengereket vagy patakok vizével vagy széljárások erejével forgattatják. Azt hiszik szegények, hogy mindenegyes hengerfordulat annyit ér istenük előtt, mintha személyesen mondták volna el az imát... De nemcsak a mai pogányok között, hanem a mai keresztények soraiban is bőségesen találunk olyanokat, akik nem az ima minőségével, hanem mennyiségével ostromolják Istent. Akik büszkén számolnak be estén-kint maguknak és talán másoknak is: ma három rózsafüzért mondtam, azonkívül ennyi és ennyi Miatyánkot és tömérdek fohászt a társulati imákon kívül... De vajjon gondolnak-e arra, hogy imájukat talán nem fogadta tetszéssel az Isten? Hátha ők is csak imamalmok voltak, lélek nélkül, csak szájjal imádkoztak, s esetleg még emberi hiúság vagy más nemtelen indulat is becsúszott imájukba? Bizonyára hozzájuk is szól az Úr: ne fecsegjétek sokat, hanem imádkozzatok keveset. De az azután imádság legyen. Szívvel-lélek-

kel mondott imát küldjetelek elém és akkor meghallgat-lak benneteket...

Hogy mennyire nem kell sok szöveg a jó imához, nagyon szépen fejezi ki már *Szent Agoston* püspök híres szava: *Ha fáj, hogy nem tudunk jól imádkozni, már ez is imádság.* Bensönket nézi az Isten... És nagyon bölcs tanítást ad számunkra az ima egy másik nagy hőse, *Szalézi Szent Ferenc* is: *Legyen kevés, de lélekből fakadó a szóbeli imánk.* Nem attól függ erőnk, hogy mennyi táplálékot fogyasztunk, hanem attól, hogy miképpen emésztiük meg táplálékunkat. *Egy-egy áhitattal elmondott Miatyánk vagy rövid zsoltár többet ér, mint sok elhadart olvasó és zsolozsma...*

Az azonban egészen biztos, hogy Üdvözítőnk nem ítélte el a hosszú imát sem, ha az igazán szívből fakad és kellő áhitat kíséri. Sőt. Szóval és példával egyaránt ajánlotta az ilyen imádságot. Hiszen így tanított a Szentírás egy másik helyén: *„Kérjetelek és adatik nektek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyitják nektek.”* (Mt. 7, 7.) Ennél világosabban már alig serkenthetne volna övéit a tartós, állhatatos, de bensőséges könyörgésre. És az Üdvözítő maga is gyakran átímádkozta az egész éjszakát. Egy-egy hegy magányában, az olajfák illatában, az éjszaka csendjében elmélyült a mennyci Atyával való beszélgetésben. Ha a hosszú imát minden különböztetés nélkül elítelné, akkor azt is ki kellene jelentenie: Ne kövessetek mindenben engem... én ugyan hosszan is imádkozom, ti azonban ebben ne utánozzatok... Ez mégis csak abszurdum volna.

Nemcsak ajánlotta a hosszú és bensőséges imát, hanem egyenesen meglepő szavakat használt egy ízben: *„Szükséges mindenkor imádkozni és meg nem szünni.”* (Lk. 18, 1.) Igaz, ezt a kijelentést ismét csak helyes értelemben valósíthatjuk meg. Nem úgy érti Krisztus a folytonos imát, hogy hagyjuk el napi munkánkat is érte. Megállna az élet, ha a bányászok nem szállnának a tárnák mélyére, hanem fönt imádkoznának szüntelenül. Mi lenne, ha a gyárak, földek, erdők, vizek, hivatalok munkásai elhagynák helyüket, hogy folytonos imádkozással hódoljanak az Úrnak? Nem. Az Úr azt akarja mondani, hogy akárhogyan keressük is kenyérünket, de időnkint Isten elé kell járulnunk őszinte imával. Vagy hogy bensönknek, — bármit cselekedjünk is — de valamiképpen Istenre kell irányulnia. Ilyen értelemben legyen életünk szakadatlan imádság. Aki minden gondolatával, szavával, tettével Isten akarja megdicsőíteni, az mindig imádkozik. Ha becsületesen dolgozik a munkapad mellett, ha lelkiismeretesen varr, főz, szánt, mos, ír, lokomotívot vezet, tanít, beteget ápol, operál stb. minden alkalommal voltaképpen imádkozik. Ime ezt mondja *Szent Agoston* erről az Istent dicsőítő szándékról: *„Ha sokszor kelted fel magadban ezt a kívánságot, sokszor imádkozol; ha állandóan ez tölti be lelkedet, akkor szünet nélkül imádkozol. Amíg él benned ez a kívánság, nem szünsz meg imádkozni, bármit tégy is.”*

Krisztus nyomában jár tehát Anyaszentegyházunk, midőn hosszú, bensőséges imák keretében végzi szent szertartásait a nyilvános istentiszteletek alkalmával. A Mester után indul és nagyon jól ismeri az emberi lelket. Tudja, hogy az imádság léleknevelő eszköz is, főleg olyankor, midőn a gondokkal, érzelmekkel telített ember panaszkodik vagy ujjong Istene előtt.

Bánatunkat és panaszunkat azonban éppúgy nem tudjuk és nem is szoktuk futólagos, rövid mondatokkal elbeszélni, mint örömeinket. Ide hosszabb beszéd kell. S amint a virág is illatosabb, ha sokáig fűrdött ragyogó napfényben, éppúgy lelkünk is nemesebbé válik, ha tovább marad az imádság égi fényességében...

A nyolcadik vers meg nem értése szinte katasztrofális tévedésre vezethet. *„Atyátok tudja, mire van szükségetek, mielőtt kérnétek őt.”* Első olvasásra valóban könnyen felkiáltunk: de hát az Isten mindentudó és így igazán teljesen felesleges az ima. Ime az özvegy, az árva, a nyomorék odamegy Isten elé és elmondja bajait. Minek ez? Hiszen az Isten jobban ismeri helyzetét, mint ő maga... Igen, az Isten mindent tud. Istennek nincs szüksége hát a mi ügyetlen gügyögésünkre. Mert előtte még a legnagyobbak beszéde is csak gügyögés. Igaz. De nekünk szükségünk van rá. Az imádság nemcsak kérés, hanem egyúttal imádás, hálaadás és elégtétel is. Nekünk pedig imádnunk kell az Urat, hálát kell adnunk a vett jókért s ugyanakkor rászorulunk az elégtételre is. De még ha kérünk is csupán valamit, akkor sem lesz feleslegessé imánk. Nem volna szükséges ugyan kérésünk előadása, ám illik ez. Hiszen az édesapa is nagyon jól tudja, hogy gyermekeinek kell ruha, kell kenyér, kell oltalom és mégis elvárja, hogy mindezt kérjék tőle gyermekei... Imádság által mutatjuk meg, — mondja megint csak *Szent Agoston* — hogy mi a jót, melyet Isten nekünk mindenkor szívesen ad, csakugyan akarjuk, és hogy arra igazán méltók vagyunk. Isten mindig késznek mutatkozik, hogy ajándékát adja, de mi nem vagyunk mindig készek az ajándék elfogadására. És éppen az ima készít fel erre minket...

Ha mindezt végigelmélkedjük, akár felesleges lesz szavakba foglalnunk válaszunkat arra a kérdésre: Mennyit imádkozunk? A válasz megéri lelkünkben és kísér egész életünk folyamán. Nem feledjük, hogy voltaképpen nem is a mennyit, hanem a *hogyan* kérdése a fontos.

Boldogok a jól imádkozók. Életükkel hirdetik Aranyaszájú Szent János igazságát: *„Nincs az imádságnál hatalmasabb, de még hozzá hasonló sincsen. Még a király sincs úgy felékesítve biborruhával, mint az imádkozó, mikor Istennel társalog... Jelen vannak az angyalok, mellette állanak az arkangyalok, a szeráfok, a kerubok és a többi összes hatalmasságok... az imádság... kincs a szegényeknek, biztonság a gazdagoknak. Gyógyítja a betegséget, megőrzi az egészséget... minden bánat menedékhelye, a vidámság fel-tétele, örök vágyunk kiindulása, a bölcselkedés anyja. Ha valaki igazi bensőséggel tud imádkozni, még ha mindenkinél szegényebb is, valamenyinnél gazdagabb...”* (Contra Anomoeos hom. 5—7.)

Nem vagyunk rőfösök és kofák, ha egyszer Isten előtt állunk. Ne méregessük hát, hogy mennyi imát száanjunk Urunk elé. Inkább azon törjük a fejünket, hogy egyre szebb, értékesebb, áhitatosabb, bensősége-sebb legyen Istennel való beszélgetésünk. Ha ima-életünket eddig hó és jég borította is, bizzunk az Úr-ban. Kegyelme húsvéti bimbókat csal elő imádságos aikunk szavain és szívünk közepén. Ha magunk is így akarjuk

Emlékezés tiszteletreméltó Csepellényi György pálos vértanúra

Írta: Lánzos Zoltán

1642 tavaszán egy kis társaság lépdelt a Zoborhegy meredek oldalán kigyózó ösvényen a pálosok kolostora felé. Egy jámbor házaspár kísérte élete legdrágább kincsét — gyermekét — új otthonába, a fehérkámzás atyák remeteházába. Messziről jöttek, a trencsénmegyei Dicső községből. Szerető szívüket Abraháméhoz hasonlóan fájdalom járta át, amint egyre jobban közeledett az a pillanat, melyben búcsút kell vegyenek az öröm és a vágybeteljesedés izgalmatól piros arcú gyermeküktől. De arcukat mosoly ragyogta be, erős lélekkel akarták áldozatukat elhelyezni az Úr oltárán. Tudták, hogy az áldozat a velejáró szenvedés által lesz kedvessé Isten előtt... A vidám adakozót szereti az Isten.

Nem is buggyant ki szemükből a könny még akkor sem, amikor néhány óra múlva már kettesben tették meg a lágyan pihető, bontakozó tavasz fűszeres illatától kábult erdőn át az utat a hegy lábánál várakozó kocsi felé.

Ezalatt a kolostor perjele új nevet rajzolt az ujoncok lajstromának végére: „cand. Csepellény, qui natus est in Dicső, anno Domini 1626.”

Az Úr végtelen bölcsesége eltakarja az emberek elől a jövőt... Sem a sajtószívű szülők, sem a szelíd arcú perjel nem tudta még e percben, hogy az örökkévalóság egére egy új csillag szökött fel, mely évezredekken át a hit és az áldozatrakész istenszereket példáját fogja sugározni a hábcruzó, békéltenség-gel, önzéssel, tülekedéssel, csalfa, tovaröppenő örömmel teli világ felé...

Telt, múlt az idő... A már „Fráter György”-nek nevezett Csepellényiről, mint a szerzetesnövendékek példaképeiről beszéltek a Rend előljárói.

Szeretett olvasni, tanulni. Eleinte csak a minden idők emberében ott lappangó örök gyermek kíváncsi tudnivágyásával bújta a könyveket, majd tudás-szomjának új értelmet és célt adott egyre jobban kristályosodó hivatástudata. Bár nem egyszer neki is éreznie kellett, hogy a szerzetesi életnek nemcsak rózsái de tövisai is vannak, nem feledkezett meg egy pillanatra sem arról az igazságról, hogy minél jobban fűt valakit a tökéletes istenszereget, minél jobban átjárja lelkét az áldozatos lemondás, minél jobban uralkodik valaki a test vágyain és a szemek kívánságain, — annál kevesebbet érez e tövisesből. Azok a szerzetesek, akik legyűrték, térdre kényszerítették önmagukban az alsóbbrendű, a testszerinti embert, azok annak a békének és örömnél előcsarnokában járnak, melyről Szent Pál mondotta, hogy: „szem nem látta, fül nem hallotta, emberi szívbe soha fel nem hatolt.” Csak ezek az igazán jó és igazán boldog szerzetesek, akik méltán mondhatják Szent Pállal: „élek én, de már nem én, hanem Krisztus él énbennem!” Ezek tudják, hogy kinek és miért hisznek — s éppen ezért hitük ingáthatatlan. Ezek tudják, hogy az Úr a rosszat

is javukra tudja fordítani — s éppen ezért csapás, kereszt, csalódás, szenvedés és igazságtalanság nem tépik meg reményük zöld lombkoszorúját. Mindig előttük a nagy kérdés: „mit használt születnem, ha szentté nem lettem?”

Imádság, böjt és a testsanyargatások terén nemes versenyre kelt társaival, mert mint mondotta: „csak akkor száguld a lélek, ha az önmegtagadás ostorának csattogása ébren tartja.”

Életrajzírója — P. Kolláris Joachim — és szentté-avatási perének aktái szerint „a haszontalan, világi, vásott szószaporítást gyűlölte”, társalgásaiban mindig arra törekedett, hogy istenes, szent dolgok felé irányítsa a beszélgetés tárgyát. „Tiszta szűzességének illatja mind beszédjéből, mind ábrázatjából oly nyilván kihatott, hogy a vele társalkodóknak szíveibe is becsordulván, azokban tiszteletre és félelemre gerjesztő szemérmetség gyullasztott.” (Orosz: Synopsis.) Finom, szerény, szeretetteljes viselkedése állandóan magán viselte az összeszedettség jeleit, mégis távol állott minden furcsaságtól, különcködéstől, hiszen ez utóbbiak mindenkor lerontják áldozataink értékét.

A zoborhegyi remeteségben eltöltött ujoncév és a bölcséleti, ill. teológiai tanulmányok fényes sikerrel való befejezése után előljárói a pápai, majd a máriavölgyi rendházba helyezték át mint hitszónokot.

Hihetetlen lelkesedéssel és energiával szónokolt „főképpen, mikor az isteni szeretetnek érdemét és méltóságát magasztalta és a halálos véteteknek irtóztató rütségét lángoló szívvel, hathatós feddő szóval előszámlálta” — írja róla Kolláris.

1660-ban máriavölgyi, majd néhány év múlva zoborhegyi alperjel lett. Időközben az egyre jobban tért-hódító „ellenreformáció”-t egyre ádázabb dühvel támadta a kálvinizmus. „A katolikus hit ellen iszonykodó gyűlölség ösztönéből a pálosok klastromait, úgymint az eszényit, munkácsit, beregit, villyeit, ungvárit, terebesit, ládit, diósgyőrit, tokajit, regéczit és több mást nagy dühösséggel feldúlták, lerontották, megégették, a szerzetespapokat megfogdosták: egyeket hosszas és kínos rabságban tartottak, magukkal a táborozásban vasbékókban szárazon, vízen, éhen szomjan, ruhátalan magukkal hurcoltak, másokat a pogány török rabságában eladtak.” (Kolláris.)

A jezsuiták már szinte győzelmet arattak a felvidéki vármegyékben a protestáns prédikátorokkal szemben, amikor 1669-ben a pálosrendi nagykáptalan Berzeviczy Lajossal, Ladány Lászlóval, Lányi Lászlóval, Török Mártonnal és Sütő Lőrincsel Csepellényi Györgyöt is missziós munkára rendelte ki a Tisza vidékére.

Társaival, akik közül többen még működésük első hónapjaiban elnyerték a vértanúk koronáját, arra volt hivatva, hogy tele marokkal szórja szét maga körül Krisztus híven megőrzött tanait, melyekből virágba kellett szökkennie a viharverte, szomorú Egyháznak. És

Csepellényi felismerte hivatásának fontosságát, nagyon jól tudta, hogy Krisztus országának terjesztése szent, apostoli munka: „aktív hozzájárulás a Test kiépítéséhez és a Fej megdicsőítéséhez.” (Ef. IV. 13—16.)

Missziós működését Füzéren kezdte meg, s mivel „szépen magasztalták ötlet jeles erköltsei”, csakhamar hét községet térített vissza a katolikus hitre.

Sikeres térítő tevékenységének csakhamar az egész Tisza vidékén híre járt. A katolikusok különös isteni kegyelmekkel megáldott, szentéletű hithirdetőként tisztelték, az elvakult és fanatikus protestánsok pedig gyűlölettől fűtve vesztére törtek. 1674 március 20-án egy kóbor protestáns szabadcsapat elfogta, megfosztotta ruháitól, melyek helyett kopott vörös dolmányt adtak rá, „mint Krisztusra az elnyűtt biborköppényt”, s így hurcolták magukkal heteken keresztül. Vad szitkok közben kényszerítették, hogy a frissen kaszált nád éles köröln meztelen lábbal futkározzék, az est beálltával pedig ruhátlanul, megkötözve a Tisza partjára tették, ahol „iszonyú sokasága vagyón a szűnyogoknak”, ám „Györgynek testét nemcsak meg nem csípte csak egy bestiátska is, de hozzá sem közelített”. Látván ezt a poroszlók, igen elcsodálóztak, s azzal vádolták, hogy az ördög segíti. Egyik társuk azonban így kiáltott fel: „Nem ördög ő, de sőt inkább az Istennek igaz szolgálója!” — mire társai kardjaikkal „rútul megvagdalták”.

Hatvan napi kínzás után, az Eger melletti Farnos község határában elhatározták, hogy lefejezik. Terüket azonban csak a szőkei réten hajtották végre. Meztelenül hagyott testét, bár e vidéken gyakori volt a Tisza nádasából elő-előlopakodó ragadozók garázdálkodása s egyformán érte a nap heve és az éjtszakák nyirkos hidege, romlatlan állapotban találta meg egy török katona. Az egri basa, aki sokat hallott már Csepellényi erényes és tiszteletet keltő életéről, maga gondoskodott eltemetéséről. A farmosi templomba vitette át, ahol az akkori szokásnak megfelelően viaszkehellyel kezében ravatalozták fel. Mikor a temetés előtt Nagy János — mezőkövesdi plébános — szentmisét mondott és a szent Vért tartalmazó kelyhet Úrfelmutatáskor magasba emelte, „akkoron a templom közepén a nyitott koporsóban fekvő Györgynek holt kezei is az egész népnek, mely több mint 300-ból állott, tudálatára a viaszkehelyt fel-emelte”. (Orosz i. m.)

Szenttéavatása ügyében már 1689-ben lépéseket tett Fenessy György egri püspök, Róma meg is engedte tiszteletét, mivel azonban a pálos rendnek 1781-ben bekövetkezett feloszlása után nem akadt senki, aki a szenttéavatási pert sürgesse, a per elakadt. A gondviselő Isten azonban nem feledkezett meg jeles szolgájáról, egy esztendeje egyre jobban nő tisztelőinek száma, akik lelkesen dolgoznak az elakadt szenttéavatási eljárás befejezésén.

Ki a szent?

Irta: Dr. Horváth Richárd S. O. Cist.

Az élet legfőbb értékei: az igaz, a jó, a szép. És ott van tökéletesség, ahol ez a három egymással harmóniában, egymást átjárva, egymásból következve van meg, és mindig az Istenben.

Vigyázzunk arra, hogy életünk necsak igaz legyen, de szép is. Ne legyen kifelé tuskés, szűrő, darabos, bántó, hanem vonzó legyen. Hogy vonzza a lelket Isten felé.

Vigyázzunk arra, hogy életünk necsak szép legyen kifelé, sima, érdekes, vonzó, írgylésreméltó, kedves és finom, hanem legyen igaz is, tehát az Isten szerint rendezett, és legyen jó is, nemes is. Mert különben üresen csengő látszat lesz csupán, ami kisugárzik, és ezt megérezzük az emberek is, és elhervad hozzá és feléje a bizalmuk. Az Istent meg nem lehet félrevezetni. Ő adott erőt és kegyelmet nemcsak egy irányra, és ahogy ott tudunk — a szép felé — alkotni, tudunk kell a jó és igaz felé is. Mert ezek nélkül úgyszincs igazi szép, lelki szép.

Nagy feladatok ezek a véges és kicsiny ember számára. De azt mondhatnám, hogy e komoly és szent ihlet nagyszerűségében és kegyelmében ez a kicsi ember mindent merhet és akarhat az — Istenben. De Őbenne merje és akarja felépíteni éle-

tének templomát. Hogy igaz, jó és szent lehessen az.

Az emberek olyannyira ellaposodnak és annyira elnyeli őket a mindennap ezerféle ügye és baja, hogy ünnepnap-számba megy, ha olyanokkal találkozunk, akik a szellemnek is élnek, a léleknek is élnek. Nem hiába becsüli is meg ezeket az ember. Roppant erő kell ehhez: kitartani és el nem süllyedni az átlagban.

Ők az emberiség csillagai. Fények, amelyeknek világánál eligazodást keresünk. Utakat jelölnek a több emberség felé.

Ha azt kérdezed: mi több: a tömeg-e, eszmék-e avagy az egyéniségek az emberiség haladásában és fejlődésében, azt kell felelned, hogy az egyéniség. A külön ember.

Igy nézz a szentekre is. És tiszteld őket ebben a gondolatban nagyon. Ők az emberiség tanítói és vezetői. És habár magasságokban járt az életük és földfeletti volt a lelkük, azért tanításuk olyan, hogy mindenki megérti és buzdul rajtuk, az egyszerű ember is. Csak az Istené, és mégis, éppen ezért, mindenkié: — nagy titok ez és nagy gyönyörűség vele és benne embernek lenni.

Amikor a hősiesség, az alázat, a tisztaság, az állhatatosság, az igazság, az irgalom, a felebaráti

szeretet hőseire nézel, amikor a templomokban szobraikat látod, megfog a példájuk és megmutatja a konkrét utat mindannyiunknak, úgyhogy minden hivatás, minden adottság közöttünk a magáéra ismer valamelyikben. Messzi az Isten, de ők közel vannak, és az Istent sugározzák, az Istent hirdetik — neked is.

A végtelen és tökéletes Isten nem a világtól távoli, elvonatkozó, egyedülvaló Isten, hanem gazdag, mindenütt-jelenvaló Isten, akiben élünk, mozgunk és vagyunk. Emberekben is kiteljesíti kegyelmével és a kegyelemhez alázatosan és erősen hozzájáruló akarattal az istenit, — hősi fokban: a szentekben. A szentek az akarat, a kegyelem, az élet hősei. És lehet-e nagyobb, színpompásabb hősiesség, mint a ragyogóan gazdag élet hőségének lenni?!

Voltaképpen a legnagyobb és legnehezebb hősiesség, amihez erő kell. Mert a lemondáshoz, az akarathoz, a céltudat folytonos szolgálatához nagy erő kell, a mindennap egyformaságának hősivéformálásához is roppant erő kell.

Ez az erő a szentekben a szeretet. Az Isten szeretete és az Istenben az emberek szeretete. A szent a szeretet csodája a világban.

Elképzelhető-e, hogy ez a szeretet, ismerve az emberi nyomorúságot és inséget, vágyódást és ki-elégítetlenséget, nem akar kiírni a mennyekből is a föld felé, nem akar bennünket, szegény embereket felemelni és segíteni?

Nem ő hívja fel az Isten figyelmét ránk, hanem része lesz az Isten örök terveinek és elhatározásainak a kivitelében, a végtelen Isten örök irgalmasága szerint, aki nem passzív, hanem aktív résztvevőt, közreműködést szán és ad az embernek.

Az Isten a minden, a középpont, a fény; ha a szentek segítségülhívása jobban feléje visz, ha a Boldogságos Szűz tiszteletére elmondott Üdvözlőgyek megsokszorozzák bennünk a Miatyánkokat, akkor helyes, szép és nemes a szentek tisztelete életünkben, mint egy teológusunk, Herman Schell mondja.

Hinduk a kereszténységről

Irta: Dr. Kovács Vince, püspök

(1. közlemény)

Európa ma már megszűnt zárt világ lenni. Nemcsak földrajzilag, nemcsak gazdaságilag, hanem lelkiileg is. Bizonyos lelki közlekedésbe kerültünk más világreszkekkel, más fajokkal, különösen pedig Ázsia régi kultúrájú népeivel.

Ez a lelki értékcseré talán egyetlen exotikus néppel sem lesz olyan élénk és gyümölcsöző, mint India népeivel, nevezetesen a hindukkal. Ezeknek műveltsége egyike a legrégebbiekné s a legmélyebbeknek. Számra nézve is szinte a világnak legnagyobb népe. És ami a fő ebben a tekintetben, vitán felül a világ leglelkibb hajlandóságú népe. Nincs nép, melynek vallásos érzéke oly fejlett volna, amelynek életében a vallás annyira központi szerepet töltene be. Nincs nép, melyben ezernyi tévedés dacára is annyi őszinte istenkeresés élne, mint a hindukban.

Egyébként is azonban nagyon sok lelki mélység és lelki érték van ebben a népben. „Évezredeknek lassan leszűrődő bölcsesége van eltemetve ebben a mindent konzerváló talajban. S ha bölcseségük kialakulását nem irányította is az exakt európai tudományosság, de nem is rontotta a minden lelkiséget elfojtó európai kritikai szellem és anyagelvűség.” (Brunton.) A gőgös európai szemlemnek bele kell törődnie, hogy még sokat tanulhat az ősi Ázsiától. „Európa a gyakorlatias tevékenység lázában ég, de materializmusának ereje el fog oszlani és arcát magasabb eszmények felé fogja fordítani. Akkor majd a belső dolgok felé fordul. Ezért a mi hazánk bölcséleti és szellemi tanításai úgy fognak a Nyugat felé áradni, mint a tengerhullám” — mondotta Bruntonnak Szudhei Babu hindu bölcselő.

Tagadhatatlanul azonban Európa is sokat adhat Indiának. És itt elsősorban nem az európai technikának kétes ajándékaira gondolok. Az egyetlen igazi nagy érték, melyet Európa Ázsiának s benne Indiának is nyújthat, az Krisztus és az ő kereszténysége. Nem lehet tehát közömbös szemünkben, hogy hogyan gondolkodik a világnak e leglelkibb és legvallásosabb népe Krisztusról, a kereszténységről és a keresztényekről.

1. India népének Krisztusról való felfogása és a vele szemben való állásfoglalása meglepő változáson ment át az utóbbi egy-két évtizedben. Míg nemrégiben még közömbösen vagy éppen ellenségesen gondolkodtak és beszéltek Krisztusról, addig ma a misszionáriusok szerint szinte bizonyos Krisztus-láz vett erőt Indián.

Ez, mint később látni fogjuk, korántsem jelent még annyit, hogy keresztényekké lennének, de megvan bennük tagadhatatlanul az érdeklődés Krisztus iránt. Dr. Gilkey a közelmúltban indiai előadó-körútján ezt a témát választotta: Jézus személyisége. Az egyik indiai főiskola elnöke azt mondta neki: „Ha csak öt vagy három évvel előbb választja ezt a tárgyat, nem lett volna hallgatósága. Engem éppúgy meglepett, mint önt az előadásai irányában megnyilvánuló óriási érdeklődés, és az azokat hallgató embertömegek nagysága.” Az indiai hinduk szociális vezére pedig ezt jegyezte meg lapjában: „Dr. Gilkey nem választhatott volna Indiát elevenebben érdeklő témát Jézus személyiségénél.”

A poorai kongresszuson nem sokkal ezelőtt egy magasrangú kiküldött beszédében kiejtette Krisztus nevét. Olyan felzúdulás és zavar támadt erre, hogy

nem fejezhette be beszédét. Akkor még Krisztus egyet jelentett szemükben az Angol Birodalommal és a gyűlölt idegenekkel. Kilenc évvel később ugyanazon gyűlés megnyitóján a hindu elnök nagy szakaszokat idézett az Újszövetségből, szösz szerint idézte János evangéliumából Jézus megfeszítésének történetét, s ezen a gyűlésen valami hetvenszer hivatkoztak Krisztusra.

Nagyon tanulságos a következő eset is, melyet egy amerikai protestáns misszionárius, Stanley beszél el. Egy egyetemi városban tartott előadásokat Krisztusról. Az egyetem rektora — hindu ember — vállalta az elnökséget. Egyik este az egyetemi hallgatóknak egy küldöttsége jött hozzá, s kérték, hogy jöjjön el az egyetemre is előadást tartani nekik. „No és miről tudok én ott önöknek beszélni?” — „Ha nincs akadálya, nagyon szeretnénk, ha Krisztusról beszélné.” Az egyik még hozzátette: „Azt szeretnők, ha főképen a Krisztus keresztjéről beszélné.”

Nemcsak érdeklődnek a hinduk Krisztus iránt, de valósággal vágnak utána. Az imént említett Stanley egy beszélgetésben azt kérdezte egy hindu diáktól, nem akarná-e Krisztust megismerni. „Dehogynem, — felelte mindjárt — csak nem tudom, hogyan találhatok oda hozzá, szükségem van valakire, aki bevezet nála.” Máskor arról beszélt hindu hallgatósága előtt, hogy hogyan lehetne felszabadítani India 60 millió páriáját. Egy mélyen elgondolkodott hindu felállt és ezt mondotta: „Egyedül Krisztus emelhetné fel őket.”

A madrasi birodalmi bíróság elnöke ezekben a szavakban foglalta össze a hindu nemzet várakozását: „Krisztus a hinduizmus egyetlen reménysége!”

Egy másik hindu gyűlés elnöke így fogalmazta meg ezt: „Korunk súlyos problémái azért merültek fel, mert az emberek cselekvésében hiányzik Jézus lelke.”

De talán legmegkapóbbak, szinte azt mondhatnám, megdöbbenők egy bengál költő sorai, melyeket egyszer karácsonyra írt, s melyeket elküldött később Andrewsnek, a hinduk nagy keresztény barátjának. A vers fordításban így hangzik:

„Krisztus, Te nagy születésed áldott napján mi, akik nem vagyunk keresztények, meghajtjuk fejünket előtted. Szeretünk és imádunk mi, akik nem vagyunk keresztények, mert Ázsiával a vérség szálai kötnek össze Téged.

Mi, egy nagy ország gyenge gyermekei rászeggettünk a szolgaság keresztjére. Némán tekintünk fel Hozzád, tele fájdalommal és sebekkel, valahányszor kiújul a kín. Az idegen uralkodó felettünk a töviskoszorú, és a saját kasztrendszerünk a szögekkel kivert ág, amelyen fekszünk.

A világ megdőbvenve áll meg Európa területéhsége előtt. A Mammonnal karjaiban szentségtelen ujjongással táncol az imperializmus. Európa sívár otthonait körülzajongja és ott tartja orgiáit a három szörny: a háború, a hatalomszenvedély és a kapzsiság.

Nincs hely ott Európában a Te számodra. Távozzál el onnét, Úr Krisztus, és jöjj ide! Végy lakozást Ázsiában — Buddha, Kabir és Nanak országában. Ha Téged látunk, bánatteli szívünk megszabadul terhétől. Ő szeretet tanítója, jöjj alá a mi szívünkbe és taníts meg minket arra, hogy megérezzük a mások

szervenését, hogy mindeneket átfogó szeretettel szolgáljunk a poklosoknak és páriáknak.”

Már ezekből az idézetekből is kiérezhető, hogy India legjobb szellemei nem csupán érdeklődnek Krisztus iránt, hanem Őt a legnagyobb mértékben értékelik is. Nemcsak valami emberi kiválóságot látnak benne, mint sajnos sok névleges keresztény, hanem, hogyha talán nem is tiszta keresztény értelemben, de mégis valami magasabb isteni valóságot. Egy kiváló hindu mondotta: „Jézus Isten legmagasabb kifejezése, akit valaha láttunk.” Az északindiai hinduk egyik legkiválóbb gondolkodója mondotta egy missziós előadás után: „Ami Jézusnál reám olyan mély benyomást gyakorolt, az az Ő mindent felülmúló részvéte. Ő a zajgó emberi élet legközepébe állott és együtt érzett az emberekkel. Képes volt arra, hogy megérezze a sötétséget, mely a vakot körülvette, a betegséget, mely a belpoklost gyötörte, az elhagyatottságot, mely a gazdag sorsa volt, az embertelen megaláztatást, mely a szegényre várt és a terhet, mely a bűnös vállaira nehezedett. Mit mondunk hát, ki volt Ő? Ő maga azt mondotta, hogy Ő az Ember Fia. Isten Fiának is nevezte magát, — és nekünk is meg kell tartanunk ezt.”

Egy délindiai főiskola modern történelemszakos tanára mondotta Stanleynek: „A modern történelem tanulmányozása megmutatta nekem azt, hogy a mai világban csak egy szellemi sarkpont van, s Keleten és Nyugaton körülötte fordul meg a legjobbak élete: és ez a sarkpont Jézus Krisztus személyisége.”

Egy hindu ügyész egyszer ezen a címen tartott előadást: A kikerülhetetlen Krisztus. Azt mondta benne: Mi nem tudunk elmenekülni előle. Volt idő, mikor a szívünk keserűen és hevesen küzdött ellene, de az Ő megnyerő lénye minden ellenállásunkat semmivé tette. Jézus lassan, de biztosan bevonult minden indiai ember szívébe.

Egy német misszionárius beszéli, hogy egyik városban, valamelyik szerzetesi templomban van egy szép, nagy, művészi feszület. Abban a városban népes vásárok szoktak lenni, s ilyenkor annyi hindu megy a katolikus templomba a keresztet nézni, hogy a barátok 250-es turnusokban vezetik be őket. Megható jelenetek játszódnak le. Az emberek térdre vetik magukat, anyák gyermekeiket nyújtják a kereszt felé, sokan sírva fakadnak. A szenvedő Isten képe megbűvöli ezt a sokat szenvedő népet.

Tovább megyek. A hindu lelkek legnemesebbjei nemcsak vágnak Krisztus után, nemcsak tisztelik Őt, hanem, ami a legtöbbet jelent, életeszménnyé, példaképpé teszik, akit követni igyekeznek. Egy alkalommal a hindu professzor ezekkel a szavakkal mutatta be hallgatóinak az amerikai misszionáriust: „Fiatalszereplők, ne feledjék, soha még Jézushoz fogható egyéniség nem jelent meg az emberiség történetében. Ő a legnagyobb jellem, aki valaha is élt ezen a világon. Ma hindu ünnep van, ünneplésünket nem kezdhetnénk méltóbban, mint hogy ismét hallunk valamit erről a csodálatos személyiségről.”

Egy teozófiai társaságban tartott előadás után pedig ezt mondotta az előadást bezáró hindu elnök: „Lehet, hogy nem értünk egyet azzal, amit Jones úr mondott, de azt mindenesetre mindnyájan megpróbálhatjuk, hogy olyanok legyünk, mint Jézus.”

(Folyt. köv.)

Irodalom

Palánkay Gausz Tibor S. J.: A JEGYGYÜRÜERT. Budapest, Korda, 1944. 255 lap. Ára 6.50 P.

Mindig időszerű tárgykor, amiről a szerző immár hét kiadást megért könyvében tárgyal. Ma meg egyenesen égetően szükséges, mert a háború vése át-süvölt a lelkeken, a gazdasági életben is érezteti gátló hatását az elkeseredett küzdelem. Részint az elszegényedés réme fenyeget sok családot és egyént, részint pedig az elhúzódó háború alatt sokan nem gondolhatnak nősülésre és nem mehetnek férjhez. Megdöbbenéssel látjuk sokszor azt a vakmerő és könnyelmű hajszát, melyet jobb sorsra érdemes leányok a jeggyűrűért, vagyis a férjfogásért véghezvisznek. Nem gondolunk azokra, akik minden női méltóságról és krisztusi erkölcsről megfeledkezve a szennyes hullámok közé dobják magukat, hanem csak azokra a jól indult lelkekre, akik akár tapasztalatlanságuk, akár mások számítása árán jutnak kényes körülmények közé. Ezek számára írta elsősorban a szerző nagyszerű művét. Nem annyira az írásművészet erejével, hanem a közvetlen testvéri hang melegével akarja megfogni olvasói lelkét és kívánja őket felvértezni az élet minden lehető fordulatára. A női lélek hiszékeny, szeretni akar és szeretettetni óhajt, de ebben a vágyában nem veszi észre, hogy milyen veszélyek fenyegetik lelkét, szívének lilomát. A szerző az alvó csipkerózsika álmára vigyáz és előkészíti az ébredés idejére, hogy gondolatai tiszták legyenek, megvalóságossá beszélgetése tárgyát, akárcsak barátait, avagy a könyveket és képeket, melyeket kezébe vesz, de legyen igényes a színházzal és mozival szemben is. Ami ezután következik, az egyenesen életbevágó, mert a legtöbb leány hivatása a családi kör keretein belül bontakozik ki. Mikor a legtöbb leány ilyen irányban érdeklődik vagy tájékozódik, nem rosszat akar, hanem sokszor gyermekded vigyázatlanságában megégeti szárnyát, akárcsak a lepke, mely közel merészkedik a tűzhöz. Az értékes leány legyen az ismeretségben vigyázatos és óvatos, társaságban körültekintő, a csókban és táncban meg a strandon, sétán és kiránduláson meg határozott és elvű. Ilyen magatartással sohasem éri meglepetés, mert mindig tudnia kell, hogy nem akármilyen lesz, hanem csak eggyé, aki Isten nevében és az örök hűség gyűrűjével közeledik felé. A szerző ügyes munkatervet is közöl az elmélyedést kereső leányok számára, hogy amit elhatároztak, azt ellen is őrizhessék önmagukon. A könyv hét kiadása a legjobb ajánlás. Aki nyomában indult és elveihez ragaszkodott, nem bánta meg soha. Ugyanezt tapasztalják, akik ezután hallgatnak rá. Legyen a könyv a tiszta magyar leányok örök kézvezetője a megáhitott boldogság és a boldog családi élet felé. Adjuk minden felnövő leány kezébe.

Tower Vilmos: HA MEGÖREGSZÜNK. Gondolatok és tanácsok életünk estéjére. Budapest, Korda, 1944. 120 lap. Ára 4.50 P.

Mások életfeladatuk elvégzése után boldogan élvezik a megérdemelt nyugalmat, a szerző ma is fáradhatatlanul dolgozik, sőt nagyobb teljesítményt mutat fel ezekben az években irodalmi szempontból, mint azelőtt. A kitűnő szerző jelen könyve is úttörő mű, melyhez fogható sem a magyar, de még a külföldi irodalomban sem akad. Pedig kell az ilyen könyv, mert az embe-

riség jelentős százaléka megöregszik, vagyis abba az életkorba kerül, melyben már nem hat, alkot és gyarapít, hanem inkább befelé fordul a figyelme. Ám ez a befelé fordulás, nem mindig előnyös, hanem sokszor tehetetlen irigység, nyugtalanság és elégedetlenség színezi. Így válik a zsémbes öregember vagy asszony teherré és sokszor átokká önmagának és környezetének. A szerző, szokásához híven, imádságos lelkülettel nyúlt a tárgyhoz. Ez a hangulat érződik mindvégig a művén s ezért alkalmas ez a munkája is a kitűzött cél elérésére. Az öregség meghatározása után felvázolja az öregkor testi tüneteit, lelki és szellemi fogatkozásait, a hanyatló korrallal járó sok kellemetlenséget, a mindjobban előtörő gyarlóságokat, hibákat és gyengeségeket, melyek közül nagyon gyakori a besavanyodás, másoktól elzárkózás, elégedetlenség, túlságos érzékenység, sértett hiúság és egyéb, több nem előnyös tulajdonság. Mindezek a megnyilatkozások lehetnek együtt vagy csak külön is az egyes emberben, különösen olyanban, aki elhanyagolta jellemének alakítását, fiatalabb éveiben nem vált szociálissá, hanem minden tetteire az önzés nyomta rá bélyegét. Ha a környezet sem különb, akkor nagyon gyakran pokollá válik a másokra utalt öreg élete. A szerző a tudós felkészültségével és a lelkipásztor irgalmas szeretetével ad tanácsot az öregeknek a bajok és betegségek idejére. Rámutat a türelem és erőselkűség nagy kegyelmére, a kórházi ápolás előnyeire, a műtét idejére is tartogat néhány vigasztaló szót, ismerteti a betegek és halálveszedelemben forgók lelki kiváltságait, amilyen lehet hosszas betegség közben enyhítés a szentségi bűjtre vonatkozólag. Szép röpimákat is közöl a szenvedő öregek használatára, rámutat a halállal való megbarátkozás gondolatára, mert ez Isten felé terel és a mult kiigazítására vezet. Így az öregkor nem teher, hanem Isten áldása és az örök üdvösségre méltó előkészületi idő. A szerző könyvét nagyon ajánljuk nemcsak az öregeknek, hanem környezetünknek is. Bearanyozza, széppé teszi mindkettejük életét.

Müller Lajos S. J.: A KERESZT DIADALA. Korda, Budapest, 1944. 328 lap. Ára 8.— P.

A kitűnő szerzőt nemrégén választotta a Szent István Akadémia rendes tagjai sorába. Ez a kitüntetés szolt nemcsak a teológiai tanárnak' és tudományos írónak, hanem a magyar katolikus lelkiségi irodalom szorgalmas és eredményes munkásának is. A szerző lelkiségi művei között jelentős helyet foglalnak el elmélkedési könyvei, melyeket immár újabb kiadásban bocsát közre a Korda és használ az egész ország legtöbb zárdája. A jelen könyv a feltámadott Üdvözítő életének eseményeit fejti ki. A Szentírás és hagyomány, jeles egyházi írók és személyes elmélyedés a forrásai a jelen kötetben a szerzőnek. Az elmélkedések felépítése a szokásos, vagyis szorosan alkalmazkodik Loyolai Szent Ignác bevált módszeréhez. Három előgyakorlatban megismertet a történettel, azután elének vetíti a terepet, ahol az események lejátszódnak, végül az elmélkedésből származó kegyelmek és lelki haszon buzgó kérésére indít. Azután következik az elmélkedés tulajdonképeni anyaga, rendszeresen három pontban közölve az elmélkedés tárgyát.

HÚSVÉTI AJÁNDEKNAK ALKALMAS IMAKÖNYVEK:

- P. Bangha Béla S. J.: **Imakönyv** a művelt katolikus közönség számára. Ára félvászonkötésben fehér metszéssel. 6.40 P.
- Misekönyv** vasárnapi és ünnepnapjainak szövegével. Az állandó rész latin nyelven is megvan benne. Csinos zsebalak. Terjedelme 432 oldal. Zöld és bordó vászonkötésben, fehér metszéssel. Ára 10.— P.
- A veszprémi egyházmegye **Ima- és énekeskönyve** rövidített kiadás félvászonkötésben, piros metszéssel. Ára 2.50 P.
- Kármelhegyi Rózsabimbók.** Imádságos és énekeskönyv. Szerkesztette P. Soós István. Félvászonkötésben, piros metszéssel. Ára 8.50 P.
- Perlaky Lajos imakönyve: **Egy élet imái** címmel amatórkötésben. Ára 4.— P.
- P. Gyenis András S. J.: **Krisztus munkása.** Imádságoskönyv az apostolkodás szellemében. Vászonkötésben, piros metszéssel. Ára 6.— P.
- Baráczius József: **Bemegyek szent templomodba.** Plébániai hívek énekes és imádságoskönyve. Nagyon tartalmas, szép és feltűnően olcsó könyv. Ára 1.60 pengő.
- P. Galavits Albert: **Szent Terézke imarózsák.** Kartonkötésben. Ára 2.50 P.
- Liguori Szent Alfonz: **Jézus szent Szíve.** Imakönyv és elmélkedések. Félvászonkötésben, piros metszéssel. Ára 9.— P.
- Krisztus Király Szíve.** Oktató és imádságoskönyv piros vászonkötésben és piros metszéssel. Ára nettó 4.50 P.

GYERMEKIMAKÖNYVEK:

- Misekönyvecske** gyermekek számára, képekkel. Kék vászonkötésben, kék metszéssel. Ára 2.40 P.
- Jézuskával a szentmisén.** Miseimák. Szép képekkel, félvászonkötésben, fehér metszéssel. Ára 3.50 P.
- Összeteszem két kis kezem.** Kisebb gyermekeknek való szép színes képekkel ellátott imakönyv. Ára nettó 2.80 P.
- Az isteni Gyermekbarátnál.** Lelki kézikönyv, főleg gyermekeknek való. Ára fekete vászonkötésben, vörös metszéssel. Ára 4.50 P.

KÖZÉRDEKŰ KÖNYVEK:

- Bendefy László: **Magna Hungaria és a Liber Censuum.** Magyar őstörténeti irodalmi mű. Azt vizsgálja benne a szerző, hogy hogyan került bele Magyarország felkeresésének és megtalálásának története a Római Egyház adókönyvébe. Ára 24.— P.
- Huizinga: **Válogatott tanulmányok.** A történelem fogalmának meghatározása, a renaissance problémája, amerikai szellem stb.-ről hoz érdekes tanulmányokat. Ára 25.50 P.
- Kövessy Jenő: **Számolás és mérés a mindennapi életben.** Ára 7.80 P.
- Dr. Várkonyi Fidél: **A katolikus egyetemi hallgató.** Az ifjúság melegszívű barátja az egyetemi hallgatóknak szánta művét, hogy közelebb hozza őket Istenhez, Egyházhoz, az öntudatos katolikus élethez. Ára 5.50 P.
- Voit Pál: **Régi magyar otthonok.** A könyv a magyar otthonkultúra történetének első komoly, tudományos rendszerességgel megírt összefoglalása, amely a honfoglalástól napjainkig bemutatja a hazai entériörök összes értékes emlékeit. Több száz értékes kép díszíti. Ára 24.— P.

ÉLETRAJZOK:

- P. Fehér Máttyás O. P.: **Árpádházi Szent Margit lelke.** A nagy engesztelő lelkületű Árpádházi királyleány főhéher lelkét mutatja be P. Fehér könyve. Ára 6.— P.
- Müller Lajos S. J.: **A falu anygala.** Mirbach bárónó élete. A könyv a falusi apostolkodásnak mintaképe. Ára 5.— P.
- P. Kiss Szaléz O. F. M. **Mindent az Istenért.** Lechner Mária Franciskának, a hazánkban nagyon elterjedt Isteni Szeretet Leányai Rend alapítójának élete. III. kiadás 5.— P.
- Ráskai Lea: **Szent Margit élete.** 5.— P.

VALLASOS KÖNYVEK:

- Müller Lajos S. J.: **A kereszt diadala.** II. kiadás. Húsvétől pünkösd nyolcadáig tartalmaz elmélkedéseket az Úr Jézus életéről. Nagy hatással van mindenkire. P. Müller kitűnően szerkesztett gyakorlati könyve. Ára 8.— P.
- Müller Lajos S. J.: **Jézus Szíve-tisztelet története.** Tartalmazza mindazt, amit a Szent Szív-tisztelet-ről tudnunk kell. Felsorolja a nagy Jézus Szívetisztelet szentek életét, hozzá fényképüket. Ismerteti a Szent Szív összes ajtosságait, áldásait, felsorolja a legtöbb szerzetesrendet, ahol különösképer tisztelik a Szent Szívet. Több Jézus Szívetemplomot, oltárt felemlít, különösen a legrégebbieket. Leírja a különféle országok, városok felajánlásnak történetét, hazánkban is, a legújabb idők Szent Szív tiszteletét stb. Szóval P. Müller könyvében mindent összegezett a Jézus Szívetiszteletéről. Ára 20.— P.
- Dr. Kosztolányi István: **Igy szeretett az Isten!** Az Újszövetségi Szentírásban, az Úr Jézus élettörténetében látjuk meg az Isten végtelen szeretetét. Dr. Kosztolányi művét elsősorban hittani segédkönyvnek szánta középiskolai hittanárok részére. De a nagyközönség is nagyot nyert ezzel az értékes művel. Rengeteget tanulhat belőle mindenki. Valóságos hitvédelmi munka is egyúttal. Sok térkép és műmelléklet illusztrálja. Olyan képek, melyeket eddig sehol sem közöltek. Ára 22.— P.
- „Igy szólott az Úr“ című két ószövetségi kötettel együtt 32.— P.
- Hynek dr.—Czékus Géza: **Krisztus kínhalála** a modern orvosi tudomány világnál. Sok képpel illusztrált munka, mely a művelt világ valamennyi nyelvén számtalan kiadást ért el. III. kiadás. Ára 6.— P.
- Gerely Jolán: **A Szűzanya hív téged.** Fialat leányoknak szól ez a kis mű, de nagy a célja: felhívni őket a legnagyobb nemzetmentő munkára. Ára 70 fillér.

LEANYKÖNYVEK:

- Palánkay Gausz Tibor: **Jegygyűrűért.** VII. kiadás. A kiváló fiatal író nagysikerű műve ismét megjelent. A könyv sikerének titka, hogy olyan hangon pendít meg életbevágó témákat, melyeket minden leány megért s a szerzőben igazi, önzetlen jóakaróját ismeri fel. Ára 6.50 P.
- Gerely Jolán: **Majd ha asszony leszek.** III. kiadás. A serdülőkortól késő öregségig ellátja a nőket értékes, hasznos tanácsával. Ára 7.50 P.

Elsőáldozási emléképek

Szines, dús aranyozású, két színben nyomott offset áldozási képek 18-féle változatban:

14 × 20 cm-es nagyságban 24 fillér
20 × 27 cm-es nagyságban 40 fillér 24 × 34 cm-es nagyságban 80 fillér

Mélynyomású barna és zöld színben készült, részben bronzírozott elsőáldozási képek 15-féle változatban:

19 × 12 cm-es nagyságban 16 fillér 24 × 16 cm-es nagyságban 20 fillér

Elsőáldozási emlékfüzetek

Jézus jön hozzátok. Megkapó történetek. Ára 30 fillér.

Jézusom, tied a szívem! Elsőáldozási történetek. Ára 30 fillér.

Csávossy Elemér S. J.: **Az Úr Jézus kis kegyeltje.** Sok képpel illusztrált mű. Ára 2— P.

Gerely Jolán: **Egy korai elsőáldozó, Kuizs Magduska élete.** Ára 40 fillér.

Gabriel Antal: **Feri álma.** Főleg a bánat felindításánál alkalmas történet. Ára 30 fillér.

Rédei János: **Jézus jön hozzád!** Utasítások és imádságok elsőáldozók részére. Ára 30 fillér.

Erénygyakorlatos lap. Szép képecskével, elsőáldozók számára. Ára 20 fillér.

MOST JELENT MEG!

Müller Lajos S. J.: A KERESZT DIADALA című elmélkedési könyv II. kiadásban.

A könyv húsvét vasárnapjától kezdve pünkösd nyolcadáig közöl szebbnél-szebb, teljesen kidolgozott elmélkedéseket az Úr Jézus életéről. A mű ára 8— P, kötve 12— P.

Sajtó alatt:

Szivós Donát O. S. B.:

Szülők, tanárok négy szemközt

Megjelenik április hó elején. Ára 15— P.

Dr. Czapik Gyula:

Férfi imakönyv

Új kiadás. Megjelenik április elején. Ára kartonkötésben 2— P, keménykötésben 4/50 P.

Plus Raoul—Uhl Antal:

Papi elmélkedések

II. kiadás, kis zsebalak, finom papíron.

Megjelenik április elején.

Ára füzve 17— P, hajlítható vászonkötésben 27— P.

**A könyvek megrendelhetők a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

pál györgy₃₄

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomról:

Gyenis András S. J.: A győzedelmes Király mennyei diadalútja. — Dr. Városi István: „Ti tehát így imádkozzatok.” — Lékó Béla: Az ember gondolatai Istenről. — P. Róth Antal S. J.: Sorsvállalás. — Dr. Kovács Vince: Hinduk a kereszténységről. — Niedermann István: Krisztus békéje a lélekben. — Irodalom.

Korda R.F. Kiadása Budapest.

„Utunk” aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

Egyes szám ára 60 fill.

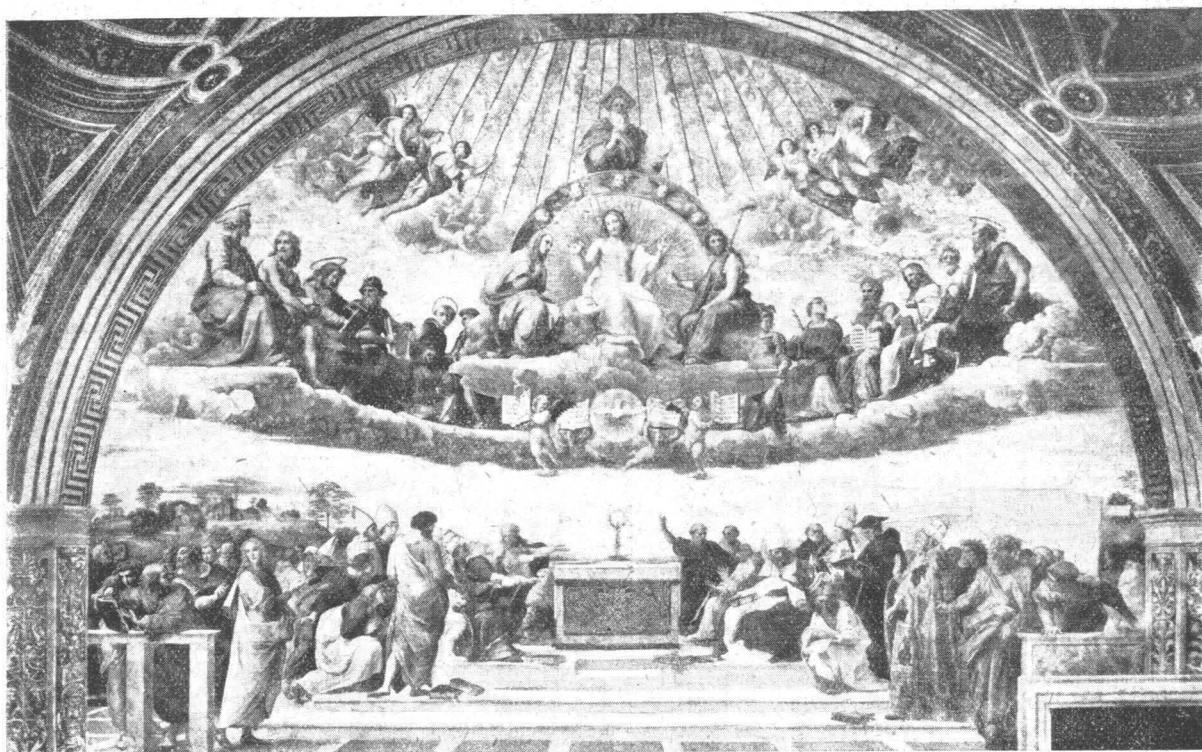
A tavaszi szellő virágos mezők illatát hozza felénk. S mi mámorosan szívjuk magunkba az életadó áramot, vért pezsdítő levegőt. Szinte szeretnénk eltelni a tavasz szépségével, illatával, mézével, hogy minél többet véve magunkba, azt magunkban tudnók hordozni. A Szentírás valahol bennünk fakadó s kivirágzó értékekről, gazdag lelki javakról beszél. Amikor a szív Isten jóságának átérzésekor annyira telítődik magasztos érzelmekkel, hogy alázatában térdre borul. Mert imádkozni és éneket zengedezni akar. — Virágos májusban, ha templomba lépünk, mely oltár felé irányozzuk halk lépteinket? Imával, énekkel, gyertyalánggal, tömjénnek füstjével, szíveknek szeretetével ösztönösen kitüntetünk ki, kit tisztelünk meg? Őt, akit már a Próféta az ószövetség ködfátyolán át látva ajakával boldognak hirdet. Őt, akinek szüzi alakján az Isten-anyaságnak bája, kelleme, méltósága, szépsége ömlik el. Őt, aki erényeinknek középpontja, szeretetünknek tárgya. Őt, akit az Isten is megdicsőít, szeret és tisztel: a Boldogságos Szent Szűzet! Neki illatozik hegyen, erdön, mezőn minden virág, Őt dicséri minden madárka dala, Őt köríti minden fény: az Énekek-énekének szépséges jegyesét, a gyengéd, nemes, szelid nőiséget megtestesítő, csillagkoszorús Szent Szűzet!

Az

Utunk

azon fáradozik, hogy az ember Istenhez minél közelebb legyen, Istenből minél többet magába vegyen és azt magában hordozza, jó példája a többieket is vonzza! Mikor tehát a Szent Szűz tiszteletének szenteli a májusi lapszámot, azt célozza, hogy Olvasói értelmi, érzelmi és cselekvő kapcsolatba jussanak a Szent Szűzzel. Akarja, hogy fellekintsünk az Istenanya büntelen, tiszta arcába. Hogy Őt szemlélvén, életének csodás titkaival ismerkedvén, észrevétlen lassan az Isten-hasonlóság tükröződjék rajtunk, az Isten-gyermekek szeretete, tiszta lelkesége: a kegyelemből való élet szépsége, boldogsága verődjék ki rajtunk! Új ember, lelki ember akarjunk lenni: a Szűzanya az ideálunk! Nem fáradunk már el, nem ernyedünk, nem fásulunk, nem keseredünk el az életúton! Az első Istengyermek, a Szűzesség Gyöngye: a Boldogságos Szűz a mi kegyelemszerző példaképünk és oltalmunk!

Gondunk van azonban testvéreinkre is! Teszünk róla, hogy májusi lelkekké, Máriát tisztelő, üde gyermeki szívekké váljanak űk is. Felkelti bennük a gyermeki érzelmeket, a lélek gyengédségét, kegyelemre való fogékonyságát, biztosítja az erényben való előhaladását ez a füzet is!

A győzedelmes Király mennyei diadalútja

Irta: Gyenis András S. J.

A régi római hadvezérek hatalommal és hadsereggel indultak a távoli ellenség leigázására. A véres küzdelmek és büszke győzelmek után, ha megfogyatkozva is, de ünnepelve és ujjongva vonultak vissza a birodalom fővárosába. Amerre a menet elhaladt, mindenütt pálmaágakkal, dicsőítő énekkel, egetverő üdvözléssel és ünnepi köszöntéssel fogadták. Az ünnepség fénypontját a római fogadás képezte. A város házai ünnepi díszet öltöttek, az utakat és utcákat ujjongó tömegek állták végig és a győztes hadvezér katonái között vonult fel a Capitoliumra...

Az Úr Krisztus leszállt az égből, hogy a mennyei Atya akarata szerint eleget tegyen a megsértett isteni felségnek, legyőzze a bűnt és megnyissa az eget számunkra.

Harminc évre terjedő rejtett élete, három évig tartó apostoli tevékenysége, csodatettei, örömei és szenvedései; a nagypéntek gyötrő kínhalála és a húsvétreggel dicsőséges feltámadása már a múlt eseményei.

Szétrebbent tanítványai és követői immár újra köréje gyűltek, újravértezi őket a jövő küzdelmeire, felhatalmazza őket a nagy küldetésre és előkészíti mindnyájukat a közeli elválásra.

Negyven napot töltött még a Megváltó a földön, azután maga köré gyűjtötte híveit az Olajfák hegyén és szemük láttára felemelkedett az égbe.

A jó harcot végigharcolta, a küldetést befejezte, az eget megnyitotta és diadalmenetben vonult be az örök Jeruzsálembe. Sokan követték és követik ma is. A szűkek fehér serege, a vértanúk hős hada, az apostolok zengő kara, a próféták és pátriárkák tisztos menete, királyok és koldusok, fiatalok és öregek, nagynevű tudósok és az élet szürke napszamosai környezik és járnak nyomában...

Ilyen triumphus, ilyen diadalmenet nem volt és nem lesz még egy e világon. A győzedelmes vezérek diadala egyszer volt és nincs, az ujjongó ének elnémult, a kíséret régen elfogyott, de Krisztus diadala örök, az őt követő menetnek

nincs vége, hanem állandóan bővül és árad előre és fölfelé a földről az égbe egészen a világ végétéig.

Krisztus mennybemenetelének ünnepe örömet és boldog reményt sugárzó ünnep, örök honvágyunknak boldog ígérete és megdicsőülésünknek záróakkordja.

A mai ünnep az örvendező hálának és a soha meg nem szűnő hálás örömmel a napja, a nagy ígéreteknek és várakozásoknak beteljesülése.

Miért szállt fel a diadalmas Krisztus a mennybe?

1. Az Atyánál közbenjár érettünk.

Maga ígérte, hogy nem hagy árván minket, hanem közbenjár érettünk az Atyánál, kéri értünk az Atyát. Jézus hű ígéretéhez, híven teljesíti, amit mondott. Emeli lelkünket és erősít minket a földi zarándokságban, hogy nem kell magunkra hagyatkozva járni a földi téreken, hanem bármikor és minden ügyünkben az Atyához fordulhatunk, hiszen a mi Ügyvédünk közbenjár értünk, imáink és kéréseink Közvetítője szól érdeklünkben, a mi Főpapunknak bármikor joga van lépést tenni értünk.

A Megváltó feltámadt és az égbe szállt, de egykori sebeit megtartotta. Ezek most megdicsőülve ragyognak és hirdetik a Fiú engedelmisségét az Atya akarata iránt és a második isteni személy irtalmas szeretetét a bűnbeküért emberiség felé: szenvedésének jelei, megváltó halálának bizonyosságai, engesztelő áldozatának kifejezői! A mennyei Atya nem zárkózik el egy szülött Fiának kérése elől, amint akkor sem tagadta meg kérését, mikor még a földön járt. Maga Jézus biztosította Pétert: Péter, én imádkoztam, közbenjártam érted. Vagy főpapi imájában mily együttérző szeretettel hangzik e részlet: Én óérettük könyörgők: nem a világért könyörgők, hanem azokért, akiket nekem adtál. (Jn. 17, 9.) Lázár sírjánál is milyen bensőségesen és bizalommal hangzott az Üdvözítő imádsága: Atyám, én tudom, hogy meghallgatsz engem! Ha a mennyei Atya ilyen kegyes volt szeretett Fia iránt, mikor ez még a földön élt, akkor mennyire meghallgatja közbenjáró kérését a Megváltónak, midőn már fölmagasztalta és örök dicsőségében részesítette őt.

Ezt a hitet és reményt élteti bennünk a mi Királyunk mennybemenetelének ünnepe, mert valljuk Jézus szavainak igazságát: Atyám, én tudom, hogy mindig meghallgatsz engem!

2. Elküldi a Szentlelket.

Önmaga helyett más Vigasztalót ígért híveinek. Krisztus mennybemenetele nélkül nem száll le reánk a Szentlélek. De mivel felment az égbe, elküldötte a Szentlelket, az igazság Lelkét, az erős bátorság Lelkét, a békeség Lelkét, a szeretet Lelkét és az isteni kegyelem Lelkét.

Hogyan állná meg Krisztus serege helyét az élet küzdelmeiben, hogyan indulhatna harcba a bűn és a világ ellen a Szentlélek nélkül? Ki vértelné állandóan a küzdelmekre, ki gyógyítaná sebeit, ki öntene új erőt lankadt tagjaiba, ha nem a Szentlélek?

A földön továbbélő Krisztus, vagyis az Egyház élete, fennmaradása és minden diadala innen ered. A megváltott ember megszentelése és eltelése kegyelemmel a Szentlélektől árad ki. Amint az apostolok is mindnyájan eltelének Szentlélekkel, hasonlóképpen a mennyei Atya fogadott fiai, vagyis mi mindnyájan a Lélekből meritjük az erőt és bátorságot a harcra, az állhatatos kitartást az életúton és a végső győzelmet, melyet a mi mennybevitelünk követ.

Az Atya teremtett minket. A Fiú megváltott bennünket. Az Isten Lelke megszentel mindnyájunkat, akik Krisztust követjük, mikor a diadalmas Király alattvalói akarunk lenni.

3. Szállást készít nekünk.

A búcsúzó Megváltó bátorította tanítványait: Atyám házában sok lakás van! Az elsőszülött nem feledkezik meg testvéreiről, az első a föltámadottak közül az Atyához vezet, utat mutat testvérei és nővérei számára. Isten minden gyermekének az atyai házában van a helye. Az Atya elsőszülött Fia mindegyiknek elkészíti a szállást.

Ő adta atyánknak a mennyei Atyát, ugyanő tett minket Isten gyermekeivé.

Ezért tekintünk mindig, de különösen a mai ünnepen bizalommal az égbe és a mennyre, mert tudjuk, hogy igazi öröklakás vár ott minket. Csak még időbe telik, amíg elfoglalhatjuk.

Am nem csüggedünk a földi zarándokúton, mert Krisztus küzdő seregéhez tartozunk. Ez a csapat nem vert had, hanem a folytonos küzdelmekből állandóan diadalmasan visszatérő menet, melyet örömujjongás kísér, palmaágak lengnek feléje és az örök Király vár rá a mennyei Jeruzsálemben.

Krisztus útja és diadalmenete az Olajfák hegyén vitt keresztül, erről a hegyről szállt az égbe, a mi életutunk is csak az ő nyomában haladhat.

A magukra maradt apostolok szomorúan néztek az ég felhői mögött eltűnt Üdvözítőre, de az Úr angyalai bátorították és megvigasztalták őket.

Ha nehéz az élet, elkeseredett köröttünk a küzdelem, gondok tépik lelkünket és bizonytalan a jövő, mi is az eget nézzük és a mennyet keressük. Ha a földi távlatok és a tornyosuló felhők erősen korlátozzák szemhatárunkat, akkor se vegyük le szemünket a mi győzelmes Királyunkról, aki előttünk haladt a földön és vár minket a mennyben. Az égbe visszatérő útjának célja volt, hogy az Atya jobbján állandóan közben-

járjon értünk, elküldje a Vigasztalót a földre és szállást készítsen számunkra az égben.

*

Ezért ha a kilátás borús és nehéz a küzdés, imádkozzuk Szent János apostollal: Jöjj el, Uram Jézus!

A jövő bizonytalan és pusztulás fenyeget? Újra fohászokodjuk: Jöjj el, Uram Jézus!

Rögös az életút? Erőre kapva zengjük: Jöjj el, Uram Jézus!

A bűn belénk mar és lélekajultan vergődünk

a gonosz karmai között? Ne szünjünk meg sóhaj-tani: Jöjj el, Uram Jézus!

Győztünk és újult erővel törünk előre? Akkor is ujjongjuk: Jöjj el, Uram Jézus!

Minden körülmény között állandóan Jézuson függjön a szemünk, Jézussal teljen el a szívünk, Jézust visszahangozza ajkunk, Jézust tükrözze egész életünk, Jézus nyomába lépjen lábunk, mert csak így bizonyulunk hű követőinek a földi életben és lehetünk dicsőséges diadalának osztályosai a mennyben.

Csak ezt akarja a győzelmesen hazavonuló Király hű alattvalóitól!

„Ti tehát így imádkozzatok“

Írta: dr. Városi István

Nemrégiben olvastam egyik újabb írónk könyvét. Nem szórakozásból, hanem kötelességből. Olyannak találtam, mint egy művészi tálat, amelyben pompás, érett, nemes gyümölcsök vannak, de köztük néhány rothadt is akad... Egyik részlete azonban szívembe markolt. A lecsúszott, elszegényedett, öreg gróf betér a Rókus-kápolnába és míg odakint zúg a körüti forgalom, ő csendben imádkozni kezd. A régi imákat szeretné Isten elé önteni. És akkor rémülten veszi észre, hogy már a Miatyánkot se tudja. Szinte bölcsőjében tanulta meg és élete folyamán annyiszor elmondta. De utolsó évtizedei idején leszoktatta róla a szerencse és most a nyomorúságban csak töredékei jutnak eszébe. Rémülten nézi az oltárt. Homloka veritékezni kezd és iszonyú büntudattal tér magába: hogyan segítsen Isten az olyanon, aki még a legősibb, legegyszerűbb, legszentebb imát se tudja?...

Az író akarva, nem akarva mélyre szántott. Év-redek közmeggyőződését ötvözte irodalmi formába egyik legnagyobb kincsünkről, amelyet sokan elvesz-tegetnek s amely nélkül életünk nemcsak szegényebb, de egyenesen nyomorúságos. És ez a kincs: a *Miatyánk*.

Urunk a Hégyibeszédben vázolja nagy kérdéseinknek lényegét: mikor, hogyan és mennyit kell imádkoznunk? Rövid, de velős tanítása után Szent Máté hatodik fejezetének kilencedik versében így szól tanítványaihoz: „*Ti tehát így imádkozzatok.*” És elmondja a Miatyánk örökség könyörgéseit...

A *Miatyánk* kezdetű ima, amelyet — mivel Jézus tanított rá — másszóval az *Úr Imádságának* neve-zünk, kétszer is előfordul újszövetségi szent könyveinkben. Némi eltéréssel megtaláljuk Szent Lukács evangéliumában is. Ott bájos idill előzi meg a tanítást. Az Úr imádkozik valahol. Szinte magunk előtt látjuk a tanítványokat, akik kíváncsian nézik imádkozó Mesterüket. Bizonyára találgatják: ugyan milyen szavakkal szól Atyjához a Fiú? Összehasonlításokat is tesznek talán: mennyivel más az imádkozó Krisztus, mint mondjuk az imádkozó Péter, Bertalan vagy éppen Keresztelő János. És amikor Jézus ismét közéjük

lép, pár pillanatnyi sokatmondó csönd után egyik tanítványa alázatosan megszólal: „*Uram, taníts minket imádkozni, amint János is tanította az ő tanítványait.*” (11, 1.) S az Úr nem hagyja elkallódni kérésüket. Azonnal szól: „*Midőn imádkoztok, ezt mondjátok...*” És csengő hangon kijelenti a Miatyánk igéit.

Bennünket nem túlságosan érdekelnek itt azok a mozzanatok, amelyek talán a tudósokat foglalkoztat-ják. Hogy Jézus valóban két izben tanította övéit e szent imára? Vagy csak egyszer tette ezt, akkor, amikor a tanítvány kérte Őt, mikép Szent Lukács elmondja s a Hégyibeszédben csupán Szent Máté szötte bele mintegy az imáról szóló rész kiegészítéséül? Mi jelentősége van annak a kevés eltérésnek, amely a két szöveg között mutatkozik? Igen, ezek is fontos tudományos kérdések, de számunkra voltaképpen csak annak van igazi jelentősége, hogy ismerjük a Miatyánkot és egész biztosan tudjuk: Jézus tanított bennünket arra...

Ime, a földreszállott Istenfia sok mindenre nem tanít minket. Nem mondja meg a gözgépjármű titkát és a repülőgépjármű adatait. Pedig ha megmondja, a maroknyi zsidó nép hamarosan leigázza Rómát. Nem árulja el az akvarell és az olajfestés legkedvezőbb szabályait, amelyek ismeretével néhány galileai kis festő könnyen lefözhethetné a művészi világot. Nem tanít anatómiát, szobrászatot, bölcséletet és államtudományt. Mert nem azért jött, hogy ezekre oktasson. De mivel az emberi lélek egyik legegységibb igénye, az ima utáni szomjúság égette s égeti valónkat, azért megtanít imádkozni minket. A pogányok is imádkoztak. De hogyan? Olvassuk el Szent Ágoston könyveit az Isten Városáról. Mily megható sokszor a pogány lélek sírása a lélek Alkotója felé és mily megrendítő a babonákkal, erkölcsi kisiklásokkal, gyerekes csiricsárékkal megtűzdelt imája. A zsidók ismerték az igaz Istent, „*kinek egyedül vagyon halhatatlansága és hozzájárulhatatlan világosságban lakik; kit az emberek közül senki nem látott, de nem is láthat.*” (I Tim. 6, 14.) És mégis mennyi helytelen elem volt imájuk-

ban. Épp a Hegyibeszéd előző verseiből láttuk a bal-fogások izelítőjét. Nos, az Úr Jézus ismerte lelki igényeinket s azokat betölteni jött. Ismerte tévedő elménket s azt orvosolni jött. Ismerte igazi célunkat s hazánkat, tehát nem csoda, hogy annyi más ismeret mellőzésével imára tanít elsősorban...

Legyünk azonban résen, hogy e nagy tény helyes magyarázatot kapjon. A forma ugyan paráncsnak hangzik. „*Ti tehát így imádkozzatok.*” És: „*Midőn imádkoztok, ezt mondjátok.*” Amde végzetesen félreérténé Krisztust, aki úgy gondolná, hogy már most a Miatyánkon kívül más imát nem is mondhatunk. De hát akkor nagyot hibáztak a szentek, akik különböző alkalmakkor és szorongató szükségseik idején más imákat is mondtak. Ismerjük az első Diákonus imáját. Ismerjük az imádkozó vértanúk, szüzek, hitvallók imáit. Ismerjük Szent Ágoston püspök Soliloquiáit. Szent Ambrus és Szent Tamás himnuszait. Ismerjük Pázmány és Esterházy nádor fölséges fohászait s Prohászka elmékedéseit. De hiszen volt eset, hogy maga az Udvözítő és közvetlen apostolai sem imádkoztak a Miatyánk szavaival. Ellentmondás, engedetlenség vagy tévedés ez? Egyik sem. Mert az Úr Jézus rövid imájával csak tanácsot és példát ad nekünk, hogy az életünkhöz tartozó nagy kérnivalókat milyen sorrendben és milyen lelkülettel tárjuk Isten elé. Igaz, a tanács, a példa már magában véve is remekbe szabott kis imádság. Néhány szóval kifejezésre jut benne mindaz, amit az Atyától kérnünk kell s ugyanakkor az egész kereszténység erkölcsi tartalma is ott ragyog mondataiban. Olyannyira magán viseli az isteni alkotás jellegét, hogy párját hiába keressük az emberi szellem termékei között. Ha *Athén* vagy *Róma* valamelyik csarnokában összeülhetne az ökor minden valamirevaló bölcse, *Plato*, *Aristoteles*, *Socrates* és a többiek s valami csoda folytán megjelenhetnének köztük a keresztény imádkozók legnagyobbjai, a *Szent Antalok*, *Kempis Tamások*, *Szent Teréziák* és a hozzájuk hasonlók, egészen biztos, hogy együttvéve sem tudnának olyan imát szerkeszteni, amely tartalma bőségével s formája egyszerűségével csak valamiképpen is megközelítené a Miatyánkot. Nem csoda, ha *Tertullianus* az egész evangélium foglalatának nevezi az Úr Imáját. Megértjük az Egyház nagyjait is, akik annyit elmélkedtek e röpke imáról s annyiszor prédikáltak kimeríthetetlen kincseiről. És igazat adunk a modern gondolkodás merész pilótájának, *Papininek*: „*Imádság, amelyben nincs irodalom... nincs hetykeség és nincs szolgálékütség. Minden imádságok legszebbike...*”

Maradjunk csak Papini szavainál. Ime, így folytatja: „De ha a Miatyánk egyszerű is, mégsem érti mindenki. A százados ismétlés, a nyelv és az ajkak gépies ismétlése révén, az ezredéves, külsőséges, szertartásos, figyelmetlen, közömbös ismétlés révén pusztá szótagsorozattá vált, amelyből kiveszett az eredeti és bensőséges értelem. Ha ma újra végigolvassuk, szóról-szóra, mint valami új szöveget, mint ha most került volna először emberi szem elé, elveszti szertartásos hétköznapiságának ezt a jellegét és visszanyeri eredeti jelentésének szűzi tisztaságát.”

S ha elgondolkozunk e szavak igazságán, azonnal belátjuk, hogy Papini csupán művészi megfogalmazásban adja, amit valamennyien érzünk. Valóban ez lett

a sorsa közöttünk az Úr imájának. Nem imádkozzuk, csak mondjuk. Olyan szürkén, akár egy sütemény-receptet. Olyan hidegen, akár egy gazdasági riportot. Olyan szórakozottan, akár a rádió megszokott jelentéseit. De vajjon méltó ez hozzánk? Még ha tartalmát nem tekintjük, csupán a vonzó hagyomány szálait nézzük, akkor se méltó. Mikor kereszteltek, elmondták fölöttünk a Miatyánkot. És elmondják majd akkor is fölöttünk, ha jéghideg kriptába vagy kakukfűves temetőbe kísérik porainkat. Így volt ez édesapánknál, nagyapánknál, őseinknél is. Fölcsendült már akkor az Egyház ajkán, mikor a katakombák fölött végigcsattogtak a numidiai lovasok patái. Enekeljük a szentmisében. Papjaink napjában többször is recitálják a zsolozsmában. Bíborosok ajkán, elolvasítató öregasszonyok nyelvén, tudósok száján ott a Miatyánk. Amíg fölöttünk végigdübörögnek az ellenség szárnyas szörnyetegei s mi verítékezzve rejtőzünk óvóhelyeinken, legtöbbit a Miatyánk szavait megszolgatjuk. Végigkíséri egész életünket. Benne van az anyacsók íze, az első tövis emléke, a legszebb örömk napsugara... Ha pedig tartalmát nézzük, akkor egyenesen elszégyenkezünk. A Miatyánk olyan a lelki élet szempontjából, akár a tiszta, ízes, egyszerű kenyér testi életünk rendjében. A kenyér az alap, amit meg nem unhatunk. Ami egymagában is elég. Ami legközelebb áll vérünk sejtjeihez és csontunk szöveteihez. A Miatyánk ugyancsak alap s ha más nincs, egymagában is üdvözít, csak éljünk vele és szerinte. Értelmünket megtölti hittel, szívünket erősíti remény-nyel és szeretettel. Mi lenne, ha holnapra arra ébrednénk, hogy nincs többé kenyér a föld színén? És mi lenne, ha holnapra elfelejténék a Miatyánkot? Ugyan mi pótolhatná igéit?

Hogy azonban ne csak mondjuk, de imádkozzuk is, át kell elmélkednünk újra meg újra. Itt-ott tanácsot kell kérnünk a Miatyánk nagy elméleti ismerőitől és gyakorlati hőseitől is.

Érdekes fejtegetés, de nem szükséges ismernünk útját: vajjon hány kérdés van a Miatyánkban? Egyházunk általában hétről emlékezik meg s ez elég nekünk. Azt sem kell kutatnunk, hogy idők folyamán a keresztények miféle összefüggéseket kerestek a kérések között és itt-ott hogyan csoportosították azokat. Mondjuk olyan sorrendben, ahogyan édesanyánk, az Egyház ma tanítja és fogadjuk el Szent Ágoston figyelmeztetését: a három első kérdés Isten dicsőségének gyarapítására vonatkozik, a másik négy kérdésben pedig saját javunkról és felebarátunk üdvéről van szó...

Igen, a Miatyánk egyszerű, mint a kenyér és átlátszó, mint a tiszta bor. De amint a kenyér és a bor csak akkor használ testünknek, ha egészséges szervezettel fölszívjuk táplálékait, éppúgy a Miatyánk is akkor lesz igazán lelkünk javára, ha megértjük és megszeretjük mindazt, ami benne van s nemcsak igazságait, de elmondása krisztusi módját is magunkévá tesszük vallási életünkben. Látnunk kell teológiai gyökereit, társadalmi vonatkozásait, történelmi szerepét. Krisztus szavaival imádkozunk általa, de csak úgy lesz hatékony minden irányban, ha a Krisztus által megkívánt lelkülettel kiáltjuk...

Befejezésül legjobb lesz talán az Apostol szent vágyakozásával Jézus elé lépünk: Uram, taníts minket imádkozni. Tanítsd meg nemcsak imád szavait, de szellemét is. És mert ősrégi szokással a Miatyánk után Üdvözlégyet is imádkozunk, azért nagyon cél-

szerű lesz, ha kegyelmet kérünk egyúttal a kegyelmek Anyjától: *Boldogasszony, Mária, ne engedd, hogy üdvözlésed előtt valaha is gépies nemtörődömséggel hadarjam el szent Fiad gyönyörű imáját, a Miatyánkot . . .*

Az ember gondolatai Istenről

Irtá: Lékó Béla

Egyik népi írónk az életéről írt számadásában azzal is foglalkozik, hogyan veszítette el a hitét. Elbeszéli, hogy gyermekkorában hitt az isteni hatalomban és az Isten cselekvő mindenhatóságában, de ezt a hitét tapasztalatai hamarosan megtépázták. Malacokat őrzött a tanyán, s mert neki még nem volt ostora, a mostohája szijostorát vitte magával. Játszott, ábrándozott a malacok mellett és elvesztette az ostort. Sirt, szorongott, fohászzkodott és egyszer csak, ahol nil . . . ott nyúlik az ostor a kopár gyepen. Ettől fogva még komolyabban hitt és szent akart lenni. Igen ám, de egy másik alkalommal már nem sikerült kiimádkoznia az isteni segítséget. Egy kaszálón ment keresztül, ahol semmiféle út sem volt és elvesztette a komót rábízott kulcsát. Sirt, imádkozott megint, annyira magábaszálltan, ahogyan csak a szentek imádkozhatnak és kereste sokáig a kulcsot, de bizony nem találta meg a nagy fűben. Egyelőre csak nagyon szomorú lett és arra magyarázta a dolgot, hogy bűnei miatt nem érdemelte meg az isteni kegyelmet, de azután megint elvesztette az ostort és most már azt sem találta meg, hiába imádkozott. (Veres Péter: Számadás. 32—34.)

Az esetekből nem mer ugyan egyenesen arra következtetni, hogy ezek voltak hitetlenségének közvetlen előidézői, de lehetségesnek tartja, hogy ezekre emlékezve, későbbi irodalmi és tapasztalati ismeretei útján jutott el a hitetlenségig. Tehát jelentőséget tulajdonít nekik.

Azonban nem hiába gyermektörténetek ezek, a megokolás még ilyen tartózkodó formában is gyerekesen hat. Csak a gyermek okoskodhatik így: Megtaláltam az elveszített ostort, tehát van Isten; hiába imádkoztam a fűbe esett kulcsért, tehát nincs Isten. Mi lenne ilyen gyermekes felfogásban az Istenből? Talán jólelkű dajka, akinek az a kötelessége, hogy gondolkozzék helyettünk és vigyázzon ránk, baj ne érjen bennünket és kárt ne szenvedjünk. Mi játszhatunk, ábrándozhatunk, gondtalanul járhatunk-kelhetünk, felettünk van az Isten és nem engedi, hogy akár a hajunk szála meggörbüljön. S ha mégis meggörbül? Akkor elbocsátjuk, mint az alkalmazottat szokták, aki nem tudott eléggé kedvében járni a család szeméfényének. — Vagy ha mégsem mernénk ennyire testiesen gondolni Istenre, akkor ahhoz a mesebeli szellemhez képzelniünk hasonlónak, aki valami véletlen folytán az ember hatalmába esett és most ugyancsak törheti magát, hogy minden, vagy legalább három kívánságát betöltse.

De bármennyire jólesnek is kisded szívünknek, ha

ilyen volna az Isten, tudomásul kell vennünk, hogy nem ilyen. Hová is lennénk most ezzel az Istenfogalommal, amikor nem ostorok és kulcsok vesznek el, hanem városok dőlnek romba és országok válnak sivatagokká? Az emberiség általános felfogása nem is volt ilyen soha az Istenről, hanem a kinyilatkoztatásból is meg tapasztalatból is tudta, hogy Isten nemcsak jó, hanem kemény és szigorú is. Nem Istennek, de még szülőnek sem jó az, aki gyermekének minden vágyát, kívánságát teljesíti. Az életre való nevelés nagyon is megkívánja, hogy a gyermek sírásával, erőszakoskodással semmit se tudjon elérni a szülő vagy a nevelő akarata ellenére. Aki nem tud következetesen ellenállni, annak még nagy kellemetlenségei lesznek gyermekeivel. (Prohászka: Magasságok felé. 249—251. Foerster: Alte und neue Erziehung. 61.) Isten gondviselése sem azt jelenti, hogy egy kis imádkozásért, sírásért, fohászzkodásért megmenti az ostorunkat, a házunkat, a jólétünket, a kényelmünket vagy akár az életünket.

Mindezek szintén az Isten ajándékai és nemcsak a szűkítő ember, hanem az Egyház is szokott imádkozni értük. De Istennek elsősorban mégsem ezekre van gondja, sőt ezek elvesztését, elpusztulását felhasználja olykor magasabb javak védelmére. Nem hiányoznak ugyan nagy pusztulások idején sem a csodálatos megkímélések, megmenekülések, nagy általánosságban azonban azt mondhatjuk, hogy nincs kivétel. Senki sem számíthat arra, hogy az övét vagy őt magát bizonyosan megmenti az Isten. Elpusztulnak a legszebb templomok, áldozatul esnek búcsújárohelyek, menekülnek, fogságba jutnak, vértanúságot szenvednek szent pápák, szent királyok, nem is beszélve a jámbor hívők sokaságáról.

Az ilyen pusztulásokban van bizonyosan sok bűntető elem (melyet általában mindig, olykor különösen megérdemlünk); van áldozati és engesztelő elem (az ártatlanok, a szentek szenvedése, akik Krisztushoz hasonlóan helyettesítő elégtételt adnak); van megpróbáló elem, hogy hűségünk mennyit ér; van fel-emelő és jövőt irányító elem (a hitvallók és vértanúk bátorító hősiessége); van figyelmeztető és serkentő, hogy ne feledkezzünk meg józan eszünk használatáról, legyünk éberek, körültekintők, használjuk fel tapasztalataink tanulságát (óvakodjunk a háborús szellemtől) és az anyagiakban elmerülve ne feledkezzünk meg az igazságról, a jóságról, az istenfélelemről.

Hiába akarunk azonban ilyen vagy hasonló módon behatolni Isten titkaiba, azokat ki nem meríthetjük.

Mindig akadnak jelenségek, melyek előtt emberi bölcseséggel értelmetlenül kell megállnunk. Akadnak jelenségek, amelyekkel találkozva, a Gondviselés értetlenségéről beszélnek a legnagyobb szellemek is. „Megfoghatatlanok az ő ítéletei és felkutathatatlanok az ő útjai!” (Róm. 11, 33.)

Csak az látszik bizonyosnak, hogy a pusztuló világban is meg akarja menteni lelkünket és szenvedések, veszteségek árán is megtartja azokat az intézményeket, országokat és népeket, melyek hibáik és vétkeik mellett is szolgálják isteni terveit. Így magyarázhatjuk Magyarország és a magyar nép ezeréves életét is, holott nagyjai mindig életéért remegtek és jövőjét reménytelennek látták. Megvagyunk, mert talán még mindig nem szűntünk meg a kereszténység védőbástyája lenni.

Nem tudjuk, hogy a közeljövőben mi történik velünk, de azt tudnunk kell, hogy az érzélgős istenszemlélet csak átok lehet ránk. Nem látszik valószínűnek, hogy ilyen világfelfordulás végbemehessen a nélkül, hogy Istennek terve ne legyen vele. Nemcsak megengedi, nemcsak eltűri, hanem egyenesen felhasználja szándékai megvalósítására. Ha valahol ki is maradtak a felfordulás nagyjából, az nem azt jelenti, hogy ott minden rendben van, hanem azt, hogy okossággal, bölcseséggel kell a tanulságokat érvényesíteni. Ezt az érvényesítést hiába próbálják imádsággal, vezekléssel, engeszteléssel helyettesíteni. Ha Isten szükségesnek látja az állapotok megváltoztatását, nem fogja a viharfelhőket szétverni a fejünk

felől, hogy azután mi folytathassuk ott, ahol abbahagytuk. A bűnbánat szentségében sem az elégtételi cselekedetekért, hanem a töredelemért, a kártérítésért, életünk megjavításának komoly szándékáért bocsátja meg bűneinket és fordítja el rólunk haragjának ostorát. És ha országokban, világrészekben beszélünk, az elv akkor sem változik meg. Isten nem hagyja magát apró ajándékokkal szándékától eltéríteni. Kell az imádság, kell a vezeklés és az engesztelés, de fontosabb ezeknél a rossznak megszüntetése és jóval való pótlása. Amikor tehát imádkozunk, vezekelünk és engesztelünk, azért is fel kell ezeket ajánlanunk, ut videant consules... hogy az isteni kegyelem világánál lássák meg az arra hivatottak, nincsenek-e nálunk is olyan ügyek, melyek elintézésért már az égbe kiáltanak. És ha vannak, az isteni kegyelemtől megerősítve legyen akaratum és bátorságuk az istenítélet megelőzésére.

Az Isten országában szenvedések és megaláztatások nélkül nem történik semmi nagy, viszont ezek árán minden lehetséges. Mégiscsak rettegéssel gondolunk arra, hogy minket is érhetnek más népekéhez hasonló megpróbáltatások. Elfog a kétség, vajjon mi lenne belőlünk, képesek lennénk-e elviselésükre. Bár csak legalább azt a kegyelmet érdemelnénk meg, hogy összeroppanás nélkül kibírjuk és akarata szerint javunkra fordíthassuk, ha végtelen bölcsességében mégis úgy látna hasznosnak, hogy reánk is súlyosabb szenvedéseket bocsásson. (V. ö. Newman: Betrachtungen und Gebete. 111—112.)

Sorsvállalás

(A véres isteni sorsvállalásnak emberi tanulságai)

Irtja: P. Róth Antal S. J.

1. A közönséges, nyárspolgári emberi gondolkodás sohasem fogja megérteni a *rendkívülit*, a *hősit*. Elsiklik mellette, mintha egészen más létsíkba tartoznék.

Olyan hangulattal szemléli a mai kultúrember a hősi erőfeszítést, mint a közönség a nagy drámákat. Ámbár csodálkoztak, lelkesedtek, mégis nyomott hangulattal távoznak a nézőtérről. Csak az a kétes örömmük maradt, hogy nem róluk van szó. Ép bőrrrel menekültek, mert nem nekik kellett a sárkánnyal megmérkőzniök, sem reménytelenül túlerő ellen harcolniök; a bástyafalról sem kellett levetniök magukat, sem a királyi ruhájában a királyért meghalniök; omló, égő törmelék között nem meszáróltatták le magukat, hogy dicstelen sorsukat kikerülhessék. Az igazságért nem sínylődtek börtönökben, és a nép sem bélyegezte meg őket és nem kiáltott átkot rájuk. Megmaradtak és élhetik továbbra is épségük életét. Nem bántotta őket semmi, csak lelküket megkavarta egy kissé a hősiesség; szatócs-logikájuk megakadt azon, hogy ilyen sorsot is vállalhat magára az ember.

Míg a kalandoroknak és szerencse-lovagoknak sok a rajongójuk, drámai életszerepet önként nem vállal senki vagy alig valaki. A vértanúk sorsát —

úgy hisszük magunkról — valahogy kibírnók, de nagyon is ritka az az ember, aki ezt kívánná is.

2. A *magunk választotta nagy szerepet* készséggel végigjászánók és vágyaink netovábbja az, hogy a sors kegyeltjeiként élhessük életünket. Pedig igen sokan, legtöbben, nagyon rosszul játsszák az ilyen szerepeket. Fent a magasban könnyen megszedül az ember és cézár-istenné lesz. Az is előfordul, hogy már a nagyság érzete is felszabadít minden erkölcsi korlátot, és csúfosan, nagy zuhanással fejeződik be egy merészen ívelő életpálya. A szerencse öleiben ritkán fejlődnek hősök, igazi nagyságok, legfeljebb zsrarnokok.

Ellenben, amikor az *élet rak ránk terhet*, nagy terhet, és össze nem roskadunk, ez az a pillanat, amikor hősök születnek.

A sorsválasztás nem mutatja még az ember belső értékét, sem rátermettségét; de a *sorsvállalásban* tűnik ki, mi rejlik a lélek mélyén: törpe ember-e vagy lélekóriás.

Hány alig észrevett ember szárnyalt túl ezeket a csatamezőn és nehéz órákban; és hány szájhős húzódtott meg gyáva nyúlként a helytállás idején?

Hány irígyelt, „boldog” ember roppant össze, amikor a megpróbáltatások köszöntöttek rá? Még az élettől is gyáván megfutottak! Nem érezték meg a nagyság hívó szavát, nem értették meg az irígylésreméltó lehetőségeket.

De akadt, mégpedig nem kivételként, aki a gyalázatban, szenvedésben emelt fővel járt; aki a kétségbeesettek közül embernagysággal emelkedett ki. Vállalta a sorsát és hőssé lett.

Sok embert tönkretett jó sorsa és bár úgy hunyázkodtak előtte, mint félisten előtt, életükkel nevük is elenyészett; ellenben nagy balszerencse között, éppen a sorsvállalásban, támadtak olyanok, akiknek szobrot állítottak, akiknek példáján nemzedékek okulnak és lelkesednek. És nem véletlen, hogy a legnagyobb tragikus sors emlékeztetőjével, a keresztel találkozzunk legtöbbször.

3. Vannak idők, talán a mai is az, amikor *az Isten sok emberből hőst akar*. Nagy hivatás és kitüntetés nagy időben élni!

Tanulságos és időszerű ma egy hőskorról emlékezni: *Keresztények a Colosseum árnyékában*. A katechumen vagy a nemrég megtért, amikor elment a Colosseum mellett, vajjon égre emelte-e az öklét? Amikor a Capitolium tövéből egész éjszaka hallották a vadállatok üvöltését (amelyeket keresztény hússal tápláltak), vajjon első gondolatuk és minden gondjuk a menekülés volt-e? Amikor a tömeg, a szenvedély emberei „Panem et circenses”-ében újdonságot és megbecstelenítést kívánt rájuk, akkor vajjon az Isten átkát esdették-e le rájuk?! Nem tudjuk ezt feltelezni azokról, akik nehéz időben vállalták a keresztény név gyalázatát és a halált is Krisztus szerelméért.

Amikor Róma ünnepi ruhákba öltözött és nagy jeleneteket várt a Circus Maximusban, akkor a keresztények összejöttek és imádkoztak, hogy testvéreik közül egy se legyen hűtlen, hanem a császár, a szenátus és az egész nép előtt, még a gladiátorok fegyverei és a vadállatok fogai előtt is megvallják Jézust.

Nem menekültek sorsuk elől, nem kerestek égrutat, hanem élték a mindennapi életüket, és várták, hátha őket is kitünteti az Úr és méltók lehetnek testvéreikhez, t. i. arra, hogy tiszta búzaként megörltessenek a tigrisek fogai között.

4. Akiknek *a hősök sorsa* jutott az arénában, akik Krisztusért gyalázatot, megbántást, sőt halált szenvedtek, nem jajveszékáltak, hanem Istent dicsőítve

néztek a nagy jelenet elé, amelyen magukat feláldozhatják. Nem a gladiátorok kötelező „Ave Caesar, morituri te salutant!” fanyar köszöntése volt ez, hanem a győzelmes harcbaindulók diadalkiáltása az imádságuk, amely még a nézőtérről, sőt a gárda tisztjei közül is lecsalogatta a hősi iránt fogékony férfiakat, hogy ők is osztozzanak az igazi nagyok sorsában. De nemcsak kétezer esztendővel ezelőtt volt ez így, hanem a legutóbbi időben, napjainkban Mexikóban, Spanyolországban... a puskaropogást túlharsogta a megdicsőülni készülő „Éljen Krisztus Király” kiáltása. Az élet szava volt ez, nem a mulandó, hanem az örök életé!

5. Amikor *ma* óriási vajúadásban egy új világ születik, *nekünk is szerepet szánt az Isten*. A nagyság varázsától megittasulva kellene járnunk és csak „Magnificat”-ot énekelnünk, mert a Hatalmas megtekintette bennünk szolgájának kicsinységét és a nagyok fölé akar helyezni. Diadalmármorosan csak tedeumozni volna szabad, hogy nagy időt adott nekünk az Isten. Gyengeségünk miatt pedig félnünk nem szabad, hisz’ akik Benne bíznak, nem fognak csalátkozni mindörökké.

Szörnyű rövidlátás volna tőlünk, ha nem ismerünk fel lehetőségeinket!

Fagyos, fásult arcokkal találkozik az ember útonútfélen... Panaszokat hall, mintha Isten csak azért tenne próbára minket, hogy megkinozzon, és nem azért, hogy hősi lehetőségeket adjon!

Nyugodtan gondolkozva csak csodálkozunk lehet, hogy ezek az emberek... mondják és hiszik a Miatyánkot! Vagy nem vakmerően reménykednek-e, hacsak valamennyire is ismerik az utolsó kétezer év történetét? Hallottak ezek a diadalmas Egyházzól, és van fogalmuk a szentek életéről? Hisznek ezek az örök életben?...

Ma is értsük meg Isten szavát, az erősebben lüktető életet! A nagy korforduló ne csügghessen, hanem biztasson; ingereljen a nagy lehetőségek ideje!

Az élet azoké, akik vállalják mindazt, amit rájuk ró. A megfutamodás és megtorpanás csak azoknál érhető, akiknek nincs hitük. A törpék oktalansága száll csak pörbe az Istennel.

A nagylelkűen felajánlott szédületes lehetőségeinkre csak egy válaszunk lehet: vállaljuk a sorsunkat és megköszönjük Istennek, hogy enged minket naggyá lennünk! Sorsvállalásunkkal ne szalasszuk el nagyságunkat! Így valósul meg bennünk az Isten terve, Aki nagyot akart velünk.

Hinduk a kereszténységről

Irtá: dr. Kovács Vince püspök

(Folytatás.)

Legjellemzőbb azonban, hogy a hinduk bálványozott vezéré, Gandhit, saját hívei nem egyszer „krisztusi embernek” nevezik, sőt néha egyenesen Krisztus inkarnációjának tekintik. Általában Gandhi egyéniségének, lelkiiségének és igazán keresztényi

elveinek nagy része van abban, hogy Krisztus, és bizonyos fokig a kereszténység is népszerűbb lett Indiában. Szinte azt mondhatjuk, hogy Gandhi, aki magát nem vallja kereszténynek, az egyetlen államférfiú a mai világban, aki fenntartás nélkül keresztény elveket követ politikájában. Nem is csinál titkot belőle, hogy

mennyire tiszteli Krisztust és mennyit köszön neki. És hogy mennyit köszön Krisztusnak nemcsak ő, hanem az ő népe is. „Van valaki, — mondotta — aki sohasem tette lábát India földjére, s akinek India mégis mindenkinél többet köszönhet.” Krisztusra célozott. Azt sem titkolja, hogy az India szabadságküzdelmeiben olyan nagy szerepet játszó „nem ellenállás” gondolatát a hegyi beszédből vette. Hogy erről hogyan gondolkodik, mutatja ez a kis epizód: Egy állomáson, ahol keresztül kellett neki utaznia, nagy tömeg várta és egy pár szavát kívánta hallani. Akkor Gandhi kivette zsebéből az evangélium könyvét, felolvasta a 8 boldogságot, és azt mondotta: Ez az én üzenetem, ehhez szabjátok az életeteket.

Az egyik község, amely azelőtt hevesen küzdött a misszionáriusok ellen, a Gandhi-féle küzdelmek idején maga ajánlotta fel nekik a lehetőséget a prédikálásra. Azt mondották: „Amióta Gandhi követi Krisztust, szövetségeseink vagyunk.”

Valóban Gandhinak egyik-másik szavát nemcsak a keresztény tanításban, de egyenesen katolikus oktatásban lehetne felhasználni. Például: „A tévedés megvallása olyan, mint a söprés. Erősebbnek érzem magamat, mert gyóntam.” Vagy: „Semmi sem tisztít meg annyira, mint az igaz bűjt, hogy önmagunk tökéletesebb kifejezését nyerhessük meg, a szellem uralmát az anyag felett.” Vagy milyen szép szavak és mennyire keresztények, amit a lelkiismeretről mond: „Az egyetlen zsarnok, akit a világon elismerek, a csendes kis hang, mely bennünk lakik. És még ha egyetlen főnyi kisebbség várna is rám, volna bátorságom, hogy ehhez a reménytelen kisebbséghez tartozzam.” „Csak hadd vádoljon bennünket gyávasággal az ellenfél. Jobb, ha rosszul ítélnék meg bennünket, mint ha eláruljuk az Istent.”

Egy hindu nacionalista vezér, aki azelőtt hevesen küzdött a kereszténység ellen, mondotta magáról: „Mindaddig nem tudtam felfogni a kereszt értelmét, amíg Gandhi életén keresztül meg nem láttam azt.”

2. A Krisztusról való ezen magasztos felfogásnak egyenes következménye a hinduknak ugyancsak emelkedett felfogása a kereszténységről mint tanról, mint Krisztus tanításáról. Ugyanakkor nagyon sok kifogásuk van a kereszténység ellen, mikor azt úgy tekintik, mint ahogy a keresztények élete interpretálja. Egy kis hindu leányka például így definiálta a kereszténységet: Keresztény ember, aki egészen más, mint a többiek.

Amikor a kereszténységet mint krisztusi tant tekintik, akkor éppen olyan megbecsüléssel és tisztelettel szólnak róla, mint annak isteni alapítójáról. Egpár jellemző példa pogány hinduk ajkáról. Mikor Stanleynek valami szívességet tettek, és ő ezt megköszönte, a hindu azt felelte neki: „Kérem, ez csak keresztény kötelességünk!” Még többet mond egy másiknak a megjegyzése, aki egy missziós előadás alatt észrevette, hogy a titkos rendőrségnek két kiküldöttje van ott, akik egy oszlop mögött ülve fecsegtek és nevetgéltek a beszéd alatt. Az említett hindu már nem állhatta és odaszólt a szomszédjának: „Uram, nagyon is nem-keresztény érülettel viseltetem azokkal az emberekkel szemben.”

A legnagyobb nehézséget e tekintetben az okozza, ha a kereszténységet összekeverik Európával és az európai civilizációval vagy éppen az angol uralommal. Egészen másképpen gondolkodnak a kereszténységről, mióta kezdik megérteni, hogy a keresztény-

séget a nélkül is elfogadhatják, hogy vele az európai életformákat és civilizációt is magukévá kellene tenniük. Ez a gondolat mérhetetlenül megkönnyíti a misszionáriusok feladatát. „Azt akarja ön mondani, — mondotta Stanleynek egy hindu jogász — hogy ön nem azért van itt, hogy civilizációkat eltörölje és helyébe odahelyezze az önkét? Azt gondolja, hogy üzenete Krisztus, semmiképpen bele nem érve azt, hogy nekünk el kell fogadnunk a keresztény civilizációt is? Én gyűlöltem a kereszténységet, de ha a kereszténység Krisztus, nem látom, hogy hogyan gyűlölhettük azt?” Egy benszülött hindu bíró pedig, aki egy misszionárius előadásán elnökölt, ezekkel a szavakkal zárta be a gyűlést: „Ma este hallották, mit jelent kereszténynek lenni. Ha Krisztushoz hasonlóvá lenni ezt jelenti, akkor remélem, hogy életükben mindnyájan keresztények lesznek.”

Valóban sok ilyen öntudatos vagy öntudatlan gyakorlati keresztény van a megkeresztelt hinduk között. Egy bráhmán, akinek pedig hite szerint nem is volna szabad egy keresztényt megérteni, egy beszéd után Stanleynek vállára tette a kezét és így szólt: „Uram, lehet, hogy ön elveszítette kedvét azért, mert csak nagyon kevesen tértek meg a magasabb kasztok tagjai közül. De ne csüggedjen, hiszen nem is képzeli, hogy az ön evangéliuma milyen messzire elhatott már. Én bráhmán vagyok, de azt is mondhatnám, hogy keresztény bráhmán, mert megpróbálom, hogy életem Jézus tanítása szerint és az Ő szellemében rendezem be. Jólehet sohasem térek át és talán nem leszek Jézus hivatalos követője, pedig valóban az Ő nyomdokain járok. Uram, legyen jó reménységgel, nem is hiszi, hogy az ön evangéliuma milyen messzire elhatott.”

Egyébként a hindu intelligenciából sokan szó szerint is sokat foglalkoztak az evangéliummal. E tekintetben sok keresztény házat megszegyénítenének. Egy német misszionárius beszéli, hogy a legtöbb művelt család könyvtárában ott van az Újszövetségi Szentírás — és olvassák is. Sőt irodalmi tekintetben is ezt tartják úgyszólván az egyetlen abszolút értékes termelésnek az európai irodalomban. De ami több, még a hindu vallás hivatalos képviselőinél és vallási exponenseinél is nagy becsben áll az evangélium. Stanley beszéli a következő megkapó esetét: „Egyszer Hindiben egy sadhuval beszéltem. Beszélgetésünk közepén hirtelen a legtisztább angolra tért át, zsebéből kihúzott egy Újtestamentumot és felkiáltott: Ez az ételem és italom.

— Hogyan, — mondottam meglehetősen elcsodálkozva — ennek a templomnak szolgálatában áll, mit kezd akkor itt ezzel a könyvvel?

— Bizony: — felelte, és aztán megismételte — Ez az én ételem és italom.

Mikor megkérdeztem, hogy mit ért ezen, lelkesen azt válaszolta: Minden más vallás eltűnik vagy el fog tűnni; Jézus marad meg egyedül.”

Ugyancsak ő írja le a következő beszélgetést: „India egyik politikai vezére s egyik társadalmi irányítója beszélgetett egy barátommal. A második ezt a megjegyzést tette: Doktor úr, mi nagyon nehezen tudjuk megmondani azt, hogy hol végződik hindu mivoltunk és hol kezdődik kereszténységünk! Majd a politikus felé fordulva megkérdezte: Ugye igaz? Ez pár pillanatig gondolkozott s aztán megfontolva ráhagyta: Igen, valóban így van!”

Hogy nemes gondolkozású hinduk — illetve ebben az esetben nem hinduról, hanem indiai parsziról lesz szó, de ez a lényegét nem érinti — milyen magasatosan gondolkodnak néha a kereszténységről, mutatja ez a kis történet, melyet egy indiai keresztény orvos beszélt el a hittérítőnek: „Hajóorvos voltam Hong-Kongban s ott egy parszival találkoztam, akivel azután baráti viszonyba jutottam. Egyszer hozzám fordult és megkérdezett: Keresztény életet él? — Az lehetetlenség — válaszoltam én. — Nehéz, de nem lehetetlen, — mondotta ő — mert Jézus élő jelenléte erőt ad az embernek. — Úgy találtam, hogy ő, jóllehet parszi, keresztényebb volt, mint én. Mikor a hajóm visszaindult Indiába, parszi barátom feljött a fedélzetre, hogy elbúcsúzzék tőlem. Mikor a hajó megmozdult, barátom ott állt a parton, kezét a szájához illesztette és a mindig szélesedő víz tükre felett felém kiáltotta:

Gondoljon erre: keressétek először Isten országát és az ő igazságát, és a többi mind megadatik nektek. Ennek a parszinak képe, a bibliai mondást felém kiáltó hangjának a csengése valósággal üldözött engem. Eddig nem kerestem az Isten országát, most eljöttem, hogy imádkozzék velem.”

A Gandhi-féle nacionalista fegyvertelen harcok idején egy tüntetésből kifolyólag ezerkétszáz hindu került börtönbe az egyik városban. Jóllehet közülük egy sem volt hitvalló keresztény, a nagy többség mégis magával vitte az Újszövetséget a börtönbe, pedig a bíróság csak néhány használati cikk bevitelét engedélyezte. Magatartásuk okára az egyik fogoly következő kijelentése világít rá: „Most már megért-

jük, hogy mit jelent a keresztényeknek, ha Krisztusért szenvedhetnek.”

Különbőn a hinduk egy nagyrésze, éppen nemzeti szenvedéseik révén, bizonyos rokonságban érzik magukat Krisztussal és a kereszténységgel. A nagy nemzeti megmozdulás idején egyik nacionalista lapban lángoló cím jelent meg: „A keresztrefeszítés szörnyű éjszakája.” A cikk különös elevevességgel azt írta le, hogy milyen kímélet nélkül verték meg a rendőrök az ellenálló akali szikheket. „Nemes olvasó, ezen a borzalmas éjszakán újból megfeszítették Krisztust!” Ezt egy hindu írta hinduknak és mohamedánoknak, de ők Jézust valami misztikus úton összefüggésbe hozták a fájdalommal, a szenvedéssel és az emberek elnyomatásával.

Egy másik nacionalista így fogalmazta meg ezt az összefüggést egy misszionáriusnak: „Senki sem tudja mozgalmunkat úgy megérteni, mint önök, keresztények, mert alapelvei a kereszténység alapvető gondolataival rokonságban vannak.” Egy másik nacionalista azt kérdezte tőle, nem veszi-e észre, hogy a nem kooperáló mozgalom Jézus gondolatainak alkalmazása a jelen politikai helyzetre?

3. Ha az ember ezeket a tüneteket és ezeket a vallomásokat így egyoldalúan csoportosítva látja, szinte azt hinné, hogy ma holnap egész India kereszténnyé lesz. Sajnos, a helyzet egészen más. Egyelőre, ha a kegyelem különösebb csodákat nem tesz, nagyon messze vagyunk még attól, hogy India népe tömegesen vagy egészében felvegye a keresztiséget. Ennek sok akadálya van, legnagyobb akadálya pedig — a keresztények. (Folyt. köv.)

Krisztus békéje a lélekben

Írta: Niedermann István

A béke nagy kincs és Aquinói Szent Tamás így határozza meg: „Pax est tranquillitas animae.” (Sum. Th. 2. 2.—ae, 29.) *A béke a lélek nyugalma.* Úgyis mondhatnók, hogy a lélek csendje, rejtett, egyensúlya. Szent Ágoston szerint a béke „rendezett egyezés” „Ordinata concordia”. (De civ. Dei. 19. 13.) Izaiás próféta pedig a békét „*az igazság művének*” mondja. (32. 17.) Opus justitiae pax. Szent Ágoston és Izaiás már sejtetik velünk, hogy a béke nagy harcok eredménye, mert nehéz az élet küzdelmekben és széthúzásokban vajdó világában rendezett egyezséget teremteni, de még nehezebb benne az igazság művét felállítani.

Tagadhatatlan, hogy lelkünk nagy harcot vív, „A harcot mindenki láthatatlanul vívja, rejtett, néma háború ez és nem szűnik meg, míg élünk” — írja Prohászka püspök úr.¹ Sokan úgy gondolják, hogy aki nem képes megküzdeni az élet nagy harcával, az bevez egy zárdába mint hajótörött és ott nyugalmat, békét talál. Pedig ez tévedés.

¹ Élő vizek forrása. Sz. I. T. 283.

Mindenesetre hirdetjük, hogy a szent magány megadja az erőt az Istennel való imádságos töltekezésben, hogy elcsitítsuk a lélek belső és külső nagy harcainak felkorbácsolt szenvedélyeit és helyreállítsuk a lélek egyensúlyát: a békét. Ez azonban arra jó, hogy most már felvértezten álljon a lélek. Meg legyen benne az uralom képességei felett, számbavegye erőit és bevehetetlen várként állja az élet ostromát. Ezért az Egyház legnagyobb erősségei mindig a szerzetesházak voltak, ha ott az imádságos szeretet munkás lelkelete élt. *A békét* azonban nem a rendház falai, hanem az *Isten adja*, aki a magányban szól. Beszél azonban az Úr templomaink eucharisztikus csendjében, az alázatos imában, családi otthonunkban és az Ő dicsőségére végzett munkában is. *A béke kegyelem, a Szentlélek ajándéka*, mely a lélekbe ereszkedik, egyensúlyt ad és ennek leghatásosabb eszköze a bensőséges imaélet.

Az élet sok szenvedése megtöri a lelket, fogékonyá teszi a kegyelemre és ezért az *imádság*

nem haszontalan időtöltés, hanem *szent töltekezés a béke és kegyelem kútfejével, az Istennel*. A jó ima után megbékélve távozunk, az elviselt megaláztatások benső értéket kaptak, amikor az Úr trónja elé tesszük azokat, a szenvedések az ima melegével érlelnek Krisztus gabonájává. Lelkünk lassan felenged, s összehasonlítva keresztszejnket Jézuséval, megnyugszik szent akarataiban: helyreáll az egyensúly, a béke. Sőt lassan szent öröm kél szívünkben, hogy tehattunk mi is valamit az Úr nevéért, mint az apostolokéban, akik megvesszőztetésük után örvendettek igen nagy örömmel, mert gyalázatot szenvedhettek Jézusért. Ezért mentek az öskeresztények énekelve, megbékélt szívvel a cirkuszok arénáin kiéhezett vadak között zsoldárokat zengve.

A remetek életéről írt sorok mondják el nekünk, hogy az egyik testvér mindig hosszú, bensőséges imában kérte a szív békéjét és nyugalmat. Végül egy alkalommal úgy gondolta, hogy kérése meghallgatásra talált. Örvendezve közölte ezt öreg társával, aki szelíden így szólt hozzá: „Térj vissza kunyhódba és kérd az Istent, hogy juttasson neked ismét harcot, nehézséget és megaláztatást, mint eddig, mert ezekben jut a lélek előre.” A remete így is tett. S amikor most nehézségeket, küzdelmeket támasztott az élet, már nem kérte az Urat, hogy szabadítsa őt meg azoktól, hanem csak ezt az egyet: Uram, adj erőt, hogy nyomom kövessék keresztutadon.² Valóban még senki sem lett naggyá a tétlenség által, nagyjaink mind a tevékenység emberei voltak, nem egy közülük trónok magasságában vagy a zárdák cellájának mélyéből irányították a történelem nagy harcait. Szelleméletünkhöz hozzátartozik a küzdelem, a megpróbáltatás, a próbáraállítás, amelyben kiválik a lélek erényessége s nagysága. Nagy megtiszteltetésnek kell tartani, hogy az Úr annyit törődik velünk, megbiztatást, szent missziót ad, munkatársainak hív, mikor mindezt elintézhették akaratainak egyetlen villanásával vagy angyalai seregével. „Mindezt azért teszi, hogy a mennyek országában senkinek se kelljen szégyenkeznie, hogy míg más a földön végigküzdött nagy győzelmekről, az Úr nevéért elviselt keresztokról számolhat be, addig mi érdemtelenül kerültünk közéjük” — magyarázta az öreg remete fiatal társának. Mindazonáltal kérnünk kell Isten kegyelmét, hogy el ne essünk a harcban, mert ha zúgolódásra nyílik ajkunk, méltatlanokká válunk szent hivatásunk betöltésére. *A béke jelenti a nagy egyensúlyt a harcban. A lélek felsőbbrendű nyugalmat a megaláztatások között, zabolátlan szenvedélyeink megfékezésének biztos erejét, az Isten uralmának győzelmét.*

A béke lelkiületének *kiépítését* egészen mélyen kell kezdeni. Legnagyobb akadály a zúgolódás, az irígység, a lélek benső elégedetlensége

² Koch: Hom. Quel u. 891.

nem önmagával, hanem a jó Istentől vagy előjáróinktól kapott földi, szellemi vagy akár kegyelmi javak iránt. „Nagy lehetne békességünk, — írja Kempis — ha nem szeretnénk foglalkozni mások szavaival, tetteivel, melyek pedig nem tartoznak reánk.” (1, 11.)

Ezekkel szemben a békét a szent megelégedettség, szent hivatásunk megbecsülése építheti ki, s főleg annak megfontolása, hogy abban a munkakörben, melybe az Úr helyezett, mennyivel többet tehattunk volna. Vagy amint Assisi Szent Ferenc mondja, ha más kapta volna a kegyelmeket, melyeket nekem adott az Úr, mennyivel tökéletesebben használta volna fel. *A kicsinynek és a kevésnek az értékelése alapján teszi a lélek alkalmassá magát nagyobb feladatok és megbiztatások elvállalására. Ez adja meg a lélek egyensúlyát a cselekvésben, a nyugalmat a nagyobb harcokban.* Mert azután ezek is eljönnek, amikor a jókat próbára teszi Isten, igazságtalanságokat, meghurcoltatásokat enged reá törni, amikor feljajdul a lélek, és szinte nyögve kér: Uram, hát mindig neked szolgáltam és mégis büntetsz engem. Ide már kevesen jutnak vagy ezen a ponton már sokan elesnek. Pedig itt épül fel a béke mint *az igazság műve a lélekben*. Az istenhívő lélek tudja, a Benne bizoknak minden javukra válik. Az elszenvedett igazságtalanság, vagy más szinte érthetetlen megpróbáltatás nagylelkű elviselése nagyon nagy jutalmat kap attól, ki a rejtekben is lát, ez engeszteli ki az Átyát mások bűneiért s ez teszi a lelket Jézushoz teljesen hasonlóvá, aki a keresztfán a legnagyobb igazságtalanságot szenvedte el értünk. A lélekben az Alter Christus felsőbbrendű tudata állítja helyre az igazság egyensúlyát, mert talán éppen azzal szereztük meg az üdvözülés kegyelmét annak, akinek ökle lesújtott ránk. Az igazságtalanság, a félreállítás, a keresztség lehet reánk dobott kényszer s tehetetlenségünk eredménye, s „ekkor közönséges száraz fa, bitófa, de lehet a megdicsőülés jele, ha Isten szeretetében gyökerezik”³ — írja Székesfehérvár lánglelkű püspöke. *Ez a felsőbbrendű tudat teremti meg az igazság művét a lélekben: a békét.* Az egyiknek tehát többet kell tennie, mert a másik semmit, vagy nagyon keveset tesz, az egyiknek sokat kell szenvednie, mert a másik semmit, vagy nagyon keveset bír el a szenvedésből. Ennek jutalma a lélek, kit megmentett, mint a vízbefúló tehetetlenségét is a mentő erejének, ügyességének kell legyőznie. Így épül fel az igazság műve: a béke.

A lelki békének ez a nyugalma kell az evangélium befogadásához, s ez az alapfeltétele a krisztusi életnek. Amikor az Úr tanítványait a szent ígéket hirdetni küldi, így szól hozzájuk: „Ha valamely házba bementek, először is mondjátok: Békesség e háznak! És ha ott a békesség fia vagyon, reá száll a ti békétek; ha pedig nem,

³ Elmélk. Ev. II. 219.

visszaszáll reátok." (Lk. 10, 5.) „Akinek lelki békessége van, azt nem bántja a gyanakvás” — olvassuk Kempisnél. Ezt a jóindulatú, másokért élő embert üdvözlük az angyalok Betlehemben. Ezekről mondja az Úr: „**Boldogok a békesség-**

sek”, mert akik száműzték a zúgolódás, az elégettelenség, engedetlenség lelkületét, és beleálltak az engesztelés, a jóvátétel, az igazság műve helyreállításának nagy munkájába, azok: „**az Isten fiainak hivatnak**”. (Mt. 5, 9.)

Irodalom

Rédai János: **Ismered szertartásainkat, kötelességeinket?** Szerző kiadása, 74 o. Ára 90 fillér.

Ez a kis könyvecske nem tudományos munka, hanem szertartásainknak rövid, gyakorlati ismertetése. Először sorba veszi a hét szentséget. A szentgyónásnál hosszabban is időzik és ügyes, jól használható lelki tükröt ad. Megmagyarázza a szentmise lényegét és szertartásainak jelentését. Ezután az egyházi év alatt előforduló egyéb szertartásokat ismerteti. Vízszentelésről, gyertyaszentelésről, búzaszentelésről, körmenetekről, temetésről stb., egyszerűen minden szertartásról rövid, velős magyarázatot kapunk. — Aki elolvassa ezt a kis könyvecskét, nagyobb bensőséggel és elmélyedéssel tud résztvenni az Egyház szép szertartásain.

Ferences Világmissziók. Beszámolók és elbeszélések. 21—26. sz.

Örömmel üdvözöljük a füzet sorozat újabb számait, melyek hivatva vannak a missziós gondolatot minél több emberrel megismertetni. Kedves, népszerű, rövid elbeszéléseket, személyes élményeket nyújtanak e füzetek 40—50 fillérért és így igen alkalmasak arra, hogy a missziós gondolat megkedveltetése mellett komoly lelki táplálékot nyújtsanak. Röviden ismer-tetjük az egyes füzetek tartalmát:

21. sz. *Mosolygó-könnyes történetek Kínából.* M. Klára és M. Aléna. Ára 40 fillér. — Árvaházi nővér kedves egyszerűséggel meghatóan írja le e füzetben missziós életüket. Megkapó kis történeteket mond el a kis „totyogók”-ról, 5—6 éves kis kínai árvákról, s arról, hogy miképpen segítik a jóakarató pogány kinaiakat, sebesült katonákat Krisztushoz a szent keresztység által. A sorok között ki-kicseng a nélkülözés egy-egy hangja, a háború okozta nehézségek, de ezek miatt nem csüggednek el, hanem annál odaadóbban követik Krisztust.

22—23. sz. *Tavasz alkony.* P. Anasztáz O. F. M. Ára 80 fillér. — Nehéz meghatódás nélkül olvasni Miklós atya belső vívódását, majd a fiatal pár egymásra találását s az öreg kérő megtérését s a hitben való igazi megnyugvását. A szerző jártas tollal írja le Miklós atya küzdelmét a régi kínai szokásokkal egy fiatal keresztény leány földi és talán örök boldogsága érdekében is. A füzet megismertet a nekünk furcsának látszó kínai érintkezésmóddal s ügyesen csillagítja meg a kínai bölcseséget.

24. sz. *Indiánvér.* P. Nagymányoky G. O. F. M. Ára 40 fillér. — Fiatal, 14 éves keresztény indiánfiú hősi, halált megvető bátorsága elevenedik meg e füzet lapjain. Már tíz éve, hogy két barnaruhás sápadtarc megjelent a törzs sátránál, nyugodtan énekelni kezdett

az égi Úrról az indián törzs nyelvén. Megismertette velük Istent, a Madonnát, megkeresztelte őket s most jól jövedelmező kávémezők hirdetik a két hithirdető ügyességét. A varázsló azonban még mindig nem tört meg, sőt egyik ünnepen ráló nyilával a hithirdetőre. A törzsfőnök fia azonban üldözőbe veszi a varázslót s nemcsak rajta áll bosszút, hanem kiszabadítja több éve eltűnt és halottnak hitt kis hűgát is.

25. sz. *José Krisztus nyomdokain.* P. Schrotty P. O. F. M. Ára 40 fillér. — Szent áhitat lengi át a könyvecskét. Avatott kezű író vezeti végig a Szentföldön nemcsak az ifjú Josét, a későbbi híres misz-szionáriust, hanem az olvasót is. Elvezet Názáretbe az „Angyali üdvözet” barlangjába, ahol az Ige testté lett, Szent József házába, ahol a Gyermekek „engedelmes volt nekik”, Mária kútjához, ahonnan még a Boldogságos Szűz hordta a vizet, az Úr megdicsőülésének a hegyére, Betlehemben a születési barlangba, Jeruzsálembé, ahol az elvakított tömeg feszítadmeg-et kiáltott a meggyötört Ecce Homo felé. Közben múlt-nak az évek. Az ifjú José először mutatja be a szent-misést s elindul hirdetni a feltámadt Krisztust, aki él és győz mindörökké.

26. sz. *Lángoló szívek Kína fölött.* M. Juvencia. Ára 40 fillér. — Ez a kis füzet ismét a kínai misz-sziós életet mutatja be. Egy magyar hithirdető nővér írja le megérkezésüket a kínai misszióba. A meg-érkezés után hamarosan megkezdődik a komoly misz-sziós munka, betegek gondozása, hitujoncok tanítgá-tása, a betegek felkeresése. Az igazi felebaráti szeretet egy kiegyensúlyozott lelkű apostolának józan, egész-séges humora vonul végig a füzetben.

Erdey Ferenc: **Engeszteljünk keresztviseléssel.** 135 lap. Ára 1.80 P. — **Engesztelés.** 101 lap. Ára 1.70 P. — **Engesztelő szentmiseáldozat.** 113 lap. Ára 1.50 P. — **Engeszteljünk Mária Szívét.** 127 lap. Ára 1.80 P. Szalézi Művek, Rákospalota.

A nagy magyar engesztelés leglelkesebb apostola és termékeny írója e négy gyönyörű füzetben erre a gondolatra és kötelességre hívja fel figyelmünket. A mai kort nagyon foglalkoztatja a kereszt és a szen-vedés égető problémája. Itt megkapja az Istennel hadakozó emberiség a választ minden kérdőjelre. A mindennapi szent áldozat legyen a katolikus lélek példaképe és bátorítója a kor bajai közepette. Innen meríthet minden lélek erőt és kitartást. A Szűzanya Szívének tisztelete nem új ájtatosság, de a mai ki-üresedett kornak mégis korszerű gyakorlat. A Bol-dogságos Szűzanya Szíve együttérez gyermekeivel, Szíve értünk is dobog, fáj neki a sok rossz, ami a földet elárasztja és az ég felé a kilátást elborítja. Ha valóban vele érzünk, akkor igyekszünk bekap-

csolódni az engesztelésbe és Mária által az Úr trónjához járulva esdeklünk irgalomért és nyújtunk elégtételt korunk bűneiért. Mind a négy füzet kedves ajándék és hasznos útmutatás az istenes élet útján. Bár minél többen olvassák!

Csávossy Elemér S. J.: **Nyolc nap a szentségi Krisztussal.** Kiadja a Margit-liga, Budapest, Stephaneum Nyomda. 184 lap. Ára 5 P.

A jelen könyv eucharisztikus lelkigyakorlatot tartalmaz, melyet a szerző Bogner Mária Margit szentéletű szerzetesnő boldog halálának tizedik évfordulóján adott ki. A lelkigyakorlatos anyag teljes nyolc napra van elosztva, így azután a bevezető és befejező elmélkedés mellett kapunk 32 eléggé kidolgozott elmélkedést a legmértősebb Oltáriszentségről és a kapcsolatos kérdésekről. Sorra kerül Isten jósága és hatalma a teremtésben, Isten világtérve és az Oltáriszentség, a kegyelem, Krisztus megtestesülése, a bűn, testi és lelki halál, kárhozat, mennyország, a tékozló fiú története, az erények fajtái, Krisztus királysága, a Szűzanya, Jézus rejtett élete, a kánai menyegző, a kenyérszaporítás, Jézus színeváltozása, Lázár feltámasztása, az utolsó vacsora, Krisztus szenvedéstörténete, Jézus Szíve, a feltámasztás kérdése, az emmauszi jelenet és így tovább. Tehát tulajdonképpen adja az Eucharisztia teológiáját, beleoldozva Jézus életét és az üdvrend főkérdéseit. Az elmélkedések felépítése az úgynevezett szentignáci módszerrel történik, vagyis két előgyakorlat előrebocsátása után csatolja három pontra tagolva az elmélkedések anyagát. A felépítés áttekinthető, a könyv stílusa világos, a közbeszótt vagy egy-egy szóval odavetett célzás és példa kifejtésre ösztönözve megvilágítja az előadottakat. A könyv kitűnő elmélkedési segédeszköz, nagyon jól használhatják szónokok, előadók és mindazok, akik az Oltáriszentség iránti szeretetben gyarapodni kívánnak. A könyv nagy érték önmagában és nagyszerű útítárs a napi áldozók kezében.

Plus—Uhl: **Papi elmélkedések.** Budapest, Korda kiadása. 654 lap. Ára 17 P, kötve 27 P.

Plus könyveit tulajdonképpen nem is kell bemutatnunk, mert aki megismerte, az meg is kedveli és az életúton mindennapi kalauzul választja. Igazolja könyveinek mind szélesebb körökre sugárzó hatását az időnkint szükségessé váló újabb kiadás. A jelen könyv is második kiadásban kopogtat a lelkipásztorok, az Úr munkatársai ajtaján. Ezúttal nem a korábbi terjedelmes alakban, hanem zsebkönyvben, finom papíron, könnyen kezelhető és izléses külsőben. Ez a kiadás valóban alkalmas arra, hogy a nagyon elfoglalt lelkipásztor mindenben segítse, vértelje és a lelki élet ügyes-bajos dolgaiban is megtartsa a finomultabb lelkiség magaslatán. Mert tagadhatatlan tény, hogy a modern élet rendkívül komplikált ügymenetével, a lelkipásztori gond számos feladatával nagyon megterheli a papságot. Am ilyen körülmények között sem szabad Krisztus munkatársának még egy pillanatra sem elszakadnia az üdvösség élő forrásától, hanem állandóan innen kell merítenie erőt a helytállásra. Ilyen szempontból valóban gondviselés-szerűnek mondható, hogy Plus atya művei éppen most jelentek meg és hozzáférhetők magyar nyelven is. Elmélkedései rövidek és tömörek, mindegyikben van egy-egy példa, hasonlat, kép és meglátás. Mindezek felkeltik az érdeklődést, egy-egy gyakorlati

szempontra terelik rá a figyelmet. Vagyis a jelen elmélkedési könyv felér egy ismétlőiskolával a korszerű apostoli munkában elfoglalt, sokat olvasni alig képes pap számára, s a belőle kiáradó lenyűgöző hatás azután újabb és újult ösztönzésül szolgál Isten hűségesebb szolgálatára és a kötelesség önátadó teljesítésére. Az egyházi év időbeosztásához igazodó könyv nem feledkezik meg példaképeinkről, a szentekről sem, mert az idézett példák gyakran az ő életükből derítenek világosságot a megoldandó kérdésre, vagy szolgálnak eligazítással a kétségekben, ám számos szent, mint Xavie Szent Ferenc, Aquinói Szent Tamás, Szent Alfonz és Domonkos meg mások, külön is szerepelnek az elmélkedések sorozatában. A szerző azt mondja egyik elmélkedésében, hogy sok papnak a kedvét az elmélkedéstől az elmélkedési anyagot nyújtó és adagoló könyvek veszik el. Van valami igazság e megállapításban. Am a szerző könyve épp az ellenkező hatást váltja ki, mert biztosan megkedvelteti az elmélkedést azzal, aki vezérfonálul választja mindennapi elmélkedéseihez.

Szivós Donát: **Szülők, tanárok négy szemközt.** Korda R. T. kiadása. Bp. 1944. Ára 15.— P.

Szivós Donát neve és működése a magyar pedagógiában ma már fogalomná lett. Eddig megjelent munkái a diáklelkigyakorlatokról, az ifjúság fontos kérdéseiről, a tanároknak és nevelőknek szóló tanácsairól olyan mértékben lendítették fel a katolikus pedagógiai irodalom életét, hogy hozzá hasonlókat csak Tóth Tihamér, Koszter atya és még néhány ifjúságbaratunk irodalmi és gyakorlati működésével kapcsolatban találunk. Szivós Donát teljesen benne él a gyermeknek titokzatos birodalmában. Meg is mondja őszintén ennek a könyvének előszavában: a mai istentelen világban megrikkult drága kincsért harcol több mint húsz éve, a mai Lucretiáktól elutasított gyémántért, a gyermekért. Ezzel a könyvével egyenesen a szülőkhöz fordul a nagy kincs, a magyar nagyfiú érdekében. Roppant lelki finomsággal és a tapasztalatok kimeríthetetlen gazdagságával nyúl minden kérdéshez, ami csak a gyermeket az iskolában, szülőikkel összeköti. Ezekből a sorokból elsősorban az látszik, hogy Szivós nagyon ismeri a gyermek lelkét, problémáit, azokat is, amelyek önmaguktól adódnak és azokat is, amelyek adott esetekben, a különböző társadalmi helyzetekben fordulnak elő. De éppúgy ismeri a szülőket is, mintha ott élne egy-egy családi körben és titokban ellesné egész életüket. De Szivós nemcsak pusztá figyelő ebben a könyvben, hanem a problémák okos, nyugodt, józan megoldója is, a gyermek lelki bajainak és a szülők keserveinek biztoskezü orvosa is. Szeretettel és megértéssel kell közeledni a gyermekhez és a szülőkhöz is! — ez a jelszó érvényesül benne és ez szövi át a végig érdekes és gyakorlati fejezetek minden sorát és azok végén a nagyszerű tömörséggel megadott tanácsokat. Ezek a jótanácsok természetesen sokszor valósággal elképesztik a jó édesanyákat, amikor pl. ilyen vezény-zavakat hallanak: Ki a gyereket az üvegalitkából, de mégse neveljük zsúrral! Ne destruáljuk a gyereket, ne legyünk brutálisak a nevelésben stb. . . . — Végül azonban mégis mindenben neki adnak igazat, mert látják, hogy ő teljesen pártatlan, egyszerre a szülők és a gyermek szempontját látja és mindkettő javát akarja. A nagy nevelői tapasztalatokkal és tanulságokkal megírt könyv egy szülő kezéből sem hiányozhat.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

- Tower Vilmos: **Vigasztaló gondolatok.** A mai idők könyve. Csupa vigasztaló gondolat, az élet minden szenvedésére ad választ és vigasztalást. Egy-egy napra néhány mondatnyi szöveget közöl. Ára kb. 6.50—7.— P. Megjelenik május elején.
- Baksa János ny. főkapitány: **A bűn álarca nélkül.** Mint a címe is mutatja, bűneseteket sorol fel. Rámutat a bűn előzményeire, okaira. Nagyszerű lélekismeret jellemzi ezt a leírhatatlanul érdekes könyvet. Célja: viszarasztani a bűntől. Nevelő kezébe példatárnak is alkalmas. Ára 16.— P.
- Willam—Kótay: **Máriának, Jézus Anyjának élete.** Ára 25.— P, vászonkötésben 32.— P.
- Szivós Donát: **Szülők, tanárok négyszemközt.** Valóban szülőkhöz, nevelőkhöz irt mű a nagydiák érdekében. Különösen középiskolás fiúk szüleinek alkalmas kézikönyv. Felsorolja a nevelésben jelentkező bajok forrásait és mindegyikre gyógyírt jelöl meg. Páratlan munka. Ára 15.— P.
- Plus—Uhl: **Papi elmékedések.** II. kiadás. Rövid, tömör elmékedések, melyeknek különösen a nagyon elfoglalt lelkipásztor veszi hasznát. Célja felvértezni a papokat a lelki élet ügyes-bajos dolgaiban, hogy megtartsa őket a finomultabb lelki élet magaslatán. Lelkipásztorok részére kitűnő ajándékönyv. A mű kiselakú, zsebben hordozható kötetben jelent meg, finom, vékony papíron. Ára 17.— P, kötve 27.— P.
- Erdey: **Engeszteljünk keresztviseléssel.** Ára 1.80 P.
— **Engesztelés.** Ára 1.70 P.
— **Az engesztelő szentmiseáldozat.** Ára 1.50 P.
— **Engeszteljük Mária Szívét.** Ára 1.80 P.
Mind a négy „A lelki élet kis könyvei” c. sorozatban jelent meg. E kis füzetekben megkapja az emberiség a választ minden kérdőjelre.
- Newman—Szunyogh: **Nagypéntek.** Az Úr Jézus nagypénteki áldozatáról szól ez a kis mű. Ára 1.50 P.
- Csávossy Elemér S. J.: **Nyolc nap a szentségi Krisztussal.** Eucharisztikus lelkigyakorlatot tartalmaz. Az anyag teljes nyolc napra osztódik. Ára 5.— P.
- Róth Antal: **Új szempontok a tipuskutatásban.** Tanulmány a gyakorlati lélektan köréből. A könyv gyakorlati része, a temperamentumokról, később fog megjelenni. Ára 6.— P.
- Kömüves Éva: **Az eszményi leány.** E műben egy sokat tapasztalt lélek közli gondolatait. Serdülő leányoknak és nevelőknek alkalmas könyvecske. Ára 1.80 P.
- Borsiczky Oszkár: **Újfelzök a jámbor életre.** Kitűnő segédeszköz lelki életre törekvőknek. Ára 2.20 P.
- Fatima üzenete. A fatimai jövendölés lényegét domborítja ki a kis könyv. Ára —.80 P.
- Ráday János: **Ismered szertartásainkat, kötelességeinket?** Szertartásainknak rövid gyakorlati ismertetése. A hét szentségről és az Egyház többi áldásairól, szertartásairól nyújt tájékoztatást. Ára: —.90 P.
- **Jézus jön hozzád.** Első gyónók, áldozók számára íródott kis, 20 oldalas mű. Ára 30 fillér.
- Tiszay Andor és Falk Géza: **Magyar rádióhallgatók lexikonja.** I. és II. kötet. Hat lexikon hatalmas szellemi anyaga egyesül ebben a rádiólexikonban. Így a zene, irodalom, földrajz, rádiótechnika, film, színészet és sport sokezer címszava nyer benne világos és magvas színvonalú magyarázatot. A két kötet ára kötve 80.— P.
- A Ferences Világmissziók.** Beszámolók és elbeszélések.
21. szám. **Mosolygó-könnyes történetek Kínából.** Ára 40 fillér.
22. és 23. szám. **Tavaszi Alkony.** Ára —.80 P.
24. szám. **Indián vér.** Ára —.40 P.
25. szám. **José: Krisztus nyomdokain.** Ára 40 fillér.
26. szám. **Lángoló szívek Kína felett.** Ára —.40 P.
- Janics Ferenc: **Útmutató. A katolikus ifjúság számára az iskolapadtól az esküvői oltárig.** Ára 40 fillér.
- Asszonyok a tűzvonalban.** Szerkesztette: Fany Luukomen tábornokasszony. A tűzvonalban harcoló lották naplójegyzetei, eredeti jelentések alapján számol be a könyv a fergeteges szovjet betörésről, a téli hadjárat izgalmas részleteiről és a maroknyi finn testvérnép csodával határos, nagyszerű helytállásáról.
- Dr. Tóth K. János: **XII. Pius, a szenvedők atyja.** A szerző rádióbeszéde. Ára 20 fillér.

KÖNYVEK SZÜZ MARIARÓL

- Walter János: **Üdvözlégy, Mária.** A loretoi litánia magyarázata. Ára 4.50 P, kötve 9.50 P.
- Varga János dr.: **Szűz Mária lelke.** Az Isten Anyja lelkének csodálatos mélységeibe világít be ez a mű. Ára 2.80 P.
- Wimmer Anzelm O. S. M.: **A megváltás bölcsődala.** Az Isten Anyja himnuszát, a Magnificatot magyarázza. Ára 3.60 P.
- Liguori Szent Alfonz: **Szűz Mária dicsősége.** A Salve Regina magyarázata. Ára 2.— P.
- Tóth Mike: **Májusi virágokert.** Május minden napjára egy elmékedés. Ára 1.— P.
- Willam—Kótay: **Máriának, Jézus Anyjának élete.** A Szűzanya életét tartalmazza ez a sok, választékos képpel teleszórta munka. Ára 25.— P, kötve 32.— pengő.
- Polléi: **Éljünk Máriával.** Ára 2.— P.
- Liguori Szent Alfonz: **Szűz Mária erényei.** Ára 1.— P.
- Valóri: **Szűz Mária és Szíve.** Olvasmányok. Ára 1.— pengő.

Rövid és tömör, példával, hasonlattal teleszört elmélkedési anyagot nyújt **papok részére**

P. Plus Raoul S. J. elmélkedési könyve, mely finom békebeli kiállításban, könnyen kezelhető zsebalakban

PAPI ELMÉLKEDÉSEK
címen hagyta el a sajtót. Ára 17—, kötve 27— P.

Szivós Donát O. S. B.:

Szülők, tanárok négyszemközt

Művészi élményt nyújt a híres nevelőnek és pap-tanárnak ez a szülőkhöz írt műve. Az álhumanizmus és brutalitás, az elzárás és teljes szabadság végletei között a középutat a türelmet szerető vigyázásban jelöli meg. Ára 15— P.

Új Tower-könyv!

VIGASZTALÓ GONDOLATOK

címen az év minden napjára ad a nemes író egy-egy megragadó, az élet minden bajában megnyugtató, vigasztaló gondolatot. A mai nehéz időkben valóságos érték ez a legújabb Tower-könyv. Ára 7— P.

Ó- és újszövetségi Szentírási történetek

Kosztolányi István:

IGY SZÓLOTT AZ ÚR

Ószövetségi bibliai történetek két kötetben.

Ára 10— P.

IGY SZERETETT AZ ISTEN

Újszövetségi bibliai történetek.

A Szentírást kedvelők kitűnő kézikönyvet lelnek a híres biblikus író kitűnő művében. Rengeteg kép és térkép illusztrálja mind a két részt.

Ára kartonkötésben 32—, kemény kötésben 48— P.

Nagyszerű német elmélkedési könyvek:

Baur O. S. B.: WERDE LICHT.

I. kötet ára 6'80, II. kötet 8'80, III. kötet 10'70 P. Az év minden napjára közöl kiválóan szép liturgikus elmélkedéseket.

Moricz Meschler S. J.: SEELENSCHMUCK

zum göttlichen Gastmahl. Az Oltárszentségről szóló szebbnél-szebb elmélkedések és mise-szövegek. Ára kartonkötésben 1'40 P.

Pünkösdre ajánljuk:

Müller Lajos S. J.:

PÜNKÖSDI AJÁNDÉK

A Szentlélek Üristen tiszteletére kilencnapú ájtatosság. Ára —50, kötve 3'80 P.

Wimmer Anzelm O. S. M.:

AZ ISTENI TŰZ VILÁGA

Bevezetés a Szentlélek működésének misztériumába. Teológiai érvek alapján buzdít a mű a Szentlélek Üristen tiszteletére, annak csodás világába. Fellebbenti a fátyolt a harmadik isteni Személy működésének titka felett. Komoly, mély elgondolkodás terméke. Ára 4'20, kötve 9— P.

Elmélkedési könyvek:

Müller Lajos S. J.:

A kereszt diadala

A húsvéti idők elmélkedési kötete, mely a húsvét nyolcadától pünkösdi nyolcadáig tart. Teljesen kidolgozott gyakorlati elmélkedések. Ára 8— P.

Charles S. J.:

Isten közelében

3. kötet.

III. kiadás.

Tartalmában az Evangélium igazságával foglalkozik, de nem köti le magát egyik evangélista írásához sem, hanem az Evangélium szellemében egy-egy kérdést ragad meg és arra világít rá, annak titkait hozza összhangba a Szentírás szellemével és vezet rá a gyakorlati következtetésekre.

A három pompás zsebalakú könyv ára 10— P.

Korompai József:

Az apostolok iskolájában

Az Apostolok cselekedeteit veszi elmélkedési tárgyául. Bár súlyos betegen ír a szerző és félkézzel gépeli kéziratát, mégis a szebbnél-szebb gondolatok, talán a halálközelség vízió-szerű látomásai kerülnek papírra, mint kiegészítői azoknak az elmélkedési pontoknak, amelyeket a bécsi Pázmáneumban a papnövendékeknek adott. Az elmélkedések élénk tárják az Egyház első napjait, megvilágítják az apostolok első sikereit, a Krisztus-szolgálat kezdő lépéseit. Korompai könyvében megtaláljuk a modern időknek megfelelő átírásban az örök igazságok soha el nem múló szellemét.

Ára 2'20 P.

**A könyvek megrendelhetőek a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

pál györgy₃₄

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

Dr. Tóth K. János: Magyar szívek Királya. — Dr. Városi István: „Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben.” — Molnár Béla S. J.: Az imádkozás lelki alapja. — Pintér József: Mire való az élet? — Dr. Horváth Richárd S. O. Cist.: Jézus Szíve és a ma embere. — Dr. Kovács Vince: Hinduk a kereszténységről. — Irodalom.

Korda R.F. Kiadása Budapest.

„Utunk” aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

Egyes szám ára 60 fill.

Miután Jézus az utolsó vacsorán tanítványainak lábát megmosta, felsőruháját magára véve, a legméltóságosabb Oltáriszentség szerzése előtt, ismét tanítványai közé ült. „Egy pedig az ő tanítványai közül, akit szeret vala Jézus, az Úr kebelén nyugodott.” (Ján. 13, 23.) Ki volt ez a tanítvány? — kérdezi Szent Anzelm — ki volt az, aki a búcsú óráiban az Úr kebelén pihentette fejét? Szent János volt az, a legkedvesebb tanítvány. „Oh, mennyi kegyelmet, világosságot, szeretetet, szelídséget, alázatot, áhítatot meríthetett a bölcseségnek, tudásnak, szentségnek, jószágoknak, tisztaságnak, tökéletességnek ez isteni forrásából az Úr előtt szűzi tisztaságáért kedvelt apostol!” — kiált fel Szent Anzelm. S éppen a Szent Anzelm által előbb említett isteni tulajdonságok azok, amelyek a Legszentebb Szívet minden emberlélek számára a béke és megnyugvás kristálytisztá forrásává teszik.

A BÉKE és MEGNYUGVÁS forrásává — mondtam. Mert mire van a mai uszított életben, gyűlölködő, véresen tülekedő világban legnagyobb szüksége az el-elsötétülő léleknek, a gyarlóságokkal küzdő emberszívnek? Nemde BÉKÉRE és MEGNYUGVÁSRA az Istenben és az Ő végzéseiben? Ez a békés lelkület és Isten akaratán való megnyugvás készítet bennünket ezekben a nehéz időkben hűségre, kitartásra, jellemességre, önmegtagadásra, reakcióra, tagadásra a bűn ellen; ez alakítja majd ki bennünk a jobb embert, az alázatos, Istenben bizó, sebes jobbába kapaszkodó, akaratát szent örömmel és készséggel cselekvő, a hitet nemcsak szájjal, de egy étellel valló krisztusibb embert!

1. Jézusnak irgalmas Szíve: az áldozat, elégtétel, engesztelés bűneinkért. A legszentebb Szívben minden bűnös az irgalom forrására lel.

2. Jézusnak legszentebb Szíve: az Isten hatalmának, erejének tárháza, ahol az élet megtáradott harcosai lelküknek békéjét, nyugalmát, felüdülését biztos megtalálják és a harcra új erővel töltkeznek.

3. Jézusnak velünk együttérző, velünk közösen szenvedő, szomorúságtól megtört Szíve, a vigasztalásnak kegyes kútfeje, ahol a bánkódó, gyászba borult szívek, a szenvedés keresztjének terhe alatt roskadó lelkek új erőt, békét és nyugalmat lelnek.

JÉZUSNAK SZENT SZIVÉT csak az szereti, az tiszteli igazán, aki mélyen érez Iránta és az Úr beszédeit hűségesen megtartja. (Ján. 14, 23.) Az ilyen tiszta léleknek kijelenti magát az Úr és lakóhelyet, édes otthont szerez nála.

Isten parancsainak megtartására, a szentséges SZIV tökéletes szeretetére tanít, a lélek legigazibb igényeinek kielégítésére indít, földöntúli, halhatatlan valónknek: egyetlen lelkünknek nagyrabecsülésére ébreszt az

Utunk,

mikor mindenegyes sorával, cikkével a jó, nemes, tiszta érzület útjaira, a tiszta szív ösvényeire tereli Isten kegyelmének és a Szentlélek ajándékainak alázatos keresőit.

Aki fegyelmezett és készséges a parancsolatok megtartásában, aki hű Istennek szolgálatában, az a Krisztustól nyert erőt, lelkesülést tettekkel viszi ki az életbe s praktikus érzéssel — mint KRISZTUS ENGESZTELŐ SZIVÉNEK tanítványa — fölszított buzgalommal apostolkodik a sürgő-forgó világban és lapunk ajánlásával, terjesztésével, új előfizetők megnyerésével is fáradozik Isten napsugaras, világokat újíító gondolatainak térfoglalásán! Ez is adoráció, amelyet az Úr kellemes illatú áldozatként örömmel fogad, szívesen vesz, mert az ilyen áldozat is rózsás, tűzpiros fényben sugárzó szeretet!

Dr. Tóth K. Fános:

MAGYAR SZÍVEK KIRÁLYA

Boldogemlékű Prohászka püspök írta Elmékedéseiben: „A nemzet akkor válik keresztény-nyé, mikor eszményeit keresztelik meg.”

A magyar nemzetet országépítő királyának, Szent Istvánnak apostoli buzgósága és államférfiúi bölcsesége odavitte a keresztvíz alá. Templomok, monostorok épültek, ahonnan szelidszavú ígéhirdetők, alázatos szerzetesek rajzot-tak szét, hogy a magyar ugaron elvesse az Evangélium életmagvait, hogy a keresztény műveltség virágoskertjévé varázsolják Pannóniát. Kövekből megépült tehát a magyar kereszténység. De a szívekben még ott muzsikált a pogány mult legendás hősiességének fájó emléke. A magyar nép megbecsülte ugyan az imádságos, az alázatos és a dolgos kereszténységet, amely alamizsnát osztogatott a szegénynek, ápolta betegeit, békességet és irgalmat hirdetett. De lelke legmélyén mégis úgy érezte, hogy az ősi magyar eszmények előtt idegenül állnak a külföldről ideszakadt papok és szerzetesek. Úgy érezte, hogy a magyar erények borostyánja még nem ölelte át Krisztus kereszt-fáját, még nem futott fel az idegenből ide ültetett kereszténység törzsén.

Magyar szívekből kellett megépíteni a magyar kereszténységet. Azért a magyar nemzet eszményeit kellett megkeresztelni. Ez pedig Szent László király érdeme.

A Gondviselés Lászlónál hivatottabb vezért erre a nagy munkára alig találhatott.

Személyében megtestesülnek a magyarság ősi eszményei: a *hősies vitézség és a nagylelkű lovagiasság.*

Az Árpádok törzsének legszebb hajtása László. Daliás alakja egy fejjel magasabb mindenkinél. Talpig férfi. Királyi arcán ott található az Árpádok misztikusan öröklődő ismertetőjegye: a keményen összezárt, szinte konok ajak és a merészen előugró sasorr. Hosszú, csontos ujjai nemcsak az országalmát és a királyi jogart tartják szilárdan, hanem keményen megmarkolják a fejedelmi csatabárdot is, ha katonáinak ujjongó rivalgása közepette serege élén vágat az ellenség felé. Nem csoda, hogyha ezt a nemzeti hőst népe valósággal bálványozza, akinek alakját a legendák színes aranykódébe burkolja, akit féltő, rajongó szeretettel vesz körül és büszke boldogsággal ünnepel, mert örökre neki ajándékozta szívét. Szent Lászlóról valóban elmondhatjuk, hogy ő a magyar szívek Királya!

Édesapjának, I. Bélának katonai erényei, édesanyjának, Richiza lengyel királylánynak élő hite és szívjósága csodálatos összhangban csendül Szent László fonséges jellemében. Lengyel földön, számkivetésben születik 1046-ban, de gyermekkorát már a bihari várban tölti. Megismeri szeretett hazájának minden talpalatnyi földjét, de ismeri magyar véreit is és megérti a nép lelkét. Még alig 18 éves, de már megüli a csatamént is és résztvesz a kunok s be-

senyők elleni ütközetben. A cserhalmi győzelem oroszlánrésze az akkor 22 éves László hercege, aki személyes bátorságával és bámulatos testi erejével messze kitűnik a magyar seregből. Egyedül vívott meg 5 rárohanó kun harcossal, akiket leszűrt, miközben maga is megsebesült. A csata végén észreveszi, hogy az egyik kun vitéz egy szép magyar lánnyal, akit a nyeregben magához szíjazott, iparkodik elinálni. A sebesült László fáradt lovával utána vágat. De nem tudja beérni, azért rákiált a lányra: „Szép húgom! Fogd meg a kun övét és vedd le magad a földre!” A magyar lány engedelmeskedik. Természetesen magával rántja a kun vitézt is, akit aztán gyalogosan, vitézi kardpárbajban legyőz a sebesült László. Ezért a lovagias cselekedetért az egész ország egyszerre szívébe zárja a 22 éves herceget.

Mikor 1077-ben bátyja, Gyécse (I. Géza) után a nemzet bizalma Lászlót választja és koronázza meg királynak, *Magyarországra ráköszönt a keresztény hősiesség aranykora.*

László ősmagyar, lobogó temperamentuma, rettenthetetlen bátorsága, vakmerő vitézsége, igazi keresztény lovagiassága, Istenben bízó, rendíthetetlen hite csodákat varázsol az ámuló magyarság elé. Úgy áll a nemzet élén, mint a viharral dacoló királyi fenyő. Uralkodása alatt keletről többször is pusztító fergeteg tör hazánkra. A pogány kunok és besenyők be-bezúdulnak a Kárpátok szorosain, hogy égetve, rabolva végigpusztítsák Erdélyt és Kárpátalját.

László király meglorgatja félelmetes harci bárdját és győzelemről-győzelemre viszi a lelkesült magyar sereget.

Munkácsnál a hitszegő Salamontól behívott Kutesk kun fejedelmet győzi le és a diadal helyén „rakattata egy szentegyházat Úristennek tisztosságára”, amint az Érdi Kódex mondja.

A Temes vizénél 1092-ben Kurulfia Kapolcs kun főember martalóc hadait semmisíti meg, de a fegyverüket elhanyagolva és irgalomért esdeklő kunokat megvédi elkeseredett vitézeinek boszújától és megkeresztelve őket, a mai Jászság aranykalászos rónáin telepíti le.

Az Alsó-Dunánál ismét betör a pogány kunság. Szent László maga veszi kezébe a szűzmáriás magyar lobogót, lelkesült vitézei „Jézus! Mária!” kiáltással utána rontanak és a kun vezér, Ákos feje porba hull a daliás király rettenetes szekercéjétől.

Erre az izig-végig katona-királyra és hősré áll a költő szava: „Nem a föld ad neki lelkesedést; szűztiszta szívében él az erős Isten és a nemzeti ritka dicsőség.” (Vörösmarty.)

Nem csoda, ha *legendák születnek diadalmas csatái nyomán.* A tordai hasadék patkónyoma, a kavicsokká változott kun aranypénzek (Szent László-pénzek!), a sziklából fakasztott forrás, az éhséget megszüntető szarvasscorda megjelenése, a pusztító betegséget gyógyító fű (Szent László

fűve!) mind-mind a csodatevő szent Király tanúbizonysága. Még halála után is öröklik szeretett népe és hazája fölött, amikor a szorongatott székelyek segélykiáltására kikel váradi sirjából és harci paripáján szörnyű szekercéjével halálra rémíti s megfutamtja a tatárokat.

Szent László vitézségének alapja a clunyi reform szellemét visszatükröző mély vallásosság és hűséges katolicizmus.

László imádságos lélek, aki alázatosan térdre borul minden ütközet előtt és a győzelem emlékére mindenhol templomot épít. A Salamonnal vívott mogyoródi csata színhelyén, a Szent István király áldott kezét rejtő Szentjobbon, a tolnamegyei Bátán és a nyitrai Koloson bencés kolostorokat alapít. Somogyvárot a Saint Gillesből jött francia bencéseknek ad otthont. Vácott befejezi a székesegyház építését. Váradon és Gyulafehérvárott mint a bihari és az erdélyi püspökök székhelyein díszes szentegyházakat emel. Horvátország és Szlavónia meghódítása után fölállítja a zágrábi püspökséget.

A szent Király ígondja, hogy VII. Gergely pápa eszményeit és reformjait megvalósítsa a magyar katolicizmus életében is.

Azért nemzeti zsinatokat hív össze Pannohalmára, majd Szabolcsra, ahol szigorú törvényeket hoznak a hitélet és a közerkölcsiség védelmére. Főleg a vagyon elleni bűnök kiirtását szolgálják drákói törvényei. 10 dénárnál nagyobb érték lopásáért mindenkinek bitófa jár! A békeháborítók, a népe becsületét rontó bűnösöket, a hűtlen tisztviselőt és az igazságtalan bírót kíméletlen szigorral üldözi és irtja Szent László kemény katonakeze! Mégis — amint egy egykorú író mondja — „büntetőügyekben, hol vérbosszúnak, halálbüntetésnek van helye, mindig az istenfélelmet tartá szeme előtt és minden ítéletében a könyörület szelidségével élt vala, enyhítvén a törvény keménységét. A szerencsétlenek vigasztalója, elnyomottak felmentője, árvák és nyomorultak és szűkölködők édesatyja volt s az ország minden lakosai nem tulajdon néven, hanem *kegyes királynak* hívták vala.”

Ennek a kegyes királynak szívében ott dobog a nagylelkűen megbocsátó, krisztusi felebaráti szeretet, amikor az áskálódó és pártütő Salamont keblére öleli az országépítő István király, Imre herceg, Gellért püspök szenttéavatásakor.

Az egykorú ének azt mondja Szent Lászlóról: „Szűz Máriának választott vitéze.” Valóban elmondhatjuk róla, hogy „Rex Marianus” (szűzmáriás király). Ő tisztel meg Máriát először e névvel: „Patrona Hungariae!” Ő vereti az Istenanya képét a magyar aranyakra. Ő tűzi nemzeti zászlónkra „az erős asszony” címerét. Ő honosítja meg nálunk Mária születésének és tisztulásának ünnepét. Ő tiszteli bójttal Mária napját, a szombatot.

Érthető, hogy ennek a vitéz, élőhitű, szent királynak híre oly dicsőséges, hogy a keresztes-vitézek Lászlót akarják megnyerni vezérüknek. De ezt a kitüntető tisztséget már nem tudja vállalni, mert 1095 július 29-én, alig ötvenéves korában szélütés éri. Egy egész nemzet zokogása kíséri váradi sírjába.

Az Úr csodákkal dicsőítette meg hűséges szolgáját, mire III. Coelestin pápa két bíboros-követének jelenlétében 1192 június 27-én Vára-

don hivatalosan is szentté nyilvánította a legdaliásabb magyar királyt.

Szomorú igazság, hogy a magyar szívek Királyának koporsóját, amit sikerült megmenteni a tatárok elől és amit még a mohamedán törökök is megkíméltek, 1565-ben az elvakult protestáns magyarok zúzták össze s áldott hamvait szétszórták. Csak egy-két csontszilánk maradt meg belőle drága ereklyének.

Emléke azonban élni fog, amíg ízig-veéig magyar szívek dobognak e hazában!

„Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben“

Írta: dr. Városl István

A porszem porszem. Nem törődünk vele, mert milliószámra hever körülöttünk. Ki gondol arra, hogy tudományos titkok lapulnak benne? A fűszál fűszál. Ki elmélkedik fölötte órákon keresztül? Pedig egyetlen fűszálon tudnánk tépelődni annyit, mint három világrészen. A vízcsepp vízcsepp. Elfűjjük, lerázzuk, rálépünk és aztán nincs tovább. Ugyan ki hinné, hogy tizenkét kötetes munkát is írhatnánk egyetlen vízcseppről? Valahogy mindez eszembe jut, amikor az ismert két szót kiejtem: *Mi Atyánk*. Nem tudom, melyik az a szó, amelyet legtöbbet mondogatnak a földön. De egész biztos, hogy e két szó azok közül való, amelyeket legtöbbször hallanak emberi szájról az angyalok. Kevés keresztény van a föld több százmillió kereszténye között, aki napjában el nem mondaná a *Mi Atyánk* igéit. Am éppen ezért megszokott és elszürkült szavak, amint a megelőző elmélkedésben is említettük. Talán sokan mosolyognának, ha azt mondanám: e két szó kitölthet egy egész emberi életet. Egy egyetemi tanár se tud végére járni e két szónak s egy elmélkedő remete se dolgozza föl, ha mindjárt százéves korában kopog is ajtáján a halál. Hittudomány, bölcsélet, szellemi eligazodás, vigasz, öröm, vágy és fájdalom rejlik bennük. Mint két csodálatos edény, amelyben bor, víz, méz, tej, olaj, viasz és balsam keveredik, de össze nem vegyül . . .

Mi Atyánk. A régi rómaiak páratlan tehetségű tudósa volt Varro. Egyik művében kijelentette, hogy véleménye szerint csupán azok fogják föl az Isten lényegét valamelyest, akik őt léleknek hitték, ki a világot értelmes tevékenységgel kormányozza. Ime, egy a sok közül. Emberek, akik kinyilatkoztatás nélkül, próféták nélkül, Krisztus nélkül is megismerték az igaz Istent mint a világ urát és teremtőjét. Ha az őszövétségi könyveket engedte volna elkallódnai az Isten s ha Krisztus még nem született volna a világra, akkor is lennének csillagvizsgálóink, tudományos intézeteink, egyetemeink bizonyára. És tudósaink legkiválóbbjai mégiscsak eljutnának az egy, igaz, örök Isten ismeretére s talán milliók követnék tanításukat. Kezükbe vennék a fűszálat, mikroszkóp alá a porszemet és vízcseppet, távcsöveikkel kémlelnék a csillagos eget, magános óráikban meghallgatnák lelkük nyugtalan suttogásait és levonnák a biztos következtetést: a szépség, jóság, rend, célszerűség,

főnség nem lehet buta véletlen eredménye. Nem valami, hanem Valaki hozott bennünket létre a világmindenséggel együtt és ezt a Valakit imádás, hódolat illeti s egyben félnünk kell tőle. Róma s a világ legnagyobb temploma nem Krisztus tiszteletére épült volna, de benne a legfőbb lényt imádnók bizonyára, amint a többé-kevésbé megismert alkotót imádják ma is Kelet, Nyugat, Észak és Dél tisztultabb föl fogású pogányai, akik nem ismerik a kinyilatkoztatást és gyöngyét, az evangéliumot.

De bármennyi bölcsünk és tudósunk volna, sohasem ébrednénk annak tudatára, hogy mi az Isten gyermekei vagyunk. Részesei örök természetének. Szerető és szeretett családtagjai, akik nem reszkető szájjal s ijedező hangon kiáltjuk helyesen urunknak, hanem a gyermek bizalmával, gyöngéd tiszteletével, édes szeretetével nevezzük atyánknak őt. Igaz, ha pogányok volnánk, nem is volna jogunk atyánknak szólítani az Istent. Csak a Krisztus által helyrehozott szent viszony ad jogcímet nekünk is erre a megszólításra. Ebben az új, természetfölötti életben lehetünk csak fogadott fiai, örökösei és egyben Krisztus testvérei, kik nyugodtan nevezhetjük atyánknak az Istent.

Maga Krisztus akarja, hogy így szólítsuk a Teremtőt. Hiszen parancsot adott a Hegyibeszédben erre: „*Ti tehát így imádkozzatok: Mi Atyánk! ki vagy mennyekben.*” (Mt. 6, 9.) S hogy el ne felejtjük a megszólítást, Szent Pál ismét lelkünkre köti több ízben is. Ime: „*mert nem vettétek . . . a szolgaság lelkét félelemre, hanem a fogadott fiak lelkét vettétek, melyben kiáltjuk: Abba (Atyánk)*”. (Róm. 8, 15.). Gondoljuk csak el a szolga viszonyát urához. Fél az úrtól s ha szereti is, de félelme mindig nagyobb a szeretetnél. Tudja, hogy nincs otthon ura házában. Bármikor elküldhetik. Hibáit könnyebben észreveszik. Bajában magára marad . . . Mennyivel más a gyermek viszonya atyjához. Ha fél is atyjától, de a szeretet fénye s melege áttöri mindig a félelem rétegeit, mint a napsugár a téli felhőket. Otthon van atyjánál. El nem küldik onnét. Hibáit észreveszik ugyan, de ha megbánja azokat, bocsánatot nyer könnyen. Bajában nem marad egyedül, hiszen testi s lelki sebeit atyai aggodás mossa s hegeszti. Az atyai háznak különös illata van. Az atyai szónak különös csengése van. Az atyai kéznek különös melege van. Az atyai szem-

nek különös mosolya van. Az atyai szívnek különös dobbanása van. A gyermek ezer ház, ezer szó, ezer kéz, ezer szem, ezer szív közül is fölismeri az atyáét és boldogan kiált: atyám! Ebben a szóban benne van az erő öntudata, a szeretet igénye, a függés alázata, a jóság ízelelése, a boldogság vágya. És ezzel a szóval szólítjuk az Istent is. Nem azért, mert kedveskedni akarunk s azért olyan címet adunk neki, amelynél szebbet a földi életben nem találunk, hanem azért, mert ez a szó fedi és fejezi ki legpontosabban azt a viszonyt, amely az újszövetség Istene és az ember viszonyában. Földi atyánk szép, de Isten végtelenül szép. Földi atyánk tiszta lelkű, de Isten végtelenül szent. Földi atyánk jó, de Isten végtelenül jó. Földi atyánk erős és vigyáz reánk, de Isten gondviselését mindenhatóság és végtelen bölcsesség kísérik. Földi atyánk megbocsát, de Isten végtelenül irgalmas... Íme, hogy tágul Isten atya-nevének tartalma s terjedelme. Hát még ha megfontoljuk azt a nagyonis valószínű tanítást, hogy az atya szó nemcsak a teremtő Atyára, hanem voltaképen mind a három isteni személyre, az egész Szentháromságra vonatkozik. Mert hiszen azok az isteni tevékenységek, amelyeket mi teremtesnek, gondviselésnek, lelki újjászülésnek mondunk s amelyek okul szolgáltak arra, hogy ezzel a meleg és édes atya szóval nevezzük az Istent, nemcsak az Atya, hanem a Fiú és Szentlélek tevékenysége is egyben...

E gyengéd megszólítás jelzi azt a mérhetetlen úrt, amely elválasztja Istenhez való viszonyunkat a Krisztus nélküli népek hasonló viszonyától. A pogányokról nagyon jól tudjuk, hogy mennyire félték isteneiktől s mily nyakatekert módon tisztelték azokat. E tisztelt néha inkább az istenek meggyalázása volt. Mily finom s találó jellemzést adják ókeresztény íróink a pogány lélek tévelygő istenszemléletének. A rómaiak *Ops*-nak ajánlották a megszületett magzatot. *Vaticanus*-nak a síró gyermeket. *Cunina* istenasszony-nak a bölcsőben szendergőket. *Mars*-nak a harcosokat. *Pecunia*-nak a zsebüket. *Fessonia*-nak a lankadtakat. *Aesculap*-nak a betegeket... És így tovább. Az istenségek szavait hívogatták baljós félelemmel s tévelygő szertartások közepette. De ugyanígy volt a többi nemzet, s így vannak ma is csak a pogányok. Sehol semmi nyoma a jóságos és szerető Isten-arcnak, melynek teljességéből atyai indulatok forrásznak. Irtózatos polipfejek ezek az istenek, esetleg túlvilági mumusok, akik félelmet gerjesztenek. És a bölcsék által megismert igazi Isten sem mutat atyai vonásokat. De hiszen még az őszövetség népe sem látott atyát az egy igaz Istenben. Egekben trónoló Úr volt ez az őszövetségi Isten, ki villámlás és mennydörgés között szólt Mózesnek és kénkőves esővel pusztította el hűtlen alattvalóit. Félték, remegtek tőle. Csak igazságos haragját ismerték s idegennek tűnt előttük az irgalmas, szelíd és megbocsátó Isten. A félelem hófódte csúcsait nem járta át és nem olvasztotta meg tavaszi napsugárral a szeretet hatalma. Hol vagyunk mi e szolgaság hideg és ijesztő fogalmától? Az igazságos Isten kezében mi is észrevesszük a büntető

vesszőt, de észrevesszük ugyanakkor az Isten ajkát is, mely atyai csókra nyílik. Félünk tőle, de csak akkor ha gonoszak vagyunk, és megérdemljük haragját. Amde még ilyenkor is előmlik szívünkben az édes remény: megbocsát, ha visszatérek hozzá, hiszen nemcsak igazságos Úr és Bíró, de irgalmas Atyám is, aki vár, hív, szeret és visszafogad...

Föltűnik a Hegyibeszéd olvasásakor, hogy Jézus nem egyes számban akarja kiejteni velünk az atya megszólítást. Nem így kell kezdenünk az imát: Én Atyám, hanem Mi Atyánk, ki vagy mennyekben... Bölcs nevelői szándék rejlik itt ismét az Úr akaratában és nagy-nagy igazságra döbönt e többes számmal minket. A gőgös, kevély, önző, hiú individualizmus terméketlen tájaitól óv és a nemes, természet-szerű, el nem csavart, tiszta kollektív gondolat felé terel. Nemcsak az én atyám az Isten. Nem állhatok merev fenségbe burkolódzva tépplomom ajtajához, hogy élvezzem Isten atyaságát magam iránt és ugyanakkor elkülönítem a többi, a jobbágyokat, páriákat, rabszolgákat és kicsi embereket. A nagy keresztény testvériség himnusza csendül ajkamon, valahányszor kiejtem e szót: *Mi Atyánk*. Az enyém is, de a többieké is. A Kálvin-téri gesztenyesütő asszonynak is atya és a József-körúti féllábú koldusnak is. Atyja a vezér-igazgatónak és a portásnak. Atyja a grófnőnek és apró cselédjének. Atyja a milliók urának és atya a milliók szolgájának. Ez pedig annyit is jelent, hogy valamennyien testvérek vagyunk, akiket egy Atya hívott a világba, egy Atya táplál s egy Atya vár az örök célhoz. Sőt széttörik e megszólításban még a keresztény testvériség fogalma is és egyetemes, nagy, emberi közösségnek ad helyet. Testvérem a hindu, kínai, néger, arab is. Őket is megváltotta és üdvösségre hívta az Úr és valahányszor a Miatyánkot mondom, együttál övelük, őérettük vagy őhelyettük is imádkozzam, mint nagy, közös, nyilvános imát...

És végül az Atya lényegére, méltóságára, országára s hivatásunk milyenségére is rámutat Jézus e szavak megtanításával: *ki vagy mennyekben*. Tehát végtelen szellem az Atya és nem esendő testi valóság. Fölséges Isten és nem véges teremtmény. Ővé a nagy mindenség és hatalma nem reked meg e nyomorúságos bolygón. Az ég azonban nem hideg és kéklő végtelenség, mint amilyennek januári éjtszakákon látjuk, hanem édes, meleg, világos, vonzó atyai ház, ahol örökségünk vár, ahol nyugalmat nyerünk, ahol nem apadó boldogság lesz osztályrészünk. Milyen lesújtó volna így imádkoznunk: *Mi Atyánk, ki vagy a Napban, a Holdban, a Marsban, a Tejúton, a Szíriusban stb.* Utána mindig arra gondolnánk: és mi lesz, ha szétfoszlik egyszer a csillag, amelyben atyánk az úr? Vajjon megszűnik birodalma és mi kicsöppe-nünk örökségünkből? De hát miféle Isten az, aki a mindenség egy parányi pontját, egy hűlő csillagát mondja csak magáénak? Am félre e bizarr gondolattal. A mi Atyánk a mennyekben vagy. A végtelenség az ővé s ott készít puha otthont örökre nekünk.

Mennyi minden belefér e két szóba: *Mi Atyánk*. Majdnem olyan ez, mint mikor kiejtem: *Szent Szív*... Mélység, gazdagság, örök fényforrás tárul elém, amelyet ki nem meríték és meg nem értek teljesen soha...

Az imádkozás lelki alapja

Irta: Molnár Béla S. J.

Őszintén, nyugodtan megállapíthatjuk, hogy még a katolikusok túlnyomó nagy százaléka sem érti az imádkozás igazi lényegét és gyakran még jó lelki állapotban élő emberek számára sem több az imádság vallásos nevelésből öröklött hangulati transcendens gyakorlatnál.

Könyvből olvasott imádkozással telik el a vasárnapi szentmise félórája, harangszóra elmondjuk az Űrangyalát és elvégzünk valamely megszokott reggeli és esti imát. Mindez azonban meghatározott időponthoz kötött lelki sablon, programszerűség, amely ha kapcsolódik is mélyebb vallási élményekkel, mégsem jár az imádkozás lényegének igazi síkján.

Az imaélet ilyen időponti korlátozottságát legfőljebb valamely rendkívüli alkalom: vallásos ünnepély, előadás vagy olvasmány szokta kibővíteni.

Nincsen szándékomban elítélni e sablonszerűséget, amely mint következetes lelki életrend minden lelki életet élő embernél megtalálható, sőt a lelki életben egyszerűen nélkülözhetetlen, én csak arra a többre akarok rámutatni, amely igazi értelmet, élő eleven lelket ad mindennapi imánknak és átvezeti annak erejét hétköznapiunk zajló, profán ütemébe.

Az időponthoz kötött imaélet legtökéletesebb formáját ott találjuk meg, ahol a reggeli ima elmélkedést, az esti ima pedig lelkiismeretvizsgálatot is tartalmaz. Itt már jelen van minden kellék, hogy a lelki élet igaz benső igényléséhez, valódi lényegéhez jussunk. Az ilyen lelki élet rendszerességének következetes betartása kemény, szilárd akaratot követel, amely már úr a hangulati ingadozások fölött.

Most jön a többlet. E lelki életi magaslaton ki nem elégítettség jelentkezik. Rádöbben a lélek az igazi tartalom hiányára és ellenállhatatlanul vágyódik annak mélységei felé. Dávid zoltárának légkörébe lép: „Istenem, én Istenem, már virradatkor Téged kereslek. Utánad szomjazik a lelkem.” (Zs. 62, 1.) Világosan látja, hogy ami eddig volt, mindaz nem elég. Jó volt ugyan a külső forma, a rendszeresség, jó volt a tartalom is, de mindez csak a természetes teljesítmények talaján mozgott, a tiszta látású természetes ész és a természetesen megnemesített akarat munkája volt. Fölépült a természetfölötti élet nagy, természetes gránitfundamentuma, a lélek observatóriuma, amelynek magasságából fölragyog a kegyelmi élet igazi égboltja. Kitér a lélekből az Istennel való közvetlenebb kapcsolat vágyódása,

megismeri a régóta sóvárgott erkölcsi erők forrását.

Növendékeimmel gyakran kerestünk fel egy gyönyörű mecseki kiránduló helyet. Szépen kiépített két kristálytiszta vizű forrás csörgedezett egymásmellett. Ude, tiszta volt a víz, de elég gyéren adta. Nagy, széles hegyi mederben tünt el a vékony vízszalag. Ezt a medret viharzaporok vágató áradása vágta. Kifáradtunk, porosak, izzadtak lettünk, mire a távoli forrásvidékre értünk. Hányszor felsóhajtott egy-egy kókadt nebuló: „Hej, de jó lenne fürödni! . . . Miért nincsen több víz ebben a nagy árokban?” Pedig lehetett volna. Pár lépésre a sovány forrásoktól tágas, hosszú barlang ásított felénk. Ennek a barlangnak végét méteres földalatti vízesés zárta el, mely harsogva, zúgva tünt tovább a föld méhébe. Ha ezt a fehéren porzó, rejtekben vágató patakot bevezette volna valaki a tőle pár méterre gyengén csörgedező két forrásba, bezeg színig telt volna meg a nagy hegyi árok kristálytiszta vízzel és mi nemcsak szemünket, meg izzadó orcánkat, hanem egész elcsigázott fáradt testünket frissítettük volna föl habzó hullámaiban.

Igy vagyunk a lelki életben is.

Amíg a nemes, de csak természetes ész és akarat erejében járunk, igaz eszmék és fenkölt törekvések uralkodnak ugyan bennünk, de hol marad ezek ereje az élő hit erejéhez képest.

Az egyik bizonyítja, hogy van Isten, és hiszi is, a másik már túl van a bizonyításon, ő a létező Isten nagy valóságában él.

E kettő között lényeges a különbség.

Ha az édesanya kihívja gyermekét a ház csalitos kertjébe és ott egy területet kijelölve neki, szavát adja, hogy e helyen valamely szép, értékes ajándékot rejtett el, kételkedik-e a gyermek, hogy az ajándék ott van? Természetes, hogy nem. Hisz az édesatyja szavát adta rá. Övé már? Akkor nem keresné lázas kutatással. Amikor megtalálja, amikor ott fekszik kezében, akkor az övé, akkor megnyugszik.

A lelki élménynek körülbelül ilyen különbsége tapasztalható az elméleti hit és a gyakorlati élő hit jelenlétének.

Az egyik belátja az Isten létének észszerűségét és szükségességét, a másik megtalálja az Istent. Az egyik számára Isten léte észszerű elméleti igazság, a másik számára valóság. Ez utóbbi sem szerez Istenről tapasztalati tudomást,

de tudja, hogy a földi próbaidőnek éppen ez az egyik főpróbája.

Földi élete olyan, mint a mesebeli királyfié, aki összes érzékeinek működését elvesztette, egyedül orvosa és nevelője tudott vele valami kivételes módon érintkezni. Atyját nem látta soha, a sors már születésében elszakította tőle, de becsületes, szavahihető nevelőjétől tudta, hogy határtalanul szereti. Egyszer aztán hosszú évek után felhangzik lelkében nevelő orvosának váratlan értesítése: „Melletted áll az atyád.”

A gyermek nem láthatta, nem hallhatta, még csak tapintással sem szerezhetett tudomást a boldog valóságról, de tudta, hogy nevelő orvosa nem csalja meg, nem játszik a szívével. Tökéletesen átélte a találkozás örömét, valóságát. Beszélt, beszélt boldog közvetlenséggel, mert bár ő nem hallhatta atyját, de tudta, hogy az hallgatja őt. Elmondotta neki minden vágyódását, minden szenvedését, megköszönte hűséges atyai szeretetét és az ő atyja karjaiba zárta őt.

Ez a mese a mi földi életünk valósága.

Nem láthatjuk, nem hallhatjuk, meg sem foghatjuk az Istent, de ha élő hitünk van, miénk a nagy, ingadozás nélküli valóság: beszélgetünk az Istennel, mert tudjuk, hogy ő szeret és hallgat minket. Az Egyháztól őrzött kinyilatkoztatás biztos tolmácsként áll mellettünk.

Ez az élő hit imádsága, az élő hit valóságra ébredése.

Erről a hitről beszélt Krisztus, ezt a hitet prédikálták az apostolok. „Tamás, te láttál és hittél, boldogok azok, akik nem láttak és mégis hisznek.”

Ez a hit az Isten kegyelme, ezt a hitet keressük!

Ha valaki megtalálta, megérti az imádság lényegét, megkapta az imádkozás igazi alapját, az Istennel való lelki kapcsolatot és szívesen fog elbeszélgetni Vele.

Az ő imádsága a szó legszorosabb értelmében beszélgetés lesz az Istennel.

Mire való az élet?

Irtó: Pintér József

Az amszterdami királyi palota előtt ércszobor áll. Az idő, ez a vén takács, zöldpatinás vásznait már régen rátereglette. Talapzatának homlokfalába ez a név van bevésve: Antony van Leeuwenhoek (olv. Lévenhuk).

Ki volt ez az ember?

A mikroszkópnak s ezzel a baktériumoknak fedezője.

Már kilencven esztendő volt Leeuwenhoek, mikor egyszer felkereste őt a minden oroszok híres cárja, Nagy Péter. Vágyott arra, hogy a világhírű nagyítóüvegbe ő is belenézhesen s láthassa a baktériumokat, miket Leeuwenhoek „alávaló bestiáknak” nevezett el. Mikor aztán megfigyelte, hogy az öreg tudós reszketős kézzel és féltő szeretettel hogyan igazgatja, csavargatja, fordítgatja üveglencséit, a cár ezt kérdezte tőle:

— Mondja csak, mester, mire való ez a játék? Hogyan tölthette el ezzel az egész életét?

Az aggastyán egy pillanatra meghökken. A homloka ráncokba szaladt. A szívére nagy keserűség gyűlt. De csak rövid ideig tartott az egész. Majd így felelt szerényen és meleg jószággal:

— Felség, ezek a kis állatkák a világ igazi „nagy-hatalmai”. És az ő nagy hatalmukat csak egy még nagyobb hatalom tudja megsemmisíteni: a tudomány. Engem pedig azért rendelt az Isten ide a földre, hogy ezektől a láthatatlan nagyhatalmaktól megvédjem Felségedet!

Ezt a kijelentést nagy csend követte. A kis összehúzóerővel Leeuwenhoek keményen szemébe nézett Nagy Péternek s utána betlapegett szobájába.

A faképnél hagyott cár pedig leakasztotta mellé.

ről legragyogóbban csillogó kitüntetését és szóltanul letette Leeuwenhoek asztalára.

Nagy Péter cár játéknak minősítette a pátriárkai kort megért Leeuwenhoek egész életének munkáját. Nem tudta értelmét találni annak, hogy valaki a tudomány szolgálatában áldozatul adja eszét, szívét, mindenét.

Leeuwenhoek ellenben küldetést látott a maga életében. Szent meggyőződése volt, hogy Isten azért rendelte őt ide a földre, hogy az emberiség életének védelmére harcra szálljon a bacillusok ellen.

Az életről és ennek céljáról vallott felfogások az emberek között sokfélék. Arra a kérdésre: Mi dolgunk a világon? — Mire való az élet? — sokféle módon fogalmazzák meg az emberek a feleletet. Mindenki a maga világnézete szerint. Ahogyan az életet szemléli.

Egy kislány ebéd közben megkérdezi az édesapjától:

— Mondd apa, mi különbség van az optimista meg a pesszimista között?

— Hm... tűnődik az apa. Hát nézd tiám, itt van ez az ementáli sajt. Az optimista csak a sajtot látja belőle, a pesszimista pedig csak a lyukakat.

Hát így van az életben is.

Vannak csak sajtnézők. Akik az életnek csak örömeit, napos oldalát, élvezeteit látják és keresik. Akik azt mondják, hogy nincs lélek, csak test. Föld van, de nincs ég. Ezért a világnak olyan gyönyöreivel tartanak, amiktől bódul a fej, pezseg a kivánság, lázad a vér. Ők ezt tartják az élet céljának

Nem így a pesszimisták, a lyuk-látók. Ők az életet csak ijesztő oldaláról tekintik. Azzal a váddal

állanak elő, hogy Isten az embert bölcsőtől a sírig állandóan deresre húzatja. Ezért az életundor lassankint ellepi egész valójukat. Cáltalán az élet, — mondják ők — tehát kárbaveszett erőlködés végigélni az életet, amely csak nagy hóbort és önámítás. Miután így az élet elvesztette előttük minden komoly tartalmát, felszakad előttük a nirvána mélysége, amelybe behullanak félreértett életükkel.

Mind az epikureus, mind a pesszimista világfelfogástól borzadva fordul el a józanészű ember. Ezek az elvek nem elégitik ki őt, ha az életcél kérdésében és földre küldetésünkben tisztán akar látni. Felázad azok ellen, akik azt az élesen csattanó megállapítást teszik, hogy nem tudnak az étellel mit kezdeni, mert nincs célja, vagy ha van is, hát az nem lehet más, mint csak az ösztönök tobzóda.

De ezektől azt kérdezi a gondolkozó fej: Vajjon az ember a semmiért van teremtve? Képzeltető-e, hogy az ember minden belső tartalom nélkül járja a világot? Lehet-e az, hogy ne értse meg önmagát, lelke vágyát, amely csak egyet akar: boldogságot!

„Az ember szükségképp akarja saját boldogságát — mondja Aquinói Szent Tamás. Lehetetlen, hogy valaki erről a kívánságról lemondjon. A nagyvárosok neonfénye alatt éppúgy, mint a tanyái kis zsellérházak mécsesei mellett is boldog akar lenni az ember.” „A boldogságnak vágya halhatatlan, mint az Isten, aklhez igyekszik, s mint a lélek, amelyben nyugszik.” (Weisz A.) Szofizma, góg, hiúság, szenvedély nem

csitíthatják el a lélek örökös sóvárgását a boldogság után.

A boldogság kódexét sokan próbálták már összeállítani és megszövegezni. De nem sikerült elfogadhatóan, mert olyan célkitűzéseik voltak és olyan eszközöket javaltak, melyekkel nem lehet az életet át emelni a boldogság medrébe.

Az igazi életcél csak egy lehet. Mégpedig az, amit a katekizmus fejez ki, mikor mennyországos távlatot nyit arra az ősi kérdésre: Mire való az élet? A legmegnyugtatóbb választ így adja meg: „A végett vagyunk a világon, hogy az Istent megismerjük, szeressük, neki szolgáljunk és ázzalal üdvözüljünk, vagyis a mennyországba jussunk.”

Ezt a célt nem mi szabtuk ki magunknak. Nem is a poéták költötték. A fantázia nekihevülése sem találta ki. Hanem Isten függesztette ki élénk. Mégpedig nem kevesebbet, mint önmagát. A maga örök boldogságát. „Életünk célja és rendeltetése, hogy magát az Istent élvezzük.” (Aquinói Szent Tamás.) Tehát olyan a célunk, melynek sem eredete, sem kielégítése nem e világból való.

Ennek a célnak irányában találhatjuk csak meg a boldogság ígértföldjét. Ezt itt e „siralomvölgyben” nem birtokolhatjuk. Csak reményt tarthatunk rá és kiérdemelhetjük Istennek bőséges szolgálatával. S ha aztán majd megkapjuk, ez értékesebb és hasonlíthatatlanul nagyobb kitüntetés lesz részünkre, mint az orosz cár ragyogó rendjele Leeuwenhoek dolgozó szobájának asztalán.

Jézus Szíve és a ma embere

Irtai dr. Horváth Richárd S. O. Cist.

Szeretetre szomjas az élet, az ember és a világa. A szeretet a legnagyobb törvény. A szeretet a legmélyebb keresztény tanítás. Szeretet tartja össze a dolgokat és védelmezi meg őket a mállasztó, a széthúzó, a romboló erőktől.

Szeretet is van rendezett és rendezetlen. Minden rendezett szeretet mélyén az Isten lelke él. Ezért erős és legyőzhetetlen, áldozatos és mindent elviselni tudó az ilyen szeretet.

Nem így azonban a rendezetlen szeretet. Ez is szeretet, de csak visszfénye az igazi fénynek. Ez is melegít, de csak a visszaverődés tört melegével. Ez is szépít, de csak úgy, mint a villanó fény mellett szépít az árnyék.

A rendezetlen szeretetnek a számai is, mint láthatatlan sugarak, mint érezhető, néha felbukkanó, de erős áramkörök körülveszik az embert, a szívét, a lelkét, az életét megérintik, hatalmukba kerítik, meghasítják vagy bepólyálják. Ha megvan bennük a jóakarát nemessége és tisztasága, akkor lehetnek rendezett, tehát örök szereteté is. De ha nincs, akkor megpróbálja, őket az Isten. Tisztítja őket az Isten. Így történik azután meg, hogy két ember, akik

szeretik egymást, egymásnak nemcsak öröme lesznek, hanem gyöttrődése, kínja, aggodalma, nagy és lerázhatatlan felelőssége, égő szomorúsága is. Baj villózik ki a körülményeikből, bonyolultság, ami fáraszt, ami elveszi a lendületet; bizalmatlanság, mert nincs meg szeretetük mélyén a mindezt összekötő Isten. Legalábbis: nincs meg teljesen.

Imádkozzanak, hogy megszülessék bennük is, a szeretetükben is. Hiszen ez így nemhogy gyengülne, hanem csak elmélyül, felerősödik és felmagasztosul.

*

Érzi az ember, hogy most nagyon megfoghatkozott körülötte és benne a szeretet. És sejti, hogy annál boldogabb lehet, minél inkább elhagyja a szolgálalkúségét, amely csak azt teszi meg, ami föltétlenül szükséges. Érzi, hogy áldozatban, áldozatvállalásban van a több öröm, a nagyobb boldogság titka. Abban, ha olyant is vállalok, és vállalok önként, szívesen és készségesen, ami valahogyan többlet. Nem szigorú törvény, csak tanács, csak ajánlat, csak szándék, csak nagyobb teljesség. Vállal imádságot,

jócselekedetet, misehallgatást, szentáldozást és cselekvést, munkát — a többért, a nagyobb és több kereszténységért, a saját életében és körülötte mindenütt, a nagy élet útvesztőiben is.

Az ilyen emberek húzódnak Jézus szent Szíve köré. És az ilyenek lesznek a kiválasztottak. Az ilyenek homlokán az isteni könyörület világossága ragyog. Az ilyenek a szentségghordozó életek, a szentségghordozó lelkek. És tőlük több lesz a láng egy kicsi közösségben, egy-egy családban, egy-egy intézményben, egy-egy faluban, egy-egy nagyobb közösségben. Ők lesznek az igazság égő csipkebokrai, akikhez gyujtani jönnek szíveket; szívek reményét, lelkek kereső bizalmát. Ők lesznek az életjóság kovászai, akik maguk mellett szebbé és nemesebbé varázsolják a világot.

De veszélyeik is vannak. Veszélyük maga az emberiségük; a maga önzésével, zártságával, kicsinységével és kicsinyességével. Ami sokszor lefojtja a legszebb lobogású lángot, a legtisztább ragyogású szándékot is, és füstössé, kormossá teszi.

Akkor, ha a szeretetvágy babonaszerűvé lesz bennük. Akkor, ha nem tartják meg a törvényt, a vasárnap, az ünnep megszentelését, a bűjt szellemét, a jóság, az igazság, az irgalmasság testi és lelki cselekedeteit; akkor, ha önzésbe fúl a törekvésük: Adok, Uram, de csak azért, hogy Te is adj nekem, de mindjárt. És rögtön megszűnők adni, Isten, ha észreveszem, hogy észrevehetően Te nem adsz nekem.

Ilyen a lélek akkor, ha vádolhatja magát, hogy elmulasztja az Úr napjain a misehallgatást, ha nem tartja meg a bűjtöket, ha a másikat rágalmazza, ha gyűlölködik, ha kiállhatatlan, ha nem irgalmas, nem jóságos és nem könyörül. Nem úgy, hogy mindig az lenne, hiszen nem vagyunk angyalok, megkísérthet és meg is kísért a bűn, és könnyen eleső, gyenge és gyarló emberek vagyunk és maradunk, hanem hiányzik a törekvés belőlünk, a lassú, de akart haladás, a szív könnyeivel megbánó őszinteség, a jóvátétel nemes emberi szenvedélye. Ha, mint minden, ez is csak megszokás lesz, sablon és mindennap.

Nem tudom, de ettől kell félni ilyen esetekben. És még egyéb esetben is. Hogy csak egyet emeljek ki: pl. valaki ráér, talán éppen vakáción van, semmi dolga, semmi programja. De csak úgy jön el első-pénteken a templomba, hogy már rohanhasson is el a vízre, a társaságba, egy kis sörözésre. Bosszankodik, ha várnia kell, morog és zúgolódik, ha — sok a gyónó és kevés, esetleg csak egy gyóntató lévén — esetleg félórát, háromnegyed órát az áldozásra várnia kell. Követeli, hogy mise előtt legyen áldozás, és mihelyt megkapja a Szentséget, fut ki vele az élet

zajába, mert már lelkének lármájába fogadta ügyis be, nem hallgatja meg a misét. Hangsúlyozom: semmi dolga nincs, pihen — de ettől sajnálja a félórai többletet, nem sajnálja azonban a társaitól, a víztől, a fürdéstől, a társaságtól az órákat.

Nem kérdés, hogy van-e haszna az ilyen lelkiességnek és az ilyen megszokásnak. Lényegében önzés ez, mely a teremtménynek az Istennel, az Istentől való függéséből csak egy mozzanatot él át és fogad el: azt, hogy kérni lehet az Istentől. És kér. addig, míg kap. De megszűnik kérni, mihelyt maga számára nem kap. Mert elfelejti, hogy kérni mindent, mindenféle javat lehet, ami nem bűn, de az Isten akaratába behajlító szándékkal. Hiszen ki tudja, talán nem volna jó nekünk az, amit kérünk. Ártana a lelkünknek, a lelkünk jövőjének, az életünk felfelé ívelésének. Talán hátráltatná, talán elsekélyesítené. Talán, ha nem kapjuk meg rögtön, próbálni akart az Isten. Talán másnak ad valamit a mi érdemünk folytán, aki jobban rászorul, s aki talán a vérségi kapcsolat vagy a szeretet kapcsolatának titokzatos fonalán kapcsolódik valahol hozzánk. Ki tudja?

Az illető ezt mindenestre nem tudja, elfelejti, mert bezárkózik önzésének magános várába. Kicsi lesz és szűk lesz a látóhatára. Szegény lesz a lelke, a gazdagság mérhetetlen teljessége mellett koldus lesz és kiüresedő életű.

Megcsúfolja azt a gyönyörű valóságot, hogy igenis, abban igaza lenne, hogy akkor legerősebb és leghatalmasabb bennünk a hit, ha hozzáérintjük, ha hozzáépítjük a mindennap minden szükségletét is. Ha nemcsak hideg, lenéző elv az ajkunkon és a lelkünkben, hanem bizó, meleg életvalóság is.

De isteni távlatokban, ragyogó világosságban, a csillagok tisztaságában és magasságában mégis.

Az ilyen elfelejti azt is, hogy az imádás és a hálaadás szükségessége és imádsága is éppen olyan fontos valóság az Isten és miközöttünk, mint a kérés és könyörgés imádsága. Ezek tanítják meg állandóan szárnyalni a lelket, ezek tágitják ki az életünket örökkévaló távlatok mértékeire, ezek töltik el csordultig szeretettel és hittel, ezek gazdagítják szépségekkel, finomságokkal és ki nem fogyó tartalommal.

Boldog az, aki e hármasság egység titkára rájön és ilyen lélekkel borul rá, feledkezik rá Jézus Szentséges Szívére. Aki felé való nagy emberáramlás és lélekhúzás azt bizonyítja, hogy korunknak, hogy a mai embernek legnagyobb hiánya, éppen ezért legnagyobb szükséglete és vágya is: az Isten, aki maga a szeretet.

Hinduk a kereszténységről

Irta: dr. Kovács Vince püspök

(Folytatás.)

A hinduk, talán éppen azért, mert annyi megértéssel és tisztelettel tekintenek Krisztusra, mert olvassák és az újdonság frissességével fogják fel az evangéliumot, a legnagyobb zavarral és megbotránkozással látják a köztük és a velük élő legtöbb kereszténynek éppenséggel nem krisztusi és nem keresztényi életét. Ez mondom, zavarba hozza őket, mert ők a keresztényeket Krisztushoz mérik, hiszen maga a keresztény név is az angolban és minden nyelvben voltaképpen „krisztusit” jelent. Hogy mi a kereszténység, azt a hindu tömegek mégiscsak az európaiak életéből és erkölcsi viselkedéséből olvassák, ez pedig sajnos, nagyon rossz kommentár az evangéliumokhoz, és nagyon kevésbé alkalmas arra, hogy Indiát a kereszténység számára megnyerje.

A világhírű bengáli költőnek, Rabindranath Tagore-nek bátyja mondotta egy alkalommal Stanleynek: „Jézus ideális és csodálatosan szép, de ti, keresztények, nem vagytok olyanok, mint Ő.”

Egy hindu, aki Délindióban pedagógusok előtt előadást tartott a nevelés kérdéseiről, előadását megszakította s így szólt: „Látom, hogy önök között nagyszámmal vannak keresztények, nos, ez nem vallásos előadás, de mégis hadd álljak meg egy pillanatra azért, hogy annyit mondjak: Ha a keresztények úgy élnének, mint Jézus Krisztus, India holnap lábuk előtt heverne.”

Ugyanaz a benzsülött bíró, akiről már említettem, hogy az egyik missziós gyűlésen azt mondotta hallgatóinak: Ha kereszténynek lenni annyi, mint Krisztushoz hasonlónak lenni, akkor remélem mindnyájan keresztények lesznek, utána odafordult a misszionáriusokhoz ezekkel a szavakkal: Önöknek pedig egyet kell mondanom, ha a keresztények nagyobb mértékben éltek volna úgy, mint Jézus Krisztus, akkor a megtérés folyamata sokkal gyorsabban ment volna végbe.”

Egy mély gondolkodású hindu egyszer azt mondotta: „Ha valakire közülünk azt mondják: krisztusi, az illető megtiszteltetésnek veszi, de ha azt mondják neki, hogy keresztény, sértőnek fogja találni.”

Talán még frappánsabban fejezte ki egyik nagy indiai kongresszus szónoka: „Adjátok nekünk Krisztust, de kíméljétek meg bennünket a keresztényektől.”

Az egyik nagyvárosban pedig azt mondotta egy hindu a misszionáriusnak: „Ha ebben a városban egyetlen egy igazi keresztényt tud nekem mutatni, én kereszténnyé leszek.” Talán túlzás, de sok keserves tapasztalat sugallhatta.

Egy kis jellemző eset: Egyik városban két európai párbajt vívott egymással és a párbajban mindkettő életét vesztette. A hinduk, akik szívből sajnálták őket, a temetés után szerettek volna az elhunytak szellemének valami áldozatot bemutatni, s úgy gondolván, hogy a halálban is az a legkedvesebb nekik, amit életükben legjobban szerettek, elmentek a sír-

hoz és áldozati ajándékol egy skatulya szivart és egy üveg whyskit tettek a sírra. Bizony, sok keresztény sírjára jobban odaillene ez a jelvény, mint a kereszt.

Egy hindu tanító, pedig ebben foglalta össze álláspontját: „En keresztény szeretnék lenni, bár megfigyelhettem, hogy itt milyen életet élnek az európaiak. Úgy látszik, két dolog ellenszenves előttük — a vallás és a víz.” Ez utóbbinál nem a fürdővízre, hanem az ivóvízre gondolt — jegyzi meg a misszionárius.

Egy Krisztusról szóló beszéd után, mikor a misszionárius azt kérte, mondják meg egészen nyíltan és kíméletlenül, ha valami megjegyzésük van, az egyik hindu azt mondotta: „Azt kívánja tőlünk, hogy kereszténnyé legyünk. Legyen szabad megkérdeznünk, mennyire keresztény az önök civilizációja? Nem történik-e néha vesztegetés a kormány székhelyén, Washingtonban?” (Éppen akkor pattantak ki nagy panamák Amerikában.) Egy másik kérdezte: „Nem lincselik-e meg Amerikában a négereket?” A harmadik: „Nyugat évszázadokon keresztül a kereszténység birtokában volt, és bár Jézus a békeesség fejedelme, még mindig nem találta meg ez a világ az utat, mely kivezet a háborúból. Nem tud ön többet a kereszténységből, mint ezt?”

Ezeket a dolgokat nem gyűlölködve vagy fölényeskedve mondták, jegyzi meg a misszionárius, hanem mélységes aggodalommal eltelve és elgondolkozva.

Ezek az emberek már figyelnek, s a mérlegre tesznek bennünket európaikat és keresztényeket.

És ebben a bírálatban valami nagy felhívás van hozzánk színvallásra, a kereszténység vállalására olyan értelemben, amint azt ők felfogják, s amint azt az őskereszténység is felfogta, hogy kereszténynek lenni annyi, mint Krisztushoz hasonlítani. Az indiai szellem legmagasabb és mondhathjuk, legilletékesebb képviselője: Gandhi a következő négy tanácsot adta a többször említett amerikai misszionáriusnak, aki megkérdezte tőle, hogyan tudnák a kereszténységet közelebb hozni az indiai lélekekhez. Nagyon komolyan és elgondolkozva felelte: „Először is azt tanácsolnám, hogy a keresztények kezdjenek el mindnyájan együtt úgy élni, ahogyan Jézus Krisztus élt. Másodsor — mondotta Gandhi — azt a tanácsot adom, hogy változtassák tettekké vallásukat a nélkül, hogy erőszakot tennének rajta és lefokoznák azt. Harmadszor azt tanácsolnám, hogy a hangsúlyt tegyék a szeretetre, mert a szeretet a kereszténység középpontja és lelke. Negyedszer azt tanácsolnám, hogy több átérzéssel tanulmányozzák a nem keresztény vallásokat és kultúrákat, hogy megtalálják azt a jót, ami bennük van, hogy így több együttérzéssel közeledhessünk az emberekhez.”

Ezekben a szavakban 300 millió hindu lelke szól hozzánk. A krisztuskereső Kelet mondja a Nyugatnak: Ha ti Mesteretek szellemében jöttök hozzánk, mi nem állhatunk ellen titeknek. A jelenleg élő legnagyobb nemkeresztény gondolkodó figyelmeztet ben-

ünket, hogy a kereszténységből nem lehet kompromisszumot csinálni. Azt el kell fogadnunk a maga egész isteni nagyságában és erejében. Nem szabad azt tennünk, amit valaki igen szellemesen vagy inkább szomorúan találóan így fejezett ki: A kereszténység egyik enyhe válfaját oltjuk be ebbe a világba és ezzel azt érzjük el, hogy ez a világ lassankint immunná válik a kereszténységgel szemben.

Minden ebben a pontban csúcsosodik ki, minden oldalról azt mondják nekünk, hogy igazi keresztényekké kell lennünk, de tágabb, átfogóbb értelemben, mint ahogy eddig voltunk.

A hindu brahmanizmus széthullóban van. De tőlünk függ, hogy lelketlen materializmus veszi-e át uralmát vagy a kereszténység. A hindukban, mint láttuk, minden készség megvan ez utóbbira, ha mi meg tudjuk adni az árat, amint ők is meg tudják adni. India, ha egyszer kereszténnyé lesz, nem jön üres kézzel. Olyan lelki értékeket hozhat, amelyek a mi lelkiségünket is megújíthatják, ha félre nem értenek, azt mondanám, a mi kereszténységünket is eredeti magasságába emelik. Mert ezekben a lelkekben szenvedélyes vágy él Isten után, megváltás után, lelki szabadság után, és ezért olyan áldozatokra képesek, amelyeket nálunk csak a legkiválóbb szentek tudtak meghozni. Ez a nép az önmegtagadásnak, az áldozathozatalnak olyan hősi példáit mutatta tévelygése

sei között is, hogy minden okunk megvan arra a feltevésre, hogy ez a nép a szentek egész légiját adja a világnak, ha egyszer Krisztus világosságába jutott. Ezek az emberek máris olyan komolyan veszik a kereszténységet, hogy míg nekik a keresztény tanokat adjuk, sok tekintetben már tőlük tanulhatunk keresztény lelket. Sokat már most jobban megtartanak Krisztus tanításából, mint mi, keresztények. Krisztus bizonyára nem egy hindura mondaná ma, amit a karnanaumi századosról mondott a zsidóknak: Nem talál-tam ennyi hitet Izraelben.

Csak minekünk meg azt ne mondja: Elvétetik töletek az Isten országa, és más népek adatik, amely meghozza gyümölcsét!

Nem szabad, hogy így történjék. Krisztus elég nagy, hogy minden népé lehessen. Mint egy lelkes gondolkodó mondotta, túlnagy is ahhoz, semhogy az emberiség egy különálló része teljes mértékben felfoghatná. Minden nép, amely Krisztushoz csatlakozik, új szépségeket, új vonásokat fog meglátni arcán és változatában. Azok, akik a legnagyobb mértékben eltérnek tőlünk, talán a legtöbb eddig nem látott szépséget fogják megmutatni Krisztusban. A hinduk egészen bizonyosan ezekhez tartoznak. Az evangéliumok kommentárját nem lehet lezárni addig, míg a hinduk is el nem mondják, hogy mit találtak ők benne.

Irodalom

Róth Antal S. J.: *Új szempontok a típuskutatásban.* Budapest, 1944. Korda kiadása. 124 lap. Ára 4 P.

A szerző éveken át tartó elmélyedő tanulmányainak és irodalmi munkásságának összesítését adja a jelen könyvben. E tanulmány a gyakorlati lélektan köréből meríti anyagát és egyelőre megfigyeléseinek csak első részét teszi közzé, a kész második részt később adja nyomdába. A könyvnek nemcsak gyakorlati jelentősége van, hanem elvi szempontból is fontos. A mai rohanó kor nem ér rá elmélyedni, mindig vágat és kerget nagyobb fizetést, szebb jövőt és sokszor merő légvárat. Ilyen beállítottság mellett azután nem marad idő az önnevelésnek és önnemesítésnek, még kevésbé az alapos megfontolásnak, a jellem fejlesztésének, ami nem lehetséges énünk alapos megfigyelése és tulajdonságainak fejlesztése nélkül. Am ehhez az első lépcsőfokot az önismeret keresése képezi. A mai kor tehát külön jellemtant alakít ki, melyben a lélekbúvárok megfigyeléseik eredményeit teszik közkincsé. A jelen könyv a karakterológia legújabb vívmányait adja elő közérthető nyelven és gyakorlati kézikönyvet ad korunk emberének, akiben feltámadt a vágy az önmegfigyelésre és mások alakítására. Tehát a könyv a csatolt irodalmi tájékoztató tanúsága szerint is színvonalas mű, de azért annyira közérthető, hogy mindenki haszonnal forgathatja, aki valamennyire is jártas a gondolkodás és megfigyelés elemeiben. Először is az emberismeret vezeti, amikor elhatárolja a jellemtan helyét és szerepét a megfigyelésben, azután bemutatja az emberismeret célját és határait, az emberegész összetevőit és ezek tükrében az ember életsorsát. A könyv érdekesebb és

egészen gyakorlati része a típusok bemutatása. Spranger megkülönböztet gyakorlati, elméleti, művész-, szociális, hatalmi és vallásos embertípust s ezek női változatait. Dilthey érzéki, hősi, szemlélődő típust vesz észre embertársaiban. Jung és Ribot ismét más-ként ítélik, míg a magyar Noszlopi nyárspolgárt, törekvőt, mély lelket és gyakorlati eszményi embert fedez fel ezirányú vizsgálódásai alapján. Croner és Lazar női típusai is rendkívül érdekesek. A könyv gyakorlati útmutatásul szolgál nevelők, tanárok, szülők és egyesületi vezetők, előjárók és mindazok kezében, akik el akarnak mélyedni az emberi élet és lélek mélyseges titkaiba, akik nevelni akarják önmagukat és szeretnék fejleszteni a rábizottak jellemét. Ezért nagy nyeresége a mű a hazai lélektani tudománynak, de a lelki étellel foglalkozó irodalomnak is. Ha valaki elmélyed a mű tanulmányozásába, nagy segítséget nyer benne saját maga és mások jellemének alakítására és így a tökéletes ember, azaz Isten képmásának megalkotására. A második, gyakorlati rész, majd kézzelfogható példákkal mutatja be ennek a kötelező feladatnak a mikéntjét. A könyv kiegyensúlyozott társadalom alapköveit segít kifraggni. Ezért ajánljuk az érdeklődőknek.

Tower Vilmos: *Vigasztaló gondolatok.* Budapest, Korda kiadása, 1944. 160 lap. Ára 6.— P.

Szegények, betegek, szenvedők mindig voltak a siralomvölgyben, lesznek ezután is, különösen olyan időben, mikor nemcsak a háború és pusztulás réme fenyeget, hanem mindkettő valóban tizedeli az emberiséget. A mai zaklatott életű korban nemcsak a test szenved, hanem vele együtt őrlődik a felizgatott

idegzet is és a sötét rémlátás árnyképei rajzanak a borús szemhatár felett. De nemcsak ez a baj. A feszült idegállapotban sok embernek nincs sem türelme, sem nyugalma hosszas megfontolásra, a megnyugvás védő várának kiépítésére, mert figyelmét nem tudja összpontosítani. Elsősorban ezeknek szánta a szerző az egyébként mindenkinek és minden időben hasznos szolgálatot jelentő legújabb művét. A nap és hónap szerint tagolt kiadvány mindennapra egy vagy két vagy esetleg több gondolatot és meglátást villant meg az olvasó előtt. E szövegeket vagy a Szentírásból vagy Kempis Tamás könyvéből, avagy más műből és saját megfigyeléseiből veszi. A könyv elsősorban a mai korak akar segítőkész nyújtani, de annak is bármikor kedves vigasztaló útítárs, akit betegség, elhagyottság, aggályosság, kétségbeesés, megvetés, kedvezőtlen bánásmód, sikertelenség vagy egyéb baj gyötör. Ilyen hangulatban milyen áldott és üdvös e könyv olvasása, egy-egy gondolata, megfontolása, mindenki azonnal látja. A könyv anyaga rövid pontokba adagolja mondanivalóit. Mindezek a szövegek rövidke, világosság és erő van bennük, nagyon alkalmasak arra, hogy a lelket megnyugtassák és irt cepegtessenek a vérző vagy érző sebekre. Minden lelki-testi szenvedésfajta van benne egy-egy gondolat és simogató szó. A könyv tehát mindennapra külön adagol valamit, mert ezáltal is elő akarja mozdítani a szenvedőnek a javát, mintegy készen találja eléje, ami éppen lelkiállapotának megfelel, hogy ezáltal is megkímélje amúgy is fogyatékos erőit a kereséstől, és zaklatott lelkiállapotán így is könnyítsen. Az apostoli buzgóságú szerző legújabb műve tehát a nagyon elfoglaltak, a betegek és szenvedők, idegesek és vergődő lelkek útmutatója, vigasztalója, bátorítója. Ezért nagyon ajánljuk és felhívjuk mindenki figyelmét a műre és előnyeire. A könyv mindenkit hívogat a Megváltó szavával: Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradtak és terhelve vagytok és én megenyhítelek titeket! Ennél szebb hivatást nem tölthet be könyv. Ezért van és lesz is apostoli küldetése.

Willam Ferenc Mihály: **Máriának, Jézus anyjának élete.** Fordította: Kótai Zoltán. Budapest, a fordító kiadása, 1944. 355 lap. Ara 25 P.

A szerző nem ismeretlen a magyar lelkiségi irodalom barátai körében, mert már évek előtt megjelent könyve Jézus életéről mindenütt nagy elismerést aratott. Most adta ki a magyar fordító a Szűzanya életét. A könyv díszítését Márton Lajos, a napsugaras lelkű művész végezte. A magyar aszkétikus irodalomban eddig is nagyon sok Mária-életrajz jelent meg, de a jelen könyv mindegyiket túlszárnyalja. Nemcsak azért, mert mi is tartjuk a középkori himnusszal a „Máriáról sohasem elég” elvet, hanem még fokozottan abból az okból, mert a legtöbb ilyen könyvnek nagyon kevés a mondanivalója, sokszor lírai vagy szépprózai köntösbe öltözteti gondolatait és meglátásait. A szerző könyve ezzel ellentétben teljesen szilárd történeti alapon nyugszik, mert nemcsak a széleskörű irodalmat tanulmányozta át, hanem személyesen is bejárta a helyeket, ahol a Szűzanya élete és működése lezajlott, megfigyelte nemcsak a mai népi életmódot, behatóan kutatót a régi életkeretek után, elmélyedő vizsgálódással nézte az ásatásokat, a régi felírásokat és így sikerült neki nemcsak építőtartalmú írást összeállítania, hanem olyan életrajzzal ajándékozott meg, mely

teljesen megbízható és tudományos vizsgálódások eredménye. A jelen könyv alapját is a Szentírás képezi. Megbízható vonalvezetéssel rajzolja meg a szerző az akkori kor történeti, politikai, társadalmi és néprajzi viszonyait, élet- és munkaberendezésének adottságait. Ilyen alapos felkészültséggel sikerült azután valóságos képet alkotnia, mely valóban szép és kedves, nagyszerű és élethű. Vagyis a Szűzanya élete és személyisége általa egészen életközelségbe kerül mi velünk. A számos művészi képpel ékes könyv nyolc fejezetben pergeti le előttünk a Szent Szűz földi életét. Az első négy fejezet sok alfejezetre osztva Jézus és a Szűzanya életét beszéli el a názáreti elvonultság végéig. A következő két fejezetben Jézus élete köré fonódva látjuk a Szűzanyát, amint isteni Fiát kíséri nyilvános működésében. A hetedik fejezet Mária szerepére hívja fel figyelmünket Jézus kereszthalála körül csoportosuló eseményekkel kapcsolatban. Az utolsó fejezet előadja Mária szerepét az ősegyház életében. Willam könyve valóban komoly teljesítmény. Ezért lehetünk hálásak a fordítónak is, aki nagyarányú elfoglaltsága mellett végezte a mintaszerű fordítást és a magyar kiadással megajándékozta a hazai mariológiai irodalmat. A Szűzanya életét mint történeti valóságot látjuk, beállítva kora szokásaiba és életformáiba. A könyv meggyőző arról mindenkit, hogy Máriának nemcsak egyszer volt küldetése az emberiség történetében, hanem mindig van és lesz. A könyv elvezet ennek a küldetésnek helyes megértésére és megbecsülésére, ezenfelül a Szűzanya egészen gyakorlati követésére.

Baksa János: **A bűn álarc nélkül.** Budapest, Korda bizománya, a szerző kiadása, 1944. 366 lap. Ara 16 P.

A bűn nem mindig meglapulva álarc mögül dőbben élénk, hanem vajmi sokszor utcán és hivatalban, családi körben és a nyilvánosság előtt is, akár finom körülmények között, akár durván, de megjelenik. Am megjelenési formája nem azonnal érthető mindig, hanem marad benne valami rejtélyes, valami nyugtalanító. A szerző hosszú évtizedek alatt olyan mélyen tekintett az emberi gyarlóság és gonoszság örvényeibe, hogy nyugodtan foghatott hozzá felvilágosító könyve megírásához. Nem detektívregényt irt s mégis érdekesebb ennél, nem is bűnkrónikát tákol össze, hanem olyan művet akar adni az olvasó kezébe, hogy az nemcsak megdöbben, hanem határozottan a jó felé is fordul olvastára. A könyv három részben nyújtja az összegyűjtött anyagot. Az első részben a bűnözés világát mutatja be, megrajzolja a bűnöző életének vargabetűt, utána jár a görbe út első állomásainak. Kérdezi, hogy van-e a bűn útjáról visszatérés? Bemutatja a gonosztevő portréját, a vétekbe kábult ifjúság, a hiúság áldozatává vált nővilág, a kémek, a betörőtanfolyamok, zsebtolvajok, besúgások mély örvényeit. De meglátja a bűnben a humoros elemet is. A második részben a bűnildőzés feladatával és módszereivel meg eszközeivel foglalkozik. Látjuk, mennyire fontos az arcismeret, milyen bonyolult a nyomozás maga, mennyire nagy lélektani ismereteket tétel fel, mennyi leleményességet igényel a nyomozás irányítása. Külön fejezeteket szentel a nők szerepének a bűnözés terén és egyúttal megjelöli a módokat, hogyan védekezhetünk a büntettesek ellen. Az eddig olvasottak mind igazak, de a szerző nemcsak eddig akar jutni, hanem szeretné megelőzni a bűn tovaterjedését, ezért rámutat több jólsikerült feje-

zetben erre a fontos feladatra is. Hisz könyvének megjelenését is az siettetette, hogy egyik munkás szavát hallotta véletlenül: Olyan könyvet már sokat olvasott, melyik az ördöghöz vitte közelebb, most már szeretne olyanhoz hozzájutni, amelyik Istenhez vezet közelebb, mert ezt a könyvet sokszor elolvasná. Ezek a kérészetlen szavak indították a szerzőt könyvének tervezettnél előbbi kiadására. Valóban, a könyvben található sok utalás, intés, figyelmeztetés, a rossz döbbenetes útalatosságának bemutatása a lelket nemcsak megdöbbeníti, hanem a jó felé is irányítja, a szentnek, a szépnek és a jónak az értékelésére sarkallja. E könyvből meglátjuk az élet visszaját, de benne tükrözik a napsütéses és tisztességes oldala is a földi létnek. Kell az ilyen munka, mert nevelők, tanárok, lelkipásztorok, szülők sokat és haszonnal tanulhatnak belőle.

Boldog Eymard Julián: Szentáldozás — életforrás. Fordította: Scheffler János szatmári püspök. Nagyvárád, Szent László Nyomda, 1943. 336 lap. Ára 9.60 P.

E könyvfordítás először kb. 10 esztendő előtt jelent meg magyarul a mostani szatmári főpásztor gondozásában. Azóta a magyar kiadás elfogyott, most azután újra napvilágot lát Boldog Eymardnak nagyszerű meglátásokat, mélységes indításokat tartalmazó munkája. A katolikus lelkiségnek középpontja mindig az Eucharisztia volt nemcsak a liturgia foglalatában, hanem mint az oltáraink állandó lakója is. X. Pius pápa ideje óta mintha szélesednék és mélyülne az Eucharisztia kultusza! Mindenesetre kitűnő szolgálatot tesz e célból a jelen könyv, mert ha nem is bölcséleti alapvetéssel és a dogmatika sorrendjében, de mély lelkiséggel és meleg érzéssel vezet el az Eucharisztia szeretetére. A 47 fejezetre tagolt mű elsősorban a szentáldozás értékelésére tanít, mikor megmutatja az előkészület módját, serkent a hálaadás buzgó végzésére. Méltán teszi, mert a szentáldozás nemcsak orvos-ság szomorúságunkban, hanem Istenbe vetett bizalmunk forrása, élet, a szeretet tökéletessége, éltető kegyelem, a több élet főiskolája, út a tökéletességre. Aki szerette az áldozást, az mindig tapasztalta magán hatásait, elsősorban az összeszedettséget, az imaélet kivirágzását, az imádságos lelkület kiáradását minden tettünkre, a tisztaság ragyogó világosságát, Krisztus szellemének ismertetőjegyeit. Mindezeket és egyéb gondolatokat a szerző kedves közvetlenséggel füzi egybe és nyújtja az olvasónak. A könyv minden fejezete tartalmas gondolatokban gazdag, melyek a lelket az eucharisztikus Jézus szeretetére hangolják. A könyv sohasem válik unalmassá, mert egy szentéletű lelki ember írta és hasonló lelkület ajándékozta meg vele a magyar eucharisztikus lelkeket. A könyv nagyon alkalmas a mindennapi szentáldozás értékelésére, sok anyagot ad a készülre akár áldozáshoz, akár előadáshoz. Hisszük, hogy újabb kiadása is meghódítja a magyar katolikus közönséget.

Polgár András S. J.: Híszel? Budapest, Korda kiadása, 1944. 31 lap. Ára 40 fillér.

A hit nagy kincse a jó Istennek, melyet nem elég csak elfogadnunk, hanem meg is kell őriznünk az élet kísértései között. Mivel az életben annyi baj és veszély fenyeget, sokan megínognak, s ha nem is válnak hitetlenekké, de legalábbis nem gyakorolják és nem vallják meg hitüket. Ezekre a fenyegető veszélyekre vértéz fel a kis füzet. Vedd, olvasd és terjeszd!

Szent Margit élete. (M. Kat. Nőegyesületek Orsz. Szövetségének kiadása. Bp. 1944.)

Az utóbbi időben sok írás jelent meg Szent Margitról. A jelen könyv a középkori magyar kódexszöveg nyomán állítja elénk a Szent csodálatos életét úgy, ahogy a kortársak látták.

A Margit-legenda szövege kerül újból a kezünkbe. A „legenda”-nak itt különösebb jelentése van, mert szavahihetőségére nézve páratlan helyet foglal el az egyéb legendák között. Alapja az a latin hiteles jegyzőkönyv, amelyet a Szent halála után, a szenttéavatási eljárás megindulása alkalmával vettek föl. Apácáknak és világiaknak, szem- és fültanúknak esküvel pecsételt hiteles vallomásairól van itt szó.

A legendából megismerjük a középkori magyar kolostori életet s mindenkifölött magának ennek a kivételes léleknek, Szent Margitnak belső életét. De ehhez fogékony lélek kell, hiszen már a vallomást tevő apácák megmondták, hogy „emberi nyelv nem elég Szent Margit asszonynak szentséges, csodálatos életét megmondani”.

A csecsemőkorát élő magyar nyelv dadogásából kicsendül a magyar misztika első hangja és nyelvkifejezéseinek édes, esetlen bája csak annál varázslatosabb köntösbe öltözteti Szent Margit alakját.

Egy élet útja Istenig. Pogács Imre naplója. Kiadja Kovács Géza. Veritas-kiadás. 75 lap. Ára 2 P.

Az éltszentség nemcsak egyes társadalmi osztályok kiváltsága, hanem minden Krisztus-követő életfeladata. Ezt az igazságot tükrözi az egyszerű munkásifjú visszaemlékezése. Hazuról sok jót vitt magával az életbe, de azután meglehetősen messze került a vallásos élettől. Halála előtt több hónappal csodálatos megvilágosodás gyűl lelkében, visszatér Istenhez, betegségét nemcsak békében, hanem önfeláldozó és önfelajánló lelkülettel viseli. Boldog halál teszi rá a koronát életáldozatára. Nagyon szép és bájos élet, hissük, hogy sok lélek buzdul majd olvasásán.

Endrődy László S. J.: Páter Petit mosolygó élete. Veritas-kiadás. 85 lap. Ára 3 P.

A jóságos belga lelkiatya alakja elevenedik meg e lapon. A szerző keresetlen szavakkal beszél el epizódokat a rókonzenvesen ábrázolt atyáról. P. Petit mindig jóságával keltett feltűnést és bizalmat maga iránt. Ezért fordulnak hozzá mindenütt és kérik segítségét Istennél. A második kiadást is bizonyára szívesen fogadják P. Petit tisztelői.

Páter Petit S. J.: Az én hajóm. Fordította Endrődy László S. J. Veritas-kiadás. 114 lap. Ára 3.50 P.

Évek előtt az előbbi művel egy kötetben jelent meg a fordítás, most azután külön lát napvilágot. A könyv lelkigyakorlatos elmélkedéseket tartalmaz. A földi életet a szerző hajóhoz hasonlítja s a hajó alkatrészei (iránytű, kormánykerék, árboc, vitorla stb.) szolgálnak az egyes elmélkedések kiindulópontjául. A könyv egyszerű és szellemes, könnyen érthető és szemléletes. Hisszük, hogy sokan örömmel merülnék el e mélytartalmú könyv olvasásába.

„Örvendjetek ama napon!...” Öskeresztény vértanúk története. Kaszap István Lapja kiadása, 32 lap. Ára 30 fillér.

Az első századok vértanúinak élete nemcsak érdekes, hanem lelkesítő olvasmány egyúttal. Ebből a hősi korból ad izelítőt a kis füzet. Kívánjuk, hogy sikerrel munkálja ezt a célt. Lelkesítse az olvasót a hit kegyelmének megbecsülésére és buzgó étellel igazolt megvallására.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK

- A Boldogságos Szűz Mária követése.** Irta: Egy Markthali premontrei szerzetes. Fordította: Dezső István. A Kempis: Krisztus követéséhez hasonló könyvecske. Ára 1.60 P.
- Bogyai Tamás dr.: A Jáki Apátsági templom és Szent Jakab-kápolna.** Művészettörténeti összefoglalás és vezető a két templom megtekintéséhez. Sok rajz díszíti. Ára 12.— P.
- Burka Kelemen O. F. M.: Beszédék és írások.** Öt kötet. P. Buttykaynak, a híres szónoknak szentbeszédei, példái, értekezései. Nagyon értékes mű. Az öt kötet ára 45.— P.
- Csávossy Elemér S. J.: Egy leányélet elindul a jó Istenhez vezető úton.** Bogner Mária Margit élete képekben. Ára —40 P.
- Cser László: Himnusz a kereszten.** Torma Kálmán S. J. élete. Ára 5.— P.
- Dezső István: Jézusunk társaságában.** Bevezető a szemléldozat gyümölcsöző hallgatásához. Ára —50 P.
- Dombi Márk: Megegyezés Isten akaratával.** Szenvedőknek, betegeknek megnyugtató gondolatokat tartalmaz. Ára 1.20 P.
- Dutil Gaston abbé: Szentmiséd és életed.** Ára 1.50 P.
- Erdey Ferenc: Engeszteljük Mária Szívét.** Elmélkedések szentőrára. Ára 1.80 P.
- **Engesztelés.** Ára 1.70 P.
- Endrefalvy Ottó: Szállj szívünkbe nagy Isten.** Bérnalmási emlékfűzet. Ára —60 P.
- Boldog Eymard: Szentáldozás, életforrás.** Fordította: Scheffler János szatmári püspök. A 47 fejezetre tagolt mű elsősorban a szentáldozás értékelésére tanít, mikor megmutatja az előkészület módját, serkent a hálaadás buzgó végzésére. Ára 9.60 P.
- P. Fenyvessy Jeromás O. P.: Lillomos Királyleány.** Albumalakú pompás kiadású Szent Margit Antológia. Ára 10.— P.
- P. Gálffy László S. J.: A legnagyobb örömhír.** Elmélkedések. Június folyamán jelenik meg P. Gálffy kitűnő műve.
- Géfin Gyula dr.: A szombathelyi székesegyház.** 91 oldalas műmelléklettel. Ára 12.— P.
- Gerely Jolán: Add nekem a szívedet!** V. kiadás. Különösen menyasszonyoknak kitűnő ajándékkönyv. Szól az ismerkedésekről, férjhezmenésről stb. Ára 6.— P.
- **Művelt leány.** V. kiadás. Minden művelt leány könyvtárába tartozik ez a katolikus szempontból kiváló illemkönyv. Ára 6.— P.
- Gigler Károly: Szentmisénk lelke.** Ára 6.20 P.
- Halmos Mihály dr.: Katelikizmus katolikus gyermekek részére.** Népiskola III. és V. osztályában, kézirat gyanánt. Ára 1.60 P.
- Kaposi János: Maulbertsch a szombathelyi püspöki palotában.** 8 képpel. Ára 4.— P.
- Kertész László: Tanonctörvények és jogszabályok.** Ára 1.80 P.
- Jármay Edit R. S. C. J.: Tűzben izzó élet.** Barat Szent Magdolna Zsófia élete. Ára 6.— P.
- Kilián Zoltán: A kócsag visszatér.** Kitűnő érdekfeszítő regény. Megjelenik júniusban.
- Keresztrefeszített eljegyzettje. M. Etelka redemptorissza apáca hősiességének keresztthordozása.** Ára 5.— P.
- Kovács Géza: Egy élet útja Istenig.** Pogács Imre naplója. Ára 2.— P.
- Magyar László dr.: Játszva németül.** II. kiadás. Könyvnyűszerrel tanulhatja meg belőle a német nyelvet mindenki. Ára 6.50 P.
- Magni—Castelbranco: Válaszunk a Fatimai üzenetre.** Roppant érdekes könyv a Fatimai jelenésekről.
- Paulovits István: Lapidarium Savariense.** Római köemlék új felállítása a szombathelyi múzeumban, 8 képpel. Ugyancsak az Acta Savariense sorozatban jelent meg. Ára 5.— P.
- **Savaria Szombathely topográfiája.** Az 1938—1941. évi kutatások eredményei. 116 képpel és 3 táblával. Ára 14.— P.
- Páter Petit mosolygó élete.** Irta: P. Endrődy László. Ára 3.— P.
- P. Petit S. J.: Az én hajóm.** A szentéletű belga jezsuita lelkigyakorlatai. Ára 3.50 P.
- Mindkét könyv már egyszer megjelent „Páter Petit Hajója” címmel egy kötetben és el is fogyott.
- Pilinyi Gyula: Formulare.** Az egyházi közigazgatásról szóló mű (mint a régen elfogyott Geisz Antal-féle volt). Egyik részét több mint 600 féle egyház- és polgárjogi vonatkozású magyar és latin szövegű beadványfoglalmazványt és 60 drb. blankettát fog hozni. A nyár folyamán jelenik meg.
- P. Polgár András S. J.: Hiszel? A hit megőrzésére ösztönző kis füzet.** Ára —40 P.
- P. Szedő Dénes O. F. M.: Ferences himnuszok.** Ára 4.— P.
- Dr. Tóth K. János: XII. Pius Pápa.** A szenvedők Atyja. Ára —20 P.
- P. Varga László: Tájékozódás.** A teljesebb magyarság felé, Egyszerű magyar eszmélődés, Evangélium és a népi kultúra, Magyarok nevelése, A magyarság értéke stb. fejezetekről szól. Ára 8.50 P.
- Dr. Czapi Gyula: Katolikus férfiak imakönyve.** VI. kiadás. Értékes tartalom: 2 szentmise, az összes ünnepi és alkalmi imák, gyónási és áldozási, délutáni ájtatosságok, a leggyakoribb énekek. Ára puha kartonkötésben 2.—P., „ fekete keménykötésben 4.50 P., „ bőrutánatkötésben 10.— P.
- Reiners A. plébános: Mária segíts!** VIII. átdolgozott kiadás. Imák és ájtatossági gyakorlatok a „Mindenkor segítő Szűzanyához”. A szokásos reggeli és esti imák, két szentmiseájtatosság, keresztút, szentkilenced a mindenkor segítő Szűzanyához, öt litánia és sokféle imaszöveg van benne. Ára fekete keménykötésben 6.— P., fekete bőrutánatkötésben 12.— P.
- XII. Pius pápa imája Szűz Mária szent Szívéhez.** Új kiadás. Ára 6 fillér.
- Kegeyelemkilenced Jézus szent Szívéhez.** Ára 6 fillér.
- Exhorcizmus a sátán és a bukott angyalok ellen.** Ára 8 fillér.

Elmélkedésre, szentbeszédék készítésére, lelki olvasmányok
egyaránt alkalmas

Willam—Kótai:

Máriának, Jézus Anyjának élete

című 355 oldalas, remekszép képekkel teleszórt munka.

Ára izléses kartonkötésben 25.— P.

Vászonkötésben 32.— P.

Jézus Szíve hónapjára lelki olvasmányok:

Bangha Béla S. J.: **Jézus Szívének nagy ígérete.**

Az első-péntek megtartásáról szóló lelkesítő iratka.
Ára 30 fillér.

P. Biró Ferenc S. J.: **E jelben győzni fogsz.** III. kiadás. A könyv Jézus Szívéről mint a szeretetnek, megbocsátásnak, megbékülésnek a jeléről szól. Erre a tényre mutattak rá a legutolsó évtizedek pápai, e tanúbizonyosságokat mutatja be a könyv és a pápai nyilatkozatok alapján megvilágítja a Jézus Szíve-tisztelet lényegét, a szeretet főparancsát, korunk elhidegülését. Aki munkása akar lenni egy boldogabb világnak, az szerezzze meg és terjessze P. Biró Ferenc kitérő művét. Ára 60 fillér.

P. Biró Ferenc: **A kommunizmus és Jézus Szíve.** Korunk nagy veszélye a kommunizmus, amely a legdühödtebb harcokkal küzd Isten ellen és kevesek önös érdekeiért. Sokan hódolnak ennek a téves felfogásnak és még a műveltebb államokban is vannak, akik apostolai ennek az eszmének. P. Biró e könyvében rámutat arra az orvosszerre, amely a rideg önzés és a kommunizmus ellen-szere lehet: ez Jézus szent Szívének tisztelete. Erre hívja fel a szerző nyomatékosan a katolikusok figyelmét. Ára 1.— P.

Csávossy Elemér S. J.: **A századok nagy jele.** Kimerítőbb könyv még nem jelent meg a magyar irodalomban a Jézus Szíve-tiszteletéről. Mindenre kitér, amit az Úr Jézus szent Szíve tiszteletéről tudni kell. Három részből áll, az I. részben a tisztelet tárgyáról, a II. részben a tisztelet céljáról és annak gyakorlásáról, a III. részben pedig a Szent Szív-tisztelet jelentőségéről, hatásairól és

gyümölcseiről hoz közel 400 oldalon keresztül értékes ismertetéseket. A hatalmas mű ára 7'50 P. Kemény kötésben 14.— P.

László Ferenc S. J.: **Jézus Szívének iskolájában.** 31 elmélkedés Jézus szent Szívéről; ugyanannyi erénygyakorlat. Rövidék, megkapóak és gyakorlatiasak párbeszédese alakban írt elmélkedései. Június hóra különösen alkalmasak. II. kiadás. Ára kartonkötésben 70 fillér.

Lercher S. J.—Siklósi: **Fénysugár az Istenember Szívéből.** Megjelenik június folyamán.

Müller Lajos S. J.: **A Jézus Szíve-tisztelet története.** P. Csávossy nemrég megjelent „A századok nagy jele” című könyve után ez a második ilyen hatalmas munka, mely a Jézus Szíve-tisztelet szolgálatában áll. Míg az előbbi a kultusz lényegének ismeretébe vezet be, addig P. Müller új könyve ennek a kultusznak történetét tárja elénk rendkívüli alaposággal. A Jézus Szíve-tisztelet mai formája kétségkívül az Alacoque Szent Margitnak adott kinyilatkoztatásokon alapul. Érthető ezért, hogy a munka középponti helyet juttat Szent Margit személyének, bár nem mulasztja el, hogy vissza ne tekintsen az előbbi századok Szent Szív-tisztelőire is. Különösen meglepő tisztasággal jelennek meg ennek a kultusznak vonásai a nagy középkori misztikusok életében és műveiben: Szent Gertrudnál, Szent Mechtildnél, Suso Henriknél, Sziénai Szent Katalinnál és másoknál. A kitérő és nagyon tartalmas, albumszerű kötetnek ára kartonkötésben 20.— P, kemény kötésben 27'50 P.

**A könyvek megrendelhetőek a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszátf Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepreghy-utca 2. (Felölös: Meininger Ferenc.)

1944 július 1.

X. évf. 11. szám.

pál 4401 44₃₅

Utunk

A lelkiélet havi folyóirata

A tartalomból:

P. Gyenis András S. J.: A szeretet követjárása. — Wimmer Anzelm O. S. M.: A szentséges Vér apostolai vagyunk. — Dr. Városi István: „Szenteltessék meg a Te neved.” — Dr. Tamási E.: A Jó Isten hídszája. — Dr. Niedermann István: Áldozat, béke és üdvösség. — Irodalom.

Korda R. F. Kiadása Budapest.

„Utunk” aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkzám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókja, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P

Egyes szám ára 60 fill.

Ha a szántóvető magyar ember a búzakaralászt ringató földekre, zamatos gerezdekkel telt tőkék ezrével beültetett szőlőhegyekre tekint, átérezheti a felséges Istennek titokzatos, láthatatlan s mégis valóságos közellétét. Ilyenkor megilletődve vallhatja, szívből mondhatja: mi magyarok az acélos búzának, puha, izes, fehér kenyérnek és a tüzes, zamatos bornak népe vagyunk. Egy nép, akihez közel, nagyon közel van az Isten!

Ha valakinek, úgy a magyar embernek hirdeti Isten közelségét, atyai gondviselését, irgalmas szeretetét, jóságát, teremtő hatalmát, áldó kegyelmét a magyar tavasz zsendülése, virágnak fakadása, az idején vett jótékony esők, melengető napsugár, felhő, vihar, jégeső ellenére is beérő termés, a bő aratás, örömteli gyümölcsszedés és szüret: a testi élet táplálására vett gazdag istenáldás.

Szántás, vetés, boronálás, kaszálás, aratás, csűrbetakarítás, konkoly, kék búzavirág, vérvörös pipacs, lila szarkaláb, szórólápátra való pelyva s tiszta mag... mind-mind a magyar föld népének őserős életére, egyúttal az örök élet meleg gondolataira, édes valóságára is utal! Mert lélekkel van itt telítve minden!

Az Úr Krisztus Evangéliumának legfönségesebb igazságait a Szívéből fakadt bájos példabeszédek, világos hasonlatok közvetlen, megragadó alakjában tárta mindenkor hallgatói elé. Nem egyszer szólt a tavaszvággyal telt omló hantról, a jó magot váró szántóföldről, a zamatos, illatos fürtöket hozó szőlőkertről; a magvetőről, a szőlőművesről s a szőlőmunkásokról. — Búzaszem és szőlő, kenyér és tüzes bor: páratlan, hősi szeretetről, Krisztus kínszenvedéséről, minden bűnért elegettévő áldozatáról, a bűnözönnel megbántott Isten engeszteléséről, az egyetlen szükségéről: halhatatlan lelkünk megmentéséről beszél! Földi zarándokutunkon az örök élet aranyos révpartjai felé erősítő útravalónk a legszentebb oltáráldozat: Krisztusnak misztikus Teste: az angyali kenyér; üdítő italunk a szent kehelyben pezsdülő isteni vér!

Adjunk szívből hálát Istennek, hogy mi magyarok: szántóvető nép, a fehér kenyérnek és a tüzes bornak: a testi-lelki éh-szomjunktat csillapító: eucharisztianak áldott népe lehetünk! Oh, ne zárkózzék el senki a mindent nekünk ajándékozó Isten végtelen szeretete elől! Krisztus szent Teste és Vére iránt különösen nekünk: magyar katolikusoknak kell áhitattal, csodálattal, tisztelettel és viszonszeretettel viseltetnünk!

Ezt az áhitatot, tiszteletet terjeszti, a magyar szíveket erre a lángoló viszonszeretetre gyújtja az

Utunk,

mikor a lelki életre vonatkozó időszerű cikkeivel a tartalmasabb, több, gazdagabb életre vágó, Krisztus szeretetétől megilletődött lelkeket a bensőséges élet nyitjára-titkára tanítja. Hívjuk fel ezért másoknak figyelmét is lapunkra! Legyünk a nagy magvetőnek: Istennek önkéntes munkatársai az örök igazságok elhittetésének

munkájában! Hadd vonuljon végig erdők-mezők, hegyen-völgyön, Magyarhon minden térségén — a Léleknek illette nyomán — az Istent dicsérő lelkek hála-zsoltára!

A földi uralkodók fontos döntésüket vagy életbevágó üzeneteiket megbízható követtel adják tudtul. Az isteni Gondviselés is, mikor elvezte az emberi nem megváltásának végrehajtását, elküldötte követét Názáretbe a fiatal Máriához, hogy közölje vele a Mindenható örök elhatározását, a második isteni személy megtestesülésének titkát. Az alázatos szűz készségesen hajt fejet, mert az Úr szolgálóleányának nemcsak nevezi, hanem tekinti is magát, hogy a benne lángoló szeretet erejénél fogva az emberek szolgálója és a szeretet követe lehessen.

A Szűzanya az angyali üdvözlés és híradás szent hangulatában idős rokonára, Erzsébetre gondol s enyhe vágy kél lelkében, hogy felkeresse és segítségére legyen. Azonnal útrakelt Hebronba, ahol Zakariás és Erzsébet lakott.

A szeretet követségében járt, hogy másokra is kiáraszsa a benne lakozó kegyelem bőségét. Ez volt az első úrnapi körmenet. Pap még nem vitte oly áhitattal és összeszedetten az Oltáriszentséget, mint a Szűzanya járt Judea hegyein fel és völgyeibe le, a falvak és városok utcáin. Nem öltöztek ugyan díszbe a házak és terek,

nem lobogtak a zászlók, nem hangzott ünnepi zene, mikor a Király végigvonult édesanyja Szívének trónján birodalmának területén. Habár ez a körmenet szerény keretek között ment végbe, de a Szűzanya lelkében lobogó szeretet és áhítat meghaladta minden későbbi kor hódolatát.

A Szentírás pontosan elmondja Gábor főangyal követjáró szavait, de nem közli, hogyan és mily szavakkal üdvözölte a Szűz Erzsébetet. Ha nem is örökítette meg e világtörténeti igéket, érezzük és tudjuk Erzsébet szavaiból, hogy milyen felségesen szép és felemelő lehetett ez a találkozás: Áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse!

Mária a menny és föld Királyát hordozta szíve alatt, nemcsak a szeretet követjárását végezte, hanem magát a szeretetet vitte és kifelé táruló lélekkel szerte árasztotta. Erzsébet meghitt otthonában zengte el Mária hálaénekét, mely telve fenséggel és alázattal felülmúlja a világbirodalom legremekőbb alkotásait szépségben, erőben és szárnyalásban. Benne árad e himnusz ég felé törő akkordjaiban az egész

emberiség vágyakozása és istenvárása, benne rezeg az elmúlt évezredek minden hite és fájdalma, reménye és esdeklése. A Magnificatban csendült fel a legszebb magasztalás, mely ajakról elhangzott és szárnyrakelt, hogy bejárja az egész földet és felhatoljon az egekbe, visszhangozzék tőle minden nép és minden templom mindörökké. A megváltás bölcsődala a legfenségesebb költészet, a szeretet követségének örömhíre.

A Szűzanya útja az áldások útjává magasztosult. Jelenléte áldást jelentett Zakariásnak és házának, áldás volt a nagy prófétának, az angyali követség által előre hirdetett Keresztelő Jánosnak, de áldás az egész emberiségnek.

Szent Lukács híradása nyomán földöntúli színeken elevenedik meg előttünk az üdvösség drámájának elindulása s ugyanekkor a hála és alázat szárnyaló himnusza örökké visszhangzó erővel zengi a szeretet küldetését és útját a földi életben.

Az egykori legenda szerint a Szűzanya lábnyomán, mikor Erzsébet látogatására sietett, illatos rózsák fakadtak és nyíltak.

Valóban, e rózsák ma is hullatják ragyogó szirmaikat az emberi életre és szerető szívekbe. A Magnificat azóta sem némult el, hanem árad és zeng a kereszténység századain át a megváltás kezdetétől időtlen-időkéig.

A Krisztus-hordozó Szűz átvette isteni Fiától az ég üzenetét, mely őt tevékeny szeretetre sarkallta. Ez az üzenet azt mondta neki, hogy szeretetét ne rejtse el, hanem áraszsa ki szerte a világba. Ezért sietett haladék nélkül rokonához. Az élő Úrmutató Judea útjain halad, nem érdekli a rétek pompája, nem hallja a madárdalt, mert minden gondolata és szeretete Jézusát érzi és szemléli és veszi körül szerető gonddal.

Krisztus lakást vett a keresztség szentsége révén szívünkben, megújítja és gyarapítja jelen-

létét a többi szentség felvétele és ismétlése által. Mennyire foglalja le életünket az ő jelenléte? Mindíg együtt haladunk Jézussal? Milyen trónt készítünk a szeretet Királyának lelkünkben?

Mária útja a kegyelemközvetítés ténye is volt, mert szavaira Erzsébet eltelt Szentlélekkel és a gyermeket, kit szíve alatt hordott, megszentelte a kegyelem forrásának jelenléte. Az üdvösség hajnalán két asszony találkozik s a Teremtő kegyelme megszenteli a teremtményt, hogy méltó követe lehessen a földre érkezett Szeretetnek. Mária segítő szeretete megédesíti Erzsébet nehéz napjait és megkönnyíti hivatását. Árad-e vajjon és sugárzik-e belőlünk is az isteni Szeretet ereje és teljessége? Gondolunk-e arra, ha Krisztussal eltelve érezzük magunkat, ha teljesen hozzá tapadunk és belsőleg egybekapcsolódunk vele, hogy lobog-e bennünk az emésztő segítő szeretet, mely egyszerű szolgálatban, főlemelő jóságban és lehajló részvétben nyilatkozik meg? A szép szeretet anyjának és követének igéi világosságot gyújtottak-e lelkünkben, melegséggel töltik-e el szívünket és példája magával ragadja-e egész valónkat?

Valahányszor a Magnificat égbetörő dallamát halljuk, újuljon meg életünk Isten szolgálatában, teljék el szívünk örök szeretettel és áradjon tetteinkből a bennünk lakó kegyelem bősége. Mert mindannyian nem érdektelenül egymásmellett haladó vándorok vagyunk, hanem a szeretet követségében járunk. Hirdessük hát az isteni Gondviselés örök akaratát: a tiszta Szeretet üzenetét!

Isten felé táruló lélekkel teljünk el Szentlélekkel, hogy minden szolgája Istennek egyúttal a felebarát megértő testvére legyen. Minden megszentelt élet a tiszta szeretet diadalmas és magávalragadó követjárásának bizonyuljon!

A szentséges Vér apostolai vagyunk (Gondolatok az engesztelésről)

Irtai, Wimmer Anzelm O. S. M.

Az embervér ma igazán nem sokat számít, mert patakokban folyik és már-már elárasztja a világot. Az egész föld szinte kivétel nélkül csatatérre vált: üdözőttek és bombaáldozatok halálhőrgése szüntelenül ostromolja az egeket.

Annakidején megborzadva olvastunk és hallottunk azokról az ókori vallásokról, amelyek a véres áldozatot tették meg rítusuk középpontjává. Iszonyattal fordultunk el ettől és hálát adtunk Istennek, hogy a mai idők szelleme mindezt kizárja. A jelenlegi háborús helyzet azonban felvilágosít minket, hogy családítunk, mert a második világháború töméntelen emberáldozatot követel és vámpírként szívja ki az emberiség vérének.

Ma, midőn a vér meleg párája telíti még a levegőt is, önkénytelenül kérdezzük, hogy voltaképpen mi is a véráldozat szerepe az emberi életben. Jelen kis tanulmányunkban erre az időszerű kérdésre törekszünk felelni, egyúttal rámutatni arra, hogy a véráldozat — Istennek hála, de csak a legeszményibb formában — a mai életben is szerepel, mint a lelki termékenység forrása és az élet természetfeletti szintjének záloga.

*

Az ószövetség liturgiája köztudomásúan nem ismerte az emberáldozatot. Embervért nem ontott, és bár voltak véráldozatai, azok mindig — éspedig Isten akaratából — oly határok között mozogtak, amelyek megengedhetők és nem ütköznek semmiféle erkölcsi törvénybe. Az ószövetség a kinyilatkoztatás előírásai szerint csak — és azt is jelképesen — állatok vérének ontotta és ajánlotta fel oltárain engesztelésül az Úrnak.

Az újszövetség lényegesen változtatott a helyzeten. eltörölte a régi véráldozatot, bevezette azt az áldozatot, amelynek az ószövetség liturgiája csak szimbóluma és előképe volt, amikor az Úr örök tervei szerint az Istenember szentséges Vérének ontotta a Golgotán. Ezzel megalkotta az újszövetség áldozatát, amely vértelen formában, de teljes hatállyal nap mint nap számtalanszor megismétlődik a kereszténység oltárain (szentmiseáldozat).

A vér tehát igenis szerepel az újszövetség liturgiájában és gerincét képezi a szakrális életnek. Ez alapja Krisztus, az Istenember-eszközölte és a Golgotán beteljesült megváltásunknak, forrása Isten-akarta megszentelődésünknek és életünk természetfeletti beteljesülésének. Az Istenember alapította hét szentségben, amelyet Krisztus Anyaszentegyháza közvetít a kegyelem éltető vizét szomjazó emberiségnek, az Istenember vére kering. A hét szentségből forrászik az a túlaradó kegyelmi erő, amelynek alapja Krisztus véres kereszthalála a Golgotán. — E hét szentség eszközi és beteljesíti önmegszentelődésünket, egyúttal alappillére Isten országának a lélekben. Az Istenember szentséges vére, amelyből a hét szentség ered és amely záloga termékenységének, ennél fogva mint az újszövetség áldozata, legistenibb eszköze önmegszentelődésünknek és életünk természetfeletti beteljesülésének.

Mennyivel más ez és mennyivel istenibb sikon mozog, mint az ószövetség kezdetleges liturgiája. Itt nem jelképről és szimbolumról, nem elősejtelemről és helyettesítésről van szó, hanem arról a teljes áldozatról, amely megváltásunkat eszközi, Isten életben részesít (a kegyelem útján) és önmegszentelődésünkre megtermékenyíti halhatatlan lelkünket.

Mennyivel más ez, mint az a kegyetlen véráldozat, amelyet a második világháború kényszerített rá szinte Isten csapásaként a legnagyobb nyomorban vergődő emberiségre. Bőségesen ontjuk az embervért és a fiatal életek hekatombáit áldozzuk fel a háború oltárán. Ez azonban sajnos, — nem engesztelő áldozat, hanem kegyetlen kényszer, amelyet — ami minket, magyarokat illet — nem tudunk elkerülni keresztény jövőnk kockázatása nélkül. Valóban: ez nem engesztelő áldozat. Sőt! Megkivánja Krisztus engesztelő vérének, hogy általa jóvátégjük mindazt a sok kegyetlenséget, irgalmatlanságot és teméntelen fájdalmat, ami sajnos, szintén természetes velejárója minden háborúskodásnak.

Ebből következik, hogy legaktuálisabb háborús feladatunk Krisztus szentséges véráldozatába belekapcsolódni, annak természetfeletti gyümölcseivel enyhíteni a világ, elsősorban azonban a magyarság fájdalmát, és önnön életáldozatunk által méltóvá válni arra, hogy mint Krisztus szentséges Vérének apostolai gyümölcsöztessük az emberek lelkében túlaradó kegyelmét és hozzájáruljunk a súlyosan megpróbáltatott emberi nem megváltásához és megszentelődéséhez.

*

Igen! A szentséges Vér apostolai vagyunk. Ebből az a felbecsülhetetlen kötelesség hármlik reánk, hogy Krisztus szentséges Vérével tegyük jóvá mindazt, amit a háborús szenvedély fűtötte emberiség végleg elrontott. Ehhez azonban főleg az szükségesség, hogy az oltárainkon nap mint nap megújuló újszövetségi Golgota-áldozatot, vagyis a szentmisét, mint felbecsülhetetlen kegyelemforrást kellőképpen felhasználjuk és gyümölcsöztessük a világ javára.

Ma nem lehet elégszer bemutatni Krisztus engesztelő áldozatát; és felelősségének tudatában lévő keresztény ember nem ajánlhat fel ugyanerre a célra elegendő szentmisét, amelynek bemutatásában jelenléte és bekapcsolódása által önmaga is résztvesz.

Ne feledjük: a szentmise mint Krisztus véráldozatának vértelen megismétlődése elsősorban engesztelő áldozat. Ereje kifogyhatatlan, hatalma korlátlan. Egyébként az egyetlen hatalom, amely visszatartja Isten már-már felemelt és büntetően lesújtó kezét. Főlöseges hangoztatnunk, hogy Istennek több mint elegendő oka van arra, hogy felemelje teremtő kezét és lesújtson reánk. A multban sok okot szolgáltatunk erre, és a jelen sem jobb annál, ami volt. Csak egy mentheti meg az emberiséget a mindenünnen fenyegető végpusztulástól: Krisztus szentséges Vére, amely mint az áldott Istenember engesztelő áldozata, kiegyensúlyozza, jóváteszi és eltörli azt a sok mindent, ami ma szerte a világon történik és ami annyira „égbé

kiált", hogy kihívja a felettebb igazságos Úr megtorló bosszúját. Áldozzuk fel tehát Istennek Krisztus szentséges Véré és a Golgota kínjait szenvedő Krisztussal együtt könyörögjünk Istenhez a világ megmentéséért, magyar hazánk fennmaradásáért és keresztény jövőjéért.

Abból, hogy Krisztus szentséges Vérének apostolai vagyunk, még az a kötelesség háramlik reánk, hogy Krisztus véráldozata alapján és annak minden kegyelmi erejével felvértezve apostoli munkánkkal kamatoztatjuk és gyümölcsoztetjük a megváltás kegyelmét a súlyos és komoly veszélynek kitett lelkekben.

Krisztus minden csepp véré kiontotta érettünk és semmiben sem kímélte magát. Engesztelő áldozat lett a szó legszentebb értelmében és mint olyan, megkívánja tőlünk, hogy szentséges Vérének kegyelmi gyümölcseit mint az Isten legmagasztosabb adományait széjjelhordjuk a világban és ajándékba vigyük azoknak, akik rászorulnak arra, hogy általa megtisztuljanak. Ez azonban csak önfeláldozó, kényelmet és meghátrálást nem ismerő, verejtékes és keményen küzdő személyes apostoli munkánk által valósítható meg. Krisztus, mikor a Golgotán kínhalált halt és feláldozta magát érettünk, megnyitotta számunkra a kegyelem, a megváltó és megszentelő életerő kiapadhatatlan forrását. Minket pedig arra jelölt ki, hogy lelkünket csordulásig telemerítsük ezzel az éltető természetfeletti nedűvel és azt lelkünk szent edényében mindazokhoz elvigyük, akik önmaguk egyelőre még nem képesek erre, akik azonban, miután Krisztus szentséges Véré és annak gyümölcseit mindenkinek szánta, bizonyos vonatkozásban jogosan is részesednek benne.

Tele kell tehát meríteni lelkünk szent edényét, és pedig csordulásig, az isteni Vérből fakadó kegyelemmel. Ez elkerülhetetlen előfeltétele minden apostoli munkának és éltető eleme korunk nagy pápai által megalapított és tökéletesen fejlesztett Actio Catholicának.

Miután ezt megtettük, fel kell még eleveníteni bennünk a keresztény (természeténél fogva apostoli) lélek eredeti ruganyosságát. Másszóval, ha esetleg „elmeszesedtünk”, amin egyébként nincs mit csodálkoznunk, ismét ruganyossá, mozgékonyá, hajlékonyá és fürgévé kell válnunk, mert temérdek súlyos veszélyben forgó lélek vár arra, hogy hozzá is eljőjjünk és neki is ajándékba hozzuk Krisztus megváltó és megszentelő kegyelmét. Végeláthatatlan apostoli munka vár még reánk. Ezt azonban csak akkor végezhetjük eredménnyel, ha nem késlekedünk és minden percet lelkiismeretesen felhasználva járjuk az apostoli élet útjait, fürgén és elevenen, fáradságot és kíméletet nem ismerve, hogy mindenkire eljussunk és mindenkit részesítsük Krisztus szentséges Vérének gyümölcseiben.

Nekünk, akik büszkén nevezzük magunkat a szentséges Vér apostolainak, a mondottakon kívül még az a kötelességünk, hogy a szó gyakorlati értelmében bekapcsolódjunk Krisztus véráldozatába, hogy életünk ezáltal mind egyéni, mind apostoli vonatkozásban engesztelő áldozattá teljesejék ki.

A mai idők — ezt nem győzzük eléggé han-

goztatni — elkerülhetetlenül megkívánják a modern véráldozatot. Ez alól az általános törvény alól mi sem vehetjük ki magunkat. Ha komoly eredményre számítunk és azt akarjuk, hogy Krisztus szentséges Vérének általunk a szentmisében történő felajánlása — ha ugyan szabad ezt így mondani — még hatékonyabbá váljék, akkor önmagunknak is keresztthorozásunk és szenvedésünk által engesztelő áldozattá kell kifejlődnünk, hogy mint olyan, hatékonyabban részesedjünk Krisztus véráldozatának erejében és kevésbé méltatlanul ajánljuk fel a szentséges Vért az engesztelésre váró Úrnak.

Engesztelő áldozattá pedig azáltal tökéletesülünk: hogy elsősorban elszántan áldozat akarunk lenni. Könyörögve kérjük Istent, — ami által csak szentséges akarata teljesítjük és felettebb kedvessé válunk előtte — hogy fogadja el életünket engesztelő áldozatként a világ bűneiért. Öszintén kérjük Öt továbbá arra, hogy éreztesse is velünk (szenvedés és keresztviselés által) az áldozat perzselően égető tüztét, nehogy elszánt akaratumk és elhatározásunk csak szóvirág maradjon minden gyakorlati jelentőség és eredmény nélkül.

Ezekután pedig elnémitjük lelkünkben a gyarló és érzékeny természetnek egyébként érthető tiltakozását a fájdalom ellen. Az emberi természet nem igen tűri, hogy a fájdalom és szenvedés betörjön életébe és rányomja bélyegét. Hevesen tiltakozik ellene és veszelületelt kényelemszereteténel fogva azon, van, hogy lerázza a vállára nehezedő keresztet. Mi, akik tudatában vagyunk az engesztelő áldozat fontos jelentőségének, erélyesen állást foglalunk romlott természetünk eme tiltakozása ellen és ezáltal hatálytalanná tesszük azt. Akarunk szenvedni, keresztet viselni, Golgota-utat járni, vért verejtékezni és ha kell, életünket is odaadni, hogy kiérjék bennünk az áldozat teljessége és aktív módon hozzájáruljunk a világ megmentéséhez.

*

A szentséges Vér apostolai vagyunk és elevenen ég bennünk e felemelő tudat máglyatüze.

Látjuk a háborús véráldozatot és mélyen szenvedünk leírhatatlan kegyetlensége miatt. Együttérzünk azokkal, akiket fiatalságuk virágában szakított le a világon végigszárguló orkán, akiket a terrortámadások ádáz bombái sujtottak porba, akik a külső vagy a belső fronton elveszítették életükben a legkedvesebbet, lelkük vigaszát, egyéniségük támaszát és szívük szeretetének tárgyát. Együttérzünk azokkal, akik sírnak és azokkal, akik már sírni sem tudnak. Gyászolunk a gyászolókkal, aggódunk az aggódókkal és eleven, dobogó szíveket féltünk azokkal, akiknek — Istennek hála — még van kit félteniök. Ellmerülünk a megkínzott világ szenvedésének véres hullámaiban és sziklaként állunk a tovaszárguló áradatban. Nem sodor magával és nem semmisít meg, nem taszít örvénybe és nem málaszt porrá, mert a világnak engesztelő áldozatává teljesejünk ki és kell, hogy a romboló pusztítás kellős közepén, a süvítő bombák, a robbanó telitalálatok, az egymással élethalálharcot vívó világnézetek és a kegyetlenül szenvedő emberek között tovább éljünk, és szenvedve éljünk: a háborús pokol minden égető kínját átéljük, hogy ez a rettenetes tűz lassankint felemessen és beteljesítse bennünk az engesztelő áldozatot.

Ez a mi nagy beteljesülésünk. Talán szabad úgy is mondani, hogy: kis áldozatunkkal segítünk megváltani a nagy világot. És ez éppen az, ami egyrészt felemészt, hiszen az áldozatnak meg kell semmisülnie, hogy áldozat legyen; és ami ugyanakkor az új élet, az örökkévalóság csíráit hinti el bennünk.

*

Engesztelő áldozatunkban megérünk az örökkévalóságra és beteljesítjük magunkban Isten országát. Csodálatos és irigylésreméltó hivatás ez. Mint

engesztelő áldozat azért élünk, hogy részenként meghaljunk, és azért halunk meg fokozatosan, hogy másokban, akik már-már a halál árnyékában ülnek, újonnan lángallobbanjon a kiolthatatlan, az örök élet.

Engesztelésünk áldozati oltárán meghalunk másokért, — hogy ők éljenek. — És éppen ez a lassú halál az, ami megalapozza bennünk az örök életet, mert aki annyira erős és önzetlen Isten kegyelméből, és akiben annyira kiteljesedett a krisztusi szellem, hogy szemrebbenés nélkül meg tud halni másokért: az megérdemli, hogy örökké éljen.

„Szenteltessék meg a Te neved“

Irta: dr. Városi István

Jól esik hiúságunknak, ha dicsérik tudásunk alaposágát és értesülésünk megbízhatóságát. Ezért azután apró dolgoknak is szívesen kerítünk nagy feneket. Ime, milyen mások az Isten emberei. Főléseges dolgokat is olyanformán mondanak el, mint a hétköznapi apró-cseprő eseményeit. A próféták legnagyobbika, Izaiás könyve hatodik fejezetében ezekkel az egyszerű szavakkal kezdi hivatása történetét: „Azon esztendőben, mikor meghalt Oziás király, láttam az Urat ülni magas és főnséges királyi széken és ami alatta volt, betöltte a templomot. Szeráfok állottak azon; hat szárnya volt az egyiknek és hat szárnya a másiknak; kettejével befödötték orcáikat és kettejével befödötték lábukat és kettejével röpültek. És kiáltának egyik a másikhoz és mondák: Szent, szent, szent a seregek Ura, Istene; teljes az egész föld az ő dicsőségével.” (1—3.)

Tudósok, költők, művészek sokszor iparkodtak már Isten nagyságáról érzékelhető képet nyújtani nekünk, de talán soha senki sem tudott olyan csodálatosan egyszerű, néhány szóval annyira lenyűgöző képet adni, mint Izaiás próféta e három verse. Ez a kép jut eszünkbe először, ha a Hegyibeszéd Krisztusát hallgatjuk, ki a nagy Isten elé hajlítja térdünket és ajkunkra adja a Miatyánk következő igéit: „szenteltessék meg a te neved”. (Mt. 6, 3.)

Isten neve voltaképpen magát Istent jelenti. A régi zsidó nyelv érdekes sajátága, hogy a névben a nevezettet érti. Ha tehát az Úr Jézus a mi mostani magyar nyelvünk szellemében mondta volna el a Miatyánkot, e kérést bizonyára így fogalmazza: szenteltessék meg az Isten, szenteljenek meg az emberek és minden teremtetett dolgok Téged, ki mindenek Atyja és Teremtője vagy . . .

Az angyalok életéről nincsenek kézzelfogható értesülésünk, csupán néhány hittétel és néhány történelmi esemény enged bepillantást e tiszta szellemek világába. Vannak angyalok, vagyis az embernél sokkal tökéletesebb szellemi valóságok, akiket Isten a semmiből teremtett. Van igen kiváló értelmű és akaratuk. Hatalmuk tetemesen nagyobb az anyagi világban, mint a miénk, de a tiszta szellemi világban is érvényesül e hatalom. Sokan vannak, hiszen számuk meghaladja emberi képzeletünket. És e sokaság minden valószerűség szerint hierarchiába oszlik, különböző karokba, rendekbe, osztályokba tagozódik. Isten őket is a maga boldog színe látására hívta, ám próbának vetette alá valamennyit. A próbát sokan megállották s ezek Isten boldogító élvezetében élnek

immár mindörökre. Sok angyal azonban elbukott és végleg kárhozatba került. A jó angyalok résztvesznek a világ kormányzásában. Gyakran Isten követői a földön. Isten akaratának hatalmas végrehajtói. Ők viszik emberi imáinkat a Háromság trónusa elé. Elősegítik a bűnösök megtérését és az Egyház gyarapodását, s mint őrzőangyalok kísérik egyéneket s közületeket a földi élet útjain. A kevélység bűnébe átkodott angyalok pedig azt a rettenetes sereget alkotják, melyet így szoktunk nevezni: a sátán és az ő angyalai. Isten megengedte, hogy ezek a gonosz seregek egészen az ítélet napjáig gáncsolják az ő országát s így valóban akadályozzák a krisztusi igazság útjait. Elősegítik a bálványimádást, töröket vetnek lelki fejlődésünk elé, bűnre csábítanak ezernyi fortélyal minket. Néha teljesen hatalmukba kerítik, valósággal megszállják az embereket . . . Mindezt tudjuk a jó és rossz angyalokról, de minden más értesülés többnyire jámbor legenda, színes fantázia, kegyes olvasmány és mese.

Ez azonban elég nekünk ahhoz, hogy a Miatyánk fénycsóváit kitágult, nagy perspektívába vetődjenek. „Szenteltessék a te neved” — mondjuk, de e könyörgésünk nemcsak a földre vonatkozik. Van egy másik világ, amelynek nem ismerjük határait, amelynek nincsen földrajza, adókönyve, stratégiai kulcsa, de vannak csodálatosan szép és okos lakói: a jó angyalok. Ők szentnek hirdetik az Istent. Nem kötözték le ugyan számunkra még senki se az angyalok himnuszait, Liszt Ferenc és Beethoven sem kapták ezt a kitüntető megbízást, de minden bizonnal meghalljuk egykor e himnuszokat, ha együtt leszünk az angyalokkal. Micsoda tisztelettel engedelmeskedik Szent Mihály az Úrnak, ha mennyei célok hősi harcaira szólítja Isten. Micsoda szeretet járja át Gábor főangyal valóját, ha Isten megbízásából a názáreti Szűzhöz indul követségbe, avagy más küldetést kap. Micsoda szent félelemmel szoronganak Isten angyalai a Golgota körül s micsoda félelem járja át minden más alkalommal őket, valahányszor látniuk kell Isten szentségének és igazságosságának lenyűgöző megnyilatkozásait. Micsoda magasztaló énekbe kezd az őrzőangyalok serege, valahányszor egy-egy emberi lélek megdicsőül . . .

De még a kárhozat angyalai is — akarva, nem akarva — Istent dicsőítik. Isten szentségét, mellyel össze nem fér a legkisebb bűn sem és Isten igazságosságát, mely kinek-kinek érdem szerint fizet. Isten

e dicsőítését, a túlvilági szellemi valók hódolatát, szeretetét, tiszteletteljes félelmét kívánjuk Urunknak, valahányszor elhangzik ajkunkról a Miatyánk szava: *szenteltessek a te neved*. S ugyanakkor az istenies szeretet szent indulatait keltegetjük szívünkben.

Istennek azonban vannak teremtményei az angyalokon és rajtuk kívül is: az élő és élettelen, de halhatatlan lélekkel meg nem áldott dolgok. Vajjon ezek is megszentelhetik Isten nevét s benne az Istent? Igen. Pusztá létükkel hirdetik Alkotójuk nagyságát, jóságát, szépségét. A nyári égbolt szikrázó csillagai megrendítőbben beszélnek Isten nagyságáról, mint leghíresebb tudásaink: *Kopernikus, Kepler, Leverrier, Boyl, Galvani, Volta, Maxwell*. *Pedig e tudósok hódolateljes megnyilatkozásait nem egyszer megcsodáltuk. Vajjon nem Isten jóságáról csicsereg-e kicsinyei fészken az anyamadár, a búzaföldek pacsírtája, a Duna szűnyogait vadászó fecskénk, hűséges kutyánk és tojásból kibújt aprócska csibénk? Ugyan ki szolt olyan ékesen Isten szépségéről, mint az északi fény biborpiros sávja, a mezők margarétája, a kertünk rózsája és violája? Egyetlen szál gyöngyvirág föléri szépségben a Louvre sok képét vagy Correggio leghíresebb alkotásait . . .*

De a csillagvilág lehet még fényesebb és nagyobb. A madarak éneke még bájosabb. Az északi fény még ragyogóbb. A gyöngyvirág még édesebb. A teremtett természet fejlődését, tökéletesedését, tárgyi mivoltában való istendicséretét is kérjük, valahányszor imádkozzuk: *szenteltessek a te neved* . . .

Voltaképen Isten külső dicsőségének nagyobbodását kérjük a Miatyánk e szavaival. Ez az egész teremtés legelső célja s ugyanakkor az egyetlen jó, amit Istennek, mint olyat kívánhatunk, amivel még nem rendelkezik. Kívánhatom, hogy legyen végtelenül hatalmas, de ez a hatalom már megvan Benne és soha nem nagyobbodhatik. Kívánhatom, hogy legyen végtelenül jó, de ez a jóság öröktől fogva tulajdona és fokozása el nem képzelhető. Kívánhatom, hogy legyen végtelenül szép, de ez a szépség örökre sajátja már és senki sem adhat hozzá többletet. Isten külső dicsősége azonban még növekedhetik: ha t. i. teremtményei egyre inkább megdicsőítik Őt. *Ma, 1944-ben nagyobb az Isten külső dicsősége, mint volt a teremtés hajnalán, amikor még nem voltak csillagok, madarak és virágok. És nagyobb lesz talán egy milliárd év múlva, amikor talán a mostani világ csillagrendszerén kívül újabb csillagrendszerek hirdetik nagyságát s azokon új madarak, fák, virágok beszélnek jóságáról és szépségéről. Ma, 1944-ben nagyobb az Isten külső dicsősége, mint volt 1800 esztendő előtt. Azóta Szent Ambrus, Szent Agoston, Szent István király, Szent Margit járt a földön. Azóta szüzek, vértanúk és jámbor hívők milliói hódoltak előtte. És nagyobb lesz Isten külső dicsősége, ha minél több ember megismeri, megszereti, imádja Őt, és tiszta szívvel szolgálatába szegődik. Valahányszor elsutogom hát a Miatyánkot s benne a kérést: *szenteltessek a te neved*, mindannyiszor szenteket, szüzeket, vértanúkat, hitvallókat, hívőket imádkozok a földre, hogy egyre jobban megismerjék, megszeressék az Istent az ő eszes teremtményei.*

Am e kéréssel azt is felajánljuk Istennek, hogy mi magunk is résztvevünk külső dicsősége növelésében. Ugyan mit szólna egy király, aki előtt meg-

*jelennék kedves minisztere és azt mondaná: Uram, királyom, csak győzz ellenségeiden, légy hatalmas és boldog, én azonban ellenségeidhez szegődöm és letépm nevedet a zászlókról, ahol csak tehetem . . . Örült — mondaná a király. Nos, ilyen örült volnék magam is, ha nap-nap után imádkoznám: *szenteltessek meg a te neved*, de ugyanakkor eszem ágában sem volna Isten dicsőségének erőm szerinti előmozdítása, sőt szövetkeznék ellenségeivel és letépném szent nevét a zászlók selyméről . . .*

Megszenteljük Isten nevét, ha nagy tisztelettel ejtjük ki, ha fölületesen soha ki nem ejtjük, ha beleállunk a magyar káromkodások elleni küzdelembe. Az első kettő körül talán megtesszük a tőlünk telhetőt. Ha itt-ott megfélemedezünk magunkról s egy-egy csodálkozás vagy izgalmas esemény alkalmával kiszalad szánkunk a „Jézus, Mária”, a „Te jó Isten”, a „szent Isten” és a többi közismert mondás, bűnünk rendesen apró, bocsánatos hiba. Igen sokszor pedig csak emberi tökéletlenség. Igaz, ezt is kerülnünk kell. Sajnos azonban, a káromkodás elleni küzdelemben inkább negatív szerepet vállalunk. Megelégszünk azzal, hogy mi magunk nem káromkodunk, mélységes undorral elítéljük a szent nevek gyalázóit és legfeljebb helyesleljük az Actio Catholica plakátokra festett jelszavait s általában a káromkodás elleni harcot. Nem elég. Ennél több kell. Pozitív, szent harci tevékenység. Hogyan? Ezer módja van. Figyelmesd szelid szeretettel a káromkodót. Ha nem használ, jelentsd fel azoknak, akiknek módjukban van keményebben is eljárniok. Terjeszd az Actio Catholica plakátjait és jelszavait. És ha semmi más módot nem találsz a küzdelemre, imádkozzál legalább a káromkodásokkal megsértett Isten engesztelésére. Súlyos betegen is megteheted ezt s ha megtetted, máris sokat tettél . . .

De megszentelem Isten nevét az Ő parancsainak megtartásával is. Valahányszor misére megyek, valahányszor az áldoztatórácshoz lépek, valahányszor igazat mondok, bár súlyos következményekkel jár igazmondásom, mindannyiszor fölkiáltok az égre: *Uram, íme külső dicsőségedet növelem . . .* És egyúttal jöpdédat adok másoknak: terjesztem Isten ismeretét s szeretetét az emberek között. *Assisi Szent Ferenc* tisztelettel emelte föl a földreest kis papírhulladékot, amelyen Isten vagy Jézus neve volt írva. E papírhulladékok által is nagyobbította Isten dicsőségét. Életünknek is vannak hulladékdarabkái, amelyekkel ügyesen Isten dicsőségét szolgálhatjuk. Kicsi alkalmak, epizódok, kallódó percek, röpke beszélgetések, aprócska séták stb. Csupán találekonyágunkon múlik, hogy mindezeket fölhasználjuk és mindezekre ráírjuk a Miatyánk szavait: *szenteltessek meg a te neved* . . .

És most befejezésül egy régi emléket idézek. Csöpp nógrádi faluban volt első állomásom. A hatvanegynéhány éves, fejedelmi tartású templombírónk mindig frissen beretvált arccal jött szentmisére és litániára. Még a legnagyobb munkaidőben is. Azt hittem, pusztán emberi tekintetből teszi ékesebbé magát. Egyszer tréfás mosollyal szoltam hozzá templomunk előtt:

— Ej, ej, Miska bácsi, magának mindig van ideje a borotvához. — Az öreg rám nézett és a magyar paraszt ősi öntudatával válaszolt:

— Az urak mindig borotválkoznak, ha valami még nagyobb úrhoz mennek. Úgy gondolom, illő, ha

én is borotválkozom, valahányszor a legnagyobb Úr elé jövök . . .

Izonyúan elszégyeltem magam. (Aznap elfelejtettem bizony a borotvát.)

Ime, az egyszerű lelkek is mennyire megérik, hogy mily tisztelettel, szeretettel, hódolattal kell övez-

nünk Atyánkat, ki mennyekben vagyon. Fejlesszük ezt az érzéket magunkban. Pajtáskodó, bizalmaskodó, ostoba viselkedés helyett illőbb a mélységes szeretet, amely azonban félelemmel teljes hódolattal kiáltja az élet minden vonalán: *szent, szent, szent a seregek Ura, Istene . . .*

A jó Isten hidászai

Irta: Dr. Tamási E.

Óreg földünket keresztül-kasul szelik vékonyan csörgedező erek, csendes patakok, szilaj folyók és lomha folyamok. Sok mocsár és gázló, tó és tengerszoros ékelődik a kölcsönösen egymásraült vidékek és földrészek közé. Mióta a történelem feljegyzi az eseményeket, tudjuk, hogy az emberiség legjobbjainak az volt a hő vágya, hogy összekössék a partokat: hidat és utat építsenek a vizek, zsombékok és ingoványok fölé.

A hidépítés mindig nehéz, de egyúttal fontos feladat volt. Sőt a régiek nem egyszer szent és megszentelt kötelességnek tekintették. A rómaiak történetéből jól ismerjük a pontifexeket, akiknek az volt a hivatásuk, hogy a folyton bővülő birodalmat, a hatalmas birodalom fővárosát és legtávolabbi meghódított tartományokat minél közelebb kapcsolják egymáshoz. A pontifexek építették a híres római hidakat, melyek dacoltak az ellenséggel és az évszázadok viháiraival. Milyen tekintéllyé nőtte ki magát a pontifexek munkaközössége, igazolja az, hogy később ők lettek a római birodalom és a főváros egyik legelőkelőbbnek tekintett papi rendje. Vezetőjüket pontifex maximusnak nevezték s ezt a címet később a császárok maguknak tartották fenn. Sőt mikor a középkor vége felé a humanista műveltség és élet-eszmény új virágzásnak indult, a pápák is felvették ezt a címet, jóllehet lényegesen más tartalommal és küldetéssel.

A középkor isten- és felebarátszerető világa, a népvándorlások rombolásai után, ismét elindult a föld arculatának egyengetésére és a korszerű eszmék iránt mindig kitaruló Nyugat olyan szerzetesrendet alapított, mely kizárólag hidak építésével foglalkozott. Ahol a tagoknak módjuk volt rá, ott kőből és téglából, másutt fából és egyéb anyagból alkottak nemcsak néhány évre, hanem sokszor évszázadokra szóló átkelőhelyeket.

A mai háborúban is, mikor az ellenség a meglévő hidakat felrobbantja vagy használhatatlanná teszi, nagyon fontos szerep jut a hidászoknak és utászoknak, akik azonnal helyszínen teremnek és a készen szállított anyagokkal, ha nem is órák alatt, de azért gyors ütemben megszerkesztik és felépítik a hidat, mely teherbíró és lehetővé teszi a katonaságnak és a hadifelszerelésnek gyors szállítását. Ugyeségüknek és gyorsaságuknak köszönhető nem egy sikeres előretörésnek vagy biztosított visszavonulásnak zavartalan lebonyolításá.

Mi is mindnyájan a jó Isten népe és vitézei vagyunk, harcban állunk. Nem olyan háború a feladatunk, mely pusztít és éget, rombol és tönkretesz, hanem építő és emelő, segítő és erősítő feladat a mi küzdelmünk célja. Látjuk a tátongó örvényeket, a

mély szakadékokat és az egymástól távol eső partokat, melyek ember és ember, atya és fiú, felnőtt és serdülő, öreg és fiatal, egészséges és beteg, fajok és nemzetek közé ékelődnek. Azt kell hivatásunknak tekintenünk, hogy mindenütt hidat verjünk; mindenütt összekössük, ami távoláll egymástól; az élet ingoványai és vizei fölé erős hidakat kell emelnünk. Az Krisztus akarata, hogy összekössük az eget a földdel, az embert Istennel, a felebarátot felebarátjával, az ellenséget ellenségével. Nem könnyű feladat. Nem is pusztán az emberi szabadakarat munkaköre, hanem elsősorban Isten lehajló és felemelő kegyelmének ösztönzése és eredménye lesz.

Az élveteg kor nem néz másra, hanem keresi, ami az övé, akár jogosan, akár jogtalanul. Ez az önzés azután mennyi nyomorba, lelki-tesztis inségbe taszítja vagy sodorja az élet elesettjeit. Mennyi beteg és szegény, béna és nyomorék pusztul el az élet országútján és a bajok örvénylő hullámai között. A borulató kor kezét nem mozdítja megsegítésre, azért ránk vár ez a feladat. Ha nem is lehetünk hangadók az életkérdéseket áthidaló munkában, legalább legyünk példaadók a kitartó és önfeláldozó irtalmassági gyakorlatokban. Mindenki úgy és ott segítsen, ahogy és ahol tud.

Megkapó Szent Kristóf legendája, melyet a középkor annyi változatban és művészi megjelenítésben hagyott ránk. A megtérő annak akar szolgálni, aki a legerősebb, így jut el Krisztushoz. Hatalmas testi erejét nem ernyeszti el a vezeklés, hanem gyakorlati meg gondolással a folyón átkelők javára kamatoztatja. Mindenkit átvisz a sebessodrú vizen Isten iránti szeretetből akár éjjel, akár nappal, melegben vagy hidegben, szélcsendben vagy viharban kell átlábolnia a mély vizeken. A legnagyobb terhet is pehelyként kapta a vállára és továbbítja a túlsó partra. Ám a gyermek alakjában megjelenő Úr Krisztus olyan súlyl al nehezedik rá, hogy a víz alá nyomja és így részesíti a megigazulás nagy kegyelmében. Attól fogva nevezték Krisztus-vívőnek, Christophorosnak, Kristófnak.

Minden Krisztus-követőnek ez tulajdonképpen egyik feladata: az embertársak megsegítése minden bajban. A földi élet és örök élet egységbe olvadnak, mert az elindult földi élet megkezdett örök élet. Partjaik távol látszanak egymástól, mégis át kell hidalnunk őket, hogy közel kerüljenek egymáshoz. Ha nem tudunk vállalkozni Szent Kristóf személyes önfeláldozó munkájára, akkor el kell szánnunk magunkat a jó Isten hidászainak küldetésére. Miből állhat ez a küldetés?

Elsősorban imádság legyen az, mert imádkozni mindenki képes. Legyen a mi imádságunk mindennap olyan hálaadó áldozat, mely kedves az Úr színe

előtt, de még inkább legyen dicsőítő hódolat, mellyel a végtelen felségű Isten előtt leborulunk. Nem feledkezhetünk meg az apostoli imádságról sem, mert kérnünk is kell, nemcsak magunknak, hanem felebarátainknak is mindazt, ami Isten dicsőségét bennünk és a teremtett világon növeli, hiszen Isten segítségével és kegyelme nélkül semmi üdvöset sem tehetünk. Nemcsak a karthauziak, kamalduliak és egyéb szemlélődéssel foglalkozó szerzetesek feladata az engesztelés, hanem minden embernek kötelessége, hogy igyekezzenek Istent megkövetni nemcsak a saját vétkeiért, hanem az egész világ bűneiért is, mert mindnyájan egy testnek vagyunk együttműködésre hivatott tagjai és mindenki mindenkiért felelős. Ha az engesztelés gondolata és mozgalma mindenkinek szívügyévé válik, akkor biztosan kevesebb lesz a bűn és a szenvedés, mert az Úr az igazak imáját meghallgatja és a kevés választottért megbocsát a tékozló fiúnak is. Nekünk is szól a Mester üzenete: Mindig kell imádkoznunk!

A hidépítés másik módja az apostoli példa. Nemcsak az apostoli hevület szent perceiben, hanem életünk minden körülménye között arra legyen gondunk, hogy belső szilárdságunk és külső magatartásunk valóban evangéliumának bizonyuljon, hogy az emberek látván tetteinket, dicsérjék az Atyát, aki a mennyekben van. Nem feledkezhetünk meg magunkról és Isten törvényéről sem a családi körben, sem a hivatalban, de az utcán sem, — gondolnunk kell rá a szórakozóhelyen, szívünk rejtekében és a nagy nyilvánosság előtt. Különböző életünk olyan, mint a foszladozó selyempapír, mely széttört és értékét veszített tárgyat takar. Divat, mozi, színház, összejövetel, újság és minden egyéb bennünk és körülöttünk lelkiiséget lehelljen. Alokok nem mentesítenek a felelősségtől sem minket, sem azokat, akiknek hatalmuk van az örökké kötelező törvények érvényesítésére. Legyen ezért magatartásunk hitvalló színvallás!

Prágában őrzik Nepomuki Szent János vértanú nyelvét. A napsütötte Itália Páduájában szemlélhető Szent Antal nyelve. A Gondviselés mindkettőt megőrizte az enyészettől. Az egyikét azért, mert tudott hallgatni s inkább választotta a vértanúhalált, mint a gyónási titok elárulását, a másikat meg mivel vigasztalta a szegényeket, bátorította az elnyomottakat, felemelte az elesetteket és Istenhez kalauzolta a jókarakterűakat, engedékenységre hangolta a hatalmasokat és visszavezette a bűnösöket az atyai házba. A két Szent példája komoly üzenet nekünk és korunknak. Isten a beszéd ajándékát arra adta, hogy jót tegyünk vele: Dicsérjük az Urat, vigasztaljuk a szenvedőket, hirdessük az igazságot, mindenütt fényességet árasztunk az életútra, utat mutassunk és kalauzoljunk. Teszi-e ezt az, aki baráti körben vagy társas összejövetelen

trágár beszédekkel botránkoztatja meg felebarátait? Vajjon a csábító beszédek, illetlen tréfák, bekormozó dalok és énekek nem inkább gyilkosai a léleknek? S mindaz, ami kifejező erő és képesség, legyen az újság vagy folyóirat, füzet vagy könyv, kép vagy művészi alkotás, mit sugároz ki a lelkek életterébe? Épít vagy rombol, perzsel vagy melegít? Osszeköt vagy elválaszt? Áthidal vagy hidat robbant?

Ha van bennünk szemernyi emberség, akkor mindenütt használni fogunk! Életünk és minden képességünk csak úgy hasznos, ha teljesen Istenbe kapcsolódik, ha úgy kezeli a földi értékeket és úgy kamatoztatja az Úr ajándékait, hogy el ne veszítse az örök javakat, melyeket Isten jósága mindenkinek a gondjára bízott.

Trajanus római császárról tudjuk, hogy világra szóló hidat épített az Aldunán. Az alapos mű elkészült és úgy látszott, hogy mindenkorra biztosítja a Dáciában levő római értékek és életek védelmét. Ám nem így történt, mert Hadrianus császár, akit Trajanus emelt fel és tett utódjává, mindinkább növekvő ellenérzéssel hallgatta elődje és jötevője dicséretét. A féltékeny irigység addig gyötörte, míg a hidat le nem romboltatta s a hid tervezőjét is kivégeztette, hogy eltüntesse mindazt, ami elődje nagyságára emlékeztette. Nem szebb és felemelőbb ennél azok példája, akik hidat nem rombolnak, hanem építenek; akik a szakadékokat eltüntetik és mindenkinek használni akarnak? P. Petit Adolfot csak a jó P. Petitnek nevezték, mert egyszerűségében is nagyon sok jót tett: hazáját megszabadította a janzenista méletyől, zárdákat emelt a rákosbetegek ápolásával foglalkozók befogadására, lelkigyakorlatos házat épített, súlyos összegeket osztott ki az inségesek között. S mindezt nem a sajátjából adta, hiszen szegény volt, hanem másokat indított jótékonyásra. Mosolygó és mindig egyenletes személyisége mindig hidat épített a jó Isten és az emberek között, a szegények tenyere és a gazdagok erszénye, az egészségesek és betegek, igazak és bűnösök, ég és a föld között.

Korunk ezer gondtól és millió jajtól vonagló arca mélységes lelki és testi inségre utal. Földünket nemcsak folyók és patakok, hanem a háború ekéjének hatalmas barázdái, a bombák és gránátok tátongó tölcseirei szántják fel. A nagy vajúdsásban nemcsak fenyegető örvények tűnnek elő, hanem feneketlen mélységek tárulnak fel. Ha valaha, akkor most kell az építő és áthidaló munka. Erre hív az Úr, akiben szeretet van, hogy imádsággal, példával, jótettekkel és egész életünkkel szembeálljunk a pusztítással, a távolodókat közelebb segítsük Istenhez és egymáshoz, vagyis mindenütt hidat építsünk, a kegyelem és szeretet hídját emeljük.

Áldozat, béke és üdvösség

Írta: dr. Niedermann István

A világtörténelemnek soha nem látott gigászi mérközésében, melynek mindannyian tanúi és küzdő bajnokai vagyunk, a lelkek mélyén imádságos szent áhítattal él a vágy a béke után. Sok embernek a lelkében a legégetőbb kérdés, hogyan engedheti meg Isten a háborút, s ha már van, miért nem teremt békét

mindenható akaratával? Sokan a békét valami szent semmittevésnek gondolják, órákhosszat elpihengető tespedésnek vagy munkátlan fecsegésnek, legalábbis valami bombamentes világnak, melyben mindenki szenvedélyeinek hódolhat, legjobb esetben nyárs-polgári keretekre rendezkedhet be. Ha pedig elgon-

doljuk, hogy a háborúnak mennyi áldozata van, az arcvonalon csakúgy, mint a bombázott városokban, lelkünk mélyéről száll a fohász sok megpróbáltatás között uralkodó XII. Pius pápánkkal: Add nekünk, Uram, a békét, a fegyverektől mentes békét, az igazságban és az igazságosságban!

A nagy Pápa jelmondata Izaiás próféta szava: *Opus iustitiae pax.* A békét hiába írják papírra, ha nem épül fel az igazságon, mert a béke az igazság műve. A háború borzalmi és megpróbáltatásai között mindenki lelkét eltölti a vágy, hogy a békén közreműködjék, s végül a milliók áldozata a keresztrefeszített Jézuséval, a Szűzanyáéval és a szentekével egyesülve teremti meg a békét, mely az igazságon alapul: *a megsértett isteni Fölséget kiengeszteli, s a kegyelem győz a megátkodottság felett.* A békeség lelkülete független attól, hogy a nagy emberi társadalom békében él vagy háborúban. A békének kegyelme élt Szent Lőrincben, amikor elevenen megsütötték, s a birodalomban szerte üldözték a keresztényeket, s élt annak a kisleánynak a szívében, akit kis testvérkéjével együtt a kínaiak a boxerlázadás alatt a földre temettek elevenen, mert nem tagadták meg Jézus istenségét. A történelem arra tanít, hogy nemcsak a békére, hanem a háborúra is be kell rendezkedni az emberiségnek, hisz életének felét majdnem háborúban tölti. Szent királyaink is vezettek háborút a haza és a kereszténység védelmében, mint Szent Lajos és Szent István, s egyáltalán nincs eldöntve, hogy a *nép a békében vagy a háború borzalmi között volt-e nagyobb?* A béke éveit nem egyszer *nemzeti tespedést*, vad dárídók sorát jelentette, melyben az áldozatos életről nagyon kevesen akartak csak hallani. A nagy tömegek általában nem. A jólét, a bőség napjaiban sokan megfeledeztek Istenről és a társadalom *Nélküle méltán sodródott a háború borzalmi felé.* Erre példát leghatározottabban Izrael történelme nyújt, mely teljesen teokratikus alapokon nyugodott. A béke éveiben megfeledeztek a szövetségről, melyet Istennel a pusztában kötöttek, s a bálványimádás ocsmány bűneibe süllyedtek. Az erdők mélyén a szomszéd törzsek példájára parázna bűnökkel hódoltak sajátfaragta isteneiknek, Bálnak, s attól sem riadtak vissza, hogy gyermekeiket áldozzák Molochnak, elégetvén őket. „Feláldozták fiaikat és leányaikat Kánaán bálványainak, megszentelteltették az országot vérrel, paráznaságot űztek műveikkel” kesereg a Zsoltáros. (106, 37.) S ha a népet nem rázza meg Isten küldötteinek: Illésnek, Izaiásnak, Jeremiásnak prófétaként dübörgő szava, akkor „maga az Úr gerjedt haragra népe ellen, megútálta örökségét” és megengedte, hogy „gyűlölőik uralkodjanak rajtok”. (106, 40.) Ez volt Nabukodonozor, Szennakerib és Szalmanaszar történelmi küldetése, s útjukat a földült városok, leégett falvak, a megbecstelelt szentély, a legyilkolt lakosság és az életbenmaradtak rabszíjon vonszolt hada jelezte.

Vagy talán Mohit, Mohácsot és Trianont a magyarságnak Istennek szentelt élete előzte meg? Csak gondoljunk a tatárdúlást megelőző időkre, amikor a „királyi vagyon pocskékolása, a méltóságviselői kapzsisága, a javadalmak halmozása s a védelemreszoruló fölötti hatalmaskodás II. Endre szentföldi hadjárata idején a tetőpontra ért. A visszaélések ellen szót emelő János érsek a főurak haragja elől kénytelen volt külföldre menekülni”.¹ Az ország állapota

mindig romlott, s amikor ennek az erőskező Béla végetvetni akart, sokan, sértett önérzetükben a legnagyobb veszély idején, a tatárokkal szemben hagyták cserben.

Vagy ki ne ismerné a Jagellók gyenge uralmát? Mátyás még védte a hazát a törökök mindinkább erősödő hatalmi törekvéseivel szemben, de II. Ulászlót csak akkor és ezért választották meg, mert biztosította a főnemességet, hogy mindazt nem követeli, amit Mátyás adóban, pénzben és katonában követelt. „Igy az állam agyaglabakon állva várta a lökést, mely feldöntse és darabokra zúzza.”² A szét-húzás, a pártütés lett úrrá, s Mohácsnál „a magyarok állama elbukott és a védelmi szervezetét vesztett nemzet megindult a török korszak százados kálváriáján”. Hozzátehetjük, hogy *azt az áldozatot, amelyet a nemzet a béke éveiben nagylelkűen meghozni önszántából nem tudott, azt az elkövetkezendő vesztetkes időkben százszorososan hozta meg*, amikor mindent áldozni kellett: pénzt, vagyont, családot, feleséget, gyermeket, vért, életet, földet és hazát.

S hogy milyen volt életünk az első világháború előtti békevilágban, hogy a szabadkőművesség, az erkölcsstelenség és a hitelenség mocsarában mindinkább süllyedő nemzet végzete Trianonban beteljesült, sajnos nem kell bővebben fejtegetni. Tény, hogy a béke egy nemzet számára sem jelenthet fékevesztett dözsölést, az áldozatoktól menekülő, istentelenségbe zuhant kultúrát. Nemzetünk tragédiája nem Mohinál, Mohácsnál vagy Trianonban ért minket elsősorban, hanem abban a benső elértéktelenedésben, hitetlenségben, önzésben, mely a külső kereteket már megtartani nem volt képes, s így az ország összedől, mint a szüette, korhadt fa. *A nemzet nagyságát ismét abban az áldozatban találja meg, amit a háború borzalmi között mindenkinek meg kell hozni*, legyen férfi vagy nő, gyermek vagy aggyagyan! *A béke éveiben is az Isten törvényeinek kell éltetni minden emberi szívet*, mert ha nem, úgy az Úr megengedi a pokoli hatalmak háborús világát. *Az Úr az üdvösség Istene!* Ha pedig nem volt alkalmas az üdvösségre a békében az idegen isteneket imádók tömege, akkor alázatosan esedezünk, hogy méltókká váljék a háborúban az igaz Istenhez könyörgők és engesztelők hada. Hány anya és hitves esett térdre a szív megindultságában az Úr oltára előtt, amikor elment egy fiatal lélek, hogy életét áldozza övéiért? Az Úr az üdvösség Istene és kegyesen megengedi, hogy milliók járják Izsákként az önmagát áldozó Krisztus keresztútját, s „hasonlók legyenek Fia formájához”. (Róm. 8, 29.) Borzadva állunk meg a háború pusztítása, a fiatalon kioltott élet, az ártatlanul bombázottak áldozatai között, s ezt szörnyű támadásnak tartjuk az emberi társadalom ellen. Méltán. De mekkora vakmerőség ez Isten ellen? S mit szól az Úr? Vajjon bosszút áll mirajtuk, kik haragját magunk ellen kihívtuk, hogy eltaposson, mint a fergét, mely alkotója ellen támadt? E szörnyű világréngésben felhangzik a Zsoltáros szava: „Isten irtalmával telve a föld!” (32. Zs. 5.) *A kegyelemosztó Isten jár a halálhörgők között*, mert az Úr az üdvösség Istene. Vajjon bennünk emberekben nem

¹ Homan—Szekfü: II. k. 75. o.

² U. o. III. 446.

akkor a legnagyobb az irgalmas szeretet, ha bajba jutott testvért látunk, ha van bennünk szív és nincsen kő a szívünk helyén? Az Udvözítő pedig hányszor hivatkozik arra, hogy ha bennünk emberekben van megértés és jóság, mennyivel inkább az Istenben! „Ha ti, akik gonoszok vagytok, gyermekeiteknek jót tehettek, mennyivel inkább a mennyei Atyától adja a Szentlelket azoknak, akik Őt kérik.” (Lk. 11, 13.) Az egyik magyar katonát bombatámadáskor a földhanyás betemette. Csak válla és feje volt kint. A többórás támadás alatt torkaszakadtából káromkodott, s szavait a gépfegyverek kattogása, ágyúk dörgése és a feje mellett süvítő golyók harsogták túl. A győzelem után ásták ki és első szava az Ég felé kiáltott: Mégis van Isten!

S az Isten győzött benne. Azóta egy nagy budapesti gimnáziumban tanítja a magyar ifjúságot a rajzra és Isten irgalmára. *Hány embernek kellett a háború poklát megjárni, hogy hívő lélekkel boruljon Isten trónja elé!* Schütz professzor írja Életem c. művében, hogy irodalmi munkásságának legnagyobb elismerése az volt, amikor a szibériai fogságban imakönyvét lapokra szedték széjjel s boldog volt, akinek egy darab jutott belőle.

Irodalom

Magyar László: *Játszva németül*. Budapest, Korda kiadása, 1944. 184 lap. Ara 6.50 P.

Mikor a tudós szerző megkezdette gyakorlati tan-könyveinek megírását, talán maga sem gondolta, hogy gyakorlati és ügyes módszerével egész iskolát fog csinálni. A hamar szükségessé vált második kiadás igazolja, hogy a könyv nagyon kedvező visszhangot váltott ki és már sokan követik világos útmutatásait és gyarapodnak nyelvi ismereteikben. Mármost azt kérdezzük, hogy mi célja a könyvnek? Kalauzul óhajt szolgálni nemcsak a kezdőknek, hanem a haladóknak is. Mi a könyv módszerének legelőnyösebb oldala? Az egészen gyakorlati beállítás, a következetesen átgondolt bővülő ismeretközlés és főként a lelkesítő tanulási kedvesítés. Aki a könyvet kezébe veszi, szívesen elmélyed bele, soha nem unja meg, sőt mindig haszonnal forgatja. Nemcsak nyelvtant ad, hanem elsősorban érdekes olvasmányok keretében vezeti be a kezdőt a német nyelvtan rejtelmeibe, nem zsúfolja túl a fejét sok szabállyal, hanem a családi és közvetlenül megfigyelhető életből merítő olvasmányok keretében vizsgálja és világítja meg a nyelvtan szabályait s így mintegy játszva vezeti végig a magyar tanulót a bonyolult szabályok tömkelegén. Remek és biztos kézikönyv, mely fokozza a kedvet és mégis megadja a tudás módszeres felépítését és a megszerzett ismeretek világos áttekintését. A között olvasmányok tárgyköre nem haladja meg a művelt ember általánosan elterjedt ismereteit és érdeklődését. Néhány olvasmány ezenfelül sikerült bevezető képez az irodalmi nyelvbe. A csatolt több szójegyzék is mindig haladó szinten tartja a tanuló munkakedvét és úgy van mind sokszor összeállítva, hogy örömmel látja, íme, már mennyit tudok, mennyi ismeretem van eddigi jártasságom alapján is. A könyv bevezető sorai megadják a tanulás kezdő alapelveit, melyekhez

Valahogy úgy tűnik fel, mintha most az egész világ venné vállára a keresztet, hogy kövesse Udvözítőt, kit eddig ő feszített keresztre. Ki számolta meg az áldozatok számát, kik a hazaszeretet oltárán égtek el? A történelem arra tanít, hogy ha nem volt elég a milliók imája, akkor a milliók áldozata kellett, hogy kiengeszteljék az Atyát bűneinkért, megszerez-zük az üdvösséget szeretteinknek. A kereszténység háromszáz évig vérzett, s ezalatt Ázsia belsejéből megindult vad hordák lassan jelentkezni kezdtek az Egyház kapuja előtt. A magyarság száz évig hábor-gatta a szomszéd keresztény népek békéjét, s mikor Lech mezején legyőzetett, akkor már elég érett volt arra, hogy királyával az élén keresztvíz alá hajtsa pogány fejét. A népek üdvössége nemcsak sok imát, de legtöbb áldozatot követelt, s *most az istentelének dörömbölnék a hívők kapuján, mert nincsen békéjük.*

Évekkel ezelőtt megmosolyogva hallgatta a világ a haldokló XI. Pius pápa utolsó szavát: béke, béke, béke! *Manap ez milliók imája lett, s bizton hisszük, hogy az áldozat nem lesz hiába. Lelkünkben zsong az örök Békefejedelem hírnökének szava: „Krisztus-nak társörökősei vagyunk, s ha Vele együtt szenvedünk, Vele együtt meg is dicsőülünk.”* (Róm. 8. 17.)

mindenki hozzákapcsolja az egyéniségének megfelelő módszeres eljárást s a kettőt összekötve eléri a lehető sikert. A könyvet nagyon ajánljuk mindenkinek. Nagyon hasznos utitárs a nekünk annyira fontos német nyelv megtanulásában. A szerző bevált és lélek-tanilag feltétlenül sikeresnek nevezhető módszere biztosítja a tanulónak annyira fontos kitartást és örömet, sikert és kedvet.

Daniel Considine S. J.: *Reménykedjünk Istenben*. Szalézi Művek, Rákospalota. 136 lap. Ara 2.— P.

A szerző nem ismeretlen a magyar építő irodalom területét áttekintők előtt, mert mélyleges lelkiismerre valló megnyilatkozásai, a tőle közölt fordítások meghódították a hazai katolikus olvasóközönség jelentős részét. A szalézi atyák újabb vállalkozással kedveskednek, mikor kiadják a derűs Isten-reménységet keltő művet, mely tulajdonképpen kivonat a szerző lelki gyakorlatos feljegyzéseiből. A mai szenvedő és nyomorgó, hideg és gyűlölködő világban szent hivatásra vállalkozik a mű, mikor bizalomra és lelki nyugalomra, Isten szeretetére, alázatosságra, irgalmas lelkiületre nevel. A kis könyv lapjain sorrakerül minden kérdés, melynek a megadott szempont szemszögéből jelentősége lehet. Jézus és az Oltáriszentség, a Szűzanya, idő és örökkévalóság, a béke, az Úr követése és több más hosszabb-rövidebb fejezet nagyon alkalmas arra, hogy valóban reményt és bizalmat keltsenek csüggedő lelkünkben a jó Isten iránt. Aki a béke és lelki boldogság sugárzója és apostola akar lenni, az okvetlenül olvassa és másoknak is ajánlja ezt a könyvet.

Reiners: *Mária segíts!* Budapest, Korda kiadása, 1944. 228 lap. Ara 6.— P.

A szerző kitűnő imakönyvet írt a Mária-tiszteletk számára, mely immár nyolcadik magyar átdolgozott kiadásban kopogtat a szívek ajtaján. A könyv a min-

denkor segítő Szűzanya kegyképeinek történetét beszéli el, azután felsorol sok csodás imameghallgatást, melyeket a buzgó hívek a Szűzanya kegyképe előtt nyertek. Végül megismertet a Szűzanya emé tisztelése módjának terjedésével. Ilyen bevezető után nagyon sok szép imádságot közöl, elsősorban olyanokat, melyek alkalmasak a lélek megerősítésére és bizalmának fokozására Isten és a Szűzanya iránt, de ezenkívül nyújt nagyon kedves reggeli és esti imádságot, majd az Egyház könyörgését sorakoztatja fel, milyeneket mindennap használunk. Ilyen a Miatyánk, Üdvözlégy, Híszkegy stb. A szentmise-ájtatosság a mindenkor segítő Szűzanya tiszteletére egyesíti magában a liturgia magvas könyörgéseit a Boldogságos Szűz iránt megnyilatkozó gyengéd áhítattal, mégpedig két sorozatban nyújt olyan miseimákat, melyek nagyon alkalmasak az ájtatosság emelésére és a misehallgatás gyümölcsöző végzésére. A szokásos gyónási és áldozási imák után csatol nagyon szép keresztúti ájtatossági imákat, ezt követően bemutatja a mindenkor segítő Szűzanya társulatának alapszabályait és tevékenységét, célját és társulati felvétel módját és a szokásos ájtatossági gyakorlatokat. Nagyon használható a háromnapos ájtatosságra szánt imafüzér a segítő Szűzanya tiszteletére és azoknak a szenteknek a tiszteletére között imák, akik a magyar és lengyel nép közös védőszentjei. Néhány szép ének zárja be az olcsó és szívmelő imakönyvet. Hisszük, hogy mindaz, aki kezébe veszi a jelen imakönyvet, megszereti és a segítő Szűzanya tisztelői közé lép nemcsak maga is, hanem másokat is erre serkent. A mai nehéz időkben valóban felemelő hatással lesz az imakönyv minden hívőre, mert a közölt imádságokból erőt és bátorságot meríthetünk a helytállásra minden körülmény között. Ezért adjuk elsősorban a szenvedők és a szomorúak kezébe, hogy szívükbe vigasz és szent reménység áradjon a segítő Szűzanya tiszteletéből.

Magni—Castelbranco: **Válaszunk a fatimai üzenetre.** Budapest, 1944. Korda kiadása. 100 lap. Ára 2.50 P.

A fatimai események jelentőségét nem annyira a mult, hanem sokkalta inkább a jelen és a jövő igazolja. Mikor a nagy kavarodásban minden érték veszni indul, mikor a bajok közepette az emberiség nem talál kiutat, akkor a jobbák figyelme fokozottan fordul a fatimai látomás és jelenés felé, mely a természetfelettség bélyegét viseli magán és hitet, reményt meg bizalmat sugároz a meggyötört lelkekbe. A jelen kiadvány francia szöveg után készült és Dr. Waigand József buzgóságának köszöni megjelenését. A fatimai üzenet a mai kornak szól, vajjon mi lesz a válaszuk az üzenetre? Vállvonogatva vagy lebecsüléssel nem haladhatunk el mellette, nemcsak a kényszerítő körülmények, hanem az eszélyesség is azt sürgeti, hogy feléljünk az üzenetre. Hogyan? Úgy, hogy mindenki gyakorolja a Szűzanya szeplőtelen Szívének tiszteletét. De ennyivel nem elégedhetünk meg, hanem szükséges, hogy másokat is erre az áhítatra serkentsünk. A tisztelet első foka legyen önmagunk és minden értékünk, elsősorban a lélekre és életre magára gondolunk, felajánlása a tisztaságos Anyának, de azután kapcsolódjunk bele a nagy világmozgalmába s gyakoroljuk az elsősorban engesztelő ájtatosságot. A rózsafüzér nagyon kedves és hatékony ájtatosság, ezért szívesen végezzük, de a titkai

felett is elmélkedjünk. Mennyi öröm és indítás árad lelkünkre az örvendetes titkokból? Mennyi felemelő erő van a fájdalmas titkokban sürítve? Mennyire edzi az akaratot és Istenre irányítja a figyelmet a dicsőséges olvasó titkainak megfontolása. A kis füzet nagy gyakorlati érzékkel mindjárt életprogramot is ad, abból a helyes elvből kiindulva, hogy nem elég az egyszeri fellobogás, hanem állandóan kell az Isten-szeretet tüzétől égnünk, mert csak így tudjuk a világot lánggra lobbantani. Buzgóságunk tüze nem pusztító elem lesz, hanem építő, felemelő és eligazító erő, mely Istennek dicsőséget, felebarátainknak lelki segílyt és mindannyiunknak kegyelmet szerez. Kedves és mélyértelmű imák zárják be a sikerült füzetet. Ezért nagyon ajánljuk mindenkinek, megfontolásai erősítenek a bajokban, Isten hűségesebb szolgálatára, buzgó engesztelésre és imádkozásra vezérel a könyv.

Kilián Zoltán: **A kócsag visszatér.** Budapest, Korda kiadása, 1944. 114 lap. Ára 6.— P.

Mátyás király igézetes korába röpít vissza a regény s éppen ott kezdődik, hogy a Zanathy-család várkastélyába menekül az eső elől néhány idegen. Köztük van Mátyás felesége, Beatrix királyné, aki a család nyilteszü leányát, Zsófiát megszereti és magával viszi a magas Buda várába, hogy udvaroljon és szolgáljon neki. Zsófia jól érzi magát az új világban s a mesét, melyet a királynénak első találkozásukkor elmondott, álmodva és éberen tovább szövegeti, hiszen anyyira elvágott már az egyszerű és őszinte, becsületes és hűséges magyar vidéki életből, ezért nem fogadta el évek óta Palochányi László közeledését. A budai udvar nem anyyira a magyar nemes-ség és előkelők gyűlöhelye volt, inkább illet rá minden egyéb jelző, csak nem a magyar, mert tele volt olasz tudósokkal és szerencsét hajszoló kalandorokkal, külföldi könyvmásolókkal és művészekkel. Zsófia jól érezte magát ebben a környezetben, rendkívül tetszett neki Mátyás egyénisége és szomorúan látta, hogy a királynak nincs utódja. Öröme és boldogsága nőtt, mikor közli vele Beatrix királyné, hogy elküldi a ferrarai udvarba. Ez volt a leány szívevágya már régóta. Nemcsak külföldet akart látni, hanem a finom formák és művelődés középpontjában szeretett volna mindig élni. Ime, óhaja mennyire teljesült! Lassan betekint Ferrarában az udvari élet intrikáiba, látja a mélységeket, melyek minden erkölcs elnyelésével fenyegetnek; úrnője maga sem különb. Lassan nagyon egyedül érzi magát, csak Castelmo, a Budán is megfordult orvos keresi közelségét. Zsófiának jól-esik, ha magyarul beszélhet vele, de szívét nem tudja kitárni előtte és nem akar felesége lenni, pedig az orvos megvédte becsületét az egyik herceg ellen. Zsófia megundorodik az idegen világtól, egyszerűen búcsúzás nélkül otthagyja álmai színhelyét, hazamegy, jelentkezik a királynénál, aki nagyon hidegen fogadja. Zsófia Mátyásnak is feltárja évek óta szövegetett mese-lényegét, de már későn van, maga a király is megroppant, férfikora delén már aggastyánnak látszik. Zsófia boldogan vonul vissza szülei várkastélyába, örömmel nyújtja kezét a korábban nem értékelt Palochányi Lászlónak, mert megértette és belátta, hogy itt van a helye, nem az aranyló ködbe vesző idegen világban, ahol a színes és ragyogó külső annyi szennyvet takar. A regény írója nagyszerű művet alkotott, kitűnő stílus, eleven ábrázolás, sikerült jellemzés lélekzetállítóan érdekessé magasztosítja a művet.

Nagyon alkalmas a magyar jellem tulajdonságainak megbecsülésére és a hazahúzás érzésének fejlesztésére. Mélységes beleélésével és csillogó írásművészetével jeleníti meg előttünk a renaissance társadalmi és egyéni meg idegen világát.

Szentiványi Dezső S. J.: **A katekizmus története Magyarországon.** (Canisius Szent Péter és a magyar katekizmus.) Kiadja a Pray Rendtörténetirő Munkaközösség. Szerkeszti: Gyenis András S. J. Budapest, 1944. Egyetemi nyomda.

Tulajdonképpen furcsa is az, hogy a katekizmusnak a története egészen eddig várt feldolgozásra. Voltak ugyan Szentiványi munkája előtt is művek, melyek többé-kevésbé ezzel a tárggyal foglalkoztak, de egy ilyen korszerű, összefoglaló munka nagyon hiányzott. Ez a most megjelenő mű azonban sokszorosán pótolja az eddigi mulasztásokat, mert tudományosságát, rendszerét, megítélését tekintve minden kívánságnak eleget tesz. Rendtársának, a nagy német hitszónoknak az érdemeit is akarta méltatni művével az író, Canisius Szent Péterét, amikor megállapította, hogy hozzá hasonlóan alig néhányan foglalkoztak még katekizmusirással. Elismeri Canisius katekizmusának az előnyeit, de sajnálattal állapítja meg, hogy minden szempontból annyira hatása alatt tartotta a magyar katekizmusirodalmat is, hogy nem tudott egészen napjainkig egy valóban orthodox, magyar, gyakorlati katekizmus a hívek kezébe kerülni. Szentiványi könyve nemcsak a történészeknek lehet régen várt olvasmánya, hanem mindazoknak, akik egy kissé is kíváncsiak a mindennap használt könyvnek, a katekizmusnak történetére.

Dr. Gigler Károly: **Szentmisénk lelke.** Budapest, Szent István-Társulat kiadása. 224 lap. Ara 6.20 P.

Érdekes címe van a könyvnek s már eleve felkelti az érdeklődést mindabban, aki kezébe veszi. Mit akar a szerző mondani e címmel? Úgy véli, ha a szertartások a szentmise testét alkotják, akkor a szertartásokban kifejezett és az imádságokban meglevő gondolatok a mise lelkét képezik. Mármost a szerző elmélkedései tárgyává választotta a miseimákat, hogy a bennük található gazdag tartalomtól izmosodjék és gyarapodjék az olvasók lelki élete. Azt szeretné elérni, hogy a mise minden katolikusként és főleg papnak az életében és érdeklődésében központi helyet foglaljon el. Ezért veszi sorra a keresztvetéstől kezdve a lépcsőimán át végig az egész miseimáit, mélységes gondolatartalmát, a felajánlást, kánont, átváltoztatást, áldozást, hálaadást és végül az áldás jelentőségével és az utolsó evangélium magyarázatával fejezi be művét. A könyv közvetlen irányban, minden felesleges dísz kerülve vezet be a miseimák értelmébe. Hisszük, hogy sokan forgatják és boldogan tapasztalják, hogy a szent láng fellobog lelkükben, a szentmise nemcsak nekik lesz valóságos esemény és élmény mindennap, hanem mindazoknak, akikkel érintkeznek. Mert a Krisztus-vétel sugárzó és megszentelő hatása kiárad mindegyikükre. A könyv nagyon jó elmélkedésre és előadás tartására.

Az Unio Cleri pro Missionibus XVIII. Évkönyve. Beszámoló az 1943. év missziós munkájáról. Budapest, 1944. Élet-nyomda. Kiadja a Magyarországi Kat. Misziós Tanács. 128 lap.

A jelen évkönyvet Krywald Ottó, a fáradhatatlan missziós apostol állította össze és valóban sikerült képet nyernünk belőle a hazai tevékenység bővülésé-

ről és a kifejtett propagandáról. Az utolsó év jelentős eseménye: Pétery József váci püspököt bízta meg a püspöki kar a hazai missziós tevékenység legfőbb irányításával és dr. Waigand József mint titkár vállalt jelentős szerepet a missziós munkában. A tanulmányos cikkek után következnek az egyes egyházmelegyek beszámolóit, melyek nagyon változatos képet nyújtanak nemcsak az egyházmelegyekben kifejlő buzgóságról és ügyesen elért eredményekről általában, hanem az egyes községek ezirányú megértéséről is. Ahol kellő buzgóság gyakorlati leleménnyel párosul, nagy sikert könyvelhet el a missziós mű, így lehetséges, hogy egyes községekben 30, 40 vagy még több fillér jut fejenként egy lélekre, míg másutt vagy szomorú pangás észlelhető vagy csak gyenge hozzájárulás. Végös benyomásunk az, hogy a kis emberek nagyobb megértéssel kísérik és segítik a misszió szent ügyét, mint a gazdagok és javadalmások. Még fokozható lesz tehát buzgóságunk minden irányban. Az évkönyv nemcsak beszámoló, hanem gyakorlati útmutató is egyúttal minden lelkipásztoroknak, hittanárnak és a szent ügy barátainak. Az ügybuzgó vezetőség minél több eredményt érjen a jelen kiadvánnyal, hō óhajunk, ezért nyomatékosan ajánljuk beható tanulmányozását minden érdekeltnak.

A keresztrefeszített eljegyzetteje. Szombathely, Martineum-nyomda. 95 lap.

Dobay Mária Etelka neve már nem ismeretlen a hazai életrajzirodalomban, mert Lányi János jólsikerült életrajzot állított össze róla, mely „Székelyvér” címmel jelent meg és hamar meghódította az olvasók szívét. A jelen újabb kiadvány nem annyira életrajz, mint talán lélekrajz óhajt lenni és felragyogtatja a mai kor előtt az egyszerű és elvonult életet élő szerzetesnő belső hősi erényéletét, főleg helytállását a szenvedésekben és mosolygó jóságát, mellyel mindenkinek segíteni akart. Az ezer sebből vérző kor lelkében bizonyára visszhangot kelt majd Etelka nővér szenvedésszeretete, önátadása, buzgósága. A könyv szerzője, ha nem is életrajzot ad, szinte hűségesen végigkíséri őt életének minden szakán és azt vizsgálja naplói, éleadatai és a fennmaradt levelek meg mások közlései alapján, hogyan állta meg helyét a szenvedések pergőtüzében. Ez a szempont, mely körül csoportosít minden eddig elérhető vagy most közölhető adatot. Kétségtelen, hogy e példa sok léleknek majd világosságul szolgál a szenvedések sötét éjtszakájában és bátorításul hat a keresztviseles terhe alatt. Am arra is rá kell mutatni, hogy ez a beállítás talán nem lenne felemelő és nem vezetne a Megfeszített keresztje tövébe, ha Etelka nővér keserűen és becsukódva fogadta volna a szenvedést és a lemondást, türte volna el a kis csipéseket és a mélyebb szúrásokat. Az olvasó határozottan észre fogja venni a felsorolt adatok mögött az isteni kegyelem munkáját és ennek természetes folyományát a korán megboldogult nővér engesztelő, önkéntesen is vállalt életáldozatát. Ilyen lelkülettel olvasva a könyvet, meríthet majd belőle minden szenvedő bátorítást, minden engesztelő önátadást és minden keresztbordozó hősiességet. Bár minél többen lennének, akik erre az útra lépnek, akkor kevesebb lenne a bűn a földön, több a szeretet és hősiesség a helytállás a mindennapi kötelességteljesítésben és a türelmes keresztbordozásban.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

A szentek nem hálnak ki. Eugster Mainrad bencés laikus testvér élete Einsiedelnben. Különösen az alázatosságban tűnt ki ez a korunkban élt egyszerű szerzetes. Közbenjárására sok imameghallgatás történik. Ára 2.— P.

Böle Kornél O. P.: **Árpádházi Szent Margit szenttéavatásának bullája.** Ára 80 fillér.

— **Gyöngyfűzér.** Kis imakönyv Árpádházi Szent Margit tiszteletére. Imák, énekek gyűjteménye. Ára kötve 4.— P.

Dr. Czapiak Gyula: **Katolikus férfiak imakönyve.** VI. kiadás. Több szentmise, gyónási és áldozási imák, alkalmi imák, énekek gyűjteménye. Könnyen kezelhető kis zsebalakban jelent meg. Ára kartonkötésben 2.— P, keménykötésben 4.50 P, műbőr-kötésben 10.— P.

P. Considine S. J.: **Reménykedjünk Istenben.** Ára 2 P.

Gerely Jolán: **Művelt leány.** Katolikus illemszabályok fiatal leányok részére. Egy leánykönyvtárból sem hiányozhat. Ára 6.— P.

— **Add nekem a szívedet!** Annak a sorsdöntően fontos útnak az előkészítését tárja fel, amit úgy hívunk, hogy „eljegyzés”. Ezt a családi szentélyt építő és a családi szent tüzet ápoló nőnek az útját irányítja. A könyv minden sorából látszik az, hogy az írónő nem marasztalja el soha a jókedvet, finom szórakozásokat, sőt minden ideálja az egészséges, harmatos fiatalság, de mindig a mérsékletességre int, és a lelki tisztaságot és az egyén és a család boldogságát tartja szem előtt. A könyv minden sora egészséges, tiszta nemzedék után kiált. A női hivatás olyan magasztos erkölcsi megvilágításba kerül ezzel a könyvvel, hogy minden szülőnek és nevelőnek a legnagyobb segítséget jelenti, az érdekelt leányifjúságnak pedig az oltárig vezérlő kalauza. Ára 6.— P.

Grignon Lajos—P. Fenyvesi J.: **Szentolvasó.** A szentolvasó mint a megterés és az üdvözülés csodálatos eszköze, a szent rózsafűzér kiváló szent imádságokból áll, a szentolvasó kiváló, mert az Úr Jézus életének és szenvedéseinek titkát tartalmazza, a szent rózsafűzér kiválósága azon csodákban, melyeket az Isten a rózsafűzér igazolására művelt. Ilyen és még hasonló értékes fejezetekből áll Boldog Grignon Lajos kitűnő műve. Ára 5.— P.

Kilián Zoltán: **A kócsag visszatér.** Mátyás király korából veszi tárgyát ez a jól felépített érdekes regény. Ára 6.— P.

Héjj Erzsébet—Lintnerné Fittler Vilma: **Az óvoda a nemzetnevelés szolgálatában.** Ára 5.— P.

Kostya Sándor: **Az ismeretlen ország.** Szovjetország belső szerkezetét, államfelépítését ismerteti. A szerző két részletben vett részt a keleti hadjáratban. Történelmi áttekintést nyújt a 19. és 20. század orosz politikájába. Világnézeti tájékoztatást kapunk a történelem legnagyobb társadalmi megmozdulásáról: a bolsevizmusról. Földrajzi leírásában részletesen ismerteti az európai Oroszországot. Számos kép díszíti. A könyv ára 21.50 P.

Koszter atya: **Lurkó.** Zászlónk könyvek. II. szám. Ifjúsági regény. Ára 6.— P.

— **Fulgur. Ifjúsági regény.** Zászlónk könyvek 3. szám. Ára 6.— P.

Kozáky István: **A kereszt lényében.** Rendkívül érdekesen felépített keresztút, méltó a szerzőhöz, minden állomáshoz saját szerzeményű énekei hangjeggel szerepelnek a kötetben. Ára kb. 6.— P.

Lehmann Imre: **Ember fia?** Versek különféle ipari szakmákról. Ára 12.— P.

Leicher Alajos S. J.: **Fénysugár az Istenember szívéből.** Jézus Szívének szeretetét írja le nagy bensőséggel ez a kis mű. Ára 1.50 P.

Creuser—Szirmay: **Az élet miséje.** Ára 30 fillér.

Magni-Castelbranco: **Válaszunk a fatimai üzenetre.** Három részből áll a mű. I. részében Szűz Mária szeplőtelen Szíve tiszteletét, a neki való felajánlást, engesztelést tárgyalja. Felhív az első szombati ájtatosság gyakorlására, a rózsafűzér titkairól való elmélkedésre; a II. részben a rózsafűzér titkairól elmélkedtet; a III. rész pedig új életprogramot ad és imákat közöl. Ára 2.50 P.

Dr. Magyar László: **Játszva németül.** Igen könnyű módszert használt a szerző a német nyelv elsajátítására. Ára 6.50 P.

Radványi Kálmán: **Minket nem lehet kiirtani.** Zászlónk könyvek. I. szám. A magyar falu a jénissei őserdőben; egy bujdosó hadifogoly nagy magyar élménye. Ára 6.— P.

Reiners: **Mária segíts!** VIII. átdolgozott kiadás. Ismerteti a mindenkor segítő Szűzanya kegyképének történetét, a világ minden részében előforduló csodákat és imameghallgatásokat. A napi imákon kívül részletesen közli az Egyház imáit, a parancsokat, szentségeket is hozza. Két szentmisét közöl a mindenkor segítő Szűzanya tiszteletére, egyiket liturgikus szöveggel. Gyónási, áldozási ima, keresztút, kilenced, 3 napos ájtatosság, litániák, ima a betegekért stb. van benne. Néhány miseéneket is tartalmaz. Ára keménykötésben 6.— P, műbőr-kötésben 12.— P.

P. Rozmár—Rajner: **Krisztus útján.** Az Annyaszentegyház 5 és 10 parancsáról és a végső dolgokról (halál, mennyország, tisztító tűz, pokol) közöl értékes fejezeteket. Ára 14.— P.

— **A szentgyónás és szentáldozás.** Ára 2.— P.

— **Az imádság.** Ára 2.— P.

Seemann: **Pia Forst iskolája.** Mozaikképek Pia Forst iskolájából. Különösen tanítónőknek tesz nagy szolgálatot. Kitűnő pedagógus könyv. Ára 6.— P.

Szent Pál: **A szeretet himnusza.** Ára 6 fillér.

Dr. Vanyó Tihamér: **Háború — idegek — lelki erő.** Ára 1.— P.

Baksa János nyug. vidéki főkapitány:

A bűn álarc nélkül. A való életből vett illusztrációk, példák gyűjteménye. A közép- és legújabb idők hírbéd méregkeverő, a világháború híres kémiskolái mind szerepelnek benne. Érdekesnél érdekesebb az a rész, amely az elbukottak vallomását, az első bűnlépést tartalmazza. Szól a nők bűnözéséről, a fiatalokorúak védelméről, erkölcsrendészetről stb. Különös aktualitása, hogy korunk legégetőbb társadalmi problémáit, különösen a házassági elválások erkölcsi züllesztő hatását és az elvált házasságból származó gyermekek döbbenetesen nagy bűnözési arányszámát olyan oldalról világítja meg, amelyről eddig hozzászólást alig hallottunk a rendőrség részéről. Az érdekes könyv ára 16.— P.

Egyházi beszédek:

Túrmezei Ferenc:

Liturgikus gyermekbeszéd. Elemisták részére az év minden vasár- és ünnepnapjára. Ára 4'50 P.

Ervin Gábor:

Veni Sancte Spiritus. Középkorok leányoknak kitűnő exhortációs anyag. Ára 2'— P.

Dr. Tóth Tibor:

Új életsíkon. Hatalmas kötet, mely az év minden vasár- és ünnepnapjára tartalmaz teljesen kidolgozott, sok példával és hasonlattal telesztörténeti beszédeket. Ára 6'50, kötve 12'— P.

Prochnow Endre:

Napsugarat a lelkekbe! Szentbeszédanyag középkorok fiúknak. Ára 1'80 P.

Simon Árkád O. S. B.:

Krisztus a te példaképed. Szentbeszéd az ifjúság számára. Középkorok diákok számára rövid szentbeszéd. Ünnepi és alkalmi beszédek is tartalmaz. Ára 3'60 P.

Dr. Péterffy Gedeon:

Ifjúságunk és az Egyház. Egyetemi hallgatók számára értékes beszéd. Ára 3'20 P.

László János:

Az élet iskolája. Az év minden vasár- és ünnepnapjára teljesen kidolgozott szentbeszéd felhívó számára. Ára 4'80 P.

Dr. Záborszky István:

Az Alter Christus eszménye felé. Kispapok számára íródott elmélkedések. Ára 5'— P.

Sajtó alatt:

Gálos László:

Krisztussal végig az évben. Vasár- és ünnepnapok beszédanyag. Júliusban jelenik meg. Ára cca 15'— P.

Dombormű

Jézus és Mária képpel terralithból. Szép sötétbarna színű, 13×13 cm nagyságban. Ára 13'— P.

Szüzanya plakett terralithból, világosbarna alapon 18×11 cm-es nagyságban 9'50 P. Ugyanez színes képben 12'80 P.

Tegyünk lakásunk ajtajaira

Jézus Szíve és Mária Szíve ajtóvédőpajzsot. Az ízléses kivitelű Márton Lajos és Pál György művészi ábrázolásával készült pajzsok ára darabonként 30 fillér.

Jézus Szíve képek

az Úr Jézus szentséges Szívének ígéreteivel. Finom offset nyomással 34×24 cm nagyságban. Ára 70 fillér.

ÉLETRAJZOK:

Blaskó Mária:

Kaszap István útján. Felnőtteknek frott életrajz, de gyermekek számára is van egy külön rész mellékelve a kötethez. Ára 2'40 P.

Hünermann—Sallér:

A rajnaparti dóm. Premontrei boldog Hermann élete. Regénynél érdekesebb, lekövetőbb életrajz. Ára 5'— P.

Müller Lajos S. J.:

A falu angyala. Mirbach Frida bárónő élete. A faluban apostolkodók sokat meríthetnek a példás életű bárónő életéből. Ára 5'— P.

Magyar róma acélos búzája. M. Almássy Mária angolkisasszony élete. Ára 1'80 P.

P. Petruich Antal S. J.:

Jézus Szíve apostola. P. Biró Ferenc S. J. élete. Nagy szociális apostol és Jézus Szívetisztelő jezsuita atyának életét és tevékenységét tartalmazza a különösen papok számára ajánlható mű. Az alkotásaiban gazdag élet senkire sem lesz hatás nélkül. Ára 4'50 P.

Renaudy—Dr. Martin:

Magánosan a kanakok között. P. Godefroy a kannibálok nagy apostolának sok szenvedéssel telt életét olvassuk a kötetben. 5'50 P.

Willam—Kótai:

Máriának, Jézus Anyjának élete. A gazdagon illusztrált életrajz az Isten Anyjának életét vetíti elénk földrajzi és történeti vonatkozásban is. Ára kartonkötésben 25'—, kötve 32'— P.

Ima a Segítő Szűz Máriához anyai pártfogásának kiesésére a mostani időkben. Ára 6 fillér.

LÉGÓIMÁK, KÉPEK ÉS FLAKÁTOK:

Plakát 42×60 cm-es nagyságban Jézus Szíve képpel, „Jézusom, irgalmazz!” teljes búcsúfohással. Ára 50 fillér.

Velem az Isten a légiveszélyben. A tökéletes bánat szövege, valamint sok értékes tudnivaló ima van a könyvben. Ára 1'50 P.

Jézus Szíve kép 10×7 cm-es, a Szent Szív ígéreteivel és a teljes búcsúfohással, szép színes kivitelben. Ára 6 fillér. 100 darab 5'— P.

Légó-fohás a tökéletes bánat imával, másik felén szentkép. Ára 6 fillér. 100 darab 5'— P.

Imádság, 4 oldalas, melyet elmondhatunk légiveszély idején és elküldhetünk a fronton harcoló katonáknak is. Jézus Szíve képpel ára 4 fillér. 100 darab 3'— P.

**A könyvek megrendelhetőek a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomattott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepregy-utca 2. (Felelős: Meininger Ferenc.)

pál 9401 94₃₄

Utunk

a lelkiélet havi folyóirata

A tartalomról:

Dr. Gálos László: Az égbe szálló Istenanya. — Dr. Városi István: „Jöjjön el a Te országod!” — Pintér József: „A jó név örökre megmarad.” — Lékó Béla: A Szent Szív jegyében. — Irodalom.

Korda R.F. Kiadása Budapest.

„Utunk” aszkétikus folyóirat.

Megjelenik minden hó 1-én.

Felelős szerkesztő: dr. Czapik Gyula. — Kiadja: a Korda R. T. (Igazgató: dr. Czapik Gyula.) — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII, Mikszáth Kálmán-tér 4. szám. Csekkszám: 42,881. Telefon: 136—185. Fiókkiadóhivatal: Korda-fiók, Szeged, gróf Apponyi-u. 20. szám. — Erdélyi főbizományos: Korda R. T. fiókjá, Kolozsvár, Szentegyház-u. 2.

Előfizetési ára egész évre 5.— P ————— Egyes szám ára 60 fill.

Augusztus havában első szent királyunkról emlékezünk.

Szent Istvánt a katolikus hit igazságai tanították arra, hogy ha ő Istennek fennhatóságát maga fölött elismeri, Istennek törvényeit tiszteletben tartja és azokat harcos népével is megtartatja: a legbiztosabb alapját veti meg az állami és társadalmi rendnek s a nemzet jövő boldogulásának. Hogy nemzetének boldogulását biztosítsa, önfeláldozó hithirdetőket, tudós tanítókat hívott hazánkba, papokat neveltetett, tanodákat épített, rendházakat állított fel, püspökségeket alapított s az ipart és művészetet is meghonosította, kalandokhoz szokott népét békés földműveléshez szoktatta. Mert tudta, hogy csak ott van állandó hitélet, ahol az életviszonyok rendezettek. Ennek tudatában olyan törvényeket alkotott, melyekben az igazság és bölcsesség szelleme uralkodik, melyek várai a szabadságnak, védelme a gyöngének, pajzsa az igaznak, félelme a gonosznak, féke a hatalmasoknak.

Am Szent Istvánnak legbölcsebb cselekedete az volt, mikor közvetlenül halála előtt a szent koronában összefoglalt népét és nemzetét a Nagyboldogasszonyra hagyta örökségképen. Azóta a csillagkoszorús Szent Szűz, Istennek Anyja, mint a Magyarok Nagyasszonya István király végrendelezése alapján s a magyar jog szerint az egész magyar nemzetnek édesanyja, aki szerető gonddal őröködik felettünk. Ezer év alatt hányszor lehanyatlott volna a szent kereszt, a katolikus hit! Hiszen főurak, nemesek, köznép, városok és várak pártoltak el tőle, s ha Isten és Miasszonyunk, a glóriás Szűz nem segít s nem támaszt új apostolokat, csak hirmondónak maradtak volna köztünk azok, akik Magyarország Pátrónáját hódolattal tisztelik s első István nevéhez a szent jelzót szűrják.

De Isten segített, Szűz Mária közbenjárt. Szent István, Szent László, Szent Imre, Szent Erzsébet, Szent Margit, Boldog Jolánta és Kinga könyörögtek értünk. És mi magyarok hosszú századok viszálydús történetén át is itt vagyunk: a Kárpátok öln, a Duna-Tisza közén, élünk és hiszünk és Isten kegyelmével — az Ő segítségével bízva — szent elődeink példája nyomán a nemesebb, teljesebb, boldogabb életnek, a hitnek, a tiszta erkölcsnek, igaz hazaszeretnek gyümölcseit érleljük.

AZ UTUNK is az első Szent Király nyomdokain halad, mikor évről-évre felszítja a magyar szívekben Nagyasszonyunk és dicső elődeink nevének szeretetét s ebben a szeretetben a Boldogságos Szűz erényeinek utánzására, szent elődeink nyomdokainak követésére buzdítja s hódítja meg az öntudatos katolikusok szívét.

Igazán szeretjük a Boldogságos Szűzet, a mi Királynőnket, szívünknek édes Úrasszonyát? Akkor ne legyünk gyengék, érzéketlenek s tehetetlenek! Gondoljunk arra, hogy Isten az ő műveit, nagy gondolatait, üdvözítő terveit s szándékait gyarló emberek által hajtja végre! Menjünk, buzgólkodjunk, imádkozzunk, jó példával vonzzunk, tanítsunk; okos szóval nyerjük meg Krisztus ügyének másokat is! Hívjuk fel az

Utunk

egyekikre ismerőseink, barátaink s az érdeklődők figyelmét! Legyünk hitvallók, legyünk a jó sajtót propagáló apostolok! Apostolok, kik a homályban is, sötétségben is, hosszú éjtszakában is — mint a Világosság Fiai — biztató csillagfényeket sugároznak, másokat a helyes útra, az örök élet ösvényeire eligazítanak.

Dr. GÁLOS LÁSZLÓ: AZ ÉGBE SZÁLLÓ ISTENANYA+

A nyár színei augusztusban már nem olyan harsányak; az eredményeire visszatekintő beteljesült élet képe áll ilyenkor előttünk. Az érlelés tüze, a termelés láza kihúnyt, itt van előttünk a verejték, eső, napsugár és munka szövetségének áldott eredménye: a termés. A munka üteme is csendesedik, esténkint boldog pihenésben nézünk vissza az izzó napokra a rét zenevilágának alkonyati hangversenye mellett.

Kevés alkotás nyújtja a befejezett, tökéletes munka képét, annál kevesebb élet végződik a célját elért boldog megnyugvásban. A Boldogságos Szent Szűz élete példázza legszebben az ő szent Fiának életszabályát: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes.” Élete a Szeplőtelen Fogantatás titkos hajnalában indul, az istenanyaság méltóságában delel, a hét fájdalommal külön opálos alkonyi veretet kap és a mennybevitel csodájában ér célhoz. Bűn nem homályosította el lelke tükrét, végigment a földi élet útjain és még csak ruhája szegélye sem ért a porba, sárba. Méltó volt, hogy mint előképe: az ő frigynek szekrénye az Úr templomába vitessék, hogy mint Krisztus Urunk első földi szállása, maga az égi sok lakás között testével együtt szállásra leljen, isteni Fiának országában mások előtt otthonra találjon.

A Boldogságos Szent Szűz is meghalt, mint Éva leánya, ő is részesült a közös örökségből: csendesen elszenderült. De testén nem lett úrrá a bűn következménye: az enyészet, mert testével együtt égbe vitetett. Ez az oka, hogy neki nem maradt ereklyéje, hogy sírja nem lett zarándokhely. De évről-évre visszatérő emléke e csodának a legszebb emlék, a legszebb ünnep róla. Mi az apostolokkal és legelső hívekkel együtt áhitattal álljuk körül illatos sírját és keneteinek illata nyomán emeljük tekintetünket felfelé, amerre őt a magasságok országútján felemelkedni látjuk. „Ha együtt szenvedünk Krisztussal, együtt is dicsőítettünk meg vele” — írja Szent Pál apostol. Elsősorban áll ez a szívek Királynőjére, aki legközelebről követte Jézust a szenvedések útján, ezért méltó volt őt a megdicsőülésben is követni. Égbeemeltetése az élet diadalát jelenti az enyészet felett, és annak az igazságnak a szemléltetője, hogy amint összetartoznak a bűn és a halál, éppúgy elválaszthatatlanok egymástól az erény és az élet.

Testünk a földé és a föld a magáét még azoktól is visszakéri az élet végén, akikhez nem is volt jussa, mert itt mindenestül az égnek éltek. A szentek is meghalnak és bár a Boldogságos Szent Szűz a kezdet pontján a nagy kivétel

Asszonya: az eredeti bűn dolgában, a vég nála is közös velünk: teste elvált tiszta lelkétől és rövid időre sírba pihenni tért. De a bűn igazi rontó következménye, melyben elárulja önmagát: az enyészet, a bomlás nem lett úrrá már felette, mert teste dicsőségesen égbe vitetett. Isten kitüntette szentjeit ily csodákkal, hogy amiben életszentségük különös módon érvényesült, azon a ponton testük is túlélte a porladást. Szent Januárius vére Nápolyban és Pozzouliban, Nepomuki Szent János gyónási titkot őrző nyelve Prágában, a nem porladó kezű királynak, Szent Istvánnak áldott jobbja Budán mind ezt hirdetik: ahol egészen áthatotta a testet a lélek, ott az enyészet, a pusztulás nem lett úrrá. A Boldogságos Szent Szűz egész tiszta teste méltó volt arra, hogy Isten a természet törvénye alól kivegye és mint szent Fiának tiszta hajlékát az enyészettől megkímélje: ő az Egyház legszebb ereklyéje, de az égnek kékselymű ereklyetartójába helyeztetten élve. Akiben találkozott a természet megszokott rendje ellenére a szüzeség és az anyaság, abban találkozhatnak ugyanígy a halál és az élet.

Minél jobban az égnek élünk, annál bátrabban nézhetünk szembe a halállal. Szent Pál apostol még gúnyolódni is mer vele: „Hol van, halál, a te fullánkod?” Mi tudjuk szent hitünkből, hogy a test is örökhivatású, hogy célja a megdicsőült lélek tulajdonságait magára élni és annak örök életében is résztvenni. Helytelen tehát minden olyan egyházművészeti irányzat, mely azt tartja jónak, ha a testet megveti, elhanyagolja, visszasan, visszataszítóan ábrázolja. A keresztény hit minden önmegtagadás mellett is előkelően gondolkodik a testről és manicheus eretneknézet lappang minden olyas tanítás mögött, mely a testben csak szemérmetlen bűnök alkalmát és eszközét látja.

Az ószövetségben ketten: Hének és Illés szálltak égbe, de ezek halál nélkül hagyták el a földet: Hének pátriárka Isten karján, Illés próféta pedig tüzes szárnyas szekéren. Az új-

szövetségben is ketten emelkedtek a sírok világából testükkel együtt az égbe: az Úr Krisztus Jézus és tisztaságos Anyja: a Boldogságos Szent Szűz. De ezek mindketten előbb átmentek a halálon, a sötét kapuba is fényt vetettek és a sírontúli életről világosan megmutatták, hogy az nem a mostani töredékes földi élet folytatása, hanem valami tökéletesen új, amit szem még nem látott, fül nem hallott és ami emberszívbe még el nem hatolt. Ezt a különbséget szemlélteti az ég és föld közötti nagy távolság, melyet átrepülni nincs erőnk. Oda föl csak megdicsőült test emelkedhet. Ezt hirdeti az Úr Krisztus Jézus égbeszállása és a Boldogságos Szent Szűz égbemeltetése.

Mindíg élt bennünk a vágy a magasságok felé. Irigyeltük a madarakat, melyek önfelelt boldogságban repülnek azúros fátylas magasságokba. Sajnos napjainkban a gonoszság leleményessége szárnyakat bontott a halálnak: a föld szárnyas gépei halálmagvakat szórnak ma emberi tanyákra, műhelyekre. Mi katolikusok mást keresünk a magasságokban, mi azt az utat nézük, mely örök hazánkba visz, melyet Jézus Urunk és égi édesanyánk: a Boldogságos Szent Szűz megjártak előttünk, melyen annyi névtelen és áldott nevű szentünk előttünk járt. A jóság szárnyai kivisznek a föld lehúzó erőinek köréből és átemelnek a másvilági Istenországba, ahol más törvények és erők engedelmeskednek Isten szavának. Ez a béke birodalma és a Boldogságos Asszony itt is a béke Királynője.

Addig, míg mi is környezetébe, udvarába jutunk — közbenjárásában bízunk égi Édesanyánknak. Kérjük, hogy óvjon meg bennünket, kik azért nézünk felfelé, hogy égi hazánkba szárnyakat bontson a vágyunk. Kérjük, hogy oltalmazza itt kis alattvalóit ő, aki Nagyboldogasszony. És főképen segítsen olyan életet élnünk, melynek jutalma a befogadás és együttlakás vele az örök hajlékokban.

Nagyboldogasszony, könyörögj érettünk!

„Jöjjön el a Te országod!”

Irtja: Dr. Városi István

Ha akarom, rendkívül egyszerű a válasz, ha akarom, ötven cikket át magyarázgatok és mégsem lesz elég. Ugyan miféle kérdés és miféle válasz ez? *Az Isten országának nagy ténye és magyarázata.* A Szentírásban gyakran bukkanunk e kifejezésre: *Isten országa.* Szent Márk evangélista tizenötször, Szent Lukács pedig harminckétszer említi. De ugyanígy a többi szent író is. Néha egyszerűen csak „*az ország*”-ot

írnak, vagy „*az Atya országa*” kifejezéssel élnek, avagy a „*mennyek országa*”-t emlegetik. Mindezek a fogalmak ugyanazt a tartalmat rejtik, amit az Isten országa. De mi ez?

Az ószövetségi zsidóság gondolatai és Isten megnyilatkozásai alapján tudósaink különböző értelemben fogják fel ezt az országot, aminthogy a kifejezést alkalmazó írók is más-más értelemben veszik. Jelenti

gyakran a *küzdő Egyházat*, amely Istennek látható, történelmi folyamatok közé ágyazott földi országa. Alattvalói a föld keresztényei, akik hozzátartoznak a küzdő Egyházhhoz. De jelenti az *Isten láthatatlan országát is*, amely ugyancsak e földön bontakozik és ez nem más, mint a Szentlélek kegyelmével ékesített igaz lelkeknek összessége a földön. Gyakran azonban *Isten győzelmes országát kell* értenünk a kifejezésben. Vagyis a *dicsőségesen harcoló Anyaszentegyházat*, amelyet királya, Krisztus vezet e földi téreken s amely összeroppantja az ellenséges zsidóságot, megtöri a római birodalom pogány alapjait, Isten igájába hajtja a föld nemzeteit és a gonoszság minden támadását pozdorjává zúzza az ítéletnapig. Jelenti *Isten mennyei országát is*, az Egyházat, mely megdicsőülten él, mint a szentek társasága Krisztus boldogságában az utolsó ítélet, a nagy kiválasztás után, mikoris Krisztus egybegyűjti az igazakat és elválasztja őket a gonoszok seregétől mindörökre. És meg kell emlékeznünk az „*Isten országa*” kifejezés még egy magyarzatáról. Ennek ugyan semmi jelentősége sincsen ma már, de mint tanulságos tévedést, emlék gyanánt őrizhetjük. Keresztény őseink közül egyesek helytelenül magyarzták ugyanis a Szentírás bizonyos szövegeit és sokáig azt hitték, hogy Krisztus eljön majd a világ végén, feltámasztja az igazakat és belőlük, valamint a még életben talált igazakból hatalmas földi országot alapít. Hiedelmük szerint ez az ország majd ezer évig tart és csak e dicsőséges ezer év után következik az általános feltámadás s az utolsó ítélet. Egyes eretnek túlzók érzelmi örömeiket hirdettek Isten eme ezeréves országában. Mások — sőt kiváló tehetségű írók is, akik egyébként nem lettek tévhitőkké — bizonyos Istenhez és szentjeihez méltó lelki boldogságról ábrándoztak ezzel kapcsolatban. Legnagyobbaink azonban — mint pl. Szent Jeromos és Szent Agoston — felismerték a tévedés gyökerét és eloszlatták az illúziót...

Az „*Isten országát*”-nak e különféle értelmezését egész nyugodtan egyszerűsíthetjük. Azt mondjuk ugyanis, hogy *végeleményben két országot különböztetjük meg Istennek, a földi és mennyei országot*. Földi országa maga az Egyház, mely más-más szempontok szerint vizsgálható. Mennyei országa pedig az Egyház folytatása Isten örök boldogságában, vagyis a mennyország. E kettős ország szellemi nagyhatalom, természetfölötti alkotás és alapítás, amelynek célja Isten külső dicsőségének hatalmas előmozdítása. Ideig-óráig e földön van, de amint Urunk is mondja, nem e világból való, hanem égből eredő és égbe törekvő ország. Alapítója s egyben örök királya e kettős és mégis gyökerében egy országnak: Krisztus.

Sajnos, ezt az egyszerű Isten-ország fogalmat sokan összekeverték földi elemekkel a múltban és nem egyszer a jelen tévedései is az Isten országának ilyen helytelen meg nem értéséből származnak, mint pl. a protestánsok láthatatlan egyháza.

E világos különböztetésre szükségünk van, ha a Miatyánk második kérését vizsgáljuk.

Mert íme így szól az Úr a hegybeszéd következő mondatában, mely egyszerűságra a Miatyánk második kérését adja: „*Jöjjön te országod.*” (Mt. 6, 10.) Magyarosabban és mindennapiabban így ejtjük ezt: *jöjjön el a Te országod*. A megelőzők után nem csodálkozunk, ha Egyházunk nagy tudósai és imádkozói különféle képen magyarázzák e második kérést is.

Vannak, akik *Isten feltétlen, abszolút uralmát* értik itt az ártatlan emberek szívében. Így pl. Szent Ambrus

és Szent Jeromos is. Szerintük azt kérjük Istentől e szavakkal, hogy szívünket tisztán megőrizhessük mindig és e tiszta szív királyi trónját s egyben országalmját Isten birtokolja. Vérpíros szív, vérpíros országalma, de hófehér zászló, amelyen Isten aranyos betűi ragyognak: *enyém vagy*. Vannak, akik az *örök boldogságra gondolnak inkább*, mint Aranyszájú Szent János és Szent Agoston is. Tehát a kérés tartalma ez volna: *jöjjön el földi győtelmeink után végre a mennyország békéje és öröme s az üdvözültek égi táborában együtt uralkodhassunk Jézussal*. Vannak, akik a *népek megtérésének nagy tényét kéri* az Úrtól e szavakkal. Vagyis: ismerjék meg minden népek az igaz Isten dicsőségét és térjenek Urunkhoz. Visszhangozzék a földön Isten hívó szava s boldog örömmel kövessék azt minden kor minden pogányai. Vannak, akik az *utolsó ítélet jámbor sürgetésére gondolnak*. Zendüljön fel — ez a kérés — ítéleted harsonája, Uram, és szégyenüljenek meg ellenségeid. Szabaduljanak meg tied a gonoszság minden kötelékéből és békés uralkodásod alatt élvezzék végre megérdemelt, örök jutalmadat. Vannak, akik az *Egyház elterjedésének* alázatos kérelmét látják e helyen. Jöjjön el a te országod, vagyis Róma világossága ragyogjon napkelettől napnyugtáig s ne csak pár száz millió ember, hanem a föld valamennyi lakosa vallja katolikusként magát. Vannak végül, — és talán ez a leghelyesebb értelmezés — akik az említett véleményeket egybefoglalják és azt mondják: *mi mindezt kérjük a Miatyánk második kérésében. Uralkodjék tiszta szívünkben Isten, és uralma emeljen minket a mennyi boldogságba. Térjenek meg a föld népei, terebélyesedjék győzhetetlenül Krisztus Egyháza és az utolsó ítélet nagy záróakkordja után emelkedjék égbe az egész megdicsőült Anyaszentegyház...*

Mennyi kérés, mennyi nagy gondolat, mennyi vágy, epedés, könyörgés rejlik e néhány szóban: *jöjjön el a Te országod*. Vajjon észrevesszük-e mindezt?

Véglegesen megrekednénk azonban tethetetlen nyűgsködésünkben és keleti álmodzások petyhüdt bölcselenné, ha Isten országának eljövételét nap-nap után kérnök, de kisujjunkt se mozdítanánk érte. Ugyan mit szólna Isten, ha kiüldögnénk földjeink barázdáira és nyöszörögnénk az ég felé: adj, Uram, ringó búzamezőket... de nem fognánk meg az eke szarvát. Vagy litániáznánk nap-nap után: dögvészről, tüztől, háborútól szabadíts meg minket... de kinevetnénk orvosainkat, összezúznánk tüzoltóink fecskendőit és kerékbe törnénk a béke követit. Vagy elmondogatnánk ezerszer egy-egy esztendőben: add meg nekünk a mennyország örömét... de egyébként minden időnket korcsmákban, bárókban, cirkuszi porondon töltenék aljas mulatságok között. Nem. Az Isten segít rajtunk, de öntevékenységet is kíván tőlünk. Nem adja — bocsánat a szóért — potyán ajándékait. Felvirrasztja országá szent napját is felettünk, ám minden tőlünk telhetőt meg kell tennünk eljövendő országáért, bármelyik értelmezésben tekintjük azt...

E gondolatától azonban megtorpanunk és felvillan előttünk a kérdés: ugyan mit tettem én Isten országáért és mit kell tennem a jövőben? Csak imádkoztam érte? Nem elég, főleg ha erős és egészséges vagyok. Ezért a szent országért ugyancsak meg kell feszítenem minden energiámat. Szavaimat nem eresztem könnyelműen a szélbe, hanem Isten országának medrét vájom azokkal is. Egy-egy szó kicsi és kevés, de sokat tehet, aminthogy a vízsepp is kicsiny és kevés,

de sok vízcepp szétporlasztja a morénákat is. Cselekedeteimet nem a divat és nem a karrier és nem a jómód és nem a földi célok szolgálatába állítom elsősorban, hanem Isten országát előkészítő szent cselekedetké alakítom azokat. Vagyis apostola leszek Jézus Krisztusnak. Egy-egy elejtett buzdító szó a piacon többet ér talán, mint a lefűggönyözött szobák hűvösében elmondott érzelmes imák sokasága. Egy-egy jópéllda a munkásaim előtt, egy-egy izgatott tömeg Krisztushoz hajlítása, egy-egy okosan megszervezett karitás-akció, egy-egy önzetlenül hímzett miseruha, egy-egy sebesült katona ápolása, egy-egy kibombázott testvér felkarolása jobban előmozdítja talán Isten országát mint a kenyéren és vizen átszenvedett börtön vagy misehallgatások egész sorozata, ha ez utóbbiak nem kapaszkodnak az Istenország nagy feladataiba, hanem megrekednek a kényelmes és külsőséges valláshosszág szűk horizontján...

Ugyan törődöm-e Isten országával, ha a missziók ügyét nem érzem magaménak? Elég talán, ha elborul egy pillanatra homlokom, amikor újságom beszámoló egy-egy missziótelep felperzseléséről? Törődöm-e

Isten országával, ha az ördög országának sikamlós színházi malacságait olvasom és eszem ágában sincs a közömbös sajtó elleni küzdelem s a katolikus írás áldozatos támogatása? Törődöm-e Isten országával, ha otthon vagyok a szalonokban, de irtózom a katakombák hőseitől? Ha kölnivizes üvegek között rémüldözöm a munkásveríték szűrős szagától s ha a krisztusi versenypálya helyett meglegszem tenispályával, korszolypályával és tekepályával is? Jöjjön el a te országod... imádkozom ilyenkor szavaimmal, de életem harsányan kiáltja ég felé: maradjon csak ott a te országod, ahol van, elég nekem ez a pántlikás és hejehujás kis földi ország is...

Béke után vágyódunk, de igazi béke csak Isten országában van. Boldogságot szomjazunk, de igazi boldogság csak Isten országában van. Szépségre, jóságra, szentségre éhezünk, de mindez csak Isten országában van meg tökéletesen. Nemcsak a hegyibeszéd Krisztusa, de józan eszem és az egész hajótörött emberiség szomorú példája is arra int, hogy mélységes vágyódás, de apostolt lélek és élet égjen szavaimban, valahányszor imádkozom: jöjjön el a te országod...

„A jó név örökre megmarad“

Irtó: Pintér József

Ezzel a bibliai gondolattal (Jéz. Sir. 41, 16.) közelidik évente a magyarság országos hódolata ahhoz a Szent István királyhoz, akiről az egykori krónikás a legnagyobb dicséretet így jegyezte fel: „...férfiú és... hívséges vala minden ő cselekedeteiben“.

Gondoljunk sokszor a mai sorsdöntő napokban erre a hívséges férfi jellemre, amely bölcsen irányította azt a feketére aszalódott szent kezet, amely el nem porladásában immár kilenc halott évszázadnak siriján dacol az enyészettel. Ez a csoda Istennek nagyra-becsülő szentesítése Szent István királyunk jellemén és jó nevéen.

A világ igen pazarló az emberek magasztalásában. Még a nagyokéban is. Igen gyakran pedig méltatlanokat tisztel meg. Sőt szélhámosokat és tirannusokat is szokott dicsérni. Pedig hódolat csak annak jár, aki erkölcsileg kifogástalan gondolkozásmódot árul el, emberségesebb életnek új korszakát nyitja meg s aki hősiiesen vállalkozik arra, hogy az isteni Gondviselés eszköze lesz. Mert igazi népvezér csak belsőleg megerősített, hitért, szabadságért, örök reményekért élő emberből lehet. Olyan valakiből, aki nagyságát Isten után maga teremti meg állandó küzdelemben, erények gyakorlása közt, rendületlenül, kitartással. Az ilyenről szokták mondani: talpig férfi!

Ebből a fajtából való Szent István, a magyarok nagyura. Férfiú volt minden cselekedetében, a felelősség tudatával. Sok lélekháborgató tünődés közt fontolgatta a vezetésére bizott nép sorsát. Prófétai lélekkel megérezte, hogy a magyarság életének belső szerkezete már elvénhedt s katasztrófa felé sodródik a germán és bizanci imperializmus ütközőpontjában. Ezért hát meggyőződéstől ihletett lelkének egész tüzevel s a férfias végrehajtás erejével a nyugati népek kultúrtestvérévé teszi a magyart.

De a felelősség nemcsak népe fennmaradásáért, kenyereért, igazságáért rakott nagy terhet az ő vállára, hanem az élet erkölcsi alapjának elhelyezéséért is. Látta, hogy a pogányság elégtelenné vált mint vallás. Ott virágozhatott csak, ahol keletkezett: Ázsiában. Erejét elvesztette, mikor elszakadt az ősi rögtől. Ezért Szent István csak sziettette oltárainak összeomlását. A keresztény új berendezkedés ellen hol fojtott, hol meg nyílt lázadásban élő táltosok varázsát és keménynyakú Koppányok kardját pedig összetörte. Így lett ő a magyar pogányság sírásója.

Isten felé kitérülő lelkével a kereszténység megalkuvás nélküli szolgálatában apostolkodott. Az ősi életformákat keresztény tartalommal töltötte meg, mert tudta, hogy a magyarságnak az a világosság kell, mely a keresztől sugárzik a szemébe. Ezért hite és vallásos élete királyi példaadással járt elől mindenben a lelki átalakulás viharában vergődő népe előtt. Nem volt pihenése imádságban, alamiznaosztásban. Jósággal, a szó meggyőző erejével közel férközött az emberek szívéhez. Soha nem táradt el a másoknak nyújtott sok segítségben. Pedig az ő élete is tele volt gyász-tal. De viselte lázadózás, korszó nélkül. A türes és cselekvés hőse volt s ezért érte el a szent ember mértékét.

A történelem ítéletet mondott már Szent István életéről és jelleméről. Megállapításait bátran elfogadhatjuk. De a következményt is le kell vonni belőle. Ez pedig az, hogy az a teljes és tökéletes férfimunka, melyet Szent István hűségesen elvégzett, keretet tud adni a mai magyar katolikus férfifitőreknek. A szentistváni jellem legyen az ideál, mely az élet szét-szóródó törekvéseiben a férfihivatást vezeti mint program, és odaköti ennek teljesítéséhez mint kötelesség.

A katolikus férfiú érezzen felelősséget a gondjaira bízottak testi életéért, kenyeréért, erkölcsi tisztaságáért. Bátorsága abban a buzgalomban álljon, hogy a bajokat övéi feje fölül acélos akarattal elterelje. Szakadatlanul gyümölcsöztesse hasznos tevékenységét a köz javára és ne törődjék azzal, hogy mit mondanak közönsége azok, akikért robotol, győz vagy elbukik. Találja gyönyörűségét abban, hogy értük egész életét harcra viheti.

Féljen attól, ami sötét színeket vet a férfiú jellemére. Akár jóra, akár rosszra fordul is sorsának kereke sohase jusson összeütközésbe lelkiismeretével. Sohasem vallhat olyan világnézetet, mely csak az öncélú életnek vet ágyat. És sohase nyikorogjon meggyőződése berozsdásodott sarkokon. Ha vergődnie kell az életben, akkor belső megtámogatást Istennél keresen. Jól megalapozott nézeteit, jobb szokásait, egészséges erkölcsi felfogását, idejét, lakását, munkáit ne vesse oda zsákmányul olyan embereknek, akik elhajlottak a katolikus jellem útjától.

A katolikus férfiúban nincsenek a szavak, de a cselekedetek is katolikusak legyenek. Mert e kettő között való hasadás: a lélek gyávasága. Utánzásra ragadó erő pedig mindig csak a példaadásban van. Ezért ha meg-

hallgatjuk is a férfiúnak beszédeit, mégis inkább a tetteit nézzük. Különösen a mai férfiúknál, akik kemény próba alá kerültek. Hitet kell tenniük cselekedeteikkel arról, hogy Szent Istvánnal tartanak-e vagy pedig szakértelőjává lesznek annak a kísérletnek, mely a magyarságot a pogányság ingoványába akarja visszacsalogatni. Katolikus magyar férfiú csak Szent István kezét foghatja, de ugyanakkor nem sandíthat pogány bálványok felé is.

A Szent István-nap évenkénti megünneplése nem maradhat pusztán csak történelmi megemlékezés. Kell, hogy a nyomában kialakuljon és megdődjék a katolikus férfiú jellem is, amelyre oly nagy szüksége van a „gyászos öltözetben” siró magyarságnak.

Mily nagy öröm volna elmondani minden fiáról: „...férfiú ...és hívséges minden ő cselekedeteiben”. De ennek a dicséretnek megszerzéséhez nemeslelkű törekvések verejtékezése kell s a „talpig férfi” cím követni való ideálját Szent István királyunkban kell látni, aki már kilencszáz év óta vigyázza e nép útját a sorsa körül óálkodó veszedelmek között. Róla vegyék a magyar katolikus férfiak a jónak másolatát és példáját, mert az ő neve életképes örök időkre.

A Szent Szív jegyében

Irtja: Lékó Béla

Ha Jézus Urunk velünk való kapcsolatát jelképpel akarjuk ábrázolni, vagy a Szívhez vagy a kereszthez folyamodunk. Lényegében mindkettő ugyanazt fejezi ki. Mindkettőben benne van a szeretet és a szenvedés. Csak a sorrendjük más. Úgy szeretett minket, hogy minden szenvedést vállalt értünk, mondja a szív. Ezt a gyalázatot is vállalta, mert szeretett, hirdeti a kereszt. Az emberre való hatásuk is egyező: a szív a szereteten át vezet a bánathoz, a kereszt a bánaton át a szeretet-höz. A régi ember lelkiületére jobban hatott a kereszt, az új ember magának az Üdvözítőnek útmutatása nyomán egyre nagyobb mélységeket fedez fel a szívben. Ma már nemcsak a nagypéntek, hanem a Szent Szív ünnepe is nagy sereg hívőt vonz a templomba.

Nem első diadalmas lendülete ez a Szent Szív tiszteletének, de az idő most különösen alkalmas arra, hogy meghozza mindazt, ami belőle még hiányzik. Teljesen kifejléssze és végső formába öntse az ünnep megszentelését.

Hogy a Szív tisztelete ismét nagy erővel vonz, jó részben ösztönösnek mondható: a szív jegyében álló új világ kívánásának vagy megsejtésének. A szívtelen-ség bölcsellete ugyanis a mostani háborúban ad absurdum jutott és következményei annyira egyetemes hatásúak, hogy még gondolkodni nem szerető emberek sem vonhatják ki magukat alóla.

Mert a háború borzalmai csak kollektív erővel való kirobbantásai annak, ami az egyes ember lelkét már régóta eltölti. Az egyes ember régóta szívtelen. Elvagdosta a szívből fakadó érzelmek szálaikat. Nemcsak az emberi összetartozás, a keresztény szolidaritás érzelmi szálaikat, hanem a társas együttlét, a rokon kapcsolatokat, a testvéri szeretet szálaikat is. A jószívű ember kiveszett vagy legalábbis ritka lett, mint a fehér holló.

Csak néhány egyszerű tapasztalati jelenségre mutatunk rá. Gyermekekörünkben még nagy lakodalmasokat tartottak. A rokonokat, a barátokat mind meghívták. De a meghívottak vitték a lakodalom előtti napon a kalácsot, a süteményt, a tortát, a szárnyast. A lakodalmas háznak jóformán csak a pörköltről meg a borról kellett gondoskodnia. De még az sem esett ingyenbe, mert a hivatalosak ellátták az új párt a kezdő háztartáshoz szükséges felszerelés nagyrészeivel. A lakodalmak nagy szeretetlakomák voltak, ahol közösen elfogyasztották azt, amit egyenként vittek. Hogy ennek már a két háború közé eső időben vége lett, annak nem annyira a nehéz idők, mint inkább a szívek megkeményedése volt az oka.

Vagy egy-egy gyermekágyas asszonyt hetekig táplált sorkosztón a rokonság. Ha nagy volt a munka, igával vagy kéziszekérrel megjelentek az atyafiak. Ma mindennek nyoma sincs. Amikor a termésmentő ható-

sági felvilágosító előadásokon a szeretetre, a barátságra, az összetartásra hivatkoznak, a hallgatók maguk mondják: éppen ez az, ami nincs. — Még a szerelemből is kivesszett már az érzelem. Miskolc utcáin pár éve szinte megbénított fiatal munkáslegények dúdolása: „Ha van pénz, van szerelem; ha nincs pénz, nincs szerelem.”

Elsorvadt a szív, megfonnyadtak az érzelmek. Megszaporodtak a szívtelen és a rosszszívű emberek. Hogy az elhalálozások okai között egyre nagyobb százalék jut a szívbajnak, annak már nem is csak egészségi, hanem erkölcsi jelentősége is van. Az emberek közönyösek lettek, fősvények és írgyek, gyűlölködők és önzők, ridegek és maguknak valók, akik mindig készek a másoknak való ártásra. A testi erőn és ügyességen kívül nem becsülnék meg egyebet magukban, csak a praktikusnak tartott józan ész.

Ennek a szívtelen józanságnak a visszaütoi kezdtek ugyan már a mindennapi életben is mutatkozni, de ha nem jön a háború, talán száz esztendő is beletelik, míg az apró tapasztalatok változtató erővé érnek. A háború azonban meggyorsította a folyamatot. A védtelen városok ellen a józan ész nevében indított bombatámadások szíven ütötték az eddig józan észére büszke kispolgárt. Panaszkodik a bombázók, a hadvezérek, a politikusok szívtelenségére, és a Szívhez menekül. Talán még csak ösztönszerűen, tudatalatti erőktől hajtva, a nélkül, hogy a maga életére bárminemű következtést vonna le és a maga szívtelenségéből engedne. De viselkedésében mégis kifejezésre jut, hogy olyan világba kívánczik, melyből nincs számúzve a szív, melyben helye van a józanságnak, a kiméletnek, a szeretetnek, melyben a számító észtlől fellebbezni lehet az emberies érzelmekhez.

Most itt van az alkalmas idő, amikor az emberek könnyen megértik, miért kívánja Krisztus egész imálandó testéből éppen a Szívre irányítani figyelmünket. A Szívre, mely a szeretet lángoló tüzhelye. A józansággal és szeretettel teljes Szívre, a türelmes és nagyirgalmasságú Szívre, mely gazdag mindazok iránt, akik hozzá folyamodnak. A Szívre, mely minden vigasztalás kútfeje.

Most van itt az alkalmas idő, amikor mindenki megérti, miért akarja Krisztus, hogy a Szívétől tanuljunk. Eddig csak ésszel akartunk tanulni. Csak azt a tudást becsültük és tartottuk számon, melyet az eszünkkel szereztünk és a fejünkben raktároztunk el. Most észrevesszük, hogy Krisztus nem azt mondta: Tanuljatok tőlem, mert nagyeszű vagyok; hanem azt mondta: tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázas szívű. — Valóban, Krisztusnak nem a fejében, hanem a Szívében van a bölcseségnek és a tudomány-nak minden kincse!

Már tudjuk vagy legalábbis kezdjük sejteni, hogy az ész olyan, mint a nyári nap. Tüzes, fényes és forró. Nagy szükségünk van rá. Nem élhetünk meg nélküle. De mi lenne, ha az égen csak nap volna? Sütne reggeltől estig, májustól októberig tartana a forróság. Nem volna se szél, se harmat, se eső. Leperzselne, kiégetne, tönkretenne mindent. A nagy áldás nagy átokká változnék! Ugyanez az eset az eszünkkel is. Ha csak rá hallgatunk, kiszárad a szívünk, kivessznek érzelmeink, megszűnik emberiségünk és az ember pusztít, rombol és éget.

Mіндеzt tudjuk már vagy legalábbis sejtjük. Ezért menekülünk a Szívhez. Ezért jön mindig mélyebbről az imádság:

Jézus szentséges Szíve, jöjjön el a Te országod!

Irodalom

Castelbranco: **Fatima nagy csodája**. Fordították: Csontos Gyula és Pintér Sándor. Budapest, Korda kiadása. 1944. 191 lap. Ára 5.50 P.

A fatimai események felfokozott mértékben kerülnek mindjobban az érdeklődés középpontjába. A mai szenvedő és vergődő emberiség reménységért keres, mely bevilágít a szenvedések sötét éjtszakájába, utat mutat, elkalauzol és irányt szab. Ezt teszi minden könyv és füzet, mely Fatimáról és az ott lejátódott eseményekről szól. A jelen magyar könyv francia eredeti fordítása, mely már négy kiadást ért meg. A fatimai eseményeket meglehetősen jól ismer-

jük, mégis tud mondani a könyv sokat, ami felemel és figyelmünket az üzenetre irányítja. A könyv első részében megismerkedünk a jelenések történetével és lefolyásával. Három gyermek áll a középpontban, egyszerű pásztorgyermekek, akik emberi szempontból egyáltalán nem látszottak alkalmasnak arra, hogy az egész emberiség számára üzenetet közvetítsenek. Valóban nagyon sok bajjal járt küldetésük, mert sokan nem akartak nekik hinni, még a legközelebbi családtagok is kételkedtek szavahihetőségükben, a hatóságok üldözték őket. De azután mégis győzött az Úr kegyelme, a három gyermek által megtudta a világ, hogy bűnbánatot kell tartania, tisztelnie kell a Szüzanya szep-

lötelen Szívét és imádkozza a rózsafüzért. Megindult a búcsújárás a kegyhelyre, az egyházi tekintély is megvizsgálta az ügyet s mivel a katolikus hit szellemével egyezően találta, engedélyezte a zarándoklatot, hamarosan kápolna, később templom épült a jelenés helyére, ahol ezrével zarándokoltak a buzgó hívek. E kis helységből hatalmas hullámok indultak el Portugáliába, később az egész világra s ma már nincs nép, mely ne ismerné Fatima nevét, nincs nyelv, melyen meg ne jelent volna egy vagy több írás a fatimai üzenetről, s nincs vidék és templom, ahol valamilyen alakban nem gyakorolnák az engesztelést. Minderre és ismertetésére a jelen könyv nagyon alkalmas, mert világos stílusban, áttekinthető felépítésben és élvezetes formában írja le a fatimai eseményeket. Aki elolvassa, maga is felbuzdul az engesztelésre, bűnbánatot tart saját és az egész világ bűneiért, tiszteli a Szűzanya szeplőtelen Szívét, imádkozza a rózsafüzért, vagyis segít az önmagával tehetetlen világnak a kibontakozásban és a rátalálásban az Istenhez és a boldogsághoz vezető útra. Ezért ajánljuk mindenkinek e kitűnő fordítású könyvet.

Fénysugár az Istenember Szívéből. Irta: Leicher Alajos S. J.: 1944. Korda R. T. kiadása. Ara 1.50 P.

Az emberben örök és a természetébe beoltott vágy van a fény után. A pogányok nagyrésze a fényt, napot istenként imádta, Dante torkából, miután megjárta a pokol mélységeit, hatalmas vágyakozással szakadt ki a kiáltás a fény után. Az ősi fény utáni vágyakozás az Isten utáni vágyakozást jelenti. Különösen az Igazság, Szeretet és az Élet fénye foglalkoztatja az embereket. Az Igazság fénye közhely lett a mai eretnokségektől megrakott korban, a Szeretet fénye a legnagyobb várakozás tárgya a gyűlölet förtelmes időszakában és az Élet fénye a legnagyobb kincs a halál félelmetes aratásában. Lehet-e könyv és írás, amely a fenti kérdésekre feleletet ad és nem találkozik az emberek tetszésével? Ezek a ma közszájon forgó problémák, a mai élet vitális kérdései és a jövő titokzatos ígéretései... Mikor jön el az Igazság, Szeretet és az Élet fény sugarának áhított korszaka? Hol van az a fényforrás, amely simogatott melegével eligazítja a Hazugság, Gyűlölet és Halál hatalmasainak szörnyű garázdálkodását az Isten zsenge vetésében? Erre ad feleletet ez a kis könyv akkor, amikor rámutat a legkorszerűbb programra és a legaktuálisabb ájtatosságra: a Jézus Szíve-tiszteletre. Jézus Szívéből ered a mi hihetetlen szilárdsággal megalapozott dogmarendszerünk, a mi Igazságunk, mert benne volt az „emberek világossága”. Jézus Szíve a Szeretet fénye is, mert az Isten szeretet — mondja a szeretett tanítvány. A Szeretet volt benne az ősek, az úr, — a bölcsesség és mindenhatóság pedig készséges szol-

gáloi. A harmadik fény sugar Jézus Szívében az Életé. Milyen vigasztaló ez számunkra most, amikor milliószámra járnak köztünk a lelki halottak és ugyancsak kaszál közöttünk a csontkarú rém?! A bőségesebb Élet fény sugarát hozza magával ez a Szív, amely a mindennapi életet egészen átítatja és a szenvedéseket örömmé varázsolja. Nincs időszerűbb a mai korban, mint az isteni Fénysugár melegségéhez menekülni és annak titkait ebből a megszervező munkából megtanulni.

Gerely Jolán: **Add nekem szívedet...** Korda R. T. kiadása. Budapest, 1944. V. kiadás. Ara 6.— P.

Gerely Jolán könyvét tulajdonképpen nem kell bemutatni, annál is inkább, mert nem egy könyve már annyira közkézen forog, hogy a leányirodalomban Gausz, Mojzes Péter művei mellett ezeket veszi mindenki a legszívesebben a kezébe. És ha egyhez hozzájut, annyira megszereti, hogy elolvassa megegyszer, sőt azonnal utánajár, hogy van-e még ennek az írónőnek hasonló tárgyú könyve. Úglátszik, hogy Gerely Jolánnak ez a munkája egyike a legkapósabbaknak, mert már az ötödik kiadása vált szükségessé. Annak a sorsdöntően fontos útnak az előkészítését tárja fel a tapasztalat és aggodó szeretet számtalan találékony-ságával az írónő, amit úgy hívunk, hogy eljegyzés, akár a zárda falaival, akár a családi szentéllyel. Az írónő különösen az utóbbival foglalkozik behatóan, amikor a családi szentélyt építő és a családi szent tüzet ápoló nőnek az útját irányítja. De milyen irányítás ez! Nincs benne egyetlen unalmas mondat, nincs egyetlen száraz, elméleti fejtegetés sem, pedig a könyv mázsás komoly szavakat tesz szóvá és életbevágóan fontos tanácsokat ad. Minden mondanivalója csupa elevenség, szín, érdekes párbeszéd és elbeszélés. És ami még élvezetesebbé teszi, az a komoly, de soha nem megokolatlan lelkesedés a talpraesett, tiszta leány-ideálért és a finom elmarasztalása a folyton új izgalmakra vadászó, fáradt lelkű, a kaszinókban, táncter-mekben és strandokon otthonos, kozmetikával agyon-gyötört zsúrleánynak. A könyv minden sorából látszik az, hogy az írónő nem marasztalja el soha a jókedvet, finom szórakozásokat, sőt minden ideálja az egészséges, harmonikus fiatalság, de mindig a mértékletes-ségre int és a lelki tisztaságot, az egyén és a család boldogságát tartja szem előtt. Különösen ebben az értékes könyvében szolgálja az írónő élethivatását, amikor olyan parancsoló szükségességgel kiált az egészséges, tiszta nemzedék után. A női hivatás olyan magasztos erkölcsi megvilágításba kerül ezzel a könyvvel, hogy minden szülőnek és nevelőnek a legnagyobb segítséget jelent, az érdekelt leányifjúságnak pedig az oltárig vezérlő kalauza.

Cser László S. J.: **Himnusz a kereszten.** Torma Kálmán S. J. élete. Veritas-kiadás. 108 lap. Ára 5.— pengő.

Torma Kálmán nem sokáig élt, de élete nem múlt el nyom nélkül. Mély életérzéssel párosult buzgósága megmutatkozott az iskolában, a munkapad mellett, jezsuita szerzetesi életében és hosszú betegség után következett halálában. Betegségében is sok jót tett, vigasztalta bajának osztályosait, nagyon sokat előkészített a hit fényében megbékélt halálra. Életének ez a rövid összegezése immár második kiadást ért. Legyen derű a szenvedők életútján, mely világol, melegít, lelkesít és elkalauzol.

A Boldogságos Szűz Mária követése. Irta egy markthali premontrai szerzetes, fordította: Dezső István. 112 oldal. Szalézi Művek. Ára 1.60 P.

Mindenki ismeri Kempis Tamás „Krisztus követését”. Ez a jelen könyvecske, a Boldogságos Szűz Mária követése, Kempis könyvének tükörképe, s bátran mondhatjuk, értékben, gondolatokban, mélységben is melléje állítható. Kempis stílusában rövid, de tartalmas mondatokban szinte a lelki élet egész területét felöleli.

P. Considine: **Az isteni Kisdéd tanítása.** Fordította: Kőműves Éva. 47 o. Szalézi Művek. Ára 1.— pengő.

Rövid könyvecske, de mégis súlyos, mély gondolatokkal van tele. P. Considine jezsuita atya rövid mondatokban összesűrített elmélkedései, tanácsai néha kötevekkel is felérnek. Ez a könyvecske az isteni Kisdéd tanításáról szól, a kis Jézus üzenetét közvetíti hozzánk. A mai szenvedésekkel teli világban a meggyötört és fáradt lelkeknek igazi lelki békét és vigaszt szerez.

XXX. Országos Katolikus Nagygyűlés. 1943 október 1—6. Budapest. A. C. országos elnöksége kiadása. Stephaneum Nyomda, 1944. 181 lap. Ára 4.— P.

Az évi nagygyűlés megtartása mindig nagy esemény, mert az elhangzott előadások és beszédek, beszámolók és tervek igazolják, hogy a nemzet jobbjai mennyire szívükön viselik a lelkek javát, Isten országának ügyét. A hercegprímás tartotta a bevezető ájtatosságot és P. Borbély István S. J. a szentbeszédet. Nagyszabású és felemelő volt a bazilikai szentóra, melynek alaphangulatát a kassai püspök adta meg elmélkedésével. A további beszédek, mind jeles és neves szóнокok remekművei rámutattak a mai kor feladataira a jövő építésében, hogy a magyar társadalom egyensúlyban maradjon, megbecsülje a munkát, igazságot szolgáltasson az Egyháznak és egyénnek és a nemzeti közösségnek. Az egyes korosztályok ülései, az ifjúság seregszemléje, az egyesületek és egyházközségek megnyilatkozásai mind vigasztaló és ígéretes kiállítások

voltak, melyekből sok erő és bátorság, nagyszerű program alakult és csendült ki. A jelen kiadvány a következő évi katolikus tevékenység kódexe és kalauza lesz. Ezért nem nélkülözheti senki sem, aki akár kisebb egységet, akár nagyobb közületeket tanít és nevel, oktat és irányít.

A család és ifjúság a háborúban. Öszeállította: Mihalovics Zsigmond. Budapest. A. C. orsz. elnöksége kiadása. Élet Nyomda. 1944. 202 lap.

1943 június 15—17. napjain összegyűltek a magyar katolicizmus vezérei és nevelői, hogy a család és ifjúság ügyéről tárgyaljanak és tanácskozzanak. A lelkipásztori konferencián Glattfelder Gyula érsek, csanádi püspök elnökölt és irányított minden ülésen. Méltán tehette, mert senki újabb időben nem tett többet a magyar ifjúságért, mint ő. Az elhangzott előadások és felolvasások, nemkülönbén a hozzászólások igazolták, hogy a nemzet vezető egyházi férfiai milyen szeretettel és ragaszkodással törődnek a magyar fiatalságnak nemcsak lelki, hanem testi javával is. Sorra került az ifjúság szervezésének kérdése, a munkásifjak és tanulók, egyetemi hallgatók, a családalapítás, a sokgyermekes családok, a hadbavonultak családtagjai, a fiúak és szórványok problémája. Minden előadó és hozzászóló tudása legjavát adta. Hálásak lehetünk a sok gyakorlati útmutatásért és elvi állásfoglalásért. Hisszük, hogy a jelen kiadvány sok lelkipásztornak lesz világító fáklyája, mely elkalauzolja és gyakorlati fogásokra oktatja. Szolgáljon a könyv annak a műnek a folytatására, melynek az azóta elhunyt érsek-elnök olyan buzgó és eredményes szervezője és irányítója volt sok évtizeden keresztül. Ki kell emelni az azóta megindult országos gyűjtés eredményét, ami igazolja, hogy van a magyarban nagylelkűség és összetartás, csak keltegetni és irányítani kell. Ezt fogja végezni az ismertetett füzet.

Fatima üzenete. Szalézi Művek. 48 o.

Sokat hallunk ma Fatimáról és az érdeklődés is egyre nagyobb iránta. De ez az érdeklődés egyeseknél még sem akkora, hogy egy könyvet is elolvassanak róla, mert — mint mondják — ők csak azt szeretnék tudni, mi a lényege. — Ez a kis füzet éppen arra felel, mi Fatima lényege. Az első részében leírja a fatimai jelenéseket és az eddig ismeretessé vált titkokat; a második részében kifejti, hogy mit kíván a fatimai Szűz; a harmadik részben pedig gyakorlati útmutatásokat ad, hogyan teljesítsük a fatimai Szűz kívánásait. Ez a praktikus kis füzet nemcsak azoknak ajánlható, akik fáznak egy hosszabb könyv elolvasásától, hanem mindenkinek, aki röviden, áttekinthetően szeretné látni a fatimai jelenések lényegét.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK

EGYHAZI BESZÉDEK:

Czapik Gyula dr.: **A vasárnapi evangéliumok kapcsán.** Az evangéliumi perikópákról homiliaszerű elmélyedések. Pontokba foglalva, kitűnő magyarázó és kifejtő anyagot ad. Mind prédikációnak, mind elmélyedésre igen jó. Ára 2.80 P.

Csávossy Elemér S. J.: **Ige és élet. I. kötet.** Tizenkilenc szentbeszédet tartalmaz, karácsony, Szilveszter, Újév stb. nagyobb ünnepekre. Ára 2.80 P.

Csávossy Elemér S. J.: **Ige és élet. II. kötet.** Hat szentbeszédben a kegyelmi életről szól, négynek a bűn és a halál a tárgya, majd a szentekről és az egyházi év néhány napjára közöl magvas beszédeket. Az előadásokat Krisztus titokzatos teste, a világmisszió, a felebaráti szeretet és a misztika témaköréből veszi. Ára 4.— P.

Csávossy Elemér S. J.: **Túlvilági valóságok és szociális problémák.** Szociális cikkek és beszédek. Ára 3.40 P.

Esser S. J.—Lukácsy S. J.: **Negyedóra a szószéken. II. rész.** Negyedórás beszédek ádventtől áldozócsütörtökig. Ára 2.20 P.

Esser S. J.—Lukácsy S. J.: **Negyedóra a szószéken. III. rész.** Szentbeszédek az egyházi év jelesebb ünnepeire. Ára 2.20 P.

Faragó Ferenc: **„Krisztus követségében járunk...”** Újszerű elmélkedések a szentlelkéről. Beszédanyagoknak is kitűnő. Ára 7.— P.

Gangyi Ferenc: **Istenért, hazáért.** Hazafias és alkalmi beszédek, katonabeszédek. Ára 3.40 P.

Ligeti L. József dr.: **Vasárnapi prédikációk.** Az evangéliumi szakaszok alapján. Ára 6.50 P.

Németh Kálmán dr.: **Hirdessétek az Evangéliumot.** Szentbeszédek az egyházi év minden vasár- és ünnepnapjára. Ára 12.50 P.

László János: **Jézus Szívének iskolájában.** Sok példával, hasonlatokkal ellátott szentbeszédek. Ára 4.80 P.

Schnattner Szigrid O. S. B.: **Tanárszem, diákszív.** A diákéletbe nyer betekintést a könyv olvasója. Szülőknek, nevelőknek való olvasmányok. Néhány diákexhortációt is tartalmaz. Ára 5.— P.

Szunyogh Xavér Ferenc O. S. B.: **Szent Péter, Krisztus szülékéja.** Szentírásolvasóknak nagy segítséget nyújt a könyv párhuzamos olvasása, mely az Apostolok cselekedeteinek részleteibe vezet be. Lelki-gyakorlatos konferenciaanyag is nagyon jó. Ára 3.— P.

Szunyogh Xavér Ferenc O. S. B.: **Hét mennyei üzenet.** A szerző zárt lelki-gyakorlatok alkalmával tartott beszédeit adja közre ebben a könyvben. Tárgya Szent János: Jelenések Könyve hét üzenetének liturgikus, biblikus magyarázata. A szentírási részeket teljesen újszerűen állítja be. Ára 3.— P.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK:

P. Castelbranco—Csontos—Pintér: **Fatima nagy csodája.** A mai szenvedő és vergődő emberiség reménysugárt keres, mely világít, utat mutat szebb irány felé. Ezt teszi minden Fatimáról szóló könyv. A fatimai jelenések történetével ismerteti meg a munka. Ára 5.50 P.

Erdey Ferenc dr.: **Engeszteljünk keresztviseléssel.** A füzet vigaszt és erőt nyújtó biztatás a keresztviselesekben. Ára 1.80 P.

Eröss Alfréd: **Az egység útja és az ökumenikus mozgalom.** Ára 1.— P.

P. Fenyvessy Jermos O. P.: **Liliomos Királyleány.** Antológia 2 kötetben. Ára 25.— P.

Follmann Géza dr.: **Jézus, a Krisztus.** Az Evangélium csodái. Az Údvözítő csodáit figyeli a szerző művében a történelem és a természettudomány világánál. Orvosi szempontból is érdekes mű. Ára 13.50 pengő.

Gárdonyi Albert: **A hétszáz éves Budapest.** Érdekes visszapillantások a 700 éves főváros multjára, fejlődésére. Sok régi kép a fővárosról élénkíti a könyvet. Ára 10.— P.

Gálos László dr.: **Krisztussal végig az éven.** Nagyon tartalmas gondolatok az egyházi év vasár- és ünnepnapjaira. Ára 15.— P.

Gálffy László S. J.: **A legnagyobb örömhír.** Lelket emelő gondolatokat találunk ebben a csinos kiállítású zsebalakú könyvben. Ára 5.50 P.

Boldog Grignon Lajos: **A tökéletes Mária-tisztelet.** II. kiadás. A mariológia egyik igen értékes kötetét leli fel benne mindenki. Ára 4.20 P.

Lobogó istenszeretet. Keresztes Szent János műveinek III. kötete. Spanyolból fordította: P. Szeghy Ernő. A híres Kempis Tamás műveéhez hasonlítható leginkább ez a sok üdvös tanácsot tartalmazó mű. Ára 6.60 P.

Szántay-Szémán István dr.: **A tükör összetört.** Képek a Beszkidek aljáról. Egy görögkatolikus pap küzdelmei egy határszéli faluban. Ára 3.50 P.

Vanyó Tihámér dr.: **Háború, idegek, lelki erő.** Rövid értekezés több érdekes kérdéssről: Idegalkat és háború, az átlagember sebhelyei, A háború külső és belső arca, Így jutunk lelki erőhöz stb. Ára 1.— P.

MISEKÖNYVEK

A NAGYKÖZÖNSÉG HASZNALATÁRA:

Sokan rendelik meg vállalatunknál a *Szunyogh-féle mindennapi misekönyvet. Sajnos ez nem kapható és huzamosabb ideig nem is lesz, mert új kiadás készül.*

Nagyon ajánjuk helyette:

Kühár dr. és Radó O. S. B. szerkesztésében megjelent

KIS MISEKÖNYV

című vasár- és ünnepnap mi szeréseket latin és magyar nyelven tartalmazó, zsebalakú könyvet. Terjedelme (ínom hártypapíron 554 oldal. Ára vászonkötésben 10.— pengő.

Ezenkívül a Katolikus Nőegyesületek is kiadták 3. kiadásban az igen kedvelt vasár- és ünnepnap szent-miséket tartalmazó

MISEKÖNYVET.

Az állandó rész latin és magyar szövegben van meg benne, a többi csak magyar nyelven. Roppant ügyes kis zsebalakú kivitel, finom vékony papíron, 432 oldal terjedelemben.

Ára ízléses vászonkötésben: 10.— P.

ÚJ IMAKÖNYVEK:

Endrefalvy Ottó: **Jézussal beszélgetek.** Imakönyv „Szent vagy, Uram” szerinti énekrésszel. 238 oldalas, nagyon tartalmas imakönyv. Fiatalok, felnőttek egyaránt haszonnal imádkozhatnak belőle. Miseimák, a mindennapi imádságok, alkalmi imák és énekek váltakoznak benne. Ára kartonkötésben 3.60 P; keménykötésben 7.— P.

Böle Kornél O. P.: **Gyöngyfüzér.** Kis imakönyv Árpád-házi Szent Margit tiszteletére. Ára papírkötésben 4.— P.

Czapik Gyula dr.: **Katolikus férfiak imakönyve.** VI. kiadás. A legtartalmasabb és a legkedveltebb alakú férfi imakönyv. Az egyházi évre és az élet minden területére van benne megfelelő imaszöveg. A leggyakrabbi énekeket is tartalmazza. Ára kartonkötésben 2.— P; keménykötésben 4.50 P; bőrutánzat kötés 10.— P.

HITTANKÖNYVEK:

Noll püspök—gróf Wenckheim: **Győződjünk meg az igazságról. Hitvédelmi párbeszéd.** Különösen más-

vallásúak, felnőttek oktatásánál kitűnő segéd-könyv, de a katolikus hitre térők számára is könnyen érthető lelkiolvasmány. Ára 3.80 P.

Ruppert István dr.: **Fény a fényből.** Dogmatikus megfontolások az „Egy Istenről”. Ára 3.— P.

Varga János dr.: **Katolikus dogmatika.** Világi hívek számára. I. rész. Rövid bölceleti és egyháztörténeti bevezetés után a négy Evangéliumot ismer-teti, majd a kinyilatkoztatásról és igaz vallásról, továbbá a katolikus Egyházzól ad alapos, a mai idők szellemét is figyelembevevő tanulmányokat. Ára 3.20 P.

Könyvek a Nagyasszonyról:

Müller Lajos S. J.:

Boldogasszony Anyánk.

A Mária-tiszteletet alapozza meg és módját fejtegeti élvezetes modorban.

Ára 80 fillér.

Dr. Máriás István:

Nagyasszonyunk, hazánk reménye.

A szentistváni állameszme koronája.

Ára 3.20 P.

Willam—Kótai Zoltán:

Máriának, Jézus Anyjának élete.

Teljes részletességgel és korhű környezetben vetíti elénk Szűz Mária életét. Sok szép művészi kép díszíti a munkát.

Ára 25 P, kötve 32 P.

PAPI ELMÉLKEDŐ KÖNYVEK:

Plus S. J. — Uhl Antal:

PAPI ELMÉLKEDÉSEK. II. kiadás.

A papságnak ad rövid, de tartalmas pontokat, bár más a lelki étellel törődő hívek is nagy haszonnal forgathatják. Remekszép békebeli papíron készült zsebkiadású könyv. Ára 17 pengő. Hajlítható bőrutánzat-kötésben 27 pengő.

Dr. Kosztolányi István:

„Igy szólott az Úr”

„Igy szeretett az Isten”

Az első két kötetben „Igy szólott az Úr” rövid, de világos áttekintést nyújt az olvasónak a Szentírásról, annak különleges jellegéről, sugalmazottságáról, ennek következményeiről. Utána adja a bibliai történeteket, nem a zsidó nép, hanem az üdvösség történetét. Ahol csak lehet, a Szentírást szólaltatja meg. Az „Igy szeretett az Isten” című kötetben pedig az újszövetségi események háttérét megvilágító bevezetés után az Úr Jézus, majd az apostolok működését tárgyalja. Ebben a kötetben is a Szentírás szavaival mondatja el az eseményeket. A Szentírás szövegét rövid, de kielégítő magyarázatok, a főbb „Tanítások” kiemelése követi. A gyakorlati élet, az elmélyedés és lelki élet számára pedig az egyes fejezetek végén levő „Alkalmazás” és „Ima” szolgáltatóknak nagyon jó anyagot.

A három kötet együttes ára kartonkötésben 32 pengő, keménykötésben 48 pengő.

**A könyvek megrendelhetőek a Korda könyvkereskedésében,
Budapest, VIII., Mikszáth Kálmán-tér 4. szám.**

Nyomatott: Korda R. T. nyomdájában, Budapest, VIII., Csepregy-utca 2. (Felelős: Meisinger Ferenc.)